İNSAN BEYNİNİN UZAYIN VE ZAMANIN

Bilinmeyen

DÜNYASI

3. CİLT

Ey cin ve insan toplulukları! Göklerin ve yerin çevresini aşıp geçmeye gücünüz yetiyorsa geçin! Ama Allah'ın verdiği bir güç olmadan geçemezsiniz.

Kuranıkerim
Rahmân Sûresi
33. ayet

KARACAN

Astroloji konusunda öyle ilerlemeler oldu ki, geleneksel astroloji yeniden canlanmaya başladı. İnsanın kendini anlaması ve geleceğini bilebilmesi yeniden gündeme geldi.

Meslekleri yıldızlar mı belirliyor?

GENÇ FRANSIZ istatistikçisi **Michel Gauquelin**, 1950'de araştırmalarına başladığında tüm amacı planetlerin konumları ile insanın doğumu ve sonraki dönemleri arasında hiçbir ilişkinin olmadığını kanıtlamaktı. Gauquelin, kendisinden önce bu alanda çalışmış kişilerin gözlem ve deneyimlerinden de büyük ölçüde yararlandı. Sözgelimi ünlü İsveçli Psikolog **Carl Gustav Jung** biraz yüzeysel olmakla birlikte evli çiftler arasındaki astrolojik ilişkileri incelemişti.

Hitler'in özel astroloğu olan bir diğer İsveçli **K.E. Krafft**'ın daha kapsamlı araştırmaları vardı. Fransız Astrolog **Paul Choishard** da, erken ölüm olaylarındaki Güneş-Mars ilişkisi, filozofların doğumlarında Güneş-Ay ilişkisi ve asker olan kişilerin doğumları sırasında Mars'ın ortaya çıkmasının oldukça anlamlı olduğu üzerinde durmuştu.

25.000 kişinin horoskopu

Gauquelin işe, yaklaşık 25.000 deneğin horoskoplarını hazırlamakla başladı. Denekler hem Fransa'dan, hem de çeşitli ülkelerden seçilmişti. Deneklerin doğum tarihlerini nüfus kütüklerinden çıkarıyordu. Bu bakımdan horoskoplarını en doğru şekilde çıkarmak mümkün oluyordu. Krafft'ın ve Choishard'ın görüşlerini göz önüne almaya gerek görmeksizin horoskopları hemen hazırlayabiliyordu.

Bununla birlikte, Gauquelin bir diğer Fransız astroloğu olan **Leon Lasson**'un araştırma ve çalışmalarından biraz da olsa yararlandı. Lasson, Mars ile 134 politikacının ascendantları ve descendantları arasında belirli bir ilişkinin olduğunu bulmuştu. Aynı şekilde Venüs ile 190 sanatçının ascendantları ya da descendantları ile de Merkür arasında bir ilişki vardı.

Gauquelin, topladığı verileri incelerken hayretle kendi deneklerinde de bu tür bir ilişkinin bulunduğunu keşfetti. Araştırmasına dahil ettiği 576 ünlü up profesörünün horoskoplarında, bu kişilerin çok büyük bir bölümünün Mars'ın ya da Satürn'ün, göğün tepe noktasından geçişinden ya da yükselmesinden hemen sonra doğduklarını saptadı. İkinci

15. yüzyıla ait De Sphaera yazmasında Satürn'ün insanlar üzerindeki olgunlaştırıcı etkisi anlatılıyor. Fransız istatistikçi Michel Gauquelin ise Satürn'ün bilim adamları ve doktorlar üzerinde önemli bir etkisi olduğunu belirtiyor (üstte).

1939'da Almanya'ya gelen İsveçli astrolog Karl Ernst Krafft, Hitler'in 7 ile 10 Kasım tarihleri arasında büyük bir tehlike yaşayacağını doğru olarak bildi. Hitler belirtilen günde, saklandığı mahzende bir bomba patlayınca gizli bir geçitten kaçmak zorunda kalmıştı (sağda).

grupta 508 doktor vardı. Benzer bir ilişkiye bu kişilerde de rastlandı. Tesadüf ihtimali ise milyonda bir idi.

Belirgin bir ilişki

Araştırmalarını daha da genişletmeye karar verdi. Fransa'daki tüm tanınmış politikacıların, askerlerin, yazarların, sporcuların ve din adamlarının doğumlarına ilişkin bilgiler topladı. Sonuçta, belirli planetlerin bu kişilerin doğum anındaki konumları ile meslekleri arasında son derece belirgin bir ilişkinin olduğunu saptadı. Sözgelimi, tanınmış askerlerin yıldız haritalarında Mars ya da Jüpiter ile bir ilişki içinde oldukları görülüyordu. Gauquelin ayrıca bu gruba özgü gerekli olasılık hesabını da yaptı: Şans yüzdesi 5 milyonda 1'di.

Gauquelin elde ettiği sonuçları oldukça başarılı olarak nitelendiriyordu. 1450 bilim adamının bulunduğu grupta, Mars'ın, Jüpiter'in ya da Satürn'ün bu kişilerin doğum anlarına herhangi bir etkisi olmadığı görülüyordu. Bu bilim adamları herhangi bir bilimsel ödül kazanmamış, önemli bir buluş yapmamış yani öyle pek fazla tanınmamış kişilerdi.

Astrolojiye bağlamak anlamsız

Gauquelin'in bulguları Fransız basınında büyük bir hareketlilik oluşturdu. Birbiri ardına yazılar yayınlandı. Fakat bu geniş yankılara rağmen, uzun bir zaman bilimsel çevrelerden bir ses çıkmadı. En sonunda Devlet İstatistik Enstitüsü Müdürü **Jean Porte**, Gauquelin'in bulgularının sadece Fransa'yı kapsadığını belirterek herhangi bir genelleme yapılamayacağını açıkladı. Porte'a göre bu

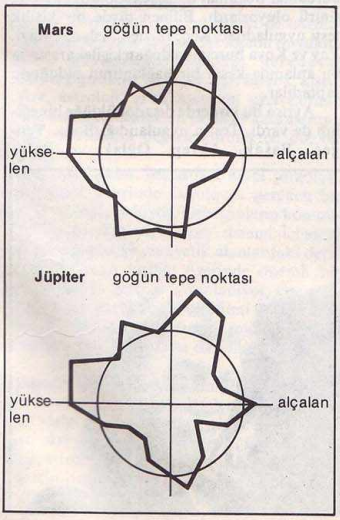

Fransız istatistikçi Michel Gauquelin, yaptığı araştırmalar ile astrolojiyi standart bir temele oturttu. Ayrıca sonraki araştırmalara da öncülük etti (üstte).

Sağdaki grafikte, 3305 bilim adamının, 2048 müzisyenin ve ressamın horoskoplarında, Mars'ın ve Satürn'ün tek bir hat ile birleştikleri görülüyor. Bilim adamlarının göğün tepe noktasında ortanın üstünde, müzisyenler ve ressamların ise bu konumlarda ortanın altında oldukları saptandı (sağda).

3142 yüksek rütbeli subayın horoskoplarında Mars'ın ve Jüpiter'in konumlarını gösteren grafikler. Ortadaki daire, ortalama dağılımı simgeliyor: Kalın çizgiler ise, horoskoplarında belirli bir açıda ortaya çıkan gezegen ile kişilerin sayılarını belirtiyor. Yatay çizginin üstünde (solda).

kişiler zaten Fransızların ulusal niteliklerini taşıyordu. Bunları astrolojiye bağlamanın hiç anlamı yoktu. Eğer aynı yöntem başka ülkelerde uygulansaydı, kuşkusuz daha farklı sonuçlar alınırdı.

Bu açıklamalar üzerine bazı astrologlar hemen Porte'un iddialarını çürütmeye çalıştılar. Eğer her ülke için, yıldızlar-insanlar arası farklı bir ilişki söz konusu ise, bu ancak kendi görüşlerinin doğruluğunu gösterirdi.

Bilim adamlarının tepkisi

Bir grup Belçikalı bilim adamı, 1953 yılında normalötesi olayları incelemek için küçük bir araştırma ekibi kurmuşlardı. Ekibin üyelerinden biri olan **Marcel Boll** bu konuda şöyle diyordu:

"Gauquelin'in vardığı sonuçlar hayal ürünü olmaktan öte değildir. Ayrıca bundan daha kötü bir kanıtlama yöntemi olamaz. Yaklaşımı oldukça umutsuz görünüyordu. Çünkü aynı incelemeyi İngiltere'de, Almanya'da, Amerika'da ya da Sovyetler'de yapsaydı, bu ülkelerin

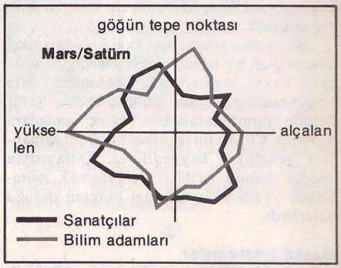

ulusal özelliklerinden başka hiçbir şey bulamazdı."

Uluslararası bir araştırma

Bu açıkça meydan okumadan sonra Gauquelin ve eşi, Almanya, İtalya, Hollanda ve Belçika'yı kapsayan uzun bir yolculuğa çıktılar. Amaçları farklı uluslara ait kişilerin doğum kayıtlarına ilişkin veriler toplayarak çok daha geniş bir araştırma yapmaktı.

Araştırma sonuçlarının istatistiki değerlendirilmelerinden sonra, kendi görüşlerini de destekleyen son derece ilginç noktalar saptadıklarını açıkladılar. Sözgelimi, Mars'ın Alman askerler üzerindeki etkisi İtalyanlardan daha savaşçı bir ulus oldukları şeklinde açıklandı. Zaten Alman askerlerinin horoskoplarında, Mars'ın güçlü etkisine pek ihtiyaçları olmadığı anlaşılıyordu. İtalyanlarda ise aşırı bir militarizm arzusu olduğu görülüyordu.

Mars ve Jüpiter'e göre

Gauquelin ile eşi 25.000'den fazla insanın doğum verilerini topladılar. 3305 bilim adamının horoskoplarında Mars'ın 666 kez değişik konumlarda olduğu görüldü. Tesadüf

ihtimali ise 500.000'de 1 idi. 3142 yüksek rütbeli subayın horoskoplarında ise Mars, göğün tepe noktası ya da ascendant ile kavuşum halindeydi. Aynı horoskoplarda Jüpiter'in 644 kez iki açıda olduğu da görülüyordu. 1485 atletin horoskoplarında ise Mars'ın belirli açılarda 327 kez ortaya çıktığı görüldü.

Gauquelin'in bulgularını, tüm bu araştırmalardan sonra belirli bir temele oturtmak mümkün oldu. Araştırma kapsamındaki kişiler rasgele seçilmişlerdi. Fakat horoskoplarındaki gezegensel konumların da gösterdiği gibi bunlar, mesleklerinde başarılı olmuş kişilerdi.

Sonuçlar

Gauquelin analiz sonuçlarını dikkatlice inceledikten sonra bir tablo hazırladı. Bu tabloda gezegenlerin belirli meslek grupları ile olan ilişkilerini inceledi. Bir yandan da Güneş'in herhangi bir etkisi olup olmadığını araştırdı. Başka bir deyişle, insanın doğumu anında etkisi olan burcun, o kişinin geleceğini de etkileyip etkilemediğine ilişkin kanıtlar bulmaya çalıştı.

Bir zaman sonra, herhangi bir istatistikçi önemi olan bir sonuç elde edemediğini açıkladı. Fakat İngiltere'deki ve Amerika'daki araştırmacılar, onun bulgularından geniş ölçüde yararlanarak bazı ilginç sonuçlara vardılar. Çünkü bu iki ülkede doğum zamanları genellikle kaydedilmez. Dolayısıyla sadece doğum tarihleri ile çalışmak mümkündü. Yani kişinin hangi burçtan olduğu yeterliydi.

Başka araştırmalar

Amerika'da **Edmund van Deusen** hem Birleşik Devletler'den hem de Kanada'dan toplam 163.953 doğum kaydını inceledi. Benzer bir çalışmayı İngiliz Sosyolog **Joe Cooper** de yaptı. Looper, Bradford Üniversitesi doktorlarından **Alan Smithers** ile birlikte 35.000 doğum kaydı üzerinde çalıştı. Bu araştırmacıların elde ettikleri sonuçlar genel olarak şöylece değerlendirilebilir.

Mesleklere göre

Askerler: Yapılan araştırmada 16.000 İngiliz ve 12.000 Amerikalı subayın büyük bir çoğunluğunun yaz sonu ya da sonbahar başında yani Aslan ve Akrep burçlarında doğdukları saptandı.

Doktorlar: 6412 İngiliz ve Amerikalı doktorunun yaz ve sonbahar aylarında doğduğu görülüyor. Özellikle İngiliz ordusunda görevli doktorların Akrep burcunda olduğu saptandı.

Müzisyenler: 8932 İngiliz ve Amerikalı müzisyenin ve bestecinin Yay, Oğlak, Kova ve Balık burcunda olduğu saptandı.

Avukatlar: 6677 Amerikalı avukatın İkizler'de doğduğu saptandı.

Bankerler: 2696 bankerin Başak'ta olduğu saptandı.

Politikacılar: İngiliz politikacıların büyük bir bölümünün Koç'ta olduğu saptandı.

Reklamcılar ve diplomatlar: 7118 reklamcının ve 1834 diplomatın tümünün İkizler'de doğduğu saptandı.

Öğretmenler: E. van Deusen, 5056 Amerikalı öğretmenin Aslan ya da Başak burcunda olduğunu buldu.

Kütüphaneciler: 3927 İngiliz ve Amerikalı yazarın çok büyük bir bölümünün Başak'ta olduğu saptandı.

Komedyenler: Looper ve Smithers, birçok komedyenin Kova, Balık, Boğa ya da İkizler' de olduğunu buldular.

Yukarıdaki örneklerin istatistik analizleri simgelediği unutulmamalıdır. Bunlar herhangi bir aya ilişkin grafikler olarak düşünülmemelidir. Bu bulgular bir zaman sonra üç İngiliz doktor tarafından yayınlandı. Bu doktorlar, 1921 ve 1955 yılları arasında doğmuş 28.000 hasta ile ilgili bir analiz yaptılar. Bu kişiler, 1970-1971 yıllarında doktorların bağlı bulunduğu hastanede psikolojik müşahede altında tutulan hastalardı.

Elde edilen istatistik analizlerden sonra, ilk araştırmalara oranla daha ileri gelişmeler kaydedildi. Öyle ki, bu kişilerin gelecekleri-nin, doğdukları burcun etkisinde oldukları saptandı. Son bulguların, Gauquelin'in ilkeleri ile çelişmediği görüldü.

Astroloji ve psikoloji ilişkisi

1977'de profesyonel astrolog **Jeff Mayo**, İngiltere'nin en önde gelen psikologlarından Profesör **Hans Eysenck** ile yaptığı ortak çalışmayla bir diğer ilginç noktayı araştırdı. Astrologlara göre, Yengeç, Akrep ve Balık burcunda doğanlar aşırı şekilde duygusal ve sinirli oluyorlardı. Bilinen türde bir kişilik testi uyguladılar. Koç, İkizler, Aslan, Terazi, Yay ve Kova burcunda doğan kişiler arasında bu anlamda kesin bir bağlantının olduğunu saptadılar.

Ayrıca bu kişilerde dışadönüklüğe bir eğilim de vardı. Testin uygulandığı Boğa, Yengeç, Başak, Akrep, Oğlak ve Balık

Dr. Alan Smithers (soldaki) ve Joe Cooper 35.000 doğum kaydını inceleyerek düzenlediler ve dikkat çekici bulgular elde ettiler (altta).

Astrolojik ikizler

Kendi alanlarında uzmanlaşmış bazı ünlü kişilerin, doğum tarihleri incelendiğinde ilginç benzerliklere rastlanıyor. Örneğin, hem **Albert Einstein**, hem de **Otto Hahn** aynı gün ve yılda, yani 14 Mart 1879'da doğmuşlardı. Ünlü tenor **Baniaming Gigli** ve **Lauritz Melchior** ise 20 Mart 1890'da doğmuşlardı. Örnekler çok.

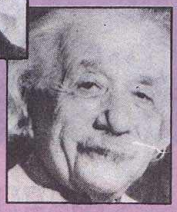

Alman Nazi Partisi'nin en tanınmış kişilerinden **Hermann Goering** ve **Alfred Rosenberg** aynı gün doğmuşlar ve aynı gün, aynı hapishanede ölmüşlerdi. Gün olarak aynı fakat yıl olarak birkaç yıl fark ile doğan ünlüler de var. Bu duruma örnek olarak, aynı alanda uzmanlaşmış **Vincent Price** ve **Peter Cushing** gösterilebilir.

burcundaki kişilerin de içedönük yapıda oldukları belirlendi. Bunlardan başka, Oğlak, Akrep ve Balık, hatta Jeff Mayo'nun hiç beklemediği şekilde Koç burcunda doğanların bile duygusal ve sinirli kişiliklere sahip olduğu anlaşıldı.

Astroloji önemseniyor

En son araştırmalar ve gelişmeler ile astrolojiye giderek daha yaygın bir ilginin duyulduğunu gösteriyor. Bu ilgi neredeyse astrologlarınkini bile aşacak. Birçok kişiye göre, astroloji, artık magazin gazetelerinin sütunlarını süslemekten ya da ev kadınlarının boş zamanlarını değerlendirmekten öte bir önem taşıyor.

Çoğu, hekim, istatistikçi hatta psikolog, astrolojiye üzerinde durulması gereken bir konu gözüyle bakıyor. Gezegenlerin konumları ve hareketleri, Güneş sistemi içindeki çekim dengesi ve manyetik alanlardaki değişimlerin insan kişiliği üzerinde önemli bir etkisi olduğu gerçeği vurgulanıyor. Öte yandan, eski uygarlıkların, sözgelimi Atlantislilerin, Babillilerin, çok üst düzeyde astroloji bilgisine sahip oldukları da biliniyor.

Astrolojiden yararlanılamıyor

Bir kısım yorumcu, o dönemlerde astrolojinin çok daha başka amaçlar için kullanıldığını ileri sürüyor. Onlara göre, örneğin eski Babilliler, astrolojiden bugünkü gibi kişisel tatminler için değil, çok daha bilgece amaçlar için yararlanıyorlardı. Bugün her ne kadar bilimsel düzeyde ele alınmaya çalışılıyorsa da, astrolojinin bir türlü gerçek temeline oturtulamadığını kabul etmek gerekiyor. Bunun mutlaka bir nedeni olmalı!

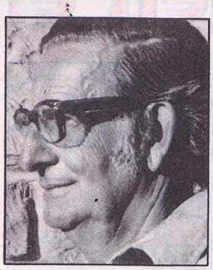

Londra Üniversitesi Psikiyatri Enstitüsü profesörlerinden Hans Eysenck, astrolojiye ilişkin görüşleri herkesin anlayabileceği bir duruma getirmeye çalıştı (üstte).

Daha fazla bilgi için:
Michel Gauquelin, *The cosmic clocks*, Peter Owen 1969.
Guy Lyon Playfair and Scott Hill, *The cycles of heaven*, Pan 1979.
John Anthony West and Jan Gerhard Toonder, *The case for astrology*, Penguin 1973.

Bilinmeyen enerjiler...

İngiliz arkeolog Tom Lethbridge' in kendisinde bulunan radyestezi (ışınduyarlık) yeteneğini keşfetmesi, bu alanda çok önemli sonuçlar doğurdu. O, elindeki fındık dalı ile yeraltında bulunan volkanik taşları, çanak çömleği bulabiliyor. Bir kafatasının cinsiyetini dahi bilebiliyor.

İNGİLİZ ARKEOLOG **Tom Lethbridge**'in emekli olduktan sonra yerleştiği Devon bölgesinde başından geçen olayları daha önce ele aldık (Bkz. sayfa 546). Tom Lethbridge hayaletleri görme, geçmişte yaşanmış yoğun bir duyguyu hissedebilme gibi birçok özelliğini keşfettikten sonra radyesteziye merak sardı.

Radyesteziye ilk adım

Her şey 1930'lu yıllarda başlamıştı. Tom Lethbridge ve bir arkeolog arkadaşı, Bristol Kanalı'ndaki Lundy adasında eski Viking mezarlarını arıyorlardı. Mezarları buldular. Onları anakaraya götürecek motorun gelmesine daha çok zamân vardı. Bu boşluktan yararlanarak radyestezi ile birkaç deney yapmaya karar verdiler. Lundy adasında toprağın altında yer yer volkanik taşlar vardı. Lethbridge bunları saptayıp saptayamayacağını öğrenmek istedi.

Sonradan usta bir radyestezist olan arkeolog Tom Lethbridge (üstte).

Bristol kanalındaki Lundy Adası. Lethbridge ilk radyestezi deneyini burada yaptı. Çatal şeklinde bir fındık dalı kullanarak yeraltındaki volkanik taşları saptadı. Fındık dalıyla volkanik taşların üzerine geldiğinde dal şiddetle kıvrılıyordu (en üstte).

Fındık dalıyla...

Önce kendine çatal şeklinde bir fındık dalı kesti. Arkadaşına gözlerini bağlattı. Lethbridge elinde çatallı fındık dalını tutarken, arkadaşı da onu kayalık yoldan yürütmeye başladı. Lethbridge dalın çatallarını, uçları hafifçe aşağıya kıvrık şekilde tutuyordu. Ne zaman volkanik bir taş üzerinden geçse, fındık dalı kıvrılıyordu. Arkadaşının yanında oldukça duyarlı bir manyetometre (manyetik kuvveti ölçme aleti) vardı. Bu aletle, Lethbridge'in her keresinde volkanik taşları doğru olarak saptadığı kanıtlandı.

Herkes radyestezist olabilir!

Lethbridge'e göre elde ettiği bu sonuç yeterince mantıklıydı. Bir akarsu gibi, volkanik taşlar da belirli bir manyetik alana sahiptiler. Bu nedenle de, fındık dalıyla bu alanları algılayabiliyordu. Dal, sanki duyarlı bir alet gibiydi. Yazdığı kitaplarından birinde şöyle diyordu: *"Birçok kişi radyestezist olabilir. Ancak bu işin nasıl yapılacağını bilmeleri gerekir. Eğer yapamıyorlarsa bedenlerinin elektriksel dengesinde bir bozukluk var demektir!"*

Kafatasının cinsiyetini biliyor

Lethbridge'in Davon'daki evinin bahçesi pek çok arkeolojik kalıntıyla doluydu. Hatta bunların bazıları Roma devrine kadar uzanır. Lethbridge oraya taşınır taşınmaz, Cambridge Üniversitesi'nin Arkeoloji ve Etnoloji

Müzesi'nde yapılan bir deneyi hatırladı. Deneye katılanlardan biri, sarkaç kullanarak herhangi bir kafatasının cinsiyetini belirtebileceğini iddia etmişti. Sonra eski bir kafatasının üzerine bir sarkaç tuttu. Sarkaç ileri geri sallanmaya başladı. Bu, kafatasının erkeğe ait olduğunun işaretiydi. Eğer daireler çizerek dönseydi kafatasının bir kadına ait olduğu anlaşılacaktı.

Doğmamış bebeğin cinsiyeti

Bazı anne ve babaların da, benzer bir yöntem kullanarak doğmamış bir bebeğin cinsiyetini belirlemeye çalıştıkları bilinir. Ucuna ip bağlanmış altın bir alyans hamile kadının karnı üzerinde tutulur ve sallanması beklenir. Salınmanın durumuna göre cinsiyet belirlenir. Türkiye'de de bu âdet oldukça yaygındır.

DARKMALT

Bilim adamları karşı!

Bilim adamları bu tür bir yöntemin tümüyle saçma olduğunu savunuyorlar. Onlara göre, erkek ve dişi kafataslarının elektriksel alanları yok! Hem olsa bile, sarkacın bir tanesinde ileri geri, bir tanesinde dairesel hareketler yapmasının cinsiyetle ilgisi olamaz.!

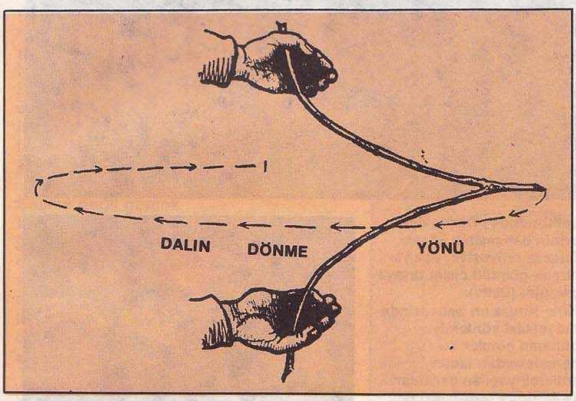

Aktif olarak radyestezi yapılırken fındık dalının tipik hareketi. Gizli bir su kaynağına gelindiğinde dal sağdan sola dönebilir (üstte).

İngiltere'nin North Cray yöresinden S.J. Searles fındık dalının gücünü gösteriyor. Yeraltında su saptandığında, dal aşağı doğru çekiliyor (solda).

Lethbridge'in açıklaması

Lethbridge deneylerini açıklamak kararındaydı. Aklına ilk gelenler şunlardı: *"Eğer bir sarkaç farklı maddelere tepki gösteriyorsa, bunu nasıl gerçekleştirir? Çünkü sarkaç, yalnızca bir ipin ucuna bağlanmış bir ağırlıktan ibarettir. Tepkiyi oluşturan radyestezistin bilinçaltı ya da kasları olmalıdır. Ancak tepki neye karşı oluşur? Herhalde bir tür titreşim söz konusudur. O zaman farklı uzunluktaki sarkaçlar da farklı titreşimlere tepki gösterebilirler."*

İp uzayınca...

Lethbridge şöyle bir deney yaptı. Uzun bir parça ipin ucuna ahşap bir şakul bağladı. Sonra ipi bir kurşunkaleme sardı. Böylece sarkacın ipinin boyunu dilediği gibi ayarlayabilecekti. Sonra yere bir parça gümüş koydu. Sarkacı üzerine tuttu. Yavaş yavaş ve dikkatle ipin boyunu uzatmaya başladı. İpin boyu 60 cm kadar olmuştu ki, sarkaç dairesel hareketlerle dönmeye başladı.

Metre sistemiyle olmuyor

Lethbridge dikkatle ipi ölçtü. Tam tamına 22 inç geliyordu. Lethbridge kişinin başarılı olarak yalnızca inç sistemiyle radyestezi yapabileceğine inanıyordu. Ona göre fit ve inç, insan bedeni esas alınarak yapılmış olan bir sistemdir. Bunun yanında metrik sistem yapaydır. Bu nedenle sarkaç uzunlukları bundan böyle yalnızca inç olarak verilecektir.

Sarkacın tepkisi

Daha sonra, Hole House'un bahçesine çıktı. Ev, Tudor zamanına aitti. Bahçede elinde sarkacıyla yürümeye başladı. Bir yerde sarkaç dönmeye başladı. Lethbridge toprağı dikkatlice kazdığında küçük bir çömlek buldu. Sarkacı çömleğin üzerine tuttuğunda, sarkaç daha güçlü daireler çizmeye başladı. Bu onu çok şaşırttı. Sonra 22 inçlik sarkacını bir kurşun parçası üzerinde denedi. Sarkaç yine hızla döndü. 22 inçlik sarkaç hem gümüş hem de kurşuna tepki gösteriyordu. Çömleğin üzeri de kurşunla kaplıydı!

Buldukça buluyor

Lethbridge çok heyecanlanmıştı. Sarkacını aynı boyda tutarak bahçede turlar atmaya başladı. Sarkaç bir yerde yine dairesel hareketler yaptı. Orayı da kazdığında eski zamana ait kurşun bir pencere pervazının parçasını buldu. Lethbridge, sarkacı bakır bir kabın üzerinde denediğinde yüksekliği 30,5 inç idi. Bu kez bu uzunlukta bir sarkaçla bahçeyi dolaşmaya başladı. Sarkaç bir yerde yine küçük bir daire çizdi. Orayı kazdığında ise

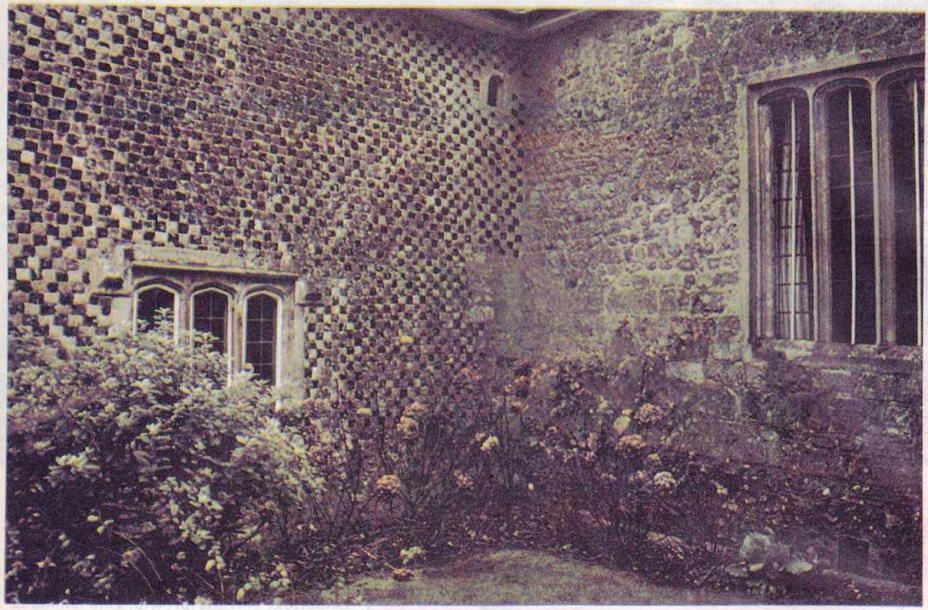

Lethbridge'in Devon'daki evinin bahçesinin köşesi. Burada radyestezi yoluyla birçok gömülü cisim ortaya çıkarıldı (üstte).
Hole House'un bahçesinde radyestezi yöntemiyle bulunan çömlek parçalarından tamir edilerek yapılan çanaklar. Lethbridge radyestezi ile bunların yaşlarını saptayabildi. Sonra diplerini kazıyarak, saptadığı tarihlerin radyestezi ile bulduğu tarihlere uyduğunu gördü. Lethbridge kayaların yaşlarını saptamada da çok doğru tahminlerde bulunuyor. Bulduğu tarihler karbon 14 yöntemiyle de doğrulanıyor. Şöyle diyor: "Ne kadar saçma görünürse görünsün, amaca hizmet ediyor" (üstte sağda ve solda).
Tom Lethbridge tarafından deneylere dayanılarak hazırlanan uzunluk tablosu. Deneme ve yanılma yoluyla, farklı uzunluklardaki sarkacın değişik maddelere, hatta belirli düşüncelere tepkiler gösterdiğini saptadı (en sağda).

minik bir bakır tüp buldu. Tüp çok küçüktü. Bu da sarkacın ne denli duyarlı olduğunun bir göstergesiydi.

Uzunluk değişiyor

Önemli bir keşif yaptığına ikna olan Lethbridge günlerini sarkacıyla değişik deneyler yaparak geçirmeye başladı. Her maddenin ayrı sarkaç uzunluklarına tepki gösterdiğini sevinerek saptadı. Cam, kükürt, demir, arduvaz, sarmısak ve elmanın farklı sarkaç uzunlukları vardı. Sarkacını bir şişe Avustralya Burgundi şarabının üzerine tuttuğunda, sarkaç, 14, 20, 25 ve 32 inçlerde salınım yaptı. Lethbridge,bu uzunlukların sırasıyla cam, etiket, alkol ve demir için olduklarını saptamıştı. Çünkü şarapta ve şişede bu maddeler vardı.

Sarkacın yaptığı keşif

O, hatta lezzetli bir yemeğin yapıldığı yer mantarını bile denedi. Sarkaç 17 inçte salınım yaptı. Yere gömülmüş mantarları bulmak için şöyle bir deneye girişti: Elinde sarkaçla dururken, diğer eliyle de yarım daire çizdi. 17 inçlik sarkaç dönmeye başlayınca işaret ettiği yöne doğru bir çizgi çekti. Sonra birkaç yarda öteye giderek durdu ve deneyi tekrarladı. İki çizginin kesiştiği yeri kürekle kazdı. Orada bir bezelye büyüklüğünde bir bitki buldu. Bunu Londra Bilim Müzesi'ne gönderdi. Bitki yer mantarının nadir bulunan bir türü olarak belirlendi.

Ancak az sayısa bile olsa, hâlâ çözüm bekleyen birkaç nokta var. Örneğin her ikisi de 22 inçte tepki gösteren kurşun ve gümüş ya da,

17 inçte tepki gösteren yer mantarıyla kayın odunu nasıl ayrılabilirdi.

Farklılıkları buldu

Sonraları bunu da çözdü. Sarkacın yaptığı dairesel hareketlerin sayıları da önemliydi. Kurşun da 16 kez döndükten sonra, tekrar normal ileri-geri hareketine dönüyordu. Oysa gümüşte 22 kez dönüyordu. Sanki doğa her maddeyi tanımlamak için hatasız, ancak basit bir yöntem geliştirmişti.

Renklere tepki

Sarkaç yalnızca maddelere değil, renklere de tepki gösteriyordu. Örneğin, çiçeklerin doğal renkleri için sarkaç boyları şöyleydi: Gri için 22, sarı için 29, yeşil için 30 inç. Lethbridge, sarkacın duygulara tepki gösterip göstermeyeceğini düşünmeye başladı. Basit bir deney bunun böyle olduğunu ona kanıtladı.

Düşünceleri anlıyor

Ancak, sarkacın 40 inçteki salınımları nasıl açıklanabilirdi? Acaba bu, ölümü ya da kızgınlığı belirleyen bir uzunluk muydu? Lethbridge sarkacın ipini 40 ince getirdi. Sonra kızmasını sağlayacak bir şey düşündü. Sarkaç dönmeye başladı. Gerçekten de 40 inç kızgınlığı belirleyen bir uzunluktu. Sonraları bu 40 inçin ölüm, soğuk ve karanlık uzunluğu olduğunu saptadı.

Saçma değil gerçek

Bazı araştırmacılar tüm bunların saçma olduğunu öne sürüyorlar. Ancak Lethbridge deneylerini defalarca tekrarladı. Her keresinde aynı sonucu aldı. Sarkaç, düşüncelere de tepki gösteriyordu. Evrim, gurur, yaşam, tehlike, ya da yalan ile ilgili düşünceler tıpkı cisimler gibi tepki oluşturmaktaydılar. Bu arada, Mina da aynı sonuçları alıyordu.

Uzunluk tabloları çıkarıyor

Lethbridge, sarkaçla yaptığı aylarca süren deneylerden sonra çeşitli uzunluk tabloları çıkardı. 40 inç bu tablonun en son sınırıydı. Bu noktada ilginç bir gözlem yaptı. Kükürt, sarkaç 7 inçteyken tepki gösteriyordu. Sarkacın ipini 47 inçe, yani 40 artı 7'ye yükselttiğinde de, yine belirli tepkinin olduğunu gördü. Ancak bu tepki kükürt kümesinin tam üzerinde olmuyordu. Ancak sarkacı, kümenin biraz kenarına sarkıttığında tepki oluşuyordu. Benzer tepkileri bütün maddelerde gözlemledi. Tepki 40 inçin üzerinde ve biraz kenarda oluşuyordu.

Ölümü bildiren uzunluk

"40" aynı zamanda ölüm belirten bir uzunluktu. 40'ın üzerindeki tepkilerde, acaba ölüm ötesi dünya mı saptanıyordu? Yani, başka bir boyut mu söz konusuydu?

Zamana tepki yok

Bu arada başka garip bir olayın daha farkına

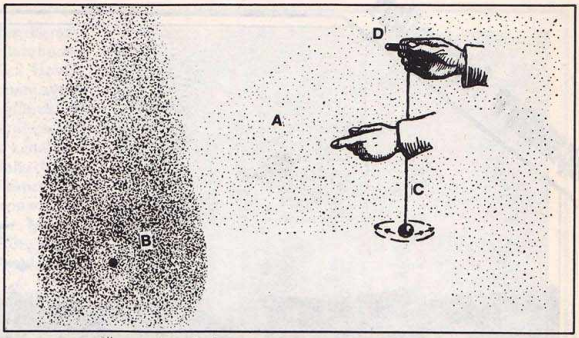

Sarkaçla radyestezi yapma yöntemi. A) Radyestezistin psişik alanı. B) Cismin statik alanı. C) Sarkaç, A ile B'nin karşılaştığı noktada dairesel hareketler yapıyor. D) Sarkacın uzunluğu radyestezist tarafından kontrol ediliyor (üstte).

vardı. 40 inçin altında zaman kavramı için bir ölçü yoktu. Sarkaç tepki göstermiyordu. Sarkacın ipini 60 ince uzattığında zamanı vurgulayan güçlü bir tepki oluştu.

Lethbridge bunu da şöyle açıkladı. Bizim dünyamız yani 40 inçlik uzunlukta kaydedilen dünyada zaman düşüncesine sarkaç bir tepki göstermiyordu. Lethbrigde bunu şuna benzetti. Eğer bir şehirde akıntıyla aynı hızla aşağıya doğru giderseniz, suyun akış hızı hakkında bir fikriniz olmaz.

Başka bir boyut mu?

Ayrıca, Lethbridge sarkacın ipini 80 inçin üzerine çıkardığında da sarkaç dönmeye başladı. Sanki başka bir boyutta ikinci bir dünya daha vardı. Ancak sarkacın ipi 120 ince çıktığında, o boyuttaki dünyadan da hiçbir tepki alamadı.

İlginç bir noktaya ulaşıyor

Lethbridge başlangıçta kuşkucu bir araştırmacı olarak işe başlamıştı. Amacı doğanın gizli şifrelerini çözerek birtakım bilgiler sağlamaktı. Ancak araştırmaları onu garip, hayret verici bir dünyaya getirdi. Burada tüm normal düşünceler sanki tersine çevrilmişti. Lethbridge kendini, buzların üzerinde yürürken, birden dondurucu suyun içine düşen bir adama benzetiyordu. Bu yeni fikirleri ifade ederken şöyle yazıyordu:

"Kendimi başka bir dünyada buldum"

"Üç boyutlu bir dünyada normal bir hayat sürüyordum. Birden kendimi daha fazla boyutları olan bir dünyada buldum. Üç boyutlu yaşam devam ediyor. Ancak kişi düşüncelerini sadece üç boyutlu yaşamı değil, diğerini de düşünerek oluşturmak zorunda."

Lethbridge sadece bu düşüncesini uygulamakla kalmadı. Aynı zamanda dördüncü boyutu da cesurca keşfetmeye çıktı. Kuşkusuz sonunda da çok önemli sonuçlara ulaştı.

Uçandaire Fotoğrafları

Bu fotoğraf, Aralık 1966'da New York eyaletindeki Bear Dağı'nda kimliği bilinmeyen bir tanık tarafından çekildi. Amerikan Hava Kuvvetleri'nin uçandaireler ile ilgili ünlü Mavi Kitap Projesi'nde yer aldı. Filmlerin negatifleri ve tanıklarla yapılan ayrıntılı görüşme de dosyaya kondu. Fotoğrafları inceleyen uzmanlar, bir hile bulamadılar. Fakat proje yetkilileri olayı "şaka".olarak tanımladılar. Dr. **Allen Hynek,** proje yetkililerine yazdığı bir mektupta şöyle diyordu: *"Tanımlanamayan bu cismin bir şaka olduğu hakkındaki açıklama hiç tatmin edici değildir. Size önerim, şaka ile tanımlayamama arasındaki değerlendirmenizi değiştirmenizdir."* Buna rağmen olay, bir şaka niteliği ile kaldı. Amerikan Hava Kuvvetleri, tanıkları önemsememe tavrını ısrarla sürdürdü (üstte).

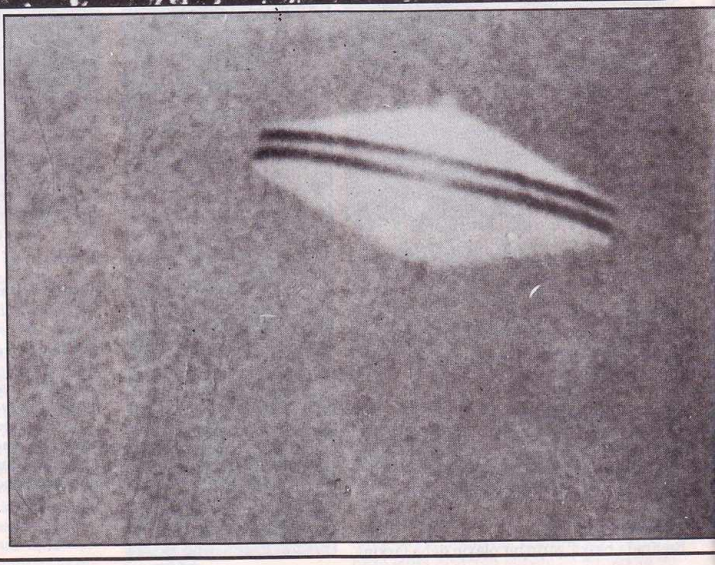

Bir filmden alınan kareler. Yakın uçandaire karşılaşması olarak tanımlandı. Mayıs 1964'te, **Daniel W. Fry** tarafından Oregon'da Merlin kentindeki evinden çekildi. Bell Howell marka kamera kullanıldı. Fry, uçandaireyi ve kökenini ayrıntılı olarak açıkladı: *"Uçarken dönen bir topaç gibiydi. Bu benim onlarla ilk temasım değildi. Sonraları da ilişkiye geçtik."* Fry'ın ifadelerine göre, uzaylılar 1950'den beri kendisiyle ilişki kuruyorlardı. Sonraki dört yıl içinde Uzay Halkı dediği, uzaylılarla görüştü. Fry'a göre bunlar, kayıp bir süper ırkın torunlarıydılar. 30.000 yıl önce, bir nükleer savaş sonucunda, Dünya'yı terk etmişler ve Mars'a yerleşmişlerdi. Mars'ın gezegen olarak çöküşünden sonra da yaşamlarını uzay araçlarında sürdürmeye başlamışlardı (altta ve altta solda).

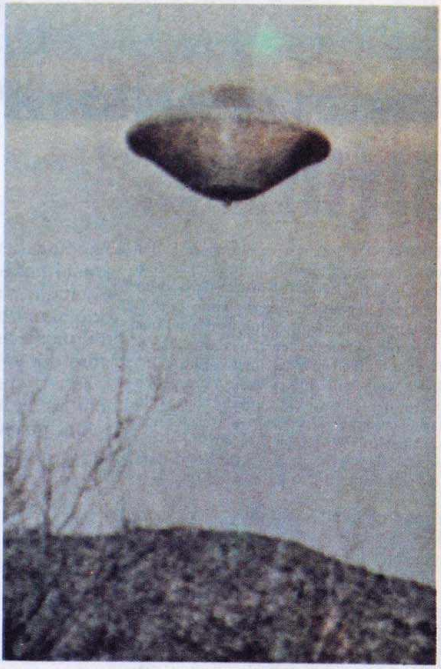

Daniel Fry tarafından filme alınan bir diğer Mars uçandairesi. Mayıs 1965'te California'da çekildi. Bu araç da, gökte bir topaç gibi dönüyordu. Daniel Fry bir jet uçağı fabrikasında uzun yıllar çalıştı. Görevi, malzeme ve yedek parça kontrolörlüğü idi. Bu nedenle, hava araçlarının formasyonu üzerinde geniş bilgi sahibidir. Şüpheciler onun bu geniş bilgisine dayanarak, bu fotoğrafların sahte olduğunu ve yapay modeller geliştirdiğini iddia ettiler. Fakat böyle bir aldatmacanın nasıl yapıldığını hiç kimse açıklayamadı (üstte sağda ve sağda).

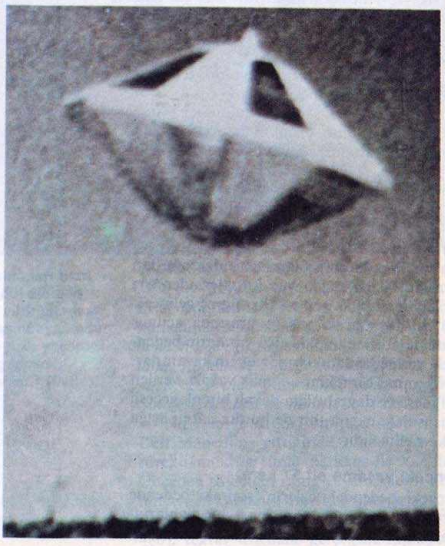

Kuranı Kerim, Sure 2, Ayet 28:

"...Sizi ölü iken diriltti..."

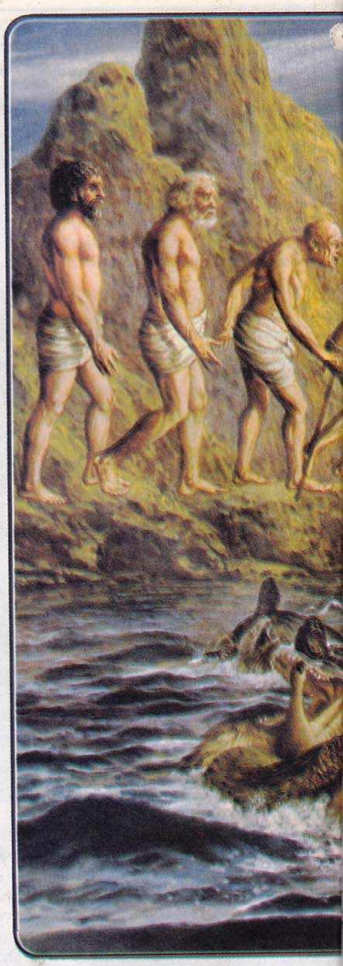

Aşağıdaki yazıda, araştırmacı-yazar Haluk Egemen Sarıkaya tekrar doğmanın bir gerçek olduğunu anlatıyor. Ona göre dünya bir okul. İnsan, ruhunu geliştirmek için bu okula tekrar tekrar geliyor.

BİR İNSANIN doğması ve ölmesi ne kadar gerçekse, dünyaya tekrar tekrar gelmesi de o kadar gerçektir. Evrende sonsuz sayıda yaşanabilir dünyalar vardır. Her dünyanın da kendisine ait ruhsal âlemi bulunur. Yaratılmış ufuklar, ruhsal âlemlerden dünyalara, dünyalardan da tekrar ruhsal âlemlere gidip gelirler. Her gidiş-geliş bir evrimleşmeye neden olur. Kısacası dünya bir okuldur. Bu okulu başaranlar, daha yüksek dünyalara giderler. Başaramayanlar, bu bilgelik başarısını gösterinceye kadar yeryüzünde tekrar doğmalara maruz kalacaklardır ve kalmaktadırlar.

Tekrar doğmanın kanıtları...

Tekrar doğmak üzerine elde edilebilen en geçerli kanıtlar başlıca iki grupta toplanabilir:

1) Tekrar doğduğunu açıkça hatırlayanların verdikleri bilgilere dayalı kanıtlar.

2) Davranışlarından tekrar doğdukları anlaşılan insanların ortaya koydukları kanıtlar.

İlk grubu, önceki yaşamları ile ilgili olarak çocukların ortaya koyduğu ve normal bir kaynaktan çıkmış gibi görünmeyen bilgiler oluşturur.

Herhangi birşekilde açıklanarak geçiştirilemeyecek ikinci grup ise, söz konusu çocuğun bir evvelki yaşamı olduğu kişide gözlemlenmiş olup, çocukta da ortaya çıkan kişilik özelliklerini içermektedir.

Bu vakalar, bir kan bağı ve dolayısıyla da genetik kalıtım olasılığı söz konusu olmadığında daha da şaşırtıcı görünürler.

Önceki yaşamın izleri...

Bu tür kanıtlara ek olarak, bir de doğuştan varolan beden ya da yüz işaretlerinden söz edilebilir. Bunlar pek o kadar ilginç gelmeseler de, bir önceki yaşam sırasında açılmış olduğu hatırlanan öldürücü yaraların bedendeki yerine rastladıklarında önem kazanırlar. Mükemmel bir tekrar doğmak vakası, verilen bilgilere ve davranışlara dayalı birçok geçerli hususun yanı sıra, bir de bu tür işareti açığa çıkarabilmelidir.

Önceki yaşama ait 57 kanıt

Önceki bedendeki izlerin, sonraki bedende ortaya çıkması olaylarının en ilginç olanlarından biri, Lübnan'dan **İmad Elewar**'a olanıdır. İmad, **İbrahim Bouhamzy** adı altında sürdürdüğü bir önceki yaşamı hakkında 57 adet kanıt ortaya koydu ve bunlardan 51'inin geçerliliği kanıtlandı.

"Üç yaşamım olacak..."

Tekrar doğmanın en ilginç kanıtlarından biri de, yakında yeryüzüne doğacağını belirten ruhsal varlığın, buna ilişkin çeşitli kanıtlar vermesi ve doğumdan sonra bunların doğrulanmasına ait olanlardır.

Parisli avukat **Th. Jaffeux,** ispiritizma celselerinde, çocukluğunda tanıdığı bir kadının, öte âleme geçtikten sonra kendisine yaptığı ruhsal rehberlikten yararlanmaktaydı. Avukat, bu ruhsal varlıktan bütün tebliği almıştı.

"Tekrar dünyaya gelmek istiyorum. Birbiri ardınca üç kısa tekrar doğumum olacaktır."

Ekim ayında verdiği tebliğde ise, avukatın ailesinden dünyaya geleceğini ve Eur-et-Loir eyaletindeki bir kasabada doğacağını haber vermişti. Gerçekten o sırada bu kasabada, avukatın bir kuzini gebe kaldı. Avukat, ruhsal varlığa: *"Sizi tanıyabilmemiz için nasıl bir işaretiniz olacaktır?"* diye soruyor. Bu ruhsal varlık, *"Başımın sağ yanında iki santimlik bir nebde (yara izi) bulunacak"* diyor. Kasım ayında ruhsal varlık, bir daha celselere gelemeyeceğini haber veriyor. 1910 Ocak ayında çocuk doğuyor. Başının sağ tarafında gerçekten söylemiş olduğu işaret vardır...

Hint kutsal kitapları olan Veda'lar, maddi âlemde yaşayan her varlığın insan bedenine ulaşıncaya kadar, 8.400.000 değişik yaşam formundan geçmesi gerektiğini anlatır (üstte).

Filozoflar ve tekrar doğmak...

MÖ 6. yüzyılda yaşamış olan ünlü filozof **Fisagor**, gizemli öğretilerinde tekrar doğmak konusunu da işledi: O şöyle yazıyordu: *"Ben, bundan önceki yaşamımda zorlu bir savaşçı idim. Kalkanım en değerli köselelerden yapılmıştı. Üzerinde o zamanki ismim yazılıydı. Simgesel şekiller ve motiflerle süslüydü."*

Nitekim, Fisagor, bir gün izleyicileriyle Delf Mabedi'ne gittiğinde, orada, daha önce sürekli anlattığı ünlü kalkanı ile karşılaştı. Önceden söylediği ismin ve simgelerin hepsinin aynen kalkanın üzerinde olduğu görüldü.

Efesli büyük filozof **Heraklit** de (MÖ 550-480), tekrar doğmak gerçeğine inanıyordu.

Mevlânâ Celaleddin-i Rumi, ünlü yapıtlarında, tekrar doğmanın bir gerçek olduğunu dile getirmekteydi (solda).

Bitkilik ve hayvanlık yaşamlarını hatırladığını, beşer varlığı olarak da defalarca yeryüzüne gelmiş bulunduğunu ve önceki yaşamında ise bir bayan olduğunu söylemekteydi.

MS 3. yüzyılda yaşamış olan Romalı filozof **Plotinus** ise tekrar doğmak konusuna ilişkin olarak şunları söylüyordu: *"... Varlık, cehennemi katmanların karanlığında günahlarının kefaretini öder. Sonradan, yeni sınavlardan geçmek üzere yeni bedenlere girer."*

Kuran'da tekrar doğmak...

İslamın bu kutsal kitabı, bazı ayetlerinde, tekrar doğmak gerçeğini de dile getiriyor. Bu ayetlerden bir tanesinde tekrar doğmak gerçeği şöyle ele alınıyor:

Kuranı Kerim 2/28: *"Allah'ı nasıl tanımıyorsunuz ki, sizi ölü iken diriltti, sonra sizi yine öldürecek, sizi yine diriltecek; nihayet ahrette yalnız ona döneceksiniz."*

Bu ayette, üç doğum ve üç ölüm olayı sırasıyla verilmektedir. Bir beşer varlığının bu birden çok doğum ve ölüm süreci, açıkça tekrar doğmak gerçeğini belirtiyor. Ayetteki ifadelerin açılımını yapalım:

a) "... Sizi ölü iken diriltti..." Ölü iken diriltilmek, daha önce diri olunduğunu belirtmektedir. Buradaki "dirilik", bedenli dünya yaşamı anlamındadır. Bedenli bir insan olarak öte âleme gitmiş, öte âlemden tekrar yeryüzüne indirilmiştir, yani diriltilmiştir.

b) "... Sonra sizi yine öldürecek..." Buradaki tekrar öldürülme, daha önce bedenli hayatın ilahi âlem tarafından sona erdirilişi gibi, bu ikinci bedenli hayatın da yine ilâhi âlem tarafından sona erdirileceği anlamındadır. "Yine öldürecek" sözü, bunun daha önce de olduğunu ve tekrar ahirete gidileceğini belirten bir ifadedir.

c) "... Sizi yine diriltecek..." Ayetteki bu ifade, ikinci bedenli hayattan sonra bedenin ölümüyle gidilen ahretten yeryüzüne tekrar doğulacağını anlatmaktadır. Bu bedenli hayatın da muhakkak bir sonu olacaktır, yani tekrar bedenin ölümü ile ahrete gidilecektir. Bu, üçüncü defa ahrete gidiştir.

d) "... Nihayet ahrette yalnız ona döneceksiniz." Ayetteki bu son ifade ise, defalarca doğulan ve her şeyi ile deneyimlenen dünya yaşamları sonucunda, bir "vicdan insanı" olarak, sadece ona bağlanmak ve "Dünya Okulu"nu böylece bitirmek anlatılmaktadır. Ne var ki, "vicdan insanı" olmayanlar için bu yeryüzüne tekrar doğmalar elbette devam edecektir; ta ki, O'na dönünceye kadar...

Bunları şöylece sıralayabiliriz:
Önce sizi diriltti: Ahrete döndürecek.
Ölü iken diriltti: Ahretten indirdi.
Sizi yine öldürecek: Ahrete döndürecek.
Sizi yine diriltecek: Ahretten indirecek.
Nihayet öldürecek: Ahrete döndürecek.

Bu ayet, başka türlü yorumlanmasına olanak olmayacak derecede apaçık olarak tekrar doğmak gerçeğini tanımlıyor. Dolayısıyla, Kuranı Kerim'de tekrar doğmak olayından bahsedilmediği söylenemez.

Dr. Bedri Ruhselman (1898-1960), tekrar doğmak gerçeğini ülkemizde en iyi araştıran bir bilim adamıydı (üstte).

Fisagor, yeryüzünün en ünlü filozof ve bilim adamlarından biridir. Fisagor, tekrar doğmak gerçeğini kabul etmekte ve öğretilerini bu esas üzerine yerleştirmekteydi (üstte).

Tekrar doğmak ve Mevlânâ

Daha çocukken son derece olgun ve olağanüstü bilgi ve bilgeliğiyle tanınan **Mevlânâ**, tekrar doğmak gerçeğine ilişkin olarak şunları söylemişti.

Taş olarak ölmüştüm, bitki oldum.
Bitki olarak öldüm ve hayvan oldum.
Hayvan olarak öldüm, o zaman insan oldum.
Öyleyse ölümden korkmak niye?..
Hiçbir sefer daha kötüye dönüştüğüm,
Ya da daha alçaldığım görüldü mü?..
Bir gün insan olarak ölüp, ışıktan bir yaratık,
Rüyaların meleği olacağım.
Fakat yolum devam edecek.
Allah'tan başka her şey kaybolacak.
Hiç kimsenin görüp duymadığı bir şey olacağım.
Yıldızların üstünde bir yıldız olup,
Doğum ve ölüm üzerinde parlayacağım.

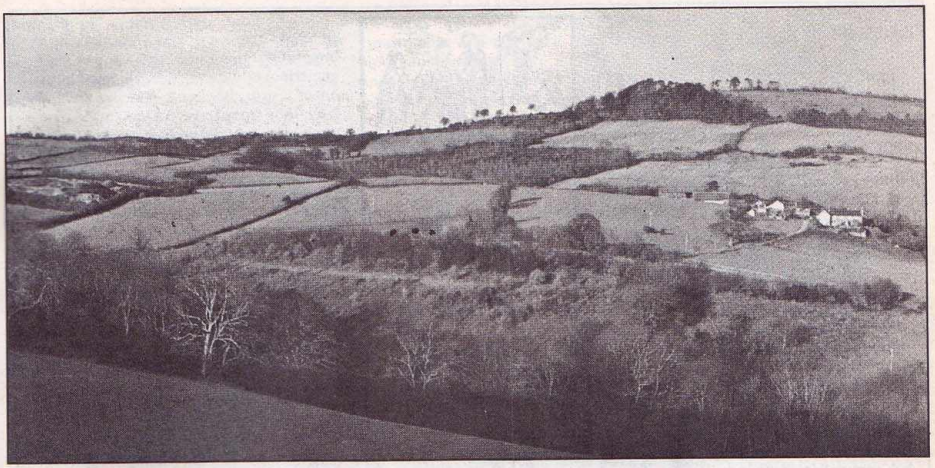

Zayıfsanız, yakalanabilirsiniz...

İnsanı çarpan ley hatları

Radyestezistler ley hatları ile ilgili başarılı çalışmalar yapıyorlar (Bkz. Sayfa 546 ve 582). Fakat bazı yerlerde, olumsuz enerji yayan ley sistemlerine de rastlanıyor. Aşağıdaki yazıda bu olumsuz enerjiden etkilenmiş insanların başlarından geçenler ele alınıyor.

DORSETLİ BİR ÇİFTÇİNİN karısı olan Eve, 35 yaşlarında, ufak tefek, neşeli bir kadındı. Beş yıl kadar önce kocası ve iki oğluyla birlikte koyun ve sığır yetiştirmek üzere yeni bir çiftliğe taşındılar. Çiftlikteki ev, tavanı sazlardan yapılmış, 17. yüzyıla ait taş bir binaydı. Sonradan evin birçok yerine gelişigüzel eklemeler yapılmıştı.

Negatif ley hattı

Arazi öndeki vadiye dik olarak uzanıyordu. Dorset'teki en güzel manzara buradaydı. Evlerinin tam **"kara akım"** üzerinde olduğunu kuşkusuz bilmiyorlardı. Çiftliğin güneydoğusundan kuzeybatısına kadar uzanan ve evi tam ortasından kesen olumsuz bir akım ya da negatif bir ley hattı vardı.

"Delilik gibi ama yaşadım"

Eve, şöyle diyor: *"Bunun delilik olduğu düşünülebilir. Çünkü ilk duyduğumda ben de delilik olduğunu düşünmüştüm. Fakat şimdi bu olayların gerçek olduğunu ve çok kötü etkileri olduğunu biliyorum. Çünkü ben bunu yaşadım."*

"Kara akım" deniyor

İngiltere'yi bir ağ gibi sardığı bilinen gizemli ley sistemlerinin, iyi olduğu kadar, kötü yanları da var. Birçok kişi, ley hatlarının, belirli noktalarda bulunan bazı taşlar ya da dikili taşlar arasında yeraltında bir enerji bağı oluşturduğunu kabul ediyor. Bu tür taşlara, yeraltında akan enerjiyi yerüstüne çıkaran odak noktaları deniyor. Bazı olaylar bu ley enerjisinin belli bir yerde birikip sıkışmasına neden oluyor. Böylece yüzeyde asitli bir toprak tabakası oluşuyor. İşte bu tür ley hatlarına, araştırmacılar kara akım adını veriyorlar.

Eve ve ailesi İngiltere'nin Dorset yöresinde yeni bir çiftliğe taşındıklarında koyun ve sığır yetiştirmede başarılı olacaklarını düşünüyorlardı. Fakat çiftlikte o zamana kadar bilmedikleri bir yörede kara akım olabileceğini düşünüp bir araştırmacı çağırıncaya kadar, çiftlikteki işler hiç yolunda gitmedi (üstte).

Aksilikler başlıyor

Eve, bir gün kötü bir trafik kazası geçirdi. Kara akımın varlığını ilk kez, iyileşmesine yardım eden bir falcıdan duydu. Bu olay ilgisini çekti, fakat birçok kişi gibi o da doğruluğundan kuşku duydu.

Her şeye rağmen, hiç kimse kara akımın ne olduğunu açıklamıyordu. Yeni çiftliklerine yerleşinceye kadar da Eve bu olayı hiç hatırlamadı. Çiftlikte hiçbir iş iyi gitmiyordu. Eve, sinirli ve sıkıntılı bir insan olmuştu. Kocasıyla da ilişkileri kötüleşiyordu. Evden de hoşlanmamıştı.

Dikkat! Kara akım

Bir gün tesadüfen falcıyla yaptığı konuşmayı hatırladı. Çiftliğin haritasını bir radyesteziste yolladı. Harita bir hafta içinde geri geldi. Çiftliğin batısındaki eski bir kireç ocağından eve kadar kalın bir mavi çizgi çizilmişti. Haritanın üstüne de *"Kara akım! Bir şeyler yapmanız gerek"* diye yazılmıştı. Bu not, Eve'in kara

Toprak falcılarının sanatı

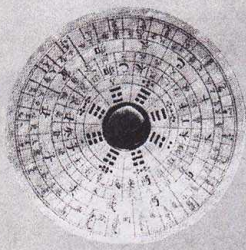

Eski Çinliler için toprak güçleri kavramı çok önemliydi. Bu güçlerin lung mei (ejderhanın patikaları) diye adlandırdıkları toprak altındaki kanallar aracılığıyla taşındığına inanırlardı. Bunları yang ve yin (erkek ve dişi) olmak üzere gökyüzü ejderhası ve beyaz kaplan tarafından sembolize edilen iki gruba ayırırlardı. Kutsal olan ve imparatorluğa ait yapılarda yang ve yin'in güçlerinin tam olarak dengelenmesi hayati önem taşırdı. Böylece inşaatçılar arasında feng shui (rüzgâr ve su) sanatında deneyimli bir toprak falcısı bulunurdu. Toprak falcısının değeri, kehanetlerinin yardımıyla en uygun yeri bulmasıyla ölçülürdü.

Bu falcının, yin ve yang öğelerinin gereken oranda, yani yaklaşık ikiye üç oranında olduğu yerleri bulması gerekirdi. Toprak falcısı uygun yeri bulmak için özel olarak hazırlanmış pusulalar kullanarak araştırmalar yapardı. Bu tür pusulalardan biri halen Londra'daki Bilim Müzesi'nde sergileniyor. Ch'ing hanedanına ait tahta oymalardan birinde de, yardımcılarıyla birlikte çalışan bir toprak falcısı tasvir edilir.

Bugün Çin'de toprak falcılarının resmi statüsü pek iyi olmadığı halde, gelenek hâlâ gücünü koruyor. Sözgelimi yeni bir bina yapılmadan önce bir toprak falcısına danışılır. Dünyadaki enerji güçlerinin uyumunu bozmamak ve batının kara akım dediği türden tehlikeleri önlemek bu toprak falcılarının sorumluluğundadır.

akım hakkında daha çok araştırma yapmasına neden oldu. Önce gidip çiftliğin haritasını işaretleyen radyestezisti buldu. Adam ona şöyle dedi:

"Madencilik, yol yapımı ve taş ocağı çalışmaları toprağa zarar verir. Böyle çalışmalar ley hattındaki enerji akımlarının olumsuz bir güç oluşturmalarına neden olur. Zararlı hale gelen akım, toprakla yakından uğraşan insanlarda duygusal kargaşalara ve hatta kanser gibi tehlikeli hastalıklara yol açar."

DARKMALT

Radyestezist geliyor

Eve, ilişkiye geçtiği bu radyestezistten çiftliğe gelmesini istedi. Bu kişi, üç hafta sonra geldi. Önce taş ocağından gelen çizgiyi bulması gerekiyordu. Tarlalarda elinde sarkaçla çalışmaya başladı. Sonra da kara akımı yok etmek için toprağa bakırla kaplı ince teller ve kazıklar monte etti. Kazıklar büyük bir başarıyla toprağa dik açıdan ve tam yerinden çakıldı.

Leyin yeri saptanıyor

Radyestezist, harita üzerinde işaretlenmiş yerlerde parmağını ağır ağır dolaştırarak kara akıma ulaşabileceği yerleri araştırdı. Herhangi bir ipucu bulduğunda tarlalara gidiyordu. Haritadaki yeri bulup çevresini inceliyordu. Sarkacı toprağın altına yerleştirdikten sonra sonucu beklemeye başlıyordu. Nitekim bu, uzun ve sıkıntılı bekleyiş, ancak leyin yeri saptanıp, demir tel toprağa çakıldığında sona eriyordu. Araştırmacıya göre, bu işlem bittikten sonra, olumsuz ley enerjisinin üç gün içinde zararsız hale gelmesi gerekiyordu.

1704'te Almanya'da yapılan bu resimde, bir radyestezist şeytan kişiliğinde simgeleniyor. O zamanlar kilise doğaüstü güçler de dahil olmak üzere kendi otoritesini aşan her şeye karşıydı (altta).

Sonuç başarısız

Fakat Eve'in durumunda hiçbir düzelme olmadı. Hatta kendini daha da kötü hissettiğini fark etti. Üstelik araştırmacı, araştırmanın nasıl sonuçlanacağını da açıklamamıştı.

Eve, bir ay kadar sonra hiçbir şeyin değişmediğini bildirdi. Radyestezist, mektupla, haritayı tekrar istedi. Araştırmanın başarısız olması Eve'i oldukça üzmüştü.

Düzelmeye başlıyor

Bir zaman sonra radyestezist geri geldi ve çiftlik arazisindeki çalışmalarına yeniden başladı. Demir tele bir yenisini ekledi. Bunun üzerine Eve, tüm umudunu yitirmişken çevrede gözle görülür değişiklikler olmaya başladı. İlk fark ettiği şey, nefret ettiği mutfak ve oturma odasının sessiz ve sakin görünmeye başlamasıydı. Daha değişik etkiler de görüldü. Daha önce büyümeyen ağaçlar güçlenip büyümeye, hayvanlar çok daha sağlıklı olmaya ve kuzular hızla çoğalmaya başladılar.

Bilinci ve iradeyi yeniyor mu?

İngiliz radyestezistler kara akım ve etkileri üzerine 50 yıldır çalışıyorlar. Kara akımın yaydığı olumsuzluk anlaşılır gibi değil. İnsanların duygularını, fizik görünümlerini ve düşüncelerini bile etkiliyor. Nasıl oluyor da, *"kara bir ruh"* bilinç ve iradesini alt edip insana egemen olabiliyor?

Kansere de neden oluyor

Bir doktor yirmi beş yıldan beri doktorluğunu yaptığı bir ailenin sürekli felaketlere uğraması üzerine ilginç araştırmalar yaptı. Yirmi beş yıl içinde bu evde beş değişik aile oturdu. İnsanların başına normal açıklamaları olmayan olaylar geldi. Alkoliklik, delilik, boşanma, üç kanser vakası gibi. Doktorun son hastası 33 yaşlarında genç bir anneydi. Doktorun yoğun araştırmaları o evde bir kara akımın var olduğunu bulmasına neden oldu.

Sadece insanlarda etkin değil

Araştırmacılar, kara akımın sadece insanlar üzerinde etkili olmadığı görüşündeler. Örneğin kara akımın olduğu yerlerde telgraf telleri kopabiliyor. Axminster yakınlarındaki bir çiftçi, ahırında kara akım olduğunu anladı. Hayvanlarının üzerinde çok kötü etkileri olduğunu fark etti. Ne var ki, kara akımı yok etmeyi başaramadı.

Yin ve Yang dengesi

Çinliler "**sha**" adını verdikleri bu akımın, yaşamı yok ettiğine ve sağlığı kötü bir şekilde etkilediğine inanıyorlar. Sha, birbirini dengeleyen iki güç olan "**Yin**" ve "**Yang**" arasındaki denge bozulduğu zaman ortaya çıkar.

Çinliler bu dengeyi düzeltme çalışmalarına değişik adlar verirler. Sözgelimi, akupunktur bunlardan biridir (Bkz. sayfa 193). Çünkü akupunktur teorisi, bu iki zıt gücün arasındaki dengenin korunması esasına dayanıyor.

Yin ve yang enerjileri meridyen adı verilen enerji hatları aracılığıyla tüm vücudu kuşatır. Her ana meridyen, vücuttaki temel bir organla birleşir. Enerji, meridyenler çevresinde dolaşarak gereken iletişimi kurar. Böylece vücut, görevlerini tam olarak yerine getirir. Denge bozulunca sağlık da bozulur. Bu durumda akupunkturcular, meridyenlerdeki belirli noktalara iğneler batırarak bozulan enerji akışını yeniden düzenlerler.

Radyestezi-akupunktur benzerliği

Dünyayı dev bir vücut, akupunkturcuların meridyen diye adlandırdıklarını da ley hatları olarak düşünmek hiç de güç değil. Ley araştırmacılarının kullandıkları kazıklar da akupunkturcuların iğnelerine çok benziyor.

İngiltere'nin West Country yöresinde doktorluk yapan Peter F. (solda), yeni taşındığı evde kara akım olduğunu anladığında büyük bir telaşa kapıldı. Akım, giriş kapısı ve sağdaki pencerenin önünden geçiyordu. Dr. Peter, leyin 6 metre uzunluğunda olduğuna karar veren ve demir telle durumu düzelten bir radyestezist ile bağlantı kurdu. Bu arada Dr. Peter de, bu konuda oldukça tecrübe sahibi oldu. Soldaki resimde görüldüğü gibi, demir tellerin çevresinde sarkaçlar kullanarak negatif enerji yayan bu ley hattını, olumlu bir hale getirmeye çalışıyor (altta).

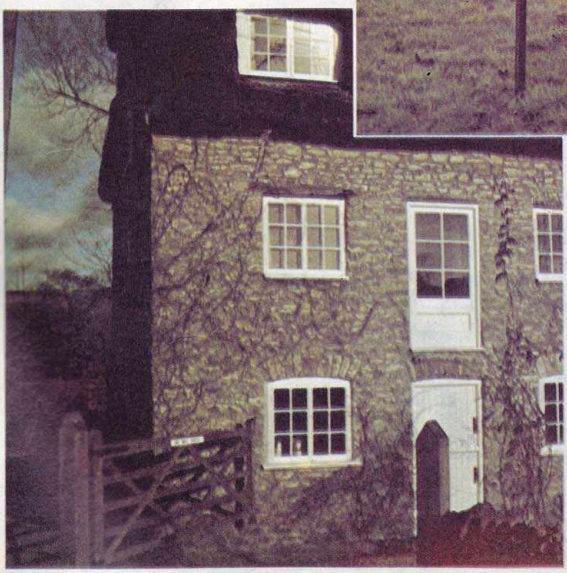

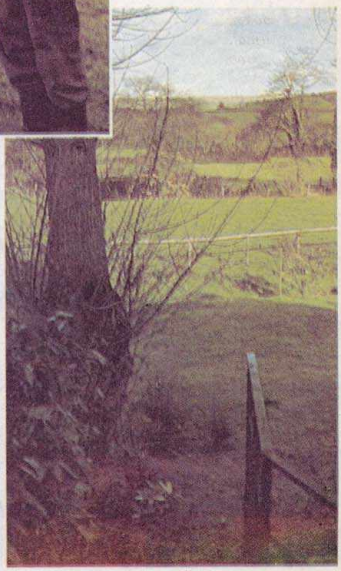

Kuşku duyanlar da var

Elbette Eve'den başka birçok insan da bu işlemin yürüdüğünü gördü. Olayı kuşkuyla karşılayanlar, *"bizler inanmak istediklerimize inanırız"* düşüncesiyle olayı reddederler. Zihin gücünün, vücudu etkilediği bilindiği gibi, zihinsel isteklerin dünyanın güçlerinden etkilenip şekillendiği de çok iyi bilinir.

Bir doktorun başından geçenler

Doktor **Peter F.** çalışma yaşamının büyük bir bölümünü batıda bir meslektaşıyla geçirdi. Yaşamında iki kez kara akımın olumsuz etkilerine maruz kaldı. Doktor Peter F., hastalarının tam olarak iyileşebilmelerine önem verirdi. Özellikle migrenli hastaları tedavi etmek için çalışmalar yapardı. Çeşitli araştırmalardan sonra kara akıma ilişkin birtakım bilgiler edindi. Bir zaman sonra birlikte çalıştığı arkadaşı kan kanserinden öldü. Kendi de gırtlak kanserine yakalanınca, kara akımın kansere neden olabileceğini düşünmeye başladı.

Muayene odasındaki kara akım

Daha sonra, tecrübeli iki ley araştırmacısı, doktorların muayene odasının iki kara akımın kesiştiği yerde bulunduğunu açıkladılar. Böylelikle Dr. Peter F'nin, negatif enerjinin kansere neden olduğuna ilişkin düşünceleri kesinleşmiş oldu.

Doktor taşınıyor

Bir zaman sonra Dr. Peter F. karısıyla birlikte bulundukları yerden 16 km uzakta, bir vadinin kenarında güzel bir eve taşındı. Eve yerleştikten kısa bir süre sonra, Amerikan Radyestezistler Derneği'nden bir mektup aldı.

Yeni evde de var

Mektupta evin, eskiden ağıl olan, sonradan çalışma odası yapılan bölümünde kara akımın olduğu bildiriliyordu. Dehşete kapıldı.

Hemen araştırmalara başladı. Böylece Doktor Peter F., kara akımı ortaya çıkardı. Eve'in çiftliğini etkileyen kara akım için yapılanların aynısı yapıldı. Evin 1-1,5 km kadar çevresi tarandı. Yeterli işlemler yapıldıktan sonra araştırmacılar artık evin kara akımdan kurtulduğunu açıkladılar.

Doğaya saygılı davranmak

Ley hatları üzerine uzman olan bir bilim adamı şöyle diyor: *"Ley araştırmacılarının ya da radyestezistlerin asıl yapmaları gereken, insanların doğayla olan ilişkilerini yeniden düzenlemektir. Petrol araştırmaları, bitmek tükenmek bilmeyen maden kazıları aslında bizi uyarıyor. Eğer yaptığımız işlerle kendi kendimize zarar vermek istemiyorsak, doğanın nefretini kusup bizi kara akımlarla sarmasına fırsat vermeden onu iyileştirmeye başlamalıyız."*

Radyestezist **Tom Graves**'in, akupunkturcularla da uyum sağlayan şu ifadeleri ilginçtir: *"Radyestezi yoluyla hem toprağı iyileştirebiliriz, hem de enerji akımlarını düzenleyebiliriz. Tabii bu arada doğayla ve birbirimizle olan ilişkileri de..."*

Avon'da Failand'daki M5 otoyolunun Güney İngiltere'deki birçok önemli ley hattıyla kesiştiği belirtiliyor. Birçok insan, İngiltere'de, doğanın dengesini göz önüne almaksızın birtakım çalışmalar yapıldığını ve kara akımların, beşeriyetin bu saygısızlığı sonucunda oluştuğunu düşünüyor (altta).

Bozulmayan cesetler

Ölmüş bir insanın bedeninin mumyalanmadığı halde yüzyıllarca bozulmadan durmasını insan aklı almıyor. Arkadaşımız Ata Nirun, Adanalı araştırmacı-yazar Fatih Alphan'ın da katkısıyla biri Harput'ta, diğeri Tarsus'ta geçen 2 olayı ele aldı.

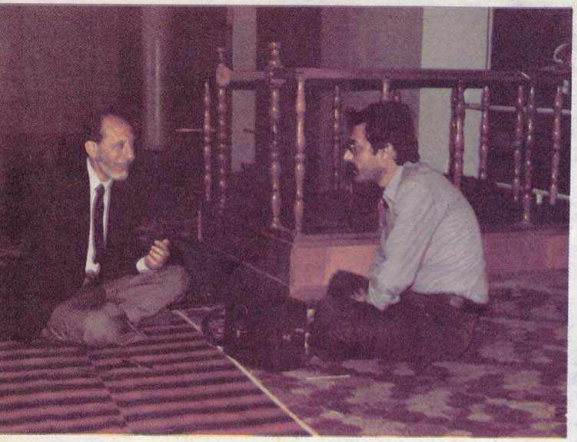

Adanalı araştırmacı Fatih Alphan (sağda), Tarsus'taki Küçükminare Camii imamı Abdürrezzak Öz ile bozulmayan ceset olayını görüştü (üstte).

ELAZIĞ'IN KAZASI Harput, âdeta türbeler diyarı bir yer. Bu ilçede sayısı on beşi bulan evliya ve yatır türbesi var. Bu türbelerde gömülü olanların isimleri hep 'Baba' diye bitiyor. Mansur Baba, Nadir Baba ve Arap Baba bunlardan birkaçı.

Biz bu yazıda ilkin, Harput'un ünlü **Arap Baba**'sını ve onun türbesini ele alacağız. Çünkü onun akıl almaz bir hikâyesi var. Bedeni, daha doğrusu cesedi, 300 yıldan beri bozulmadan, çürümeden duruyor.

Bozulmayan cesedin bulunuşu

1964 yılında, Vakıflar Genel Müdürlüğü, Selçuklu döneminden kalma Arap Baba Camii'ni onarmak istiyor. Cami, Selçuklu Sultanı **Giyasettin Keyhüsrev** döneminde, **Yusuf İbni Arapşah** adlı biri tarafından yaptırılmış.

İşte bu çalışma sırasında, ortaya bozulmamış bir ceset çıkarılıyor. Bu ceset topraktan alınarak yaptırılan caminin içindeki türbeye yerleştiriliyor. Fakat bu kez kesinlikle gömülmüyor. Bir lahit üstüne konuluyor.

Kısa zamanda bu cesetle ilgili hikâye tüm çevreye yayılıyor.

Sandukası kayıp

Cesedin bulunduğu türbe, tipik Selçuklu türbeleri gibi iki katlı. Caminin içinden geçip, türbeye giriliyor. Rivâyete göre Arap Baba burada bir sanduka içinde yatıyormuş. Fakat sonradan bu sanduka kaybolmuş. Denilenlere göre ağaç veya çini olduğu sanılan bu sandukada, içinde yatan Arap Baba'nın kimliği yazılıymış.

Yeni ölmüş gibi

Türbenin alt katına, kabir odasına küçük bir kapıdan giriliyor. İşte Arap Baba'nın cesedi burada. Yaklaşık olarak 300 yıl önce öldüğü sanılan bu kişinin, vücudu hemen hiç çürümemiş, yeni ölmüş bir ceset gibi taze ve normal görünümlü. Sanki bir ağacın altında yatmış uyuyor...

Abdürrezzak Öz, yıllardan beri bozulmayan ceset olayının etkisinden kurtulamadı (üstte).

Başı ayrı!

Uyuyor ama, bu söz vücut için geçerli, çünkü Arap Baba'nın başı vücudundan ayrı. Baş, bedenden kesilerek ayrılmış. Dikine olarak, boynunun birkaç santim ötesine konmuş. Daha da ilginci, başla boyun arasında kan bile gözüküyor.

Fotoğraf çekilemiyor

Eşine az rastlanacak bu olayın, fotoğraflanmasına izin verilmiyor! İnanca göre, bu görüntüyü fotoğraflamak çok büyük saygısızlık. Buna rağmen, içeriye fotoğraf makineleri ile giren birkaç kişi olmuş. Ama onlar ya fotoğraf çekememişler ya da bir gücün etkisiyle fotoğraf çekmek akıllarına gelmemiş.

Kanlar hâlâ duruyor

Görünüm, gerçekten çok etkileyici. Karşıda yeni ölmüş gibi duran bir insan vücudu var. Üstelik başı kesilerek öldürülmüş ve kanlar hâlâ duruyor. Oraya, birkaç günde bir, yeni bir ölü getirilemeyeceğine göre olayın anlamı nedir? Hangi güç, bir ölüyü 300 yıl bozulmadan koruyabiliyor? Bu olayı yorumlamadan önce, Tarsus'ta geçen benzer bir olayı ele alalım.

Çarpılan işçi

1980'li yılların başında bu kez Tarsus'ta Küçükminare Camii'nde bir onarım yapılıyor. Bu caminin geçmişi çok daha eski. 12. yüzyıla kadar uzanıyor. **Selâhattin Eyyubi**'nin oğlu **Melik Zahir** tarafından yaptırılmış.

İşte olay bu onarım sırasında başlıyor. Küçükminare Camii'nin imamı **Abdürrezzak Öz** onlanları şöyle anlattı:

"Caminin inşaatı sırasında, birçok mezar ve lahit bulmuştuk. Ben, işçilere bunlara özen ve saygı göstermelerini, bunun dini yönden bir görev olduğunu söyledim. Ölüler, rahatsız edilmemelidirler, dedim.

Bir gün, hem öğle yemeği için, hem de dinlenmek için eve gitmiştim. Daha, yemeğe başlayamadan, pencereden bağıra çağıra gelen bir kalabalık gördüm. Gelip kapıyı çaldılar. Merakla açtım, ne oluyor, dedim. Gelenlerden birisi, bir lahdin kapağını bir işçinin merak ederek açtığını ve çarpıldığını söyledi. Çılgın gibi çırpınıyormuş. Sakin olun, gidip bakalım, dedim."

"Kurtarın beni, öldürecekler"

"Kalabalıkla beraber camiye doğru yola çıktık. Gerçekten işçinin durumu perişandı. Kendini yerden yere atarak haykırıyordu. Ne yaptığını bilmez bir haldeydi. Sürekli, 'Kurtarın beni, öldürecekler, yok edecekler, kurtarın' diye bağırıyordu. Ben de korkmuş ve heyecanlanmıştım. Ama, kendimi zorlayarak, yana kaymış lahit taşını itmek için yaklaş-

tım. Amacım, açık lahdi kapatmaktı. Bu arada kalabalık uzakta kalmış, korkudan yaklaşmıyordu."

Lahdin içinde biri var!

"İşte, tam o anda gözüm lahdin içine ilişti. İçeride örtülü bir vücut vardı ama ayakları dışarıdaydı. Tırnakları ve ayak tabanı sanki biraz evvel ölmüş gibi görünüyordu. Kitabenin üzerindeki kayda göre, 1120 yıl önce ölmüş olan bu zatın vücudu aynen duruyordu. Hemen kapağı kapattım."

İşçi olayı hatırlamıyor

"Sonra, bir bardak su istedim, bir iki ayet okuduktan sonra suyu hasta işçiye zorla içirdim. O anda adama sanki bir şey oldu. Sakinleşti. Uzun bir uykudan uyanmış gibiydi. Hatta ilk olarak, 'Ne oldu, hafızamı mı kaybettim?' diye sordu. Neden kapağı açtığını, sordum. Sizi uyarmıştım, dedim. Garip, garip bakarak, 'Ben açmadım, hatta açmayı aklımdan dahi geçirmedim' demez mi? Tüm arkadaşları, onun açtığını söylemelerine rağmen, kabul ettiremedik.

Yapılan inceleme sonucunda, kabrin, M.S. 800 yıllarında yaşamış olan din bilgini ve Abbasi kadısı **Kasım Ebu Übey***'e ait olduğunu öğrendik."*

Tarsus'ta bozulmayan ceset gibi birçok gizemli olayın olduğu ileri sürülüyor (üstte). Arap Baba'nın bozulmayan cesedi Harput'ta kendi adıyla söylenen türbede yatıyor (solda).

Ruhçular ne diyor?

Ruhçulara göre, bu tür olaylar ruhun varlığının bir kanıtıdır. Bu düşünceye göre, insan ruhu bedene bağlı değildir, ondan tamamen ayrıdır. Maddi bedeni de ruh yönetir ve yönlendirir. Ayrıca ruh hiçbir zaman ölmez. İnsan ruhunun, kendi bedeni üzerindeki etkisi, bu tür bozulmayan ceset olaylarında çok iyi görülür. Cesetlerin çürümemeleri bilinçli bir enerjinin, cesetle ilgisini kesmemesinin sonucudur. Bir diğer deyişle, ruhun maddeye olan bağlılığının süregelmesidir. Yani, ruh ölümden sonra, gitmesi gereken boyuta (spatyoa) gitmemekte, enerjisiyle bedenini çürümekten ve bozulmaktan korumaktadır.

Bilimden cevap bekleniyor

Bozulmayan ceset olaylarında, asıl cevap bilim dünyasından bekleniyor. Ama şu ana kadar, ortada bir şey yok! Benzer birçok olay aksi yönde, yani abartılmış olarak görüldüğünden, bilim adamları olayları izlemiyor olabilirler. Fakat açıklanamayan olayların bu kadar çok ve çeşitli olması, eninde sonunda bilimi çok güç durumda bırakacaktır.

Daha fazla bilgi için:
Sinan Onbulak, *Ruhi Olaylar ve Ölüm Sonrası*, Dilek Yayın evi, 1975.
Mysteries of the Sprit, Bantam Books, 1971.

25 Zener kartını biriktirin

Telepati gücünüzü ölçün!

Bilinmeyen dergisi bu sayıda başlamak üzere tüm okurlarına Zener kartları dağıtıyor. 25 kartı biriktirdiğinizde, telepati gücünüzü ölçüp, geliştirebilirsiniz. Nasıl mı? Aşağıdaki yazı bu konuda size yardımcı olacak.

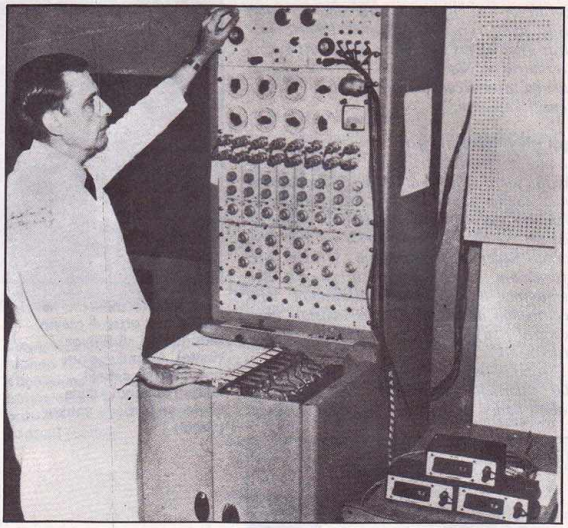

BİNLERCE İNSAN duyu dışı algılama ile ilgili deneyler yaşıyor. Birçok insan bu olayları, beş duyunun sınırları kapsamında ele alıyor. Geçtiğimiz elli yıl içerisinde yapılan çalışmalar, duyu dışı algılama (DDA) deyimini ortaya çıkardı. Yüzlerce olay yaşandı. Bir yığın deney gerçekleştirildi.

Sonuçta, dünyanın her tarafında, bu garip olayın nasıl olduğunu bulmak için bilimsel çalışmalar yapılmaya başlandı.

DDA'nın temeli

Eskiden telepati, durugörü ve kehanet olarak değerlendirilen olaylarda araştırma yapılamıyordu. Bu olayları yaşayanlara inanmak ya da inanmamak dışında yapacak başka şey yoktu. DDA araştırmacıları, kendi laboratuvarlarında olaylar oluşturmak ve görmek istiyorlar. Onlar, bir ateş topunun herhangi bir yerde aniden ortaya çıkmasını veya gökten bir meteorun düşmesini beklemek istemiyorlar. Fakat ne yazık ki, ilk zamanlarda görülen kendiliğinden olaylar, şüpheci düşünceler nedeniyle kolaylıkla izlenemedi. Ama bu olaylar DDA çalışmalarının temelini oluşturdu.

Parapsikoloji doğuyor

Araştırmaların ilk perdesi, fizik deneylerinin yapılmaya başlanması ve bazı testlerin oluşturulmasıdır. Amaç, telepati olayının ortaya çıkarılmasıydı. Bu çalışmanın, öncülerinden olan Dr. **Joseph Banks Rhine**, eşi **Louisa** ile beraber, Amerika'da, Kuzey Carolin 'da, Duke Üniversitesi'nde, uygun bir deney ve çalışma ortamı yarattı.

Araştırmalar, Psikoloji Bölüm Başkanı olan Prof. **William McDougall**'ın yetki ve kontrolü altındaydı. Karı-koca Rhine'ler, 1920 ortalarına kadar biyolog olarak çalışmışlardı. O dönemden sonra, ilgilerini paranormal olaylara yönelttiler. Geniş çaplı çalışmalar ancak 1927'de gerçekleşebildi. Bunun sonucunda, Parapsikoloji doğdu. Dr. Rhine, duyu dışı algılama deyimini ortaya attı. 1980'lerin başındaki ölümüne kadar da elli yılı aşkın bir süre bu alanda çalıştı.

Zener kartlarının ortaya çıkışı...

Dr. Rhine, önce gönüllü denekler buldu. 25 kartlık bir deste oluşturdu. Her beş kart, beşli gruplar oluşturuyordu. Her grup, farklı semboller taşıyordu: Yıldız, daire, artı, eğri çizgiler ve kare. Her sembolün rengi de ayrıydı. Bu kartlara, Duke Üniversitesi telepati araştırmacılarından Bay **Zener**'in adı verildi.

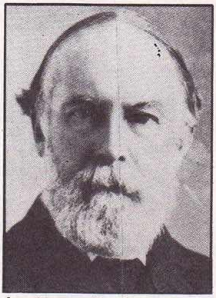

Araştırmacı Dr. Stanley Krippner, EEG (Beyin dalgalarını ölçen aygıt) ile bir DDA çalışması yapıyor. (en üstte).

İngiliz araştırmacı F.W. Myers, DDA alanında öncü çalışmalar yaptı. (üstte).

Zener kartları. Kartlar DDA çalışmalarında bireysel olarak da kullanılabiliyorlar. Sembollerin herbiri, bilinçlerde oluşan farklı izlenimlere göre oluşturuldu (sağda).

Nasıl kullanılıyorlar

Kartlar önce karıştırılıyor. Sonra bir gönderici, kartlara bakarak, bir alıcıya karttaki resmi, düşünceyle yollamaya çalışıyor. Üniversitenin bir başka yerinde bulunan bir alıcı, o anda aklına gelen bir kartı ya da sembolü işaretliyor. Şans kuramlarına göre alıcının 25' te bir şansı var. 25 karttan beşinin doğru olarak bilinmesi mümkün. Beşten fazla doğrunun bilinmesiyse, DDA yeteneğini ortaya koyuyor. Doğruluk oranı arttıkça, DDA var demektir. İşte Dr. Rhine'nın bu testte ulaştığı sonuç buydu.

Önce renkler bilinecek

Zener kartlarında, beş renk olduğunu söylemiştik. Öncçalışmalarda renkleri bağımsız olarak düşünmek uygun olur. Yani şekle dikkat etmeden, alıcının rengi doğru olarak bilmesini isteyebilirsiniz. Daha sonra, renkle şekli beraber düşününüz. Yeşil kare, siyah daire, kırmızı artı, mavi eğriler gibi.

Alıcının gözleri kapalı

Bu çalışmalarda, odanın bir yerinde, genel-

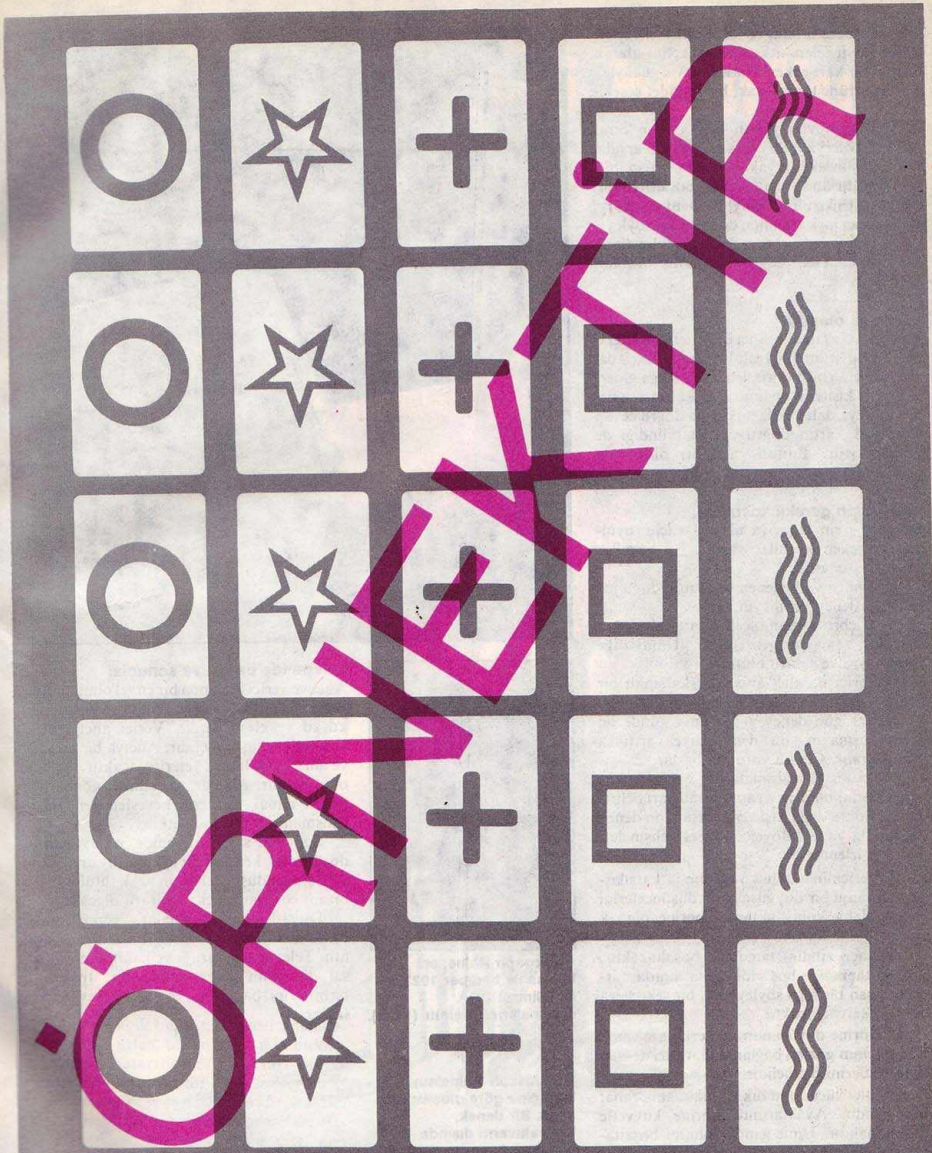

ZENER KARTLARINIZ 10 HAFTADA TAMAMLANIYOR

Bilinmeyen'in bu sayısında verdiği 3, bundan sonraki sayılarında vereceği 2'li ve 3'lü Zener kartlarını biriktirdiğinizde yukarıdaki deste oluşacak. Farklı renklerdeki bu kartlarla yapacağınız deneylerde, 600. sayfadaki koşullara uymanız, başarınızı artıracaktır.

likle bir masa başına verici olacak kişi oturur. Eline duyu telepati kartları paketini alarak, üstten bir kart çeker. Dikkatini vargücüyle o kartın üstüne toplayarak, bir müddet o şekle bakar.

Alıcı görevini yapan kişi, ondan biraz ötede, gözleri kapalı olarak oturur. Karşıdakinin düşüncelerini yakalayabilmek için, hiçbir şey düşünmeden zihnini boşaltmalıdır. Çevreyle ve kendi bedeniyle ilgilenmemelidir. Sonra alıcı kişi, zihninde doğan şekli söyleyecek ve kaydedecektir. Sonuçlar, kartlarla kontrol edilerek doğru ve yanlış oranları belirlenir.

Rastlantı olamaz

Bir sonraki aşamada, alıcı ile verici arasındaki uzaklık artırılır. Doğruluk oranı arttıkça da, alıcı ve verici birbirlerinden daha uzağa giderler. Alıcı kişilerin çoğunda, 25 karttan sekiz, dokuz veya daha fazla miktarda doğru cevap alınır. 25 kartın doğru olarak bilindiği de görülmüştür. Bunun rastlantı olduğunu kabullenmek pek mümkün değil.

Deney için gerekli koşullar

Bu deneylerin başarıya ulaşması için, uyulması gereken koşullar vardır. Bu koşullar sırasıyla şunlardır:

1- Zihnen ve bedenen yorgun olduğunuz anlarda, deney yapmayın.

2- Hiçbir zaman acele etmeyin, doğru sonuçlar zamanla gelişecektir. Ümitsizliğe kapılmayın ve sabırlı olun.

3- Verici ile alıcı arasında, karşılıklı bir sempati varsa, daha iyi sonuçlar alınacaktır.

4- Her gün deney yapın ama günde on deneyi aşmayın. Bu deney sayısı arttıkça başarı azalır. Çünkü yorulma başlar.

5- İki kişilik çalışmalarda, önce bir kişi verici olsun, on deney yapın, sonuçları belirtmeyin. Sonra diğer kişi verici olsun, on deney de onunla yapın. Böylece kişisel gelişmeler, daha iyi izlenecektir.

6- Vericinin günlük yaşamında karşılaştığı herhangi bir duygusal şok, düşüncelerini alıcıya daha kolay aktarabilmesine olanak sağlar.

7- Alıcı, zihnini tamamen boşaltacaktır. Zihnen tamamen boş olduğu bir sırada, birden oluşan bir fikri söyleyecek, bir şekil veya bir hareket yapacaktır.

8- Görme duyusunun etkilerini azaltmak için, alıcının gözleri bağlanmalı, verici de elleriyle gözlerini örtmelidir.

9- Alıcı vücudunu dik tutmalı, ama rahat oturmalıdır. Ayaklarının üzerine kuvvetle basmamalıdır. Ümit içinde, zihnini boşaltarak beklemelidir.

10- Alıcıda birkaç düşünce veya hareket oluşursa, bunlardan birinin kuvvetlenmesini beklemelidir. Bu arada, verici devamlı vermeye devam ettiğinden, düşüncelerden biri kesinlikle güç kazanacaktır.

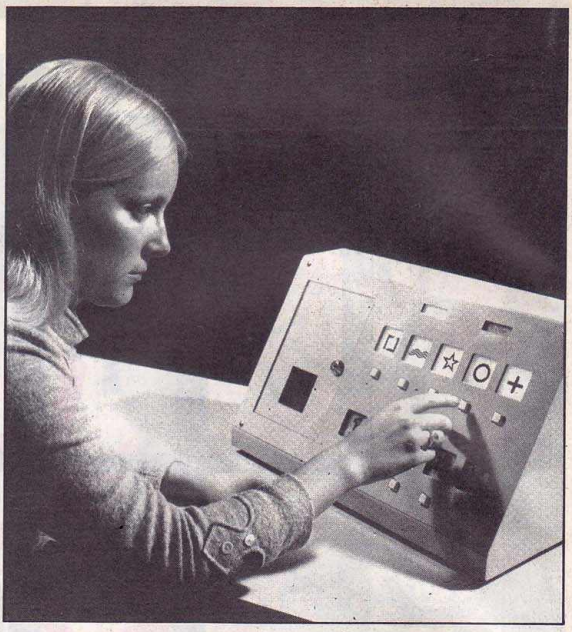

Dr. Joseph Rhine, eşi Louisa ile beraber 1927'de ilk bilimsel DDA çalışmalarını başlattı (üstte).

Dr. Joseph Rhine'nın tekniğine göre oluşturulan aygıt. Bir denek, laboratuvarın dışında bir takım Zener kartına bakarak, bekliyor. Verici kişiyse, aygıtın başında otururak, beş semboldeh birini düşünerek, düğmeye basıp, seçtiği sembolün ışığını yakıyor (en üstte).

Telepatide başarı ve sonuçlar

Alıcı ve verici arasında bir engel olmamalıdır. Bu engeller, sevgi veya sempati yoksunluğu, kuşku ve eleştirilerdir. Verici, alıcıyı değil, sembolleri düşünmelidir. Alıcıya bir an sevgi ve anlayış yollamak yeterli olacaktır. Objektif olunmalıdır. Alıcılar, genellikle, gönderileni doğru almak için çok heveslenirler. Bu da çalışmalarını olumsuz etkiler.

Sonuçta, sakin bir halde, iyi ayarlanmış düşünceler, kendi nefsi için bir şey arzu etmeyen, şiddet düşüncelerinin uzak tutulduğu bir ortam çok yardımcı ve yararlı olacaktır.

Duyarlı, hassas alıcılara gerek vardır. Kendinizi yetiştirin. Özel sorunlarınızı unutun. Telepatinin varlığı ve kanıtlanması ruhsal dünyanın açığa çıkmasıdır. İnsanların birbirlerini bağlılıkla ve sabırla sevmelerini sağlar...

Asırlardır süren program

Genler karakteri belirliyor

Biyolojinin kalıtım teorisi hâlâ çözülemedi. Kuşaklardan kuşaklara geçen bilgilerin kaynağı nerede? Aşağıdaki yazıda bu konu inceleniyor.

TAVŞANLARIN ÇİFTLEŞMESİNDEN yeni tavşanlar doğar. Kırmızı balıklardan kırmızı balıklar ürer. Lahana tohumları yine lahana olur. Yani halk deyimiyle "şap şeker cinsine çeker." Belli bir türün genel karakteristikleri kuşaktan kuşağa tekrarlanır. Bir ırka ya da çeşide özgü nitelikler, hatta aile bağlantılarını fark etmemizi sağlayan bireysel özellikler de öyledir.

Kalıtımın gizemleri

Bu olaylarla o kadar iç içe yaşarız ki, nedenlerini araştırmak hiç aklımıza gelmez. Ama canlıların gelişip büyüdüğü karmaşık süreç hakkındaki bilgimiz arttıkça, biçim ve yapıların kalıtımla sonraki kuşaklara geçmesi daha da şaşırtıcı bir niteliğe bürünüyor. İçgüdülerin kuşaktan kuşağa geçmesinde ise bambaşka bir şaşırtıcılık var. Örneğin yavru örümcekler ağlarını, nasıl örüldüğünü başka örümceklerden öğrenmeden ve ne işe yaradığını bilmeden örerler.

Kuşlar arasındaki en çarpıcı örnek ise guguk kuşudur. Yavru guguk kuşları başka türden kuşların kuluçkaya yatmasıyla yumurtadan çıkar. Ardından üvey ana-babalar tarafından büyütülür. Gerçek ana-babalarını, hatta yaşamlarının ilk bir-iki haftasında kendi türlerinden bir tek kuşu bile görmezler. Avrupa'daki yetişkin guguk kuşları yaz sonuna doğru kışı geçirmek için Güney Afrika'ya göç ederler. Bundan bir ay kadar sonra yavru guguk kuşları da bir araya toplanırlar. Afrika'daki kışlık yerlerine uçarlar. Göç etmeleri gerektiğini ve bunu ne zaman yapacaklarını içgüdüyle bilirler. Öteki yavru guguk kuşlarını tanıyıp bir araya gelmeleri, gidecekleri yönü ve yeri bulmaları hep içgüdüyle olur.

Kalıtımla ilgili bu olgular nasıl açıklanacak? Akla ilk gelen, bütün hayvan ve bitkilerin ana-babalarından aldıkları canlı hücrelerden oluşmalarıdır. Bunlar eşeyli üremede yumurta ve sperm hücreleridir. Bitkisel üremede ise, bir bitkiyi kendisinden fide alarak çoğaltma örneğinde olduğu gibi, ana organizmadan ayrılan parçalardır. Bu hücreler karmaşık bir mikroskobik yapıya sahiptirler. Her birisinin çekirdeğinde uzun, ipliğimsi kromozomlar bulunur. Kromozomların içinde DNA (deoksiribonükleik asit) denilen kimyasal bir madde vardır.

İkili sarmal

DNA helezon şeklinde birbirine sarılmış uzun ipliklerden oluşan çiftler halinde bulunur. Ünlü "ikili sarmal" budur. İpliklerin üstünde dört ayrı kimyasal madde vardır. Bunlar adenin, guanin, timin ve sitozindir. Genelde baş harfleriyle, yani A, G, T ve C olarak anılırlar. Bunlar değişik biçimlerde sıralanır ve bir tür kimyasal sözcük oluştururlar. Bu sözcük zincirleri nispeten basit bir yapıda olan aminoasit zincirlerine çevrilir. Bunlar da birbirlerine bağlanarak protein moleküllerini oluştururlar. Proteinler protoplazmanın büyük bölümünü meydana getiren karmaşık kimyasal maddelerdir. Enzimler gibi, proteinler de hücre içindeki kimyasal tepkimeleri hızlandırırlar.

Yaşamı etkileyen bilinmeyen

Önemli olan şu: Bu kimyasal maddeler kendi başlarına kalıtım sorununu açıklayabiliyorlar mı? Bir çiçeğin biçimi ya da bir böceğin içgüdüleri içlerinde bulunan kimyasal maddelere bağlanabilir mi?

Cevap hayırdır. Bütün biyologlar bunu kabul ediyor. Ancak çoğu uzman, canlı organizmaların çok karmaşık olduğunu ve kimyasal ayrıntılarının henüz yeterince bilinmedi-

ğini düşünüyor. Daha başkaları ise, canlı organizmaların sadece kimya bilgisiyle kavranamayacağını ileri sürüyorlar. Bu görüşe göre, yaşam içinde hâlâ bilinmeyen başka etkenler de var. Bunlar biçim ve içgüdünün kuşaktan kuşağa geçmesinde önemli bir rol oynuyorlar.

Genetik programlama mı?

Bağnaz biyologlar bile kalıtımda bilinmeyen, kimya dışı bir etkenin varlığını kabul ediyorlar. Bu etkene etkileyici bir ad da bulmuşlar: "Genetik program." Buna göre, sözgelimi, bir nergisin biçiminin ya da bir yusufçuğun içgüdülerinin "genetik olarak programlandığı"ndan söz etmek mümkün. Peki ama bu genetik program tam olarak nedir?

Bir kere bu, bilgisayar programına benzer bir şey olamaz. Çünkü program bilgisayara bilinçli ve zeki bir varlık; yani bilgisayar programcısı tarafından konur. Tanrı'nın varlığını kabul etmeyen biyologlar ise canlı organizmaların bilinçli bir programcı ya da plancı tarafından var edildikleri fikrine karşı çıkıyorlar.

DNA'nın yapısı mı?

Peki, genetik program ile DNA'nın yapısı aynı şeyler olamaz mı? Bu da bir açıklama getirmiyor. Çünkü bedenin bütün hücreleri birbirinin tam bir kopyası olan DNA'ları içerdikleri halde farklı biçimlerde gelişirler. Bir insanın kolları ve bacaklarındaki ayrılık akla geliyor. Bunların DNA'ları aynı ama biçimleri farklıdır. Öyleyse ceninde oluşurlarken bunlara biçim veren başka bir şeydir.

Klasik açıklama, bu biçimlendirmenin henüz anlaşılamamış olan karmaşık kimyasal ve fiziksel etkinliklere bağlı olduğu şeklinde. Ama bu etkinliklerin doğru bir yapı içinde gerçekleşmesini sağlayan nedir? İşte çözülemeyen sorun budur. Genetik program demekle hiçbir şey açıklanamıyor. Bu sadece bir aldatmaca. Bir örümceğin sinir sisteminin gerektiği gibi, ağ örebilmesi için genetik olarak programlandığını söylemek, sorunu değişik sözlerle ifade etmekten başka bir şey değil.

Önceki kuşakların bir türevi

Büyümekte olan bir hayvan ya da bitkiyi biçimlendiren morfogenetik alanların aynı türün daha önce yaşamış üyelerinin biçimlerinin bir türevi olduğu düşünülüyor. Yani cenin, türün daha önceki üyeleriyle deyim yerindeyse aynı dalga uzunluğundadır. Bu olaya cereyan ettiği sürece "morfik rezonans (yansıma)" deniyor. Benzer biçimde, bir hayvanın sinir sistemindeki etkinlikleri düzenleyen alanlar da aynı türün eski üyelerinden geliyor. Hayvanlar içgüdüsel davranışlarında kendi türlerine özgü bir "bellek bankası" ya da "bellek havuzu"ndan yararlanıyorlar.

Biçimleyici nedensellik denilen bir hipoteze dayanarak şaşırtıcı öngörülerde bulunmak ve hipotezi deneylerle sınamak mümkün. Diyelim ki, belli sayıda fare öteki farelerin daha önce hiç yapmadığı bir beceriyi öğreniyor. O zaman aralarında görünür bir bağ ya da ilişki bulunmadığı halde, dünyada aynı türden ne kadar fare varsa onların da aynı beceriyi üstelik daha kolaylıkla öğrenecekleri varsayılabilir. Ayrıca beceriyi öğrenen farelerin sayısı arttıkça ötekilerin öğrenme süreci daha da kolaylaşmalıdır.

Kalıtım farelerde kanıtlanıyor

Oldukça şaşırtıcı ama, bu olayın gerçek olduğu kanıtlandı. Psikolog **William McDougall** 1920'de Harward Üniversitesi'nde bir dizi deney yapmaya başladı. Amacı hayvanların, ana-babalarının edindikleri yetenekleri kalıtımla alıp almadıklarını saptamaktı. Suyla doldurduğu bir tekneye teker teker beyaz fareler koydu.

Her fare ancak suya uzatılmış iki iskeleden birine yüzerek tekneden çıkabilirdi. İskelelerden biri parlak bir ışıkla aydınlatılmıştı. Öteki ise karanlıktaydı. Fare aydınlatılmış iskeleye çıkarsa elektrik şokuna maruz kalı-

yordu. McDougall farelerin kaç denemeden sonra güvenli iskeleye çıkmayı öğrendiklerini kaydetti.

Farelerin birinci kuşağı aydınlatılmış iskeleden uzak durmayı ortalama 160 elektrik şoku yedikten sonra öğrendiler. Eğitilmiş ana-babalardan doğan ikinci kuşak fareler ise bu bilgiyi daha kısa sürede öğrendi. Ondan sonraki kuşakta süre daha da kısaldı. Bu ilerleme sürüp gitti ve 30 kuşak sonra fareler ortalama olarak sadece 20 hata yapmaya başladılar.

Eleştiriliyor

McDougall aldığı sonuçların, sonradan edinilmiş özelliklerin kalıtımla geçtiğine sağlam bir kanıt olduğu sonucuna vardı. Bu çarpıcı sonuç, Mendelci genetiğe dayanan ve böyle bir şeyin olabileceğini reddeden bağnaz kalıtım teörisini kökünden sarstı. Dönemin önde gelen biyologları kuşkuya düşerek McDougall'ın sonuçlarını sıkı bir incelemeden geçirdiler. Ancak deneylerde pek hata bulunamadı. O zaman biyologlar, McDougall'ı her kuşağın en zeki farelerini seçmekle suçlamaktan başka çare bulamadılar. Oysa McDougall fareleri rasgele seçmişti!

Bir ötleğen kuşu yuvasında yavru bir guguk kuşunu besliyor. Guguk kuşları başka türden kuşların kuluçkaya yatmasıyla yumurtadan çıkar ve bu kuşlar tarafından büyütülür. Yaşamlarının ilk bir iki haftasında hiçbir guguk kuşu görmezler. Ama yazın sonuna doğru, hiç kimsenin bir şey öğretmediği yavru guguk kuşları toplanıp Güney Afrika'daki kışlığa uçarlar. Ne zaman toplanacaklarını, öteki guguk kuşlarını nasıl tanıyacaklarını ve daha önce hiç yapmadıkları uzun yolculukta yönlerini nasıl bulacaklarını içgüdüyle bilirler. Bu karmaşık davranış neyle açıklanabilir? (üstte).

Yeni deneyler yapılıyor

McDougall buna cevap olarak yeni bir deneye girişti. Bu defa, yeni kuşakları her kuşağın en aptal farelerini kullanarak üretti. Bu durumda klasik genetik bilimine göre sonraki kuşakların öğrenme sürecinin giderek yavaşlaması gerekiyordu. Gelgelelim bunun tersi oldu. 22 kuşak sonra fareler aptal olan ilk dedelerinden 10 kat daha hızlı öğreniyorlardı. Bu sonuçlar her şeyi altüst edecek anlamlar taşıyordu. Başka bilim adamları da hemen bu deneyi tekrarlamaya giriştiler. İngiltere'nin Edinburg kentinde Dr. **F.A.E** Crew, Avustralya'nın Melbourne kentinde ise Prof. **W. E. Agar** ve arkadaşları benzer su teknelerinde beyaz farelerle deneyler yaptılar. İki bilim adamının fareleri de, olup bitenleri Mc Dougall'ın ilk kuşak farelerinden çok daha çabuk öğrenmişlerdi. Hatta etkilenmenin boyutu öyle çarpıcıydı ki, Crew'un deneye

DNA ve genetik bilgi

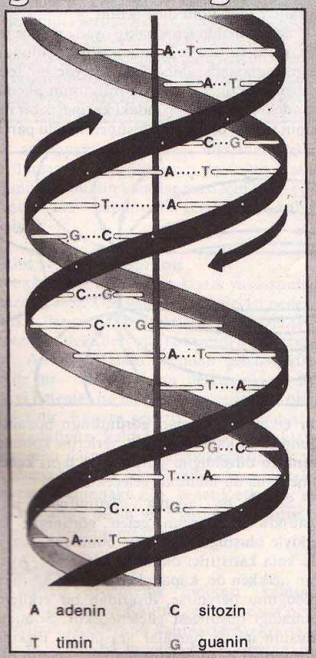

James Watson'la **Francis Crick**'in 1953 yılında DNA'nın ikili sarmal yapısını (solda) keşfetmeleri modern bilimdeki büyük devrimlerden biri sayılır. Ancak bu maddenin işlevi konusunda elde fazla bilgi yok!

DNA (deoksiribonükleik asit) esas olarak genetik bilginin taşıyıcısıdır. Bütün canlı varlıkların üreme hücrelerinden çiftler halinde uzun iplikler bulunur. Bunlar, genleri taşıyan kromozomlardır. Her türün kromozom çiftlerinin sayısı sabit olur. Bu sayı insanda 23'tür.

Genler proteinlerden ve DNA'dan oluşur. Bilim adamları daha eskiden genetik maddenin proteinler olduğu düşüncesindeydiler. Hücrede var olduğu 1869'dan beri bilinen DNA'nın, şifrelenmiş genetik bilginin taşıyıcısı olduğu 1950'lerde anlaşılabildi.

İş, şifreyi çözmeye kalmıştı. İlk belirleyici adım, 1953 yılında, Crick ve Watson'un keşfiyle atıldı. Crick ve Watson, DNA'nın birbirine sarılmış şeker ve fosfat zincirlerinden olduğunu buldular. DNA dört farklı molekül (adenin, guanin, timin ve sitozin) taşıyordu. Bunlar belli talimatlar verilebilecek şekilde sıralanabiliyordu. Bu talimatlar, protein yapımında kullanılan aminoasitlerin seçimini ve düzenlenmesini denetliyordu.

Ama hâlâ çözülemeyen bir şey var: Bedendeki bütün hücreler birbirinin aynı DNA taşıdıkları halde farklı farklı gelişiyorlar. Bu gelişmeyi denetleyen nedir? Bağnaz bilim bugüne kadar buna cevap veremedi.

Çeşitli gelişme aşamalarındaki insan cenini. 28 günlük (üstte solda) rahim cidarlarına yapışmış bir damlacık gibi. 33 günlük olduğu zaman (üstte sağda) kollar, bacaklar belirir gibi oluyor. 49 günlükken (solda altta) insan özellikleri tanınabiliyor. Nihayet 340 güne vardığında bebek tam olarak gelişmiş bulunuyor (altta sağda). Bebeğin bedeninin değişik bölümlerinin gelişmesini bir şey denetlemiştir. Ancak, her hücrede bulunan DNA, özgün ilk hücredekiyle aynı olduğundan bu bir şey DNA'da şifreli olarak bulunan genetik bilgiden farklı olmalı. Bunun mahiyeti henüz bilinmiyor (en solda)

tabi tuttuğu ilk farelerden bazıları karanlıktaki iskeleye gitmeyi tek bir hata yapmadan hemen öğrendiler. Agar ve arkadaşları, Mc Dougall'ın yaptığı gibi sadece eğitilmiş ana-babalardan gelen kuşaklardaki öğrenme oranı değişimini incelemekle yetinmediler. Aynı zamanda eğitilmemiş ana-babalardan üremiş bir grup fareyi de ötekilere paralel olarak incelediler. Bu grupta, su teknesinde sınanan fareler bir yana bırakılıp yerlerine hiç sınanmamış olanlar kondu. Sonraki kuşakların ana-babaları bunlar oldular.

25 yıl süren deneyler sonunda Avustralya'daki araştırmacılar aynı Mc Dougall gibi, eğitilmiş gruptaki fare kuşaklarının giderek daha çabuk öğrenmeye eğilimli olduğunu buldular. Bu arada öteki gruptaki farelerin de aynı eğilimi gösterdiklerini de saptadılar.

Özel genler ile geçmiyor

Eğitilmiş ve eğitilmemiş ana-babalardan gelen farelerin aynı gelişme içinde olması, bu olgunun ana-babalardan yavrulara değişime uğramış özel genlerle geçmediğini ortaya koydu. Mc Dougall'ın vardığı sonuç da böylelikle çürütülmüş oldu. Agar ve arkadaşlarının 1954'te yayımladıkları son raporun ardından, sonradan edinilmiş özelliklerin kalıtımla geçtiği hakkında hiçbir kanıt kalmamış gibi gözüküyordu. Bununla birlikte Mc Dougall'ın ilginç sonuçları esas olarak doğrulanmıştı.

Bağnaz bilim adamları, bu olgunun nedenini bugüne kadar açıklayamadılar. Fakat bu bulgulara sadece sonradan edilmiş özelliklerin kalıtımla geçtiğinin çürütülmesi olarak bakmakla, çok daha etkin bir buluş göz ardı ediliyor. Çünkü Agar'ın da Mc Dougall'ın da vardığı sonuçlar biçimleyici nedensellik hipotezine tıpatıp uyuyor.

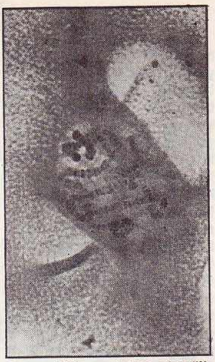

Drosophilanın (sirke sineği) tükürük bezlerindeki kromozomlar özel boya sayesinde net olarak seçiliyor (120 kere büyütülmüş). Üreme hücrelerinin çekirdeklerinde çiftler halinde bulunan kromozomlar kalıtım bilgisini taşıyan genleri içerirler. İki canlı, cinsel birleşmede bulununca, yavru, anne ve babanın kromozomlarından birer takım alır (üstte).

İnsanlardaki durum

Bu hipotez insana ilişkin olarak şunu ileri sürer: Yüzmek, daktilo yazmak, bisiklete binmek gibi işler giderek çok daha fazla insan tarafından yapıldığı için, sonraki kuşaklar bunları yapmayı daha kolay öğreneceklerdir. Bu gerçekten böyle mi? Bu konuda somut veri elde etmek ne yazık ki çok zor. Bu gelişmenin gerçek olduğunu gösteren kanıtlar ancak söylentilerle sağlanıyor. Buna rağmen ortalama öğrenme hızındaki değişme üstüne bir yorum yapabilmek kolay değil. Çünkü bu olayda rolü olan öteki etkenler, örneğin makinelerin biçimi, öğrenim yöntemleri ve dürtüler de zaman içinde değişime uğruyor.

İlk kez TV gören biri gibi

Morfik rezonans fikri bir benzetmeyle belki daha kolay anlatılabilir. Zeki ve meraklı ama elektrik ya da elektnomanyetik radyasyon konusunda hiçbir şey bilmeyen bir insan düşünün. Ona hayatında ilk kez bir televizyon alıcısı gösteriliyor. Başlangıçta, ekrandaki görüntülerin alıcının içinde bulunan küçük insanlar olduğunu düşünebilir.

Ama alıcının içine bakıp orada sadece teller, transistörler ve kondansatörler bulunduğunu anlayınca, daha üst düzeyde bir teori geliştirecektir. Örneğin görüntünün alıcının içindeki parçalar arasındaki karmaşık bir ilişkinin ürünü olduğunu düşünebilir. Bu parçalar çıkarıldığı zaman görüntünün bozulduğunu ya da kaybolduğunu, yerlerine konunca yeniden düzeldiğini görünce bu teori kendisine daha da mantıklı gelecektir.

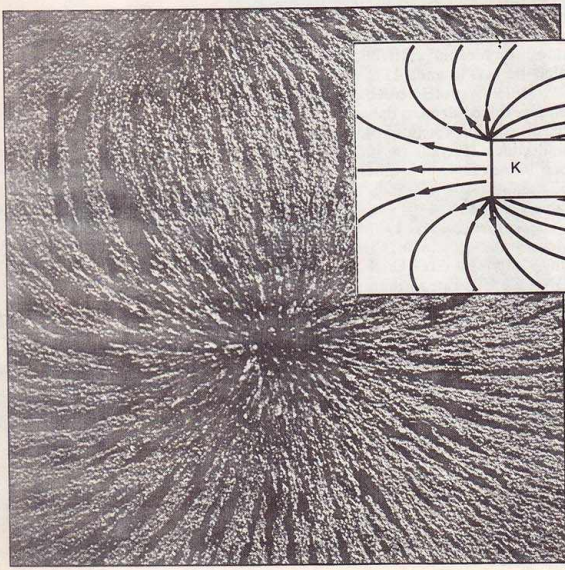

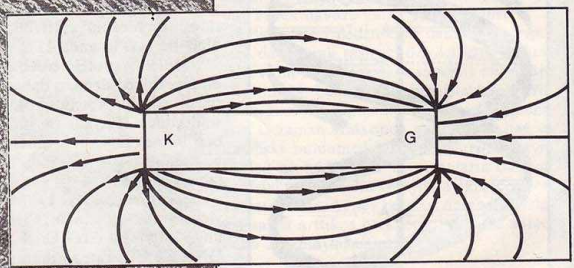

Sonra bu adama görüntünün, alıcı üstünde uzaklardan gelen görünmez bir etkiyle oluştuğu söylenirse bunu gereksiz ya da kafa karıştırıcı olarak reddedebilir. Alıcının açıkken de, kapalıyken de aynı ağırlıkta olduğunu öğrenirse, dışarıdan bir etkileme olmadığı düşüncesi güçlenecektir. Sonuçta, alıcının içinde parçalar arasındaki ilişkinin görüntüyü nasıl oluşturduğunu ayrıntılı ola-

daha hızlı kristalize olmalı.

İlk defa birleşen yeni kimyasal maddeler çoğunlukla zor kristalize oluyorlar ve zaman geçtikçe daha çabuk kristalleşme eğilimi gösteriyorlar. Klasik açıklamaya göre daha önce oluşmuş olan kristal parçacıkları bilim adamlarının giysileri üzerinde bir laboratuvardan diğer bir laboratuvara taşınıyor. Atmosferdeki mikroskobik toz zerrecikleri gibi, dünyayı dolaşmaları da mümkün. Ama, Dr. Sheldrake'in de belirttiği gibi, tecrit edilmiş bir laboratuvarda bu ihtimalleri ortadan kaldırmak da mümkün!

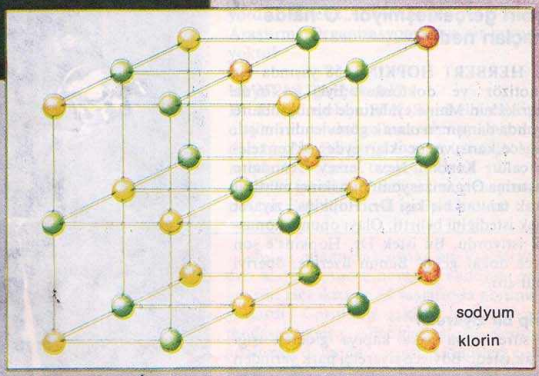

Maddenin bilinmeyen gücü

Biçimleyici nedensellik hipotezine ilişkin en tutarlı deneyler kimya alanında yapılabiliyor. **Dr. Sheldrake**'in hipotezi şunu öngörüyor: Örneğin moleküllerin kendilerini soktukları karmaşık yapılar (sodyum klorür ya da tuzun kusursuz küpleri, yukarıda ve sağda) aynı maddeye ait daha önceki kristallerin aldığı biçimlerden etkilenmiş olmalı. Maddeler daha önce ne kadar çok kristalize olmuşlarsa giderek rak açıklayamayacağından, dışarıdan gelen görünmez etki düşüncesinin de doğru olabiceğini ama bunun kanıtlanması için daha çok araştırmalar yapılması gerektiğini kabul edebilir.

Biçim ve içgüdü sorunu

Bu bakış tarzı biyolojinin klasik yaklaşımına benzetilebilir. Öte yandan biçimleyici nedensellik tellerin ve transistörlerin (yani DNA ve protein molekülleri gibi) önemini inkâr etmiyor. Ancak sistemin dışından gelen etkilerin de bir rolü olduğunu ileri sürüyor. Bu etkiyi iletenler ise bir türün geçmişte var olan üyeleridir. Elbette genetik değişmeler biçim ve içgüdünün kalıtımla sonraki kuşaklara geçmesini dalga uzunluğunu değiştirerek ya da alıcıyı bozarak etkileyebilir. Ama bir televizyon ekranındaki gibi, genetik etkenler de tek başlarına biçim ve içgüdünün kalıtımla geçme nedeni olamazlar.

Birkaç cevap

Biçimleyici nedensellik hipotezi, kalıtımı şöyle yorumluyor: Kalıtım, geçmişte var olan biçimlerin ve davranış kalıplarının tekrarlanmasıdır. Tabii bu hipotez de tek başına, bu biçim ve kalıpların ilk oluşumunu açıklayamıyor.Bu sorunun değişik birkaç cevabı var. Ama tekrarlanma düşüncesi bu cevapların hiçbirine ters düşmüyor.

Çevresine demir tozu serpilince bir çubuk mıknatısın oluşturduğu düzen. Bu düzeni oluşturan manyetik alan daima oradadır (kutuya bakın) ama genellikle görülmez. Bazı ünlü embriyologlar canlı varlıkların biçimlerinin morfogenetik alanlar tarafından belirlendiğine inanıyorlar. Genelde manyetik alanlar gibi görünmeyen bu alanlar yine bir organizmanın gelişmekte olan hücre ve dokularını biçimlendiriyor (en solda).

Daha fazla bilgi için:
Hayatın Kökleri, *Mahlon B. Hoagland*, Yazko Yayınları, 1982
İkili Sarmal, *James D. Watson*, Yazko Yayınları, 1982

Acaba Darwin'in teorileriyle din kitaplarında yazılı olanlar arasında benzerlik var mı? Sayfa 649'da.

Karanlığın ajanları

Uçandaire gözlemcilerinin amansız takipçisi siyah elbiseli kişiler, rahatsız ettiklerini sürekli tehdit ediyorlar ama bu tehditlerin hiçbiri gerçekleşmiyor. O halde amaçları nedir?

DR. HERBERT HOPKINS, 58 yaşında bir hipnotizör ve doktordu. Eylül 1976'da Amerika'nın Maine eyaletinde bir uçandaire olayında danışman olarak görevlendirilmişti. Bir gece karısı ve çocukları evde yokken telefon çaldı. Kendini New Jersey Uçandaire Araştırma Organizasyonu'nun ikinci müdürü olarak tanıtan bir kişi Dr. Hopkins'i ziyaret etmek istediğini belirtti. Olayı onunla konuşmak istiyordu. Bu istek Dr. Hopkins'e son derece doğal geldi. Bunun üzerine, öneriyi kabul etti.

Garip bir ziyaretçi

Bir süre sonra arka kapıya giderek ışığı açmak istedi. Böylece ziyaretçi park yerinden kolayca eve ulaşabilecekti. Ancak adam verandanın merdivenlerini çıkmaya başlamıştı bile. Dr. Hopkins sonradan şunları söyledi: *"Herhangi bir otomobil görmedim. Otomobili olsaydı bile en yakın telefondan evime o denli çabuk varamazdı."*

Ancak o anda Dr. Hopkins belli bir şaşkınlık hissetmişti. Ziyaretçiyi içeri aldı. Adam tepeden tırnağa siyahlar giymişti. Elbisesi, kravatı ve ayakkabıları siyah, gömleği ise beyazdı. Dr. Hopkins şöyle anlatıyor: *"Adamın cenaze levazımatçısına benzediğini düşündüm. Giysileri kusursuzdu. Elbisesi kırışıksız, pantolonu bıçak gibi ütülüydü.*

Şapkasını çıkardığında hiç saçı olmadığı ortaya çıktı. Kafasında hiç saç olmadığı gibi, kirpikleri ve kaşları da yoktu. Derisi ölü beyazı gibi, dudakları ise parlak kırmızıydı. Konuşma sırasında, bazen, gri süet eldivenleriyle dudaklarını sıvazlıyordu. Az sonra hayretle dudaklarının solduğunu ve eldivenlerin ruj lekesi olduğunu gördüm."

Parayı yok ediyor

Ziyaretçinin görünüm ve davranışları çok garipti. Fakat, aralarında son derece normal bir konuşma geçiyordu. Bir zaman sonra esrarengiz yabancı, durup dururken Dr. Hopkins'in cebinde iki adet bozuk para olduğunu söyledi. Gerçekten de öyleydi. Doktora bu paralardan birini kendisine vermesini söyledi. Adam parayı eline aldı ve Dr. Hopkins'e de, kendini değil parayı izlemesini söyledi. Bir an sonra Dr. Hopkins, adamın elindeki paranın yok olduğunu gördü. Yabancı şöyle dedi: *"Ne siz ne de bu dünyadaki başka biri, bir daha bu parayı göremeyecek."*

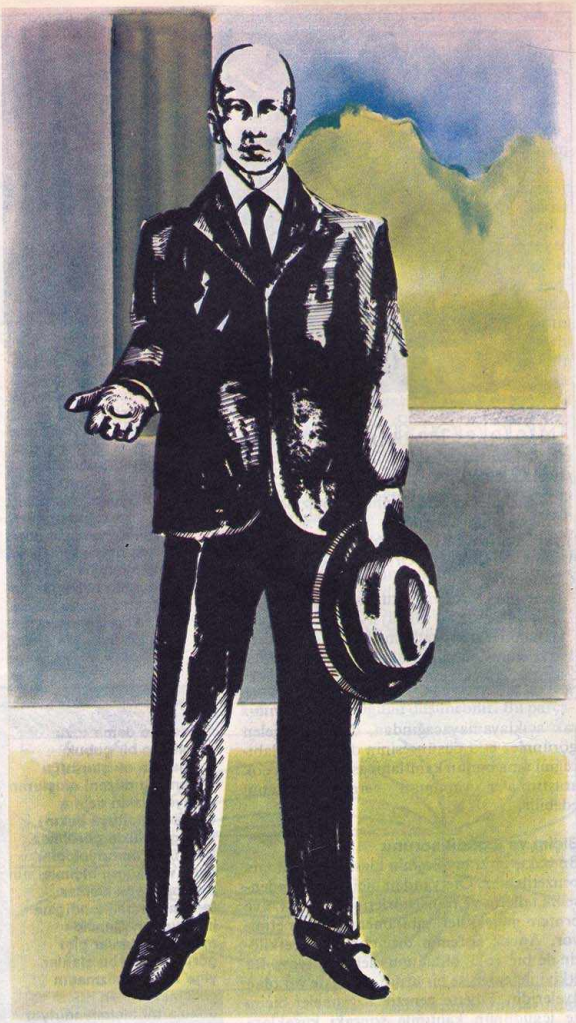

Siyah elbiseli bir adam, Dr. Herbert Hopkins'i ziyaret ederek uçandaireler hakkındaki araştırmalarını durdurmasını söyledi. Dr. Hopkins'ten aldığı metal bir parayı elinin içinde yok etti ve şöyle dedi: "Ne siz ne de bu dünyadan başka birisi bir daha asla bu parayı göremeyecek" (üstte).

Adamın enerjisi azalıyor!

Uçandaire konularında bir süre daha konuştuktan sonra, Dr. Hopkins ziyaretçinin

konuşmasının yavaşladığının farkına vardı. Adam zorlukla ayağa kalkarak ağır bir ses tonuyla, *"Enerjim azaldı. Gitmek zorundayım. Allahaısmarladık"* dedi. Zorlukla kapıya yürüdü ve yavaş yavaş dış kapının merdivenlerini indi. Az sonra Dr. Hopkins yolda parlak bir ışığın parladığını gördü. Işık mavi-beyazdı ve normal bir otomobil farından daha parlaktı. Ancak o anda ışığın, yabancının görmediği aracına ait olduğunu düşündü.

Yoldaki ilginç izler

Dr. Hopkins'in ailesi sonradan eve geldiğinde, yolu inceleditler. Yolun tam ortasında bazı izler buldular. Normal bir otomobilin tekerlekleri yanlarda olduğu için yolun ortasında iz bırakması olanaksızdı. Ertesi gün izlerin yok olduğunu gördüler. Üstelik geçen zaman süresince o yolu hiç kimse kullanmamıştı.

Dr. Hopkins korkuyor

Bu ziyaret, Dr. Hopkins'i oldukça sarstı. Özellikle o anda fark edemediği gariplikleri düşündükçe sıkıntısı daha da arttı. Öyle korkmuştu ki, ziyaretçinin isteğine uyarak uçandaire olayına tanık olan kişilerin hipnoz altında verdikleri ifadelerin bütün bant kayıtlarını sildi. Bir daha da bu tür olaylarla uğraşmadı.

Gariplikler devam ediyor

Bu olaydan sonra, hem Dr. Hopkins'in evinde, hem de büyük oğlunun evinde garip olaylar devam etti. Dr. Hopkins bu olayların o garip ziyaretle ilgili olduğunu düşünüyordu. Üstelik, New Jersey'de Uçandaire Araştırma Organizasyonu diye bir kurum da yoktu!

Hayal mi, gerçek mi?

Dr. Hopkins olayı, SEK (Siyah elbiseli kişiler) olaylarının muhtemelen en ayrıntılı olanlarından biridir. Bu garip ziyaret, içinde çok karmaşık bir sorun taşıyor. Önce şu soruyu sormak gerekiyor: Saygın ve deneyimli bir doktor neden bu denli garip bir öykü uydur-

Kara elbiseli kadın

Siyah elbiseli bir adamın Dr. Hopkins'i ziyaretinden birkaç gün sonra 24 Eylül 1976'da Dr. Hopkins'in gelini **Maureen**, kocası **John**'u tanıdığını iddia eden bir adamla telefonla konuştu. Telefondaki kişi bir arkadaşı ile birlikte onları ziyaret etmek istediklerini söyledi.

John, adamı yakındaki bir kafeteryadan alarak onu ve bayan arkadaşını eve getirdi. Her ikisi de 35 yaşlarında görünüyorlardı. Garip bir şekilde, son derece modası geçmiş giysiler giymişlerdi. Kadın, adamdan daha da gariptı. Göğüsleri çok aşağıdaydı. Ayakta durduğunda bacaklarının kalçaya bağlandığı yerlerde bir gariplik olduğu görülüyordu. Her iki yabancı da çok küçük adımlar atarak yürüyorlardı. Sanki düşmekten korkar gibi öne doğru eğilerek yürüyorlardı.

Kendilerine soğuk içecek ikram edildi, ancak tadına bile bakmadılar. Yabancılar tuhaf bir şekilde kanepede oturdular. Adam birçok kişisel soru sordu. John ve Maureen çok televizyon seyrederler miydi? Neler okurlardı? Nelerden konuşurlardı? Bu arada da adam durmadan yanındaki kadını okşuyordu. John'a bu işi doğru yapıp yapmadığını sordu.

John odayı bir an için terk ettiğinde adam, Maureen'in yanına oturması için onu ikna etmeye çalıştı. Ona nasıl yapıldığını görmek istediğini ve hiç çıplak fotoğrafı olup olmadığını sordu.

Kısa bir süre sonra kadın ayağa kalktı ve gitmek istediğini söyledi. Adam da ayağa kalktı ancak gitmek için hiçbir hareket yapmadı. Adam kapıyla kadın arasında duruyordu. Kadının kapıya gidebilmesi için tek yol, adamın önünden geçiyordu. Nihayet kadın John'a dönerek "Lütfen onu kımıldatın. Ben kımıldatamıyorum" dedi. Sonra aniden adam düz bir çizgide yürümeye başladı. Kadın da onu izledi. Allahaısmarladık bile demeden gittiler.

Dr. Hopkins'e yapılan ziyaretin sonlarına doğru adamın konuşma ve hareketleri yavaşlamaya başladı. Siyah elbiseli adam yalpalayarak kalktı ve titrek bir şekilde yürüdü. Dr. Hopkins, onun kapının merdivenlerinden inmesini izledi ve yola çıktığını gördü. Parlak mavi-beyaz bir ışık gördü. Bu ışık bir otomobil farı için çok parlaktı. Ancak ne böyle bir otomobil gördü ne de sesini işitti (solda).

sun? Eğer uydurduysa bunun amacı ne olabilir? Buna ilaveten, tüm olay bir hayal ürünü olabilir mi? Ancak yoldaki izler somut kanıt olarak kabul ediliyor.

Olayın yan etkileri

Olayın en inanılmayacak açıklaması her şeyin doktorun hayalinde cereyan ettiğidir. Karısı ve çocukları eve geldiklerinde onu son derece sarsılmış buldular. Evin bütün ışıkları yanıyordu. Doktorun kendisi ise masanın yanında elinde bir tabancayla oturuyordu. Onlar da yoldaki izleri doğruladılar. Ayrıca olaydan hemen sonra telefonla bir süre rahatsız edildiler. Gerçek bir olay olmuş gibi görünüyor. Ancak tam açıklaması bir türlü yapılamıyor.

DARKMALT

Resmi kurumlar doğruluyor

Bu tür olaylar Amerikan Hava Kuvvetleri tarafından da kabul ediliyor. Kendilerine Amerikan Hava Kuvvetleri personeli süsü veren bazı kişiler, uçandaire gözlemcilerini zaman zaman ziyaret ediyorlar. 1967 Şubat'ında, Mavi Kitap Projesinin sözcülüğünü yapan Albay **George P. Freeman**, uçandaire araştırmacısı **John Keel**'e bir mülakat sırasında şunları anlattı: *"Hava Kuvvetleri üniformaları giymiş, etkileyici kimliklere sahip bazı esrarengiz kişiler, uçandaire gözlemcilerini susturuyorlar. Biz bu tür pek çok olayla karşılaşıyoruz. Bu adamların Hava Kuvvetleri'yle hiçbir ilişkileri yok. Ayrıca onlara ilişkin hiçbir şekilde bilgi edinemiyoruz. Hava Kuvvetleri'ne mensup subaylar ya da gizli ajanlar gibi bir tavır takınarak, aslında federal bir suç işliyorlar. Bir tanesini bile yakalayabilsek çok iyi olacak. Ancak böyle bir olayı duyduğumuzda izler çoktan silinmiş oluyor. Fakat araştırmaları hâlâ sürdürüyoruz."*

Uçandaire araştırmacısı David Tansley,siyah elbiseli adamların olumsuz psişik varlıklar olabileceğini ileri sürüyor (altta).

Dengesiz kişiler mi?

Bir soru hâlâ zihinleri kurcalıyor. Acaba Albay Freeman'ın anlattıklarıyla Dr. Hopkins'in ziyaretçileri aynı tür kişiler mi? Uçandaire olayları ruhsal yönden dengesiz birçok kişinin ilgisini çeker. Böyle kişiler pekâlâ yetkili kişiler gibi davranıp uçandaire tanıklarını tehdit edebilirler. SEK'lerin de böyle dengesiz kişiler olmaları çok muhtemel.

Beceriksiz SEK'ler

SEK raporlarının diğer bir garip özelliği de ziyaretçilerin beceriksizliğidir. Eğer davranışlarıyla insanları taklit etmeye çalışıyorlarsa bunu pek iyi beceremiyorlar. Aksine garip davranışlarıyla ziyaret ettikleri kişilerde kuşku uyandırıyorlar. Görünümleri, konuşma biçimleri çok garip. Öte yandan, çoğu konuda bilgili oldukları kadar, bazı konulardaki cehaletleri de ilginç bir çelişkidir.

Boş tehditler savuruyorlar

SEK olaylarının çoğunda ortak bir nokta var. Ziyaret edilen kişiye susması söylenir ve uçandaire olayı ile ilgili her türlü faaliyetten el etek çekmeleri istenir. Kuşkusuz bu olayları bu tür kişilerin SEK'lerin isteklerine boyun eğmedikleri için öğrenebiliyoruz. Ancak sözlerini tutmadıkları halde kişilerin başlarına, tehdit edildikleri gibi kötü bir olay gelmiyor.

"Sana zarar veririm"

1976 yılında Kanadalı bir uçandaire gözlemcisi esrarengiz bir kişi tarafından ziyaret edildi. Ondan, tanık olduğu olayı sağda solda anlatmaması ve artık uçandaireler ile uğraşmaması istendi. Yoksa siyah elbiseli 3 adam tarafından ziyaret edileceği söylendi. Gözlemci, SEK ile arasında geçen konuşmayı şöyle anlatıyor: *"Bu ne demek oluyor? diye sordum. 'Şey... Senin için ortalığı ısıtırım... Sana zarar veririm' dedi."*

"Bak oğlum..."

Bir yıl sonra, Meksikalı tanık **Carlos de Los Santos**'un televizyon mülakatına giderken 2 siyah otomobil tarafından önü kesildi. Otomobillerin içindeki siyah giysili adamlardan biri çıktı. İskandinav ülkelerinden gelmiş birine benziyordu. *"Bak, oğlum. Eğer ailenin ve kendi hayatının senin için bir değeri varsa, tanık olduğun uçandaire olayından kimseye bahsetme!"* dedi.

Şiddet uygulamıyorlar

Bununla beraber, bu tehditlerin gerçekten olup olmadığı hakkında kesin bir kanıt yoktur. Ancak pek çok tanık, bu tür meydan okumalara kulak asmıyor. Aslında SEK'ler ne denli ürkütücü görünürlerse görünsünler, herhangi bir şiddet uyguladıkları pek görülmedi. Onlar hakkında söylenebilecek en kötü şey, tanıkları devamlı ziyaretleri ve telefonlarıyla rahatsız ettikleridir. Ya da yalnızca varlıkları bile tanıkları tedirgin etmeye yetiyor.

SEK kurbanı bir kişi için bu tehditlerin gerçekleşmemesi sevindirici. Fakat bunun ardında başka bir gizem olabilir. Eğer şiddet, fiziksel bir zarar verme şeklinde oluşsaydı en azından olayın gerçekliği doğrulanırdı. Bu da SEK'lerin kendilerini ele vermemek için uyguladıkları bir yöntem olabilir. Çünkü ipuçlarının çoğu, olayı anlatan kişiye bağlıdır ve her zaman doyurucu olmuyor. Bu bakımdan Richardson ve Dr. Hopkins'inki gibi olaylarda bir belirsizlik vardır.

Farklı görüşler

Belki de SEK olayı söylentiden başka bir şey değildir. Yani olaylar birtakım yaratıcı kişilerin kafasından çıkmış, çağdaş toplumun değerleriyle yoğurulmuş güncel efsanelerdir. Bu tür söylentiler arasında Derenberger'in tanıklığı önemli bir yer tutuyor. O, onu susturmak isteyen siyahlar giymiş iki adamın Mafya'dan olduklarına inanıyordu. Öte yandan araştırmacı David Tansley de onların psişik varlıklar olduğunu söylüyor. Ona göre SEK'ler gerçek bilginin yayılmasını istemeyen karanlık güçlerin temsilcileridir. Albert

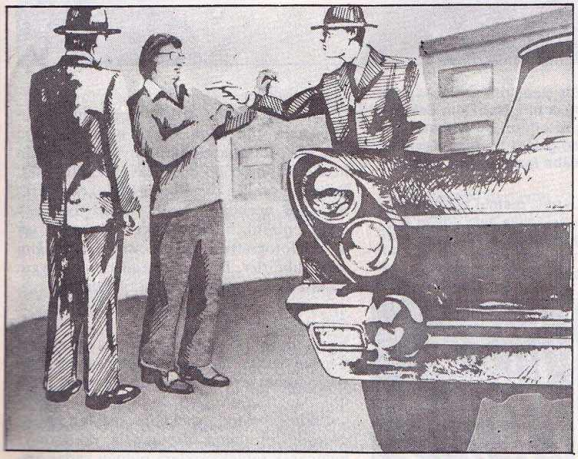

Bender'in arkadaşlarından biri olan Dominick Lucchesi de onların bilinmeyen gizli bir uygarlıktan geldiklerini ileri sürüyor Geldikleri yer de muhtemelen Gobi Çölü ile Himalayaların altında bir yer.

Carlos de Los Santos adlı Meksikalı,uçandaire gözlemcisi tarafından durduruldu. Uçandaire gözlemleriyle ilgili bir televizyon programına gidiyordu. Otomobillerinden çıkan kara adamlar onu susması için uyardılar. O da röportajı iptal etti. Ancak iki hafta sonra fikrini değiştirdi ve televizyona çıktı. Siyah elbiseli adamlardan ise bir ses çıkmadı (üstte).

Bulunan ortak nokta

Bütün SEK raporlarında ortak olan bir nokta vardır. Her teori, bu noktayı göz önünde bulundurmalıdır. Bu da kara adamların normalde bilmemeleri gereken bilgiye nasıl sahip oldukları konusudur. Bu bilgiler kısıtlı olup, basına verilmeyen türde bilgilerdir. Kamuoyunun bu konuda hiçbir bilgisi yoktur. Ancak birkaç yetkili kişi bu konulara vakıftır. Diğer bir deyişle sadece SEK'ler ve ziyaret ettiği kişi bu bilgiye sahiptir. Buna ilaveten SEK'ler hemen her olayda tanığı yalnızken ziyaret ediyor. Örneğin Dr. Hopkins olayında, ziyaretçi, doktorun çocuklarının ve karısının evde olmadığından emin olduktan sonra gelmiştir. Belki de SEK'ler ile ziyaret ettiği kişi arasında normalötesi (paranormal) bir ilişki vardır.

Siyah otomobillerin gizemi

Buna, her günkü gerçeklere uymayan birkaç nokta daha ilave edilmelidir. Örneğin bu esrarengiz siyah arabalar: Tanıkları ziyaret etmedikleri zaman bu arabalar nerededirler? Garajları, bakım servisleri nerededir? Hiçbir kazayla, bozulmayla karşılaşmazlar mı? Başka boyuttaki bir dünyadan gereksinme duyulduğu zaman mı gelmekteler?

SEK'ler tam olarak açıklanamıyor

Bu sorular SEK olaylarının düşündürdüklerinden yalnızca birkaçıdır. Olayı karmaşık hale getiren, SEK olaylarının kolayca inanılır örnekleri olduğu kadar, en akıl almazlarının da bulunmasıdır. Bazı öyle ifadeler var ki, tanığın son derece dengesiz biri olması gerekir. **"Siyah Elbiseli Adamlar Hakkındaki Gerçekler"** adlı kitapta uçandaire araştırmacısı **Ramona Clark** bir olayı naklediyor. Adı gizli tutulan bir araştırmacı 3 SEK tarafından 3 Temmuz 1969'da ziyaret edildi. Onun ifadesi şöyle: *"Sürdükleri arabanın camında sembol vardı. Bu sembolün, araştırmacı üzerinde büyük bir psikolojik etkisi oldu. Ben ömrümde bu denli korkmuş başka bir adam görmedim."*

Adamı sürekli rahatsız ediyor

İlk karşılaşmayı devamlı tedirginlikler izledi. Esrarengiz telefon konuşmalarının ardı arkası kesilmedi. Adam garip sesler ve vizyonlar görmeye başladı.Siyah bir Cadillac evinin etrafında tur atıyor ve nereye giderse onu izliyordu. Bir keresinde o ve ailesi neredeyse o otomobil tarafından ezileceklerdi. SEK'lerle ilgili kâbuslarla uykusu bölünmeye başladı. İşinde başarısız olduğundan işini kaybetmekten korkmaya başladı.

Tanık var!

Acaba hepsini uyduruyor mu? Bu açıklama insana çok mantıklı geliyor. Ancak bir arkadaşı, onlar konuşurken, adamın evinin önünde garip görünüşlü birinin bir aşağı bir yukarı yürüdüğünü doğruladı. Adam uzun boylu, 55 yaşlarında ve tamamen siyah elbiseliydi!

Siyah elbiselilerin geldikleri yer neresi? Sayfa: 678'de.

Bilgisayar uçandaireleri arıyor!

Uçandaire fotoğraflarının bilgisayarlarca incelenmesi çarpıcı ve garip görüntüler yaratıyor. Bu arada da sahte uçandaire fotoğrafları ayırt edilebiliyor.

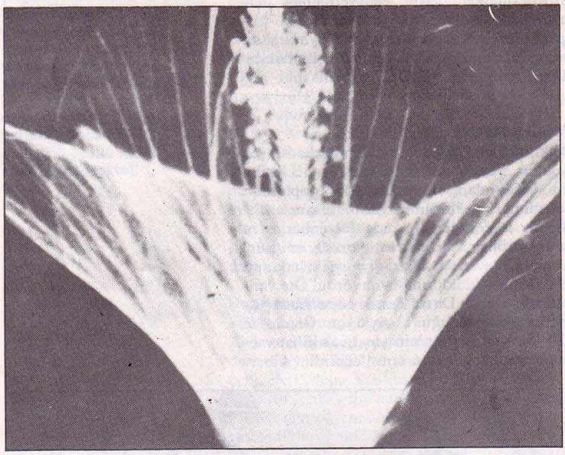

Bir çiçeğin X ışını fotoğrafı. Açık bölgeler kalın dokuları gösteriyor. Bu bölgeler ince bölgelere nazaran X ışınlarını daha fazla emiyor (üstte).

Üstteki resmin bilgisayar aracılığıyla elde edilen bir görüntüsü. Koyu ve açık bölgeleri ayıran çizgiler belirginleştirilmiştir (altta).

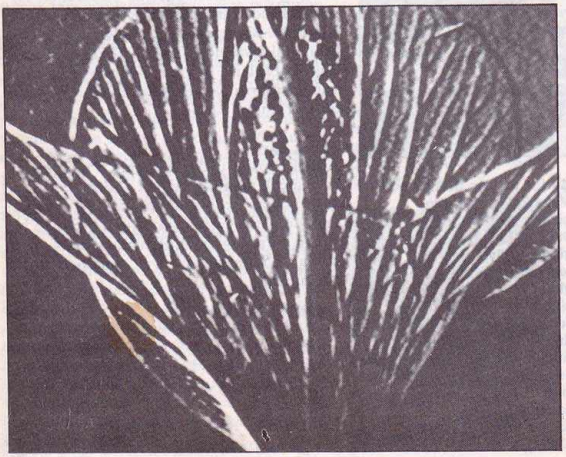

UÇANDAİRELERİN fotoğraflarının önemli bir bölümü yetersizdir. Bulanıktırlar, fazla ayrıntılı değildirler. İlk bakışta fazla bilgi vermezler. Bu fotoğraflarda genellikle bir manzara ya da her gün görülebilen bir cisim bulunmaz. Bu nedenle bu objelerle bir karşılaştırma yapılıp uçandairelerin büyüklüğü ve uzaklığı tayin edilemez. Çok kesin ve berrak birkaç fotoğrafın da sahte olduğu anlaşıldı. Bir uçandaire fotoğrafını analiz edecek kişinin işi çok güçtür. Çünkü kalitesiz materyal arasından, sahte olanları ayıklamak zorundadır. Ayrıca yanlış tanımlanmış uçaklar, kuşlar ve astronomik cisimleri de saptaması gerekir. Bütün bunların arasında hiçbir şekilde açıklanamayan birkaç fotoğraf üzerine dikkatini yoğunlaştırmalıdır.

Geleneksel analiz yöntemleri

Geleneksel olarak uçandaire fotoğrafları analizcileri; birkaç inceleme tekniğiyle kısıtlanmış durumdalar. Bu kişiler gölgeleri ölçerek fotoğrafın, bir manzara fotoğrafı üzerine model bir cisim montajı olup olmadığını saptayabilirler. Uçandairenin üzerindeki ışığı inceleyerek, uçandairenin kameraya tanığın iddia ettiğinden çok daha yakın olduğunu saptayabilirler.

Böylece uçandaire denilen cismin göründüğünden çok daha küçük olduğu ortaya çıkabilir. Hatta ayrıntıları büyüterek, cismin üzerindeki markayı bile ortaya çıkarabilirler. Bu resmi çekilen cismin genellikle çocukların oynadığı uçandaire biçimindeki "Frisbee" marka plastik bir oyuncaktır. Daha da sık olarak fotoğrafın doğal bir cismi gösterdiğini saptayabilirler. Bu da şüphecilerin en yaygın iddiası olan Venüs gezegeni olabilir.

Bilimsel gözlemciler

Uçandaireleri araştıran gruplardan biri olan **Ground Saucer Watch**, artık fotoğraf analizlerinde bilgisayarlar kullanıyor. Bu grup, 1957' de Amerika'da Arizona'da Phoenix'te kuruldu. Amacı, uçandaire olaylarına üst düzeyde bir teknik uzmanlıkla yaklaşımda bulunarak sahtekârlıklara olduğu kadar örtbas etmelere de bir son vermektir. Bu amaç doğrultusunda grupta 500 bilim adamı ve mühendis, danışman olarak görevliler.

Bilgisayar devreye giriyor

Şimdi bilgisayar da bu doğrultuda yardımcı olabilecektir. Bu yolla grup, başlangıçta uçandaire fotoğrafı olabilecek nitelikte 1000 adet fotoğraf inceledi. 20 tanesi dışında diğerleri ya sahteydiler ya da yanlış tanımlanmışlardı.

Bilgisayarın gözü

Resimler Spatial Data Sistemleri Anonim Şirketi tarafından üretilen bilgisayar tarafından analiz edildi. Bu bilgisayarda televizyon tipi

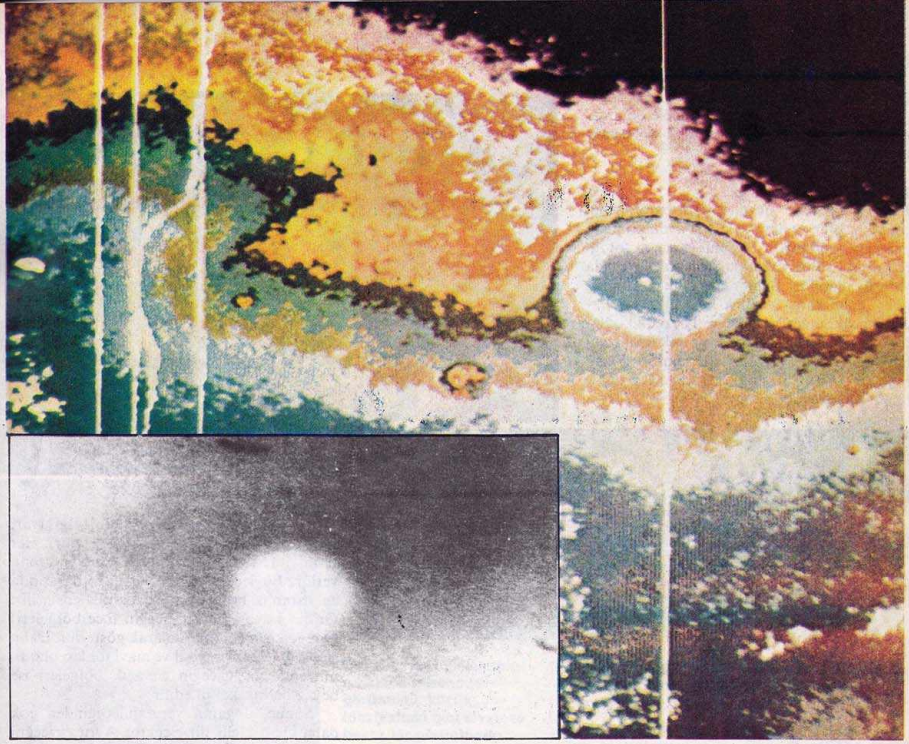

bir kamera var. Burada resim incelenerek yaklaşık 250 milyon resim hücresine bölünür. Bu bölünme 512 kolon ve 480 diziye ayrılmıştır.

Resimler hücrelere ayrılıyor

Fotoğrafların renkleri önemli bilgiler verir. Ancak onlar bilgisayarla analiz edilemezler. Bilgisayarın gözü yalnızca siyah-beyaz fotoğrafları görür. Göz, her resim hücresinin parlaklığını ölçer. Sonra bir ölçme aleti üzerinde 0'dan 31'e kadar numaralar vererek sınıflar. Böylece bütün resim yaklaşık 250 milyon numaraya indirgenerek bilgisayarın belleğine depolanır. Bu numaralar sonradan tekrar bilgisayara bağlı bir televizyon ekranı üzerinde orijinal resmin siyah-beyaz bir kopyası oluşturulabilir. Bununla birlikte bu rakamlarla sonsuz şekilde oynanarak yeni görüntüler yaratılabilir. Böylece orijinal resim hakkında gerçek bilgiler ortaya çıkabilir. Ya da resim çarpıcı hale getirilebilir.

Resimler büyütülüyor

Bilgisayar, resmin en küçük bir ayrıntısını bile derhal televizyonun ekranı kadar büyütebilir. Bu işlemin yararlı bir şekilde yapılabilmesi için de sınırlar vardır. Resim hücreleri belirginleştikçe resim belirginliğini kaybetmeye başlar. Bu olay resim 4 kez büyütüldüğünde olur.

Colorado'daki parlayan cismin bilgisayar gözüyle görünüşü (üstte sağda). Renkler farklı parlaklık seviyelerini temsil ediyorlar. Bilgisayar ayrıca uçandairenin ve çevresinin de ayrıntılı bir görüntüsünü de veriyor. Renkli görüntüdeki çizgiler bilgisayar tarafından ölçümler yapılırken çizildi (üstte).

Bilgisayar kontrastı değiştirebilir. Aydınlık yerleri daha parlaklaştırır, gölgeleri koyultur. Böylece bulanık orijinaldeki ayrıntıları netleştirebilir. (Televizyonun kontrast düğmesiyle oynandığında aynı şeyi yapıyoruz.)

X-ışını fotoğrafı

Bilgisayar, bir fotoğrafta görülen şekillerin kenarlarını artırabilir. Kenar artırımının etkisi burada bir uçandaire fotoğrafından daha elverişli bir resimde gösterilmiştir. Bir çiçeğin X-ışınlarıyla çekilmiş fotoğrafı siyah-beyazdır.

Her gri tonu çiçeğin kalınlığını, o noktadaki X-ışınlarını emme yeteneğini gösteren bilgiler içerir. Bu negatif görüntüde, parlak bölgeler bitki dokusunun daha kalın bölgelerini gösterir.

İnsan gözünün kısıtlı yeteneği

Ancak gözün, gri tonlarını ayırmadaki yeteneği kısıtlıdır. Kenarlar artırıldığında alınan sonuç diğer resimde gösterilmiştir. Orijinaldeki aynı tonlar, bilgisayar resminde orta gri olarak gösterilmiştir. Orijinalin açıklığının arttığı yerlerde (soldan sağa) bilgisayar parlak bir çizgi çizer. Açıktan koyuya gidildi-

ğinde ise koyu bir çizgi çizer. Sonuç dikkat çekicidir. Çiçeğin X ışını resmindeki bulanık, tül arkasındaki gibi yapısı metalik bir berraklıkta ortaya çıkmıştır.

Renk kodlama tekniği

Kenar artırması uçandaire fotoğraflarının çoğunda olan belirsiz şekilleri aydınlatmada pek yararlı olmuyor. Bununla beraber, fotoğraflardaki soluk ayrıntıları ortaya koymada yararlı olabilir. Bunlar genellikle gündüz gökyüzüne karşı görülen karanlık cisimlerdir. Ancak, diğer bir teknik olan renk kodlaması, orijinal resimlerdeki parlaklık düzeni hakkında bilgi verebilir. Bu teknik, gözün renkleri gri tonlarından çok daha iyi ayırabilme yeteneğine dayanır.

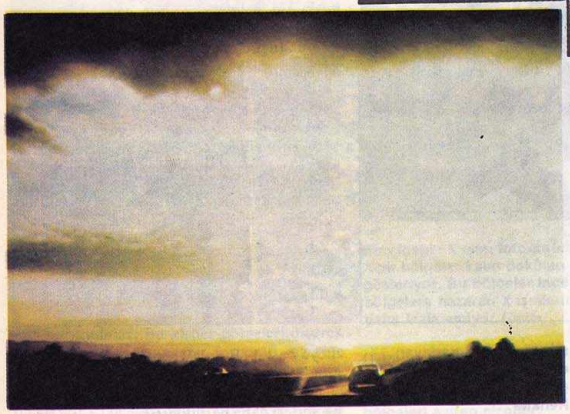

Rengârenk

Bir resmin rengini kodlamak için, bilgisayar, renkli bir televizyon setine bağlanır. Her resim hücresine parlaklığına göre bir renk verilir. Böylece, çiçeğin X-ışını fotoğrafında en karanlık bölgeler siyah olarak gösterilir. Grinin koyu tonları (çiçeğin ince bölgeleri) mor ve kırmızı tonları olarak gösterilir. Daha açık bölgeler sarı, yeşil ve mavi tonları olarak nitelendirilir. Çiçeğin en açık bölgeleri ise beyaz olarak kabul edilir.

Sonuç, doğanın yaratabileceğinden çok daha cicili bicili bir çiçektir. Ayrıca çiçeğin yapısının bütün ayrıntıları da gözler önündedir. Röntgen uzmanları bu tür renk kodlamayı, insan vücudunun iç yapısının görünümünü iyileştirmek için röntgen (X-

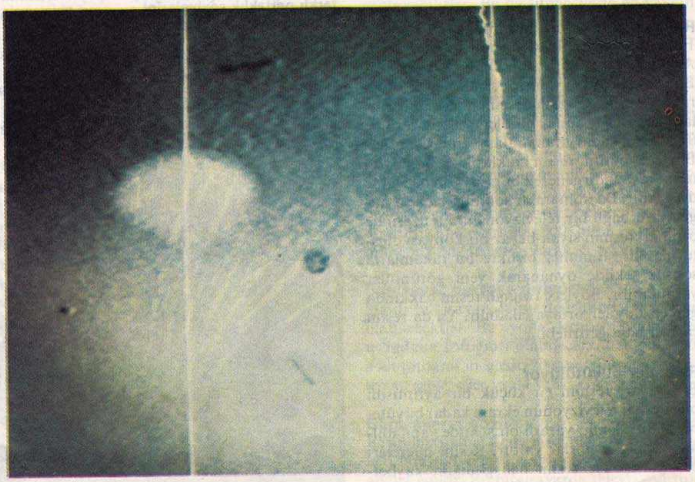

Bir uçandairenin çarpıcı bir görünümü (en üstte). Amerikalı Norman Vedaa, parlak bir disk görerek fotoğrafını çekmek için arabasını durdurdu. Uçandaire üstteki resmin ortasında görülüyor. İkinci fotoğraf da (ortada) ilkinden birkaç saniye sonra çekildi. Cisim sonra büyük bir hızla kayboldu (üstte).

Bilgisayarın verdiği parlaklık ölçümleri. Sağdaki düzensiz çizgi parlaklığı gösteriyor. Fotoğrafın en parlak olduğu yerde bir çıkıntı yapıyor. Bu çıkıntı diskin mercek yansıması, hava balonu veya uçak olmadığını kanıtlıyor (sağda).

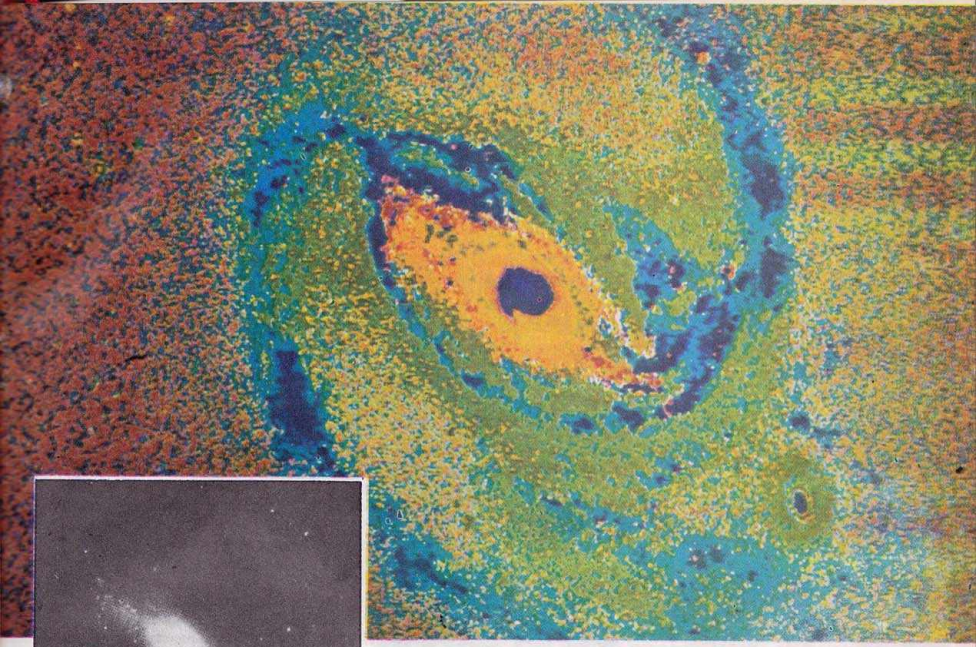

Dev bir yıldız sisteminin renklerle bezenmiş görüntüsü, küçük fotoğraftaki gibi siyah ve beyaz bir görüntünün ayrıntılarını aydınlatmaya yarıyor. Milyarlarca yıldız ile yoğun bir gaz ve toz bulutundan ibaret olan bu galaksi bizden 40 milyon ışık yılı uzaklıkta. Renkli görüntü onun spiral kollarını (üstte solda). görülen komşu bir galaksiye kadar uzandığını gösteriyor. Astronomlar fotoğraflardan bilgi edinmede bilgisayarların ne kadar önemli olduğunu biliyorlar. Bilimsel uçandaire incelemelerinde de aynı şekilde bilgisayarların önemi çok fazladır (üstte).

ışınları) tekniğinde kullanırlar.

Parlaklık renklendiriliyor

Gökbilimciler ve uzay mühendisleri de yer teleskoplarından çektikleri resimlerde ya da uydulardan yollanan televizyon görüntülerinde de bu yöntemi kullanırlar. Orijinal resimde parlaklık seviyeleri, gezegenin yüzeyinin doğal parlaklığına ya da uzaydaki bir gaz bulutunun ısısına veya uzak galaksilerden gelen radyo dalgalarının yoğunluğuna tekabül edebilir. Bilgisayar aracıyla alınan resimler bu bilgiyi renkler aracılığıyla verirler.

Böylece, farklı tipteki resimlerin arasında yüzeysel bir benzerlik olsa bile, verdikleri bilgi tamamen ayrı yapıdadır.

Belirsiz bir mesaj

Bu yöntem, uçandaireler hakkında hangi özel noktayı açığa çıkarmaktadır? Bir uçandaire fotoğrafındaki açık ve koyu parlaklık belirsiz bir mesaj niteliğindedir. Bu cismin şeklini, her noktanın dışarıya verdiği ışık miktarını, eğer yansımış ışıkta görüldüyse gerçek açıklığını ve koyuluğunu, atmosferik sis ya da parlaklığın etkileri gibi unsurları ortaya koyabilir.

Sahte fotoğraf saptanıyor

Renk kodlama tekniğinin üzerinde durulduğunda cismin gerçek şekli derhal ortaya çıkar.

Sözgelimi, kırılmış eşit olmayan bir yoğunluk, bir bulutu gösterir. Çıkıntılı silindirik bir cisim, kanatları ve gövdesinin bir kısmı parlaklıktan dolayı gizlenmiş bir uçağı işaret edebilir. Genellikle gündüz görülen disklerin (sahte uçandaireler) dış hatları incelendiğinde, sık sık kamera merceğinin kapağı, pasta tenceresi ya da cant kapağı olduğu ortaya çıkıyor.

Binlerce fotoğraf eleniyor

Ground Saucer Watch yetkilileri bu teknikleri binlerce fotoğrafta uyguladılar. Örneğin ünlü Colorado fotoğraflarını ele alalım. Bu fotoğraflarda görülen uçandaire, 28 Ağustos 1969'da sabah saat 6.20'de çekilmişti. Resmi çekenin adı da **Norman Vedaa**. Eyalet karayolu 805'te kuzeybatıya doğru gidiyordu.

Denver'a yaklaşık 110 km uzaklıktaydı. Bay Vedaa gördüğü cismi altın sarısı, olağanüstü parlak, oval biçimli ve sessiz olarak tanımlamıştı. Şöyle diyordu: *"Cisim parlaktı, zor bakılıyordu ve fazla hareket etmeden dolaşıyor gibi görünüyordu... Cismin parlaklığı aşağıdaki bulutların da parlamasına yol açıyordu."*

İki renkli resim çekilmişti. Resimlerde gerçekten de keskin kenarlı, parlak sarımsı bir ışık ve gerideki bulutlarda bir aydınlık görülüyordu.

Colorado fotoğrafları kodlanıyor

Resim kodlama tekniği Colorado resimlerine

uygulandı. Sonuç 610'uncu sayfada açıklandığı gibidir. Yine, orijinalin aydınlık kısımları beyaz, mavi ve sarı , daha koyu kısımlar kırmızı, mor ve siyahla temsil edildiler.

Söz konusu fotoğraftaki açık dikey çizgiler ve aşağıdakiler parlaklık bilgisini farklı şekillerde gösterir. Bilgisayar, resmin sol tarafından bir dilim almıştır. Sağda o çizgideki sahnenin sağında bir parlaklık grafiği saptadı. Bu, düzensiz çizgiyle gösterilir. Dalgalı çizgideki tümsek de cismin parlak merkezini gösterir.

Bilgisayar, cismin istenilen bölgesindeki ayrıntılı incelemesini de hızlandırmakta. Ground Saucer Watch ışık ve gölgenin, çeşitli maddelerin ışığı yansıtma oranları hakkında bir veri kütüphanesi oluşturdu. Uçandaireler bazı fotoğraflarda yansımış ışık şeklinde görünürler. Bu arada evler, ağaçlar gibi olağan objeler de vardır. Böylece bunlarla uçandaire görüntüleri, karşılaştırılabilir. Bu da, analizcinin uçandaire hakkında bir hükme varmasını sağlar.

Poster boyayan bir ressam gibi, bilgisayar X-ışını çiçek resmini rengârenk bir şekle dönüştürmüş. Bütün ayrıntılar orijinal resimde de var. Ancak şimdi insan beyni ve gözü bu ayrıntıları daha kolayca saptayabiliyor (altta).

Uzaklıklar saptanıyor

Biz uçandairenin açık ve gölgeli kısımlarının kontrastıyla, manzaradaki diğer cisimleri karşılaştırabiliriz. Eğer ciddi bir zıtlık varsa, o zaman montaj bir resim ya da kameraya yakın bir maket söz konusudur. Aynı yöntemle atmosfer sisinin uçandaire görüntüsünü ne denli bulanıklaştırdığı da saptanabiir. Cisim ne kadar uzak olursa, o denli aydınlık ve az kontrastlı görünür. Bunun nedeni hava molekülleri, toz ve su buharının arasına dağılmış olan ışıktan dolayıdır. Bu durum, sık sık tanığın anlattığı uçandairenin uzaklığının doğru olup olmadığını saptamaya yarar.

Resimdeki çeşitli unsurların keskinliğinin ölçülmesi de uzaklık için değerli bir ölçüdür.

Odak ölçümleri

Bazen gökyüzündeki uçandaire görüntüsü harikulade keskindir. Halbuki 15 metreden daha yukarıdan bakıldığında diğer cisimler hafifçe bulanıktır. Bu, cismin kameraya yakın olduğunu gösterir. Odaklaştırmayla karşılaştırma yapma, uçandaire fotoğraf analizcilerinin kullandığı geleneksel bir yöntemdir. Şimdi de bilgisayarca sıklıkla kullanılmaktadır.

Vedaa fotoğrafları gerçek mi?

Vedaa fotoğraflarının incelenmesiyle, Ground Saucer Watch gözlemlerin iyi bilinen ve anlaşılan nedenlerini indirgemek için daha fazla bilgi edindiler. Bu bir hava balonu, kuş sürüsü ya da bir meteor değildi. Yansıyan güneş ışığının parlamasıyla kısmen saklanmış bir uçak da değildi. Hem çok parlaktı, hem de kanatlar ve tekerleklerin en ufak bir izine dahi rastlanılmadı. Mercek parlamaları, bulutlardan yansıma, serap ve diğer atmosferik etkiler de ortadan kalkmıştı. Çünkü bunların oluşması için güneşin pozisyonu uygun değildi. Cisim üç boyutluydu ve gerçekten fotoğraf makinesinden çok çok uzaktaydı.

Objektif araştırma, çağdaş teknolojinin yardımıyla gelişecektir. Bu araştırmalara da bilgisayarın katkısı büyüktür. Yakın bir gelecekte fotoğraf analizleri, daha iyi ve karmaşık programlanmış bilgisayarlarca gerçekleştirilecek. Bilgisayarlar daha güçlü, daha büyük bellek kapasiteli olacak ve orijinal resim daha da ayrıntılı olarak incelenebilecek. Yani bir zaman sonra sahte bir uçandaire fotoğrafı oluşturmak olanaksızlaşacaktır. Belki de o zaman, uçandairelerin gizemi biraz da olsa çözülebilecek.

100 yıllık araştırmanın sonucu:

"Hayaletler gerçektir!.."

Ölmüş birinin celse odasında görünmesi, ya da hayvan hayaletleri gibi olaylar hep öbür dünya ile ilişkili olarak kabul ediliyor. Bu ne derece doğrudur? Bu tür olayların hiç olmazsa bir bölümüne daha değişik açıklamalar yapmak mümkün değil mi? Aşağıdaki yazıda bu konuya ilişkin farklı yaklaşımlar ele alınıyor.

HAYALETLERİN GERÇEKTEN var olup olmadıkları sorunu, üst düzeyde araştırma kuruluşları tarafından ele alınıyor. İngiltere'deki Psişik Araştırmalar Kurumu (SPR) 100 yılı aşkın bir zamandır araştırma alanına giren diğer birçok paranormal konu gibi, bu konuyu da incelemektedir. Vardığı sonuç olumlu, yani hayaletler gerçektir. Fakat tüm hayalet olayları aynı şekilde değerlendirilmiyor, farklı yaklaşımlar söz konusu.

Öte yandan, son derece güvenilir yüzlerce kişinin, hayalet gördüklerine ilişkin açıklamalarını bir anda silip atmak oldukça akıl dışı bir tutum gibi görünüyor. Hatta bu konuda herhangi bir araştırmaya bile gerek görmeden, bu kişileri hayal görmüşlükle, aptallıkla hatta yalancılıkla suçlamak da gayet anlamsız.

Telepati mi, yanılgı mı?

Günümüz parapsikologlarının ve ruhçu araştırmacıların cevap aradıkları birçok soru var. Örneğin, hayaletler nasıl ortaya çıkıyor? Bu tür olaylar ruhların geri dönüşü şeklinde açıklanabilir mi? Yoksa telepati mi söz konusu? Hayalet olaylarının kitlesel bir yanılgı ya da kendi kendine hipnoz ile bir ilgisi var mı?

5 Aralık 1891'de İngiltere'nin Cheshire yöresindeki Combermere Hall'da, Sybil Corbet tarafından çekilen bir fotoğraf. Bayan Corbet, resmin solunda görülen sandalyede oturan yaşlı bir adamın görüntüsünü fark etti. Sonradan bu kişinin evden birkaç km uzakta gömülü olan Lord Combermere olduğu anlaşıldı (altta).

Kocası "içeri girdi"

Araştırmacı-yazar **Victoria Branden "Hayaletleri Anlama"** adlı kitabında bir arkadaşının başından geçen bir olaya değiniyor. Bu kişi İkinci Dünya Savaşı sırasında sağlığı nedeniyle İngiltere'den ayrılıp çocuklarıyla birlikte Kanada'ya yerleşmek zorunda kalan bir bayandı. Kocası ise o sıralarda Avrupa'ya savaşa gitmişti.

Bir akşam, çocukları derslerini yaparken anneleri de uyku ile uyanıklık arasında, aynı odada ütü yapmaya çalışıyordu. Birden oda kapısının açıldığını gördü. Üzerinde üniforması olduğu halde kocası içeri girdi. Bir an sonra kadın ne olduğunu bile anlayamadan kocası kayboldu. Kadın elindeki ütüyü yere düşürüp bir sandalyeye yığıldı. Çocuklar ise merakla annelerinin yanına koştular. Az sonra kendine gelen kadın, gördüklerini çocuklara anlattı. Oysa çocuklar kesinlikle hiçbir şey görmemişlerdi, ne kapının açıldığını, ne de babalarının içeri girdiğini...

Bununla birlikte kadına ve en büyük çocuğuna göre bu olayın tek bir açıklaması vardı. Babaları, savaşta ya ölmüştü ya da yaralanmıştı. Olayın olduğu saati ve koşulları bir kenara kaydettiler. Zaten yapabilecekleri başka bir şey de yoktu.

Olayı çözüyorlar

Birkaç gün sonra bir haber geldi. Babaları

özel bir görevle Kanada'ya, hem de ailesinin bulunduğu kente çok yakın olan bir yere tayin edilmişti. Demek ki, yaşıyordu. Bu haber evde büyük bir sevinç yarattı. Bir zaman sonra aile tekrar bir araya geldiğinde olay tartışıldı. Adam bilinçli bir şekilde, karısına herhangi bir düşünce yayınında bulunmadığını belirtti. Uzun uzun tartıştılar olayı çözmeye çalıştılar ve çözdüler de...

Ailesinden binlerce kilometre uzaktaki adam, tayin emrini aldıktan sonra mutlu bir şekilde odasından içeri giriyordu. İşte tam o sırada karısı da bulunduğu evdeki kapıdan, onu içeri girerken görmüştü. Burada ilginç olan nokta, kadının uykuda olmayışı idi. Bilinci yerindeydi, yani gördüğü rüya değildi. Bu tür bir telepatik alışverişin nasıl gerçekleştiği ise bir türlü anlaşılamadı.

DARKMALT

Haberci rüyalar

Konuyla ilgili bilim adamları, böyle bir algılamanın, "görünme"den çok daha karmaşık bir işlevi olduğunu vurguluyorlar. Sözgelimi, bu algılama çok canlı rüyalar şeklinde ortaya çıkabiliyor. Bu tür rüyalar "haberci rüya" diye adlandırılıyor. Bu tür bir sezginin beş duyu ile özellikle de görme duyusu ile hiçbir ilgisi yok.

Telepati olgusu

Benzer bir duruma telepatide de rastlanıyor. Alıcı durumundaki denek, vericinin gönderdiği mesajı aldığında birtakım halüsinasyonlar görebilir. Nitekim bazı bu tür olaylarda vericinin, alıcı kişi tarafından "görüldüğü" gözlemleniyor. Daha başka olaylarda da vericinin gönderdiği imaj, alıcının bulunduğu mekânda oluşabiliyor. Araştırmacı **G.N.M. Tyrell, "Görüntüler"** adlı kitabında bu tür olayları inceliyor. Yazar, çoğu olayda gözlemcilerin yanılgıya düşerek gördüklerini

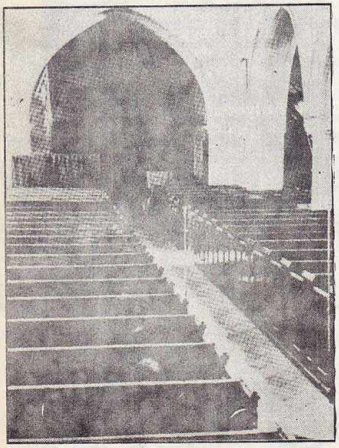

Dini yapıların mimari görüntülerini incelemeyi hobi edinen bir banka müdürü Bay Bootman bu fotoğrafı 1956'da İngiltere' nin Eastry yöresindeki bir kilisede çekti. Filmde bir piskoposun görüntüsü oluştu. Birkaç yıl sonra Bootman bu fotoğrafı daha başka kişilere gösterdiğinde, onların da 1940'larda aynı olaya tanık olduklarını öğrendi. Bu olayın "mekân hayaletlerine" iyi bir örnek oluşturduğu belirtiliyor (solda).

hayalet sandıklarından söz ediyor. Bu durumun aslında alıcı ile verici arasındaki telepatik bir alışveriş sonucu ortaya çıktığını vurguluyor. Tyrell şöyle diyor.

"Verici, alıcının bulunduğu mekâna, şu anda nedenini tam bilemediğimiz bir şekilde adapte oluyor. Oysa gerçekte vericinin bu mekân hakkında ya çok az bilgisi var ya da hiç yok. Bu durumda, alıcının algılama yeteneğinde yaratıcı bir özelliğin var olabileceğinden söz edilebilir. Yani sonuçta ortaya çıkan görüntü, sadece vericinin gönderdiği imajdan değil, alıcının bu özelliğinden de kaynaklanabilir demek istiyorum."

Bu arada bazı araştırmacılar, toplu halde bir hayalet olayına tanık olan kişiler arasında telepatik bir ilişkinin var olabileceğini öne sürüyorlar. Hayalet olaylarının bir bölümünü telepati ile açıklamak belki mümkün. Fakat öyle olaylar var ki, bunları herhangi bir sınıf-

Bir annenin oğlunu "görmesine" savaş zamanlarında çok sık rastlanıyor. Savaş alanında ölmekte olan oğlu ile annesi arasında kendiliğinden bir tür telepatik iletişim kuruluyor. Annenin önünde genellikle oğlunun görüntüsü beliriyor. Çoğu olayda da oğlu annesine günlük yaşamdaki davranışlarıyla görünüyor (altta).

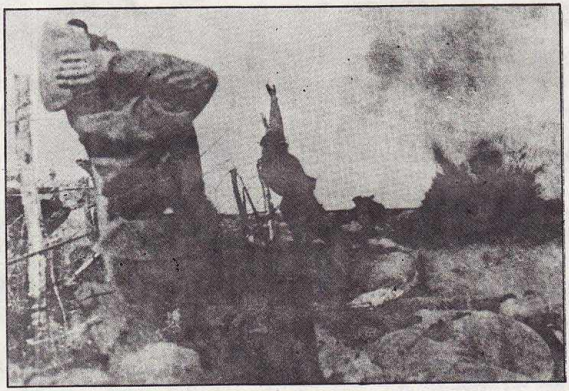

lamaya bile sokmak olanaksız. Örneğin 1930' larda Londra'da görülen hayalet otobüs bu tür olaylardandır (Bkz. sayfa 568).

Gardıroptaki görüntü

Toplu görünme olaylarının içinde en çok yankı uyandıran İngiliz Psişik Araştırmalar Kurumu'nun ele aldığı bir olaydır. Bu olay 19. yüzyıl sonlarında olmuştu. Olayın tanıklarından olan **Charles Lett,** Sidneyli Yüzbaşı **Towns'ın** damadıydı. Yüzbaşı Towns'ın ölümünden altı hafta sonra bir akşam saat 9 civarında, kızı Bayan Lett bir arkadaşı olan Bayan **Berthan** ile birlikte yatak odasına girdiler. Gaz lambasının zayıf ışığı odayı aydınlatıyordu.

Birden, ikisi de odadaki gardırobun cilalı yüzeyinde Yüzbaşı Towns'ın hayalini gördüler. Çok korkmuşlardı. Fakat büyüklük bakımından normal bir insan büyüklüğündeydi. Yüzbaşının yüzündeki ifade son derece belirsiz ve donuktu. Üzerinde, her zaman yatarken giydiği gri fanila vardı. Son derece şaşırmışlar

hatta paniğe kapılmışlardı. Kendilerini biraz toparladıktan sonra ilk akıllarına gelen, odada Yüzbaşı Towns'ın bir resmi olabileceği oldu.

Duvardaki resim gardırobun parlak yüzeyine yansımıştı ve görüntü oluşmuştu. Hemen çevrelerine bakındılar. Fakat herhangi bir resim yoktu. Tam o sırada içeri **Bayan Towns** girdi. Odaya girer girmez haykırdı: *"Aman Tanrım! Bu kocam!"* O sırada odanın önünden geçmekte olan hizmetçi kız da bu çığlığı duyunca odaya koştu. İçeri girince o da bir çığlık attı: *"Oh hanımcığım, bu bizim beyefendi!"*

Görüntü yavaşça kayboldu

Bir an sonra, bağırışmaları duyan diğer hizmetçiler de odaya doluştular.Hepsi de gardırobun yüzeyindeki görüntüye tanık oldular.

Az sonra Bayan Towns tüm cesaretini toplayıp gardıroba yaklaştı.Eliyle sanki görüntüye dokunacakmış gibi, kolunu yavaşça kaldırdı.

Fakat elini, dokunduramadan, görüntü yavaş yavaş kaybolmaya başladı. Bir daha da hiç görünmedi.

Açıklanamadı

Olayı değerlendiren kişiler arasında telepati görüşünü savunan parapsikologlar, Bayan

Maddeleşen ruhsal görüntüler

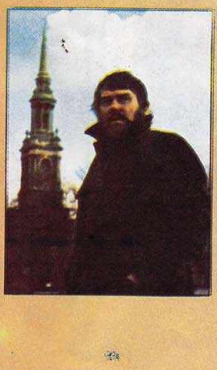

Psişik araştırmalar öbür dünyadaki bir ruhun ya da ruhların, bir insanın bedenini kullanarak (bu bir medyum da olabilir) onlara istedikleri görüntüleri gösterebileceğini belirtiyorlar. Onlara göre, ruhsal varlık, medyumun bedeni aracılığıyla kendini izleyicilerin önünde maddeleştirebilir. Bu maddeleşme medyumun bedeninden ayrılan birtakım maddeler ile gerçekleşir. Bir celse odasında oluşan ruhsal bir görüntünün işte bu türden olduğu belirtiliyor. Acaba bir insandan ayrılan bu maddeler ondan nasıl çıkıyor ve ne şekiller alıyor? Ayrıca bunun somut kanıtları da var mı?

Ruhsal varlık medyumun bedeninden bazı parçaları önce maddelikten çıkarır (demateryalize eder) sonra bunları beden dışında yeniden bir araya getirerek bunları maddeleştirir (materyalize eder).

Psişik araştırmacılar bu maddeleri, teleplazma ya da daha yaygın adıyla ektoplazma diye adlandırırlar.

Ünlü araştırmacı Dr. **Gustave Geley** ektoplazma ile ilgili olarak şunları söylüyor: *"Ektoplazma her şeyden önce medyumun bedeninden ayrılan fizik bir parçadır. Medyumun bedeninden ayrılan ektoplazmanın önceleri belirgin bir biçimi yoktur. Fakat hızla biçimlenir. Genellikle rengi beyazdır. Bazen kül renginde ya da siyah olabilir. Ektoplazma, medyumun kulak, burun ya da ağız gibi doğal deliklerinden çıkar. Sonuçta taslak halinde şekiller yani mükemmel maddeleşmeler meydana gelir."*

Yapılan çeşitli deneylerde ektoplazmadan örnekler almak mümkün olmuştur. Özellikle **Albert Schrenk-Notzing**'in (1862-1929) bu alandaki çalışmaları dikkat çekicidir. Notzing, incelemeleri sonunda bu maddenin % 50'sinin su olduğunu, içinde albümin ve kükürt de bulunduğunu saptadı. Kimyasal formülünü de şöyle düzenledi: C^{120} H^{1134} Az^{248} S^{5} O^{249}

Konunun uzmanları, maddeleşen şeklin medyumdan fazla uzaklaşamadığı görüşündeler. Bunun medyumla devamlı bağlantı halinde olduğunu düşünüyorlar. Bu, bebeğin annesine göbek kordonu ile bağlı olmasına benzetiliyor. Şekil, bazı olaylarda medyuma çok benzer. Eğer celse sırasında ektoplazmik görüntüyü denemek için herhangi bir işaret konursa, bu işaretin celseden sonra medyumun herhangi bir yerinde de ortaya çıkabileceği öne sürülüyor. Ayrıca bu görüntüye dokunulduğunda ya da vurulduğunda, bunu medyumun da aynı şekilde algılayabileceği söyleniyor.

Bir diğer görüşe göre de, ektoplazmik görüntü tamamen maddeleşince medyum görünmez bir hale de gelebilir. Bu arada medyum tartılabilirse, bedeninden ayrılan ektoplazmik maddenin ağırlığı kadar, medyumda bir ağırlık kaybına rastlanıyor. Fakat celseden sonra medyum kaybettiği ağırlığı belki birkaç gram eksiklikle yeniden kazanır. Sanki maddeleşen görüntü, medyumun moleküllerini ödünç almış gibidir.

Bu tür celseler sırasında çok çeşitli görüntülerin oluştuğu gözlemleniyor. Kuşkusuz bunların en ünlüsü İsveç'te yapılan bir materyalizasyon celsesi sırasında medyumun oluşturduğu, ölen Belçika Kraliçesi **Astrid**'in görüntüsüdür. Bazı celselerde de bir insan yerine sadece bir el ya da başka bir organın maddeleştiği de olmuştur. Bazı araştırmacılarda bu tür ektoplazmik görüntülerin balmumu ile alınmış kalıpları da vardır. Eğer koşullar uygun olursa görüntünün fotoğrafını da çekmek mümkün.

Birçok psişik araştırmacının birleştikleri ortak bir nokta var: Deniliyor ki, maddeleşme olayları uygun celse koşullarında oluşabileceği gibi, günlük hayatta da meydana gelebilir. Fakat asıl dikkat edilmesi gereken, oluşan görüntülerin doğrudan doğruya ruhların kendisi olamayacağıdır. Ruhun bu tür bir biçimi olamayacağı gibi, oluşturduğu görüntü de ancak dünyadaki bir beden aracılığıyla gerçekleşebilir.

Lett ile Berthan'ın odaya sonradan giren kişilere telepatik bir etkide bulunduğunu öne sürdüler. Fakat bu sorunu çözmedi. Çünkü görüntünün orada ilk kez nasıl oluştuğunu kimse açıklayamadı. SPR'nin kurucularından **Frederick W. H. Myers, "İnsanın Kişiliği ve Bedensel Ölümden Sonra Varlığını Sürdürmesi"** adlı kitabında bu olaya değindi. Ona göre olay, Yüzbaşı Towns'ın ölümünden 6 hafta sonra evine son kez bir ziyaret yapmasından ibaretti. Bunu da ruhsal enerjinin somutlaşması şeklinde açıklıyordu. Bu görüşünü desteklemek için de, söz konusu kitapta birçok benzer olaya yer verdi.

9 yıl önce ölmüştü

Bay F.G., Boston'da bir otel odasında otururken birden karşısında 9 yıl önce ölmüş olan kız kardeşi belirdi. F. G. sevinç içinde kız kardeşine doğru atıldı. Bir yandan da adını haykırıyordu. Fakat, o birden kayboldu. Bu kısacık zaman içinde de olsa onu inceleme

fırsatını bulmuştu. Şöyle diyor: *"Sanki canlı gibiydi."* Ayrıca sağ yanağında küçük kırmızı bir yara izi de gözünden kaçmamıştı.

F.G. bir zaman sonra ailesinin yanına gittiğinde, onlara yaşadığı bu olaydan söz etti. Kız kardeşinin yüzündeki yaradan bahsedince annesi son derece duygulandı. Çünkü bu olayı hatırlamıştı. Kızı öldüğünde, cesedi gömme hazırlıkları sırasında annesi kazara yüzündeki bu yaranın oluşmasına neden olmuştu. Anne bu olaydan 2 hafta sonra da öldü.

Myers, bu olayı şöyle yorumluyor: Ona göre, annesinin ölümünün yakın olduğunu bilen kız, âdeta ağabeyini uyardı ve ölmeden önce annesini görmesini sağladı.Birçok ruhsal maddeleşme olayında gözlemciler, görünen ruhun dünyada yaşadığı zamana ait maddi çevresiyle birlikte göründüğünü belirtiyorlar. Bu belki de yaşarken karşılanamamış ihtiyaçları ya da tatmin edilememiş duyguları simgeliyor. Hatta bu tür durumlarda ruhun kendi kendini cezalandırması bile söz konusu olabiliyor.

Psişik kayıtlar da söz konusu

Bununla birlikte parapsikologların büyük bir bölümü, bazı maddeleşme olaylarını çok değişik bir biçimde değerlendiriyorlar. Onların teorisine göre, bu tür olayların olduğu mekânda bir tür "psişik kayıt" söz konusu. Bu durum genellikle orada oluşan olumlu ya da olumsuz güçlü bir duygudan kaynaklanıyor. Bu tür olayların ruhsal bir varlıktan çok, o mekânda yaşayan insanların duygu ve düşüncelerinin psişik bir yansıması olduğu kabul ediliyor.

İnsanın ruhsal enerjisi ile...

Bazı ruh fotoğrafçılığı olaylarında bu teorinin somut izlerine de rastlanıyor. Sözgelimi ruhsal bir celseyi yöneten kişinin çevresinde ölmüş olan birisine ilişkin görüntüler saptanabiliyor. Bu görüntülerin, celse yöneticisinin tamamen kendi ruhsal enerjisi ile oluşması çok muhtemeldir.

Fakat burada herhangi bir sahtekârlıktan

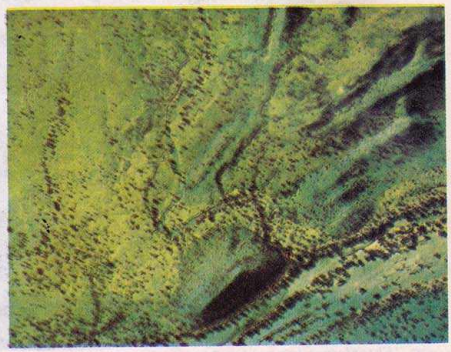

da söz etmek çok yersiz. Çünkü çekilen fotoğrafta herhangi bir hile yok. Fakat ruh da yok. Olayın kaynağında celse yöneticisinin ya da celseye katılan diğer kişilerin kolektif enerjilerini aramak gerekiyor.

Hayaletler genellikle normal gözle görülemiyorlar. Hatta fotoğrafı çekilmek istendiğinde normal bir makine ve filmle bile görüntülenemiyor. Bu durum üstteki fotoğraflarda kullanılan farklı çekim tekniğine çok benziyor. Bu fotoğraflardan soldakinde normal bir film kullanılmış. Sağdakinde ise kızılötesi teknik kullanılmış. Her iki fotoğraf da Avustralya'da bir çölü gösteriyor (üstte).

Herkes gerçekleştiremez

Fakat bu arada gerçek anlamda bir ruhun maddeleşmesi gibi çok özel ve nadir olayları da bir kenara atmamak gerekir. Bu, çoğu araştırmacıya göre her celse yöneticisinin ya da medyumun kolaylıkla gerçekleştiremeyeceği bir olay. Bu tür bir olay için yoğun bir bilgi, gözlem ve tecrübenin de şart olduğu kesindir.

Çözüm bekliyor

Yeterli araştırma ve çalışmalar yapılmadığı sürece bu tür olaylar öyle mi, böyle mi ya da var-yok tartışmalarıyla sürüp gidecek. Çözüm yine her zaman olduğu gibi, yansız, bilgili ve tecrübeli araştırmacılara kalıyor.

Dünyanın 7'li gizemi

Dünyanın 7 harikası, göğün 7 katı, 7 Uyurlar, insandaki 7 delik, 7 tepe, 7 kapı, 7 ses, 7 renk, dünyanın 7 kıtası, haftanın 7 günü, 7 bilgeler ve daha yüzlerce örnek. 7, tüm sayılar içerisinde farklı bir özellik taşıyor. Mimar Aytaç Erentürk 27 yıldır bu konuda çılışıyor.

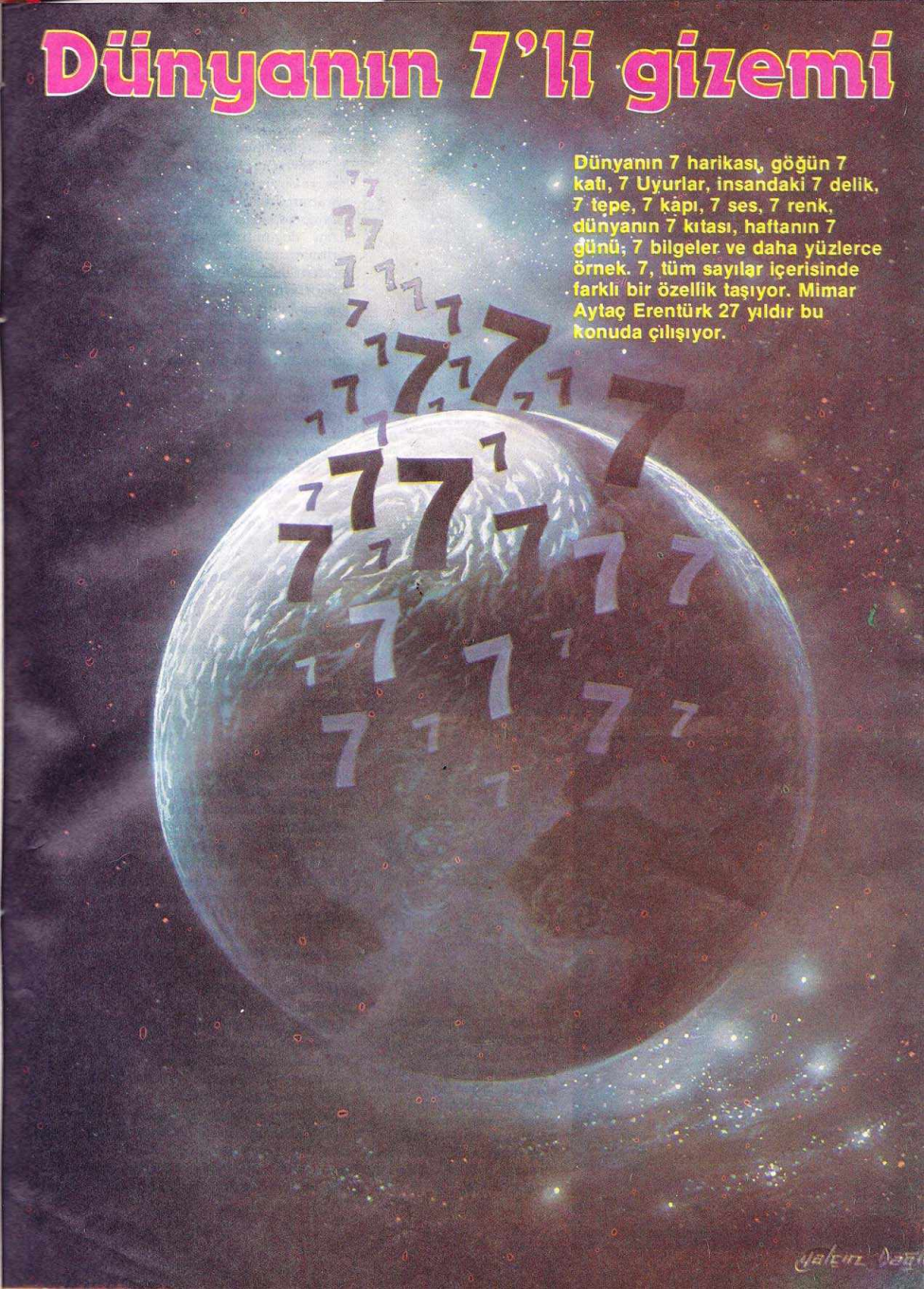

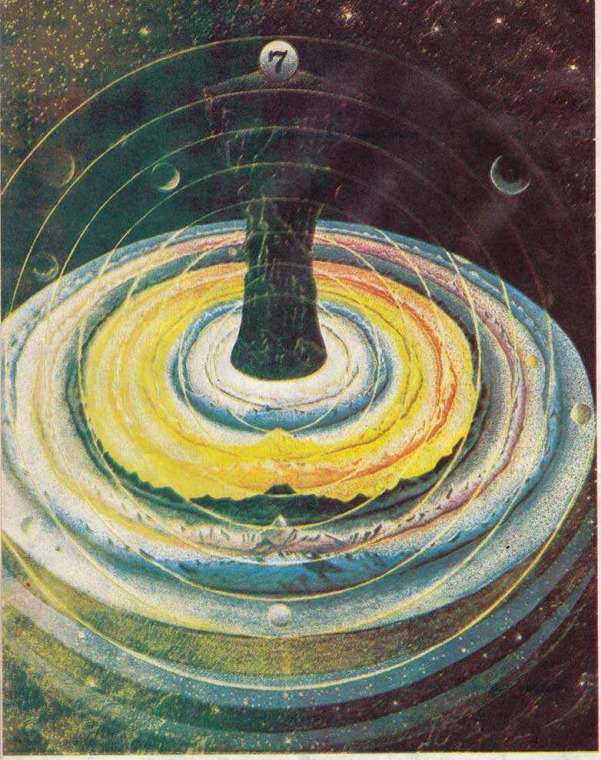

İNSANOĞLU, SAYIYI ya da saymayı 3 sayısı ile öğrendi. Evrende dişi ilkeyle, erkek ilke birleşti ve bir canlı meydana geldi. İnsanın doğal çevresi yer, gök ve suydu. Soyut düşünce olgunlaştıkça, insanoğlu varlıklar arasında ayrımın sayı ayrımından oluştuğunu anladı. Bunu ilk olarak **Pisagor** düşündü. İlk kez Tevrat'ta **Hz. Musa**'ya. Allah, *"Say"* emrini verdi.

Sonra insanlar, sayıların uğruna ve uğursuzluğuna inanmaya başladılar. Sayı mistisizmi doğdu. Doğuda Hurufilik, batıda Aritmatizm gelişti. O kadar ki, günümüzde modern bilim dünyası bile, sayıları eşit görmüyor. Nükleer fizik 2, 8, 20, 50, 82 sayılarını gizemli buluyor. Çünkü bu sayılarda nötron ve proton taşıyan çekirdekler, farklı ve daha güçlü bir enerji taşıyorlar. Diğer sayılarda nötron ve proton taşıyan çekirdeklerde bu enerji görülmüyor.

Sembolizmde her sayının bir gizemi var. Ama yedinin çok farklı bir yeri olduğu görülür. 7 birçok görüşe göre, insanın ve evrenin gizemidir. Peki, neden 7? Bu yorumu, yazı dizimizin sonuna bırakıp, önce 7'lerde bir gezinti yapalım.

Astronomi ve 7

Eski inanışlara göre, "7 Yıldız Devri" vardı. Çağımızda ise Harward Üniversitesi 200.000 civarında yıldızı araştırdı. Sonuçta bunları yedili bir sınıflamaya soktu. Bu yedi grup, O-B-A-F-G-K-M harfleriyle yani yedi harfle kodlandı.

Afeli, bir gezegenin kendi güneşine en uzak olduğu noktanın adıdır. En yakın olduğu noktaya ise Perihel deniyor. Dünyanın güneşe göre afelisi, 7. aydadır.

Dini inançlar ve 7

Japon dininde 7 Tanrı var. Bunlar bir arada, varolmayı oluştururlar. Yunanlıların **Zeus**'u, Romalıların **Jüpiter**'i veya Kartaca'nın büyük Tanrısı **Baal** aynıdır. Tüm bu uygarlıklarda bu Baba Tanrı, elbisesinin önündeki 7 Tanrı resmiyle simgelenir.

"Mephisto" sözcüğü İngilizcedir. Türkçesi şeytan anlamına gelir. **Mefisto**'nun özelliği cenneten kovulan 7 şeytandan biri olmasıdır.

İslamiyette 7'nin önemi büyüktür. Kuranı Kerim'de 7. sure Enam suresidir. Bu surenin, 187. ayetinde, *"Kıyametin zamanını ancak Allah bilir"* denir. Yine Kehf suresinin 77. ayetinde, kıyametten söz edilir. Fatiha suresi 7 ayettir. Kuran'ın yedi lehçede indirildiğine inanılır. Yine Kuran'da her ayetin 7 ile, 777. 777 manada açıklandığı kabul edilir.

Kıyamette, mahşer gününde insanlara, 7 kat gökten gelen, 7 melek soru soracaktır. Ayrıca göğün 7 katı da 7 daireden oluşmuştur. Mahşerde 7 geçit vardır. Sırat köprüsünden geçemeyen günahkârlar, 7 hale dönüşürler; su, hava, toprak, ateş, bitki, maden ve hayvan. Geçebilenler ise kendi

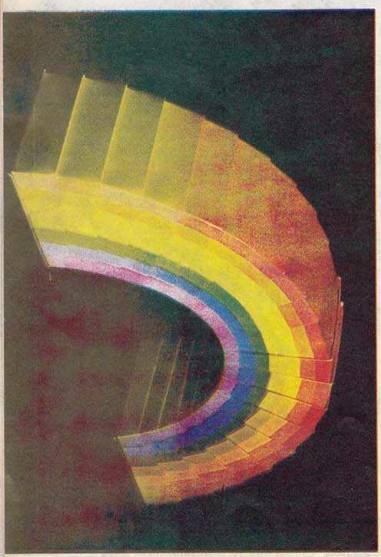

Gizemli 7'li sistemin, mikro ve makrokosmosdaki yerleşimi. 7'li sistem, atomun yedi sabit elektron yörüngesinden, astronomik ölçekteki yedi gizemli gezegen kavramında görülüyor (üstte). Tayf, yedi renkten oluşur. 7 renk biraraya gelince güneş ışığı oluşur (solda).

durumlarına uygun 7 yıldızdan birine gidecekler.

Mevlana'nın **"Mesnevi"**si 7 cilttir, altıncı ciltte, 7 yıldızın 7 aklından söz eder. Yine birçok İslam bilgini, örneğin **Beyazıdi Bistami,** yükselişi yani miracı 7 devirde açıklar. Bu 7 devrin ya da 7 alanın sonunda yine kendini bulduğunu yazar.

Hac'da Kâbe'nin çevresinde 7 defa dönülür. Şeytan 7 taş atılarak taşlanır. **Hz. Muhammed**'in bazı hadislerinde kirli eşyanın 7 defa yıkanması emrolunur.

Yine İslam inancında, cehennem ateşi, dünyadaki ateş gücünün 70 katıdır. Cennete, 70.000 kişi sorgusuz, 70.000 kişi de bir kişinin arka çıkmasıyla (şefaatle) girecektir.

Hıristiyanlarda 7 melek ve 7 ana günah vardır. Museviler, 7 yılda bir Sabbat gününü kutlarlar. Yine tüm felsefi ve dini öğretilerde, 7 kere, 7 gün düşünmenin yararından söz edilir.

Müzik ve 7

Ünlü besteci **George Frederich Haendel,** 7 yaşında org çalmaya başlamış ve ilk bestesini 21 yaşında yapmıştır. Fransız besteci, **Messiaen Olivier,** piyano metodu için, 7 ayrı yoğunlukta ritmi bulmuştur.

7 notanın dışında, 7 aralık, 7. Senfoni, 7 telli sazlar, 7 kemanlar, 7 oktav, 7 minör ve majör, müzikteki diğer yedilerden bazılarıdır.

7'ler bitmiyor

Yediler, Ayasofya'da da toplanmışlar. Bizans İmparatoru **Justinianus**'un yaptırdığı onarımdan sonra, Ayasofya 7 Mayıs 558'de bir deprem sonucu hasar gördü. Çatlayan kubbe 7 m yükseltilerek, desteklere alındı ve onarıldı. Ayasofya'nın yapımında 7 yerden getirilmiş 7 ayrı cins mermer kullanıldı. Yine yapım sırasında mimar ortadan kayboldu ve 7 yıl sonra ortaya çıktı.

Evliya Çelebi'ye göre, belleği kuvvetlendirmek için, Ayasofya'nın kubbesi altında 7 kere sabah namazı kılıp ve her namaz vaktinde 7'şer kara üzüm yemek gerekiyormuş. Ayrıca, Ayasofya'nın ünlü 7'ler kapısının önünde, inanıldığına göre, dünyayı yöneten 7 bilge ibadet ediyorlar ve bu olay her yıl tekrarlanıyor.

1870'te Türkiye'ye gelen ünlü illizyonist **Pinetti Joseph,** Rus Çarı'nın önünde bir temsil veriyor. Temsil ya da gösteri saat 7'de başlayacaktır. Ama Joseph bir saat geç gelir. Çar'ın ve misafirlerin kızgınlığı karşısında, herkese saatlerine bakmalarını söyler. Tüm saatler 7'dir.

Bir diğer gösteriyi, illizyonist **Zati Sungur** Dolmabahçe Sarayı'nda, **Atatürk**'ün huzurunda yapmıştı. Atatürk'ün ve tüm davetlilerin önünde, sarayın 7 kapısından aynı anda girdi!

Bu tür örnekleri saymanın sonu yok. Yedilerin yazarı **Aytaç Erentürk,** 27 yılda yaptığı araştırmaların sonucunda 35 ciltlik bir

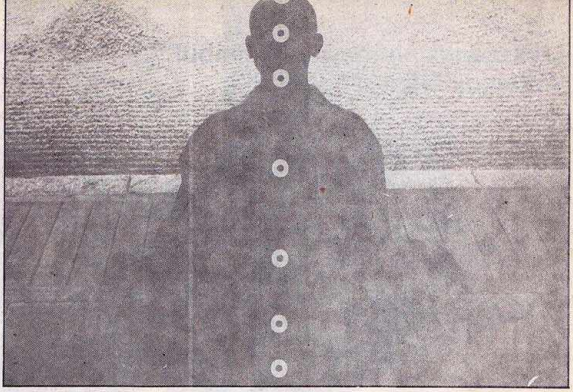

İnsanda Şakra adı verilen 7 enerji merkezi vardır. Uzakdoğu kökenli olan bu bilgi, günümüzde de kabul ediliyor. Bu enerji merkezleri (Şakralar), insanda başın tepe noktasından, yukarıdan aşağıya doğru sıralanmıştır. 1. Sahasrar, 2. Ajna, 3. Vishudda, 4. Anahata, 5. Manipura, 6. Swadisthana, 7. Muladhara. Bu isimler Sanskrit kökenli olup, dünyaca tanınmıştır (üstte).

yediler ansiklopedisi oluşturmuş. Biz bu yediler okyanusundan biraz uzaklaşalım ve 7 sayısının sembolizm ve gizemcilikteki yerini inceleyelim.

7'nin sakladığı gizem

Yedileme, yedi elementten oluşmuştur. Bu yedi element, evrenin yedi yönünü belirtir. Bunlar yedi boyuttur ve her birinin iki zıt yönü bulunur. Gizemcilikte evren bu sistem üzerine kuruludur.

7 boyuttan her birinin değişimi, evrenin bir devridir. Yani her şeyin yenilenmesidir. Bir başka deyişle, her devir bir doğumdur ve acı getirir. İşte, bu nedenle sembolizmde 7, acı, ıstırap, elem ve keder sayısıdır. Fakat bunlar geçicidir ve sonuçta mutluluk gelir.

Ama sonuçta, 7 sayısı başlangıcın değişmez ana noktasıdır. Bütünlüğü ve "Evrensel Bir"i sembolize eder. Bu yüzden, 7 sayısı, ilk veya temel sayılardan (0-9) üstündür. Çünkü kutsal görevi birleştiriciliktir.

7 renk bir araya gelince, gökkuşağını, 7 ses güzel bir müzik parçasını oluştururlar. İnsanda, Şakra adı verilen 7 enerji merkezi vardır. Tibet ve Hint kökenli olan bu bilgi, günümüzde kabul ediliyor. Akupunktur sisteminin temelidir.

Belki de 7'ler arasında en önemlisi budur. Çünkü insanı sağlıklı yapan, sağduyulu olmasını sağlayan, maddi ve ruhsal dengesini koruyan Şakra sistemidir. Bu sistemdeki uyumsuzluklar veya bozukluklar insanı her yönden etkileyerek hasta ederler.

7'lerle ilgili daha birçok gizem var. Sezgilerimiz ve içgüdülerimiz, bizleri 7 ile ilgili davranışlarda bulunmaya zorluyor. Yediveren gülü diyoruz, 7 kat sayı diyoruz, böylece sanki bir şeyleri taklit ediyor gibiyiz. 7 Şakra enerjisi bizi koruyor ama insanın fizik bedeninde de 7 sistem, başta 7 delik (iki göz, iki burun deliği, iki kulak deliği ve ağız), kafatasında 7 parça kemik ve daha birçok 7 var. Belki de 7 sayısıyla kendimizi yansıtıyoruz.

Uyazgemisinin heykeli İstanbul Arkeoloji Müzesi'nde gizli

Van'a da uğramışlar...

Bazı arkeolojik kazılarda bilinen insanlık tarihini ve bilimleri sarsan eşyalar bulunuyor. Van'da bulunan roket heykelciği bunlardan biri. Urartu medeniyetine ait olduğu anlaşılan ve yaklaşık 3000 yıllık bir heykelciği arkadaşımız Cem Çobanlı ve araştırmacı Ali Cahit Cümbüşel incelediler.

YIL 1975... Van'ın güneydoğusunda bulunan antik kent Tuşpa'da (şimdiki adıyla Toprakkale) olağan arkeolojik kazılar yapılıyor. Fakat ortaya çıkarılan bir cisim hiç de olağan değil! Söz konusu cismi bulanlar şaşkınlık içinde kalıyorlar. Çünkü, bu günümüzden 3000 yıl önce yapılmış tartışmasız bir uzay aracı heykelciği. Araç daha çok atmosfer içi ya da kısa uzay yolculukları için tasarımlanmış.

Günümüz uzay araçları gibi!

Belirgin bir aerodinamik biçime sahip, tek kişilik bir modül. Bunlara ek olarak şu özellikleri de var: Konik burun yapısı, dikey formlu kuyruk yapısı ve beşli motor yapısı. Kabinde bir astronot oturuyor. Yalnız başı yok! Büyük bir ihtimalle astronotun başı zamanla kopmuş. Oturma biçimi, günümüz uzay adamlarının uzay araçlarındaki oturuş biçimi ile aynı! Bacaklarını yukarıya doğru çekip, karnına doğru bastırmış.

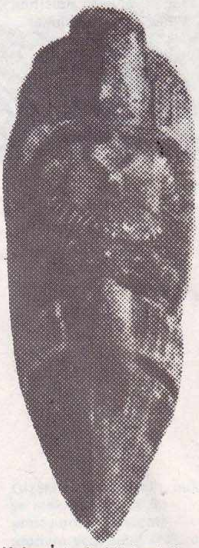

Halen İstanbul Arkeoloji Müzesi'nde bulunan fakat sergilenmeyen heykelciğin üstten, görünüşü. Heykelciğin uzunluğu 22 cm, yüksekliği 8 cm, genişliği 7,5 cm (üstte).

Bilindiği gibi, astronotlar bu şekilde otururlar. Böyle oturunca da karın kasları sıkışır. Bunun yararı şudur: Araç büyük bir hızla hareket edince kullanan öne eğilmek zorundadır. Eğer eğilmezse geriye doğru düşer. Buna da, insan vücudu tahammül edemez.

Astronot iki eliyle birtakım kontrol ve yönlendirme sistemlerini idare ediyor gibi görünüyor. Üzerindeki giysiye gelince yine günümüz astronotlarının kullandığı türden, körüklü bir tulum. Ayağında ise botlar var.

Sanatta ileri bir uygarlık

Urartular, Doğu Anadolu'nun güney yarısında Van Gölü çevresinde 247 yıl (MÖ 859-612) egemenlik sürmüş bir devletti. Heykelciğin bulunduğu Tuşpa kenti, Urartuların MÖ 830-714 yıllarında başkentiydi. Urartu sanatı oldukça ilerlemişti. Özellikle madencilik, kuyumculuk ve oymacılık alanlarında başarılı eserler bıraktılar. Bunlarda daha çok inançları doğrultusundaki Tanrılarını temel almışlardı.

Gamalı Haç'a rastlanıyor

Urartuların özellikle sanatta Mitanni Uygarlığı'nın (MÖ 2 bin) etkisinde kaldıkları görülür. Arkeologlar, Urartuların aslında Asya içlerinden Anadolu'ya gelmiş Ari ırka mensup bir kavim olduğu görüşündeler. Bazı elişi yapıtlarında **Swastika**'ya (gamalı haç) rastlanması bu görüşü oldukça destekliyor.

Agarta ilişkisi

Çünkü, **Hitler**'in çarpıtarak kullandığı Swastika, Tibet kökenli olarak biliniyor. Bununla beraber pek çok araştırmacıya göre de yüzyıllardır birçok doğu geleneğine konu olmuş ve Himalayalar'ın altında olduğu varsayılan gizemli ülke **Agarta**'ya ait özel bir semboldür.

İşte, Urartuların İç Asya kökenli oluşları, Swastika, kayalardan oyma tünelleri ve uzay aracı heykelciği gibi noktalar, insanın aklına ister istemez Urartu-Agarta ilişkisini getiriyor. Buradan hareketle, heykelciğin uzay aracı olmasının yanı sıra, yeraltı tünel sistemlerinde ulaşımı sağlayan bir tür araç da olduğu söylenebilir.

Arkeolojiyi ve tarihi sarsacak!

Tüm bunları bir yana bıraksak bile, Urartuların, **Wernher von Braun**'dan 2800 yıl önce böyle bir aracı biçimlendirebildiklerine göre, uygarlığımızı kat kat aşan ileri bir "zekâ"nın bilgi birikiminden yararlandıkları kuvvetle muhtemeldir. Bu hipotez de, klasik arkeolojiyi ve tarihi,temellerinden sarsıcı bir niteliğe sahiptir.

Yakıt deposu nerede?

Aslında dikkatli okuyucu, fotoğrafları ve çizimleri incelediğinde, *"Bu aracın yakıt deposu nerede?"* sorusunu soracaktır. Doğru ya, böylesine güçlü motorlara sahip olduğu anlaşılan aracın, bu motor hacmiyle orantılı bir yakıt tankı olmalıydı!

Bilinmeyen bir enerji ile...

Fakat şunu göz önüne almak gerekir ki, 3000 yıl önce bu tür bir bilgiye sahip ya da ileri bir "zekâ" ile ilişkide olan bir uygarlığın uzay araçlarında kullanacağı enerji, bugün bizce bilinmeyen, tanınmayan bir türde olmalıydı.

Kim yaptı?

Bu olağanüstü obje şu anda İstanbul Arkeoloji Müzesi'nde. Fakat sergilenmiyor. Nedeni ise belli değil. Bu konuda resmi bir açıklama yok! Bazıları diyorlar ki, bu heykelcik yenidir. 15-20 yıllık bir geçmişi vardır. Bunu kim, hangi amaçla ve hangi bilgiye dayanarak yapmıştır? Hangi usta heykeltıraş, çağdaş roket teknolojisine hiç de uymayan bu formasyonu tasarımlamaya, ona o eski görünümü vermeye uzun zamanlar ayırmıştır, hem de hiçbir çıkarı olmaksızın!

Urartu uzay aracının stilize edilmiş bir görünümü. Ortada başı kopmuş, boğumlu uzay giysileriyle bir astronot oturuyor. Burun kısmı bugünkü uzay araçlarındaki gibi konik şekilde. Astronotun hemen arkasında, aracın üzerinde bir kuyruk var. En arkada ise beşli ateşleme sistemi görülüyor (en solda).

Uzay laboratuvarı Skylab'ı uzaya taşıyan füze ateşlenirken. 3000 yıl önce yapılan minyatür bir roket heykelinde benzer bir ateşleme sistemine rastlanması oldukça ilginç. (sağda).

1949'da araştırmacı Alberto Ruz Lhuillier tarafından Palenk'te bulunan dev mezar taşı. Ortada görülen kişinin bir pilot ya da astronot olduğu düşünülüyor. Tasvir, karmaşık yapısı olan bir roketi çağrıştırmıyor mu? (altta).

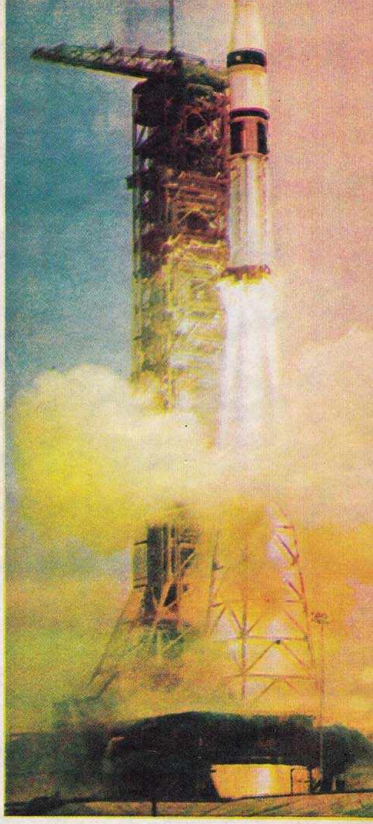

Daha fazla bilgi için:
Türkiye Gizemleri, *Bilim Araştırma Merkezi*, 1982
Tanrıların Arabaları, *Erich von Däniken*, Karacan Yayınları, 1982
Evrende En Büyük Sır, *Ara Avedisyan*, Sümer Yayınevi, 1975

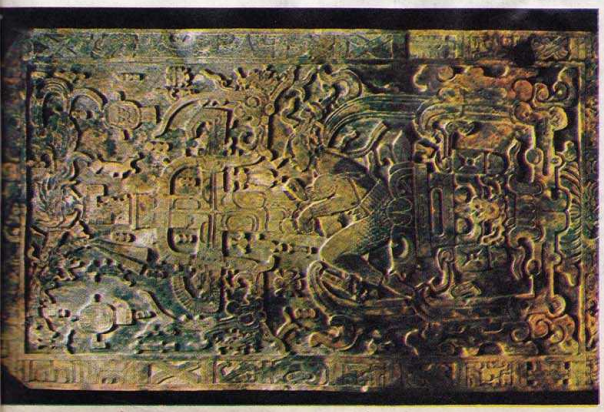

DÜNYANIN GİZEMLİ YERLERİ
Ayers Kayası/Avustralya

Sarkaçla öteki dünya aranıyor

Tom Lethbridge radyestezi yöntemiyle yeraltındaki çeşitli cisimleri bulduktan (Bkz. sayfa 546 ve 582) sonra, bir adım daha ileri giderek, ölüm ötesindeki boyutsuz dünyayı araştırmaya başladı.

DEVON'A YERLEŞMESİNDEN 5 yıl sonra, 1962'de **Tom Lethbridge**'in sarkaçlar ve radyestezi çubukları hakkında fikirleri somutlaşmaya başladı. Bu fikirlerini **"Hayalet ve Çatal Çubuk"** adlı kitabında tutarlı bir şekilde bir araya getirdi. Bu kitap 1963 yılında yayınlandı. O güne kadar yayınladıklarından çok daha fazla ilgi uyandırdı. Kitap, bu denli ilgi görmeyi hak etmişti. Çünkü konu ilginç ve özgün bir şekilde ele alınmıştı.

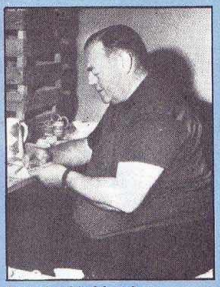

Tom Lethbridge bazı arkeolojik bulgularını arşivliyor (üstte).

İskoçya'daki Saddell Abbey Strathclyde güçlü ve değişken atmosfere sahip bir yerdir. Bu atmosfer bir şatoda tehdit edici, manastır harabelerinde de melankolik duygulara neden olur. Lethbridge bu tür duyguların suyun elektriksel alanından kaynaklandığına inanıyordu (altta).

Doğadaki manyetik alanlar

O, doğanın belli yerlerde statik elektrik alanları oluşturduğunu ileri sürüyordu. Bu alanlar da özellikle akarsuların yakınlarında yoğunlaşıyordu. Buralar aynı zamanda insanların ve diğer canlıların düşünce ve duygularını alıp, kaydetme yeteneğine de sahiptiler. Ancak insanlar da zayıf bir elektrik alanıyla çevrilidirler. Bu olguyu ilk kez Yale Üniversitesi'nden **Harold Burr** 1930'larda incelemişti. Eğer biri bir cinayetin işlendiği odaya girecek olsa ve belirgin olarak hoş olmayan bir hisse kapılsa bunun nedeni şudur: Suçla ilgili korku, acı, dehşet gibi bütün duygular ziyaretçinin elektrik alanına nakledilmiştir. Bu olgu elektriğin yasalarına da uygundur. Eğer insan kendini enerji dolu, heyecanlı, kızgın, sefil olarak hissederse bu kez de nakil ters yönde olur. O insanın duyguları alıcı tarafından kaydedilir.

Gizli bilgiler ile sarılıyız

Eğer insanın duyguları akarsuların alanları tarafından herhangi bir yolla kaydedilip, bir radyestezist tarafından algılanabiliyorsa, yaşadığımız bu dünya çok garip ve karmaşık bir yer olmalıdır. O zaman insanlar, bant kayıtları şeklinde gizli bilgilerle sarılmış bir halde olmalıdırlar. Eğer insan radyestezi sarkacını kullanma sanatını gerektiğince öğrenebilirse, bütün bu bilgileri edinebilir.

Aynı mekânda başka bir dünya

Lethbridge'e göre, insan bedenini bir psişik alan çevreler. Beden, izlenimleri toplamak için sadece bir alettir. Bu izlenimler kişinin psişik alanında depolanır. Ancak bu durumda insanın bu bilgilerin arayışı içinde olan bir yanı olması gerekir. Bu da ruh olabilir. Sarkaçla alınabilen bilgiler uzak geçmişten, ya da dünyanın başka yerindeki bir bölgeden gelebildiğine göre, bu ruh uzay ve zaman sınırlarını aşmış olmalıdır.

Bu son fikir Lethbridge'i son derece heyecanlandırdı. Sarkaçla yaptığı deneyler, dünyanın ötesinde başka dünyaların da varlığını gösteriyordu. Belki de bu dünyalar başka boyutlardaydı. Biz onları göremiyorduk, ancak onlar bizim dünyamızla beraber vardılar. İnsan bedeni düşük düzeylerdeki titreşimleri almak için çok kabaydı. Ancak insanın psişik alanı ya da muhtemelen ruhu, diğer görünmez dünyaları algılayabilirdi.

Elektromanyetik (EM) Spektrumun dalga boyları. EM dalgaları kesin bir frekansla titreşimler yayan ve belirli bir dalga boyu ile ifade edilen elektrik ve manyetik alanları içerir. Frekansın artması ve dalga boyunun azalmasıyla EM spektrumu şunları içerir: Denizaltılarla irtibatın sağlandığı çok uzun radyo dalgaları; uzun ve kısa radyo dalgaları (AM yayınları için). Çok kısa dalga FM radyosu, televizyon ve radar. Kızılötesi radyasyon (bununla uydulardan dünyanın fotoğrafları çekilmektedir). Görünür ışık, morötesi ışık (bu ışık gözle görülmez fakat bazı maddelerin üzerinde floresans oluşturur). X ışınları. Kozmik tozlar ve ışınların gelişi sırasında oluşan yüksek enerjili gama ışınları (solda).

Rüyasında görmüştü

Ayrıca başka mekânlara ve zamanlara açılan geçitler de olabilir. 1964 Mayıs'ında, bir BBC televizyon ekibi Hole House'a çekime gitti. Lethbridge'le radyestezi üzerine konuşacaklardı. Genç bir kameraman arabadan çıktığında son derece tuhaf ve şaşırmış görünüyordu. Lethbridge, *"Daha önce buraya gelmiş miydiniz?"* diye sordu. Genç kameramanın cevabı ilginçti: *"Hayır, ama rüyamda gördüm."*

Sonra evin arkasını görmek istedi. Lethbridge'in yıktırıp tekrar inşa ettirdiği bir duvarı göstererek şöyle dedi: *"Yıllar önce böyle değildi. Bu duvara dayalı binalar vardı."* Söyledikleri doğruydu, ancak bunlar Lethbridge evi almadan önce vardı. Baharat bahçesini gördüğünde de şöyle dedi: *"Burada da binalar vardı, ancak sonra yıkıldılar."* Rüyasındaki bir ses ona şöyle demişti: *"Şimdi denizi görebiliriz."* Gerçekten de uzun zaman önce oradan deniz görülebiliyordu. Ancak şimdi ağaçlar manzarayı kapatıyorlardı. Kameraman bu bölgeyi daha önce hiç görmemişti. Ona bu bölgeyi anlatacak hiçbir arkadaşı veya akrabası da yoktu. Ancak rüyasında beş kez Hole House'u görmüştü. Üstelik de Hole House'un kendisi dünyaya gelmeden önceki haliydi.

Londra'da bir patlamayla yıkılan Ronan Point gökdeleni. Bir kadın daha önceden bu olayı rüyasında gördü, hatta olayın bir gazetedeki başlığını bile hatırladı: "Bir deste kâğıt gibi yıkıldı" (sağda).

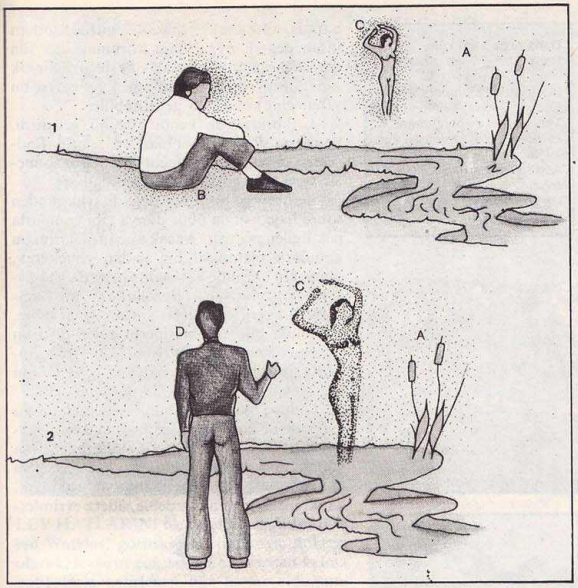

Geleceğe ilişkin rüyalar

Lethbridge daima rüyalara ilgi duyardı. **J.W. Dunne**'un **"Zamanla Bir Deney"** adlı kitabını 1930'larda okuduğundan beri de bu ilgisi daha da artmıştı. Dunne, bir balon mühendisiydi. 1900'lerde gelecek hakkında etkileyici birkaç rüya görmüştü. Örneğin Martinik Adası'ndaki Mount Pelee volkanının patlayacağını önceden görmüştü. Dunne, zamanın bir teyp bandı veya bir film şeridi gibi olduğunu ileri sürüyordu. Bu bant bazen karışıyor veya tersine dönüyordu. Böylece, bir kişinin başka zamanları "izlemesi" mümkündü.

Dunne, yatağının başucunda daima bir defter ve kalem bulundururdu. Uyandığı an rüyalarını kaydederdi. Her insanın gelecek hakkında rüyalar gördüğüne ancak onların uyanır uyanmaz unutulduğuna inanırdı. Lethbridge, rüyaların gizemini incelemek istiyordu. Bu nedenle bir rüya defteri tutmaya karar verdi. Defter kısa bir zaman içinde berrak ve özgün gözlemlerle doldu.

Lethbridge'ın bir rüyası çıkıyor

Lethbridge, Dunne'un herkesin gelecekle ilgili rüyalar gördüğü fikrinde haklı olduğunu düşünüyordu. Lethbridge'e göre rüyaların çoğu öylesine kısa ya da önemsizdi ki, insan onları kolay kolay hatırlayamaz. Bir gece rüyasında bir adam yüzü gördü. Adam sanki ona bir aynadan bakıyordu. Elleriyle birtakım hareketler yapıyor gibiydi ve elleri çenesinin hizasındaydı. Lethbridge adamın tıraş olduğunu düşündü.

Su perilerinin varlığına tüm dünyada yaygın bir şekilde inanılır. Lethbridge'in su perilerine yaklaşımı şöyleydi: 1) Tahrik olmuş bir delikanlı kaynağın statik alanı içinde oturuyor. A) Kaynakta yıkanan bir kız görüntüsü (C) çok canlı olarak kendi statik alanında (B) düşünüyor. Görüntü daha zayıf bir alana (A) akıyor ve orada kaydediliyor. 2) Yıllar sonra daha zayıf bir psişik alana (D) sahip bir başka genç (A) ile ilişkiye geçiyor. Buradan kızın görüntüsü (C) gencin alanına (D) akıyor. Böylece genç, doğaüstü bir olaya tanık olduğunu düşünüyor. Oysa gördüğü, bir düşüncenin kaydedilmiş resmidir (üstte).

Martinik'teki Mount Pelee volkanının patlaması. "Zamanla Bir Deney" adlı kitabın yazarı J.W. Dunne, bu olayı önceden rüyasında görmüştü. Bu ve benzeri haberci rüyalar ile insanların geleceğe ilişkin sürekli rüyalar gördüğünü, fakat uyandıktan sonra onların hatırlanamadıklarını düşünüyordu (sağda).

Etresi gün, Lethbridge dar bir yolda ağır ağır otomobilini sürüyordu. Birden köşeden bir araba çıktı. Direksiyonda rüyasında gördüğü adam vardı. Yüzü ön camla âdeta çerçevelenmiş gibi görünüyordu. Lethbridge, rüyasında camı aynayla karıştırmıştı. Elleri de direksiyonun üzerinde olduğundan, çenesinin hizasına geliyordu. Lethbridge adamı daha önce görmediğinden de emindi.

Her şey geriye hareket ediyordu

Lethbridge bazı rüyalarında da rüyadaki kişilerin ya da cisimlerin geri geri gittiklerini görüyordu.

Lethbridge'in bir arkadaşı da ona bu tür rüyalarından bahsetti. Arkadaşı rüyalarının birinde, tanıdığı bir çiftin geri geri yürüyerek bir kapıdan çıktıklarını ve arabalarını yolda yine geri geri sürdüklerini görmüştü. Bir diğerinde ise, yine geri geri yürüyen birtakım insanların bir tabut taşıdığını gördü. Bunlardan biri ona şu garip cümleyi söyledi: *"Odunlar güzel kadar yakılacak."* Uyandığında adamın cümlesini bir kâğıda yazan kadın, bunu tersinden okuduğunda "Yakılacak kadar güzel odunlar" cümlesinin ortaya çıktığının farkına vardı.

Rüyalarda zamanın niçin geri gittiği sorunu Lethbridge'i oldukça düşündürüyordu. Lethbridge bu sorunu sarkacıyla çözdü. Bir sonraki seviyenin yani bizim dünyamızın ötesindeki dünyanın enerji titreşimleri, dünyadakinden 4 kez daha hızlıydı.

Daha yüksek bir fizik dünya

Lethbridge, uyku sırasında insanın varlığının bir bölümünün fizik dünyadan ayrılarak daha yükseklerde bir mekâna gittiğini düşünüyordu. Bu mekân da, aslında çok hızlı titreşimlerden oluşan bir tür fizik dünyaydı. İnsan uyanırken, titreşimi daha yavaş olan kendi

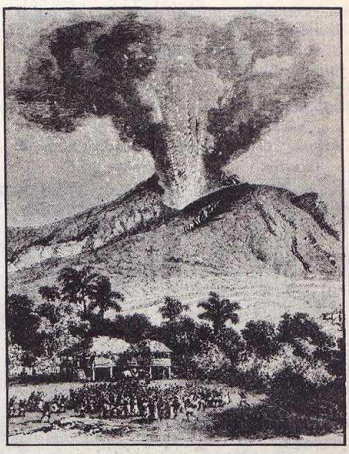

fizik dünyasına geri dönüyordu. Etkisi, hızlı bir trenin yavaş bir treni geçmesi gibi oluyordu. Nasıl ki yavaş giden bir tren ileriye gittiği halde, insanda sanki geri gidiyormuş gibi bir izlenim bırakır.

Taşların yaşını ölçüyor

Tom ve Mina Lethbridge, Merry Maidens adlı dikili taşların bulunduğu alanı gezdiler. Bunlar Penzance'da Cornwall yakınlarındaydılar. Lethbridge onlardan birinin tepesine sarkacını tutarak taşın kaç yaşında olduğunu inceledi. Bunu yaparken de elini taşın üzerine koydu. Hafif bir elektrik şoku hissetti. Sarkaç, bir uçak pervanesi gibi dönmeye başladı. Dakikalarca geniş daireler çizerek döndü: Lethbridge 451 devir sayabildi. Kendince her devire 10 yıl verdi. Bu şekilde hesaplandığında tarih MÖ 2540 yılına kadar gitti.

DARKMALT

Parapsikolojiye katkısı büyük

1971'de Lethbridge rüyalar ile ilgili kitabı "**Sarkacın Gücü**"nü, yazarken hastalandı ve hastaneye kaldırıldı. Çok iri bir adamdı ve aşırı kiloları kalbine baskı yapmıştı. 30 Eylül'de öldüğünde son kitabını inceleme fırsatı bile bulamamıştı. 70 yaşındaydı ve hayatının en anlamlı çalışmasını tamamlayamamıştı. Ancak o bitmemiş haliyle bile, eseri yüzyılımızda parapsikolojiye yapılan en ilginç ve en önemli katkı oldu.

Doğal radyestezistler

Lethbridge, radyestezi sanatını yeniden ortaya çıkarmada çok kararlı hareket etmişti. Böylece ilkel insan ile çağdaş insan arasındaki farkın altını çizmeyi amaçlıyordu. Tarih-öncesi insanlar, doğanın sihirli olduğuna ve dünyanın canlı olduğuna inanırlardı. Onlar muhtemelen doğal radyestezistlerdi. Tıpkı Avustralya'nın ilkel Aborigin yerlileri gibi, onlar da dünyanın güçlerine doğal bir yaklaşımda bulunuyorlardı.

Lethbridge'e göre dikili taşlar da, dünyanın bu canlı gücünün en yoğun olduğu yerleri işaretlemek için dikilmişlerdi. Belki de tarih-öncesi insanlar şimdi unutulmuş olan o güçten yararlanıyorlardı. Modern insanın, doğayla olan bu içgüdüsel ilişkisi baskı altında tutularak unutuldu gitti. Modern insan değerli uygarlığını korumak için son derece meşguldür! Ancak yine de gizli olarak radyestezi yeteneğine sahiptir. Eğer isterse bu yeteneğini kolaylıkla geliştirebilir.

Lethbridge de kendi gücünü geliştirdi. Sonra da onu bilimsel olarak araştırdı. Radyestezi çubuğu ile sarkacın çok doğru sonuçlar verdiğini, bir anlamda kanıtladı.

Lethbridge bir ruhçu değildi. Ölümünden sonra hayat ya da öbür dünya gibi konularla pek ilgilenmemişti. Ancak araştırmalarını bu konulara mantıksal bir açıdan yönelterek, dünyanın ötesinde başka dünyalar da olabileceği sonucuna vardı. Buralarda henüz bilinmeyen enerji şekilleri vardı. Ona göre, ruhçuluk, bu gizli enerjilerin engin diyarını anlamak için yapılan girişimlerdi. Tıpkı simyanın, insanın, atom fiziğinin gizemlerini açıklamak için attığı ilk adım olması gibi.

Lethbridge bütün bunların açıklanması için yine de bir bilim adamı gibi ihtiyatlı davrandı. Ancak hayatının son yıllarında insan varlığının bir anlamı olduğunu kabul etti. Bu olgu da, insanın kişisel evrimiyle ilişkiliydi. Sanki insan gizli bir nedenle, âdeta evrimleşmeye itiliyor gibiydi.

Daha fazla bilgi için:

Radyestezi, *Bilim Araştırma Merkezi*, 1981
Radyestezi, *Mehmet Sancar*, Ruh ve Madde, 1978
The power of pendulum, *T. Lethbridge*, R. Kegan Paul, 1976
A step in the dark, *T. Lethbridge*, R. Kegan Paul, 1961
Mysteries, *Colin Wilson*, Panther, 1979

Cornwall, Penzance yakınlarında Merry Maidens (Neşeli Hanımlar) olarak bilinen dikili taşların oluşturduğu halka görülüyor. Lethbridge bu taşların üzerinde radyestezi deneyi yaparken sanki taşlar bir tür pil işlevi görüyormuşcasına hafif bir elektrik şoku geçirdi. Ancak yine de sarkacıyla, taşların yaşını saptadı. Sonraları, daha karmaşık ve bilimsel bir yöntem olan Karbon-14 yöntemiyle taşların yaşı saptandı. Sonuç Lethbridge'in bulgularına tıpatıp uyuyordu (altta).

Eski insanlar kullanıyorlardı; şimdi ise

Ley enerjisi boşa gidiyor

Ley hatlarının varlığını, ilgi alanları birbirinden farklı olan birçok kişi kabul ediyor. Fakat leylerin nasıl ve neden oluştuğu sorununa tam olarak bir açıklık getirilemiyor. İleri sürülen teoriler varsayımdan öte gitmiyor.

LEY HATLARINI ilk keşfeden kişi olan **Alfred Watkins,** görüşlerinde başlangıç noktası olarak, leylerin çok eski zamanlardan kalma patikalarla belirlenen düz hatlar olduğunu belirtiyor. Hatlarda akışan olağanüstü enerjinin bataklıklarda ve sarp uçurumlarda bile kesilmediğini vurguluyor.

Gökbilimsel gözlemler amacıyla

Profesör **Alexander Thom,** 600'den fazla tarihöncesi yerleşim merkezini inceleyen birisi olarak tanınıyor. Prof. Thom, aynı zamanda bu yerleşim merkezlerindeki kalıntıları, olabildiğince bilimsel bir yaklaşımla inceledi. Araştırmalarının sonucunda, özellikle İngiltere'de ilginç bir şekilde düzenlenmiş bazı dev taşların ya da anıtların gökbilimsel gözlemler amacıyla yapılmış olabileceğini düşünüyordu.

Birbirinden uzak bu dev taşların ve anıtların arasında oluşan düz hatları da ley sistemleri olarak değerlendirmiyordu. Sözgelimi, Stonehenge'den kuzeybatıdaki Gibbet Knoll'e ve güneydoğudaki Figsburg Ring'e uzanan düz hatların aslında o zamanki insanların Ay'ı gözlemlemek amacıyla oluşturulduğunu öne sürüyordu.

Leylerin gizemi çözülemedi

Sonradan Prof. Thom'un yaklaşımlarına benzer birçok görüşler ortaya atıldı. Fakat bunların hiçbirisi ley sistemlerinin gizemini çözemedi. Hatta buna ilişkin sonuçlar daha da arttı. Niçin tarihöncesi insanı gözlem yerlerini bu devasa taşların üzerine kurdu? Daha kolay yolları varken, niçin bu tonlarca ağırlıktaki taşları taşımak ve yerleştirmek zahmetine katlandı? Sadece İngiltere'de yüzlerce bu tür yer var. O çağ insanları sadece gökbilimsel gözlemler için mi bu yerleri meydana getirdiler? Bu ve benzeri sonuçlar şimdilik tam olarak açıklanamadığından sessizlik sürüyor...

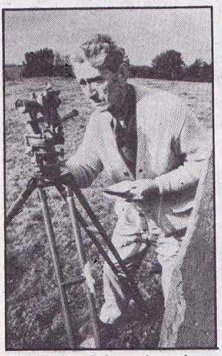

Tarihöncesi insanların inşa ettikleri yapıları, taş anıtları ilk kez ciddi olarak ele alan, araştırmalar yapan Profesör Thom. Özellikle İngiltere'deki yuvarlak taşlar ile ve Fransa'nın Karnak yöresindeki olağanüstü dikili taşlar ile (en üstte) çok ilgilendi. Kuşkusuz bu yapılar belirli bir plana göre yapılmışlardı. Fakat bu nasıl bir plandı? Profesör Thom, bunların gökbilimsel gözlemler amacıyla yapıldığını öne sürdü. Fakat niçin o insanlar bu koca taşları taşımak için onca zahmete katlandı. Aynı amacı başka yollarla da gerçekleştirebilirlerdi (üstte).

Ley hatlarındaki enerji

Günümüz ley araştırmacılarının büyük çoğunluğunun birleştiği bir nokta var. O da, ley sistemlerinin belirli bir enerji taşıdığıdır. Bu enerjiyi "dünya gücü" ya da "dünya enerjisi" diye adlandıran araştırmacılar da var. Bu güç hatları eski yerleşim merkezleri arasında fiziki olduğu kadar, psişik anlamda da bir iletişimin kurulmasına olanak sağlıyor. Ayrıca bu hatlar harita üzerinde bir cetvelle saptanabildiği gibi, radyestezistlerin kullandığı araç-gereçlerle, hatta manyetik alanların ölçümünde kullanılan aletlerle de saptanabiliyor. Fakat kuşkusuz asıl sorun, bu güç hatlarının ne tür bir niteliğe sahip olduğudur. Acaba burada elektromanyetik bir alan mı söz konusudur? Yoksa bir tür psişik enerji mi?

Radyestezistler de ilgileniyor

Guy Underwood adındaki bir radyestezist, 1964'te 81 yaşında ölünceye kadar yaklaşık 20 yıl süresince kendini bu gizemin çözülmesine adamıştı. Ley hatlarının taşıdığı enerjinin çok özel ve bilinmeyen bir enerji türü olduğunu belirtiyordu. Ayrıca bu enerjinin, yerçekimi, dünyanın dönüşü ve manyetik alanlara ilişkin görüşler ile asla açıklanamayacağını da sanıyordu. Underwood'un oluşturduğu sistem gerçekten çok karmaşıktı. Çok sayıda haritalar ve çizelgeler hazırlamıştı.

Ayrıca enerjinin tek tip olmadığını, kimi yerlerde değişiklikler gösterdiğini de saptadığını açıklıyordu. Dünya enerjisi deyimini kullanan ilk kişi de Underwood idi. Underwood'un

daha başka ilginç bulguları da vardı. Sözgelimi, özellikle birbiriyle kesişen enerji hatları üzerinde bazı öyle ilginç noktalar vardı ki, buralarda enerji yoğunlaşıyor ve dairesel bir biçimde yayılıyordu. Underwood bu tür noktalara "kör yay" adını verdi.

Hayvanlar da leylerin farkında

Underwood, aynı zamanda bu enerji hatlarının varlığının çok eski olduğuna da dikkatleri çekti. Ona göre, sadece ilkel insanlar değil, aynı zamanda bitkiler ve hayvanlar da bunların varlığını algılıyorlardı. Özellikle hayvanların, (domuzların, koyunların, köpeklerin, tavşanların, kaplumbağaların, kertenkelelerin, kazların, baykuşların ve hatta karıncaların) bu güç hatlarından etkilendiklerini belirtti. Sözgelimi, porsuklar ve karıncalar, yuvalarını özellikle kör yaylar üzerine inşa ediyorlardı.

Psişik bir enerji olabilir

Guy Underwood'un birtakım güç hatları boyunca akışan dünya enerjisi, ley hatları ile büyük bir benzerlik gösteriyor. Çağdaş ley araştırmacıları, artık yerleşim yerlerinin özellikle ley hatları üzerinde oluşunun tesadüf olmadığını vurguluyorlar. Leylerdeki enerjinin sadece fiziki bir enerji olmayıp, insanları bazı bakımlardan etkileyen psişik türde bir enerji de olduğu belirtiliyor.

Radyestezist Guy Underwood (1883-1964), tarih öncesi insanının, yeryüzünde belirli hatlarda dolaşan gizemli bir enerjinin varlığından haberdar olduklarını öne sürüyor. Ayrıca bu gizemli enerjinin yeryüzünün bazı yerlerinde hayvan figürleri şeklinde somutlaştığını da belirtiyor. Sözgelimi, bu görüşünü kanıtlamak için İngiltere'nin Berkshire yöresindeki bir tepede bulunan bir at tasvirine dikkat çekiyor (altta, sağda). Underwood, bu bölgede güç hatlarının izine rastladığını söylüyor. Dünyanın başka yerlerinde de benzer şekilde hayvan tasvirlerine rastlanıyor (altta).

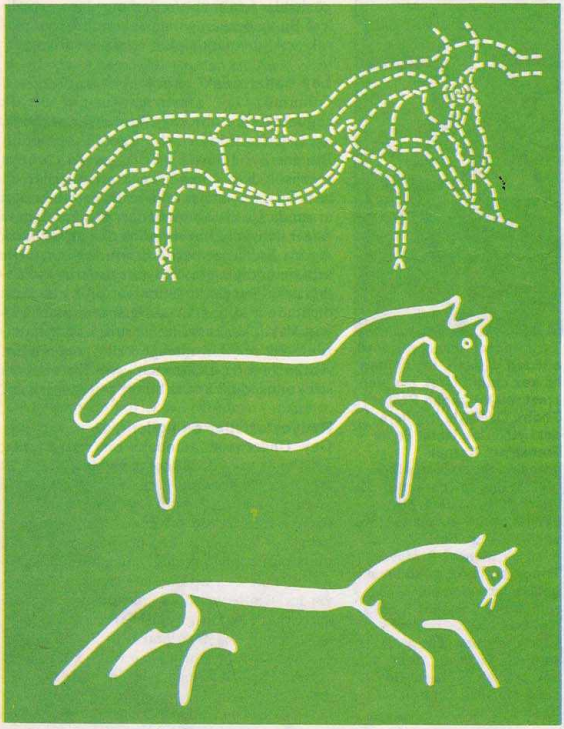

İnsan bedenindeki gibi

Bunlara ek olarak bir yaklaşım daha ortaya konabilir. Bazı araştırmacılar, dünya gücü ile Wilhelm Reich'ın önerdiği yaşam enerjisi arasında belirli bir ilişki olabileceğini savunuyorlar. Reich'ın teorisine göre, yaşam enerjisi insan bedenine belirli bir düzeyde egemendir ve vücudun belirli yerlerinde yoğunlaşır. Bu yoğunlaşma dairesel şekildedir. Enerji, dairesel bir akışkanlık ile giderek daha güçlenir. Ayrıca bedenin organik ve inorganik yapısı üzerinde de son derece etkilidir.

Bir görüşe göre de, özellikle İrlanda'daki Newgrange ve İngiltere'deki Silbury Hill'de bulunan megalitler (tarihöncesi dev taş anıtlar), bu bölgelerde bulunan çeşitli yeryüzü katmanları göz önüne alınarak inşa edilmişlerdi. Sanki, Reich'ın teorisindeki gibi, dünyanın organik ve inorganik yapısı dikkate alınmıştı. Newgrange megalitleri, dev bir

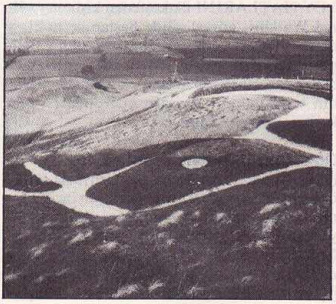

dikili taş ve bir höyüğün de üzerinden geçen düz bir hat üzerinde yer alır. Aynı şekilde Silbury megalitleri de önemli bir ley hattı üzerindedir.

Tarihöncesi insanı biliyordu

İngiliz araştırmacı **John Michell**, eski kutsal yerleşim merkezlerinin tıpkı Wilhelm Reich'ın yaşam enerjisi teorisine benzer şekilde bir enerji ürettiklerini ileri sürüyorlar. Üstelik tarihöncesi insanı bu enerjinin farkındaydı ve ayinlerinde bunu kullanıyorlardı da. Michell'e göre bu enerjinin nakli ise belirli yollar ile gerçekleşiyordu. Bu yollar da ley hatlarıydı.

Kuartzın etkisi

Bu arada, bu yerleşim merkezlerinde kuartza rastlanması da bunun dünya gücü ile bir ilişkisi olabileceğini düşündürüyor. Fakat kuartzın çok yaygın bulunan bir element olduğunu belirten kişiler de, ona dünyanın her yerinde olduğu gibi, burada da rastlanmasının çok

doğal olduğunu söyleyerek bu görüşe karşı çıkıyorlar. Fakat bununla birlikte kuartza ilişkin, üzerinde durulması gereken bir nokta var. O da kuartzın piezoelektrik (elektrik basıncı) ile yüklü oluşu. Deniliyor ki, belirli oranda bir elektrik yükü havada iyonlaşmaya neden olur. İyonlaşan bölgede yaşayan canlılar da bundan etkilenir ve böylelikle bedenlerinde birtakım fizyolojik değişiklikler olabilir.

Uçandaireler ve ley ilişkisi

Ley hatlarında özel bir tür kristale rastlanması da birçok araştırmacıya, leyler ile uçandaireler arasında belirli bir ilişkinin olabileceğini düşündürüyor. **The Ley Hunter** (Ley Avcısı) adlı derginin yazarlarından biri bu konuya ilişkin bir teori öne sürüyor: *"Bir ley hattına yerleştirilen uygun bir kristal, bir elektrik devresinin anotunu oluşturur. Ley hattının üzerinde dolaşan uçandaire de katot işlemi görecektir. Her ikisinin de bu şekilde bir araya gelmeleri ile bir tür elektrik devresi oluşacak, böylece bir fotoelektriksel olay gerçekleşecektir. Yani burada uçandairelerin aşağıdan enerji çekmesi söz konusudur."*

Ley enerjisinden yararlanıyorlar

Uçandaireler ile ley hatları arasında olabilecek muhtemel bir ilişkiye ilk kez 1954'te uçandaire araştırmacısı **Aime Michel** değindi. Michel teorisine temel olarak, uçandairelerin hep belirli yollar boyunca uçtuğunu göz önüne almıştı. Yapılan gözlemlere göre, 13 ley hattının bulunduğu İngiltere'nin Warminster yöresinde, uçandaire olaylarının çok yoğun olduğu belirtiliyor. Uçandaire-ley ilişkisi ile ilgili çok değişik görüşler öne sürülüyor. Bazı araştırmacılar ise, uçandairelerin ley hatları boyunca uçarak ley enerjisinden yararlandıklarını öne sürüyorlar.

Ley hatlarına dikkat çekiyorlar

Daha başkaları, uçandairelerin ley hatları üzerindeki belirli noktalarda yerçekimi

Wilhelm Reich (üstte), organik ve inorganik maddelerden yapılmış bir "hayat enerjisi kutusu" içinde (altta), saf ve güçlü bir enerji üretebildiğini öne sürüyor. Bazı ley araştırmacıları da özellikle İrlanda'nın Newgrange yöresinde buna çok benzer bir oluşuma rastladıklarını belirtiyorlar (en altta).

sorunlarını çözümlediklerini düşünüyorlar. Bir diğer teoriye göre uçandairelerin ley enerjisine hiç ihtiyaçları yok. Onlar, atalarımızın çok eskiden kullandığı bu unutulmuş enerjiden bizim tekrar yararlanmamız dileğiyle dikkatleri ley hatlarına yöneltmeyi amaçlıyorlar.

Paralel dünyalar

Radyestezist **Tom Lethbridge** de (Bkz. sayfa 546), özellikle ley hatlarının kesiştiği noktalarda çok yoğun bir ley enerjisinin açığa çıktığını belirtiyor. Ona göre bu ley enerjisi, insan zihni üzerinde son derece etkin. Lethbridge'in ley hatlarına, daha doğrusu bunların kesişim noktalarına ilişkin çok ilginç bir teorisi var. Ona göre bu noktalarda "paralel dünyalar" olabilir. Buraları sanki başka boyutlardaki dünyalara birden açılıp kapanan kapılar gibi.

Bilimsel ilgi çok az

Tüm bu gözlem ve araştırmalara rağmen bugüne kadar yeterli bilimsel araştırmaların yapılmadığı görülüyor. Bu konuya ilişkin bulgular sadece radyestezistlerin ve psişik araştırmacıların ley hatları üzerinde algıladıklarından ibaret. Yazar **Francis Hitching, "Dünya Büyüsü"** adlı kitabını hazırlarken radyestezist **Bill Lewis** ve Londra Imperial Koleji'nden Dr. **Eduardo Balanovski** ile birlikte yaptıkları bir deneyden söz ediyor. Dr. Balanovski aynı zamanda psişik araştırmalarıyla da tanınıyor. Deneyi yaptıkları yer Güney Galler'de Crickhowell yöresindeydi. O bölgedeki Usk Nehri yakınlarında 4 metre yüksekliğinde tarihöncesi bir taş vardı. Bill Lewis taşın yakına geldiğinde bir enerji algıladığını belirtti. Enerji zaman zaman azalıyor ve artıyordu.

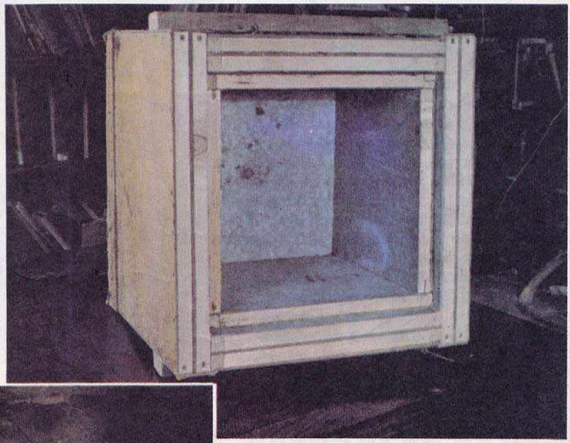

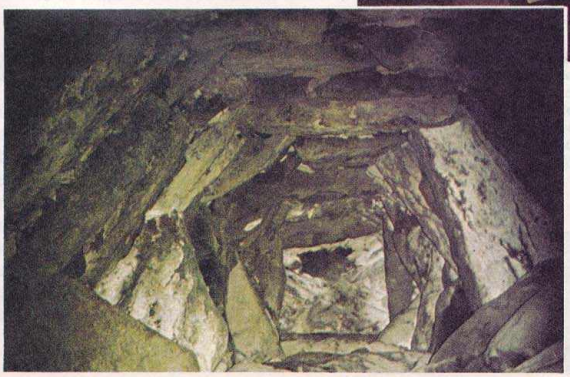

Bir taş inceleniyor

Dr. Balanovski'nin yanında bir gaussmetre

Dünyanın enerji dengesi

Dr. **E.T. Stringer, "Tanrıların Gizemi"** adlı kitabında, ley hatlarına ilişkin oldukça özgün ve akılcı bir yaklaşımda bulunuyor. Dr. Stringer da diğer birçok araştırmacı gibi leylerin dünya gücünün içinde aktığı enerji kanalları olduğu görüşünde. Dr. Stringer mitolojideki Dünya Tanrıçası **Tellus**'tan esinlenerek bu enerjiye "tellurik enerji" adını veriyor. Tellurik sözcüğü, dünya yüzeyinde dolaşan elektrik akımını belirtmek için kullanılan bir sözcüktür.

Stringer'ın görüşüne göre, tellurik enerji dünyanın içindeki elektrik akımı tarafından sevk ediliyor. Dr. **Harold S. Burr** ve Dr. **F.S.C.**'nin Amerika'da Yale Üniversitesi'nde yaptıkları başarılı deney-

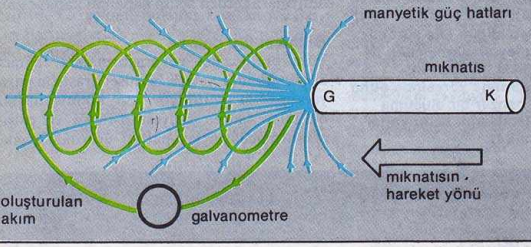

lerde dünyanın kendisinde olduğu kadar yaşayan tüm canlı varlıklarda da var olan bir tür manyetik alanın varlığını kanıtladılar. Faraday'ın manyetik indükleme yasalarına göre, eğer bir madde, şiddeti her an için değişen bir manyetik alanın içine konursa üzerinde bir elektrik akımı oluşur.

Dr.Stringer şöyle diyor: *"Dünyanın hareketleri, tüm manyetik alanları da harekete geçirir. Dünyanın içinde bulunan iletkenlerdeki elektrik akımını indükler. Bu akımın varlığı, bilinen elektrik yasalarıyla da son derece uyumlu bir enerjinin oluşmasına neden olur. Bu da, Gezegensel Tellurik Gücün unsurlarını oluşturur."*

Bu yaklaşımı eleştiren kişiler, Dr. Stringer'ı kısmen haklı bulmakla beraber teorinin yetersiz olduğunu, daha da geliştirilmesi gerektiğini öne sürüyorlar. Bu kişiler Dr. Stringer'ın bir manyetik alan içerisindeki iletkenlerin hareketiyle bir elektrik akımının oluşacağı şeklindeki ifadelerini benimsiyorlar. Fakat dünyanın dönüşüyle birlikte tüm manyetik alanların ve iletkenlerin de aynı şekilde dönmesinin ve sonuçta bir elektrik akımının açığa çıkmasının mümkün olamayacağı öne sürülüyor.

(manyetikalanölçer) vardı. Manyetik alanların ölçü birimi gausstur. Gaussmetreler ise manyetik alanların gauss'unu büyük bir doğrulukla belirleyebilir. Sözgelimi, İngiltere'deki manyetik alan ortalaması 0,47 gausstur. Dr. Balanovski, gaussmetreyi bu 4 metrelik taşa yaklaştırdığında, aletin ibresi 0,47'lik sınırı aştı, kadranın üzerinde son derece hızlı hareketler ile gidip gelmeye başladı.

Deneye daha sonra Londra'daki King's College'den Profesör **John Taylor** da katıldı. Bill Lewis taşın yaydığı enerjinin spiral şekilde olduğunu belirtti. Daha sonra gaussmetre ile bunun doğruluğu da saptandı. Profesör Taylor şöyle diyordu: *"Elde ettiğimiz bu ilk sonuçlar gerçekten çok ilginçtir. Üzerinde titizlikle durulmalıdır."*

Enerjinin varlığını biliyorlardı

Dr. Balanovski'nin açıklaması ise daha ilginçti: *"Ben kişisel olarak, bu taşın tesadüfen seçildiğine ya da buraya yerleştirildiğine kesinlikle inanmıyorum. Taşı buraya yerleştiren insanlar elektromanyetik alanlar hakkında bir şeyler bilmeseler bile, taşın yaydığı bu enerjiye ilişkin mutlaka bilgi sahibiydiler."*

Bu yaklaşımlardan sonra taşın bir tür transformatör işlevi gördüğünü söylemek yerinde olacaktır. Bu öyle bir transformatör ki, yerin altında düz bir hat üzerinde akan enerjiyi alıp, yerin üzerinde çevreye spiral şekilde yayılmasını sağlıyor. Muhtemelen tarihöncesi insan bu enerjinin varlığını içgüdüsel olarak biliyordu. Enerjiyi yerüstüne çıkarmak için de belirli noktalara, bir tür musluk işlevi görmesi için yuvarlak taşlar, dikili taşlar yerleştirildi.

İrlanda'nın Country yöresindeki kuartz bir dikili taş. Kuartzda piezoelektrik vardır (bu, basınç altında oluşan elektrikli bir oluşum şeklinde açıklanıyor). Tarih öncesi kalıntılarda bu tür bir olaya rastlanıyor (üstte).

Daha fazla bilgi için:
The old straight track, *Alfred Watkins*, Abacus, 1974.
The ley hunter's companion, *P. Devereux ve I. Thompson*, Thames and Hudson, 1979.
Earth magic, *Francis Hitching*, Picador, 1977.

O çağ insanı, Ay'ın, Güneş'in ve yıldızların hareketlerinden enerjinin etkilendiğini de biliyordu. İşte, İngiltere'nin birçok yerinde bulunan yüzlerce taş, bu bilginin ışığında yerleştirilmişti. Tarihöncesi insanı bu sayede Güneş ve Ay tutulmaları ile daha değişik gökbilimsel gözlemler yapabiliyordu.

Çağlar boyunca insanlar bu enerjiyi kimi zaman bilinçli, kimi zaman içgüdüleriyle kullandı. Bu enerjiden zarar gördüğü zamanlar da oldu. Muhtemelen, bazı zamanlarda onu kutsal bir güç olarak kabul ettiği de oldu. Nitekim, bu düşüncenin somutlaşmış bir belirtisi olarak bazı ley hatlarının üzerinde eski mezarlara ve tören eserlerine rastlanıyor.

Bir bulunabilse...

Günümüzde, bu insanların oluşturduğu yapılar, turistlerin gezdiği tarihi kalıntılar durumunda. Onların törenleri ve inançları ise hemen hemen unutuldu. Ley enerjisi ise, sanki insanların kendisinden yararlanmasını bekler gibi başıboş bir şekilde akıp gidiyor. Eğer günün birinde yeniden keşfedilebilirse, bu, insanlık tarihinin kuşkusuz en büyük buluşlarından biri olacak.

Anadolu'nun dev mezarları

Dünyanın birçok yerinde devlere ait olduğu belirtilen mezarlar bulunuyor. Yapılan kazılarda dev iskeletlere ve kemiklere rastlanıyor. Türkiye'de de bu tür mezarların ve kemiklerin bulunduğu belirtiliyor. Araştırmacı-yazar Dr. Gültekin Caymaz'ın araştırmalarını arkadaşımız Ata Nirun derledi.

Bu fotoğraf, 1978'de çekildi. Fotoğrafta beş diş ile ona ekli altçene kemiği, dağılmasın diye bir lastik bant ile sıkıştırılmış. Bu görüntü, kemiğin içyüzünü yansıtıyor. Kemiklerin, Dr. Caymaz'ın ellerinin arasındaki görünümü, normal insan çenesine olan oranını belirliyor. Bu dişler ve çene kemiği 50.000 yıllık (üstte).

HEMEN HEMEN tüm inanç sistemlerinde, devlerden söz eden masallara, mitlere, efsane ve öykülere rastlanır. Hangi çocuk, devleri bilmez ki? Dev masallarıyla büyüdük ve aynı masallarla çocuklarımızı büyütüyoruz. Bu masalları bize kuşaklar boyu anlatanlar, nereden öğrendiler? Onlara kim öğretti? Nasıl oldu da, devler tüm sınırları aşıp, tüm uygarlıklarda aynı biçimlerde yer aldılar?

Konunun birçok araştırmacılarına göre, dev öykülerinin ardında, insanoğlunun unuttuğu, sadece masal ve mitlerde kalan bir gerçek yatıyor. Kısacası, devler gerçekten yaşadılar ve hatta hâlâ yaşayanları da olabilir. Bu görüşün savunucularından ve bilinmeyen olayların izleyicisi, Dr. **Gültekin Caymaz,** BİLİNMEYEN'e görüşlerini anlattı.

Devlerin dişleri bulunuyor

Bilinmeyen: Devlerin yaşadığına inanıyor musunuz?

Dr. Caymaz: *"Evet. Bu konudaki araştırmalarıma göre yaşadılar. Eğer tufan, 10.000 yıl önce olduysa, devler yaklaşık 15.000 yıl kadar önce yaşadılar. Mitolojilerde, Tanrılarla devler arasındaki savaşlardan söz edilir. Bu Tanrılar, bizim anladığımız manada Tanrılar değildirler. Onlar üstün insanlardı ama dünyayı yaratanlar değillerdi. Bizim boylarımızda ama üstün teknolojileri olan insanlardı. Devler ise büyük ama zekâları az yaratıklardı. Belki de bu savaş, uzaylı bazı yaratıkların aralarında yaptıkları bir savaştır. Bize kalan anısal izler, masala dönüşmüştür. Nasıl, tufan olayı ve* **Nuh** *bir efsane olduysa, devler de masal olarak kaldı."*

Bilinmeyen: Sizin incelediğiniz, dev kalıntılarından söz eder misiniz?

Dr. Caymaz: *"Benim gördüğüm ve incelediğim dev çene kemiği ve dev dişler. Antalya yakınlarındaki Karain mağarasında bulundu. Yapılan çalışmalar kalıntıların 50.000 yıllık olduğunu gösteriyor. Öyleyse, bunlar, halen yaşayan bir canlı türüne ait olamazlar.*

Fotoğrafını çektiğim 5 dev dişinin boyutlarına bakılırsa, 7-8 metre boyundaki dev insanların yaşamış olduklarına inanmak gerekiyor. Bu çene kemiğini bulanların, daha başka buluntular da ele geçirdikleri söyleniyor."

Bilinmeyen: Bunların, ne tür kalıntılar oldukları biliniyor mu?

Depo dolusu dev iskeleti

Dr. Caymaz: *"Polatlı'da yaşayan ve otobüsçülük yapan Yılmaz isimli biri bana ilginç bir olay anlattı. 1950-1951 yıllarında iken, kendisi at arabasıyla, askeri bir kazıdan çıkarılan dev insan iskeletlerinin kemiklerini taşımış. Kemiklerin çok büyük olduklarını söylüyor ve bir askeri depoya istiflendiklerini ekliyordu.*

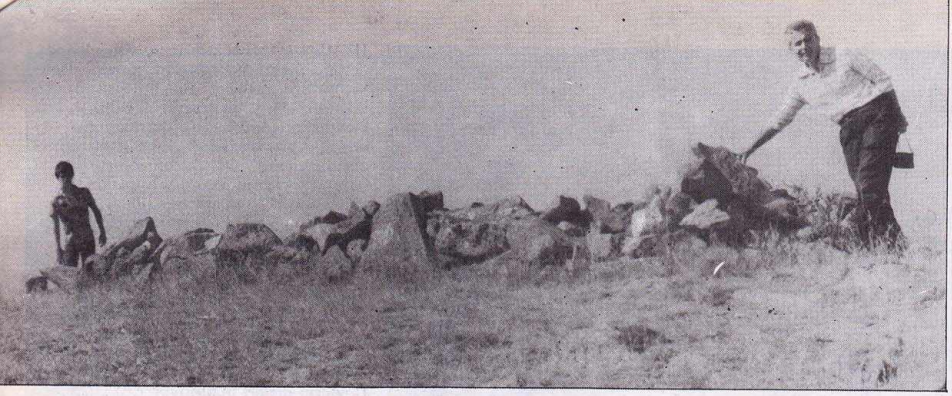

Ama sonrası, bilinemiyor.

1980'li yıllarda, Ankara Kalesi'ndeki, Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nin paleolitik bölümünde, benzer bir diş gördüm. Elimin orta parmağı boyundaydı. Fakat yüzde elli daha kalındı. Sorduğumda bu dişin de, Antalya'da Karain mağarasında bulunduğunu söylediler. Sonuçta şunu söyleyebilirim ki, böyle dev insan kalıntılarının bulunduğunu, resmi kuruluşlar merak ederlerse, Polatlı'daki depoyu bulup inceleme yapsınlar."

Dev mezarlar

Dr. Caymaz: *"Bu tür dev mezarlar, Anadolu'da birçok yerde var. En önemlilerinden biri İstanbul'da, Beykoz'da bulunuyor. Yuşa Tepesi'nde bulunan bu mezarda, Yuşa Hazretleri adlı bir evliyanın yattığına inanılıyor. Mezar, 17 m uzunluğunda, 4 m genişliğinde. Eğer açılıp, incelenirse, içinden dev bir iskeletin çıkması çok doğaldır."*

Bilinmeyen: Başka dev mezarlar da var mı?

Dr. Caymaz: *"Evet, 11.6.1983'te Milliyet gazetesinde böyle bir haber çıktı. Adapazarı-Kaynarca yolu üzerindeki bir yatır mezarının 9,5 m boyunda olduğu yazılıydı. O mezar da incelenebilir.*

Yine, Kapadokya bölgesinde, yani Nevşehir, Kırşehir ve Göreme civarında bu tür dev evliya mezarları var. İnançlara göre, bu mezarların rahatsız edilmemeleri gerekiyor. Ben, böyle inançlara saygı duyuyorum ve yerlerini saklı tutuyorum. Fotoğrafını çektiğim, mezarların boyu 7-8 metre idi. Van ve Sinop dolaylarında da dev mezarlar bulunuyor. Ankara'nın çok yakınında bir dev mezarı inceledim. Köylüler, beni sıkı sıkı uyardılar, sakın bir şey alıp gitme, yoksa felaketler olur dediler. Bu uyarıya saygıyla uydum.

Birkaç yıl önce Günaydın gazetesi de, Filipinler'de 8 m boyunda bir dev iskeletinin bulunduğunu yazmıştı. Demek ki, devler, yalnız Anadolu'da değil, birçok yerde yaşadılar. Filipinler'de bulunan iskeleti bilim adamları incelediler. Bizde de, aynı tür bir araştırma yapılabilir."

Bilinmeyen: Böyle bir araştırma ne tür sonuçlar getirir?

Dr. Caymaz: *"Öncelikle bu sonuç, arkeolojik ve turistik yönden çok önemli olabilir. Ama daha da önemlisi, kutsal kitaplarda sözü edilen devlerin bir masal olmadıklarının anlaşılması olacaktır. Sonuçta, kutsal din kitaplarının insanlara daima doğruyu gösterdiği anlaşılır. Belki o zaman, insanlar haksızlık ve kötülüklerden biraz olsun kaçarlar."*

Bilinmeyen: Bu dev dişler, hayvanlara ait olamaz mı?

Dr. Caymaz: *"Hayır. Ankara'da MTA merkezindeki, Prehistorik Eserler Müzesi'ne gidin, orada birçok dev hayvanların dişleri var. İlkçağ öncesi ve ilkçağ döneminde yaşayan dev hayvanların kalıntıları bulunuyor. Göreceksiniz ki, bu dişlerin onlarla hiçbir benzerliği yok. Bunlar sadece insan dişlerine benziyorlar ama dev boyutlardalar."*

Dr. Caymaz, Kapadokya' daki bir diğer uzun mezarın başında (üstte).

Dr. Gültekin Caymaz ve ekibi, Ankara yakınlarındaki bir dev mezarının başında. Ekip mensuplarından biri, yere yatıp, ellerini kaldırmış, böylece mezarın boyutu daha iyi anlaşılıyor (altta).

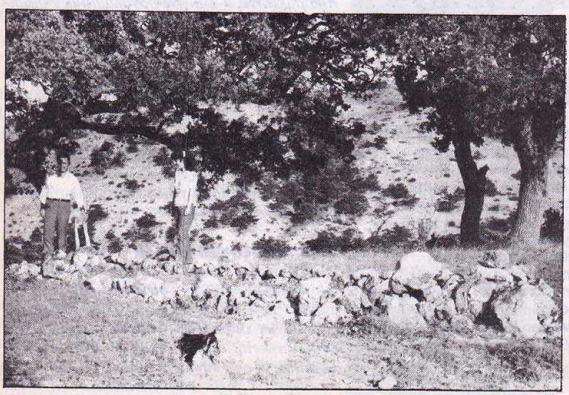

Däniken devlerin izinde

Nisan 1982'de Dr. Gültekin Caymaz, Türkiye'ye gelen, ünlü araştırmacı **Erich von Däniken**'le Ankara'da devlerle ilgili bir

konuşma yapıyor. 29 Nisan 1982 tarihli Barış gazetesinde yayınlanan konuşmanın bir bölümü şöyle:

Dr. Caymaz: Kutsal kitaplarda devlerden söz ediliyor. Günümüzde bazı kalıntılar bulunuyor. Sizce dev insanlar yaşadılar mı?

Däniken: *"Evet, yaşadılar bence. Bu konuyu, 'Yıldızlara Dönüş' adlı kitabımda inceledim. Ama zamanın uçurumları arasında, bu dev insanlar unutulup gittiler ve bir masal yaratığı oldular."*

Dr. Caymaz: Bu dev dişi fotoğraflarına ne dersiniz ?

Däniken: *"Çok ilginç, olaylara bir anlam getiriyor. Ben de devlerle ilgili bir kitabın çalışması içindeyim. Zaten olay, dünyanın her yeriyle ilgili, ben başka ülkelerde bu tür yüzlerce dev kalıntı ve dev mezarlar gördüm."*

Kutsal kitaplarda

Devler her ırkta ve her inançta yer alır. En güçlü kaynaklardan birisi Tevrat. Birkaç bölümü inceleyelim:

"Orada gördüğümüz halk çok uzun boylu adamlardı. Ve orada, Nefilim'den olan, Anak oğullarını, Nefilim'i gördük. Biz kendi gözümüzde çekirgeler gibiydik, onların gözünde de öyleydik." (Sayılar Bölümü Bap: 13, 32, 33).

"İnsan arşınına göre, onun demir yatağının uzunluğu dokuz arşın, eni dört arşındı." (Tesniye Bölümü 3/11).

Yine Tevrat ve ardından Kuranı Kerim, dev **Golyat**'ı öldüren **Davut** Peygamber'den söz ederler. Golyat'ın mızrağı metrelerce uzunluğundadır. Ayrıca, mitolojinin ünlü **Herkül**'ü, **Samson**'u da birer devdirler. Yunan mitolojisinin devleri olan Titanları da unutmamak gerekir.

Yakın tarihteki devler

Bilimsel tarih, devlerden söz ediyor mu? Hiç yaşayan devler bulduk mu? Evet, diyebiliriz. İlk kaynak, M.Ö. 440'da yaşayan **Empadokles**'tir. Sicilya adasında devlerin yaşadığından söz eder. 14. yüzyılda yazar **Boccacio**, yine Sicilya'da bir mağarada bulunan 10 metrelik bir dev iskeletinden söz ediyordu. 1577'de İsviçre'de 6 metrelik bir iskelet bulundu. Uzun araştırmalardan sonra bunun bir fil iskeleti olduğu iddia edildi.

Yine 1500'lerde, Meksika fatihi **Cortez,** İspanya Kralı'na Meksika'dan getirdiği kemikleri gösterdi. Bir diğer kâşif, ünlü **Macellan**, 1520'de iki devle karşılaştı, başının onun beline geldiğini söylüyordu. Keşifler çağında daha birçok ünlü gezgin, devlerden söz ettiler.

Dr. Caymaz'ın evliya mezarlarına benzer dev mezarlara, Amerika'da, Java'da, Tunus'ta ve Çin'de rastlandı. 1887'de Nevada'da 1 metrelik bir bacak kemiği, 1891'de Arizona'da 3 metrelik bir mezar bulundu.

Ama olaylar bitmedi. Hâlâ yaşayan devler var mıydı? 1963'te üç Amerikalı 4 m'lik bir yaratık gördüler. Yine o yıllarda bir Amerikalı gazeteci, 40 cm uzunluğunda, 15 cm eninde ayak izlerinin fotoğraflarını yayımladı.

1970'lerde bir Alman bilim adamı, 350.000 yıl önce dev bir insan ırkının yaşadığını ve bilimsel açıdan bunun yakında kanıtlanacağını söylüyordu.

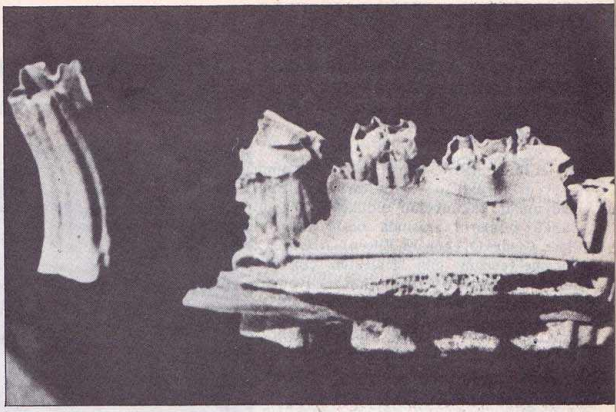

Burada dişler, çene kemiğinin dış yüzünden, beşi bir arada görülüyor (üstte).

Gerçekten yaşadılar mı?

Bugün insanlığın geçmişi ile ilgili klasik bilgiler artık sarsılmış durumda. En yetkin bilim adamları bile "Hayır, dev insanlar yaşamamışlardır" diyemiyorlar. Dev insanların kesinlikle yaşadıklarını söylemek de mümkün değil. Belki de şu soruyu sormak gerekiyor. Acaba insanlığın gerçek tarihi yazıldı mı?

Daha fazla bilgi için:

Dr. Gültekin Caymaz, *Know Thyself*, Kültür Matbaası, 1981.
Türkiye Gizemleri, Bilim Araştırma Merkezi, 1982.
Murat Uraz, *Türk Mitolojisi*, 1967.
Erich von Däniken, *Yıldızlara Dönüş*, Cep Kitapları, 1984.

Öteki dünya

Gene doğmak, ekminezi, astral çıkış ve benzeri alanlar ölümden sonra hayat olduğuna ilişkin çok önemli kanıtlar ortaya koyuyorlar. Aşağıdaki yazıda bu bilgiler bir araya getiriliyor.

İNGİLİZ PSİŞİK Araştırmalar Kurumu (SPR) ilk kurulduğu yıllarda, birlikte çalıştığı medyumlar bakımından oldukça şanslıydı. Çünkü bunların arasında başta **Leonora Piper, Gladys O. Leonard, Eileen Garrett** ve **C. Coombe-Tennant** gibi gerçekten çok üst düzeyde yetenekli ve deneyimli medyumlar vardı. Öyle ki, bu kişiler bugün bile birçok psişik araştırmacı için büyük bir önem taşıyorlar.

Yetenekli medyumlar yetişti

Bu medyumların bazıları fizik medyumdu. Materyalizasyon, ruhsal fotoğrafçılık, havada durma gibi olaylara neden oluyorlardı. Çoğu da zihni medyumdu (durugörür, duruişitir, yazıcı, ressam, şifacı, telepat, radyestezist gibi). Fakat ilerleyen yıllarda zihni medyumluk fizik medyumluğa oranla daha hızlı bir gelişim gösterdi. Fizik medyumlukta ise daha karmaşık bir işlev söz konusu olduğu için, bu alanda daha az medyum çıktı. Bunlar da, bu konular ile alay edenler ya da şüpheciler için hep hedef oluşturdular. Fizik medyumlar arasında bu tür kişiler tarafından şarlatan ya da hilekâr diye suçlanmayan hemen hemen yok gibiydi.

Fakat bir belirsizlik vardı

Psişik Araştırmalar Kurumu'nun medyumları gerçekten son derece inandırıcı sonuçlar elde ettiler. Fakat bununla birlikte kurumun üyeleri bu sonuçların, ölümden sonraki dünyayı yeterince açıklamadığı görüşündeydiler. Öte yandan bu kişiler, o zamanlar öbür dünyadan buraya belirli bir düzeyde düşünce naklinin olabileceği gerçeğini de kabul ediyorlardı. Hatta sadece düşüncenin değil, duyguların, imajların, seslerin hatta o dünyaya özgü birtakım manzaraların bile aktarılması mümkündü. Tüm bunlara rağmen, ortada bir belirsizlik vardı. Bu durum yaklaşık 30 yıl kadar sürdü.

Bilimsel çalışmalar başlıyor

1930'ların başında **Joseph Bank Rhine**'ın çalışmalarıyla bu belirsizlik kısmen giderildi. J.B. Rhine, daha çok çağdaş deneysel parapsikolojinin kurucusu olarak tanınıyor. Böylelikle, psişik araştırmalar ile parapsikolojik araştırmaların kesin sınırlarını belirlemek mümkün oldu. Psişik araştırmaların inceleme alanı, normalötesi olayların bilimsel incelenimlerini kapsıyordu. Parapsikoloji de psişik araştırmaların konusuna girmekle birlikte daha çok zihinsel etkinliğe dayalı psişik olayları inceliyordu.

16. yüzyıl sanatçılarından Joachim Patinir tarafından yapılmış bir eser. Ruhun ölüm nehrini geçişi anlatılmak isteniyor. Burada Hıristiyan inancıyla klasik inançların bir sentezine rastlanıyor. Yunan Mitolojisinde bu ölüm nehrine Styx adı verilir. Ruhun bu nehirden geçmesine yardımcı olan da Charon adlı kayıkçıdır. İnanışa göre, kişi öldüğü zaman bir miktar para ile gömülür. Böylece Styx geçildikten sonra Charon'a nehri geçirme parası ödenecektir. Hıristiyan inancına göre de nehrin bir yakası cehennem, karşı yakası ise cennet olarak kabul edilir (üstte).

nın kanıtları

Eski bir Yunan vazosundan Persephone ve ölüler ülkesi Hades'in Tanrısı Plüton'u gösteren bir ayrıntı. Mitolojiye göre, Persephone ölüler ülkesine kaçırılır ve oranın kraliçesi olur. Eski Yunanlılar ölüler ülkesinin yeraltında olduğunu ve ruhların oraya mağaralardan geçerek vardıklarına inanırlardı (solda).

DDA'nın 3 ana şekli

Yapılan çalışmalar ile parapsikolojinin iki temel alanı belirlendi:

Duyu dışı algılama (DDA) ve psikokinezi (PK). Duyu dışı algılamanın ise üç ana şekli vardı:

Durugörü: Fiziki bir nesnenin ya da olayın duyu dışı algılanması.

Telepati: Bir başka insanın düşüncelerinin duyu dışı algılanması.

Kehanet: Gelecekteki bir olayın önceden bilinmesi.

Psikokinezi parapsikolojiye giriyor

Artık durugörü, telepati ve kehanet ile ilgili başarılı deneyler yapılmaya başlanmıştı. 1940'lara gelindiğinde, bu seri deneylerin bir sonucu olarak yeni bir olay fark edildi. Deneyciler ve araştırmacılara göre insan düşüncesinin fizik bir nesneyi doğrudan etkileyebileceğine ilişkin kanıtlar vardı. Zihnin maddeye olan etkisini ve hâkimiyetini belirleyen bu olay, "ruhsal hareket" anlamına gelen psikokinezi (PK) sözcüğü ile tanımlandı.

Böylece PK de DDA'yı bütünleyici bir işlev ile parapsikolojinin kapsamına girdi. Bugün, levitasyon, apor, ruhsal taşlamalar ve ektoplazmik olaylar psikokinezinin araştırma alanında ele alınıyor.

Üçüncü bir alan: GDDA

Tüm bunlarla birlikte, bazı araştırmacılar duyu dışı algılama ve psikokinezinin yanı sıra üçüncü bir olgudan daha söz ediyorlar. Bu da genel duyu dışı algılama (GDDA) olarak adlandırılıyor. GDDA, hem psişik araştırmaları hem de parapsikolojiyi kapsayan bir dal olarak kabul ediliyor.

GDDA'ya göre insan sadece başka insanlardan birtakım düşünceler ya da duygular algılamaz. Aynı zamanda bu tür bir kaynak dünya hafızası (akaşik kayıtlar, Bkz. sayfa 323) olabilir. Araştırmacılar çok nadir olmakla birlikte bazı duyarlı medyumların zaman zaman akaşik kayıtlar ile bağlantı kurabildiklerini belirtiyorlar.

Akaşik kayıtlamanın işlevi

Ruhçular ise, akaşik kayıt sistemini, ruhsal varlığın üst şuuruna işlenen deneyimlerden, gözlemlerden ve yaşanılan ruh hallerinden oluşan etkilerin yoğunlaştığı ve biriktiği bir yer şeklinde değerlendiriyorlar. Onlara göre akaşik kayıtlama bireysel anlamda olabildiği gibi, dünyasal nitelikte de olabilir.

Geçmişe dönmek

Bunların yanı sıra bir diğer ilginç olay da, ekminezik deneylerdir. Ekminezi, hipnoz altında hafızanın gerilere gitmesi ya da geçmişi yaşama anlamında kullanılan bir sözcüktür. Konunun uzmanları ekminezideki geçmişi yaşama ile psikolojideki geçmişi yaşamanın çok farklı olduğunu belirtiyorlar. Çünkü, onlara göre, psikolojik anlamda geç-

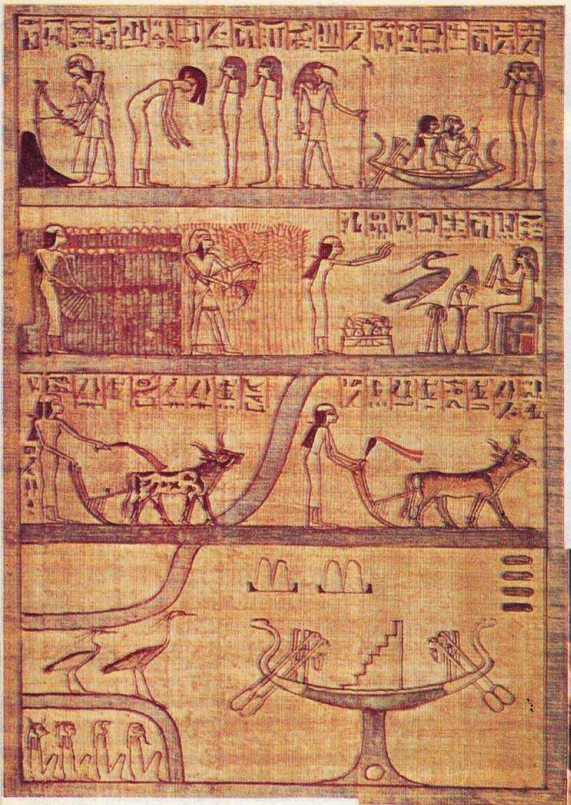

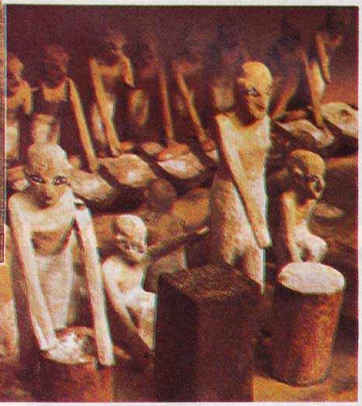

Cennet bahçelerinde çiftçilik yapan ruhların tasviri. Eski Mısırlılara göra ölümden sonraki yaşam, dünya yaşamına çok benzerdi. Fakat öte âlem buraya göre çok daha mutluluk verici bir yerdi (en üstte).

Ölmüş olan efendilerini öbür dünyaya uğurlayan Mısırlı köleler. Köleler efendilerine, sanki o yaşıyormuşcasına hizmetlerini aksatmadan sürdürüyorlar (üstte).

mişe dönmek sadece bilinçaltına ya da hafızaya kaydedilen olayların hatırlanmasından ibaret. Bu yolla birçok ruhsal hastalığın tedavi edildiği biliniyor. Oysa ekminezide durum farklı. Burada, insanın bilinçaltındaki izlerin değil, ruhundaki izlerin hatırlanmasının söz konusu olduğu vurgulanıyor.

Gene doğmanın kanıtı

Ekmineziye, gene doğmanın (reenkarnasyonun) en somut kanıtı gözüyle bakılıyor. Çünkü çoğu ekminezi deneyinde, deneğin trans altında bir önceki yaşamına ilişkin bilgiler verdiği, hiç görmediği yerleri tanımladığı, hatta hiç bilmediği dilleri ustaca konuşabildiği gözlemleniyor. Ekminezinin en belirgin özelliğinin ise, kişinin olayı hatırlamaktan çok, onu tekrar yaşaması olduğu belirtiliyor.

Ölüm halini yaşayanlar

İnsanların ölüm ile ilgili deneyimleri de her zaman araştırmacıların dikkatini çeken bir konu oldu. Çoğu kişinin, özellikle ağır hastalıklarda derin koma hali yaşayan, yani bir anlamda "ölümden dönen" kişilerin deneyimledikleri ilginç bir hal var. Bu durumda olan birçok insan öbür dünyaya gidip geldiklerini öne sürüyorlar. Bu gidip gelme sırasında, daha önce ölmüş olan yakınlarıyla ya da arkadaşlarıyla görüştüklerini belirtiyorlar. Bu durum genellikle öbür dünyadaki bu varlıkların, ölmekte olan kişiye bir tür "hoş geldin" demesi şeklinde oluyor.

Geçici olarak bedenlerini terk edenler

Bu tür olaylar aslında "klinik ölüm" konusunun kapsamında ele alınıyor. Bu konudaki araştırmalar 1960'lardan beri sürüyor. İncelemeler genellikle kalp hastaları üzerinde yürütülüyor. Sözgelimi bir hastanenin yoğun bakım biriminde, çeşitli cihazlara bağlı bir kalp hastasının hayati fonksiyonları duruyor, yani klinik olarak ölüyor.

Fakat kısa bir zaman sonra yapılan çeşitli tıbbi müdahaleler ile yeniden yaşama döndürülüyor. Bu tür yüzlerce olay var. Hastaların kendilerine geldikten sonra anlattıkları, birbirleriyle büyük bir benzerlik gösteriyor. Bunlar, bu klinik ölüm sırasında yavaşça bedenlerinden yukarıya doğru yükseldikle-

rini, aşağıda kendi cesetlerini ve onun çevresindeki doktorları, hemşireleri gayet net olarak gördüklerini belirtiyorlar.

Parlak bir ışık görüyorlar

Hatta büyük bir çoğunluğu, karanlık bir tünel ve tünelin bitiminde parlak bir ışık gördüklerini söylüyorlar. Bazı olaylarda da bu parlak ışığın, ışıklar saçan bir varlık olduğu anlatılıyor. Fakat bu ışıkvarlık, o kişinin dinsel inançlarına göre değişik biçimlerde tasvir ediliyor.

Geri dönmek istemiyorlar

Araştırmacılar bu tür olaylardaki benzerlik

Bir 15. yüzyıl tablosundan barışın egemen olduğu bir bahçe, Cennet. Gençlik ve güzellik geçicidir ve dünya yaşamıyla birlikte bunlar da sona erer. Oysa cennette ölümsüzlük ve sonsuzluk vardır. Bu cennet bahçesinde insanların genç, güzel ve sağlıklı oluşları tasvir ediliyor. Aralarında kanatlı melekler de var. Buranın sakinleri kitap okuyorlar, müzik aleti çalıyorlar, meyve topluyorlar. Arka planda görülen duvarlar da, onları ölümlü dünya yaşamından koruyor (sağda).

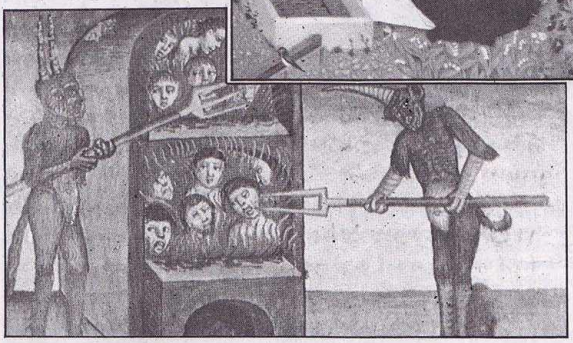

yüzdesinin çok yüksek olduğunu vurguluyorlar. İşin daha da ilginç yanı böyle bir deneyim geçiren kişilerin, o sırada en küçük bir korkuya kapılmadıkları, aksine tanımlamakta zorluk çektikleri bir mutluluk duygusu hissetmeleridir. Öyle ki, bu mutluluktan dolayı, aşağıda yatan bedenlerine geri dönmeyi asla istemeyenler de çoğunlukta.

"Bu ben miyim?"

Beden-dışı deneyimler ya da daha yaygın adıyla astral çıkış da (Bkz. sayfa 78, 129) parapsikolojinin en ilginç konularından biri. Sadece ölmekte olan insanların değil, normal yaşamda da insanların bu tür bir deneyim geçirebildikleri belirtiliyor. Bu duruma daha çok geceleri rastlanıyor.

Kişilerin anlattıkları hep aynı: Bedenden yukarıya doğru çekilme ya da yükselme hissi, mutluluk duyma, bir yükten kurtulunmuş gibi kendini çok hafif hissetme gibi. Bazı olaylarda da, bu deneyimi geçirmekte olan kişinin aşağıdaki bedenine bakıp, *"Bu kim?"* ya da *"Bu ben miyim?" "Ama ben orada değil, buradayım"* şeklinde büyük şaşkınlıklara düştükleri de gözlemleniyor.

Ortaçağ'ın cehennem anlayışını ifade eden bir anlatım. Yüzyıllar boyunca, cehennemde ateşlerin olduğu, günah işleyen insanların cehennem ateşinde yanıp kavrulacaklarına inanıldı. İnsanlar bir yandan öte âlemin bir fizik mekân olmayıp, bir mana âlemi olduğuna inandılar. Bir yandan da bu mana âleminde bu dünyada olduğu gibi yanmak, kavrulmak gibi fizik acılar duyacaklarını sandılar. Oysa Pir Sultan Abdal'ın şu sözü ne kadar ilginç: "Cehennemde ateş yoktur, herkes ateşini bu dünyadan götürür."(üstte).

Önceden görmüşlük duygusu

Kısmen parapsikolojinin kısmen de ruhçuluğun (spiritüalizm) inceleme alanına giren gene doğma (reenkarnasyon) ise başlıbaşına engin bir konu. Gene doğmanın en önemli kanıtlarından birinin ekminezi olduğunu belirttik. Bundan başka, önceden görmüşlük duygusu (dejavü) da önemli bir gene doğma kanıtı olarak kabul ediliyor. Burada kişinin değişik bir mekân ve psikoloji içine girerek, hem şimdiki, hem de geçmiş zamanı bir arada yaşayarak gösterdiği bir ruh hali söz konusudur. Önceden görmüşlük duygusu ruhçulara göre, geçmiş bir hayatta yaşanılmış bir yerin şimdiki zamanda çok kuvvetli olarak hatırlanması, ayrıntılı olarak tanımlanması şeklinde ortaya çıkar.

Küçük yaşlarda hatırlanıyor

Araştırmacılar gene doğmanın izlerine çocuklarda daha sık rastlandığını belirtiyorlar. Fakat çocuklarda görülen bu hatırlama olayı belirli bir yaşa kadar sürüyor. Sonraları geçmiş yaşamın anıları yavaş yavaş bellekten siliniyor.

1000'den fazla olay

Virginia Üniversitesi öğretim görevlilerinden Dr. **Ian Stevenson** dünya çapında yaptığı, gene doğma incelemeleriyle tanınıyor. Dr.

Stevenson'ın geçmiş yıllarda Türkiye'de de özellikle güney illerimizde araştırmalar yaptığı biliniyor. Dr. Stevenson yaklaşık 25 yıldır bu konu üzerinde çalışıyor. Hindistan, Lübnan, Brezilya, Alaska ve Türkiye gibi çok değişik ülkelerde binden fazla gene doğma olayını inceledi. Dr. Stevenson 25 yıllık araştırma ve gözlemlerine dayanak somut kanıtlar elde ettiğini ve gene doğmanın gerçek olduğunu vurguluyor.

Amaç, ruhun evrimi

Ruhçular ise, gene doğmanın evrensel ve kaçınılmaz bir yasa olduğu görüşündeler. Onlara göre gene doğma, ruhun evrimi için gerekli bir araçtır. Evrimleşmekte olan her ruh, deneyim ve görgüsünü artırmak için çeşitli bedenler ve kimlikler içinde sayısız kereler maddi âlemlerde doğarlar. Amaç giderek daha mükemmelleşmek, olgunlaşmaktır. Fakat bu mükemmelleşmenin sonu ya da sınırı yoktur. Yani sonunda Tanrı'ya ulaşmak söz konusu değildir.

İnsanlığın tarihi kadar eski

Ölüm, ölümden sonra yaşam, gene doğmak gibi konulara ilişkin görüşler aslında sadece psişik araştırmacıların ya da parapsikologların ortaya koyduklarından ibaret değil. Bunların tarihi o kadar uzun ki, tüm dinler ve

Hıristiyan inançlarına çok benzeyen, Budizme özgü cennet anlayışını yansıtan bir tasvir. Buda, cennetin ortasında Lotüs çiçeklerinin, tavus kuşlarının ve pagodaların arasında oturuyor (üstte solda). Bu eski Çin resminde Budist inancına göre, cehennemin 7. katı anlatılıyor. 7. katta kalmaya mahkûm olan ruh, kudurmuş köpeklerin ve şeytanların arasında yaşamayı hak ediyor (üstte sağda).

Daha fazla bilgi için:

Ergün Arıkdal, *Metapsişik Terimler Sözlüğü*, Ruh ve Madde, 1984.
Parapsikoloji Dersleri, *Ruh ve Madde*, 1981.
Parapsikoloji, *Bilim Arş, Mrk.* 1985.
Ölüm ve Ötesi, *Bilim Arş, Mrk.* 1978.
Ölüm ve Ahret *Bilim Arş, Mrk.* 1978.
Reenkarnasyon, *Bilim Arş, Mrk.* 1979.
Doğmadan Önceki Hayatımız, *Ruh ve Madde, 1982.*

inanç sistemleri bu konulara değiniyor. Eski Mısırlıların, Yunanlıların ve Romalıların ruhun ölümden sonraki varlığına çok önem verdikleri biliniyor.

Hinduizmde ve Budizmde ruhun ölümsüzlüğü, yeniden dünyaya gelmesi ve sonunda giderek olgunlaşarak Brahma ile bütünleşeceği ve Nirvana'ya ulaşacağı teması sürekli işlenir.

Musevilikte, Hıristiyanlıkta ve İslamiyette ölümden sonra yaşam, cennet-cehennem, ceza-ödül, Tanrı'ya ulaşmak gibi konular ısrarla vurgulanır. Günümüz araştırmacıları bunların sembolik anlatımlar olduklarını ve gerçek yerlerine oturtulmaları gerektiğini öne sürüyorlar.

Herkes ölümü yaşayacak ve...

İnanç sahipleri, Tanrıtanımazlar, düşünürler, parapsikologlar ve ruhçular, ölüm ve ölümden sonrasına ilişkin birtakım farklı ya da benzer görüşler ortaya koyuyorlar. Fakat şurası kesin ki, ölüm bir gerçek. İster inançlı, ister inançsız olsun, herkes ölümü yaşayacak. Ölümden sonra başımıza neler gelecek o zaman öğreneceğiz.

Tesadüfleri kim tertipliyor?

Birçok akıl almaz olaya tesadüf deyip geçiyoruz. Acaba bu tesadüflerin bir nedeni var da biz mi bilmiyoruz. Aşağıdaki yazıda, Haluk Egemen Sarıkaya bu tip bazı olayları ele alıyor...

Şair Turhan Oğuzbaş, tesadüfen karşılaştığı ve çok sevdiği Bayan Güngör Tunalıoğlu ile evlenemedi. Fakat 10 yıllık bir aradan sonra bir tesadüf onları yine karşılaştırdı. Ve sonuçta evlendiler (üstte).

YAŞAMIN SÜREGİDEN akışı içerisinde, olaylar bazen öylesine gizemli bir şekilde birbirleriyle çakışıyor ki, bunların birer tesadüf eseri olmadıkları açıkça ortaya çıkıyor. Bunlar sanki bilinmeyen eller tarafından bir düzen dahilinde tertip ediliyorlar.

Yeryüzünün her yanında ve her zaman olmuş ve olmakta olan bu anlamlı tesadüfleri ünlü İsviçreli psikolog **Carl G. Jung** da açıklamaya çalışmıştı. Vardığı sonuçlar şu şekilde özetlenebilir:

1- Anlamlı tesadüfler, nedensel bir açıklamadan yoksundurlar.

2- Anlamlı tesadüfler, arşetip (ilk örnek) bir temele dayanırlar.

3- Anlamlı tesadüfler, çoğunlukla, günlük hayatta ortaya çıkarlar.

4- Anlamlı tesadüfler, şans eseri meydana gelmesi imkânsız olan ve anlamlı bir şekilde bağlantılandırılabilen rastlantılardır.

Sayısız benzerleri olan bu ilginç konuya ilişkin bazı örnekleri gördüğümüzde, anlamlı tesadüflerin, yaşamın her alanında gerçekleşmekte oldukları belirgin bir şekilde ortaya çıkıyor.

Eceli aynı yerdeymiş...

18. yüzyıl şairlerinden Dolmabahçeli **Siyahî Ahmed Efendi,** Trabzon'a vali tayin edilen Kaptan-ı Derya **Küçük Ali Paşa**'nın maiyeti arasında İstanbul'dan Trabzon'a gidiyordu. Karadeniz'e çıktıktan az sonra gemileri korkunç bir fırtınaya tutulunca, güçlükle Ağva kıyılarına sığındılar. Geceyi geçirmek üzere çadır kurduktan sonra, Siyahî Ahmed Efendi dostlarıyla birlikte çevrede bir gezintiye çıktı.

Dağ başında, ıssız bir köşede birkaç mezar gördüler. Nedense mezarları komik bulan şair, gülerek şöyle dedi: *"Hey zavallılar! Ne vardı burada ölecek! Biraz dişinizi sıkıp, yakındaki Şile kasabasında gömülseydiniz ya!..."* Fakat çadırına döner dönmez müthiş bir titreme geçirerek yatağa düştü ve o gece öldü. Dostları da Siyahî Ahmed Efendiyi götürüp, dağ başındaki o mezarların yanına gömdüler!

Anne ve oğlunun ölümleri...

Ecel olgusunun şaşırtıcı pek çok örnekleri var. Aile fertlerinin aynı tarihlerde ölmelerinin yanı sıra, bazen onların aynı yerde ecel ile karşılaşmaları da söz konusu oluyor. Buna benzer bir olay, **Necati Ay**'ın eşi ve oğlunun ölümleriyle noktalandı. Sefaköy'de oturan Necati Ay'ın eşi, 1982 yılında Halkalı Caddesi'nde bir trafik kazası sonucu yaşamını yitirmişti.

Bu üzücü kaza sonucunda oğlu **Mehmet**'e bakmak, Necati Ay'a kalmıştı. 7 yaşına gelen Mehmet, ilkokula başladı. İkinci ders yarı yılının başladığı 13.2.1985 günü babası Mehmet'i özenle giydirdi ve caddeden çok dikkatli geçmesini tembih ederek okuluna uğurladı. Ne var ki ecel, küçük Mehmet'i dört yıl önce annesinin bir trafik kazası sonucu öldüğü aynı Halkalı Caddesi'nde yakaladı ve Mehmet bir kamyon altında kalarak yaşamını yitirdi.

Çaldığı alet yüzünden...

Ankara Hacettepe Hastanesi Beyin Cerrahisi Bölümü'nde yedi yıl müstahdem olarak çalışan **T. Emiralioğlu,** tayinini, memleketi olan Trabzon'a yaptırmıştı. Hastaneden ayrılırken, beyin ameliyatlarında kullanılan çok önemli bir cihazı çalarak, tıp malzemeleri pazarlayan bir dükkâna 10.000 lira karşılığında sattı. Cihazın kaybolması birçok kişiyi perişan etti.

Emiralioğlu'nun yaptığı bu kötülük, kısa bir süre sonra ayağına dolaştı ve küçük kızının hayat boyu sakat kalmasına neden oldu! İki yaşındaki kızı **Ferdağ,** evlerinin balkonunda oynarken dengesini kaybetti ve aşağı uçarak kafası üzerine düştü. Küçük yavru koma halinde hastaneye kaldırıldı.

Doktorlar çocuğa acele beyin ameliyatı yapılması gerektiğini bildirdiler. Bunun üzerine Emiralioğlu kızını, eski çalıştığı Hacettepe Hastanesi'ne götürdü. Çocuğu muayene eden doktorların, beyindeki kan pıhtısının temizlenmesi gerektiğini, ancak bu işte kullanılan cihazın bir süre önce çalındığını bildirmeleri üzerine, Emiralioğlu fenalık geçirdi ve vicdan azabı içinde; *"Aleti ben çalmıştım. Şimdi onu bulup getireceğim, yeter ki kızım yaşasın"* diyerek dövündü.

Cihazı sattığı dükkâna koştu ama iş işten geçmişti. Cihaz yetişinceye kadar geç kalındığı için, yavrucak felç oldu ve hayat boyu sakat kalmaya mahkûm oldu. Çaldığı hayati cihaz yüzünden kızının yaşamını mahveden baba, sinir krizleri geçirdi. Adliyeye sevk edilen Emiralioğlu, tutuklanarak cezaevine gönderildi. Bu olay, *'etme-bulma'* halk deyişine ilginç bir örnektir.

Yurdaer Doğulu ve ilginç evliliği...

Ünlü müzisyen **Yurdaer Doğulu,** 1969 yılı ilkbaharında Ankara Numune Hastanesi'nde mide kanaması nedeniyle yatıyordu. Bir gün sıkıntıdan bunalmış bir halde odasındaki telefonda rasgele numaralar çevirmeye başladı. Birkaç denemeden sonra karşısına bir bayan sesi çıkınca, ondan kendisini dinlemesi ve dertlerine kulak vermesi için ricada bulundu. Telefondaki bayan da onu kırmadı, teselli etmeye başladı. Zamanla bu telefon sohbetleri ilerledi ve bir duygusallık içinde devam etti. Olayın sonrasını Doğulu şöyle anlatıyor:

"İşin en ilginç yanı, telefonda başlayan dostluğumuz giderek ilerleyince, birbirimize gerçek kimliklerimizi açıklamıştık. O zaman, telefondaki bayan **Serpil***'den, annem ile annesi* **Müyesser** *hanımın yıllar önce, 1955'lerde Erzurum'da komşu olduklarını öğrendim.*

Bunu anneme sorunca, annem, 'Müyesser Hanım benim can dostumdur. Onun Serpil adında o zamanlar 12-13 yaşlarında bir kızı da vardı. Biz onu hep sana münasip görür, bu çocuklar büyüyünce evlenseler diye dua ederdik. Böylece dostluğumuzun akrabalığa dönüşmesini arzulardım. Ama yıllardır birbirimizden haber almadık. Müyesser'in kızı Serpil kimbilir ne kadar güzel bir kız olup, evlenmiştir. Her şey kısmetten öteye olmuyor ' demez mi!

Bu kez anneme telefon görüşmelerini anlatınca, 'Ne duruyorsun! Serpil'i başkasına kaptırma. Ondan iyi gelin mi bulacaksın' diye bağırdı. Sonuçta, Serpil ile evlendik."

Halen iki oğulları ve bir kızları olan Bayan Serpil Doğulu da, *"Kim ne derse desin, insan kaderinden kaçamıyor ve ergeç kısmetine kavuşuyor"* diyor.

DARKMALT

Sonunda evlendiler

Şair-avukat **Turhan Oğuzbaş**'ın evlilik olayı, anlamlı tesadüfler konusuna ilişkin olarak oldukça ilgi çekicidir. Şair Turhan Oğuzbaş, 1959-60 yıllarında Hukuk Fakültesi öğrencisi iken aynı zamanda müteahhit **Nejat Kipman** ile de çalışmaktadır. Bir gün bürolarına, Nejat Kipman'ın Şişli'deki boş dairesini tutmak için iki bayan geldi. Bunlardan biri **Güngör Tunalıoğlu** idi. Daireyi ise evli olan arkadaşı tutmak istiyordu.

Anlaşma yapıldı ve kira sözleşmesi şair Turhan Oğuzbaş tarafından doldurduldu. Bu sırada Bayan Güngör, kendisinin oldukça ilgisini çekmiş ve bir anda değişik duygular içinde kalmıştı.

Bu tarihten iki yıl sonra, bir gün, Şair Turhan Oğuzbaş, şair **Ümit Yaşar** ile birlikte kurdukları *Ü Yayınları*'nın bürosunda otururlarken, içeriye iki bayan girer ve ellerindeki Ümit Yaşar'ın şiir kitaplarını imzalatmak isterler. Bunlar, üstte anlatılan bayanlardır. Şair Oğuzbaş onları hemen tanır ve kendini tanıttığı zaman bayanlar bu rastlantıya şaşırırlar. Bundan sonra ahbaplık ve ailece karşılıklı görüşmeler başlar. Şair Oğuzbaş, Bayan Güngör Tunalıoğlu'na âşık

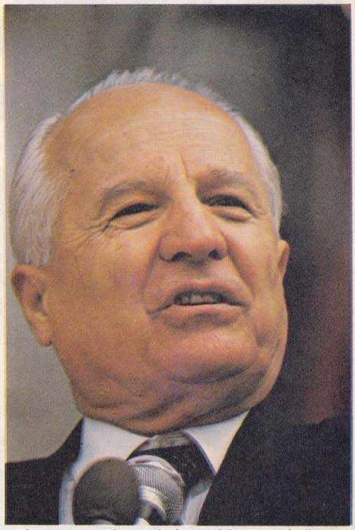

Türkiye'nin 7. Cumhurbaşkanı Kenan Evren'in hayatında 7 sayısının büyük önemi var. O, 7 Kasım 1982'de Türkiye'nin 7. Cumhurbaşkanı seçildi (sağda).

olmuştur, evlenmek ister. Ne var ki, Bayan Güngör, anlayamadığı bir nedenle bir süre sonra bir başkası ile evlenmiş ve bu evliliği 10 yıl sürdürmüştür.

Hukuk Fakültesi'ni bitirip avukat olan Şair Turhan Oğuzbaş da, 6 yıl süren bir evlilikten sonra eşinden ayrılır. Bir süre sonra Osmanbey'deki evinden Kadıköy yakasına taşınmayı düşünen şair Turhan Oğuzbaş, sokak sokak gezerek ev ararken, Moda, Bostan Sokak'taki 25 numaralı apartmanın birinci katındaki 6 nolu dairenin boş olduğunu görür. Kapıcı, evin sahibinin yakında bir yerde oturduğunu ve iyi bir hanım olduğunu belirtir ve ismini verir.

İşte Şair Oğuzbaş bu sırada derin bir şaş-

Müzisyen Yurdaer Doğulu akıl almaz bir tesadüf sonucunda küçükken annesinin kendisiyle evlendirmeyi düşündüğü kızla bir telefonda karşılaştı. Sonuçta bu kızla evlendi ve üç çocuklu bir aile kurdu (altta).

Shakespeare'in de hayatında anlamlı bir tesadüf var. Bir 23 Nisan günü doğuyor. Bir başka 23 Nisan günü ölüyor (solda).

kınlığa düşer: Çünkü bu bayan, *'İspanyol Meyhanesi'* isimli ünlü şiirini kendisi için yazdığı, unutamadığı sevgilisi Bayan Güngör' dür. Hemen görüşürler. Şair Turhan, kendisiyle niçin evlenmediğini sorar.Bayan Güngör durumu anlatır: Arkadaşı olan evli bayan, her nedense, haberleşmelerini engelleyerek bu evliliğe olanak bırakmamıştır. Nice yıllar sonra ise, kaderin birleştirici hükmü gene yerine gelmiş, iki insan kısmetlerine kavuşmuşlar ve 18 Temmuz 1975 tarihinde evlenmişlerdir.

Birlikte doğdular ve öldüler...

Manisa'nın Sarıgöl ilçesinde aynı günde birer saat ara ile dünyaya gelen **İbrahim Doğrul** ile **Mehmet Çakal**, aynı mahallede büyüdüler. İlkokul, ortaokul ve lise sıralarında birlikte okudular. Askerlik sonrasında Tariş tesislerinde gene bir araya geldiler. Tariş'te muamelat memuru olarak çalışan Çakal ile ambar memuru olarak çalışan Doğrul, yuvalarını da aynı dönemde kurdular. 1979 yılında aynı hafta içinde evlendiler.

Bu birlikteliğin gazetelere geçmesine sebep olan olay ise, Doğrul ile Çakal'ın öte âleme de aynı günde intikal etmeleri oldu. İkisi, örneğin kazaya uğrayan bir araç içinde birlikte ölmüş olsalardı, bu durum o kadar garip bir vaka sayılmayabilirdi. Ama, ne ilginçtir ki, aynı günlerde farklı rahatsızlıklardan şikâyet etmeye başladılar. Doğrul böbrek yetmezliğinden, Çakal da menenjitten ötürü aynı hastanenin değişik servislerinde tedaviye alındılar. Kaçınılmaz son, her ikisini de 1983 yılının aynı gününde yakaladı.

Yaşamın 21'li düzeni...

Bazı kişilerin yaşamlarında herhangi bir rakam ısrarla ortaya çıkar. Bunların sayısı öylesine çoğalmaktadır ki, artık burada bir rastlantı sınırları aşılmış olmakta ve bilinmeyen bir tertip ve düzenin varlığı apaçık görülmektedir. Emekli Piyade Yarbay **Yılmaz Ezen** de, yaşamında ortaya çıkan bu türlü bir gizemli sayısal diziyi şöyle anlatıyor:

"Doğum tarihim 21.12.1929'dur ve bu rakamlarda, dikkat edilirse üç adet 21 sayısı vardır. 21 Ağustos 1943'te Askeri Okul'a girdim. 21 Ağustos 1950'de sınıfım piyade oldu. 21 yaşımda subay çıktım. 21 Eylül 1952'de ilk kuram şarka çıktı. 21 Ekim 1952'de ilk kıtama iltihak ettim. Muhtelif dört tayin emrimin yıl ve ayları değişik olmakla birlikte günleri hep 21 olmuştur. 12 Şubat 1954'te nişanlandım, baştaki 12 rakamının tersi 21'dir. Eşimin doğum günü 21 Mayıs'tır ve eşim bir rahatsızlıktan ötürü 21 Mayıs 1982 tarihinde ölümden döndü. 21 Şubat 1954 nikâh müracaat tarihimdir. 21 Haziran 1954 evlenme tarihimdir. 31 Ağustos 1969'da saat 21'de enfarktüs geçirdim ve o gece kaldırıldığım hastanedeki odamın numarası 21 idi. Emekli olduktan sonra iki ayrı işe giriş tarihlerinden ilki 21 Temmuz 1973 ve diğeri 21 Kasım 1980 idi. 21 Nisan 1971'te şimdi oturduğum daireyi aldım. 21 Mart 1972'de bir arabam oldu. Bunlar hatırlayabildiklerim. Bu kadar 21 rakamına bakılırsa, ölüm tarihimde de 21 rakamı yer alacak galiba!.."

Cumhurbaşkanı Evren ve 7 sayısı...

Cumhurbaşkanı **Kenan Evren,** 18 Kasım 1980 tarihinde, İzmir'de, bir sohbet sırasında gazetecilere şu ilginç açıklamayı yapmıştı: *"1917 yılının Kadir Gecesi doğmuşum. Bunu ailemden öğrendim. Daha sonra Diyanet İşleri Başkanlığı'ndan doğduğum günün 1917 yılının 7'inci ayının 7'inci gününe geldiğini öğrendim. 17 yaşında Askeri Lise'ye girdim. Evlenme tarihim 27 Mayıs. 17. Genelkurmay Başkanı'yım. Aldığım evin numarası 17, telefon numaramda da 7 var. Evlenme yaşım 27'dir. 7 Mayıs'ta da Genelkurmay Başkanı oldum. 27 Mayıs'ta albaydım. Babamın ölümü 7 Mayıs 1957; büyük ağabeyimin ölümü 27 Ağustos. Takım komutanlığım 57. ve 7. batarya; Alay Komutanlığım ise 227. Alay'dır. Büyük kızımın düğünü 17 Ekim'de olmuştur. 12 Eylül Harekâtı da Cumhuriyetimizin 57. yılına tesadüf etti... Galiba ölümüm de 7'li bir rakamla olacak."*

Daha sonra, 6 Haziran 1982 tarihli gazetelerde çıkan bir haberde, şunları öğreniyoruz: *"Bir süre öğrenim gördüğü Kadıköy Ortaokulu'nu ziyaret eden Kenan Evren'e, burada kendisinin kayıtlı olduğu okul künye defteri gösterildi ve bir örneği armağan edildi. Künyede, 775 numarayla kayıtlı bulunan Ahmet Kenan Efendi'nin 11.9.1933 yılında okula girdiği ve 26.6.1934 tarihinde okuldan ayrıldığı yazılıydı."* Ne ilginçtir ki, Cumhurbaşkanı Kenan Evren'in ortaokula giriş tarihinin rakamlarını topladığımızda gene 7'li bir rakam 27 çıkıyor. Bilindiği gibi, Kenan Evren, Türkiye Cumhuriyeti'nin 7. Cumhurbaşkanı oldu ve 7 Kasım 1982 tarihinde Cumhurbaşkanı seçildi.

İsviçreli Psikolog Carl Gustav Jung, tesadüflerin birer anlamı olacağını savunuyor (üstte).

"Yukarıdan" gelen edebiyat

Otomatik yazı medyumluğu ile edebi eserler yazıldığı ileri sürülüyor. Buna ilişkin ünlü örnekler de var. Fakat karşı iddialar da var. Aşağıdaki yazıda bu tartışmalar ve örnekler ele alınıyor.

OTOMATİK YAZI medyumluğu, psikologların ve parapsikologların yoğun ilgi duyduğu bir konudur. Ama, otomatik yazı olaylarının tümü, **Patience Worth** olayı (Bkz. sayfa 536) gibi açıklanması güç olarak nitelendirilmiyor. Ünlü İngiliz psişik araştırmacı ve bilim adamı Prof. **Arthur Ellison** bu konuda şöyle diyor:

"İngiltere nüfusunun üçte biri kendine göre otomatik yazıyı kullanabilir sanıyorum. Ama alınan sonuçlar saçma sapan sözlerden ibaret olacaktır."

Boş bir kâğıda bir kalemi hafifçe dokunduran herkes böyle bir deneme yapabilir. Dikkat kalemden uzaklaştırılmalı, kalem istediğini yapabilmelidir.

Mesajı yollayan kim?

Önceleri otomatik yazı olayının sadece bedensiz varlıkların işi olduğu sanılırdı. Bu tür varlıkların, insanlarla iletişim kurmaya istekli oldukları ve kalemi hareket ettirmekten de belirli bir sevinç duydukları düşünülebilirdi. Olaya inananların kafasında şu soru vardı: Mesajı yollayan bedenli bir ruh mu? Yoksa bu tür mesajlar öte âlemden mi geliyor?

Psikologlar ise otomatik yazıyla üretilen karalamaların, aslında kalemi tutan kişinin bilinçaltıyla ilgili olduğunu iddia ediyorlar.

William Shakespeare ve çağdaşları. 1947'de Hester Dowden adlı bir medyum iddiaya göre otomatik yazı aracılığıyla Shakespeare (ortada oturan) ve Kraliçe Elizabeth çağında yaşayan çeşitli ünlülerle bağlantı kurdu. Shakespeare'e atfedilen oyunların aslında bir topluluk çalışması ürünü olduğu kendisine söylendi. Katkıda bulunanlar arasında Francis Beaunont (ayakta duran, soldan üçüncü), John Feltcher (oturan, soldan üçüncü) ve Francis Bacon (masanın sonunda oturan) vardı (üstte).

Tedavide kullanılıyordu

20. yüzyılın ilk otuz yılında, otomatik yazı çeşitli ruh hastalıklarının teşhis ve tedavisinde kullanılan bir yöntemdi. Bu yöntemin öncüsü Dr. **Anika Mühl** idi. Dr. Mühl, hastalarını bu yolla cesaretlendirerek gizli sıkıntılarını kendiliğinden açıklamalarını sağlıyordu.

Sabır şart

Otomatik yazıdan sonuç almak isteyen kişi çok sabırlı olmalıdır. Çünkü, kalemin kendi kendine hareket etmesinden önce saatler geçebilir.

Bazıları otomatik yazıyı hiç başaramazlar. Birçok kişinin elde ettiği sonuç ise anlamsız kelime ve harf yığınından ibarettir. Çok az kişi ise, tutarlı ve açıkça anlamı olan mesajlar alabilir. Bazen mesajın yazıldığı el yazısı, kalemi tutan kişininkinden çok farklı olabilir.

24 defter doldurdu

Eski bir din adamı olan **William Stainton Moses,** 19. yüzyılın ikinci yarısında medyumluk yapıyordu. Otomatik yazı medyumluğunda uzmandı. Yalnızken kendi kendine transa girerek otomatik yazı örneklerini elde edebiliyordu. 1872'den 1883'e kadar trans sırasında yazdıklarıyla 24 defter doldurdu. Yazıların bazılarının altında bilinmedik imzalar vardı. Hatta bir keresinde, Mendelsson verdiği bir mesajla Moses'ın defterindeki bir sayfaya imzasını atmıştı.

Bilinçaltının rolü

Günümüzün önde gelen psişik araştırmacılarından, Amerikalı Dr. **J.B. Rhine** otomatik yazı olaylarını, kendiliğinden harekete geçen bir tür otomatizm (motor otomatizmler) olarak nitelendiriyor. Yahut otomatik yazıyı önceden işaret edildiği gibi bilinçaltının çatışma, saplantı ve bastırmalarının bir ifadesi olarak görüyor.

Dr. Rhine ve arkadaşlarının otomatik yazı olayını bu şekilde değerlendirmeleri bazı açılardan doğru görünüyor. Ama Dr. Rhine, örneğin Patience Worth olayı gibi bazı olayların kolayca açıklanamayacağını da kabul ediyor.

İlginç bir örnek

Son derece ilgi uyandıran bir diğer otomatik yazı olayı da 1947'de gerçekleşti. Uzun yıllar gözleri bağlıyken gösterdiği otomatik yazı yeteneğiyle tanınan Bayan **Hester Dowden** da ruhsal celselerde medyum olarak yer alıyordu.

Percy Allen adında bir yazar da bu celselere katılıyordu. İddiaya göre, Hester Dowden, Kraliçe **Elizabeth** dönemi oyun yazarlarıyla, yazılı görüşmeler yapıyordu.

Shakespeare kimdi?

Bu celseler sonunda yazar Allen, '**Shakespeare** kimdi?' sorusunun cevabını bulmaya çalıştı. Shakespeare aslında **Francis Bacon** mıydı? Yoksa **Oxford Lordu** muydu? Ya da William Shakespeare gerçekten William Shakespeare miydi?

Shakespeare'in oyunlarını kimler yazdı?

Bayan Dowden, **Allan Percy**'nin sözünü ettiği bu üç kişiden konu hakkında yazılı bilgi aldığını da öne sürdü. Bilgi verenler arasında, oyunların yazılışı ve sahnelenmesinde görev almış, dönemin başlıca kişileri de vardı.

Amerikalı psişik araştırmacı Dr. J.B. Rhine birçok otomatik yazı olayının bilinçaltı çatışmaların kendiliğinden ifadesi olarak açıklanabileceğine inanıyor (üstte).

19. yüzyılda yaşamış bir medyum olan William Stainton Moses otomatik yazı yoluyla ruhlar dünyasından sayısız mesaj aldığını belirtiyordu. 1847 tarihli otomatik yazılarından biri (altta), 1847 yılında ölen Mendelsson tarafından 'imzalanmıştı' (altta, solda).

17. Oxford Lordu Edward de Vere. Medyum Hester Dowden'a göre Shakespeare'in oyunlarının lirik ve romantik bölümlerini yazdı. Sonelerin çoğu da ona aitti (altta, sağda).

Bayan Dowden ile ilişki kuranlar Shakespeare'in oyunlarının, bir topluluk çalışması ürünü olduğunu söylüyorlardı.

Bunlara göre, katkıda bulunan asıl kişiler ise Shakespeare ve Oxford Lordu'ydu. Başka birçok oyunun yazarları olarak tanınan **Beaumont** ve **Fletcher** da arada bir destek sağlamışlardı. Bacon ise ciddi bir editör olarak çalışmış ve oyunları basıma hazırlamıştı.

Her biri başarılı olduğu konuyla uğraşmıştı. Shakespeare, **Iago** ve **Falstaff** gibi hem komik hem trajik olan güçlü karakterleri yaratmıştı. Dramatik yapıyı oluşturma yeteneği ötekilerce de benimseniyordu. Oxford Lordu ise lirik ve romantik bölümleri yazarak **"ağzından bal damlayan Shakespeare"** bölümlerini yaratıyordu.

Bayan Dowden'a verilen bilgilere göre sonelerin büyük bölümünü de Oxford Lordu yazmıştı. Ayrıca kendisine üç yeni sone daha yazdırmıştı.

"Birlikte yazdık"

Bütün dünyanın Shakespeare'in eserleri olarak bildiği oyunların bir topluluk çalışması olduğunu, Bacon bir kere daha belirtiyordu. Shakespeare'in kendisinin de şunları söylediği öne sürüldü: *"Sahnede neyin etkili olabileceğini hemen anlayabiliyordum. Oyunun hikâyesini buluyordum, örneğin* **Hamlet***'i... Oxford'la tartışıyorduk, oyunun iskeletini oluşturuyorduk. Konuya uygun olarak ayrıntıları buluyordu, karakterleri yaratıyordu... Ben, oyunları yazan topluluğun iskeletiydim. Oyunların kanı ve eti bana ait değildi. Ama her zaman oyunların yazılışında bulunuyordum."*

Otomatik yazı edebiyatı mı?

Otomatik yazıyla yaratılan edebiyat, bilinçaltının derinliklerinde yatan, bastırılmış bir yaratıcılığın sanatsal hale getirilmesi olabilir. Bu yaratıcılık kendini şimdiye kadar düşün-

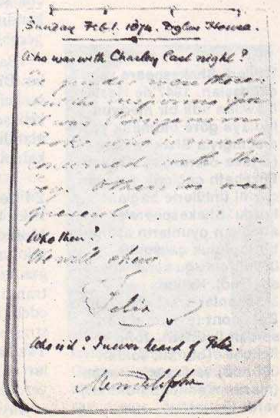

mediğimiz bir yolla ifade etmektedir.

Yüzyıllardır birçok yazar ve sanatçının ilham perilerine kulak verdikleri bilinir. Hikâyeler, sahneler, bir an görülmüş kişiler yazar ve şairin aklına çağrılmadan gelir.

Ünlü yazarlarda rastlanıyor

Ünlü İngiliz yazar **Charles Dickens**, koltuğunda kestirirken kendisine yığınla kişilik görünüyordu. Sanki kâğıda geçirilmek için yalvarır gibiydiler. **Samuel Taylor Coleridge, Kubilay Han** adlı şiirinin tümünü rüyasında görmüştü.

Mary Shelly de **Frankenstein'ı** rüyasında görmüştü. **Robert Louis Stevenson, Dr. Jekyll** için rüyalarına güveniyordu. Charles Dickens gibi bir yazar hikâyenin "kendini yazdığını" söyleyebiliyor. Ama kâğıt üzerindeki kaleminin kendiliğinden **Oliver Twist'i** yazdığını düşünmek de çok zor. İlham, otomatik yazıdan çok farklı bir durumdur.

İçki ve uyuşturucu düşkünü

Patrick Branwell Bronte'nin başından geçen garip bir olay belki de bu iki durumun arasında yer alıyor. Patrick B. Bronte, talihsiz ve sevimli olmayan bir kişiliğe sahiptir. İçkiye ve uyuşturucuya olan dayanıksızlığı biliniyordu. Kırda ıssız bir evde birlikte yaşadığı kızkardeşleri **Charlotte, Emily** ve **Anne** ile geçinemezdi. Edebi yeteneği olduğunu söylerdi ama bunu kanıtlayamamıştı.

Eli kontrolü dışında yazıyor

Ama, demiryolu kâtibi olarak çalıştığı önemsiz işlerden birinde bir gün bir şey keşfetti. Bir eliyle haftalık hesabı tutarken öbür eli tümüyle bağımsız olarak yazabiliyordu. Önce çok sevdiği ölmüş kızkardeşinin adı olan **Maria** kâğıdın üzerine yazıldı. Sonra kimi şiir kimi düzyazı başka parçalar gelmeye başladı. Daha sonra, tümüyle rastlantı eseri olarak **Uğultulu Tepeler'in** başka bir versiyonunu yazmış olduğunu iddia etti. Bu durum kızkardeşi Emily'nin aynı kitabı yazmış olduğu döneme rastlıyordu.

"Charles Dickens'ın İngiltere'ye Bıraktıkları" adlı, 19. yüzyıla ait bir tahta oyma. Dickens yarattığı karakterlerin çoğunun sanki canlıymışlar gibi uyurken önünde belirdiklerini söylüyordu (üstte).

Sahtekârlığı anlaşılıyor

Ama bu olayın ikinci bölümüydü. Emily'nin kitabının başlangıç bölümünü çalışmış ve arkadaşlarına kendisininmiş gibi okumuştu. Kendisine kimse inanmayınca kendi yazdığı versiyonu ortaya çıkardı.

En ünlü korku hikâyelerinden Frankenstein'ın yaratıcısı Mary Wollstonecraft Shelley (1797-1851). Romanın öyküsünü rüyasında görmüştü (solda).

DÜNYANIN GİZEMLİ YERLERİ
Nemrut Dağı/Türkiye

Canlıların kökeni tartışılıyor

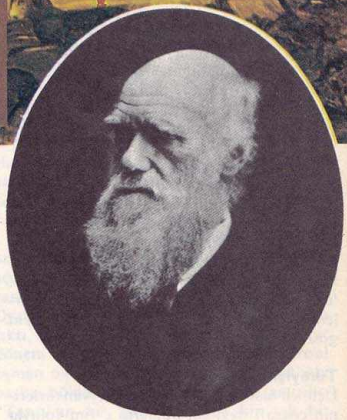

İnsanın ve diğer canlıların kökenine ilişkin tartışmalar, yaklaşık 150 yıldır olanca şiddetiyle sürüyor. Fakat hâlâ bu konuya ilişkin elle tutulur kanıtlar ortaya konamıyor. Aşağıdaki yazıda bu farklı sonuçlar inceleniyor.

EVRİM TEORİSİ, en genel hatlarıyla, yeni bitki ve hayvan türlerinin kendilerinden öncekilerden türediğini belirtir. Buna, eskiden türeyiş teorisi ya da dönüşümcülük deniyordu. **Charles Darwin,** 1859'da **"Türlerin Kökeni"** adlı kitabını yayımladığında bu teori zaten iki kuşaktan beri geniş bir kesimce biliniyor ve tartışılıyordu. Darwin'in büyükbabası Erasmus Darwin, 1794'te; Fransız bilim adamı Jean Baptiste Lamarck ise 1809'da bu konuda iki değişik görüş ileri sürmüşlerdi.

Darwin'in teorisi, eski Yunan ve Roma düşünürlerinin görüşleriyle çelişiyordu. Bu düşünürler, özellikle de Aristo, türlerin ebediyen sabit kalacağını ve değişmeyeceğini savunmuşlardı. **Tevrat**'ın Yaratılış (Tekvin) bölümünde anlatılanlar, klasik felsefenin ışığında şöyle yorumlanıyordu: Değişik bitki ve hayvan türlerini doğrudan doğruya Tanrı yaratmış, bunlar daha sonra herhangi bir değişikliğe uğramamışlardır.

Çelişkili görüşler var

Kutsal Kitap'a harfi harfine bağlı olan tutucu kesim, türeyiş yoluyla evrim teorisine 19. yüzyıldan bu yana karşı çıkıyor. Gelgelelim, bilim adamlarının büyük bir bölümü bu teoriyi uzun zamandır benimsiyorlar. Evrimin doğruluğu genel olarak araştırılmıyor. Ama

19. yüzyıl, evrim konusunda birbiriyle çelişen iki görüş arasındaki şiddetli çatışmalara sahne oldu. Hıristiyan inanışı dünyanın ve tüm canlıların Tanrı tarafından altı günde yaratıldığını kabul ediyordu. Tintoretto'nun yukarıda görülen tablosunda bu olay canlandırılıyor. Charles Darwin (sağda) ise 1859 yılında yayımlanan "Türlerin Kökeni" adlı kitabında yeni bir teori öne sürdü. Evrimin, acımasız bir süreç olan doğal seçme yoluyla gerçekleştiğini savundu (üstte).

türlerin bir evrim geçirmesiyle yeni türlerin mi ortaya çıktığı, ya da türlerin niçin ve nasıl değiştiği gibi sorular ortadadır. Bilim çevrelerinin bu konuda görüşleri ise oldukça çelişkili.

Türeyiş yoluyla evrim

Charles Darwin, tam adı **"Doğal Seçme ya da Yaşam Mücadelesinde Tercih Edilen Soyların Sakınımı Yoluyla Türlerin Kökeni Üstüne"** olan söz konusu kitabında, evrimin nasıl gerçekleştiği konusunda özgün bir görüş ortaya attı. Böylelikle türeyiş yoluyla evrim anlayışını önceki görüşlere oranla daha inanılır hale getirdi. Çünkü türlerin dönüşümünü doğal seçme gibi akla yakın gelen bir mekanizmayla açıklıyordu. O günden beri türeyiş yoluyla evrim üstüne genel kuramla, Darwin'in doğal seçme kuramına aynı olgularmış gibi bakılıyor. Ancak önemli bir noktayı belirtmek gerek: Darwin'in açıklamasını kabul etmeden

de evrim kuramı benimsenebilir.

Fosil kayıtları

Evrime ilişkin akıl yürütmelerin bazılarını yeniden hatırlamakta yarar var. Bunlardan birincisi fosil kayıtlarına dayanır. Pek çok bitki ve hayvan türünün kalıntıları fosiller yoluyla bugüne kadar geldi. Bunların bulundukları toprak düzeyinden hangi sırayla ortaya çıktıkları da anlaşılabiliyor. Fosiller, bir zamanlar dünyada mevcut olan sayısız bitki ve hayvan türünün sonradan tükendiğini ortaya koyar. Bunlar arasında en çok bilinenler, yaklaşık 70 milyon yıl önce soyları tükenen dinozor gibi, dev sürüngenlerdir.

Ortak özellikler var

Yeni organizma tipleri çoğu kez kendilerinden öncekilere benzerler. Bu nedenle, bunların eskiden var olan türlerden geldiklerini varsaymak akla uygun görünüyor. Örneğin sürüngenlerden çok sonra ortaya çıkan kuşların ve memelilerin pek çok ortak anatomik özelliği var. Hepsinde iki çift, beş parmaklı kol ve bacak bulunur. Kuşların kanatları, insanların parmakları ya da balinaların yüzgeçleri farklı düzenlemeler içindedir ama genelde ortak bir yapıya sahiptirler.

Türler zamanla değişebilir

Bir evrim olduğunu düşündüren ikinci neden, evcil hayvan ve bitkilerde pek çok soy ve çeşidin bulunmasıdır. Örneğin tazıyla, Pekin köpeği arasındaki farklılıkları düşünün. Bunlar kendilerine benzer türlere seçmeci çiftleşme uygulanarak üretilirler. Bu olgu, türlerin görünümünün katı bir biçimde belirlenmiş olmadığını, zamanla değişebileceğini gösterir.

Türeyişin kanıtları

Üçüncü olarak, belirli bitki ve hayvan türlerinin coğrafi dağılımı bunların evrim yoluyla türediğini düşündürüyor. Örneğin Güney Amerika açıklarındaki Galapagos Adaları'nda bulunan bir ispinoz türü, Darwin'i çok etkilemişti. Anakaradaki ispinozlar birbirine çok benziyordu. Oysa Galapagos Adaları'nda dar bir alan içinde tamamen farklı beslenme düzenleri olan ayrı ayrı türler yaşıyordu. Bu olgu, en basit şekliyle şöyle açıklanabilir: Kimi ispinozlar, anakaradan adalara göç ettiler, bunların soyundan gelenler ise yerel koşullara uyan yeni türler oluşturdular. Buna benzer daha pek çok örnek verilebilir.

Son olarak, bitki ve hayvanların bir hiyerarşi içinde sınıflandırılabilmeleri de türeyiş kavramını destekliyor. Örneğin insan türü kuyruklu ve kuyruksuz maymunlarla birlikte primat grubuna, bu grup öteki türlerle birlikte memeliler grubuna, memeliler de omurgalılar sınıfına girer. Her grubun kendi içinde taşıdığı benzerlikler, ortak atalardan türedikleri öne sürülerek açıklanıyor. Tabii, gruplar büyüdükçe bu ortaklıkların da azaldığı belirtiliyor.

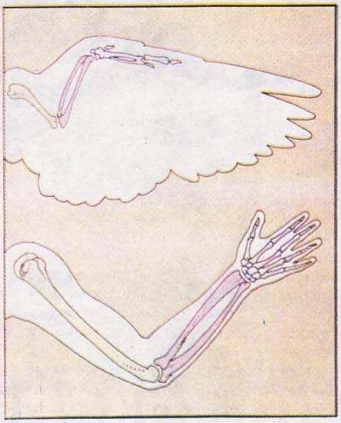

Kuş kanadıyla (üstte) insan kolu (altta), görünüşleri çok farklı olduğu halde benzer yapılara sahiptir. Kuşların ve insanların, kanat ve kol yapılarına temel olan, ortak bir ataları olduğunu düşündürten bu olgu, evrimin güçlü bir kanıtıdır. Eski dünyanın önde gelen düşünürleriyse, türlerin ebediyen sabit kalacağına ve değişmeyeceğine inanıyorlardı (solda).

Staffordshire buldogteriyeri. 1835 dolaylarında İngiltere'de köpekleri boğaların üstüne salarak oynanan "boğa kızdırma" oyunu yerine köpek dövüşleri moda oldu. Staffordshire buldogteriyeri de bu amaç için buldoglarla teriyerler çaprazlanarak üretildi (üstte).

Yaşam suda başladı

Fizikçiler genel olarak, evrenin müthiş bir "ilk" patlamayla ("big bang") ortaya çıktı-

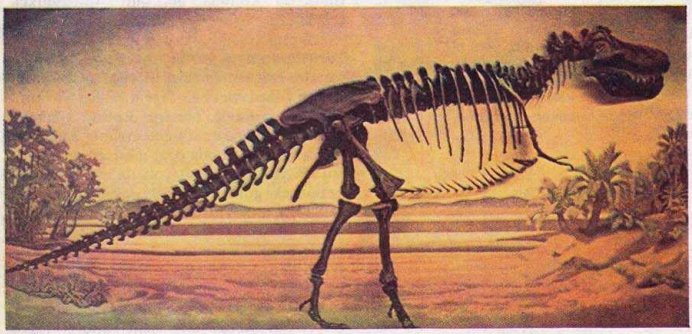

Bilimsel adı "Tyrannosaurus rex" olan bir dinozorun iskelet modeli. Dinozorlar yaklaşık 70 milyon yıl önce tükendi. Ama fosil kalıntıları bugüne kadar geldi. Bunun da evrim teorisi için sağlam bir destek oluşturduğu iddia ediliyordu (solda).

Alaya alınınca intihar etti

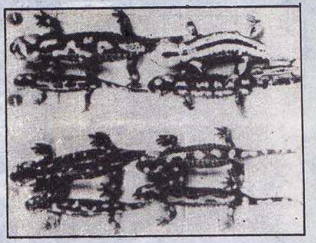

Sonradan edinilmiş özellikler kalıtımla kuşaktan kuşağa geçebilir mi? Yeni Darwincilerin buna cevabı kesin bir *"hayır"* dır. Ama bunun aksini düşündüren bazı deneysel kanıtlar öne sürülüyor.

Avusturyalı genç ve başarılı bir biyolog olan **Paul Kammerer** 1903-1908 yılları arasında noktalı semenderler *(Salamandra maculosa)* üstünde bir dizi deney yaptı. Su kelerine benzeyen bu yaratıkların derisinde siyah zemin üstünde sarı noktalar bulunur. Bukalemunlar gibi bulundukları yere göre renk değiştirirler.

Kammerer biri, 1. ve 2. sıranın solundakiler sarı, öteki 3. ve 4. sıranın sağındakiler siyah kum üstünde iki grup semender yetiştirdi. Bunların renkleri hemen değişti tabii.

Ondan sonra, uyum sağlamak için aldıkları rengin bir sonraki kuşağa geçip geçmeyeceğini görmek üzere bu semenderleri çiftleştirdi. Olay, şaşırtıcı bir biçimde gerçekleşti. Sarı kum üstünde büyütülen sarı ana-babaların yavruları neredeyse saf sarı renkte oldu (1. sıranın sağındakiler).

Kammerer'in yaptığı bu ve buna benzer deneyler, sonradan edinilmiş özelliklerin kalıtımla geçebileceğini kesinlikle kanıtlamış görünüyordu. Böyle bir kanıt, genetik biliminde bir devrime yol açabilirdi. Kammerer'in elde ettiği sonuçların en azından büyük bir dikkatle incelenmesi gerekiyordu. Ne var ki, bilim çevreleri kötü niyetli bir davranışla, Kammerer'in çalışmalarını alaya aldılar. Bu da onu intihara sürükledi.

Galapagos Adaları'nda yaşayan ve türdeşlerinden bambaşka özellikler taşıyan ispinozlardan iki örnek. Darwin, bu kuşları evrime kanıt olarak gösterdi (üstte ve altta).

ğını kabul ediyorlar. Onlara göre evren, bu büyük patlamadan sonra soğumaya başladı. Akkor halindeki plazmadan süzülüp çıkan atomlar halindeki madde ile büyük gaz bulutları, yıldız galaksilerini oluşturdular. Daha sonra sıcak maddelerin küçük olanları yıldızların çekimine kapıldı ve onların çevresinde dönen gezegenler haline geldiler.

Bunlardan biri de dünyadır. Dünya soğudukça su buharı yoğunlaştı ve denizler oluştu. En yaygın iddiaya göre yaşam, ilk önce suda başladı. İlk canlı organizmalar fotosentez yapma yeteneği olan bitkilerdi. Hayvanlar önce suda ortaya çıktılar, sonradan karaya yerleştiler. Bu kara hayvanlarından da zaman içinde insan türedi. *darkmalt*

Dünya göklerden ayrıldı

Kutsal Kitap'taki Yaratılış bölümünün ilk kısmında da buna benzer bir sıra izlenir. Önce aydınlık, karanlıktan ayrılır. Bazı kişiler bunu, radyasyonun maddeden ayrılması şeklinde yorumluyorlar. Sonra dünya, tek bir kütle halinde göklerden ayrıldı. Ardından denizler ve karalar oluştu. Aynı bölümde, daha sonra bitkilerin, deniz ve kara hayvanlarının, sonunda da insanın ortaya çıkışı anlatılır.

Zaman ölçüleri farklı

Nesnelerin kökenini açıklayan bu iki yorum arasındaki fark şudur: Bilimsel yorum, bu olayların milyarlarca yıllık bir süreç içinde olduğunu kabul eder. Kutsal Kitap ise her aşamanın başka bir günde yer aldığından söz eder. "Gün" terimi çağ ya da evre olarak alınırsa, iki yorum arasında pek fazla bir fark kalmaz. Tek uyumsuzluk, Kutsal Kitap'ta Güneş ve Ay'ın dördüncü "gün"de ortaya çıktıklarının söylenmesidir.

Ama bunun bile, "gün" teriminin sözlük anlamıyla alınmaması gerektiğini göstermesi açısından önem taşıdığı söyleniyor. Çünkü zaman, Güneş'in doğuşu ve batışıyla ölçülür. Oysa metne göre, Güneş sonradan ortaya çıktı. Yani daha önce zamanın olmadığı bir dönem vardı. Ayrıca, beşeri ve Tanrısal zaman ölçülerinin aynı olmadığı Tevrat'taki başka bölümlerde de açıkça dile getirilir. "Tanrı'nın bir günü bin yıl, bin yılı bir gündür."

Bitmeyen tartışma

Kutsal Kitap'a harfi harfine bağlı tutucularla evrimciler arasında sürüp giden, çoğunlukla da din ve bilim arasındaki dramatik çatışma olarak sunulan anlaşmazlık gele gele "gün" sözcüğünün nasıl yorumlanacağına dayandı. Oysa bu bağlam içinde günün 24 saatten oluştuğunu kabul etmek için hiçbir neden yoktur. Bu açıdan bakılınca türeyiş yoluyla evrim teorisini, dini bakımdan bile reddetmek için geçerli bir zemin yok gibi görünüyor.

Ne var ki, evrim teorisi kabul edildiği anda, insanın önüne bir dizi yeni sorun çıkıyor. Bunların altında yatan, yüzeyde tümüyle bilimsel gibi gibi görünse de yine dini ve felsefi sorunlardır.

Bu sorunların en önemlisi, yeni türlerin kökenine ilişkin olanıdır. Yeni türler aşamalı olarak mı, yoksa ani bir değişim ya da sıçrama sonucu mu ortaya çıktılar? Bu soru yüz yıldan

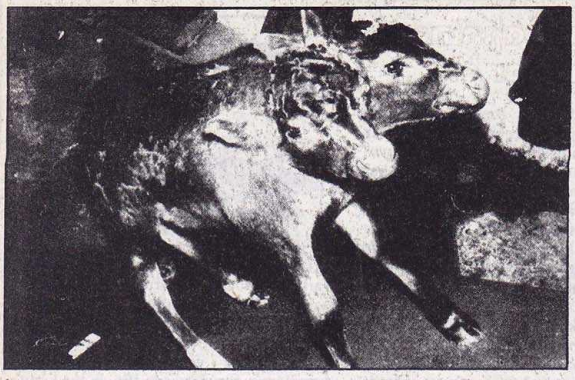

fazla bir zamandır hararetle tartışılıyor. Söz konusu yaklaşımlar, birine "Aşamacılar", ötekine ise "Ani ortaya çıkış yanlıları" denilen iki düşünce akımı oluşturdu.

Darwin, aşamacı görüşten yanaydı. Günümüzde onu izleyenler, yani Darwinciler de öyledir. Bu görüş açısını benimsemelerinin nedeni bilimsel olmaktan çok, felsefidir.

Bu iki başlı buzağı genetik bir mutasyon (ani değişim) sonucu doğdu. Ancak sadece birkaç gün yaşayabildi (en üstte).

1977 yılında Çin'in kuzeydoğu bölgesinde doğan kıllı çocuk. Genlerin bir rastlantı sonucu farklı birleşmeleriyle böyle garip özellikler oluşabiliyor. Ama doğal seçme, tercihini pek bunlardan yana kullanmaz (ortada).

"Ancon" denilen kısa bacaklı koyunla normal bir koyun. Genetik mühendisliği bir teori olarak ortaya çıkmadan çok önce de uygulanıyordu. "Ancon" türü, Amerika'nın Massachusetts eyaletinde 1791 yılında tek bir yavru koçtan üretilmişti (sağda).

Türlerin aniden belirmesi

"Türlerin Kökeni" yayımlanmadan önce bile kimi yazarlar evrim teorisi ile, türlerin Tanrı tarafından yaratıldığı inancı arasında bir çelişme bulunmadığına işaret ediyorlardı. Çünkü Tanrı, yeni bir türü, ister mevcut bir varlığı dönüştürerek, isterse doğrudan doğruya cansız maddeden yaratabilirdi. Bu açıdan bakıldığında, Yaratıcı'nın evrim sürecini sürekli denetimi altında tuttuğu ve yeni türleri bu yolla yarattığı ileri sürülebilir. Bu yorumun bir avantajı da yeni hayvan ve bitki türlerinin nispeten ani ortaya çıkışlarına kendiliğinden bir açıklama getirmesidir.

"Ani değişim olamaz"

Öte yandan, maddeci felsefeyi savunanlar da kendilerini, evrim sürecini sadece maddenin yasalarıyla açıklamaya zorunlu hissediyorlardı. Herhangi bir şeyde hafif bir mucize kokusu sezdiler mi onu reddedebilmek için ellerinden geleni yapıyorlardı. Darwin de maddeci varsayımları benimsediği için aşamacı görüşten yanaydı. Ani değişimler olabileceğini reddediyor ve "Türlerin Kökeni"nde şöyle söylüyordu: *"Ani değişimler düşüncesinin, bilimin sınırları dışına çıktığı ve mucizeler alanında yer aldığı kanısındayım."*

Uzlaşan çelişkiler

Yukarıda anlatılan değişik felsefi görüşler, yıllardır süregelen tartışmalarda açıkça görünmeyen ama önemli bir rol oynadılar. Bununla birlikte, bir Yaratıcı'ya inanmak, yeni türlerin aşamalı bir evrim sonucu ortaya çıktığının reddedilmesini gerektirmiyor. Aynı şekilde, maddecilerin de evrimde ani sıçrayışların olabileceğini reddetmeleri için hiçbir gerçek neden yoktur.

Şaşırtıcı görünse de, bu iki anlayış birbiriyle uzlaştırılabilir. Bazı batılı din bilimciler, Tanrı'nın, evreni kurduktan sonra "rasgele" bir şekilde doğa yasalarını koyduğuna ve canlı varlık türlerini böyle yarattığını iddia ediyorlar. Bu görüş, Yeni Darwincilerin evrim anlayışından hiç farklı değildir. Öte yandan, kimi maddeciler de ani büyük değişimler olabileceğini kabul ediyorlar, ancak bunları rastlantısal olaylar olarak değerlendiriyorlar.

Doğal seçme

Bilindiği gibi köpek, güvercin, tavşan gibi evcil hayvanlarla, lahana, üzüm gibi bitkilerde insanın yönlendirdiği birtakım seçmeler sonunda çeşit çeşit yeni soylar çıktı. Darwin, aşamacılığa ilişkin temel akıl yürütmesini bu yeni soyların karşılaştırmasına dayandırdı. Hayvan ve bitki yetiştirenler, bir sonraki kuşak için en elverişli tipleri seçiyor, soy ya da çeşidi belirli bir yönde yavaş yavaş ıslah ediyorlardı. Darwin, doğanın da aynı biçimde davrandığını düşünüyordu. Yani doğa kendi başına yaptığı seçme ile çevreye daha iyi uyum sağlayan ana-babaların yavrularına daha fazla yaşama şansı tanıyordu.

Cevap bulunamayan soru

Fakat asıl tartışılan konu, türler arasında yerlerine uyum sağlamış soylardan yenilerinin nasıl çıktığı değil, türlerin kendi kökenlerinin ne olduğudur. Garip bir çelişkidir ama, Darwin'in "Türlerin Kökeni"nde cevap bulamadığı tek soru da budur. Gerek Darwin gerek izleyicileri, benzer süreçlerin uzun bir süre tekrarlanmasının yeni türleri ortaya çıkarabileceğini varsaydılar. Bunun olabilirliğini kimse tartışmıyor. Ancak aşamacılığa karşı olanlar en azından bazı türlerin nispeten büyük ve ani dönüşümler sonucu, daha kısa

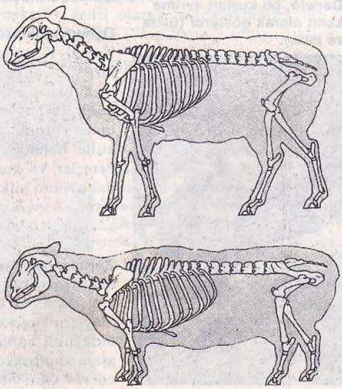

sürelerde ortaya çıktığını ileri sürüyorlar.

Darwin'in iddiası gibi bu da, evcil hayvan ve bitki soylarının karşılaştırılmasına dayandırılabilir. Yeni çeşitler ya da soylar uzun süren seçme sonucu ortaya çıktı, bunun doğru olduğu söyleniyor. Ama kimileri de, zaman zaman gerçekleşen değişimlerin ya da hilkat garibelerinin eseri oldular. Örneğin meyve ağaçlarında arada bir ötekilerden tamamen farklı fideler ortaya çıkabiliyor ve bunlardan yeni çeşitler üretilebiliniyor. Hayvan yetiştiriciliğinin tarihinde de yeni soyların kendiliğinden ortaya çıkan garibelerden türetildiği olmuştur.

Evrimciler açıklayamıyorlar

Fosillerin tarihine bakıldığında genel bir kural olarak şu görülüyor: Yeni bir tür ortaya çıkıyor ve fazla bir değişikliğe uğramadan birkaç milyon yıl varlığını sürdürüyor. Sonra birden ortadan kayboluyor. Fosillerde aşamacı görüşü doğrulayacak kanıt hemen hemen yok gibidir. Darwin bunun fosil bulgularının eksikliğinden ileri geldiğini iddia ediyordu. Ama aradan geçen 120 yıl içinde yapılan araştırmalar sonunda, bu iddia da geçerliliğini oldukça yitirmiş durumdadır.

Ayrıca atların ve öteki hayvan gruplarının fosillerinden elde edilen verilere göre evrimci değişim oranları hesaplandı. Bu hesaplar, söz konusu hayvanların aşamalı olarak ortaya çıkmaları için gereken zamandan çok daha yavaş değişime uğradıklarını gösteriyor. Yani geçen zaman ne kadar uzun olursa olsun, aşamalı bir gelişme için yeterli değildir. Yeni Darwinciler buna karşı, aşamalı değişimlerin bazı dönemlerde ötekilere oranla çok daha yavaş olabileceğini ileri sürüyorlar. Ama bunu kabul ederken, düşünceleri de ister istemez ani değişim düşüncesine yaklaşıyor.

Kromozomlar teoriyi çürütüyor

Araştırmacıların, ani sıçramaların gerçek olduğunu düşünmeleri için en geçerli nedenlerden biri şu: Bugün var olan türlerin çoğu ile, bunlarla az çok akraba olan türler arasında kromozomların sayısı ve yapısı açısından büyük farklar var. Bu tiplerin kromozomlarında zaman zaman değişmeler olduğu biliniyor. Bu değişmeler, yumurta ve sperm hücrelerini üreten ve miyosis denilen hücre bölünmesi sırasında olur.

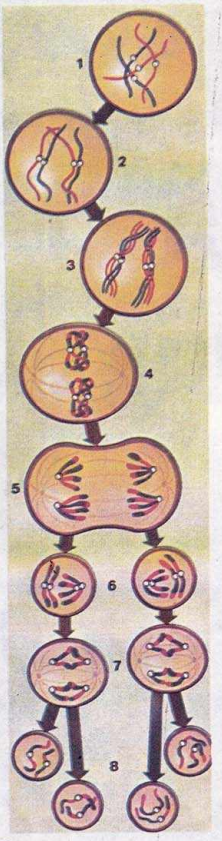

Cinsiyet hücreleri üretilirken cereyan eden miyosis sürecini gösteren diyagram. Kromozomlar çift çift ayrılıyor (1-2), ikili sarmal hale geliyor (3), kalınlaşıyor ve sarmallarının parçalarını değiş tokuş ederek genetik bilgiyi birleştiriyorlar (4), çiftler ayrılıyor (5), hücre bölünüyor (6). Her hücredeki ikili sarmal kromozomlar bölünüyor, hücreler ayrılıyor (7). Ortaya çıkan yeni hücrelerde (8) ana hücredekinin yarısı kadar kromozom var (üstte). Hatalı bir miyosisin ürünü olan tüysüz bir şahinbıyığı çiçeği (solda).

Miyosisin başlangıcında ana hücrenin kromozomları çiftler halinde bir araya gelirler. Normal olarak her çiftten biri, iki dişi hücreden biriyle birleşir. Ama bazen çiftler gerektiği gibi ayrılmayı başaramaz ve dişi hücrelerden birinde daha fazla, ötekinde daha az kromozom toplanır. Dolayısıyla bu anormal hücrelerden ortaya çıkan döldeki kromozom sayısı yanlış olur.

Bunlar çoğunlukla anormal ve kısır olurlar. Ama kendi kendini dölleme ya da bitkilerde çok görüldüğü gibi, kendilerine benzer anormal organizmalarla (örneğin kendi kardeşleriyle) çaprazlama yoluyla çoğalmayı başarırlarsa doğrudan doğruya yeni bir türün çıkmasına yol açarlar. Kromozom sayılarındaki farklılık, bunların kendilerini üreten hücrelerle çiftleşmesine izin vermez. Böylece yeni tür, bütünüyle özgünlüğünü korur. Miyosis sırasında kromozomların kırılması ya da yanlış yerlerdeki kromozomlarla birleşmesi gibi diğer değişimler de, buna benzer sonuçlar verebilir.

Ani sıçramalar daha güçlü

Evrim sürecinde ani sıçramaların olduğunu savunanlar, garibe yaratıkların çoğunun doğal seçme yoluyla eleneceğini inkâr etmiyorlar. Evrim sürecine genel olarak bakıldığında "umut vaat eden canavarlar"ın pek azının varlığını sürdürebildiği görülüyor. Yeni Darwinciler bile bunu inkâr etmiyorlar. Evrim konusundaki bu iki düşünce akımı, sadece vurguladıkları noktanın farklı olmasından ötürü birbirlerinden ayrılıyorlar. Biri, yeni türlerin evrim sürecinde ani sıçramaların küçük bir rol oynadığını, öteki, türlerin hepsinin olmasa bile, çoğunun ani sıçramalarla ortaya çıktığını iddia ediyor. Teraziye vurulduğunda kanıtlar şimdilik ikinci görüşü destekliyor. Ama yapılacak daha çok iş var.

Maddeci görüş yargılanıyor

Evrimci teoriler arasındaki güncel tartışma işte bundan ibaret. İlk bakışta böyle sorunların bu kadar gürültüye yol açması şaşırtıcı görünebilir. Ama daha eski tartışma ve anlaşmazlıklarda da olduğu gibi, bir görüşün savunucuları arasında kimilerinin bilimsel teorilerden çok, bağnaz inançlarını savunmak için kavga verdikleri bir gerçektir. Ancak bu kez, bağnaz meydan okumaların karşısında kendini tehdit altında gören maddecilerdir.

Yeni-Darwincilerin evrim teorisini sınırlayıcı öğeler nelerdir? Sayfa 697'de.

Kendiliğinden yükselen tabut

Dünyanın her yanında çok ilginç özelliklere sahip kutsal yerler, mabetler vardır. Bu tür yerlerde, özellikle yükselen, kaybolan, hatta yolculuk yapan tabutlara ilişkin olaylar çok yaygındır. İstanbul'daki bir camide de bir yükselen tabut var. Aşağıdaki yazıda Namık Talat Güraslan'ın araştırmasını sunuyoruz.

Yalçın Dağlı

İSTANBUL'UN BEYAZIT semtinde, Çoban Çavuş Medrese Sokağı ile Sümbül Sinan Sokak arasında, küçük ve şirin bir cami var: Kâtip Sinan Camii. Bu camiyi bilen herkesin aklına kubbesinin kenarında hemen hemen 500 yıldır duran tabut gelir.

Ölüm tarihi yok

Camiyi hayır için yaptıran kişi, yani **Kâtip Sinan,** çevrede sevilen, yardımsever, eliaçık bir insandı. Caminin yaptırılmasında büyük hayrı ve emeği geçmişti. Caminin yapımından bir süre sonra ölen Kâtip Sinan için bir mezar yapıldı. Mezar taşının üzerinde bazı yazıların bulunmasına rağmen ölüm tarihi yok! Fakat giriş kapısının üzerindeki bir yazıda "Kâtip Sinan Camii Şerifi 1496" yazıyor.

Tabut yükseliyor

Kâtip Sinan'a da, ölümünden sonra dinin gerekli kuralları uygulandı ve konulan tabutunun içinde, caminin girişinin sağ tarafında bulunan mezarına defnedildi. Gece olduğunda ve herkesin uyuduğu bir saatte Kâtip Sinan'ın tabutu yükselerek, caminin kubbesinin kenarına geldi. Üstüne atılan o kadar toprağın ağırlığından nasıl kurtulup da bu mucizevi olayı gerçekleştirdiği anlaşılamadı. Ölmüş bir insanın nasıl olup da caminin kubbesine tabutuyla konduğu, halkın korku ve dehşete kapılmasına neden oldu.

Aşağı indirdiler ama...

DARKMALT

Olayın öğrenilmesinden sonra, bu olaya bir anlam veremeyen caminin imamı ve çevre sakinleri, tabutu yukarıdan aşağıya indirerek tekrar mezarına yerleştirdiler. Ertesi gün sabah namazını kılmak için camiye gelenler, gördükleri karşısında hayrete düştüler. Çünkü gene, Kâtip Sinan'ın tabutu mezarından çıkarak, caminin kubbesinin kenarında duruyordu. Olay, içinden çıkılmaz bir hal almıştı ve halk endişe içindeydi. Tabut indirilerek tekrar yerine konuldu.

Fakat Kâtip Sinan'ın tabutu yere inmemekte kararlıydı. Nitekim, üçüncü gece de tekrar yükselerek, gene aynı yere geldi. Olay karşısında çaresiz kalan caminin imamı ve çevre sakinleri bu işin içinde bir keramet olduğunu anlayarak, yapacakları bir şeyin olmadığını ve tabutun, caminin kubbesinin kenarında kalmasının uygun olacağını anladılar. İşte o gün bugündür, caminin tepesinde bir tabut ve yerde de boş bir mezar duruyor.

Kâtip Sinan'ı rüyasında gördü

Kâtip Sinan'ın bu olağanüstü tabutuyla mezarından çıkarak caminin tepesine yükselmesi ve kenarında durması olayı bununla bitmiyor. Yetkililer, caminin tamiri için bundan 30 yıl önce bir marangoz ile anlaştılar. Her konuda anlaşılmasına rağmen, marangoz tam işe başlayacağı sırada caminin imamına bir meseleden ötürü kızarak işi yarım bırakıp gitti. Marangoz, akşam rüyasında Kâtip Sinan'ı gördü. Kâtip Sinan, işini yarım bırakıp gitmesinin doğru olmadığını söyleyerek marangozu uyardı. Marangoz ertesi gün uyandığında ilk iş olarak imama gitti. Özür dileyerek yarım bıraktığı işini tamamladı.

Kâtip Sinan Paşa, öldüğünde kendisinin hayattayken yaptırmış olduğu caminin bahçesine gömüldü. Aynı gece tabut bu mezardan bilinmeyen bir gücün etkisiyle çıktı ve caminin kubbesinin kenarına kondu. Sonuçta mezar boş kaldı (üstte).

Tabut yerine konulsa...

500 yıldır caminin üzerinde gizemli bir şekilde duran, zaman ve mekâna meydan okuyan bu sanduka, acaba şimdi bulunduğu caminin tepesinden yere indirilip, boş mezarına konulsa, tekrar gizemli bir güçle, bilinmeyen bir şekilde yükselip, kubbedeki yerini alır mıydı?

Tabutun içi boş çıktı

1856 yılının bir Kasım sabahı, Kop şehrindeki cezaevinin bir hücresinde, idama mahkûm edilen **John Gebhard**'a son sözleri sorulduğunda, şunları söylemekteydi: *"Muhterem peder, boşuna vaktinizi harcamayın. Vücudumu yok edebilirsiniz, ama ruhumu asla... Üstelik siz vücudumu bile mezarda tutamayacaksınız. Beni iyi dinleyin. Beni hiçbir mezar, hiçbir tabut hapsedemeyecektir. Çünkü suçsuz ölüyorum."*

İdamdan sonra hapishanenin müdürü cenazenin, hapishanenin arka tarafındaki mezarlığa gömülüşüne nezaret edip, başına da iki nöbetçi dikti. Çünkü cesedin, onun sağlığındaki arkadaşları tarafından çalınacağından korkmaktaydı. Daha sonra asıl katil bulunduğunda, John Gebhard'ın suçsuzluğu anlaşıldı ve dini bir törenle yeniden gömülmek için mezarı herkesin huzurunda açıldı.

Tabut yukarı çekildi ve çivileri sökülerek kapağı kaldırıldığında, içinin boş olduğu görüldü. Çevredeki mezarlar da arandığı halde, ceset yoktu. Bundan yüz yıl sonra 1956 yılında Kop şehrindeki gençler, Pearl dağlarında yaptıkları bir piknik sırasında ilginç bir mezar taşı buldular. Bu mezar taşı halen Pearl müzesindedir ve üzerinde şunlar yazmakta-

Kâtip Sinan Paşa'nın yükselen tabutu yüzyıllardan beri caminin kubbesinin kenarında duruyor (solda üstte). 1496'dan beri gizemini koruyan Kâtip Sinan Paşa Camii'nin kapısı (solda altta).

dır: *"John Gebhard'ın hatırasına. Tanrı ile beraber olana ne mutlu."*

Tabutu ile memleketine döndü

Kanada kıyıları yakınlarındaki Prens Edward Adası'nda doğan **Charles Coghlan**, ailesi tarafından öğrenim için gönderildiği İngiltere'de tiyatro oyuncusu oldu. Ancak, ailesi onu evlatlıktan reddetti. İngiltere'de bir turne sırasında falına bakan bir falcı kadın, onun, Amerika'nın güneyinde öleceğini ve ancak doğduğu adaya gittikten sonra huzura kavuşabileceğini söyledi. 1898 yılında Texas'ta bir turne sırasında ölen Coghlan, orada deniz kıyısındaki küçük bir mezarlığa gömüldü.

İki yıl sonra büyük bir fırtına, şehri ve mezarlığı altüst etti. Ailesi Coghlan'ın tabutunu bulana ödül vaat etti fakat kimse tabutu bulamadı. Bu fırtınadan 10 yıl sonra, Prens Edward Adası'nda balıkçılar, istiridyelerle kaplı bir sandık buldular. Sandık, aslında bir tabuttu ve içinde ise Coghlan'ın kalıntıları vardı. Tabutun üzerindeki gümüş levhacıkta ise adı yazılıydı. Böylece Coghlan, yetmiş yıldan önce doğduğu yerin yakınlarına gömüldü.

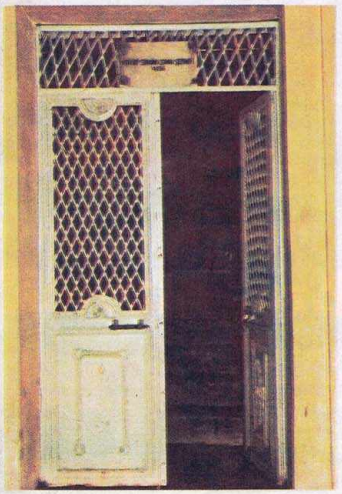

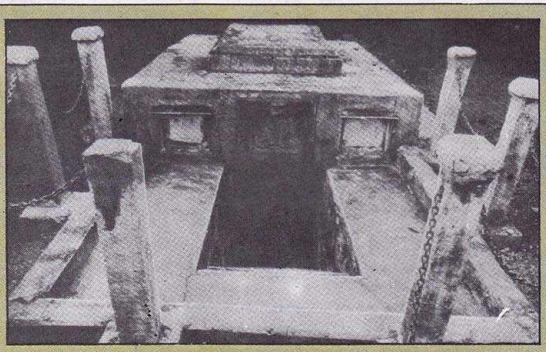

Hareket eden tabutlar

18. yüzyılda Antiller'de Barbados'da çiftçi bir aile olan **Walrond**'lar Christ Kilisesi'nde bir taş mezar yaptılar. Mermer kapıları olan bu mezar bir kale gibiydi.

1807'de bir aile üyesi olan Bayan **Thomasina Goddard** bu mezara gömüldü. 1808 ve 1812'de, mezarın onarımını yaptıran **Chase** ailesi, iki kızlarını da aynı yere gömdüler.

1812'de mezar, baba **Thomas Chase**'in gömülmesi için tekrar açıldı. Mezara girildiğinde, kızların tabutlarının üst tarafta durduğu görüldü. Herhangi bir tahribat yoktu.

Gelecek cenaze töreninin vakti geldiği zaman, sekiz hafta geçmişti. Esrarengiz mezar tekrar açıldı. Törende kalabalık bir grup vardı. Bu defa da, hayal kırıklığına uğranılmadı. Dört Chase tabutunun hepsi karmakarışık, düzensiz bir haldeydi.

Barbados Valisi Lord **Combermere** olayla ilgilendi. Kapının çevresini kütüklerle örttürdü. Sonraki yıllarda, mezardan sesler geldiği söyleniyordu. Bunun üzerine, vali yeniden düzenleme yaptırdı.

Olay açıklanamadı.

Uzayda çarpılan astronotlar

Ay'a ilk ayak basan insan olan Neil Armstrong, akli dengesizliğinden, NASA'dan uzaklaştırıldı. Bir başka astronot Edgar Mitchell akıl hastanesine kapatıldı. Birçok astronot, çeşitli sinirsel rahatsızlıklar geçiriyorlar. Uzayadamlarının yaşam dengeleri neden bozuluyor? Özel olarak eğitilmiş bu üstün insanları, hangi güç etkiliyor? Arkadaşımız Ata Nirun, konuyu inceledi.

UZAYI FETHETMEK, insanlığın en büyük rüyasıydı. 1960'lı yıllardan sonra, insanoğlu bu rüyasını gerçekleştirmenin yolunda. Yalnız ortada garip bir durum var. Bu başarıyı sağlayan, uzaya çıkan, Ay'a ayak basan tüm astronotların adları kısa bir süre sonra duyulmaz oluyor.

Tecrübeli astronotlardan yararlanılamıyor

Mercury, Gemini ve Apollo uçuşlarında görev alan astronotlardan gelecekte de yararlanılması düşünülüyordu. Columbia ve Challanger uzay mekiği projelerinde, eski astronotların yerine yenileri kullanıldı. Aslında, mekik projesinin amacı, normal insanların da uzaya çıkabileceklerinin ispatlanmasıydı.

Çünkü uzay mekikleri, belli bir yüksekliğe çıkan, uzayın derinliğine yönelmeyen araçlardır. Bir sonraki aşama olan, "Shuttle" uzay projesi ise, deneyimli uzayadamlarına göredir. Shuttle projesi, insanın uzayda bir yerleşim merkezi kurmasına yöneliktir. Öyleyse, deneyimli uzayadamları kullanılmalıdır. Yazık ki, bu düşünce gerçekleştirilemiyor. Çünkü, uzaya daha önce çıkmış olan astronotlardan bir türlü yararlanılamıyor.

Birbirine benziyorlar

Bugüne kadar 26 erkek ve kadın, uzay uçuşları için seçildiler. Bu insanlar, Shuttle projesinde pilot ve bilim adamı olarak yer alacaklar. Ayrıca 50 kişilik bir ek liste, hazır bekletiliyor.

Bu listelerin içinde, deneyimli hiçbir astronotun adı görülmüyor. Dünün **Armstrong, Aldrin, Collins, Anders, Worden, Carpanter, Grissom** ve **Cunningham** gibi ünlü astronotları bu listeye giremiyorlar.

Onların alınyazılarını birdenbire değiştiren, uzaydır. Aniden büyük üne kavuşan bu insanların tümü birbirlerine benziyorlar. Çoğu yüksek rütbeli kara, deniz ve hava subaylarıdır. Meslekleri aynıdır, hepsinin yaşları kırk civarındadır. Hepsi evli ve çocuk babasıdır. Tüm bu özellikler, akıllı, düzenli, tedbirli ve sosyal yaşam ortamına uygun bir insan tipini gösterir.

En güç anlarda, kuvvetliydiler

Tüm bu astronotlar, uçuş hazırlığı süresince, en zor koşullar altında, yaşam savaşı vererek örnek bir biçimde davrandılar. Uçuş sırasında hiçbiri sarsılmadı. Başarısızlığın en güç saatlerini yaşayan ve çok zor koşullara rağmen dünyaya dönmeyi başarabilen Apollo 13 astronotları bile mükemmel davrandılar.

İnsanın yaşayabileceği en zor koşullar altında, olağanüstü davranan astronotlara sonra ne oldu? Dünyaya tekrar ayak bastıktan sonra, yaşadıkları gerilimin faturasını ödüyor gibiler. Yıllarca süren uçuş eğitimleri ve sonunda beklenen anın gelip çatması kolay katlanılabilecek bir olay değildir. Bu konuda yapılan araştırmalar gösteriyor ki, onların uzayda yaşadıkları başka sorunlar da var.

Ezan sesi ve Armstrong

Neil Armstrong, Eylül 1969'da Ay'a ilk kez ayak basan insan oldu. Sonra ne oldu? Dönüşün ardından gelen parlak günlerden sonra, Armstrong, tuhaf davranışları yüzünden NASA'dan çıkarıldı. Bir üniversitede görev aldı ama paranoik davrandığı gerekçesiyle buradan da ayrılmak zorunda kaldı. Eşini terk etti. Yapayalnız bir yaşamı seçti. Kimseyle görüşmek istemiyordu.

Bu arada, Mısır'a bir yolculuk yaptı. Kahire'de ilk defa ezan sesi duyduğu anda, bir şoka girdiği anlatılıyor. Şoktan sonra Armstrong şöyle diyor: *"Ben bu sesi, Ay'da da duydum."* Bundan sonra Armstrong'un Müslüman olduğu söyleniyor. Şu anda insanlardan uzak, kendine dönük bir tarzda yaşayan bu en ünlü astronot, televizyon reklamlarından kazandığı parayla geçinmeye çalışıyor.

Kendini sekse verdi

Edwin Aldrin, Armstrong'tan sonra Ay'a ayak basan ikinci astronottur. Dönüşten kısa bir süre sonra, çok ağır bir sinir krizi geçirdi. Uzun bir dönem, St. Anthony akıl hastanesinde tedavi gördü. Biraz iyileşip çıktıktan sonra, ilk olarak karısını boşadı. Ondan sonra, önüne gelen kadınla ilişki kurmaya başladı. Aklı, fikri seksteydi. Şu anda bir uzay malzeme şirketinin kadrosunda danışman olarak gösterilerek, kendisine bir ücret ödeniyor. Bu arada, sürekli olarak psikiyatrların denetimi altında tutuluyor.

Ruhçuluğa merak sardı

Eğitim ve zekâ düzeyi en üst düzeyde olarak bilinen **Edgar Mitchell,** uzaydan döndükten sonra bambaşka bir insan olmuştu. O da önce karısını boşadı. Uzayda Allah'ın varlığını duyduğunu söylüyordu. Kendini büyücülüğe ve ruhçuluğa adadı. Şimdi telepatiyle hastaları iyi etmeye çalışırken, beyin gücüyle çelik eşyaları parçalamaya çalışıyor.

Allah'la karşılaşma

Allah'la karşılaştığını söyleyen bir diğer astronot, **James Irwin.** Uzayda Allah'la karşılaştığını ve karşılaştıkları bilimsel güçlükleri Allah'ın çözdüğünü söylüyor. Ay taşlarını da, O'ndan almış. NASA'dan ayrılan Irwin, şimdi dinsel bir örgütü yönetiyor.

NASA düşmanı oldu

Apollo 7'nin ilk uçuşunun astronotu olan **Walter Cunningham,** Ay'dan döndükten sonra, bir kitap yazdı. İçinde yer yer çelişkiler ve dengesizlikler görülen bu kitapta, Cunningham sürekli NASA'yı suçluyordu. Apollo kabinindeki yangında ölen üç astronotun ölümünü NASA'nın bürokrasisine bağlıyordu. Bu suçlamalara rağmen, Cunningham, kitabında astronotların kişisel değişimlerini de inceledi.

Astronotluk çok yorucu, zor bir iştir. Ama, Cunningham'a göre her insanda değ-

şim duygusu vardır. Kişi önemli değildir. Astronot, bütün bir görevin, makineleşmiş bir parçasıdır. Apollo projesi bittiği için, bu seçkin insanlar topluluğu dağılmıştır. İşte o zaman, bu insanların yaraları ortaya çıktı. Onlar sanki özel ve ortak bir korkuyla hırpalanmış bir komando ekibiydiler.

Ay'a inenler hastalanıyor

Aynı Ay uçuşuna katılanlar acaba neden farklı tepkiler gösteriyorlar? Ay'ın çevresinde dönen ana geminin içinde kalan astronotlarda, bu tür değişimler görülmüyor. Onlar, yaşamlarını ve görevlerini aynen sürdürebiliyorlar. Bu özellik, tüm Apollo pilotlarında görülmüştür.

Ay'a inen ve Ay'da yürüyen astronotlar, oradan hasta olarak dönmüşlerdir. Dünyaya döner dönmez, kısa bir süre içinde, raydan çıkmışlardır. İçlerinde ailelerine en bağlı olanları bile, özgürlüklerini aramaya başladılar. Kendi aralarında çok sıkı dostluk bağları olmasına rağmen, artık birbirlerini görmek bile istemiyorlar.

Sanki, onların temel niteliklerini oluşturan sağlam ve güçlü karakterleri, Ay'ın üzerinde dağılmış gibidir ya da güçlü yanlarını Ay'da bırakıp geldiler.

Korku kurbanları

Psikologlar, Ay kurbanlarını çözümlemeye çalışıyorlar. Onları altüst eden etkinin, özel bir korkunun sarsıntısından doğduğunu belirtiyorlar. Yaşadığı gezegeni aniden, uzayda yüzen bir gökcismi olarak görmek, astronotlarda bir şoka neden olmuş olabilir. Daha da beteri var. Astronot, kendini güvencede hissettiği gezegenin alanının dışında buluyor. Olayı yöneten mekanizmanın, kendisini, yörüngede bekleyen uzaygemisine gönderip, gönderemeyeceğini bilemiyor. Sanki tüm bilgisi, yeteneği ve geleceği artık kendi ellerinde değil, başkalarının ellerindedir. Bu da muazzam bir korku doğuruyor. Bu korku en yüksek düzeye çıkıyor. Sonuçta astronotlar, bu korkudan asla kurtulamıyorlar.

Bu şoku yaşamamak için

Psikologların bu konudaki görüşü ilginç. Tüm eğitimlere rağmen astronotların ruh dünyalarının güvenceye alınamadığı gerçeği ortaya çıkıyor. Bu nedenle, dünyaya döner dönmez, daha önceleri hiç akıllarına gelmeyen ruhsal ve manevi dünyaya yönelmeye kalkıyorlar. Ama böyle bir geçiş, son derece mekanik bir yaşam sonrası için çok hızlı oluyor. Sonuçta ortaya, maddi ve manevi dünyanın karışımından doğan ani bir şok ve çelişkiler yığını çıkıyor. Bu da, onları hasta etmeye yetiyor.

Belki de, geleceğin astronotlarına manevi güç verecek moral eğitimlerin yaptırılması yararlı olacaktır. Bilimle, ruhsal bilgi gücünün bileşimi, onlara bu şoku yaşatmayacaktır.

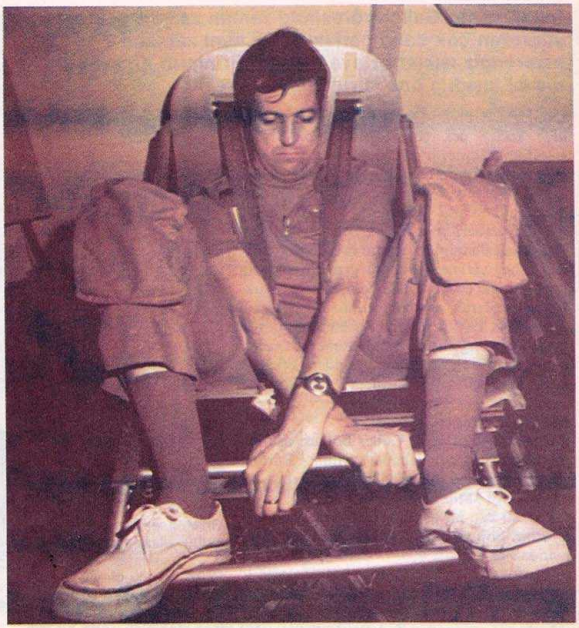

İnsanoğlunun uzayda faaliyet yapabilmesi için çok uzun bir eğitimden geçmesi gerekiyor. İşte bunlardan biri, Astronot Joseph Kerwin, NASA'da yerçekimini sıfıra indirme çalışması yapıyor (üstte). Astronot John Young da Gemini kapsülü içinde uzaya hayret, merak ve şaşkınlıkla bakıyor (sağda).

Kutsal ışıklar

İngiltere'nin Galler yöresinde zaman zaman gökte, bir yıldızdan çok daha parlak ve iri, aynı zamanda esrarengiz ışıklar ortaya çıkıyor. Bunların dinsel bir mesaj taşıdığı öne sürülüyor.

İNGİLTERE'NİN GALLER bölgesinde şimdiye kadar pek çok şaşırtıcı doğal olay görüldü. Bunların en ilginci ise, gizemli Egryn ışıklarıydı. Oysa bugün pek az kişi bu ışıklar hakkında bir bilgiye sahiptir. Paranormal olaylara ilgi duyanların bile bu ilginç olaydan haberi yok. Yine pek az kişi Bayan **Mary Jones**'u tanıyor. Kadın vaiz Jones, gaipten haber veriyordu ve bu gizemli ışıkların görünürdeki esin kaynağı da oydu. Ne oldukları tam olarak açıklanamayan bu ışıkların görülmesi, 1905 sıralarına rastlar. O sıralarda genç bir Evangelist olan **Evan Roberts,** Galler'de Metodist mezhebinin yeniden etkinlik kazanması için çalışıyordu.

Gizemli ışıkların ardındaki kadın, Mary Jones (üstte).

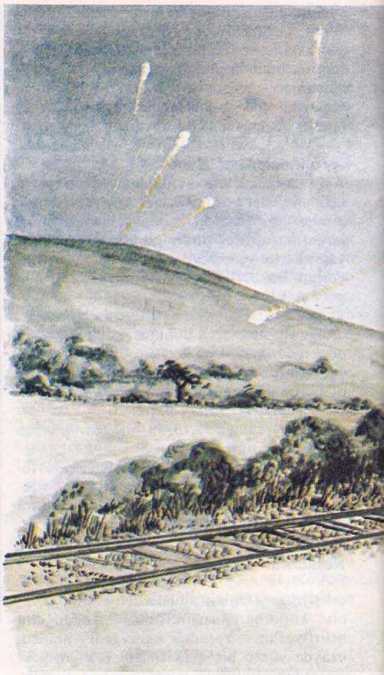

Pensarn'daki olayın temsili bir resmi. Bayan Jones yakında vaaz verirken, bir tren makinisti garip bir ışık gördü. Işık, 10 ayrı yöne dağılıyordu (sağda).

Mezhep hareketleri yoğun

Araştırmacılara göre Galler bölgesi aslında bu tür olaylara pek yabancı sayılmaz. Burada sık sık mezhep hareketleri görülüyor. Bu hareketlere katılanlar, geçici bile olsa, hayat tarzlarını katı bir biçimde değiştirmeyi amaçlıyorlar. Son mezhep hareketi 1904 yılı Eylül ayında başladı.

Melekleri ve Hz. İsa'yı görmüş

Evan Roberts, kişisel "tanıklığı"na kanıt olarak birtakım garip ifadeler kullanıyordu. Melekleri, hatta **Hz. İsa**'nın kendisini gördüğünü iddia ediyordu. Oysa Metodist mezhebi bu tür sözlere itibar eden bir mezhep değildi. Metodist mezhebindekiler mistiklikle ilgilenmiyorlardı.

Bu iddialar Roberts'ın şiddetli eleştirilere uğramasına yol açtı. 1905 dini hareketini pek az kimsenin hatırlamasının nedeni, buna bağ-

Egryn'deki küçük, mütevazı kilisenin 1905 yılındaki hali. Denizden gelip kiliseyi bir ışık seline boğan "yıldız"a birçok kişi tanık oldu (altta).

Bayan Jones'un "yıldızı" genellikle belli bir evin üzerinde dururdu. Bunun hemen ardından da o ev sakinlerinden biri mutlaka mezhep değiştirirdi. Mezhep değiştirme olayı çoğu kez hemen ertesi gün olurdu (sağda).

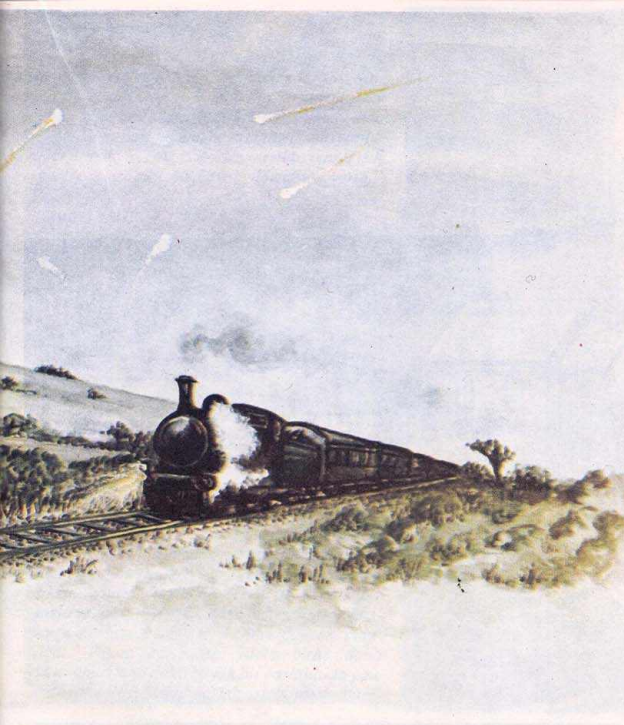

lanabilir. Öte yandan, bazı Katolik merkezlerinde kutsal varlıkların insanlara göründüğüne de inanılıyor. Örneğin, Fransa'daki Lourdes ya da Portekiz'deki Fatima gibi. Oysa, Merionetshire'ın iyi Metodistleri, haçlardan da, tapınaklardan da hoşlanmazlardı.

Yine de, Evan Roberts'ın serüvenleri bu dönemin en olağandışı olayları değildi. Gerçek mucizeleri, 35 yaşındaki bir çiftçi eşi olan Bayan Mary Jones'un yarattığı kaydediliyor. Jones, Merionetshire'da, Barmouth ile Harlech arasındaki bir köyde yaşıyordu. Egryn isimli bu küçük köy, şimdi Gwynedd adını taşıyor.

"Seçilmiş" biri mi?

Evan Roberts'ın öne sürdüğü türden "görüntüler", çoğu kez kişiseldir. Bunları yalnızca bir kişi yaşar. Onun için de, gerçekten olup olmadıklarını kanıtlamak çok zordur. Mary Jones ise daha da fazlasını yaptı. Esin kaynağı olduğu doğal olayları, başkalarının da görmesini sağladı. Birtakım görüntülere tanık oldu. Çevresini hareket eden ışıklar sardı.

Ayrıca, "cismiyle görünen Mesih"ten mesajlar aldığını da öne sürdü. Vaiz Jones'un kesinlikle inandığı bir şey vardı. Merionetshire'da dini hareketi yaymak için "seçildiğine", inanıyordu. Bu deneyimler üzerine, köyündeki kilisede bir ayin düzenledi. Kısa süre sonra, başkaları da ışıklar ve çeşitli görüntülere tanık olmaya başladı. Onlar da mezhep değiştirdiler.

Basın çok ilgileniyor

Bu konuda birbirinden bağımsız birçok haber yayımlandı. İlk haber, 13 Ocak 1905 tarihli **Cambrian News**'da yer aldı. Haberde, Jones'un mezhep değiştirtmedeki başarısından söz ediliyordu. Ayrıca, ışıkları başkalarının gördüğü de belirtildi. Oysa kısa bir süre öncesine kadar bu ışıklar Jones'un esin verici düşüncelerinden biri olarak kabul ediliyordu:

"Geçen hafta Bayan Jones, Pensarn'da bir toplantıya katıldı. Bu toplantıda yüzlerce kişi hazır bulundu. Küçük kilise, tren yolundan da görülebiliyor. O sırada oradan geçen bir trenin makinisti, garip ışıklara tanık oldu. Gökyüzünde on değişik yönden geliyor ve muazzam bir gürlemeyle birleşiyorlardı. Makinist, olayı anlatırken bir daha asla böyle bir şey görmek istemem, dedi. Olaya makinistin yardımcısı da tanık oldu."

Gazeteciler akın ediyor

Bayan Jones ve ışıkları, Cambria kıyısı boyunca, herkesçe biliniyordu. Ayrı ayrı tanıkların ortaya çıkması, birçok gazeteciyi Islawfford çiftliğine çekti. Bunların çoğu saygın gazetelerin muhabirleriydi. Gazeteciler Tal-y-bont istasyonu ile deniz arasında kalan çiftliğe akın ettiler. Buraya gelir gelmez de, hemen araştırmalara başladılar. Amaçları, görünürde basit bir köylü kadın olan Jones'un sırrını çözmekti. Caernarvon'lu bir gaze-

teci olan **Beriah Evans**'ın **Manchester Guardian** ve **Barmouth Advertiser**'da yayımlanan haberi şöyleydi.

Dev bir ışık yayı

"İlk gecenin en önemli olayı, Bayan Jones'un 'Yıldızının' ve 'Işıklarının' ilk kez görünmesiydi. Önce ortaya, Aurora Borealis'e (kuzey yarıkürede geceleri gökyüzünde görülen renkli ışıklar) benzeyen ışıklı bir yay çıktı. Bu yay, yıldızı müjdeliyordu. Işıklı yayın bir ucu denizde, bir ucu 1,5 km uzaktaki bir tepenin üzerindeydi. Küçük kiliseyi yumuşak bir ışık seli ile yıkıyordu. Az sonra yıldız doğdu. Işığı tam kilisenin üzerine vuruyordu."

darkmalt

"Işıklar bilinçli davranıyor"

Aynı yazılarda Evans, bu yıldızın ya da ışıkların garip bir özelliğinden de söz etti. Gazeteciye göre bunlar sanki bir zekâya sahiptiler.

Yıldız belirli evlerin üzerinde duruyor gibiydi. Bu evlerin çatıları, koyu karanlığın içinde pırıl pırıl bir rölyef çiziyordu. Egryn bölgesinde ne zaman böyle bir olay görülse, o evlerdeki bir ya da birkaç kişi mezhep değiştirir. Hemen bir sonraki toplantıya katılırlar. Yıldız, Jones'un ayin yaptığı kilisenin çatısını büyük bir sükûnetle aydınlatır. Toplantının ruhsal niteliği, büsbütün belirginlik kazanır.

Bayan Jones'un bir Evangelist olarak geçirdiği ilk geceki garip olayları anlatan temsili resim. Jones, Egryn kilisesinde vaaz veriyordu. Derken, kutup ışıklarına benzeyen ışıklı bir yay ortaya çıktı. Yayın bir ucu denizde, diğer ucu 1.5 km uzaktaki tepedeydi. Kısa süre sonra yayın içinde bir "yıldız" ortaya çıktı ve kiliseyi, yumuşak bir ışıkla aydınlattı (üstte).

Gazeteciler çok yoğun parlaklıkta bir "yıldız"a tanık oldular. Yıldız, yakındaki bir demiryolunun üzerinde parıldadı. Bu yıldızın ortaya çıkmasına Bayan Jones'un varlığının yol açtığı öne sürüldü (üstte sağda).

Egryn bölgesinin bir haritası. Bayan Jones, 1905 yılında çok başarılı bir vaizken burada yaşıyordu (sağda).

Din adamları da doğruluyor

Dini bir yayın olan **British Weekly**'nin yazarlarından Rahip **Elvet Lewis** de benzer bir olaydan söz ediyor. Lewis'e göre, mezhep değiştirmesi beklenenlerin evlerinin üstünde de benzer ışıklar görüldü. Peder, Barmouth'daki Wesleyli bir papazın da bunları doğrulayacağını yazıyor. Onun için de, herkesin bu haberleri ciddiye almasını istiyordu.

"Daha ışık gelmedi"

Gelen gazetecilerden çoğu bu gizemli ışıklara tanık oldu. Sonra da saygın tanıkların adlarını ve adreslerini yayımladılar. O yöreden olan Beriah Evans, bu konuda basılan ilk haberin sahibiydi. 9 Şubat 1905 tarihli **Daily News**'daki haber şöyleydi:

"Çay içtikten sonra 3 kilometre yürüyerek kiliseye vardık. Yanımda Harlech'ten Rahip **Llewelyn Morgan,** *Dyffryn'den de Rahip* **Roger Williams** *ve biri daha vardı. Bayan Jones yolculuk için giyinmiş olarak içeri girdi. Dışarı çıktı ve az sonra geri döndü. Bize, 'Henüz başlayamayız, Işık gelmedi' dedi. Beş dakika sonra yine dışarı çıktı. Hemen dönüp haber verdi: 'Artık gidebiliriz, ışık geldi.' dedi."*

"Çok parlak bir yıldız gibi"

"Grubumuzun tek inanmayan üyesi, bunu

duyunca ürperdi. Tam Cambria demiryolu geçidini aşmıştık ki, Bayan Jones dikkatimizi gökyüzünün güneyindeki bir noktaya çekti. O konuşurken, bizimle tepeler arasında, yaklaşık 3 km uzaktaki bir noktada inanılmaz bir olay oldu. Olağanüstü parlaklıkta bir yıldız ortaya çıktı. Eşsiz parlaklıkta beyaz bir ışık veriyordu. Çevresinde ise, bir elmastan yayılan renkli ışık parçacıkları gibi, pırıl pırıl yıldızcıklar vardı."

Tren değil

"Kuşkucu üye, 'Sakın trenin ışığı olmasın' diye sordu. Bayan Jones, 'Hayır çok yüksekte, tren ışığı olamaz' dedi. Sanki onu doğrular gibi, yıldız, dağlara doğru ani bir sıçrama yaptı. Hemen hemen aynı anda da, eski yerine döndü. Büyük bir hızla tam üstümüze doğru gelmeye başladı. Bunun ardından aşina bir gürültü duyduk: Barmouth yönünden gelen tren yaklaşıyordu. İnançsız dostumuz, ani bir ferahlamayla, 'Tren olduğunu anlamıştım' şeklinde konuştu. Ne boş bir umut! Bayan Jones kendinden emin bir şekilde, 'Hayır, trenin ışığını az sonra göreceğiz' dedi."

İkinci bir ışık

"Derken, yıldızın biraz aşağısında, ilkinden tümüyle farklı ikinci bir ışık göründü. İkisi de, açıkça üstümüze doğru geliyordu. Tren yaklaştıkça, 'yıldız' kayboldu. Tren ise, büyük bir hızla ve gürültüyle yanımızdan geçti. Ama kuşkucu dostumuz sevinçle 'Yıldız da yok oldu' dedi. Fakat az sonra yıldız biraz daha yakınımızda ve daha büyük bir parlaklıkla yine ortaya çıktı. Daha parlak olabilmesi mümkünse, tabii. Ve sonra da yeniden gözden kayboldu."

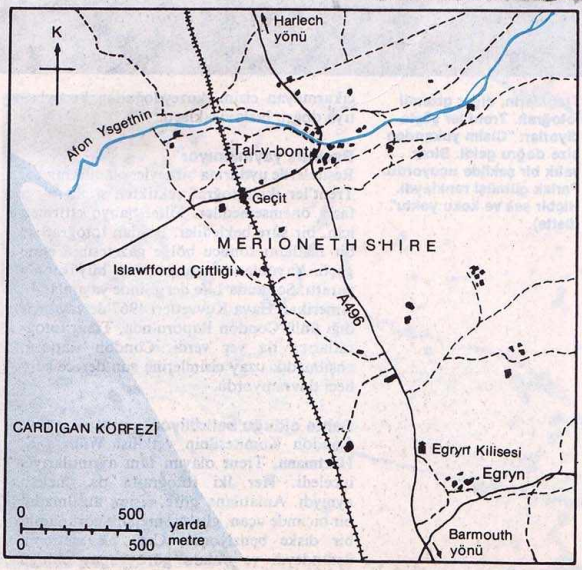

"Çalılar pırıl pırıldı"

"Bayan Jones, 'Bekleyin' dedi. Aniden, tepelerin çok üzerinde başka bir ışık görüldü. Bu ışık, yıldızın bir dakika önce olduğu yerden 3 kilometre kadar uzaklıktaydı. Çalılar sanki güneş varmış gibi pırıl pırıl parlıyordu. Işık yine kayboldu ve yaklaşık 1,5 km kuzeyde yeniden ortaya çıktı. Anlaşılan, vadinin çevresinde dönüyordu. Üstelik de bizim gittiğimiz yönde gidiyordu."

Mary Jones'u saran garip olaylar neydi? Sayfa 701'de.

Bilgisayar da onayladı

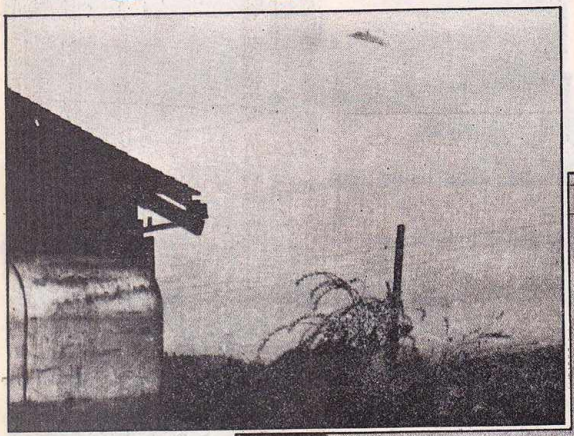

Uçandaire fotoğraflarının bilgisayar testinden geçmesini daha önce işledik (Bkz. sayfa 610). Aşağıdaki yazıda 2 uçandaire fotoğrafının bu testten geçirilişi ele alınıyor.

Amerika'da Oregon'da Trent ailesinin çiftliğinin üzerinde, sessizce akıp giden uçandaire. Bu fotoğraf, bilinen uçandaire fotoğraflarının en ünlülerinden (üstte).

BİLGİSAYAR ANALİZLERİ sonucunda, en iyi bilinen iki uçandaire fotoğrafının gerçekliği doğrulanıyor. Bu konuda, yapılan çalışmalar da açıklandı. Elde edilen sonuçlar, Amerikan hükümetinin yıllardan beri aleyhte yaptığı açıklamalar ile büyük bir çelişki yarattı.

Bilgisayar, ilk kez iki ilginç uçandaire fotoğrafının analizi için kullanıldı. Fotoğraflar, bir karı-kocadan alındı. Amerika'da Oregon'da, Mc. Minville yakınlarında yaşayan Bay ve Bayan **Trent,** bu fotoğrafları çekmişlerdi (Bkz. sayfa 88). Bilgisayar çalışmaları, Colorado Üniversitesi Condon Komitesi tarafından yaptırıldı. Fotoğraflar alışılmışın dışındaydı. Görülen cisim, bilinen doğal veya yapay hiçbir cisme benzemiyordu.

Fotoğrafını çekiyorlar

Trent'lerin anlattıklarına göre, garip cisimler 11 Mayıs 1950 akşamı ortaya çıktılar. Aile küçük bir çiftlikte yaşıyordu. O sırada, Bayan Trent hayvanlara yem veriyordu. Cismi görünce, kocasını çağırdı. Fotoğraf makinelerini aldılar. İki fotoğraf çektiler. Hiçbir ses

Trent'lerin, diğer gizemli fotoğrafı. Trent'ler şöyle diyorlar: "Cisim yukarıdan bize doğru geldi. Biraz yatık bir şekilde uçuyordu. Parlak gümüşi renkteydi. Hiçbir ses ve koku yoktu" (üstte).

çıkarmayan cisim, kuzeydoğudan kuzeybatıya doğru hızla uzaklaştı.

Basında yayınlanıyor

Resimlerde uydurma bir şeyler olabilir miydi? Trent'ler iki fotoğraf çektikten sonra olayı fazla önemsemediler. Filmi banyo ettirmek için, bir süre beklediler. Basılan fotoğraflar, bir rastlantı sonucu bölge gazetesinin eline geçti. Yayımlandıktan sonra da büyük olay yarattı. Sonunda **Life** dergisinde yayımlandı. Amerikan Hava Kuvvetleri 1967'de yayımladığı ünlü Condon Raporu'nda, Trent fotoğraflarına da yer verdi. Condon Raporu, alışılmadık uzay cisimlerine son derece şüpheci davranıyordu.

Sahte olduğu belirtiliyor

Condon Komitesi'nin yetkilisi **William K. Hartmann,** Trent olayını tüm ayrıntılarıyla inceledi. Her iki fotoğrafta da, mekân aynıydı. Anlatılana göre, cisim, alışılmadık bir biçimde uçan, gümüşi metalik görünümlü bir diske benziyordu. Çapı on metrenin üstündeydi ve onlara göre yapay olduğu

kesinlikle belliydi. Tanıklara göre ise bir hile yoktu. Ama bu nokta, Condon ekibi tarafından kesinlikle göz önüne alınmadı.

Bilgisayar inceliyor

Bu fotoğraflarla ilgili, büyük tartışmalar oldu. Birçok uçandaire fotoğraflarında olduğu gibi araştırmalar yapıldı. Bilgisayarla yapılan araştırmalar, Trent fotoğraflarıyla ilgili farklı sonuçlar meydana getirdi. Bilgisayar ile, insan gözünün görebileceğinin ötesinden, hatta bir mikroskoptan daha iyi sonuçlar elde edilebiliyordu.

Son derece karmaşık olan bilgisayar kullanım tekniklerinin, fotoğraf analizlerinde nasıl kullanıldığına yer verilmişti (Bkz. sayfa 610). Bir televizyon kamerası resme bakıyor, sonra fotoğrafı çeyrek milyon üniteye ya da hücreye bölüyor. Her ünitenin ışık durumları, bilgisayarın belleğine geçiyor. Bu üniteler, ayrıca bilgisayar tarafından numaralanıyor.

Bu aşamadan sonra, bilgisayar, belleğindeki sayısız şekli oluşturarak milyonlarca yeni görünümler yaratıyor. Bu yeni görünümleri ekrana yansıtmaya başlıyor. Böylece, her yeni fotoğraf, özgün fotoğrafla ilgili bilgiler veriyor. Bir başka anlatımla, fotoğraftaki tüm ayrıntıların, uyum veya uyumsuzlukları ortaya çıkıyor.

Laboratuvarda renkler inceleniyor

Bir uçandaire inceleme laboratuvarı olan Uçandaire Gözlem Merkezi (UGM), Trent fotoğraflarını araştırdı. Fotoğraflardaki renk ayrıntıları incelendi. Örneğin grinin her tonuna ayrı renkler verildi. Böylece özgün fotoğraf, farklı parlak renkler verilerek yeniden oluşturuldu. Sonuçta, ışığın ve gölgelerin dağılımı, cismin uzaklığının daha iyi anlaşılmasını sağlıyordu.

Uçandairenin yüzeyinde, farklı gölgeler görülüyordu. Altı ise aydınlık ve düzdü. İkinci fotoğrafta, uçandairenin kenarı görülüyordu, ayrıca cismin ortasına karanlık bir gölge düşüyordu. Bu gölge, kenarlara doğru yayılıyordu. Tüm bu görünüm, cismin daire seklinde olduğunu ve diskin eğimini destekliyordu.

Renkli kodlama sisteminin oluşturduğu, ışık ve gölge örnekleri, cismin insan gözüyle daha kolay algılanır hale gelmesini sağlıyordu. Bilgisayarın sağladığı ayrıntı incelemeleri, daha doğru yargıların yapılmasına olanak veriyordu. Her ayrıntının görülebilmesi, cismin görünümünü kuvvetlendiriyordu.

Hileli fotoğraflar, genellikle, belirli özellikler taşıyorlar. Cisimlerin tepeleri, merkezleri veya çanaksı biçimleri yanıltıcı oluyor. Fakat, cisimlerin çok açık görüldüğü fotoğraflarda, renkli detay çalışmaları hem yararlı oluyor, hem de büyüleyici görünümler yaratıyorlar.

Işık açısından da inceleniyorlar

Bilgisayarlarda uçandairelerin ışık durumları

Trent fotoğraflarının bilgisayardan geçirilmiş görüntüsü. Kenarlardaki gri tonlar, özel renk taneciklerine dönüşüyorlar. Bu ayrıntıların belirlenmesi fotoğrafın kolay değerlendirilmesini sağlıyor. Cisim yassı, içeriye doğru aydınlık olarak görülüyor (altta).

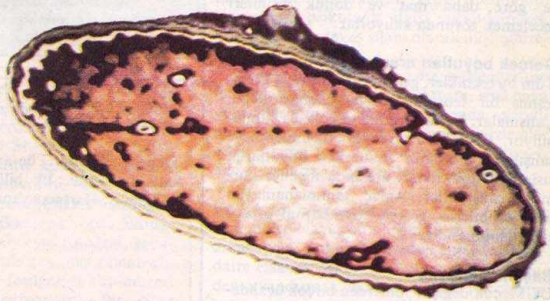

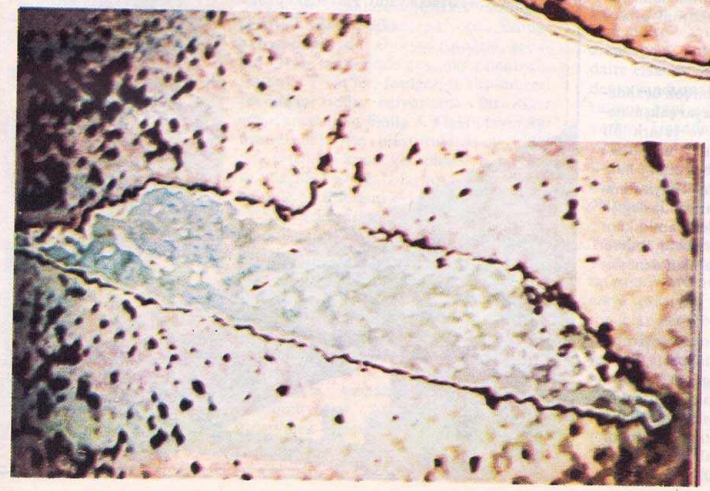

Cisim yandan görüntülendiği zaman, renkli kodlamanın önemi çok daha belirgin. Kanatsız ve ortasında kuleye benzer bir şekil var. Cisim insan yapısı bir araca benzemiyor (solda).

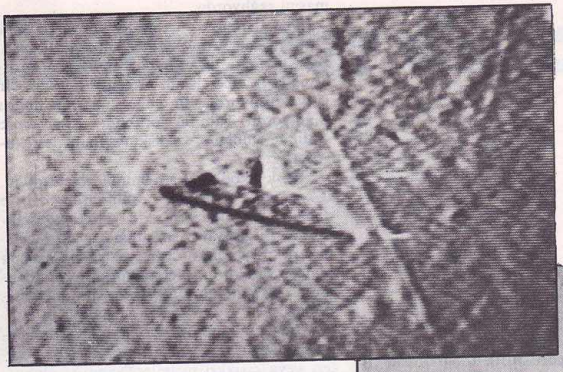

da ölçülüyor. Oluşan gölgeler, yakınlardaki yapıların gölgeleriyle kıyaslanabiliniyor. Cisim, dış taraftan daha aydınlık görülüyor. Bazı değerlendirmelere göre bu farklılık, cismin kameraya olan uzaklığını gösteriyor. Bir diğer önemli nokta da, atmosferik sislerdir. Uzaklık arttıkça, bu sisler, cismin belirlenmesini güçleştiriyor. Böyle durumlarda, araştırmacılar, yakın uzaklıklarda bulunan cisimlere göre daha mat ve donuk cisimleri incelemek zorunda kalıyorlar

Gerçek boyutları araştırılıyor

Tüm bu teknikler, genelleştirilmiş veya kesinleşmiş bir teorinin tek uygulaması değil. Çalışmalar, UGM tarafından kolayca yapılabiliyor. Cisimlerin boyutları ölçümlenmeye çalışılıyor. Fotoğraf analizcileri boyutlarla, cisimlerin uzaklıkları arasında ilişkiler kurmaya çalışıyorlar. Amaç, tanımlanamayan uçan cisimlerin, gerçek boyutlarının ortaya çıkarılabilmesidir.

Başarılı sonuçlar

UGM, çok değişik yönlerden birçok uçandaire fotoğrafını inceliyor. Bilgisayar çalışmalarına yön veriyorlar. Ölçülü ve tutarlı bir biçimde yürütülen bu çalışmalar, uçandaire fotoğraflarındaki cisimlerin boyutları hakkında bazı fikirler veriyor. Bazı olaylardaki cisimlerin çapları, 20 ila 30 m arasında değişiyor. Genellikle parlak metalden yapıldıkları gözlemleniyor. (Bu metalik görünümlere, laboratuvarlarda metallerle yapılan deneyler sonucunda karar verildi.)

Engelleniyor da

Tüm uçandaire olayları, bilimsel araştırmalarla incelenmeye uygun görülüyorlar. Fakat bu çalışmalarda, kesin önyargılara kapılmamak gerekiyor. Çağdaş teknoloji, bu yaklaşım şekliyle olayları yorumlayabiliyor. Fakat bu arada çok önemli bir olaya tanık olunuyor. O da, bu tür bilimsel çalışmaları engelleyici unsurların olduğudur. Bazı ülkelerde, gizliliğe son derece önem veriliyor. Amerikan Hükümeti'nin uçandaireler konusunda, dünyadaki en büyük arşive ve dokümanlara sahip olduğu söyleniyor.

Hükümet saklıyor

Bu bilgiler aslında devlet memurlarından, askeri kişilerden, polislerden ve sıradan vatandaşlardan geliyor. Sivil uçandaire araştırmacıları, Amerikan Hükümeti'nin bildiklerini sakladığını belirtiyorlar. Onlara göre, gizlenen bu bilgiler, uçandairelerin ne olduklarını ve kökenlerini açıklıyor. 25 yıldan bu yana, devletin, açıkladığından çok daha fazla-

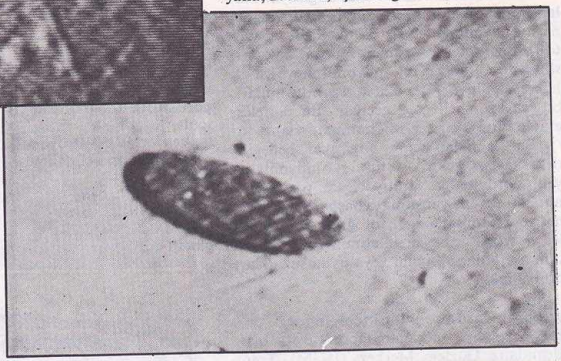

Şüphecilerin yaklaşımı

Trent fotoğrafları, üç ayrı dönemde dikkatle incelendi. İlk bilimsel araştırmayı **William K. Hartman** yaptı. Havadaki pusu

sını bildiği söyleniyor. Birçok ünlü uçandaire olayı, devlet soruşturmaya başladıktan sonra, daha bir gizemli hale geldi. Garip kaybolmalar ve tutuklamalar görüldü. Bilgisayar çalışmaları ve çağdaş teknoloji, uçandaire gizemine fazla bir açıklık getiremiyor. Çünkü eldeki sonuç getirebilecek tüm canlı kanıtlar, saklı tutuluyor. Yetkililer, bu konuda suskunluklarını sürdürüyorlar. Bazı araştırmacılara göre de CIA, kullanılabilir dokümanları kendine saklıyor.

Devletin örtbas taktikleri

Elde çok daha fazla bilginin bulunduğu söylenebilir. Amerika'da devlet yetkililerinin şüpheli davranışları dikkat çekiyor. Bazı kişiler, uçandaire soruşturmalarında, devletten beklenen davranışın kayıtsızlık, umursamazlık olması gerektiğini belirtiyorlar. Ama aksine, devlete bağlı küçük ama bilinmeyen bir gizli ekibin, halkın düşüncelerini ve uçandaire araştırmacılarını izlediği düşünülüyor. Bilgi kaybolmaları, olayların örtbas edilmeleri, araştırmaların sürdürülmemesi için yapılan garip baskılar, dikkat çekiyor.

Ortada bazı karmaşık ve dolambaçlı taktikler var. Toplumun dikkati, başka konulara yöneltiliyor. Örneğin, 1957 Kasım'ında Teksas ve New Mexico'da uzun gözlemler yapıldı. O gün, Sovyetler ikinci Sputnik uydusunu fırlattılar. Dikkat oraya çekildi. Aynı olay, Amerika'nın Vanguard roketini fırlattığı sırada tekrarlandı.

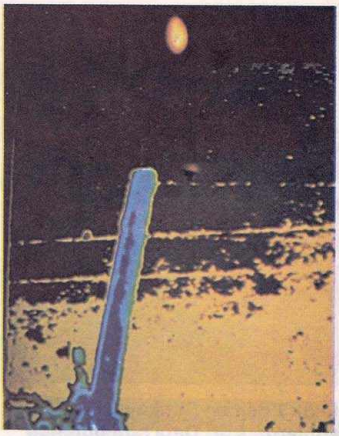

Her iki Trent fotoğrafı da, bilgisayarda çeşitli şekillerde görüntülendi. Fotoğraflardaki sonradan oluşmuş lekeler, çizikler ve benzeri noktalar açıkça ortaya çıkıyor. Bu arada, eğer bu cisim uydurma bir maket olarak yapılmışsa, asılmış olması gereken ip, tel veya kablonun izi görülemiyor (solda).

Trent fotoğraflarının renkli kodlanmış hali. Bu fotoğrafta telefon direği odaklanmış. Çalışmalarda bu tür yöntemler kullanıldı. Fotoğraflardaki tüm cisimler odaklanıyor. Uçandaire odağa göre, görüntüleniyordu (sağda).

darkmalt

Çeşitli etkenler var

Uçandairelerin gizemi konusunda, geniş bilgiler sağlandı. Bireylerin ve grupların psikolojik durumları incelendi. Ortada, anlaşılmayan bazı güçlüklerin varlığı düşünüldü. Toplumun psikolojik ilgisi, uçandaireleri, korkutucu bir savaş silahı olarak düşündürebilir de.

Son otuz yılda, uçandaire gözlemlerinin fazlalığı dikkat çekiyor. Bu artışta, sivil hava görevlilerinin ve havaalanlarında yetkili olmayan görevli personelin yaptığı gözlemler etkin oluyor. İnsanlık, göğe daha çok yükseldikçe, uçandaire gözlemleri de artıyor.

En iyi yol bilgisayar

Uçandaire olaylarının ardında, bir kışkırtma arzusu var. Çok ilgi olmadığı anlarda, uçandaire efsanesi yıkılır gibi oluyor. İlgiyi yeniden uyandırmak isteyenler, çok iyi oluşturulmuş yeni olaylar araştırıp, ortaya atıyorlar. Uçandaire araştırmalarında en iyi yöntem, bilgisayarla yapılan görüntü oluşturma yöntemleridir. Bu tür çalışmalar, kesin olarak, şüpheci ve karşıt kişilere karşı bir güç olabilir.

Tarafsız yaklaşım şart

UGM, yaptığı çalışmalarla, uçandaire fotoğraflarının ardındaki fiziksel olayları açıklamaya çalışıyor. Bu araştırma savaşı, ilginç sonuçlar getirebilir. Ama fotoğraf analizleri ve devletin elindeki bilgiler ancak tarafsız yargı organları tarafından ele alınırsa gerçek sonuçlar ortaya çıkacaktır.

Esrarengiz garaj gölgesi. Renkli çizgiler görülüyor (altta solda).

William Hartmann soruşturma sırasında. Hartmann cismin yapay olup olmadığını araştırıyor (solda).

Şüpheci araştırmacılardan Philip J. Klass (altta).

inceledi. Atmosfer koşulları üzerinde durdu. Sonuçta, cismin 1,3 km uzaklıkta olduğuna karar verdi. Bir diğer şüpheci araştırmacı **Robert Sheaffer**'di. O, havadaki pusun, objektifte bozuk görüntüler oluşturduğunu söylüyordu. Aynı zamanda, garajın saçaklarının, duvara vuran gölgelerinin yönüne dikkat çekiyordu. Bunlar batıya doğruydu. Öyleyse fotoğraf, sabahın erken saatlerinde çekilmiş olmalıydı. Halbuki Trent'ler, fotoğrafın akşamüzeri çekildiğini iddia ediyorlardı. Bir diğer araştırmacı olan **Philip J. Klass**,olayın ilgi uyandırmak için oluşturulduğunu iddia etti. Özellikle kırsal kesimlerde, çiftçilerin karşılaştıkları doğal olayların büyütülerek bu hale getirildiğini ekliyordu.

Şüpheci araştırmacılardan olan, **Bruce Maccabee** ışık kaynağını işaret ediyor ve parlak güneşin oluşturduğu bir imajdan kuşkulanıyordu. Tahminine göre, cisim bir kilometre uzaklıktaydı. Philip J. Klass, her iki fotoğraftaki cismin yer değiştirmesini işaretliyordu. Ona göre, Trent'ler bir model cismi, fotoğraf makinesinin karşısına asmışlardı.

Sonuçta uzmanlar, tatmin olmuş görünmüyorlar. Aslında, tüm şüpheler giderilmek isteniyor. Ama henüz, tartışmalar sürüp gidiyor.

Nuh'un Gemisi mi, uzay aracı mı?

Halûk Egemen Sarıkaya, çeşitli tarihlerde Ağrı Dağı'nda bulunan kalıntıların Nuh'un Gemisi'ne ait olamayacağını, bunların binlerce yıl önce Atlantis'te kullanılan türde hava araçlarından birine ait olabileceğini öne sürüyor.

YERYÜZÜNÜN YÜZEY şekilleri milyonlarca yıldır sürekli bir değişme gösteriyor. Yeni kıtalar oluşuyor, eski kıtalar batıyor. Ünlü Gondwana ve Atlantis kıtalarının batışları, çok sayıda tufan menkıbeleri oluşturdu. Atlantis'i sulara gömen ve yerkürenin büyük bölümünü etkileyen tufanlarla ilgili çok daha sonraki yerel tufanlar hakkında menkıbeler zamanla birbirleriyle karıştı ve Ağrı'nın üzerinde çeşitli kişiler tarafından çeşitli tarihlerde görülen devasa hava gemisi de yanlışlıkla, Kutsal Kitaplar'ın ünlü **Nuh Peygamber**'ine atfedilir oldu.

II. Abdülhamit zamanında yaşamış olan ressam Mehmet Hulusi'nin Nuh Tufanı resmi (üstte).

Nuh'un Gemisi ve Ağrı Dağı

Nuh'un Gemisi'nin Ağrı Dağı üzerinde olduğundan ilk bahseden kişi, Hollandalı gezgin **Jan Struys** oldu. Struys'un 1684'te yayımladığı bir kitapta, Nuh'un Gemisi'ni Ağrı Dağı'nda gösteren bir resim de yer alıyordu. Kendisi 1670'te yaptığı bir gezi sırasında, Ağrı Dağı eteklerinde inzivada yaşayan bir keşiş ile görüşmüştü. Keşiş, gemiye girdiğini ileri sürmüş ve gemiden kopardığını iddia ettiği bir tahta parçasından yaptığı ufak bir haçı Struys'a vermişti.

İki yüzyıl sonra, 1876'da, İngiliz devlet adamı **Lord Bryce**, Ağrı'nın yaklaşık 4000 metre yukarısında bir tahta parçası buldu ve şunları söyledi: *"Aynı sırt boyunca sürekli tırmanıyordum ki, 4000 metreyi bulan bir yükseklikte, dağınık kaya parçaları üzerinde, yaklaşık 1,20 m uzunluğunda ve 13 cm kalınlığında bir tahta parçası gördüm. Bir aletle kesildiği belliydi. Ağaçların bittiği sınırın o kadar yukarısında yer alıyordu ki, doğal bir ağaç parçası olması da mümkün değildi... Geminin inşasında kullanılmış olan gofer ağacından olup olmadığını bilemem, ama incelemeleri için meraklılara teslim etmeye hazırım. Dolayısıyla, bu tahta parçası, Hz. Nuh'un Gemisi olayının gerektirdiği tüm şartlara uymaktadır."*

Türk yetkililerin açıklaması

1883'te, Türk yetkilileri, geminin Ağrı Dağı üzerinde keşfedildiğini açıkladılar! Amerika'da yayımlanan 10 Ağustos 1883 tarihli **Chicago Tribune** gazetesi, Türklerin bu keşfinden şöyle bahsediyordu: *"İstanbul'da çıkan bir gazete, Nuh'un Gemisi'nin keşfedildiğini ilan ediyor. Anlaşıldığına göre, bazı Türk hükümet memurları, Ağrı Dağı üzerindeki heyelan durumunu araştırmak üzere görevlendirildiler. Aniden, ucu bir buzuldan dışarıya doğru çıkmış, son derece koyu renkte bir tahtadan yapılma devasa bir yapıya rastladılar.*

Görevliler, bölgede yaşayanlar arasında soruşturma yaptılar. Yerel halkın bu yapıyı altı yıldan beri gördüğünü, fakat üst pencerelerden dışarıya bakan korkunç yüzlü bir hayaletten bahsedilmesi üzerine yapıya yaklaşmaya korktuklarını öğrendiler.

Bu tür söylentilerden korkmayan görevliler, yapıya ulaşmaya karar verdiler. Yapının, Ağrı Dağı'ndaki dar vadilerden birinde sıkışıp kalmış olmasından ötürü, bulunduğu yere erişmek çok zor oldu. Bunu güçlükle de olsa başardılar.

Sonunda, kahverengi renkteki yapının kenarından bir delik açarak içeriye girdiler.

Yapının yaklaşık 4,5 metre yüksekliğinde bölmelere ayrıldığını gördüler. Diğerleri buzla kaplandığından, bu bölmelerden sadece üçüne girebildiler. Geminin buzul içerisinde ne kadar uzun olduğunu tespit edemediler. Ancak, ortaya çıkarılması halinde, eğer (Tekvin 6/15'te belirtildiği üzere), 300 kübit uzunluğunda olduğu ortaya çıkarsa, Nuh'un Gemisi'nin mev-

cudiyetine inanmayanlar zor durumda kalacaklardır."

Gemi tekrar bulunuyor

1916'da, Rus pilot **Vladimir Roskovski,** Nuh' un Gemisi'ni, Ağrı Dağı'nın üst yamaçlarında keşfettiğini rapor etti. Birinci Dünya Savaşı sırasında Ağrı Dağı'nın üzerinde uçarken, Roskovski ve yardımcı pilotu, bir gölün kıyılarında karaya oturmuş olan devasa bir geminin belirgin bir şekilde ortaya çıkmış olan dış hatlarını gördüler. Roskovski'nin bu gözleme ilişkin raporu, Çar'a ulaştığında, Çar, derhal Ağrı Dağı'nda yatan bu iri objeyi araması için bir askeri keşif heyetinin oluşturulmasını emretti. Rus keşif heyeti, söz konusu gemiyi buldu ve Nuh'un Gemisi olarak teşhis etti. Gemi üzerinde ayrıntılı bir inceleme yaptıktan sonra, Çar'a, ölçülendirilmiş çizimler ve hatta bir dizi fotoğrafla birlikte komple bir rapor ulaştırıldı. Fakat bütün bu kanıtlar, Soyvet Devrimi sırasında ortadan kayboldu.

Pilotların ilginç gözlemi

DARKMALT

İkinci Dünya Savaşı sırasında, Ağrı Dağı'nın üzerinde uçarken gemiyi görmüş olan Sovyet, Amerikalı ve Avustralyalı pilotlar ve ayrıca Sovyet keşif uçuşları sırasında çekilmiş gemi fotoğrafları hakkında söylentiler duyuldu. Pilotlardan biri şöyle söylüyordu: *"Geminin enkazının bir kısmı, buzun içinde görülmektedir."* Bundan sonra Ağrı Dağı'na ilgi iyice arttı ve 1948'de ilk sivil keşif heyeti olarak bir Amerikalı grup, Ağrı Dağı'na tırmandı. Aynı yıl, **Reşit** isimli bir köylü, gemiyi, Ağrı'nın karları arasında gördüğünü ileri sürdü. Aynı köyün sözüne güvenilir kişilerinden olan **Şükrü Asena** da Reşit'in sözlerini onayladı.

Gemi rüyalara giriyor

1948'lerde, Hollandalı **Hans Roozen,** rüyasında, gemiyi Ağrı Dağı'nın tepesine konmuş olarak gördü. Hatta, geminin bulunduğu yüksekliğin 4100 metre olduğunu da iddia ediyordu. Roozen, on yıl süreyle bir keşif heyeti toplamak için uğraşmasına rağmen, bunu başaramadı.

1950'lerde gemi için yapılan araştırmalarda adı çok duyulan kişilerden biri de Kırım kökenli, becerikli ve deneyimli bir Amerikan dağcısı olan **John Libi** idi. Libi de, Roozen gibi rüyasında gemiyi Ağrı Dağı'nda görmüştü. Ağrı'ya en fazla tırmanan kişi olan Libi'nin 1958'deki heyeti daha kalabalık ve azimliydi. Ağrı, yamaçlarına kadar karlarla örtülüydü. Heyette, 64 yaşındaki Libi, dört dağcı asker, dört gazeteci ve bir Türk süvari yüzbaşısı bulunmaktaydı.

18 Ağustos 1958'de tırmanışa geçildi. 4200 metrede çadır kuruldu. Gece -10 derece soğukta titrediler. Ertesi sabah tipi başladı. Karlar buzlanmıştı ve çok kaygandılar. Bu arada heyet, bir ayı sürüsünün hücumuna uğradı ve canlarını zor kurtardılar. Libi, bu arada dağda kayboldu ve sonra tekrar

1960 yılındaki araştırmalarda ekip, uçaktan resmi çekilen yerin içinde incelemelere koyuldular (üstte).

Mr. G. E. Vandeman
Dr. Brandenberger
Yüzbaşı İ. Durupınar (soldan).
1960 yılındaki Nuh'un Gemisi araştırmalarına katılan ekibin başkanları (sağda).

Stereoplanigraph'ın çizdiği geminin bulunduğu konumdaki pozisyonu (üstte sağda).

Binbaşı S. Kürtiz'in 1959 yılında Ağrı Dağı'nda çektiği resimde, Nuh'un Gemisi formasyonu görülüyor (sağda).

bulundu. Sonuçta heyet 28 Ağustos 1958'de geri döndü. Libi, son tırmanışı 1969'da yaptı ve herhangi bir şeye rastlayamadan 73 yaşında köşesine çekildi.

Pruvası görülen gemi

1952 yazında, Amerikalı petrol mühendisi **George J. Greene,** söylentiye göre, bir yarın kenarındaki bir buzuldan dışarıya çıkan bir gemi pruvasını andıran bir objeyi net bir şekilde gösteren bir dizi fotoğraf çekmişti. Denildiğine göre, bu resimleri, Ağrı'nın kuzey yamaçları üzerinde, 30 metreden daha az bir yükseklikte helikopterle bir petrol keşif uçuşu yaparken elde etmişti. Bunun üzerine, Greene, bir keşif gezisi için para bulmaya çalıştı, fakat tüm girişimleri sonuçsuz kaldı. Greene'nin 1962'de İngiliz Guyanası'nda öldürülmesinden sonra, söz konusu fotoğraflar kayboldu ve bir efsane haline geldi.

1960 yılındaki araştırma ekibi, Nuh'un Gemisi'nin içinde görülüyorlar (üstte).

Nuh'un Gemisi'nin büyütülmüş resmi (üstte). 13.9.1965 tarihli 'Daily Telegraph'da yayınlanan, Ağrı Dağı'nda Tendürük eteklerindeni Nuh'un Gemisi formasyonu (altta).

Gemi'nin resmi çekiliyor

1959 yılında, Türk Hava Kuvvetleri'nden Binbaşı **S. Kürtiz**'e, Ağrı'nın dik yamaçlarının bir dizi fotoğrafını çekme görevi verilmişti. Bu resimler çekildikten sonra, Savunma Bakanlığı'nın Haritacılık Dairesi'ne ulaştı. 11 Eylül 1959 tarihinde, Harita Genel Müdürlüğü'nden Yüzbaşı **İlhan Durupınar,** günlük fotogrametri çalışmaları sırasında bu fotoğrafı incelerken, birden, stereoplanigrafın mercekleri altında büyütülmüş ve üç boyutlu olarak gördüğü şeklin, son derece belirgin bir tarzda, bir gemi gövdesinin dış hatlarını taşıdığını şaşkınlıkla gördü.

Üzerinde ölçümler yaptı ve gemiye benzeyen bu ojbenin tahmini uzunluğunun, Tekvin' de belirtilen 300 kübitlik, yani ortalama 135 metrelik uzunluğa tekabül ettiğini tespit etti. Genişliği yaklaşık 50 metreydi ve gölgesinden anlaşıldığına göre, 6,5 metre kadar da derinliği vardı. Fotoğraflar, Amerika'daki Ohio Üniversitesi'nin fotogrametri uzmanı Prof. **Arthur Brandenburger**'e gönderildiğinde, Profesör heyecan içinde, fotoğrafta görülen objenin devasa bir gemiden başka bir şey olamayacağını ilan etti!.. Dünyanın en ünlü fotogrametri ve topografi uzmanlarından ve bilim adamlarından olan Prof. Brandenburger'in bu açıklaması dünyada büyük yankı ve ilgi uyandırdı.

Yüzbaşı Durupınar konu hakkında şunları söylemekteydi: *"Pek tabiidir ki, Milattan Önce 5000 senelik bir geçmişe sahip Nuh'un Gemisi'ni, bugün de yelkenli, kürekli, direkli bulacak değiliz! Binlerce yılın, üzerinden geçtiği bu gemi artık bir taş yığınıdır. Bu bir gemi bile olmasa, tabiatın verdiği harikulade bir biçimdir. Ben inancımı muhafaza ediyorum; bu bir gemi enkazıdır. Hem de yüzde doksan bir katiyetle!.. Çünkü on yıldır bu işin içindeyim. Elimden ve bilhassa gözlerimin önünden binlerce böyle fotogrametrik harita geçti. Müsaadenizle pek yanıldığımı sanmıyorum."*

1960 yazında, Prof. Branderburger ile New York Arkeolojik Araştırma Vakfı' ndan **George Vandeman**'ın başkanlığındaki bir Türk-Amerikan ortak bilim ekibi, Ağrı Dağı'na çıktı. Resmi çekilen objeyi buldular ve incelediler. Objenin ölçümleri, Yüzbaşı Durupınar'ın tespit ettiği şekildeydi. İncele-

meler sonucunda grup ikiye ayrıldı. Vandeman grubu gemi şeklinin bir tabiat hadisesi olduğunu söylerken, Branderburger grubu ise, ölçülerin Nuh'un Gemisi'ne ait olan din kitaplarındaki ölçülere çok uyduğunu söyleyerek daha fazla araştırmalar yapılması tezini savundu. Sürdürülen araştırmalar sonucu bu ihtilaflı objenin doğal bir biçimden ibaret olduğu ortaya çıktı. Bu araştırmaya Yüzbaşı İlhan Durupınar da katılmıştı.

Ay'dan Ağrı Dağı'na

Amerikalı astronot **James Irwin,** 26 Ağustos 1971 tarihinde Ay'a doğru Apollo 15 uzay aracı ile yola çıkmıştı. Uzay boşluğunda iken bir dinlenme sırasında astral bedeni fizik bedeninden ayrılır ve söylediğine göre, bu sırada karşısında **Hz. İsa**'yı görür: O bu konuyu şöyle anlatıyor: *"Birdenbire ileriye doğru fırladığımı hissettim. Arkadaşlarıma baktığımda yerli yerindeydiler. Fizik bedenim de yatay vaziyette koltuğumda oturuyordu... Aniden uzaklarda parlak ve tanımlayamayacağım kadar gözalıcı bir ışık gördüm. Daha önce dünyada böyle bir rengi hiç görmemiştim. Bu ışık bana doğru geliyordu, daha doğrusu ben ona doğru çekiliyordum. Onun karşısındaydım. Sonra ışık beni bırakarak yavaş yavaş uzaklaştı ve ben kendimi yüzer gibi aracıma dönerken gördüm. Arkadaşlarım hâlâ uyuyordu. Fizik bedenim de koltuğumda yatay vaziyette yatıyordu. Süzülerek bedenime doğru yaklaştım ve üzerimde bir ürperti hissederek, sanki bir kalıbın içine giriyormuşum gibi bedenime yerleştim. Artık her şeyi yine eskisi gibi görüyordum ve bedenimi istediğim gibi hareket ettirebiliyordum."*

James Irwin, Ay'a indikten sonra da benzer bir deneyim geçirir. Bu sefer Hz. İsa'yı kendine doğru gelirken görür. Ay üzerinde konuşurlar. Hz. İsa: *"Tek seçtiğimiz sen değilsin. Sen seçtiklerimizden yalnızca bir tanesin..."* der. Hz. İsa'nın kendisine, Nuh'un Gemisi'ni bulmak görevini verip vermediğini bilmiyoruz ama, James Irwin yeryüzüne döndükten sonra kendini Ağrı Dağı'nda Nuh'un Gemisi'ni bulmaya adar ve bildiğimiz gibi, 1980'lerde birkaç defa Ağrı'ya tırmanır, düşer yaralanır, fakat hiçbir şey bulamaz.

Orada ne arıyorlar?

Uzayda, üzerindeki sayısız canlı türleriyle bir uzaygemisi gibi yüzüp duran gezegenimizde belli ki küçüklü büyüklü pek çok tufan olmuştur. Bunların bazıları bölgesel tufanlardır. Sözgelimi, eski kutsal metinler, Mezopotamya bölgesinde kaydedilmiş bazı yerel tufanlara yer verir. Bunlar küçük çaptadırlar. 5000 yıl önce tüm dünyayı kuşatan bir tufan olayının hiçbir kaydı yoktur. Dahası, suların deniz seviyesinden 4000 metre yükselerek tüm yeryüzünü kuşatmasının ise, kutupların tamamen erimesi ile bile mümkün olmaması gerekir... Ayrıca, 135 metre boyunda bir gemiye küçüklü büyüklü ve bir araya gelemeyecek on binlerce tür hayvan nasıl sığabilir?...

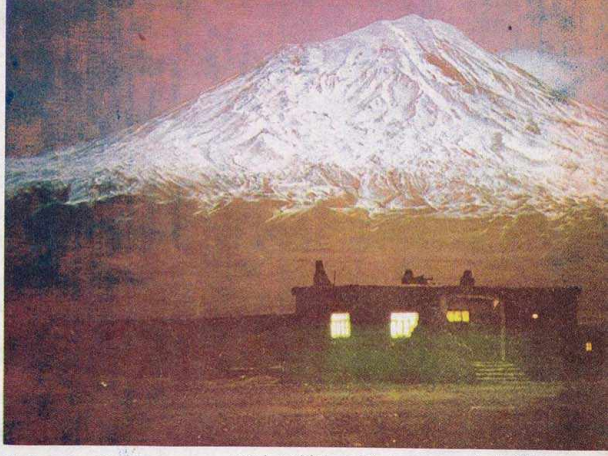

Nuh'un Gemisi gizemiyle ilgili ünlü Ağrı Dağı, dağcıların iyi bildiği gibi, tırmanılması güç tekinsiz dağlardan biridir (üstte).

Nuh'un gemisi, Vimana mı?

Ağrı Dağı üzerinde, Türk yetkililerince, içine girilen ve Çar'ın askerlerince incelenen, Nasturi Kilisesi'nin Başdiyakozu **Nouri** ve yerel köylülerden Reşit tarafından görülen ve Greene tarafından fotoğrafı çekilen *"gemi benzeri"* ahşap obje, acaba, denizlerde yol alan bir gemi değil de, eski bir *"uçan araç"* olabilir miydi? Bu konuda hassas bir şahıs bize, ruhsal rehberlerinin gösterdiği vizyonları şöyle anlatmıştı: *"Ağrı'nın üzerine aynen bir uçak gibi inen kocaman bir gemi görüyorum. Gökte bir o yana bir yana sallanarak, alçalıyor ve bir sadmeyle birlikte dağın üstüne konuveriyor."*

Atlantis uzaygemileri

Atlantis kıtası, şimdiki Atlantik Okyanusu'nda bulunuyordu. Kadim (eski) gizemleri inceleyenler, Atlantis döneminde uçan makinelerin, yani Vimanaların kullanıldığını bilirler. **W. Scot Elliott**'un **"Atlantis'in Öyküsü"** adlı eserinde, Vimanalar hakkında çok güzel tanımlar vardır: *".. Hava gemileri o günlerin özel taşıtları olarak kabul edilebilirler. Yüz veya yüz elli kişiyi alabilen Vimanalar ya ahşaptan ya da metalden yapılıyordu. Ahşaptan yapıldıklarında, ağırlık kazandırmayan bir maddenin tahtaya püskürtülmesi sayesinde tahtanın deri gibi sertleşmesi sağlanıyordu. Biçimleri gemiye benziyordu ama, istisnasız olarak her yanları kapalıydı."* 1916 yılında Ağrı Dağı üzerinde uçarken gemiyi görmüş olan Rus pilotu Roskovski'nin, *"Üst kısmı bütünüyle kapalı yapılmıştı"* şeklindeki ifadesi de, Elliot'un tanımladığı Vimanaların *"Her yanlarının kapalı"* olduğuna ilişkin sözlerine tıpatıp uymaktadır!..

Nuh'un Gemisi Cudi Dağı'nda mı? Sayfa: 708'de.

DÜNYANIN GİZEMLİ YERLERİ
Callanish'in Dikili Taşları/İskoçya

Efsaneden gerçeğe

Atlantis'in yeniden doğuşu

Eğer Atlantis gerçekse, onu yok eden neydi? Ondan kalan kanıtları dünyanın neresinde aramalıyız? Bazılarına göre, Atlantis vardı ve hem bugünü, hem de geleceği etkiliyor...

ATLANTİS İLE İLGİLİ bazı teorilere göre bu kayıp uygarlık Atlantik Okyanusu'nda idi. Diğerlerine göre ise, gerçek yeri Akdeniz, Kuzey Avrupa ve dünyanın değişik noktalarıdır. Bütün bu fikirlere çelişkili gözüyle bakılmamalıdır. Çünkü tüm bu bölgeler Atlantis'in sınırları içinde olabilir. Belki de asıl uygarlığı silip süpüren felaketten sonra, bu bölgelerdeki kültürler birer koloni şeklinde varlıklarını sürdürdü. Bu şekilde ele alındığında eski Girit, Sümer, Mısır, İskandinavya, İngiliz, Azor, Britanya ve Bask uygarlıklarının kayıp imparatorluğun birer uzantısı olduğu düşünülebilir.

Azor Adaları'nın batık Atlantis kıtasının dağlarından birinin zirvesi olduğuna inanılıyor. Fotoğrafta bir sualtı platosunun üzerinde yükselen bu takım adalardan biri olan Fayal görülüyor (altta).

Uygarlıkların kökeni

Cambridge'li bir arkeolog, psişik araştırmacısı ve aynı zamanda bir radyestezist olan **T.C. Lethbrigde** (Bkz. sayfa 546, 582 ve 625), kayıp uygarlıkları konu alan diğer efsanelerle Atlantis efsanesi arasında benzerlik olduğunu öne sürdü. Bu uygarlıklar arasında Bretonların Ys ülkesi, Cornish Lynosse uygarlığı, Kral Arthur efsanelerinin Avalon'u, Galler'in Tir

Nan Og'u ve diğerleri sayılabilir. Aynı zamanda da Lethbridge, Avrupa ve Amerika'daki eski uygarlıklarda kullanılan çeşitli araçgereçlerle süs eşyalarının birbirleriyle olan benzerliklerine dikkat çekti.

Cebelitarık Boğazı'nda

Lethbridge, Atlantis'in Tartessos (İncil'deki Tarshish) olabileceğine inanıyordu. Kelt mitolojisine göre bu ülke, Gümüş Kollu **Lugh** tarafından yönetiliyordu. Tahminlere göre şimdi kaybolmuş olan bir yazılı tarihi vardı. Tarihi M.Ö. 6000 yıllarına kadar uzanıyordu. Tartessos Güney İspanya'da Cebelitarık Boğazı'nın hemen dışında iki nehir arasındaydı. **Eflatun**'un Kritias adlı kitabında sözü edilen Atlantis'in yeri de oradaydı. Yine Eflatun'a göre, o günün gemicilik bilgisi ile Cebelitarık'ın ötesindeki deniz aşılamazdı. Çünkü, Atlantis'in batmasıyla çamurdan sığlıklar meydana geldi. Lethbridge de Cebelitarık'ın ötesinde hem İspanya ve hem de Afrika kıyılarında sığ bölgeler olduğunu belirtiyor.

Mavi gölgeler, bugün Atlantik'te görülen okyanus akıntılarını belirtiyorlar. Bu akıntılar Avrupa'daki yılan balıklarının Sargossa Denizi'nde yumurtlamak üzere her iki yönde yaptıkları göçlere yardımcı olur. Bu gizemli davranış, eski zamanlardan kalma bir alışkanlığın sürüp gitmesi olabilir (altta).

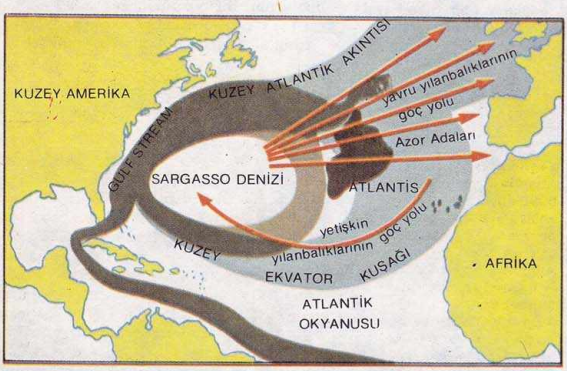

Kelt mitolojisi kendine özgü bir Atlantis'e sahiptir. "Azizlerin Vaat Edilen Toprakları" okyanusun batısındadır (altta sağda). Bazı araştırmacılara göre eski zamanlarda bir kuyrukluyıldız dünya ile çarpıştı. Daha sonra da büyük dalgalar Atlantis'i yuttu. Böylece tufan efsaneleri doğdu (altta).

M.Ö. 9000'de battı

Atlantis araştırmacılarının en ünlü adlarından biri **Otto Muck**'tur. Kendisi şnorkelin mucidi ve 2000 patentin sahibi olan çok başarılı bir mühendistir. Muck, **"Atlantis'in Gizemi"** adlı kitabında, Atlantis'in Atlantik Okyanusu'nda olduğuna ilişkin kanıtlar ortaya koydu. M.Ö. 9000 yılında da tüm dünyayı etkileyen bir tufanla yok olduğunu öne sürdü.

Hayvanların anlaşılmaz arayışı

Belki de yılanbalıklarının ve kuşların esrarlı göçleri Atlantik'teki, batık bir kara parçası ile ilgili olabilir. Çünkü büyük kuş sürüleri göçleri sırasında Atlantik'in üzerinde boş bir noktada daireler çizerler. Sonra yollarına devam ederler. Orası eskiden bir kara parçasının bulunduğu bir nokta olabilir.

Avrupa'da bulunan yılanbalıklarının Atlantik'i aşarak göç etmeleri daha da gizemli bir bilmecedir. Bu balıklar, Kuzey Atlantik'in güneybatısında olan Sargasso Denizi'nde yumurtalarını bırakırlar. Bundan sonra küçük larvalar ılık Gulf Stream akıntısıyla doğuya doğru üç yıl sürecek bir yolculuğa başlar. Bu yolculuğun tehlikelerini atlatabilenler, Avrupa kıyılarına ulaşırlar.

Burada cinsel olgunluğa ulaşırlar ve geri dönerler. Bundan sonra tekrar batıya doğru yönelirler. Artık azami derecede büyümüş ve güçlenmişlerdir. Bu sefer yolculukları yalnızca dört ay sürer. Yeniden Sargasso Denizi'ne geldiklerinde çiftleşip yumurtlarlar. Onların yavruları da kendileri gibi aynı Avrupa yolculuğuna çıkar.

Yılanbalıklarının cinsel olgunluğa ulaşabilmek için tatlı suya ihtiyaçları olduğu biliniyor. Ama bu kadar uzun bir yolculuk yapmalarının nedeni nedir?

Muck'a göre Atlantis, Atlantik Okyanusu'nun ortasındayken, Gulf Stream'in hareketini kesiyordu. O zamanlar yılanbalıkları-

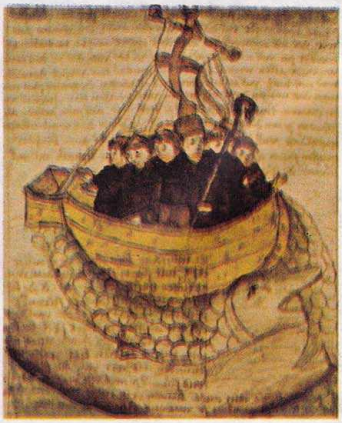

nın doğuya doğru yaptıkları bu yolculuk, tatlı sulara giden doğru yoldu. Belki de yılanbalıklarının bu içgüdüleri, Atlantis battıktan sonra da aynı davranışlarını sürdürmelerine neden oluyor. DARKMALT

Kuyrukluyıldızın çarpması mı?

Muck, Güneybatı Atlantik'te dünya ile çarpışan büyük bir gökcisminin izlerine rastladığını öne sürüyor. Puerto Rico yakınlarında denizin 7 kilometre derinliğinde iki çukur vardır. Öte yandan Kuzey Amerika'nın batısındaki South Carolina'da Charleston'daki geniş bir bölgede kozmik bir bombardımanın izlerine rastlanıyor. 1931 yılında havadan çekilen ilk fotoğrafta, Atlantik'e kadar uzanan elips biçiminde bir alanda aşınarak oluşmuş yaklaşık 3000 çukur görüldü. Muck, bu çukurların kuzeybatıdan dünyaya düşen bir cismin parçaları tarafından oluşturulduğu sonucuna vardı.

Yeryüzünün çeşitli yerlerinde buna benzer çok sayıda iz var. Muck da buna dayanarak dünyaya bir kuyrukluyıldızın çarptığını düşünüyor. Bu kuyrukluyıldızın genişliğinin 10 km olduğunu ve 30.000 megatonluk bir nitrogliserin kitlesinin patlama gücüne eşit bir yoğunlukla dünyaya çarptığını hesapladı. Bu da 3000 tane orta boy hidrojen bombasına eşittir. Bu yoğun darbe, Eflatun'un kitabında sözünü ettiği depremlere yol açtı. Böylece Atlantik ikiye bölündü. Atlantik eşiği oluştu. Orta Amerika'nın büyük bir kısmı da sulara gömülerek Mexico Körfezi ve Karaib Adaları meydana geldi.

Lewis Spence'e göre, Meksika'da bulunan bu taş figür, Atlantisli bir askeri tasvir ediyor (sağda).

Kro-Magnon insanı Atlantis kolonilerinden birinde mi yaşıyor? (altta).

Çeşitli araştırmacılar Atlantis'in yeri ve büyüklüğü konusunda anlaşamıyorlar. Bu haritada önerilen yerlerden sadece bazıları gösteriliyor. Atlantis'in yok oluşu konusunda da çeşitli teoriler vardır. Kuyrukluyıldızın çarptığı nokta fikrini Otto Muck desteklediği. Diğerleri ise Atlantis'in, Arktik bölgede olduğunu düşünüyorlar (altta).

Tufan efsanelerinin kökeni

Bütün bunların yanı sıra, kutuplar da yer değiştirdi. Birdenbire yeni bir jeolojik devir başladı. İlk defa olarak mevsimler arasında büyük farklar görüldü. Muck, böylesine şiddetli bir çarpışmaya rağmen dünyada yaşamın nasıl sürebildiğini açıklamadı. Sadece bazı bölgelerde meydana gelen yıkıma değindi. Örneğin büyük nem bulutları, küller ve sağlığa zararlı gazlar, bu yoğun darbenin oluştuğu bölgeden kuzeydoğuya ve güneybatıya doğru taşındı. Geniş alanlara yayılmış insanlar ve hayvanlar bu durumdan son derece etkilendiler. Bazı bölgelerde fırtınalı yağmurlar başladı. Büyük doğal afetler mey-

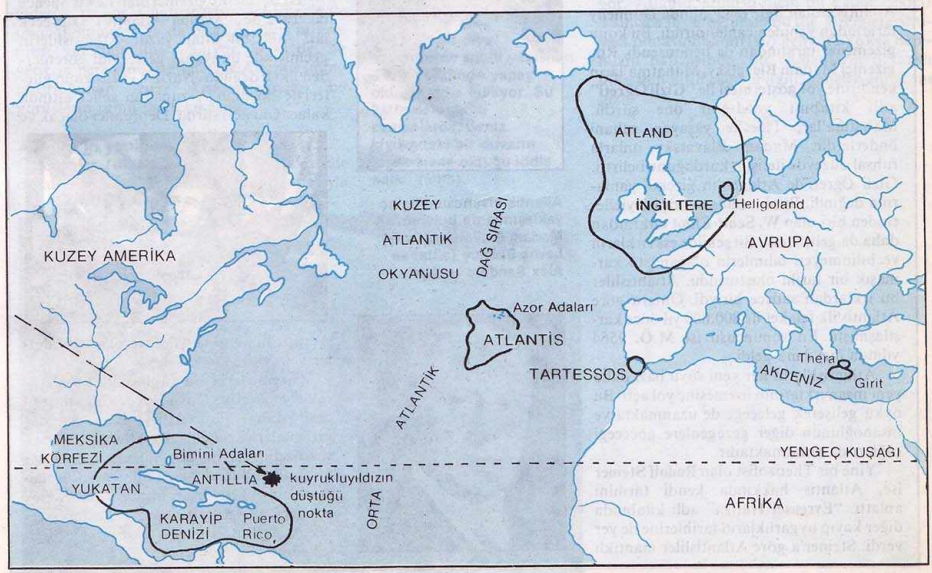

dana geldi. Böylece de tufan efsaneleri doğdu.

Kuyrukluyıldız görüşü güçleniyor

Muck'a göre, ünlü Maya takviminin başlangıcı bu olayın bir anısıydı. Muck, bazı bilim adamlarının hesaplamalarına dayanarak, o günün M.Ö. 8498 yılının 5 Haziran günü olduğunu kabul ediyordu. O gün Ay, Güneş ve Venüs aynı hizadaydı. Bu ise Mayalar için çok önemli bir gökbilimsel olaydı. Muck üçünün bir sıraya dizilmesinin dünya çapında bir felaketi oluşturduğuna inanıyordu. İşte o kuyrukluyıldız, dünyanın yakınından geçerken yörüngesinden çıkaran, Ay ile Venüs'ün çekim gücüydü. Muck, bu çarpmanın zamanını da hesaplayarak, kuyrukluyıldızın çarptığı boylamda saatin akşam 20.00 olduğunu öne sürdü.

Devlerle cücelerin kökeni

Donnelly gibi, Muck da, Avrupa ve Amerika kıtalarının gelenek ve efsaneleri arasındaki benzerliklerin de üzerinde duruyor. Atlantislilerin ilk soylarının ırksal tiplerini koruduklarına inanıyordu. Bunlar Amerika'daki Kızılderililer ve Avrupa'daki Kro-Magnonlardı. Bu sonuncular daha sonra Neanderthal insanın yerini aldı (Bkz. sayfa 290). Kro-Magnonlar Neanderthal insandan daha uzundular. Muck'a göre devlerle cüceleri konu alan efsaneler de bu iki tip insanın bir arada yaşadıkları dönemden kaynaklanıyordu.

Meksika'nın Yucatan yöresindeki Chichen-İtza'da bulunan Kukulkan piramidi. Maya piramitleri eski Mısır'ın basamaklı piramitlerine benzer. Bundan ötürü de Eski ve Yeni Dünya uygarlıklarının aynı kökene sahip olduğu düşünülüyor. Burası belki de Atlantis'tir (üstte).

İncil'de olması gerekirdi

Atlantis'in Atlantik Okyanusu'nda olduğunu ileri süren diğer bir araştırmacı da **Maurice Chatelain**'dir. Bu kişi, Apollo programı çerçevesinde NASA'da çalışmış bir Fransız uzay mühendisidir. Chatelain, M.Ö. 1500 yılında Thera Adası'nın patlamasının, Girit uygarlığının değildi. Fakat büyüyü biliyordu. Mantık, Atlantislilerden Samilerin türemesiyle ortaya çıktı.

İskoçyalı bir gizemci olan **Lewis Spence** de 1942'de **"Avrupa Atlantis'i İzleyecek mi?"** adlı bir kitap yazdı. Atlantislilerin geçmişinde dünyanın geleceğini görenlerden ilki o değildir. Nazizm ve faşizmin güçleriyle bozulan Avrupa'nın seller altında kalacağını ileri sürdü. Depremler olacak ve Avrupa'nın başına daha birçok doğal afetler gelecekti.

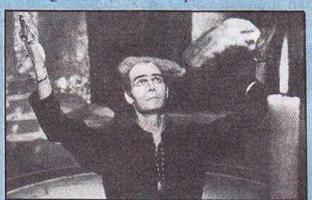

Gizemcilerin bu yaklaşımlarını eleştirenlere göre ise Kova Burcu Çağı düşüncesi daha iyimserdir. Bazı çağdaş gizemciler ve ruhçular da Atlantis'in olumsuz özelliklerinin, günümüzde bazı kişiler tarafından bilerek ya da bilmeyerek uygulandığını belirtiyorlar. İngiliz gizemci **Alex Sanders** ise, geçmiş yaşamlarını inceleyerek Atlantis'e ilişkin birtakım okült bilgiler edindiğini belirtiyor.

Gizemcilerin görüşleri

Atlantis'e olan ilgi, 1882 yılında Donnelly tarafından yeniden canlandırıldı. Bu konu gizemciler tarafından da benimsendi. Rus gizemci Madam **Blavatsky**, Mahatma'ların kendisine yol göstermesi ile **"Gizli Öğreti"** adlı kitabını yazdığını öne sürdü. Mahatma'lar, Tibet'te yaşayan ruhani önderlerdir. Madam Blavatsky onlarla ruhsal düzeyde iletişim kurduğunu belirtti. Gizli Öğreti'de Atlantis'in gizemli yanlarına değindi. Bunlar daha sonra izleyicilerinden biri olan **W. Scott-Elliot** tarafından daha da geliştirildi. Bu şekilde eski ırkların ve bilinmeyen bilimlerin olağanüstü karmaşık bir tarihi oluşturuldu. Atlantisliler bu ırklardan sadece biriydi. Onlara göre Atlantis ilk felaket ile 800.000 yıl önce karşılaşmıştı. En sonuncusu ise M.Ö. 9564 yılında meydana geldi.

Atlantislilerin her yeni soyu bazı daha yeni insan ırklarının üremesine yol açtı. Bu öykü gelişerek geleceğe de uzanmakta ve insanoğlunun diğer gezegenlere göçeceği çağları da anlatmaktadır.

Yine bir Theozofist olan **Rudolf Steiner** ise, Atlantis hakkında kendi tarihini anlattı. **"Evrensel Hafıza"** adlı kitabında diğer kayıp uygarlıkların tarihlerine de yer verdi. Steiner'a göre Atlantisliler mantıklı

Atlantis efsanesine ilginç yaklaşımlarda bulunanlar, Madam Blavatsky (üstte), Lewis Spence (altta) ve Alex Sanders (sağda).

Mayalar'a ait bu elyazması kitapta çok eski uygarlıkların nasıl mahvolduğu anlatılıyor. 1869 yılında ünlü bir etnografyacı olan Fransız Brasseur de Bourbourg bu belgeyi çözdüğünü belirtti. Bulgularına göre, binlerce yıl önce iki ülkenin nasıl yok olduğu anlatılıyor. Bunlar şiddetli depremlerle sarsılmış ve 64 milyon insanla birlikte bir gecede yok olmuş (sağda).

ğını yıkıp, Atlantis efsanesinin doğmasına yol açacak bir felaket olabileceğine inanmıyordu. Böyle bir olay gerçek olsa, ona mutlaka **İncil'** de yer verileceğini belirtiyor. Aynı zamanda da, **Solon'**un Atlantis efsanesini ilk duyduğu, M.Ö. 600 yılında da bu olayın hâlâ Yunanlılar tarafından hatırlanması gerektiğini öne sürüyor.

Chatelain'e göre bu saptamanın en belirgin kanıtı Bahamalar'daki sualtı buluntularıdır. Andros adası yakınlarında eski bir tapınağın kalıntıları bulundu. Bu tapınağın boyutları 23 m ve 27 m idi.

Atlantis hâlâ eskisi kadar gizemlidir. Bu konuda yapılan araştırmalar ve çalışmalar giderek artıyor. Çoğu araştırmacı Ege'de de olsa, Bahamalar'da da olsa, Atlantis'in geçmişte var olduğuna inanıyor. Belki de, bu yerlerin herbirine dağılmış bir Atlantis imparatorluğunun izleri keşfedildiğinde, bu görüşlerin tümü haklı çıkacak.

Atlantis'in yeniden doğuşu

Gizemciler (okültistler) ise, Atlantis'in elle dokunulabilecek kalıntılarının bulunmasıyla ilgilenmiyorlar. Onlar daha çok Atlantis'in yeniden doğuşunu bekliyorlar. Bu, adanın fiziksel olarak yeniden ortaya çıkması anlamına gelmez. Onlar Atlantislilerin erdem ve yeteneklerinin yeniden doğuşunu bekliyorlar. Dünya, Balık Burcu Çağı'ndan, Kova Burcu Çağı'na geçti. İşte aynı bunun gibi, Atlantis uygarlığının temelini oluşturan zihinsel ve ruhsal göçlerin yeniden keşfedilmesini bekliyorlar.

Atlantis'in genetik izi

Bu arada Atlantis gizemi, insanoğlunun aklını karıştırmaya ve onu şaşırtmaya devam ediyor. Atlantis konusu niçin bu kadar çekici? Yalnızca insanoğlunun bu tür gizemlere ihtiyacı olmasından mı ileri geliyor? Yoksa hepimizin hafızasında, bir zamanların o şanslı ülkesinin altın çağıyla ilgili, genetik anılar mı gizli?

Daha fazla bilgi için:

The secret of Atlantis, Otto Muck, Fontana, 1979.

The end of Atlantis, J.V. Luce, Thames and Hudson, 1969.

Atlantis, Bilim Araştırma Merkezi, 1983.

Atlantis'in esrarı, Charles Berlitz, Milliyet Yayınları, 1976.

Atlantis sorunu, Ruh ve Madde, sayı 161.

Bimini Yolu diye adlandırılan sualtı yapısının J harfi şeklinde yapay olduğu iddia ediliyor. Su üstünde olduğu zamanlarda, deniz kıyısındaki bir duvarın alçak kısmı olduğu iddia edildi (altta).

Kara adamlar nereden geliyorlar?

Uçandaire gözlemcilerinin amansız takipçileri siyah elbiseli kişiler nereden geliyorlar? Acaba onlar insan değiller mi?

SİYAH ELBİSELİ KİŞİLER (SEK), sadece uçandaire tanıklarını ve araştırmacılarını ziyaret etmiyorlar. **Kevin** ve **Sue McClure** adındaki araştırmacılar, Kuzey Galler'de 1905'te yapılan dini toplantıların (Bkz. sayfa 660) kayıtlarını inceliyorlardı. Bunların arasında SEK olaylarına, ilk bakışta çok benzeyen bir kayıt buldular:

SEK, kadını ziyaret ediyor

"Civarda köylülerden çok akıllı genç bir kadın var. Gece yarısından sonra yatak odasını üç gece art arda siyah giysili bir adam ziyaret etmiş. Bu adam ona bir mesaj vermiş. Ancak kadının bunu başkalarına söylemesini yasaklamış."

Bir ışık SEK'i yok etti

"Bu kadının sonradan bir çiftçinin eşi ve sonradan vaiz olan **Mary Jones** olduğu anlaşıldı. Bu kadın, oradaki dini cemaatin önde gelen kişilerinden biriydi. Ayrıca o, görevini yaparken çevresinde gizemli ışıklar da belirirdi. Bir keresinde yine geceleyin onu ziyaret ettiğinde, bu gizemli ışıklardan biri Mary'yi kurtarmıştır. Kara adamın üzerine parlak bir ışık huzmesi düştüğünde, adam yok olmuştu.

Hayal ürünü mü?

Bu olaylar, bazı araştırmacılara bir fantezi ve hayal ürünü gibi geliyor. Ancak bildirilen olayların bazılarında, çok kesin kanıtlar da var. Bunlardan çoğu olayla ilgisi bulunmayan tanıklar tarafından gözlemlendiler. Üstelik bazıları da son derece kuşkucu kişilerdir. Bu, SEK'lerin gerçekten var olduğu anlamına mı gelir?

Montagne Summers (1880-1948) SEK olaylarını saptayan bir yazar olarak tanınıyor. Summers'in araştırmaları, 1953teki ilk SEK olayından çok öncelere uzanıyordu (üstte).

Fra Angelico (1400-1455) tarafından yapılan "Son Hüküm" adlı eserde lanetliler (sağda) kara şeytanlar tarafından cehenneme sürükleniyorlar. Bazı çağdaş yazarlar bu tür düşünceler ile SEK'ler arasında bir ilişki olduğunu düşünüyorlar (altta).

Tarihi çok eski

SEK'ler, çoğu ülkenin folklorunda çeşitli şekillerde yer alır. Periyodik olarak da efsaneden çıkarak günlük hayata geçerler. 2 Haziran 1603'te genç bir delikanlı, Güneybatı Fransa'da mahkeme önünde çeşitli olayların sorumlusu olduğunu itiraf etti. Bunlar arasında bir çocuğu kaçırıp yemekle sonuçlanan kurt adamlık da vardı!.. O, Ormanlar Tanrısı'nın emirlerine uyarak bunları yaptığını söyledi. Kölesi olduğu Ormanlar Tanrısı siyahlar giymiş, siyah atlı, uzun, esmer bir adam olarak tanımlanıyordu.

Montague Summers, "Kurt adam" (1933) adlı kitabında bu olayı anlatıyordu. Ona göre bu ve diğer SEK olayları Hıristiyanlıktaki şeytan anlayışı ile tanımlanabilirlerdi. Bu görüş oldukça taraftar topladı. Bugün bile uçandairelerin şeytani kökenli olduğu ve SEK'lerin şeytanın elçileri olduğunu ileri süren araştırmacılar vardır.

Siyah hep olumsuzluğu simgeler

İyi ile kötü arasında süren savaşa inanılan dinsel öğretilerde şöyle bir görüş vardır: İyi, aydınlıkta; kötü, karanlıkta bağdaştırılır. İyiliğin temsilcileri sarışın ve beyazlar giyinmiş olarak simgelenirken, kötülüğün temsilcileri koyu saçlı ve siyah giysili olarak simgelenirler. Bu durumu çağrıştıran başka benzerlikler de var. Karanlığın örtüsü altında her türlü hile yapılabilir ve suçlar işlenebilir. Karanlığın kış mevsimi ile de ilgili olduğu düşünülür. Ölüm de karanlıkla ilgili kabul edilmiştir. Dünyanın hemen hemen her yerinde cenaze törenlerindeki hâkim renk ve yas giysileri siyahtır.

SEK'ler insan mı?

Birçok sembolik unsur söz konusu olduğundan, çoğu

araştırmacı SEK'lerin bizim gibi etten kemikten yapılma yaratıklar olmadığına, olayı yaşayanın bilinçaltından oluştuğuna inanıyor. Bu, eski bir geleneğin güncel bir olayla karıştırılmasının bir ürünü olabilir. Ancak bu kadar basit değildir. Çünkü SEK'lere ilişkin bazı bulgular, fiziksel bir dünyada hareket eden fiziksel varlıkların kanıtlarını taşıyor.

Nepal'daki Hanuman Doka tapınağındaki kötülüğün temsilcisi olan Kal Bahairab daima korkunç yüzlü, dört kollu ve kara derili olarak gösterilirdi. Eski zamanlarda, bu varlığın kana olan özlemini gidermek için ona insanlar bile kurban edilirdi (altta).

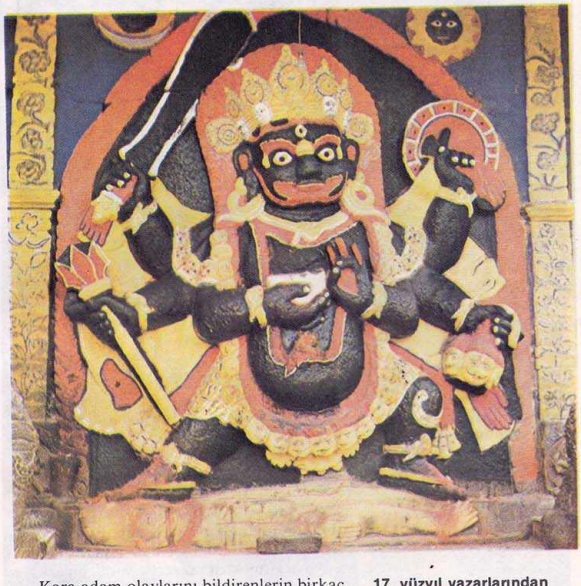

Kara adam olaylarını bildirenlerin birkaç muhtemel kaynağı olduğu belirtiliyor. Bunlardan en somut olanı SEK'lerin resmi ve devlet dairesinin gizli temsilcileri olabileceğidir. Nitekim, bu olaylarda onların Hava Kuvvetleri'nden bile daha üst düzeyde bir konumdaymış gibi bir tavır takındıkları gözlemlendi.

DARKMALT

Gizli bir örgütten olabilirler

Bazen de CIA veya FBI gibi daha gizli bir örgütün mensuplarıymışçasına tavır alıyorlar. Amerikan vatandaşlarına göre CIA, pek halkın yararına çalışan bir kurum değildir. Bu mantıktan yola çıkarak CIA'in devlet adına uçandaireler hakkındaki gerçekleri örtmek istediği düşünüldü. Kara adamlar da bu operasyonun bir bölümüydü. Amaçları, tanıkları susturarak, fotoğraf ve diğer kanıtları ele geçirerek bu konuya ilişkin gerçekleri örtbas etmekti.

Tony Kimery adlı Amerikalı bir araştırmacı, 1970'te tüm ciddiyetiyle şöyle yazıyordu:

"Gizemli kara adamlar (SEK) ve onların üst düzeyde eğitilmiş ajanlarından oluşan tüm kadrosu, karmaşık uçandaire olaylarının büyük bir parçasıdır. Bu parça da bir diğer büyük ve karmaşık olayın bir bölümüdür. Onlar tarafından oluşturulan projeler artık politik, mali, dini ve bilimsel kurumların tamamen kontrolü altındadır. SEK'lerin çok uzun bir geçmişi ve yüzyıllarca geriye giden bir tarihi vardır."

17. yüzyıl yazarlarından Richard Baxter, Londralı bir kadının öyküsünü yazdı. Bu aklı başında, dindar kadın kendisine iriyarı kara adam şeklinde görünen geri varlığın sözlerine kanarak kendini astı (altta).

Garip davranışları var

Kara adamlar, koyu tenli veya İngilizceyi zor konuşan, ya da anadilleri olmayacak denli aşırı kusursuz ve titiz bir şekilde konuşmaya gayret eden kişiler olarak tanımlanıyorlardı. Batı Virginialı gazeteci, **Mary Hyre,** garip ziyaretçisinin onun masasından bir tükenmezkalem alıp, ömründe ilk kez görmüşcesine hayretle baktığını anlatmıştı.

Bir uçandaire tanığı olan Bayan **Ralph Butler,** Hava Kuvvetleri yüzbaşısı olduğunu iddia eden bir kişi tarafından ziyaret edildi. Bayan Butler, adamın Amerikan yiyeceklerine çok yabancı olduğunu ve onları yiyebilmesi için nasıl yenileceğinin gösterilmesi gerektiğini hayretle fark etti. Bu durum onların yabancı olduğunun bir işareti olarak değerlendirilebilir.

Enerjileri tükeniyormuş gibi

Diğer birçok SEK olayında da, kara adam tavırlarıyla kısa bir zaman süresince ayakta durabileceklerine ilişkin bir izlenim bırakıyorlardı. Nitekim, bir süre sonra gitmek zorunda olduklarından söz ediyorlar, hap alıyorlar, su istiyorlar ya da sanki güçlerini kaybediyormuş gibi birtakım garip davranışlarda bulunuyorlardı. Araştırmacılar, bir olasılıktan daha söz ediyorlar. O da, SEK'ler insanlar gibi kemikten yapılma değildirler. Bu görüşe göre uzaylı bile değillerdir. Diğer taraftan hayal de değillerdir. Yakın zamanlarda meydana gelen bir olay, yukarıdaki varsayımı destekler gibi görünüyor.

Uçandaire tarafından kaçırıldı

Yakın zamanlarda meydana gelen bir olay bu varsayımı destekler gibi görünüyor. Bu olay bir kaçırılma olayı idi ve Aralık 1979'da **Frank Fontaine**'in başına geldi. Fontaine, bir uçandairede 7 gün boyunca alıkonulduğunu iddia ediyordu. Bu olay dünyanın dikkatini çeken ilginç uçandaire olaylarından biridir. Doğaldır ki, bu kaçırılma, olayın asıl dikkat çekici yanıdır. Fakat bu olay aslında bir dizi olayın başlamasına neden oldu. Bunlardan biri SEK'ler ile ilgiliydi.

Olayı yaşayan **Pierre,** öyküsünü şöyle anlattı:

"7 Aralık 1979 Cuma gecesini, 8 Aralık Cumartesi'ye bağlayan gece, **Franck, Salomon** *ve ben, üç arkadaş uzun süre oturup konuştuk. Yatığımızda saat sabahın beş buçuğuydu. Sabah saat 7'de kapının zili çaldı. Salomon ve Franck duymadılar, böylece ben kapıyı açmaya gittim. Karşımda 3 adam duruyordu. Adamlardan biri orta boyluydu. İyi giyimliydi. Elbisesi siyaha yakın bir yeşildi. Siyah kravatı, beyaz*

gömleği ve elbisesine uygun bir pardösüsü vardı. Saçı, sakalı ve bıyığı siyahtı. Görünümü oldukça iyiydi. Diğer ikisi ondan daha iriydiler."

"Gözbebekleri yoktu"

"Ne tür adamlar olduklarını polise anlatmadım. Çünkü polis bizi, gözlemlediğimiz uçandaire olayından sonra deli olarak nitelendiriyordu. Yalnızca olayı polise rapor ettim. Ancak sakallı adamla diğer ikisinin gerçekten var olmadıklarından eminim. Bir kere en önemlisi adamların gözbebekleri yoktu. Bakışları karşısında donakaldım, ancak gözleri tamamen beyazdı. Son derece ürkütücü bir görünümleri vardı."

"Çok konuşuyorsunuz"

"Sakallı adam bana sordu: 'Sen o üç kişiden biri misin?' Bununla Ciergy-Pontoise olayındaki üç kişiyi söylemek istediği belliydi. Evet, dedim. 'İyi, o halde sözlerimi arkadaşlarına iletirsin. Siz haddinden fazla konuştunuz. Başınıza bir kaza gelecek. Daha fazla konuşmamanız sizin iyiliğinizedir' dedi."

Birden kayboldular

"Sonra yok oldular, Nasıl mı? İşte bunu tam olarak açıklayamıyorum. Asansörü kullanmadılar, çünkü öyle olsa duyardım. Merdivenleri de kullanmadılar, çünkü merdiven kapısı korkunç bir gürültü çıkarır. Duymamama imkân yok. Park yerine bakan pencereye gittim. Bütün gece, ya da en azından sabahın 5'ine kadar park yerinde penceremizin altında duran bir metalik yeşil Ford Capri otomobil dikkatimizi çekti. Bu Capri'yi tanımıyorduk. Aşağıya baktığımda bu otomobil hareket etmeye hazırlanıyordu. Adamlar otomobilin içine merdiven ya da asansörü kullanmadan nasıl girdiler? Büyük bir muamma!

Franck ile Salomon'u uyandırdım ve polise gittik. Olayları ayrıntılara girmeden anlattım. Polis bize şöyle dedi: 'Size saldırmadıklarına göre yapabileceğimiz hiçbir şey yok. Lütfen evinize dönün.' İşte tüm olay bundan ibaret."

Daha sonra yine gördü

Jean Pierre, olayla ilgilenen bazı araştırmacılara bu 3 adamı birkaç kez daha gördüğünü anlattı. Genellikle bunlar basit rastlantılardı. Onları ya karşı kaldırımda ya da çarşıda görüyordu. Ancak bir keresinde sigara aldığı bir dükkânda bir kez daha tehdit edildi. Ona yine konuşmaması söylendi.

Ruhsal bir bağlantı olabilir

Bu tür olaylar tutarsızlıkları nedeniyle şaşırtıcıdırlar. Ancak, ilginç olan bir nokta vardır. SEK ziyaretleri, tanıkla SEK arasındaki psişik ya da zihni bir ilişkiden kaynaklanıyor olabilir. Bu nedenle, ziyaretin sonuçları kara adamların davranışından çok, tanığın alacağı tavra bağlıdır. Eğer o SEK'leri önemseyip tehditlerine inanırsa, kendini bir bunalımla karşı karşıya bulur. Paranoya oluşabilir, her

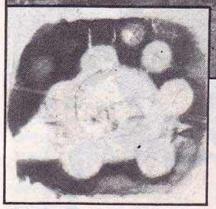

Salomon N'Diaye, Jan Pierre Prevost ve Franck Fontaine (üstte soldan sağa) yukarıda temsili çizimi görülen uçandaire tarafından kaçırıldılar. Prevost daha sonra SEK'ler tarafından rahatsız edildi (üstte).

an izlendiği sanısına kapılabilir. Bu olaylar, kurbanın kendisince gerçek bile olabilir. Çünkü bunlar, onun korkusunun tezahürleridir. Tüm bunlar, uçandaire çalışmaları ve araştırmaları bırakılmadıkça sona ermez.

Tehditlere boyun eğilmezse...

Öte yandan, eğer o kişi olaya korkusuzca bir tavır alırsa, örneğin araştırmalarını kesmeyi reddederse, ya da tüm dünyaya gözlemlerini açıklamaya devam ederse, SEK'ler ona hiçbir şey yapamıyor. **Carlos de los Santos**, yaptığı bir uçandaire gözlemiyle ilgili bir televizyon programına giderken, 3 sert bakışlı tehdit edici kişi tarafından durduruldu. Bir an korkan adam, arabasını yoldan döndürdü ve stüdyoya gitmekten vazgeçti. Ancak bir arkadaşı ona korkmamasını telkin etti. 15 gün sonra Bay Santos programa katıldı. SEK' lerden hiç ses seda çıkmadı.

Üzerinde düşünmeye değer

SEK olayları dikkatle incelenmeye değerdir. SEK'lerin niteliği ne olursa olsun, ister tamamen hayali, ister gerçek olsunlar, kurbanlarının zihinleri üzerinde etkileyici bir güce sahip oldukları anlaşılıyor. Onlar ne denli iyi anlaşılırsa, böyle bir gücün nasıl yayıldığını o denli iyi öğrenebiliriz.

Daha fazla bilgi için:

They knew too much about flying saucers, Gray Barker, 1958.

Flying Saucers and the three men, Albert K. Bender, Saucerion Press, 1962.

Operation trojan horse, John A. Keel, Souvenir Press, 1970.

Öteki dünya yazıyor!..

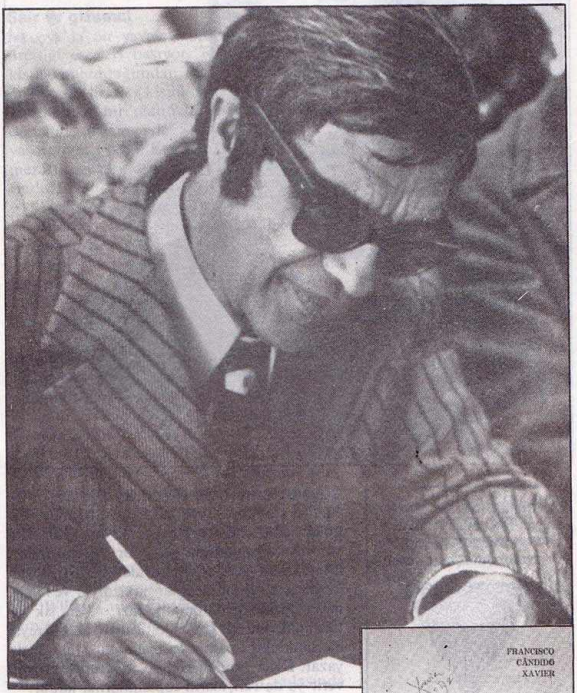

Ölüler tarafından, roman, şiir ve oyun yazılması gerçekten mümkün mü? Aşağıda "otomatik yazı"nın değişik örnekleri inceleniyor.

PARANORMAL OLAYLARDA, hayatın diğer yönlerinde olduğu gibi, moda olan şeyler vardır. Otomatik yazma da bunlardan biridir. Bu yöntem ölülerle ilişkiye geçmede kullanıldığı gibi, bir parti hilesi olarak da kullanılabilir. Günümüzde bu tür otomatik olarak yazılan yapıtlara sıkça rastlanıyor. Dünyanın en önemli psişik yazarlarından biri Avrupa ve Amerika'da ilgi uyandıramadı. Bu kişi, bir Brezilyalı'dır ve yazılarını Portekizce yazıyor.

Bedensiz yazarlar yazdırıyor

Francisco Candido (Chico) Xavier, şimdi yetmiş yaşlarındadır. Brezilya'nın en popüler ve en ünlü kişilerinden biridir. Hayatını fakirlere yardım etmeye adayan bir kişidir. Bir yandan da ilgi çekici ve çok kazanç getiren kitaplar yazıyor. Fakat bu kitaplar için hiç para kabul etmiyor. Çünkü, ona göre, bu kitapları o yazmıyor. Yazanlar uzun zaman önce ölmüş olan Brezilyalı yazarlardır. Son 50 yıldır Xavier gününün en az 5 saatini ölmüş yazarlara ayırıyor. Ölmüş yazarlar, Xavier'i kullanarak eserlerini oluşturuyorlar. O, genellikle boş zamanlarını ruhlara ayırıyor. 1961'de emekli oluncaya kadar yerel hükümette basit bir memurdu.

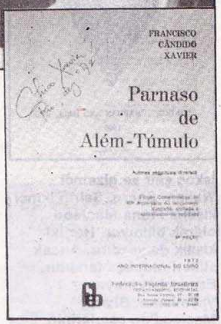

Brezilya'nın en ünlü otomatik yazı medyumu Chico Xavier, halka açık seanslarından birinde görülüyor (en üstte).

"Mezarın Ötesinden" adlı kitabın kapağı. 56 bedensiz şair tarafından yazıldığı söyleniyor (üstte).

Çok sayıda şiirler de var

Xavier'in en iyi satan kitaplarından biri **"Mezarın Ötesinden"** adlı bir şiir kitabıdır. 421 sayfadır ve içinde 259 şiir var. Şiirler belirgin olarak farklı stillerdedir. Şiirlerin altında 56 ayrı şairin imzası görülür. Bu şairlerin tümü, şimdi hayatta olmayan Portekizce konuşan şairlerdir. Şiirler çeşitli konuları kapsıyor: Aşk, insan doğası, papazların ikiyüzlülüğü, bu konulardan bazılarıdır.

Şiirlerden birinin, şairin kimliğini açıklamak için yazıldığı anlaşılıyor. Latince adı "Ego summ"dur. Bu "ben" demektir. **Guy Lyon Playfair**'in çevirisi şöyledir: *"Ben kimsem kimim. Eğer kendimi meydana çıkaramazsam, yalan söylersem haksızlık olur. Ben Augusto'yum."* Şiirin altında ise **'Augusto dos Anjos'** imzası görülüyor. Bu imza Brezilyalı ünlü bir şaire aittir. Bu şair şimdi hayatta değil.

Şimdiye kadar tanımlananların hiçbiri Xavier'in bilinçli veya bilinçsiz bir sahtekâr olmadığını kanıtlamaz. Ama bilinçli bir sahtekâr kitapların gelirinden elde edilen milyonlarca lirayı reddetmezdi.

Sadece ilkokul mezunu

Xavier, tamamen cahil bir kimse değildir. Sadece ilkokul öğrenimi gördü. Playfair'in dediğine göre bu, Brezilya'da gerçekten çok ilkel olabilir. Ancak kullandığı kelimeler çok iyi eğitim görmüş kişilerden bile daha üst düzeydedir. Bu durum, **"Nosso Lar"** (Evimiz) adlı 2459 sayfalık büyük eserde çok belirgindir. Kitabın Xavier'e ölmüş doktor **Andre Luiz** tarafından yazdırıldığı söyleniyor.

"Ölüm kılıf değiştirmektir"

Doktor Luiz, yaşadığı zamanda tropikal hastalıklar konusunda uzmandı. Kitap dokuz ciltten oluşuyordu. Aslında çok basit bir konusu vardı. İlk cildin sonunda kahraman ölür. Bundan sonraki olaylar öbür dünyada geçer. Bedensiz varlık Dr. Luiz'in yazdırdığına göre öbür dünya, cennet değildir. Orası

dünyadaki yaşama çok benzer. Dr. Luiz şöyle diyor: *"Ölüm sadece kılıf değiştirmektir. Cennet veya cehennemi biz kendimiz yaratırız."* Luiz'e göre en basit kişinin bile değerli bir amacı vardır: *"Bizler, Tanrı'nın oğullarıyız ve geleceğin veliahtlarıyız. Deneyden deneye ve bin yıldan bin yıla değerler kazanırız. Bize söylendiğine göre, gene doğmak bir gerçektir. Ancak gene doğmak konusu ile ilgili ilkeler öyle karmaşıktır ki, ona inananlar bile farklı görüşlere sahiptir."*

Bilimsel bilgiler de yazdırılıyor

Bu kitaplarda birçok tıbbi ve teknolojik konu da tartışılır. Örneğin insan yumurtasının döllenmesi, dünyadaki evrimin ağır gelişimi çok ayrıntılı olarak ele alınır. 2 Şubat 1958'de Xavier, aşağıdaki cümleleri kapsayan pasajı yazdı:

"Mutasyonun gelişmesindeki mevcut aralık, Hugo de Vries'in kaydettiği gibi Dünyasal Organ Genetikçilerinin Hizmetçileri tarafından kapatılmıştır. Onlar Leptothvi türünde düzeltmeler yapmışlardır."

Hugo de Vries Hollandalı bir botanikçiydi. Kalıtımın kuralları üzerine yaptığı çalışmalarıyla tanınıyordu. Bu bilgiler bir Brezilya ilkokulunda 20. yüzyılın başlarında öğretilemezdi! Bir keresinde Xavier, Augustus dos Anjos'a yazdıklarını anlayamadığını söylemişti. Cevap şöyleydi: *"Kafan olmasa bile, ben yazdırabildiğim kadar sana yazdıracağım."*

150.000 sattı

1970'lerin ortalarında Xavier'e yazdırılan kitapların sayısı 130'a ulaştı. Hepsinin baş sayfasında şöyle bir başlık vardı: "....."nin ruhu tarafından yazdırıldı." Söylendiğine göre 400'den fazla bedensiz yazar onun aracılığıyla eser üretti. Denilebilir ki, yaşadıkları zamandakinden çok daha fazla okura sahiptiler. Sözgelimi, 1980'lerde **"Evimiz"** adlı kitap, 150.000'den fazla sattı.

Bu arada, bu kitapların yazdırılması sırasında ilginç bir duruma tanık olundu. **"İki Dünyadaki Evrim"** kitabı fiziksel olarak Xavier tarafından Pedro Leopoldo'nun küçük bir kasabasında kaleme alındı. Her seferinde bir bölüm yazdı. Fakat varlık birer bölüm atlayarak yazdırıyordu. Bir arada okunduğunda hiçbir anlamı yoktur. Aradaki bölümler ise yüzlerce mil ötedeki Dr. **Waldo Vieira**'ya yazdırılmıştı. Bu durumdan Xavier'in bile haberi yoktu.

Xavier kendi bölümlerini bitirince, varlık, ona Dr. Vieira ile ilişkiye geçmesini söyledi. Her ikisinin yazdıkları bölümleri art arda gelince roman anlam kazandı. Bu, sonradan birlikte yazacakları 17 kitabın ilkiydi. Guy Lyon Playfair'in anlattığına göre, Xavier'in önceki bölüm hakkında hiçbir bilgisi olmamasına rağmen, öykü,diğerinin bıraktığı yerden kesintisiz devam ediyordu.

İskoç şair ve gizemci William Sharp. Şairin ikinci kişiliği Fiona Macleod olarak biliniyor. Her iki kişilik de yazdırır. Ancak stilleri oldukça farklıdır. Eserleri ayrı ayrı yayınlandı. Sharp, Macleod'un eserlerinin kendisine ait olduğunu bilmiyordu (en üstte).

"İlahi Macera" adlı kitabın kapağı. Fiona Macleod tarafından yazdırılan kitap, 1900'de yayınlandı (üstte).

Çalışmalarını hâlâ sürdürüyor

Xavier şimdi yaşlı ve hasta bir adamdır. Bir gözü hemen hemen hiç görmüyor. Günlerini yardım kurumlarında geçiriyor. Bu kurumlar, kitaplarının gelirleriyle kuruldu. Öğüt isteyen kişiler için ruhsal mesajlar nakletdiyor ve kitaplarını imzalıyor. Otomatik yazı olayını sık sık kalabalık önünde gerçekleştirir. Üç saat süreyle eli sanki bir makineye bağlanmış gibi hızla yazar. Diğer zamanlarda ise, mektuplara cevap verir ya da ruhçuların toplantılarına katılır.

Genellikle bir aziz gibi kabul ediliyor. Onun, Assissili Aziz **Francis**'in ruhunu taşıdığına inanlar bile var. Ancak dostları olduğu kadar düşmanları da vardır. Brezilya'daki Katolik Kilisesi onun kötü biri olduğunu, hatta şeytan tarafından ele geçirildiğini öne sürüyor. Brezilya'nın önde gelen Cizvit papazlarından biri olan Chico, Xavier'i kötülemek için elinden geleni yapıyor.

Başka örnekler de var

Avrupalılar, Brezilya gibi uzak bir yerde olduğu için olaya gereken önemi veremiyorlar. Ancak bugün Avrupa'da da otomatik yazı olaylarının arttığı gözlemleniyor. Sözgelimi, İngiliz medyumu **Matthew Manning** de bir otomatik yazı medyumudur. Manning, ruhların kendilerinin de yazabildiğini öne sürüyor. Bunların arasında **Robert Webbe** de bulunmaktadır. Bu varlık, Manning'in evini 17. yüzyılda inşa etmişti. Öldükten sonra ise o evden hiç ayrılmadı. Matthew Manning'in yatak odasının duvarında 300'den fazla isim

ve farklı stillerde kısa deyişler olduğu belirtiliyor. Her seanstan sonra yatağında kullanılmış bir kalem bulunuyor. Oysa yazıların yazıldığı anda Manning Ailesi'nin hiçbir üyesi odada, hatta evde bulunmuyordu.

Şair ve gizemci

İskoçya'da bir yayınevi bedensiz bir yazarın ürettiği eserleri basıyor. Hatta, yazarın iki kişiliği bulunduğundan, iki ayrı otomatik yazı medyumu her iki kişilik için ayrı çalıştı. Bu varlıklardan biri olan **William Sharp,** yaşadığı dönemde gizemciydi. Sicilya'da 1905'te 50 yaşındayken öldü. Etna Dağı yakınlarındaki mezarının üzerinde bir haç vardır. Haçın üzerinde de iki deyiş yazılıdır:

"Bilinene ve tükenmişe elveda
Bilinmeyene ve sınırsıza merhaba"

Diğeri ise şöyledir:

"Sevgi, bizim algıladığımızdan çok daha engindir ve ölüm, bilinmeyen kefaretlerin bekçisidir." F.M.

F.M. kimdir? F. M. **Fiona Macleod**'un baş harfleridir. Bu aynı bedensiz varlığın bir başka yaşamındaki adıdır. Onun dişi kişiliğinin 19. yüzyıl İskoç edebiyatının önde gelen isimlerinden biri olduğu belirtiliyor.

Ölmüş ünlülerle temas

1970'li yılların başında, William Sharp üzerinde uzmanlık yapmış bir Amerikalı edebiyatçı, **Konrad Hopkins** birçok ruhsal varlıktan mesajlar almaya başladı. Bunların arasında **George Winsdor** (Kral VI. George) da vardı. Ancak onunla ilişkiyi en fazla Sharp kurdu. 1974'te Hopkins, Hollandalı bir medyum olan **Ronald van Roekel** ile temasa geçti. Beraberce İskoçya'da **"Wilfion"** adını verdikleri kitabı yayınlamak için girişimlerde bulundular.

4.000'den fazla yazı ve şiir

Bu arada Ventnor'daki Wight adasında **Margo Williams** adlı bir bayan, medyumluk yeteneği olduğunu fark etti. Bayan Williams, 1980 yazına kadar 4000'den fazla otomatik yazı üretti. Bunlar 360 ayrı bedensiz varlık tarafından kendisine yazdırılmıştı. Bu kişilerden ilki onun ruhsal rehberi **Jane**'di. İkincisi ise William Sharp'dı.

Bedensiz İskoç şairi, Konrad Hopkins'e Margo Williams'la olan ilişkisinden bahsetti. Medyumla "Wilfion Yazıları"nın yayıncıları arasında bir ilişki kuruldu. Bayan Williams tarafından otomatik olarak alınan Sharp yazıları "Wilfion Yazıları" adı altında Paisley'de yayınlandı.

Wilfion yazılarında 92 şiir ve birkaç da düzyazı vardı. Şiirler temelde kısa, çocuksu ve oldukça kötüdürler. Kitabın giriş yazısında Hopkins ve van Roekel, şiirlerin düşük kalitesinden ötürü aşağıdaki özürü yazdılar.

"Sharp, şiirlerin kötü olduğunu kendisi de kabul ediyor. Çünkü bir arayış içindedir. Önceden gördüğü veya hissettiği korkunç bir görüntünün kaynağını araştırıyor. Bu olgu-

Kral 6. George. George Windsor'un öldükten sonra Amerikalı medyum Konrad Hopkins'le ilişki kurduğu söyleniyor. Hopkins "Wilfion Yazıları"nı yazdıranlardan biriydi (üstte).

Medyum Margo Williams. Otomatik yazılarının çoğu, "Wilfion"un yazdırdığı şiirleri kapsıyordu (üstte sağda).

nun onu hayatı boyunca rahatsız ettiğini belirtiyor."

12 Aralık 1976'da William Sharp, Bayan Williams'a aşağıdaki şiiri yazdırdı:

"Geçmişten sahneler görülür.
Bunlar etkili ve süreklidir.
Bu sahneler yüzyıllarca sürecektir."

Sharp, okurlarının duygularını değerlendirerek 19 Ocak 1977'de şunları yazdırdı:

"Ne komik
Sharp ismiyle saklanabilir
Ama aynı anda
Ölünceye dek Macleod olarak bilinebilirim.
Garip öyküler
Keltçe şiirler yazabilirim.
Ne komik
İnsanlar Macleod'a
Gülmekten katılabilir."

Parapsikoloji alanında bu garip oluşumlar "telepatik psikokinezi", psikolojide ise "bastırılmış bilinçaltı yaratıcılık"ın ürünleri olduğu öne sürülüyor. Ama tüm bunlar, ne olduğunu bilmediğimiz ve anlayamadığımız olayları görmezlikten gelmek için uydurulmuş bahaneler değil midir?

Daha fazla bilgi için:

Talks with Elizabethans, Percy Allen, Rider ve Co 1947
The link, Matthew Manning, Corgi 1974
The music of Rosemary Brown, Ian Parrott, Regency Press 1978
The flying cow, Guy Lyon Playfair, Souvenir 1975
The indefinite boundary, Guy Lyon Playfair, Souvenir 1976
The case of Patience Worth, Walter Franklin Prince, Boston SPR 1929
The Wilfion scripts, William Sharp/Fiona Macleod, Wilfion Books 1980

Zıplayan Jack

Zıplayan Jack adıyla bilinen ve dehşet saçan görüntü neydi? Bu varlık 19. yüzyılda, uzun yıllar boyunca Londra halkını korkuya boğdu. Aşağıda onun garip davranışlarından doğan efsane ele alınıyor.

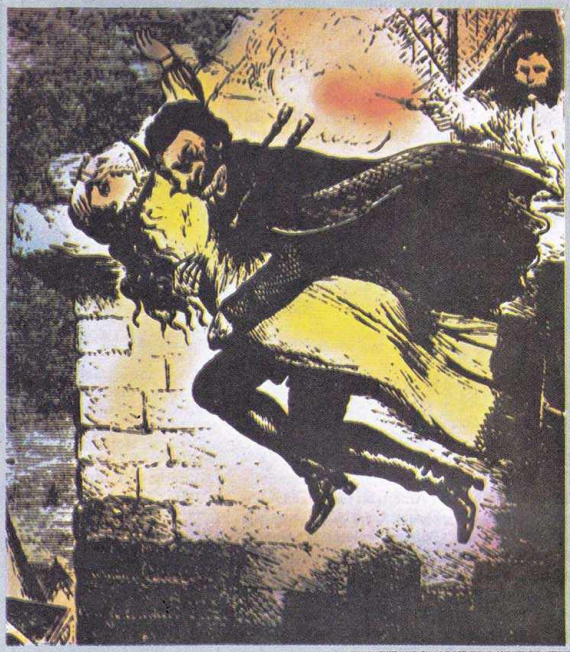

19. YÜZYIL LONDRA'sının tenha ve loş banliyölerinde, korkutucu ve esrarengiz görünümüyle, **Zıplayan Jack** adında bir varlık dolaşıyordu. Birdenbire, yoldan geçenlerin üzerine atılıyor, çoğunlukla da karşısına çıkanları yaralıyordu. Alışılmadık, muazzam sıçrayışlar yapıyordu. Zıplayan Jack, bugün hemen hemen unutuldu. Veya bir hayal olduğu düşünülerek, araştırma yapılmadı. Fakat Kraliçe Victoria çağı korku edebiyatına geçti. Anneler, o dönemde çocuklarını şöyle korkutuyorlardı:

"İyi çocuk ol, yoksa Zıplayan Jack gelip seni alır." Bazı araştırmacılar, Jack'in aslında var olmayan bir tip olduğunu söylüyorlardı. Yazar **Kellow Chesney, "Victoria Dönemi Yeraltı Dünyası"** adlı kitabında, Jack'in bir efsane olduğunu yazıyordu.

Fakat Jack, bir roman kahramanı veya bir masal değildi. O bir gerçekti. Onun görülmesiyle ilgili bir sürü haber, bölgesel ve ulusal basında yer aldı.

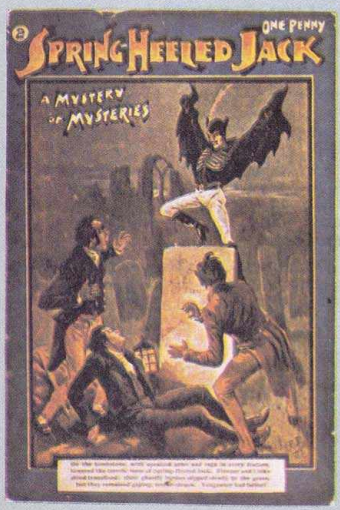

Valiye gelen mektup

Kimse, Jack'in ilk defa nasıl ve nerede görüldüğünü bilmiyor. Bazı kaynaklar, bu olağanüstü sıçrayan adamın 1817 başlarında ortaya çıktığını belirtiyorlar. 1838 sonlarına kadar, Zıplayan Jack büyük bir ilginin ve tartışmanın merkezi oldu. 9 Ocak 1838'de Londra Valisi, Sir **John Cowan,** Vilayet Binası'nda bir toplantıda bir açıklama yaptı. Bir zaman önce, bir mektup almıştı. Bir süre mektubu saklamıştı. Çünkü, eline daha fazla bilgi geçmesini ümit ediyordu.

Mektup, Peckham bölgesinde oturan birisi tarafından yollanmıştı. Mektubu yazan, korkutucu bir ortam yaratmak için otuzdan fazla insanı öldüreceğini söylüyordu. Yedi kadını listenin dışında bırakmıştı. Bu kadınlar, ailelerine karşı olan sorumluluklarında başarılı olmuşlardı. Peckham'lı bilinmeyen mektup yazarı, şöyle devam ediyordu:

"İnanıyorum ki, tarih benim parmaklarımın ucunda. Günü geldiğinde her şeyi değiştireceğim."

Jack'in görüntüsü

Zıplayan Jack'in beyaz bir boğa, beyaz bir ayı

ya da dev bir maymun olarak da görüldüğü söyleniyordu. Bir yerde, parlak pirinç zırhlar içinde görülürken, bir başka yerde cilalı demir zırhlar giymişti. Bir defa Hackney'de sokak fenercisi kılığında görüldü. Ellerinin üzerinde yürüyor ve ayaklarının arasında ateş yakma çubuğunu tutuyordu. Ama, en büyük yeteneği olağanüstü sıçramasıydı, ününü böyle kazandı.

Kızın yüzüne ateş fırlattı

18 Şubat 1838'de, Çarşamba günü 18 yaşındaki **Lucy Scales** ve kız kardeşi **Margaret,** erkek kardeşlerini ziyaretten dönüyorlardı. Bir kasap olan kardeşi, Londra'nın hatırı sayılır semtlerinden olan Limehouse'da oturuyordu. Kızlar, Yeşil Ejder Geçidi'nin girişine gelmişlerdi ki, gölgelerin içinden sıçrayan bir şekil fırladı. Saldırgan, Lucy'nin yüzüne ateş püskürttü, kız yere düşerken zıplayarak uzaklaştı.

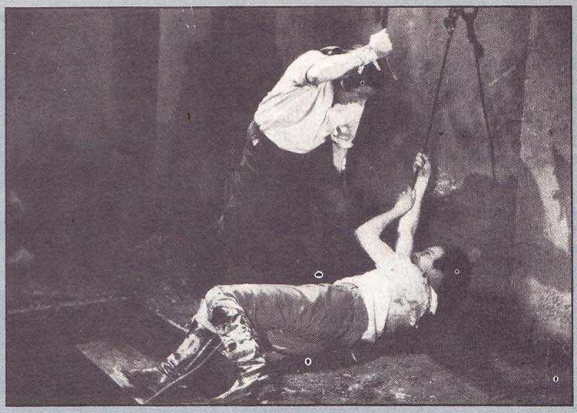

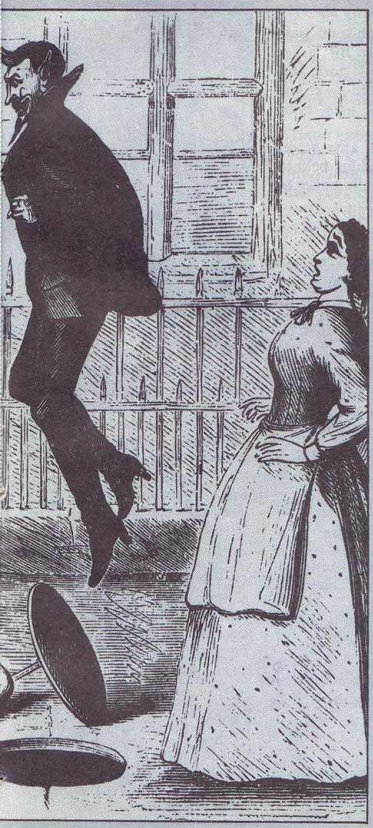

Tod Slaughter, Zıplayan Jack filminde. Bu ürpertici film, 1946 yılında, "Wraydonların Laneti" adıyla çevrildi (üstte).

Zıplayan Jack, âşıkları ayırıyor. Bu resim, 19. yüzyılda "Penny Dreadful" adlı dergide yayınlandı. Jack'in maceraları bu dergide her hafta yer alıyordu. Genellikle, kadınları korkutan bir tip olarak tanımlanıyordu (en solda). Bazen Jack, bir kahraman olarak tanımlandı. Çinayetlerin öcünü alıyor, haksızlıkları düzeltiyordu (solda).

Jack'in ünlü numarası

İki gün sonra, 18 yaşındaki **Jane Alsop,** Doğu Londra'daki evlerindeyken, ön kapının zili şiddetle çaldı. Jane, kapıyı açtı. Dışarıda polis olduğunu söyleyen, heyecanlı biri vardı. Adam, *"Tanrı aşkına, ışık getirin, şuradaki dar sokakta Zıplayan Jack'i yakaladık"* diye haykırdı.

Jane, bir mum alıp geldi. Fakat, mumu adama verir vermez garip bir şey oldu. Adam, pelerinini attı, başında geniş bir miğfer vardı. Üzerine ise, deriye benzer, sımsıkı yapışan bir giysi giymişti. Mumun loş ışığında, patlak gözleri kor gibi yanıyordu. Aniden, hiçbir şey söylemeden, ağzından, Jane'in yüzüne mavi ve beyaz alevler püskürttü. Hiç şüphesiz, bu adam Jack'in kendisiydi. Jane'in kız kardeşleri olan Mary ve Sarah çığlıklarla koşup geldiler. Sarah, toparlanınca Jane'i çekti ve kapıyı Jack'in yüzüne kapamayı başardı.

Altın işlemeli "W" harfi

Bir hafta sonra, Jack aynı numarayı yine denedi. Ama bu defa şüphe uyandırdı ve başarılı olamadı. Ama kaçmayı başardı. Jack'i gören bir tanık, onu şöyle anlattı: *"Pelerinin altında, çok süslü bir taç vardı, üzerine altın işlemelerle "W" harfi işlenmişti."*

Jack şeytan mı?

Jack'in saldırıları arttı. Birçok gazete, olayları genişleterek yayınladı. Konu, o kadar popüler oldu ki, bölge tiyatrolarında Jack'le ilgili melodramlar oynanmaya başlandı. Bu, belki de toplumsal bir sonuçtu. Bu arada, Jack'in görünmeleri çok geniş bir alana yayılıyor ve sıklaşıyordu. 1843'e kadar, Zıplayan Jack'in yarattığı terör, Londra'yı dehşete boğdu.

Hampshire'da görüldüğünde, kendine şeytan süsü vermişti. Boynuzları vardı ve gözleri ateş saçıyordu. Doğu Anglia bölgesinde ortaya çıktığında, posta arabalarının sürücü-

lerinin ödünü patlattı, epey de eğlendi.

Değişik yerlerde görülüyor

1845'te Batı Londra'da Ealing ve Hanwell'de görüldü. Acayip birisi çitlerden, duvarlardan zıplayarak geçiyordu. Bu arada çığlıklar atıyor, ıstırapla inliyordu. Canavar bir anda, soytarıya dönmüştü.

Sonraki yıl, Jack, Jacob Adası'nda görüldü. Jacob Adası garip ve ilkel bir yerdi. Eski ve kasvetli evler suların içindeydi. Yolları birbirlerine bağlayan galeriler, tahta köprü görevi görüyorlardı. Bu bölge ünlü yazar **Charles Dickens**'ın yedi yıl önce, **"Oliver Twist"** adlı romanında tanımladığı, dilenciler mahallesiydi.

Cinayet işliyor

Jack, bu odada 13 yaşında bir fahişe olan **Maria Davis**'i kıstırdı. Kızın yüzüne alevler fışkırttı. Sonra, onu çamurlu pis sulara fırlatıp attı. Tanıklara göre, polis zavallı kızın cesedini bulmak için suları taramak zorunda kalmıştı. Soruşturma sonucunda bölgede sık sık görülen, feci bir cinayetin daha işlendiğine karar verildi.

Askere tokat atıyor

Zıplayan Jack'in hayaleti herkesi dehşete düşürmüştü. 1877'de Jack, en büyük eylemini Aldershot Barracks'da gerçekleştirdi. Terör, 1 Mart gecesi başladı. Bölgede bulunan Kuzey Kampı adlı askeri üste nöbet tutan bir nöbetçi, o gece, karanlıkları gözleyerek bekliyordu. Birden, kendisine doğru gelen garip bir şekil fark etti. Asker, görevi gereği bu gelenden durmasını ve kimliğini belirtmesini istedi. O anda, şekil bir an için kayboldu. Sonra, birden askerin yanında belirdi ve onun yüzüne birkaç tokat attı. Tokatı atan el, bir cesedin eli gibi soğuk ve ıslaktı.

Ona kurşun işlemiyor

Aldershot'da nöbetçilere, bundan sonra daha birçok saldırılarda bulunuldu. Bir asker, Jack'e ateş etti. Fakat, denildiğine göre, Jack yara almıyordu. Mermiler dağılıp, eriyorlardı. Gerçekte, asker boşa ateş etmiş olabilirdi.

Ortaya çeşitli teoriler atıldı. ama gerçek bir ipucuna rastlanmadı. Bu varlığın belli bir tanımı yapılamadı ve saldırılar bilinmeyen bir sır olarak kaldı.

Kadınları korkutması

Jack, özellikle kadınları korkutmayı çok seviyordu. Bu kadınlardan biri, Oxton'daki evinde piyano çalarken, birden odanın içinde siyah giysili biri belirdi. Üzerindeki giysi sanki fitilli gibiydi. Daha doğrusu, görüntünün üzerinde, kaplumbağa kabuğuna benzer bir elbise vardı. Sonra, geldiği gibi aniden yok oldu. Birçok kadın, benzer olaylar yaşadıklarını iddia ettiler. Korkunun eğlenceye dönüştüğü de görüldü. Jack'in kimliği üzerine, 1.000 sterlinlik bahislere girildi.

Son zıplaması

Zıplayan Jack, son defa Everton'da ortaya çıktı. 1904 yılının 25 Eylül günüydü. Büyük bir kalabalığın gözleri önünde, Jack ortaya çıktı. William Henry Caddesi'nin aşağısından, yukarısına doğru zıplayarak kaçıyordu. Bu, onun son zıplamasıydı.

Bu olay, Zıplayan Jack'in görüldüğü son olay oldu ama söylentiler bitmedi. O gün, Jack tanıkların söylediğine göre, 7,5 metreyi aşan sıçrayışlar yapmıştı. Sonra, bir evin üzerinden atlayarak, bir daha görünmemek üzere ebediyen kaybolmuştu.

Jack kimdi?

Zıplayan Jack kimdi ve neydi? Bir iddiaya göre, Jack sırklerde rastlanan türden bir ateş yiyiciydi. Bir başka teoriye göreyse, kanguru

Batı Londra'da Jacop Adası. Burada, genç Maria Davis öldürüldü. Tanıklara göre, Zıplayan Jack, etrafı sarılmasına rağmen buradan kaçıp kurtulmuştu. Buna rağmen, resmi soruşturmada sıradan bir cinayete karar verildi (solda).

Jack'in olağanüstü sıçrayışlarından birisi. Bu resim "Penny Dreadful" dergisinden alındı (sağda).

Daha fazla bilgi için:
The legend and bizarre crimes of Spring-heeled Jack, Peter Haining, 1977.
Haunted Britain, Eliott O'Donnell, Rider, 1948.

Aldershot Askeri Üssü. Zıplayan Jack, en üstün başarısını burada gerçekleştirdi. Söylenenlere göre, Jack burada, sımsıkı bir giysi ve miğfer giymişti. Çevredekilerin üzerinden sıçrayan Jack, insanların yüzüne mavi alevler saçıyordu (solda).

Waterford Markisi Henry de la Poer Beresford. Marki' nin gençliğinde, kötü huylu ve zalim bir şakacı olduğu biliniyordu. Birçok kişi, onun Zıplayan Jack olduğundan kuşkulanıyordu (altta).

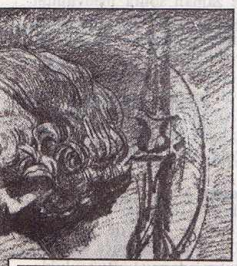

elbisesi giymiş, çılgın bir hayvan bakıcısıydı. Jack'in bir uçandaire ile başka gezegenden gelmiş bir yaratık olduğu da ileri sürüldü. 1877'de görüldüğünde yapılan tarif, 40 yıl önce Londra banliyölerinde görüldüğünde yapılan tarifin aynıydı. Bu arada ortaya Jack' in taklitleri de çıktı. Brentford kasabı veya 1887'deki Cheshire canileri gibi.

DARKMALT

Waterford Markisi'nin yaptıkları

Jack'in kimliği hakkında, en akla yakın aday, Waterford Markisi, **Henry de la Poer Beresford**'tu. Bu adam, adı çıkmış kötü ve ünlü bir şakacıydı. Eton ve Oxford'ta okumuştu. Başarısız bir boksör ve kürekçiydi. Bir demiryolu şirketinde çalıştı ve iki lokomotifi çarpıştırdı. 1837'de adamları ile birlikte bir gece kentin birçok evini kırmızıya boyadı. Sanki dekoratif zevklerini, evlerin kapılarında ve pencerelerinde tatmin etti. Sonra, bu yaramazlık için, her eve 100 sterlin ödedi. O yıl **Herald** gazetesi şöyle yazıyordu:

"Waterford Markisi, geçen gün bu kentten geçti. Yandaşlarıyla beraber bir arabanın tepesindeydi. Bu soylu işgalciler, eğlenmek için, yolda duranlara çürük yumurtalar fırlattılar."

Times gazetesi, olayı yorumlarken, Marki' yi vahşi ve kendini beğenmiş biri olarak tanımlıyordu. Bir defasında, 30 kiracıyı evlerinden şaka olsun diye attırmıştı. Marki'nin sevdiği bir diğer eğlence, insanları ve hayvanları bağlattırmasıydı.

Sembolleri aynı

Genç **Marki Waterford,** 27 yaşındayken, 1837 Ekim ayında Blackheath Fuarı'na geldi. Aynı gün, 17 yaşındaki hizmetçi kız **Polly Adams,** fuarı terk ederken, vahşi bir saldırıya uğradı. Kız sonradan, saldırganın patlak gözlü olduğunu söyledi. Onun soylu biri olduğuna inanıyordu. Marki Waterford'un gözleri, gerçekten dışarı doğru fırlaktı. Ailesinin asalet sembolü çok ilginçti. Sembol, bir ara Jack' in üzerinde görüldüğü gibiydi. Yani "W". Daha da önemlisi, Jack'in görüldüğü her yerde, muhakkak Marki de bulunuyordu.

Marki 1842'de evlendi. 1859'da da atından düşerek öldü. Marki'nin Zıplayan Jack olduğu düşüncesi, bu dönemde, gazeteler tarafından yine ortaya atıldı.

Zıplayan Jack artık yok!

Zıplayan Jack, asla yakalanamadı, asla kimliği tanımlanamadı. Bugün o ve onun olağanüstü zıplamaları unutuldu. Artık kimse, ucuz bir korku dergisi olan **Penny Dreadful**'da yayınlanan, Zıplayan Jack'in maceralarını hatırlamıyor. 1946'da Zıplayan Jack hakkında çevrilen, **"Wraydonların Laneti"** adlı film de hatırlanmıyor. Şimdi, anneler, çocuklarını korkuturken yeni isimler kullanıyorlar. Halbuki bir yüzyıl önce, anneler çocuklarına, *"İyi çocuk ol, yoksa Zıplayan Jack seni alıp götürür"* diyorlardı.

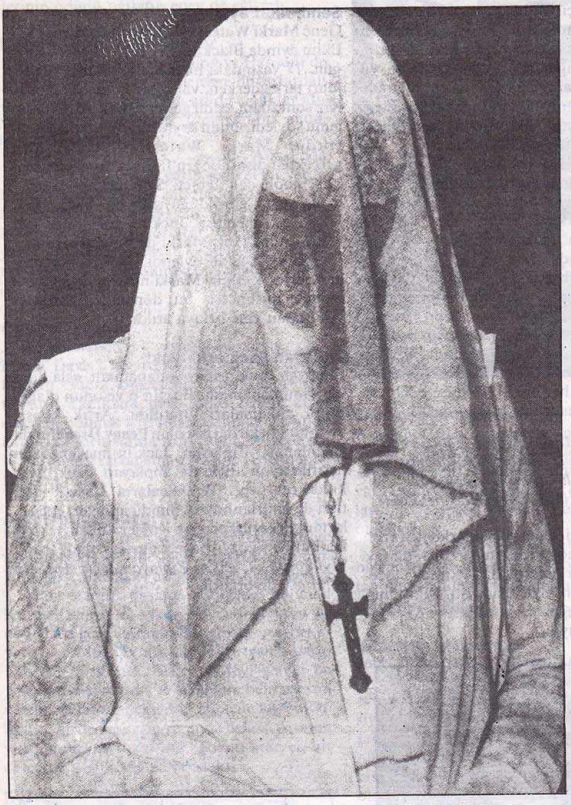

Brezilya'da 18 Ocak 1964'te, 19 doktorun gözetiminde yapılan ünlü celselerde bedenlenen hemşire M. Josefa'nın ektoplazmayla maddeleşen bedeni görülüyor (üstte).

Enerjiyi medyumdan alıyor

Maddeleşen varlıklar

Ruh çağırma celselerindeki bedenlenme olaylarının ardında yatan gerçek ne? Halûk Egemen Sarıkaya'ya göre, bedenlenen varlığın bedeni, medyumun bedeninden çıkan organik madde ile biçimlenir.

ÖTE ÂLEMDEN yeryüzüne doğuş, doğal olarak, bir anne rahminde oluşan beden ile mümkündür. Fakat bir de öte âlemden yeryüzüne çok kısa bir süre için yapay olarak doğma olayı vardır. Bu da ruhsal bir celsede bedenlenmedir. Bu türlü celseler, birçok bilim adamının denetim ve gözetiminde tekrarlandı ve gerçeklikleri kabul edildi.

Bedenlenme celsesinin koşulları...

Öte âlemde bulunan bir insanın, bir celsede kısa bir süre için *"teleplazma"* denilen organik madde vasıtasıyla bedenlenerek görünmesine, *"materyalizasyon olayı'* adı veriliyor. Bu tür bir celseye de *"materyalizasyon celsesi"* deniliyor. Bunun gerçekleşebilmesi için de bir *"materyalizasyon medyumu"* gerekiyor. Bu olayın gerçekleşmesi şöyledir: Celseyi yöneten; operatör adı verilen bilgili ve yetkili kişi, medyumu trans denilen ruhsal irtibat haline sokar. Bir zaman sonra medyumun bedeninin herhangi bir kısmından teleplazma ve ektoplazma denilen organik bir madde yavaş yavaş dışarı çıkar. Medyumdan uzakta ve celse odasının ortasında, giderek şekillenir ve sonunda tam bir insan bedeni halini alır. Bu varlık, öte âlemden gelen bir varlıktır. Celsenin sonunda bu beden tekrar çözülecek, ektoplazma medyuma tekrar dönecektir.

Celsede bedenlenen anne...

Prof. **Cesar Lombroso** (1836-1909), Pavia'da psikiyatri profesörü ve Turin'de kriminal insanbilim profesörü olarak dünyaca tanınan, ünlü bir İtalyan bilim adamıydı. Ruhçulukla ilgilenmeden önce, bu tür çalışmaların önde gelen karşıtlarındandı. 25 yıl boyunca dergi, kitap ve toplantılar yoluyla ruhçu çalışmalara hücum etti. Bir gün bir dostunun davetine gittiğinde, birden kendini bir ruhsal irtibat celsesinde bulunca, önce çok öfkelenen Prof. Lombroso, sonunda, bu tür çalışmaların "foyasını ortaya çıkarmak" amacıyla celsede kalmaya karar verdi.

Prof. Lombroso, bir kriminoloji bilgini olarak, celsede yapılabilecek tüm sahteciliklere karşı önlemler alarak beklemeye başladı. Birden odanın boş olan orta yerinde bir varlık materyalize olmaya başladı. Sonunda tüm özellikleriyle bir "Bayan" karşısında belirdi. Bu bayan, ölmüş olan annesi idi. Acı bir ifade ile oğluna bakıyordu. Prof. Lombroso, ilk şaşkınlığı atlattıktan sonra birlikte oturdular ve konuşmaya başladılar. Annesinin kendisine burada *"Dostum Lombroso"* diye hitap etmesi, zihnini büsbütün karıştırdı. Çünkü hayatta iken de annesi kendisine aynen böyle hitap ediyordu. Karşısındaki varlığın annesi olduğunu iyice tahkikten sonra anlayan Lombroso, gözyaşları içinde annesine sarılarak ağlamaya başladı. Annesi, 25 yıldır ruhçu konulara karşı muhalefet etmesinden ötürü öte âlemde sürekli bir ızdırap duyduğunu ve bu yüzden bu celseye gelerek kendisiyle

görüşmek zorunda kaldığını söylüyordu. Oğluna birçok tavsiyelerde ve vasiyetlerde bulundu ve aniden kayboldu. İşte bu olaydan sonra Prof. Lombroso, dünyanın en ünlü ruhçularından biri oldu ve birçok bilimsel eserinde bu konuyu işledi.

Fizik bilgininin celseleri...

Sir **William Crookes** (1832-1919), fizik ve kimya bilgini, talyumun kâşifi, radyometre ve Crookes tüpünün mucidi ve Londra Kraliyet Akademisi üyesiydi. Prof. Crookes'un, Kraliyet Akademisi üyesi diğer profesör arkadaşları ile yaptığı materyalizasyon celseleri çok ünlüdür. Bu celselere, **Katie King** isimli bir kadın materyalize olarak gelmekteydi. Medyum, ünlü Matmazel **Florance Cook** idi. Yıllarca yapılan bu celselere gelen ruhsal varlık Katie King, bilim adamlarının her türlü deneyine izin verdi. Hatta sonra bunların sonuçları belgesel raporlar halinde yayımlandı bile. Katie King, her haliyle değişik bir yaratıktı. Ölçülen nabzı, dakikada 15 idi. Bu derece düşük bir nabız, bir insan varlığını komaya sokmaya yeterlidir.

Nobel ödüllü spiritüalist...

Prof. **Charles Richet** (1850-1935), Fransız fizyoloğu, Paris Üniversitesi proföserü ve enstitü üyesi. Anaflaksi (serum hastalığı) fenomenini keşfetmiş ve çeşitli bilimsel buluş ve çalışmalarıyla 1913'te Nobel Fizyoloji ve Tıp Ödülü'nü almıştır. Bu ünlü bilim adamı da, katıldığı pek çok materyalizasyon celselerinde bedenlenen **B. B.** isimli ruhsal varlık ile çeşitli deneyler yaptı. Bir defasında Prof. Richet, B. B. isimli,bedenlenen ruhsal varlığın, içinde barit eriyiği bulunan bir suya üflemesini istedi. Ruhsal varlığın üflediği barit suyunun bulandığı görüldü. Barit suyunun bulanması, üflenen havada karbondioksit bulunduğunu ve bu ise,suya üfleyen materyalize haldeki ruhsal varlığın o sırada tam anlamıyla iç organları bulunduğunu gösteriyordu. Aynı varlığın kalp sesleri dinlendi, resmi çekildi ve her türlü deneyden geçirildi.

1950'de, medyum Ethel Post Parrish'in materyalize olarak görünen rehber ruhu Kızılderili Prenses Silver Belle (sağda) görülüyor (üstte).

TV'deki ruhsal varlık...

18 Ocak 1964'te, Brezilya'da, şimdiye kadar ender rastlanan materyalizasyon celseleri yapıldı. Brezilya'nın en yüksek tirajlı dergilerinden **"O Cruzerio"**, bu olaya 14 sayfa ayırdı. Deneyler Uberada şehrinde yapıldı ve aralarında Sao Paulo Devlet Hastanesi operatörü Dr. **Oswaldo de Castro**'nun da bulunduğu 19 tıp otoritesi tarafından gözlemlendi ve kontrol edildi. Dr. Oswaldo de Castro'nun psişik olayları kesinlikle reddetmesine rağmen, bu deneyde bulunduktan sonra, bu olayları tamamen kabul etmesi de dikkati çekti.

Dünyada geniş yankılar uyandıran bu deney, Belohorizonte şehrinde bir televizyon programında yayımlandı. Celsede yer alan medyum **Ottilia Diego**, transa girdikten bir süre sonra, bedeninden çıkan ektoplazma ile, 10 yıl önce ölmüş bulunan hemşire **M. Josefa** materyalize oldu. Bir başka celsede ise, bir süre önce ölmüş bulunan bir tıp doktoru materyalize oldu. Bu celselerde 400 resim çekildi. Ayrıca ektoplazmanın biyolojik tahlilleri de yapıldı.

Belçika Kraliçesi Astrid'in sağlığında iken çekilmiş resmindeki (sağda) yüzü ve yüz ifadesi ile, celsede bedenlenen bedenindeki (solda) yüz ve yüz ifadeleri tamamen aynıydı.

Işıl ışıl bir bilye yarışı

UÇANDAİRELERİN TARİHİNDEKİ en garip özelliklerden biri de, bu olayların bir araya toplanmasıdır. Yalnızca birkaç gün arayla, küçük bir yörede birkaç olay birbirini izler. Olaylar bazen birbirine benzer. Tıpkı Güneydoğu İngiltere'deki bu iki yakınlaşma gibi. Ama bu olayların elle tutulmaz bir yanı vardır hep. Genellikle kesin bir sonuca varmak mümkün olmaz. Sanki kaybolan bir kayıp halka vardır.

Bir haftalık bir sürede iki köy yolu dehşet verici karşılaşmalara sahne oldu. Yoksa bunlar planlı bir hareketin sonucu muydular?

Bir gazometre büyüklüğünde

İkinci türden karşılaşma: Langenhoe, Essex, İngiltere, 14 Eylül 1965.

Günlerden 14 Eylül 1965, Pazar. 29 yaşındaki mühendis **Paul Green,** gece saat 01'de B1025 yolunda motosikletiyle güneye doğru gidiyordu. Bu yol, Essex'de, Colchester ile Batı Mersea arasında uzanır. Paul Green nişanlısını ziyaret etmişti. Şimdi oradan eve dönüyordu. Motosikleti, saatte yaklaşık 70 kilometre hızla, tıkır tıkır çalışıyordu.

Minik mavi ışık

Langenhoe köyünü geçmiş, Pete Tye Common'a varırken, küçük bir motosiklete binmiş birini solladı. Bir-iki dakika sonra Langenhoe Konağı'na yaklaşıyordu. Birden sol yanından, yani doğudan, kulağına tiz bir vızıltı çalındı. Ses yükselince, başını kaldırıp baktı. Yaklaşan bir uçağı göreceğini sanıyordu. Oysa doğuya doğru 8 kilometre kadar ötede, minik mavi bir ışık gördü. Işık Brightlingsea üzerlerindeydi.

Muazzam bir nesne

Paul Green, ışığın kendi yönünde hareket ettiğini fark etti. Işık aniden büyüdü. Vızıltı da gittikçe daha güçlendi. Nesne, Langenhoe Bataklığı üstlerine gelmişti ki, genç adam, motoksikletine bir hal olduğunu fark etti. Araç öksürüp tıksırıyordu. Birkaç kez tekledikten sonda bütün bütün sustu. Işıklar da söndü. O noktada çakan mavi ışık, yolun doğusunda 2 kilometreden az bir mesafeye gelmişti. Paul gözlerini ışığa dikmiş, dikkatle bakıyordu. Göz kamaştıran parıltının içinde, büyük bir topacın üst yarısını andıran muazzam bir nesne gördü. Üst kısmında bir kubbe vardı. Mavi bir alevi andıran parıltı, bu kubbenin içinden geliyordu. Bu sırada nesne, Paul'ün yönünde ilerlemeyi bırakmıştı. Şimdi yavaş yavaş alçalıyordu. Alt kısmın çevresine eşit aralıklarla dizilmiş yuvaklak nesneler sıralanmıştı. İnsanda "ışıl ışıl bir bilye yarışı"

izlenimi uyandırıyordu.

"Tir tir titriyordum"

Paul Green kararsız bir şekilde o anı sonradan şöyle anlattı:

"Büyülenmiş gibiydim. Ne hareket edebiliyor, ne de konuşabiliyordum. Sanki her yanım felç olmuştu. Parlayan mavi ışık, bir ara acı verecek kadar yoğunlaştı, Kalp atışlarıma uyan bir ritimle dalgalanıyor gibiydi. Onun göğsüme vurduğunu hissettim. Tir tir titriyordum. Elektrikli bir tele değip şok geçiren birinden farkım yoktu."

Diğer motosikletli

Sonunda vızıltı kesildi. Tanımlanamayan bu cisim Wick'teki çiftliklere doğru alçaldı. İşte tam o sırada, Paul'ün daha önce solladığı küçük motosiklet ortaya çıktı. Onun motoru da aksırıp tıksırıyordu. Sonunda o motor da büsbütün sustu. Deri ceketli genç bir çocuk olan sürücü, motordan indi. Olduğu yere mıhlanmış gibi, gözlerini parıldayan ışığa dikti. Ama Paul'ün onunla konuşacak vakti yoktu.

Oradan kaçıyor

Sonunda motosikletini çalıştırmayı başardı. Üstüne atladı. Son hızla evin yolunu tuttu. Kısa süre sonra, bir sıra yüksek çalı, o nesneyi görmesini engelledi. Ama gökyüzündeki mavi ışıltıyı hâlâ görüyordu.

Dr. Finch onaylıyor

Bu korkutucu tecrübeden iki hafta sonra, Flying Saucer Review'un araştırmacılarından Dr. **Bernard Finch,** Paul Green'le bir söyleşi yaptı. Dr. Finch, Paul'ün hikâyesinin doğruluğuna ikna olmuştu. Dr. Finch, *"Tarif ettiği özellikler, ancak son derece güçlü bir manyetik alanın insan vücudu üzerindeki etkisine bağlanabilir"* diyordu.

Arkadaşının gözlemi

Bu olay sonraları iyice büyüdü. Başka tanıklar da ortaya çıktılar. Hatta bunlardan biri de Paul'ün arkadaşıydı. Arkadaşının evi, yakınlarda, Langenhoe'nun yaklaşık 8 kilometre kuzeybatısındaki Shrub End'deydi. Bu delikanlı Paul'e, onun cismi gördüğü saatlerde kendisinin evde olduğunu anlattı. Köpeği birden havlamaya başlamıştı. Delikanlı köpeği dışarı çıkarmak için kapıyı açmıştı. Gökyüzünde, tam tepesinde, hızla geçen büyük mavi bir ışık görmüştü. Işık, kuzeybatı yönüne gidiyordu.

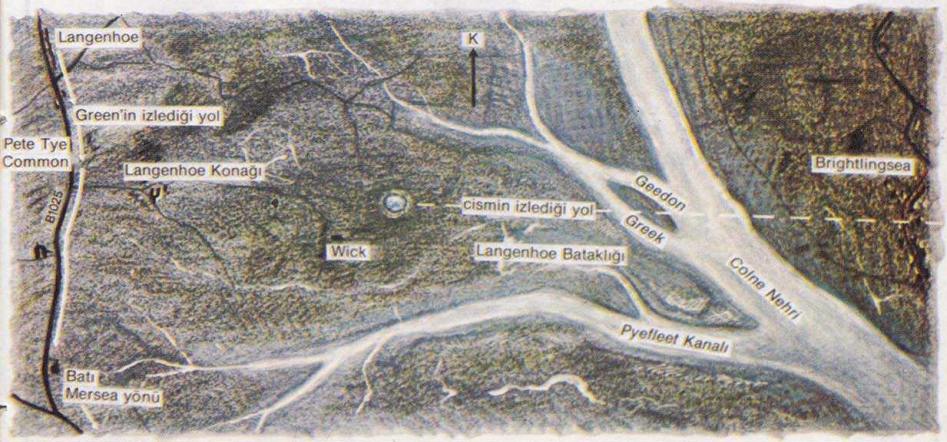

UÇANDAİRE DOSYASI-

Alevler içinde bir adam

Üçüncü türden karşılaşma: Felixstowe, Suffolk, İngiltere
20 Eylül 1965.

Bir başka olay

Altı gün sonra, ikinci türden uçandaire karşılaşması sayılan Langenhoe olayının geçtiği yere 30 kilometre uzakta, bir başka olay oldu. Bu olay belki de, üçüncü türde bir yakınlaşma olarak nitelendirilebilir.

25 yaşındaki **Geoffrey Maskey,** arabasını, Felixstowe'da, Walton Avenue adı verilen yolda durdurmuştu. Yanında iki arkadaşı, **Michael Johnson** ile **Mavis Fordyce** vardı. Saat akşam 10.30'du. Aralarındaki bir meseleyi çözmek için konuşuyorlardı. Michael bir ara dışarı çıktı. Öbür ikisi arabadaydılar. Tam o sırada, tiz bir vızıltı duydular.

Turuncu bir nesne

Mavis telaşlanmıştı. Geoff, sesin nereden geldiğini anlayabilmek için arabanın penceresinden baktı. Turuncu renkte, oval biçimli bir nesne gördü. Nesnenin uzunluğu 2 metreyi buluyordu ve yolun 30 metre kadar yukarısında duruyordu. Turuncu parıltı, yakınlardaki her şeyi aydınlatıyordu.

Michael yere yıkılıyor

Derken nesne, ağaçların ardında gözden kayboldu. Ama vızıltı hâlâ kesilmemişti. Geoff, Michael'a seslendi. Cevap alamayınca, arabayı yolda geri çevirdi ve yine seslendi. Birden

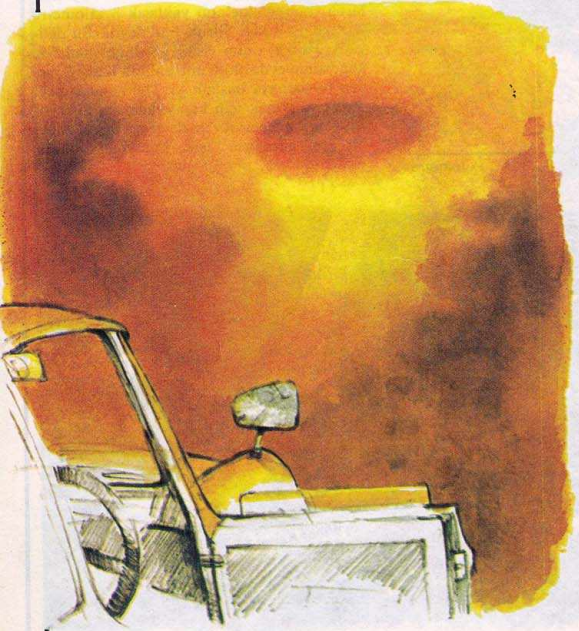

Michael çalılıkların arasından belirdi. Bir eliyle boynunu tutmuş, bir eliyle gözlerini kapatmış, düşe kalka yürüyordu. Sendeleyerek biraz arabadan uzaklaştı. Ötekiler, Michael'ın bir oyun oynadığını düşünüyorlardı ki, delikanlı yola yığılıverdi. Geoff yanına gidince arkadaşının kendinden geçtiğini fark etti. Onu hemen arabaya atıp, Felixstowe Hastanesi'ne götürdüler.

Onu arabadan çeken güç

Michael hastanede kendine geldi, ama arkadaşlarını tanıyamadı. Onu muayene eden doktor, şiddetli şok teşhisi koydu.

Bu olayın ilginç yönü şu: Eğer gerçekten bir insanı arabadan çekip çıkaracak cinsten bir güç varsa (buna, arabadan çıkma yolunda, önüne geçilmez zihni bir zorlama, ya da baştan çıkarma demek daha doğrudur), kimi istediğini de biliyor demektir. Çünkü Mavis de, Geoff da bu gücü hiçbir şekilde hissetmediler.

Langenhoe'da izlenen olayı göz önüne alırsak, Felixstowe yolunda gerçekten de garip bir şey var demektir. Ama neydi bu?..

Hayalet avcıları

Hiçbir hayalet diğerine benzemez. Bu nedenle, hayalet avcıları her olayda farklı davranmak zorundadırlar. Bu yazı dizisinde, hayalet avcıları tanımlanırken, olayların çeşitliliği de ortaya konuyor.

"İNSANLARIN ÜZERİNE ağır bir uyku düştüğü zaman, üzerime dehşet ve titreme geldi, bütün kemiklerimi sarstı ve önümden bir ruh geçti, o durdu, fakat görünüşünü seçemedim, gözlerimin önünde bir şekil vardı; saçlarım dimdik olmuştu."

Bu sözler Tevrat'ın bir bölümü olan, Eyüb kitabından alınmıştır (4:14-16). Hayalet sözcüğü akla gelince, hemen korku ortaya çıkar. Hayaletlerle karşılaşanların birçoğunun saçları diken diken olur. Ama, çok az da olsa, bazı insanlar hayaletlerden korkmuyorlar. Aksine onları araştırıyorlar, bulmaya çalışıyorlar. Kısacası, hayaletlerle karşılaşmak isteyen insanlar var!

Dorset'de bulunan korkutucu bir kafatası. Bu kafatasının bir kızılderiliye ait olduğu sanılıyor. İngiltere'ye getirilmiş bir köle olan bu kızılderilinin ruhu, anavatanında gömülünceye kadar huzura kavuşamayacak. Korkunç çığlıklarını duyanlar var. Kızılderililerin mezarı kazılıp, kemikleri vatanına gönderildi. Eğer bir gün, yine rahatsız edilirse, acaba geri döner mi? (altta)

Bilimsel çalışmalar yapılıyor

Hayaletlerin tarihçesi hakkında bilgimiz yok. Hemen her toplumda görülüyorlar. Yalnız, son yıllarda batı dünyasının bilimsel yaklaşımının etkisiyle, hayaletler hakkında bilimsel tartışmalar yapılıyor. Yani, hayaletler artık doğal bir inanç olarak kabul edilmiyorlar. Hayalet bulmak için seri çalışmalar yapılıyor. Onların ne oldukları, davranış biçimleri aranıyor. Aynı zamanda, neden bu kadar az oldukları da merak ediliyor.

Milyonlarca insan, hayalet düşüncesini duyunca korkuyla cevap verirken, bazıları da hayaletlere batıl inanç deyip, gülerek alay ediyorlar. Fakat, olaylar tam anlaşılamıyor. Yapılan birçok çalışmada, bilimsel yaklaşımlar ile gerçek arasındaki farklar aranıyor.

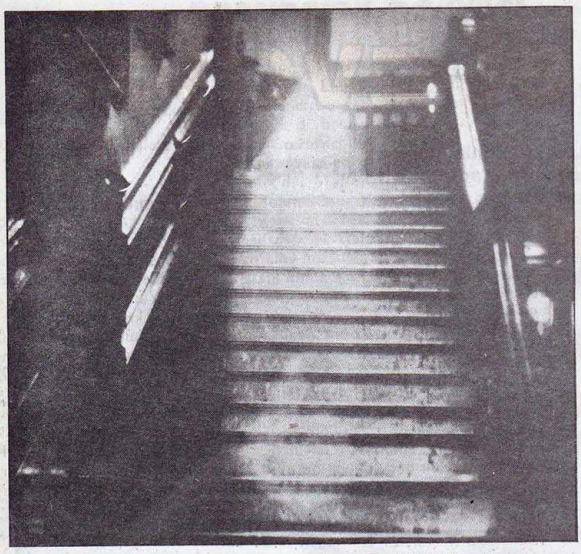

Norfolk'da Raynham Hall'deki kahverengili kadın hayaleti. Bu bozuk hayal, fotoğrafçı tarafından mükemmel yakalanmış (üstte).

Diz çökmüş rahip hayaleti. 1940'da St. Nicholas kilisesinde çekildi (sağda).

Kaynağı nerede?

Hayaletler görüldükleri zaman, genellikle reddedilirler. Onu gördüm, ama inanmıyorum denir. Anlatılan olaylar genellikle reddedilir. Bu nedenle de birçok gerekli bilgi kayboluyor ve yorumlanamıyor.

Hayaletler nereden çıktı? Sözlükler onları, bedenden ayrılmış ruhlar veya ölü insanlar olarak tanımlıyor. Bu açıklamalara dayanarak hayaletlerin doğal olarak kabul edildiği anlamını çıkarmak mümkün değil. Fakat bir gerçek var ki, insanlar sık sık hayaletlerle karşılaşıyorlar. Ne yazık ki, hayaletlerden bize kalan, bir iz yok.

DARKMALT

Hayalet soruşturması

Hayaletler alanındaki araştırmalar ve elde edilen kanıtlar büyük ilgi gördü. Hayaletlerin varlıklarının bilinmesi, toplumsal bir olaydı. Fizikçi **Frederick W.H. Myers,** 1889'da kurulan İngiliz Ruhsal Araştırmalar Derneği'nin kurucu üyelerindendi. Bu nedenle, hayaletlerin görünümleriyle ilgili çok geniş bir çalışma başlattı. Ortaya birtakım sorular attı:

"Tamamen uyanık olduğunuza inandığınız bir anda, alışılmadık bir cisim gördünüz, ya da dokundunuz mu? Veya bir ses duydunuz mu? Ne kadar uzaklıktaydınız? Olayı, herhangi bir fiziksel nedenle açıklayamadınız mı?"

Bu sorular toplam 17.000 kişiye soruldu. Bunların yaklaşık yüzde onu, evet, diye cevap verdi. Başka ülkelerde yapılan çalışmalar da bu sonucu kuvvetlendirdi.

Uzun boylu bir kadın

Bazı hayalet olayları, alışıldığı gibi, hüzünlü değillerdir. Örneğin, 1892'de bir tıp öğrencisi olan, Bayan **R. C. Morton** şöyle yazıyordu:

"Uzun boylu bir kadın şekli gördüm. Siyahlar giymişti. Merdivenlerin başında duruyordu. Birkaç dakika sonra, aşağı inmeye başladı. Kısa bir an izledim. Ne olduğunu merak etmiştim. Elime küçük bir parça mum aldım. Mum kendiliğinden yandı. Daha fazlasını artık göremiyordum, sonra odama döndüm."

Sanki bu hayalet, ısrarla ortaya çıkıyordu. Sonraki yedi yıl içinde, altı kişi daha aynı hayaleti gördüler. Özellikler, hemen hemen birbirlerine benziyordu. Görüntünün oluşumu ve kadının davranışlarında bir düzen vardı.

İp, hayaleti önleyemiyor

Bayan Morton olayında değişik bir yön vardı. Kız merdivene bir ip bağlamıştı ama hayalet geçip gittiği halde, ip kopmamıştı. Merdivenleri tırmanan hayalet, resim odasına giriyor ve pencerede bir an duruyordu. Sonra kapıdan çıkarak odayı terk ediyor ve koridorda ilerleyerek kayboluyordu.

Bayan Morton, çok cesaretliydi. O hayaletle ilişki kurmaya kalkıştı. Çeşitli şekillerde, ona dokunmaya veya önüne geçmeye çalıştı. Ama hayalet her defasında yok oluyordu. Bayan Morton görüntünün ya da cismin birdinbire kaybolduğunu söylüyordu. Hatta, bir defasında, genç kız birden hayaletin üzerine atladı. Fakat onu yine yakalayamadı.

Babası göremiyor

Bu olaydan sonra bir gün, Bayan Morton, hayaleti bir ara her zamanki gibi pencerede gördü. Yanındaki babasına, görüp görmediğini sordu ama babası göremiyordu. Adam, pencereye doğru yürüyünce, hayalet ani bir hareketle baba Morton'un yanından süzülüp gitti.

Kedi ve köpeklerin tepkisi

Kedilerin büyük bir kısmı, hayaletleri önemsemiyorlar. Köpekler ise, genellikle sık sık

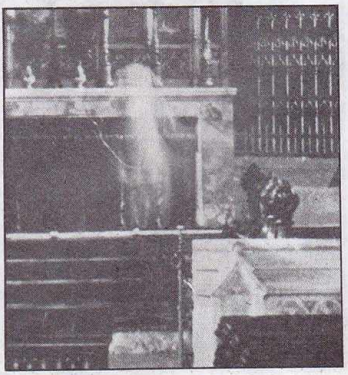

Vücudundan hayalet çıkıyor

Gladys Hayter, bir trans anında. Fotoğrafta hayalet bir el görülüyor. Oda aslında göz gözü görmeyecek kadar karanlık ama görüntü, kızılötesi film kullanılarak sağlandı.

Gladys Hayter, Londralı bir ruhçu. Çözümlenemeyen görüntüler oluşturan yetenekli bir medyum. Onun celselerinde hayaletler ortaya çıkıyor, garip cisimler, garip şekillerde ortaya çıkıyor. Tüm bunların fotoğrafları çekilebiliyor. 1970'te Gladys Hayter, ruhsal şifacılık yapıyordu. O dönemde, basit bir instamatik fotoğraf makinesiyle çekilen fotoğraflarda garip cisimler görüldü. Sık sık onun vücudundan çıkan ektoplazmalar görülüyordu. Bazen kadının kendi görünümü, fotoğraflarda yer almıyordu. Halbuki Bayan Hayter yerinden kımıldamıyordu. İddiasına göre, bu kataleptik hareketsizlikler, celsede bir trans anında başlamıştı. Fotoğrafta, sözü geçen fotoğraflardan birini görüyorsunuz. Fotoğraf bir bölge fotoğrafçısı tarafından, kızılötesi film kullanılarak, yarı karanlıkta çekildi.

tepki gösteriyorlar. Bir olayda, köpeğin hayaleti fark edince, kuyruğunu bacaklarının arasına sokarak bir kanepenin altına saklandığı görüldü.

Ama sık sık hayalet görüldüğü söylenen bir yerde bulunan bir köpeğin, belli bir tepki göstermediği görüldü. Hayvanlarda, altıncı duyunun çok yüksek ve güçlü olduğu biliniyor. Ani olarak ortaya çıkan normalüstü olaylarda, köpeklerin bu güçleri nedeniyle, hayalet bulucu olarak kullanıldıkları görülmüştür.

Hayalet grupları

Bir soruşturmada, elde bazı ipuçlarının bulunması, doğal olarak çalışmaları yönlendirir. Bu ipuçlarına rağmen, hayaletler hâlâ gizemlerini koruyorlar. Ortaya çıkışları ve davranışları, tüm ayrıntılarıyla izleniyor. 1943'te **G. N .M. Tyrell** tarafından yayınlanan **"Hayaletler"** adlı kitapta, hayaletler dört ana gruba ayrılıyorlar!

Bilinen bir yerde ve sık sık ortaya çıkan hayaletler birinci grupta yer alıyorlar. Bayan Morton'un olayı bunun tipik bir örneğidir. Bu tür olaylarda ya bir yer, ya da bir kişi merkez oluyor. Pek fazla korku uyandırmıyorlar ve orada bulunan insanların bir kısmı tarafından görülüyorlar.

İkinci gruptaki hayaletler, herhangi bir ölümün ardından oluşuyor. Bir insanın ölümünden sonra, hayaleti görülüyor. Bu tür hayaletler, bir olay veya bir yerle ilgili değiller.

Üçüncü grupta, ani olaylar etkin oluyor. Anlaşılması güç deneyler yaşanıyor. Bu gruptaki olaylarda, tanıklara sanki bir şeyin, ya da bir olgunun idrak ettirilmesi amaçlanıyor.

St. Mary kilisesinde bir başka diz çökmüş şekil. Bu şekil, fotoğraf çekilirken, fotoğrafçı tarafından görülmedi (altta).

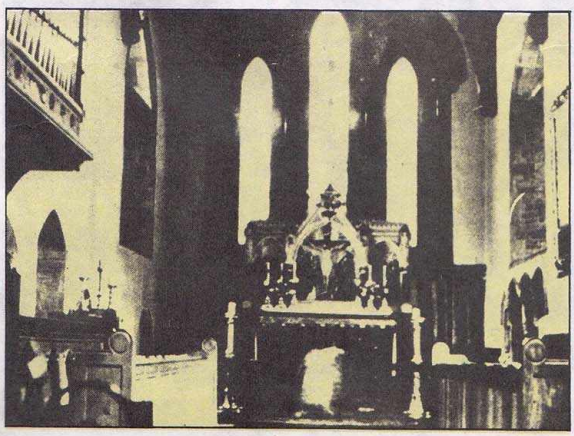

Deneysel hayaletler

Tyrell'ın son grubunda yer alan hayaletler, en az bilinenler. Fakat, en çok merak uyandıranlar da bunlar. Bu defa ortada, ölü biri görülmüyor. Ölmekte olan, yani henüz canlı olan biri, bir başka yerde birisi tarafından hayalet olarak görülüyor. Tyrell, bu tür 16 olayı ortaya koyuyor. Ne yazık ki, bu alanda yapılması gereken çalışmalar ihmal ediliyor veya astral çıkış olaylarıyla aynı kapsama alınıyorlar.

Sanki zekâları var

Bu grubun hayaletlerini farklı kabul etmek gerekiyor. Araştırmacılar, birçok incelemenin sonunda ortada bir zekâ olduğunu düşünüyorlar. Bu grubun hayaletleri perspektif kanunlarına uyuyorlar, farklı araştırmacılara farklı davranıyorlar. Üç boyutlu görünürken, bazen bir aynadaymış gibi görünüyorlar. Hareket ederken, ses çıkarıyorlar. Örneğin, ayak sesleri duyuluyor. Kısacası, kısa bir süre yaşayan insanlar gibi davranıyorlar. Bir de ortada bir soğuma olayı var.

Fotoğraftaki hayalet

Bununla beraber, bu ele geçmez, anlaşılmaz hayaller, fotoğraf filmlerine geçebiliyorlar. Elde birçok fotoğraf var ama pek azı inandırıcıdır. Bu alanda sahtekârlık son derece yaygın görülüyor. Bu yüzden de gerçek örneklerin ortaya çıkarılması zorlaşıyor. Örnek bir olay, İngiltere'de Norfolk'ta oldu. Raynham Hall'de Townshend Markisi'nin evinde, 1936'da iki profesyonel fotoğrafçı, evin resimlerini çekiyorlardı. Merdivenin resimleri çekilirken, yardımcı fotoğrafçı garip bir şeklin merdivenden geldiğini söyledi. Aynı anda fotoğraf çekildi. Fotoğraf uzmanları tarafından, ilk kez açıkça kabul edildi, fotoğrafta gerçekten esrarlı bir şekil vardı.

Ev çok eskiydi. Uzun tarihçesi süresince, sık sık kahverengili bir kadın tarafından ziyaret edilmişti. 1835'te iki tanık tarafından aynı anda görülmüştü. Sonra yazar Yüzbaşı **Marryat** tarafından görüldü. Yüzbaşı, hiç de nazik değildi, bir hanıma, hayalet dahi olsa tabancayla ateş edilemezdi.

Hayaletler ibadeti

Birçok hayalet fotoğrafı kiliselerde çekilmiştir. 1940'ta İngiltere'nin Sussex bölgesinde Arundel'de böyle bir fotoğraf çekildi. Fotoğrafı bir avukat çekti. St. Nicholas kilisesinin mihrabının önünde anlaşılmayan bir insan şekli duruyordu. Raynham Hall'ün kahverengili kadınından daha şeffaftı. Bazılarına göre, diz çökmüş bir rahibin hayaletiydi.

Benzer bir fotoğraf, 1966'da Northhamptonshire'da **Gordon Carroll** tarafından çekildi. İki hayalet rahip Fransa'da Domremy kilisesinde, Lady **Palmer**'le arkadaşı Bayan Townsend'e bakarken fotoğrafta yer aldılar.

Otomobildeki hayalet çocuk

Bunlar, hayaletlerin odaklandığı fotoğraflarla ilgili örnekler. İnsanların fotoğrafları çekilirken görülen hayaletler ise çok daha fazladır. Londralı medyum **Gladys Hayter**'da bu tür renkli fotoğrafların bulunduğu bir albüm bulunuyor. Fotoğraflarda, anlaşılmaz ışıklar, gölgeler ve demateryalize insanlara ait görünümler var. 1979'da çektiği bir fotoğrafta, bir otomobilin içinde, bir çocuk görülüyordu. Fotoğraf çok doğaldı ama yapılan inceleme sonunda, fotoğraf çekilirken arabada kimsenin bulunmadığı anlaşıldı.

Hiçbir hayalet fotoğrafı, en iyi tanıklar tarafından doğrulansa bile ikna edici değildir. Yalnız, fotoğrafların varlığı ve olayların ağırlık noktası, hayaletlerin var olduklarını ima ediyor. Derin, yoğun araştırmaların yapıldığı yüzyılımıza rağmen, olaylar hâlâ açıklanamıyor. Hayalet nedir? Hangi koşullar altında, kendilerini ortaya çıkarıyorlar? Bu soruları, ne yazık ki, hâlâ kesin cevaplar bekliyor. Hayalet avcıları, sayısız bilinmeyenle uğraşmaya devam ediyorlar.

Hayaletleri yakalamak mümkün mü? Sayfa 725'te.

Yorkshire'da, Newby kilisesinde fotoğrafı çekilen hayalet. Fotoğrafı çeken, Lord Reverend, filmi banyo ettirdikten sonra, bu inanılmaz görüntüyle karşılaştı (altta).

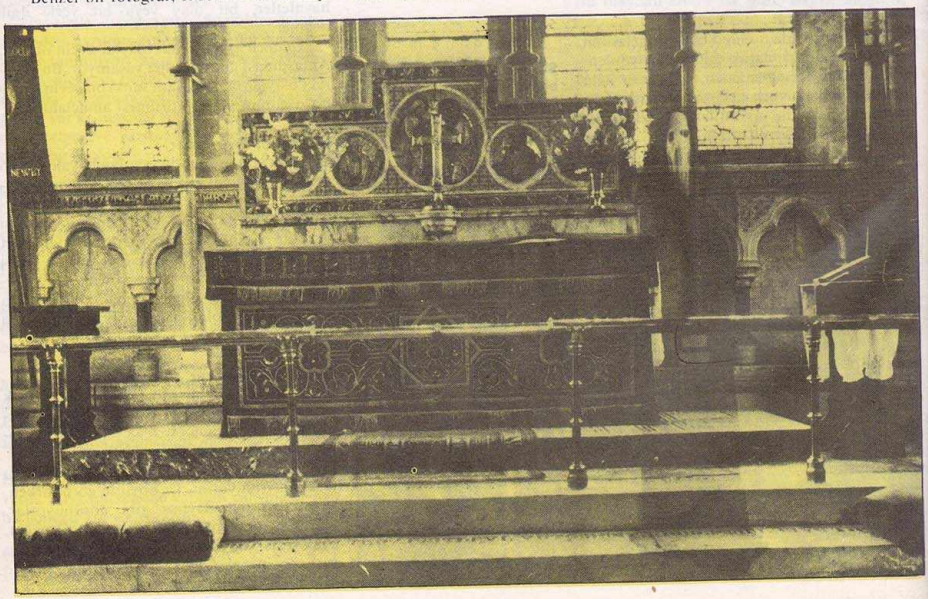

Bir program var mı ?

Yeni-Darwinci teori, birçok bilim adamı için dini inançtan farksızdır. Acaba bu teori yeryüzündeki canlıların çeşitliliğini gerçekten açıklıyor mu?

BİLİM ADAMLARININ benimsemiş olduğu Yeni-Darwinci teori, bir yönüyle Darwin'in özgün evrim teorisine benziyor. Çünkü ikisi de, doğal seçmeye önemli bir rol yüklüyor. Bu ilkenin kendisi, yeterince açık: Organizmalar değişir. Döller de bu değişimleri taşıma eğilimi gösterirler. Organizmalar genellikle varlıklarını sürdürmesi mümkün olanlardan daha çok sayıda döl üretirler. Çoğu kez de, varlıklarını sürdürüp üreyen döller, çevreye en iyi uyum sağlayanlardır. Böylelikle, doğal seçim sayesinde nüfusta elverişli değişimler birikmeye başlar.

Darwin'in inancı

Darwin'in kendisi ise şuna inanıyordu: Bazı kalıtımsal değişimler rastlantısaldır. Diğerleri ise, atalarının çevreye tepki olarak sağladıkları uyumdan doğarlar. Örneğin, sıcak ve kuru yerlerde yetişen bitkilerin yaprakları kalındır. Oysa aynı türden olan, ama daha serin ve nemli koşullar altında büyüyen bitkilerin yaprakları daha ince olur. Yeni çevrelere yerleştirilen zeki hayvanlar da, koşullara uygun yeni alışkanlıklar geliştirirler.

Darwin, bu şekilde edinilmiş karakteristik özelliklerin, kalıtım yoluyla aktarılabileceğini varsayıyordu. Hatta bu konuda ayrıntılı bir teori de geliştirmişti. Pangenesis teorisi adını verdiği teoriyle, bu kalıtımın nasıl gerçekleştiğini açıklıyordu. Vücudun her yanından küçük zerreciklerin yumurta ve sperm hücrelerine hareket ettiğini öne sürdü. Bu hücrelere giren zerrecikler onları, organizmaların edindiği yapılara ve alışkanlıklara göre düzenliyordu. Fakat teorinin yanlış olduğu sonradan kanıtlandı.

Yeni-Darwincilere göre

Yeni-Darwinci teorinin Darwin'in teorisinden farklılık gösteren bir yanı da var. Yeni-Darwinciler, Darwin'in hiç duymadığı bir bilim dalı olan genetiğin teorilerini de hesaba katıyorlar (**Gregor Mendel**, genetik dalındaki ilk deneylerini 1865'te yapmıştı. Ancak bu deneylerin sonuçları 1900'e kadar açıklanamadı. **Charles Darwin** ise 1882'de ölmüştü). Genetik bilimine göre, kalıtım genlerle açıklanabilir. DNA adlı kimyasal maddeden oluşan genler, ipliksi uzun kromozomların içinde birbiriyle bağlantılıdır.

Bunlar, hücrelerin çekirdeklerinde (nucleus) bulunurlar. Cinsiyet hücrelerindeki genler, vücudun diğer yerlerinde hayat koşullarına karşı bir tepki olarak ortaya çıkan dönüşmelerden etkilenmezler. Yeni-Darwinciler ise, teorik nedenlerle edinilmiş karakteristik özelliklerin kalıtımı imkânını inkâr ederler. Çünkü bu kalıtım, genetik bilimi bağlamında kavranılamaz.

Tesadüfi gen karışımı

Yeni-Darwincilere göre, organizmalar arasındaki kalıtımsal farklılıklar bir tek şekilde açıklanabilir. Bu farklılıkların nedeni, genlerde meydana gelen tesadüfi değişimlerdir. Böylesi değişmelere, genetik mutasyonlar adı verilir. Yani, bu teoriye göre, develer dizlerinde yastıkçıklarla doğar.

Bir sanatçının, "büyük patlama"dan sonra soğuyan dünya karalarına ilişkin izlenimi. Hayat belki de, bir "ilkel çorba" biçiminde başlamıştı. "Çorba" şimşek çakmasıyla, atmosferdeki gazlardan oluşmuştu ve amino asit içeriyordu. Peki ama bu durum, bütün canlı yaratıkların yalnızca karmaşık kimyasal yapılar olduğu anlamına mı gelir gerçekten? (sağda).

Ama bunun nedeni, çökme alışkanlığının sonucu olarak bu karakteristik özelliğin ortaya çıkışı değildir. Yastıkçıkların gereken yerde olmasını tesadüfi mutasyonlar sağlar. Yeni-Darwincilerin doğruluğuna iman ettikleri bu görüş, kalıtımsal değişim açısından bir başka kaynak kabul eder. Bu da cinsel üretim süreci sırasında anne ile babanın meydana getirdiği tesadüfi gen karışımıdır.

Plan yok!

Özetlersek, Yeni-Darwinciliğe göre, evrimsel yaratıcılık yalnızca kör rastlantılara bağlıdır. Bunlar, doğal seçimin organizmalara yüklediği gerekliliklerle birleşirler. Evrim sürecinin planı da, yönelimi de yoktur. Canlılar için, insanlar da dahil olmak üzere, varlığını sürdürmek ve üremek dışında, hiçbir nihai amaç söz konusu değildir.

Yeni-Darwinciliğin savunucuları, teorilerini çoğu kez yerleşik bir bilimsel olgu gibi öne sürerler. Aklı başında her insanın, hoşuna gitse de, gitmese de bunu kabul etmek zorunda olduğunu düşünürler. Oysa dört ayrı nedenden ötürü, durum hiç de böyle değildir.

Adım adım düzeltme

Öncelikle, şunu belirtmek gerek. Doğal seçimin, çevrelerine uyum sağlayamayan organizmaları süzgeçten geçireceğinden kuşku duyulamaz. Böylelikle de, türler içinde yerel

Arap develeri. Yetişkin develerin dizlerinde sert yastıkçıklar var. Bunların, develerin çökmesi sonucu ortaya çıkan aşınmalardan oluştuğu kolaylıkla varsayılabilir. Ne var ki yavru develer de dizlerinde yastıkçıklarla doğar, (altta).

uyum sağlamış yeni soyların gelişimine yol açılır. Ancak, temelde yeni olan organizma tiplerinin, küçük değişimlerin seçimi yoluyla adım adım geliştiklerine ilişkin bir kanıt da yoktur. Örneğin, fosil kayıtları bize bazı karmaşık yapılar hakkında bilgi vermez. Omurgalı hayvanların gözlerinin, ya da kuşların tüylerinin nasıl oluştuğunu bunlardan anlayamayız. Uzun süreli düzeltme süreciyle ya da ani sıçramalarla oluşmaları mümkündür.

Evrim sürüyor

İkinci nokta ise şu: Diyelim ki, türlerin meydana çıkışı (origin) doğal seçimin etkisi altında tedricen oluştu. O zaman türlerin karakteristik özellikleri de, hayat koşullarına tamı tamına uyum sağlamış olmalı. Oysa hayvanlarla bitkilerin belirli bir varoluş nedeni olmayan birçok özellikleri vardır. Örneğin bitkiler âleminde, birçok farklı yaprakları ve çiçekleri olan bitkiler aynı çevrede varlıklarını sürdürürler.

İyi ama, benzer seçim baskıları böylesine farklı biçimlere nasıl yol açmış olabilir? Ünlü botanist **J. C. Willis**'in bu konuda ayrıntılı bir çalışması var. Tropik su salyangozları olan Podostemaceae ailesini inceleyen Willis, şu sonuca varıyor: Farklı türlerde muazzam değişkinliğe sahip biçimler var. Oysa bitkilerdeki biçim çokluğu ile doğal seçimin ilintisi konusunda hiçbir kanıt bulunamadı. Çünkü hepsi aynı koşullar altında yetişiyorlardı.

Genlerden genlere geçme

Üçüncü olarak, genetik teori, kalıtımı da yeterince açıklayamıyor. Çünkü bu teori, bazı deneylerin sonuçlarını hesaba katmıyor. Bunlar, organizmaların, türlerinin eski üyelerinin etkisi altında gelişebileceğine ilişkin deneylerdir. Bu etkiler, morfogenetik alanlardan dolaysız olarak aktarılır. Bunlar gerçekten de bir çeşit birikmiş "tür hafızası"ndan yararlanıyor olabilirler. O zaman, edinilmiş karakteristik özellikler de tevarüs edilebilir (bir genden bir gene geçebilir) demektir. Hem de genetik kimyasal madde DNA'nın herhangi bir şekilde değiştirilmesine gerek kalmaksızın. Böylelikle, örneğin, hayvanlar, daha önceki hayvanların tecrübelerinin "dalgaboyuna girip", bunlardan yarar da sağlayabilirler.

Yeni-Darwinciliğin dayanağı

Yeni-Darwincilik, hayatın tabiatı konusunda son derece kuşku uyandırıcı bir teoriye dayanır. Bu da mekanik teoridir. Bu teori, canlı organizmaların yalnızca birer karmaşık makine olduğu varsayımı üzerine kurulu'dur. Yani, canlı organizmalar, yalnızca kimya ve fiziğin bilinen yasalarına tabidir.

İşte bu varsayım nedeniyle, birçok biyolog, telepatinin, önceden bilmenin zihnin doğrudan doğruya maddeyi etkileme gücünün varlığını reddederler. Aslında, paranormal sınırlarına giren her şeyi reddederler. Bu reddediş, olguların incelenmesine dayanmaz. Tek dayanakları böyle şeylerin şimdilik açıklanamamasından kaynaklanır. Madem açıklanamıyor. Öyleyse meydana gelmesi de imkânsızdır, derler.

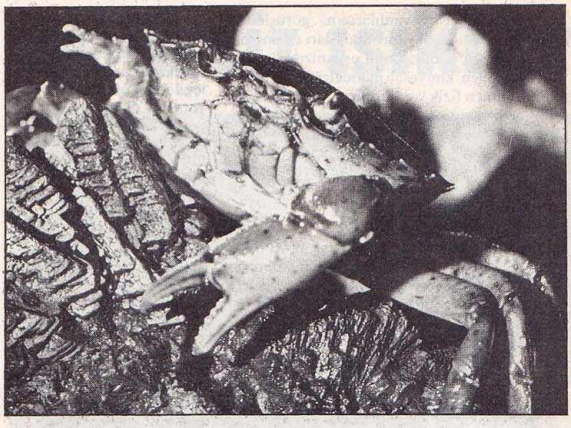

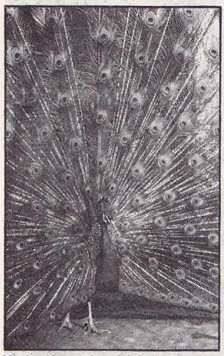

Kıskaçlarından birini kaybetmiş bir yengeç, yeni bir kıskaç geliştiriyor. Katı bilimsel öğreti, bu şekilde kendini yenilemeyi açıklayamıyor (en üstte).

Kur yapma töreninin bir parçası olarak görkemli kuyruğunu yelpaze gibi açmış bir tavus kuşu. "En uygun olanın varlığını sürdürmesi" ilkesi, böylesine gereksizce karmaşık biçimlere yol açabilir mi? (üstte).

Bilinmeyenler çok

Tabii ki, madde ve enerjinin temel yasalarının hepsini şimdiden bildiğimizi sanmayı gerektiren bir neden yok. Açıklanamayan birçok olayın varlığı bir yana, bilimsel araştırmaların sürüp gitmesi de, her şeyi bilmediğimizi kanıtlıyor. Morfogenetik alanlar varsayımının deneylerle kanıtlanabileceğini kabul edelim. Bu durumda, uzay ve zaman ötesindeki şeyler arasında bağlantı sağlayan bir dizi yasanın da keşfi gerekecekti. Oysa bu yasalar henüz bilim tarafından tanınmıyor. Gelecekte, şimdiye kadar var olabileceği akla bile gelmeyen birçok yasa da bulunabilir.

Kısır bir döngü

Mekanik hayat teorisi, canlı organizmalar ile makineler arasındaki bir benzerlik üzerine kuruludur. Örneğin, göz, fotoğraf makinesine, beyin ise bilgisayara benzetilir. Gerçekte de böyle benzerlikler vardır. Ama bunlar canlı organizmaların yalnızca birer makine olduğunu kanıtlamaz.

Hem canlı organizmaların, hem de makinelerin amaçları vardır. Ancak makinelere amaçlarını, onları meydana getiren insanlar verir. Örneğin, bilgisayarların yerine getirdiği işlevler, programlarına göre değişirler. Ya canlı organizmaları kim meydana getirip programlar? Mekanik teori yanlıları "Hiçbir şey" diye cevap verir. Onlara göre olanların hepsi, tesadüfi değişimlerin ve doğal seçimin bir sonucudur. Oysa bu kısırdöngü niteliği taşıyan bir kanıtlamadır. Yeni-Darwinci evrim teorisi, mekanik hayat teorisinin doğruluğuna dayanır. Bu teori ise, ancak Yeni-Darwinci evrim teorisi sayesinde doğrulanabilir.

Mekanik teori yanlılarının, görüşlerini haklı çıkarmak için yararlandıkları en önemli kanıtlama ise şudur: Canlı organizmalar teşhis edilebilen kimyasal maddelerden oluşurlar ve bilinen fizik yasalarına uyarlar. Öyleyse bilimin henüz keşfetmediği herhangi bir ilkeyi bünyelerinde barındıramazlar. Bu akıl yürütmenin sakat yanını görmek için, hayatın kökenine ilişkin mekanik teoriyi gözden geçirmek gerekir. DARKMALT

Bir kovanda harıl harıl çalışan balarıları. Bir arı, bu yüzden kendi canını tehlikeye atacak olsa bile, içgüdüsel olarak kovanın yararına olacak şeyler yapar. Bu davranış, Yeni-Darwincilerin taraftarı olduğu mekanik hayat görüşü ile açıklanabilir mi? (altta).

Bir kaplan uzun otların arasında dinleniyor. Hayvanın renk kamuflajı son derece etkin olabilir. Bu özelliğin, çevre baskılarına cevap olarak doğal sürecinden kaynaklandığı öne sürülebilir. Ama böyle bir kanıtlama, canlıların tüm karakteristik özellikleri için geçerli olabilir mi? (en altta).

Çeşitli ihtimaller var

İlk canlı hücrelerin iki buçuk milyar yıl önce ortaya çıktığı genelde kabul edilir. Bunlar, amino asit gibi organik kimyasal maddeleri içeren, deyim uygunsa, bir "ilkel çorba" içindeydiler. "Çorba", şimşek çakmasıyla, atmosferdeki gazlardan oluşmuştu. Aslında epeyce akla yakın bir düşünce. Ama tabii, bu uzak geçmişte gerçekten neler olduğunu kesinlikle bilmiyoruz. Hayatın, evrenin bir başka yerinde meydana çıkmış olma ihtimali de göz ardı edilemez. Sonra da, dünyaya, dışarıdan gelen (ya

da kasıtlı olarak gönderilen) bu ilkel organizmaların "tohumları atılmış" olabilir.

Sırf tartışma ortamı sağlamak için, ilk hücrelerin aslında cansız kimyasal madde kümelerinden doğduğunu varsayalım. Mekanik teori yanlılarına göre, bu durum, hayatta, cansız maddelerde şimdiden mevcut olmayan hiçbir şeyin olmadığı gerçeğine işaret eder. Ayrıca ileride, bir deney tüpünde kimyasal maddelerden suni olarak canlı organizmalar yaratma imkânı doğacağını da çoğu kez öne sürerler. Onlara göre, böyle bir olay da, canlı organizmaların karmaşık kimyasal sistemlerden başka bir şey olmadığını kanıtlayacaktır.

Radyo örneği

Bu fikrin yanlışlığını sergilemek için transistorlu radyo örneğinden yararlanalım. Radyo, teller, transistorlar ve benzeri aksamdan oluşur. İçinde de, kimyasal maddeleri içeren bir pil vardır. Bu farklı tamamlayıcı parçalar bir araya getirilmeden önce, radyo işlevi görmezler. Radyo sinyalleri alıp, bunları sese dönüştürmezler. Ama gerektiği şekilde bir araya getirildiklerinde, bunu gerçekleştirirler. Parçaların kimyasal bileşimi radyo halinde bağlandıkları zaman değişmez.

Radyo, transmisyon almaya başladığı zaman ağırlığı da artmaz. Yine de, radyonun yalnızca tamamlayıcı parçalarının kimyasıyla açıklanabileceğini söyleyemeyiz. Aynı şekilde, canlı organizmalar da kimyasal maddelerden oluşurlar. Başlangıçta cansız olan tamamlayıcı parçalardan kaynaklanmış da olabilirler. Ama bu, canlı organizmaların yalnızca kimya bağlamında kavranabileceğini kanıtlamaz.

Diyelim ki, birisi buna inanmayı reddediyor. Kendi görüşünü kanıtlamak için radyonun bir kopyasını yapacaktır. Bunun için de, basit hammaddelerden yararlanarak, kendisinin yaptığı parçaları kullanacaktır. Sonunda yaptığı radyo gerçekten çalışabilir. Ne var ki, bu kişinin teknik başarısına rağmen, yine de radyo dalgaları konusunda hiçbir bilgisi olmaz. Aynı şekilde, ileride bir gün, canlı organizmaların suni bir şekilde bir araya getirileceğini varsayalım. Böyle bir olay da, bu organizmaların yalnızca birer kimyasal sistem olduğunu kanıtlamaz.

İlk bakışta, Yeni-Darwinci teori, kanıtlanmış olgulara dayalı gibi görünüyor. Sanki nesnel bilimin tüm yetkisine sırtını dayamış gibi bir hali var. Ama daha yakından inceleyince, işin hiç de böyle olmadığı ortaya çıkıyor. Bilimsel görünüşünün arkasında, bu teorinin, taraftarlarının gözünde basbayağı bir dine dönüştüğünü anlıyoruz. Kendi dogmalarını canla başla yaymalarının, aykırı düşüncelere karşı hep tetikte olmalarının ve diğer inançların hepsinin doğruluğunu böylesine şiddetle inkâr etmelerinin de sırrı burada olsa gerek. Yine de, Yeni-Darwinci öğretiye inanmak zorunda kalmadan evrim fikrini kabul etmek mümkün. Evrim kör ve amaçsız olmayabilir. Canlılar dünyasının şaşırtıcı yaratıcılığının ardında da, yalnızca tesadüfen başka şeyler yatıyordur belki.

Yeni-Darwinizm teorisine benzeyen başka teoriler var mı? Sayfa 756'da.

Kaynağı belirsiz ışıklar

Mary Jones'un 1905'te Galler' deki vaizliği sırasında görülen esrarengiz ışıklar bir türlü açıklanamıyor (Bkz. sayfa 660). Aşağıdaki yazıda değişik tanıkların gözlemleri ve araştırmacıların görüşleri ele alınıyor.

EGRYNLİ MARY JONES, "Merionethshire Kâhinesi" diye tanınıyordu. Onunla ilgili görgü tanıklıklarının büyük kısmı, yerel ya da ülke çapındaki gazetelerde ve **Occult Review**' deki yazılarla ortaya çıktı.

Olayı yaşayan gazeteci

Daily Mirror gazetesi muhabirlerinden biri, bir dini toplantıdan dönüşünü şöyle anlatıyordu:

"Öndeki arabada Bayan Jones ve üç bayan vardı. Ben, fotoğrafçı arkadaşım ile aynı arabadaydım. Yarı karanlıkta yaptığımız o yolculuğun tuhaflığı hiç aklımdan çıkmayacak. Irmak boyunca ve dağda, cehennemi bir hızla gidiyorduk. Keskin virajlar alıyor, sarp yamaçlardan aşağı son hızla iniyorduk. Bu şekilde 5 km kadar gittik. Umudumu yitirmiş gibiydim.

Vakit gece yarısını bulmak üzereydi. Biz de Barmouth'a yaklaşıyorduk. Birden yumuşak, titrek bir ışık önümüzde uzanan yolu aydınlattı. Hem de hiçbir uyarıda bulunmaksızın. Sonra aniden çevremizi sardı. Yirmi metre mesafede bulunan her taş, her dal parçası net olarak görünüyordu. Üzerlerine sahne ışıkları tutulmuş gibiydi. Sanki dünyayla gök arasında duran koca bir cisim birden açılmış, içinden bir ışık seli fışkırmıştı. Donanma fişeklerine benziyordu. Ama onlardan farklıydı da. Hemen başımı kaldırıp baktığım halde, ışık, gökten kaybolmak üzere idi. Oval, kurşuni bir kitle görür gibi oldum. Yarı yarıya açıktı da, içinde bir beyaz ışık çekirdeği görünüyordu sanki. Ben bakarken kapandı -ve her taraf yeniden zifiri karanlık oldu."

Tabii, akla hemen uçandaireler geliyor. Fakat ne yazık ki olayın geçtiği 1905 yılında uçandaireler bilinmiyordu.

Yolun üzerindeki ışık

Aynı ekip, bu olaya başka bir şekilde de tanık oldu. Bu olayı Dyffrynli polis memuru **Beriah Evans** da tanımlıyor. Söylendiğine göre, 1905 yılının başlarında her gece meraklı gözlemciler kiliseye giden yolu dolduruyordu. Hepsi de, ışıkların ortaya çıkacağı umuduyla bekleşiyorlardı. Daily Mirror gazetesinin bir başka muhabiri de şunları gördü:

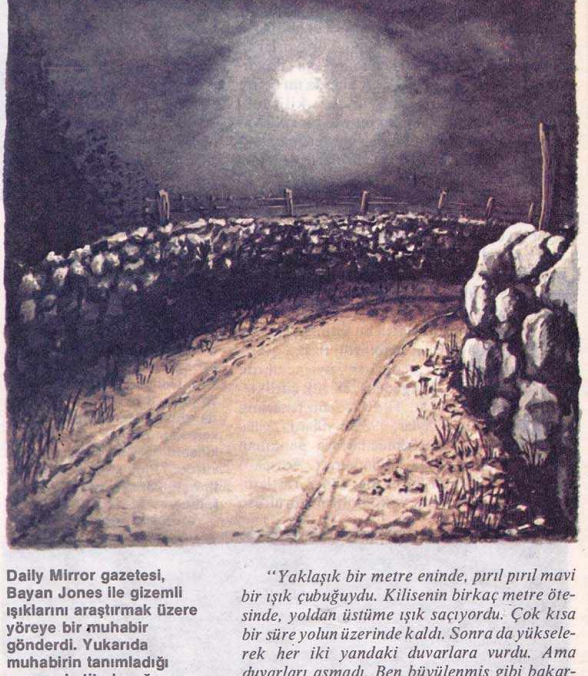

Daily Mirror gazetesi, Bayan Jones ile gizemli ışıklarını araştırmak üzere yöreye bir muhabir gönderdi. Yukarıda muhabirin tanımladığı yumuşak, titrek ışığın temsili resmi görülüyor. Kırı aydınlatan esrarengiz ışık, bir dini toplantıdan dönüşte ortaya çıktı. Birden çevrelerindeki yol bir ışık seline boğuldu. Hemen hemen geceyarısı olduğu halde, bu garip ışık 20 metre mesafeye kadar her yeri aydınlatıyordu. Hatta tek tek her taş ve dal parçası görünüyordu. Muhabir ve arkadaşı bir an tepelerinde oval, kurşuni bir ışık kitlesi belirdiğini fark ettiler. İçinde parlak bir beyaz çekirdek vardı. Sonra herşey yeniden zifiri karanlığa gömüldü (üstte).

"Yaklaşık bir metre eninde, pırıl pırıl mavi bir ışık çubuğuydu. Kilisenin birkaç metre ötesinde, yoldan üstüme ışık saçıyordu. Çok kısa bir süre yolun üzerinde kaldı. Sonra da yükselerek her iki yandaki duvarlara vurdu. Ama duvarları aşmadı. Ben büyülenmiş gibi bakarken, çubuk uçtan uca, bir tür titrek parıltıyla sarsıldı. Sonra da hepsi birden yok oldu."

Ateş topu ve iki ışık

Bu arada, **Daily Mail** muhabiri ise şunları gördü:

"Kilisenin çatısının üstünde bir ateş topu vardı. Hiç yoktan, bir anda var olmuştu. Titremeyen yoğun, parlak bir sarı ışıktı. Hareket de etmiyordu. Bana kilisenin iki katı yükseklikte göründü, yani 15 metre kadar. Bir buçuk dakika kadar orada durduktan sonra, aniden yok oldu...

Dakikalar ağır ağır geçti. Sonra kilisenin iki yanında iki ışık parıldadı. Birbirlerinden 90 metre kadar uzaklıktaydılar. Çatının yaklaşık 30 metre yukarısında bulunuyorlardı. 30 saniyeye yakın bir süre sabit bir parıltı verdiler. Sonra, kısa bir süre, içinizden 10'a sayana kadar, titreştiler. Derken, titreme bitti ve yeniden sabit parıltı başladı. Uzaktan büyük ve parlak otomobil farlarına benziyorlardı."

Ortaya atılan sorular

Bunlara benzer birçok tanıklık aktarılabilir. Peki ama, "yıldızlar" ya da "ışıklar" diye tanımlanan bu olayların gerçekte ne olduklarına ilişkin somut kanıtlar var mı? Kaynakları nasıl saptanabilir? Bunlar gerçek fiziki ışıklar mıydı? Yoksa telkin yoluyla ortaya çıkan aldatıcı görüntüler midir? Mary Jones'un çevresindeki kişiler bu ışıkları, Jones onlara göreceklerini söylediği için mi görüyorlardı? Yalnız Mary Jones varken mi ortaya çıkıyorlardı? Sadece dar, küçük bir alanda mı beliriyorlardı? Durum böyleyse, kilisenin yakınlarındaki bataklığın bu işte bir rolü var mıydı? Işıklar kendiliğinden alevlenen bataklık gazı olabilir miydi? Bu soruların cevabını vermek çok zor!

Çeşitli ışıklar araştırılıyor

Eğer bu olaylar yalnızca Egryn Kilisesi çevresinde meydana gelseydi, durum değişirdi. O zaman, görülenlere, anlatılanlara bir dizi açıklama bulunabilirdi. Örneğin, kilisenin arkasındaki tepelerde fener tutan hilekârlardan söz edilebilirdi. Hatta bu ihtimal, listenin en başlarında bile yer alabilirdi. Başka ışıkların yanılmaya yol açtığı da söylenebilirdi: Kilisenin ışıkları, bölgedeki tek tük çiftliklerin, hatta uzaktaki St. Tudwal deniz fenerinin ışıkları gibi. Bu olaylar, 1980'li yıllarda, yılların uçandaire araştırmacılarınca saptanan ışık kaynaklarına da bağlanamaz. Ayrıca o devirde, otomobil farlarına ender rastlanıyordu. Tren ışıkları, lokomotifin gürültüsü nedeniyle, başka bir ışık kaynağıyla karıştırılamazdı. Uçaklar, hele gece uçakları söz konusu bile değildi.

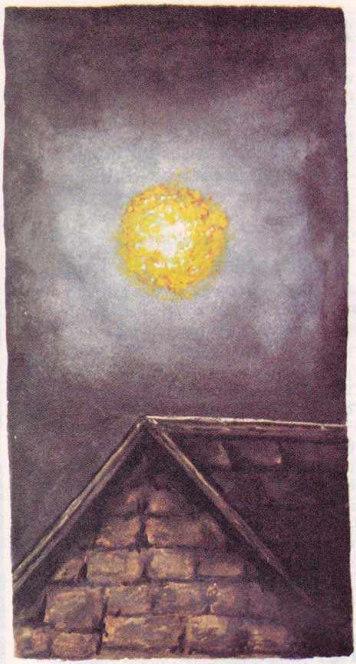

Bir muhabirin şaşkın bakışları önünde beliren ateş topu. Egryn kilisesinin üzerinde hareketsiz duruyordu. Çatıyı pırıl pırıl aydınlatan bu ateş topu, sonra aniden yok oldu (sağda).

Elektrik mavisi rengindeki ışık çubuğu. Bu çubuğu, başka birçok tanığın yanı sıra, Daily Mirror muhabiri ve görevli bir polis memuru da gördü. Mary Jones vaaz verirken, bu ışık şeridi, kilisenin yanındaki duvara vurdu. Önce şiddetle titreşti, sonra yok oldu (altta).

Mary Jones'un üstünde beliren ışık

Ancak, Gal ışıkları sorunu bir türlü çözümlenemiyor. Gerçi yıldız ve ışıklar ile daha sonra görülen olağandışı olaylar, Mary Jones'un varlığına bağlıydı. Ama, bunların görüldükleri alanın coğrafi bir sınırı yoktu. 20 Nisan 1905 tarihli **Barmouth Advertiser**'da şöyle bir yazı çıktı:

"Bu hafta Egrynli Bayan Mary Jones, Wrexham bölgesine geldi. 'Merionethshire Kâhinesi' diye tanınan Bayan Jones, bir dizi dini toplantıyı yönetti. Öğleden sonra yapılan toplantıya katılan kadınlardan bazıları, bir olaya tanık oldular. Bu hanımlara göre, Bayan Jones dua ederken başının üstünde bir ışık belirdi."

Işıklar M. Jones'u izliyor

Yazı şöyle devam ediyor:

"Akşamki toplantıda ise Bayan Jones çok etkileyici bir vaaz verdi. Daha sonra da büyük bir içtenlikle dua etti. Bu kez ışıklar kilisedekilerin çoğu tarafından görüldü. Önce, vaazın birinci bölümünde, şimşek gibi bir aydınlık belirdi. Egryn bölgesindeki ışıkları anlatmaya başladığı sırada ise, ikinci 'şimşek' belirdi. Dua

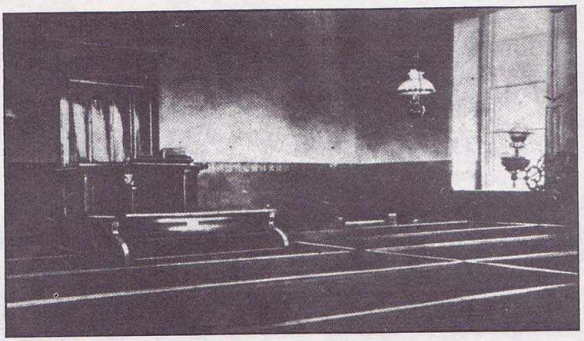

ederken de yine bir ışık parıldadı. Bayan Jones vaazında, her gittiği yerde ışıkların kendisini izlediğinden söz etti. Öte yandan ışıkların kendisini izlemediği yerlere giderken, ilahi bir rehberlik altında olmadığını anlıyordu. Ardında ışıkları ile Bayan Jones'un ziyareti, bölgede oldukça heyecan yarattı..."

Egryn kilisesinin içi, 1905'te böyleydi. Nisan ayındaki bir dini toplantıda birçok tanık Mary Jones'un başının etrafında garip ışıkların parladığını gördü. Birçok kez de, kilisenin dışında dolaşan ışıklar sel gibi içeri doldu. Kilisenin her yanını gizemli bir parıltıyla aydınlattılar (üstte).

2 kolu olan ateş topu

23 Temmuz 1905'te, Glamorgan'a bağlı Pontypridd civarındaki Ynysybwl'de de garip bir olay meydana geldi. Bayan Jones bu çevrede yaklaşık 3 hafta önce vaazlarına başlamıştı. Ynysybwl'deki dua toplantısından dönen gençler, yerel muhabirlere şunları anlattılar: *"Gökte çok büyük ve parlak bir ateş topu belirdi. Toprağa doğru uzanan parlak iki kolu vardı. Bu kollar arasında bir yıldız kümesini andıran ışıklar görülüyordu. Işıkların hepsi aynı parlaklıkta değildiler ve titrektiler. olay 10 dakika kadar sürdü..."*

23 Temmuz 1905'te bir grup genç metodist, görkemli bir olaya tanık oldular. Gençler, Mary Jones'un Glamorganshire toplantılarından birinden dönüyorlardı. Birden gökte ateşten bir top belirdi. Bu topun, yere uzanan iki parlak kolu vardı. Kollar arasında pırıl pırıl bir yıldız kümesi duruyordu. Bu olayı 10 dakika kadar izlediler. Sonra gökyüzü aniden normal haline döndü (altta sağda).

Dağın üzerindeki ışık

Tylorstown'lı bir doktor ise, yine garip bir olay nakletti. Bu olay 27 Mayıs 1905'te meydana gelmişti:

"Cumartesi akşamı saat 22.00 sıralarında, karımla birlikte eve dönüyordum. Karım, Libanus Kilisesi'nin üstündeki parlak bir ışığa dikkatimi çekti. Işık dağ yönündeydi. Büyük bir ışık topunu andırıyordu. Tamamiyle sabitti. Gördüğüm anda konumunu zihnime kaydettim. Belki de dağın üstünden geçen yoldan vurmuş bir ışıktır diyordum. Yanılmak istemiyordum. Oysa ışığın konumu, yolunkinden epeyce uzaktaydı."

Bu sırada, 1905 yılı Nisan ayında, Llangollen bölgesinden üç din adamı da, kendi incelemelerinin sonuçlarını Barmouth Advertiser'a bildirdiler. Üçü, Dee Vadisi'nin bir bölümünü sürekli gözlemlediler. Mary Jones, burada ruhsal bir sıkıntı içinde olanların evlerinin üstünde ışıklar belirdiğini iddia ediyordu. Din adamları, bu gözlemleri sırasında iki ateş topunun yerden yükseldiğini ve birden patladığını gördüler. Üçüncü seferinde ise... Vroncysyllte yönünde giden benzer bir ışık gözlediler. Üçü de, Mary Jones'un ziyaretiyle birlikte yörelerinde bazı esrarlı olayların meydana çıktığından emindiler. Aynı konuda, Galler'in çeşitli yörelerinden birçok ciddi kişinin anlattığı benzer olaylar var. Tüm bunları değerlendiren bazı araştırmacılar bu durumda, gerçekten gizemli bir olay ile karşı karşıya olduklarını belirtiyorlar. Bu olaylarda hilenin, yanlış anlamanın, yanıltıcı görüntülerin ya da benzeri açıklamaların pek akla yatkın gelmediğini söylüyorlar.

Acaba bu ışıklarla uçandaireler arasında gerçekten bir ilişki var mı? Sayfa 748'de.

Geçmişin içine düşenler

"Asfalt yol birden patika oldu"

Bir görüşe göre evrende yaşanan hiçbir şey kaybolmuyor. Sanki bir mekanizma bütün olayları kaydederek akıp gidiyor. Aşağıdaki yazıda bazı örnek olaylardan yola çıkılarak bu konu işleniyor.

DÜNYA ADI VERİLEN BU gezegen üzerinde her şeyi öylesine olduğu gibi kabul etmişizdir ki, bizi bu "uyku" halinden uyandırmak için bazen bir şok gerekir. Zaman olgusu, insan yaşamında hiç sorgusuz sualsiz alanlardan biridir. Çünkü, beşikten mezara, bir tek şeyi kabul etmeyi öğrenmişizdir: Zaman, tarihe ya da saate göre ilerler.

Bebeklik çağından itibaren günlerimiz, aylarımız, yıllarımız hep ölçülüdür. Bize saat söylemesini öğretirler. Yani, en yakınımızdaki saate bakarak zamanı ölçmesini öğreniriz. Ayrıca, takvimi okumasını, yani hangi ayın temmuz, hangisinin eylül olduğunu, bir mevsimin ne zaman başlayıp bittiğini hep öğreniriz. Ama bütün zaman ölçme işlemleri bir kolaylıktan ibarettir.

İngiltere'nin Surrey bölgesinde bulunan Pyrford kilisesi. Bayan Turrel Clark burada akşam duasına katıldığı sırada kendini birden 13. yüzyılda buluverdi. Koroda, ilâhiyi söyleyen papazlar 13. yüzyılın kahverengi cübbeleri içindeydiler. Bu zaman kayması birkaç saniye sürdü. Ama bu olağanüstü görüntünün ayrıntıları, Bayan Currel Clark'ın zihnine çakıldı. Kadın, tarihsel belgelerle karşılaştırdığında ayrıntıların şaşılacak kadar doğru olduğunu gördü (altta).

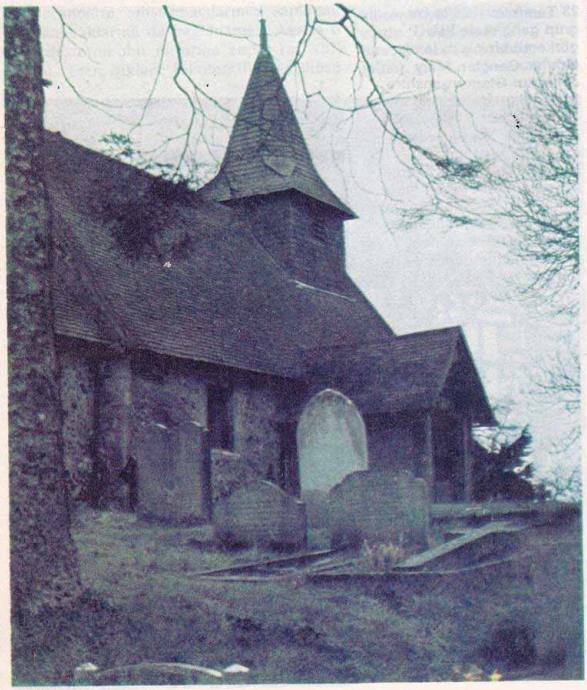

Evrensel zaman makinesi

Bu, insanın hayvanlarını ne zaman besleyeceğini, tohumu ne zaman atacağını hasatı ne zaman kaldıracağını bilmek için geliştirdiği bir kolaylıktır. Saat ve zaman, insanın hayatını düzene sokan ve kargaşayı dizginlemekte yardım eden araçlardır yalnızca. Ne var ki, tarih, zamanın tek biçimi olmayabilir. Evrenin kendisi insanın bilebileceğinden tamamen farklı bir zaman makinesi geliştirmiş olamaz mı?

Hem şimdide, hem geçmişte

İşte bu kozmik ya da evrensel zaman ile insanın belirlediği tarih arasındaki çelişmenin "zaman kaymaları" denilen olağanüstü olayı ortaya çıkardığı söyleniyor. Yani, zamanın iki yönü ya da boyutu sanki aynı anda işliyor. Konunun ilgilileri böyle bir durumda insanın kendini, hem şimdiki zamanda hem de geçmişte yaşarken bulabileceğini belirtiyorlar. Hatta bazen insan hem şu anda, hem de gelecekte yaşayabilir. Oldukça şaşırtıcı olan bu durum, zaman zaman can sıkıcı, hatta ürkütücü de olabilir.

Geçmişe döndü

Joan Forman adlı yazar, **"Zamanın Maskesi"** adlı kitabını yazmak için araştırmalar yaparken çok ilginç bazı zaman kayması olaylarını da açığa çıkardı. Bunlar özellikle geçmişe dönük kaymalardı. Örneğin, Norfolk'ta yaşayan bir adamın başından geçenler çok ilginçtir. Bay **Squirrel,** madeni para koleksiyoncusuydu. Çoğu koleksiyoncu gibi, para örneklerini küçük plastik torbaların içinde saklıyordu. Bay Squirrel 1973 yılında Norfolk'un Great Yarmouth yöresindeki bir dükkâna gitmeye karar verdi. Bu dükkânda uygun torbalar satıldığını duymuştu. Dükkânın yerini aşağı yukarı biliyordu. Fakat daha önce oraya hiç gitmemişti.

Eski tarz bir dükkân

Dükkânın ön kısmındaki kaldırım taşlı bölüm ve dükkânın rengârenk boyalı cephesi Squirrel'i etkiledi. Dükkânın iç kısmında da onun ilgisini çeken ayrıntılar vardı. Bunlar çiçek motifli resim çerçeveleri, eski tarz kutular, bir sandık ve bastondu. Squirrel çok ilgisini çeken bu dükkânı incelemeyi daha fazla sürdüremedi, çünkü tezgâhtar kız gelmişti. Kızın uzun siyah bir etekliği ve eski türden fistolu yakaları bulunan bir bluzu vardı. Kızın saçları da düzgün bir topuz yapılmıştı.

Eski paralar ve garip sessizlik

Bu olay 1973'te geçiyordu. O tarihlerde kadın

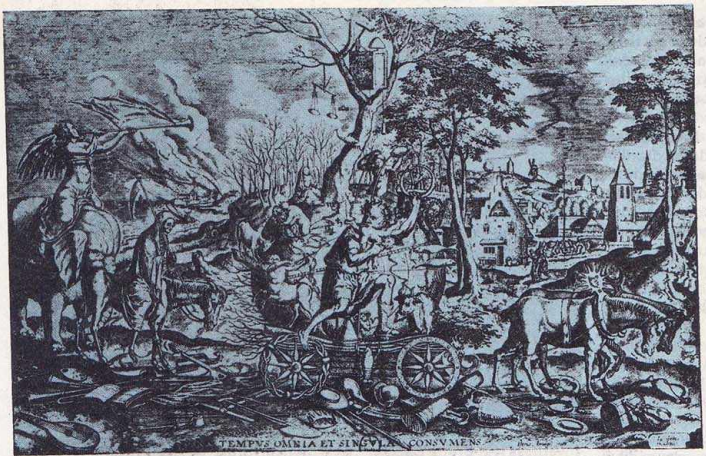

Brueghel'in 'Zamanın Zaferi' adlı tablosundan esinlenerek yapılmış gravür. Ortaçağın en temel düşüncelerinden biri olan zamanın acımasız yürüyüşünü ve ölümün kaçınılmazlığını gösteriyor. Gravürde kader, burçları taşıyan bir araba şeklinde gösterilmiş. Kader arabası, insanın maddi özlemlerini, define sandıklarını, taçları, müzik araçlarını tekerleklerinin altında ezip geçiyor. Öte yandan elinde tırpanı ile Azrail ve kıyamet gününü haber veren borusunu öttüren İsrafil arka planda görülüyorlar. Böyle resimlere memento mori, yani "ölümü unutma" adı verilirdi. Zengini, yoksulu, güçlüyü, güçsüzü ayırt etmeden gelen ölümü unutma! (solda).

giysilerinde büyük bir çeşitlilik göze çarpıyordu. Eskiden moda olan uzun eteklerin ya da fistolu bluzların giyilmesi bu yüzden yaşlı koleksiyoncunun hiç garibine gitmemişti. Tezgâhtar kızdan paralarını koyacak naylon torba istedi. Kızcağız da bir yığın torbayla dolu kocaman bir kahverengi kutudan adamın istediği torbaları çıkardı. Bay Squirrel, ne kadar çok torba olduğunu hayretle sordu. Kız da, yelkenli gemilerle denize çıkan adamların balık zokalarını koymak için bunlardan bolca aldıklarını söyledi.

DARKMALT

O, bu tür bir cevaba biraz şaşırdı tabii. Ama gene de sesini çıkarmadı. Torbaların karşılığında bir miktar bozuk para uzattı. Tezgâhtar kız, ücretin 1 şiling olduğunu söyledi. İngiliz para sisteminde şiling çoktan kalkmıştı. Ama yaşlı koleksiyoncu buna da çok şaşırmadı. Çünkü hâlâ eski sistemle düşünmeyi bırakamamıştı. Kıza 5 penilik bir para verince bu kez tezgâhtar şaşkın gözlerle baktı. Ama bir şey demeden parayı aldı. Bu alışverişte Bay Squirrel'i şaşırtan çok önemli başka bir şey olmuştu: Dükkânda bulunduğu süre içinde tam bir sessizlik hüküm sürüyordu. Bu sırada sokakta da en ufak bir trafik gürültüsü işitilmiyordu.

İngiltere'nin Great Yarmouth kasabasındaki küçük dükkân. Bay Squirrel, para koleksiyonunu içine koyacak plastik torbalar almak üzere buraya girdi ve başka bir çağa kaydı (üstte).

Dükkân değişiyor

Bay Squirrel bir hafta sonra, para koyacak torbalardan almak üzere yeniden o dükkâna gitti. Ama dükkâna yaklaştığı anda hayatının en büyük şokunu geçirdi. Bir hafta önce geldiği dükkânla bunun en ufak bir ilgisi yoktu. Dükkânın önündeki arnavut kaldırımı asfalt olmuştu. Dükkânın içi de dışı da kararmış ve eskimişti. Payandalar hiç de bir hafta önce gördüklerine benzemiyordu.

İşin garip yanı da şuydu: Dükkânda çalışan tezgâhtar, orta yaşlı bir kadıncağızdı. Üstelik orada genç bir kızın çalıştığından falan haberi yoktu. Daha da kötüsü, yaşlı koleksiyoncunun yeni torba isteğine olumsuz cevap vermesiydi. Öylesi torbalardan zaten hiç satmadıklarını söyledi. Dükkânın sahibi de tezgâhtar kadının söylediklerini doğruladı.

Yaşlı adamın o dükkândan alışveriş yapmış olduğunun tek kanıtı, bir hafta önce aldığı torbalardı. Eski görünüşlü sokak da, geçmiş çağlardan kalma tezgâhtar da, dükkândaki eşyalarla birlikte sırra kadem basmıştı. Sanki hiçbir zaman olmamış gibiydiler.

Geçmiş zamanın egemenliği

Daha sonra, torbaların yapılmış olabileceği tarih incelendi. Yapımcıları, bu tür torbaların Birinci Dünya Savaşı'ndan önce yapıldığını, ilk olarak da 1920'lerde kullanıldığını söylediler. Zaman kayması olaylarının en ilginçlerinden biriydi bu. Geçmiş zaman, şimdiki zamana egemen olmuştu.

Asfalt, patikaya dönüştü

Geçmişe doğru bir zaman kaymasının ilginç bir örneği de Bayan **Turrell Clarke**'ın başından geçti. Bayan Clark, doğum yeri olan Surrey'de akşam duasına yetişmek üzere kilisesine doğru bisikletinin pedallarını çevirirken, başına son derece garip bir olay geldi. Üzerinde yol aldığı modern asfalt yol, birdenbire bir patika halini aldı; kadıncağızın kendisi de bu patikada yürüdüğünü hissetti. Bu patikada 13. yüzyıl köylü giysileri içinde bir adam kendisine doğru yürümekteydi. Adam, Bayan Turrell Clarke'ın geçmesi için yana çekilip verdi. Kadın da, tam bu sırada rahibe giysileri içinde olduğu yolunda bir hisse kapıldı.

Kilise yüzyıllar öncesine döndü

Bu olaydan bir ay sonra, Bayan Turrell Clarke'ın başına daha ilginç bir şey geldi.

Kadın, aynı küçük kasaba kilisesindeydi. Koro ile birlikte ilahi söylüyordu. Tam ilahinin orta yerindeydiler ki, birden kilise yüzyıllar önceki haline dönüşüverdi. Zemin, toprağa; mihrap, taşa; camlar da değişerek vitraya dönmüştü.

İşin daha da garibi şuydu: Kilisenin tam orta yerinde 20. yüzyıl korosu değil, yüzyıllar öncesinin kahverengi cüppeli papazları duruyor ve aynı ilahiyi söylüyorlardı. Bu değişim anında Bayan Turrell Clarke da, kendisini, kilisenin en arkasında, dini törene katılan küçük topluluğun içinde hissetti.

Kadın gözlerini açınca

29 Mayıs 1973'te Norwich'li öğretmen Bayan **Anne May,** kocası ile birlikte Inverness'teki Clava kurganlarını ziyarete gitti. Bunlar, Erken Bronz devrinden kalma, yani İsa'dan önce 1800-1500 yılları arasında yaşamış insanların mezar olarak kullandığı kurganlardı. Güneşli, pırıl pırıl bir gündü. Etrafta kuşlar cıvıldaşıyordu. Bayan May önce kurganlar arasında dolaştı. Sonra, herbirini çevreleyen dikili taşları incelemeye koyuldu.

Nihayet, kuzeydoğudaki kurgana ait taşlardan birine yaslanıp gözlerini kapattı. Aslında "mutlak bir boşluk" anı yakalamaya yönelik yoga hareketini yapıyordu. Gözleri bir an kapalı kaldı. Kadın gözlerini yeniden açtığında bir grup insan gördü. Adamların üstünde eski püsküllü giysiler vardı. Bayan May bazılarının çapraz pantalon askısı kullandığını gördü.

Adamlar yavaşça hareket ederek o dev dikilitaşlardan birini yerde sürüklüyorlardı. Bayan May, adamların özellikle uzun, siyah saçlı olduklarını fark etti. Tam bu sırada bir turist grubu oraya geldi ve görüntü kayboldu. Bayan May, 20. yüzyıla dönüvermişti.

Zaman kaymalarında çok sık rastlanan bir durumdu bu. Deneyi yaşayan kişi çevresiyle ilgileniyordu, ama çevreye tam "konsantre olmuş" da değildi. Kadının vücudu dikilitaşa değdiği anda, sanki şimdiki zamandan geçmişe ani bir geçiş oldu. Şimdiki zamana dönüş de aynı hızla oluverdi.

Inverness'teki Bronz Çağı'na ait Clava mezarlığında (kurgan) bulunan dikili taş. Ziyaretçilerden biri bu taşa yaslandı ve birden zaman kayması gerçekleşti: Kadın, yaklaşık 2 bin yıl önce mezarların yapılışına tanık oldu (üstte).

Oynayan çocuklar

Joan Forman da, "Zamanın Maskesi" adlı kitabı için araştırmalar yaparken Derbyshire' da bir zaman kayması olayı yaşadı. Orada Haddon Hall adlı binayı geziyordu. Aslında, o sırada çalışmalarını düşünmüyordu. Tatildeydi ve bu eski yapı her zaman görmek istediği bir yerdi. Binaya girmeden önce avluda durmuş, mimarinin güzelliğini, giriş kapısını ve kapıya çıkan merdivenleri inceliyordu.

Birden çok garip bir şey gördü. Merdivenlerin başında bir grup çocuk oynuyordu. Küçük bir erkek çocuğu, ondan biraz daha

Zaman konusunda iki görüş

Zaman konusunda çok çeşitli görüşler vardır. **"Zamanla Bir Deney"** adlı kitabın yazarı **J. W. Dunne** da bu konuda yaptığı öncü çalışmalarının sonucunda ilginç bir görüş geliştirdi. Zamanın tek biçiminin kronolojik olmayabileceğini söyleyen Dunne, 1920'lerde herkesi şaşırtmıştı.

Dunne'ın ortaya attığı görüşlerin çoğu, gördüğü rüyalara dayanıyordu. Sık sık bazı olayların olacağını önceden rüyasında gören ve daha sonra bunları gazetelerden okuyan Dunne, gördüğü rüyaları kaydetti. O zaman, rüyaların geçmiş, gelecek ve şimdiki zamanın bir karışımı olduğunu saptadı.

Dunne, büyük bir buluş yaptığını anlamıştı. Ama, bunun yalnız kendi başından geçtiğini düşünmek gibi bir hataya düştü. Olacakları önceden rüyasında görme kavramını anlamıştı ama zamanı kesin bir sonla noktalanan tek bir boyut olarak düşünmeye devam etti.

Dunne'ın eseri, 20. yüzyılın en büyük yazarlarından biri olan **J. B. Priestley**'e (solda) esin kaynağı oldu. Priestley, zamanı üç bölüme ayrılmış bir süreç olarak ele aldı: Zaman Bir: Saatin gösterdiği zaman. Zaman İki: Muhtemel gelecekteki zaman. Zaman Üç: Yaratıcı hayal gücünün zamanı. Priestley'in 1940'larda yazdığı **"İnsan ve Zaman"** adlı kitap, zamanın niteliği konusunda çok ilginç gözlemlerle doludur. Priestley'e göre kronolojik zaman, olayların birbirini nasıl izlediğini açıklamak için bulunmuş bir yoldur yalnızca. Yani, nedensellik fikrine bağımlıdır. Oysa, durum böyle değilse ne olacak? Yani, eğer psikolog Jung'un önerdiği gibi evrenin en temel ilkelerinden biri "neden dışılık" ise, zaman da insanoğluna istediği oyunu oynayabilecektir pekâlâ.

büyük iki erkek çocuğu, 9 yaşlarında bir de kız. Kızın arkası Forman'a dönüktü. Yazar, onun omuzlarına dökülen sarı saçlarını, beyaz şapkasını ve dantel yakalı yeşil-gri ipek giysisini görebiliyordu. Çocuklar, çok komik olduğu anlaşılan bir şakaya katıla katıla gülüyorlardı.

Forman ise, donup kalmış, bu durumda onları seyrediyordu. Gerçek gözüyle görmediğinin pekâlâ farkındaydı, ama gerçek bir olayı seyrettiğini de iyice biliyordu. Sonra kız çocuğu birden arkasına döndü. Forman şaşırmıştı. Çünkü, çok güzel bir yüz beklerken, tersine bir manzara ile karşılaşmıştı: Ablak bir surat, koca bir burun ve geniş köşeli bir çene. Forman, ileri doğru bir hamle yaptı. O anda da sahne kayboldu. Yazarın kulaklarında çınlayan çocuk kahkahaları kalmıştı sadece. Bir de o kızın basit, kaba hatlı yüzü.

İngiltere'nin Derbyshire bölgesinde Haddon Hall malikânesinin avlusu. Yazar Joan Forman burayı ziyaret ettiği sırada, çok eskiden malikânede yaşamış çocukların bu avluda kahkahalarla oyun oynadıklarını gördü. Görüntü, belli bir noktada durulunca ortaya çıkıveriyordu. Tıpkı, eski bir filmi görmek için düğmeye basar gibi (alta).

Gördüğü çocuğun resmi

Binaya giren Forman, duvardaki portreleri dikkatle incelemeye koyuldu. Çünkü, en azından o 9 yaşlarındaki kızın Haddon sülalesinden olduğundan emindi. Duvarlara asılı portreler arasında dolaşırken, Haddon ailesinin atalarına ait tablolar arasında birden aradığını buldu. Beyaz şapka; dantel yakalı, yeşil-gri ipek elbise giymiş sarışın bir kız ona bakıyordu. Çocuğun yüzü, dışarıda basamaklarda gördüğü yüzün aynıydı. Geniş, köşeli çene konusunda yanılmasına imkân yoktu. Müzenin bekçisine sorduğunda, bekçi bu portrenin Lady Grace Manners adlı soylu bir kişiye ait olduğunu söyledi.

Ortak nokta

Bu olayların bazılarında ortak bir nokta var. Olayı yaşayan kişiler belli bir noktada duruyorlar ve orayı terk ettikleri anda da görüntü kayboluveriyor.

Tüm bu olaylardan anlaşıldığı kadarıyla zaman kavramı, kule saatlerinden, duvar saatlerinden, ya da kol saatlerinden ibaret değil. Hatta, doğrusunu söylemek gerekirse bu saatlerin, evrenin gerçek saatiyle çok az ilişkisi var.

Peki, geleceğe ilişkin görüntülerle karşı karşıya kaldığımızda ne olur? Sayfa 764'te.

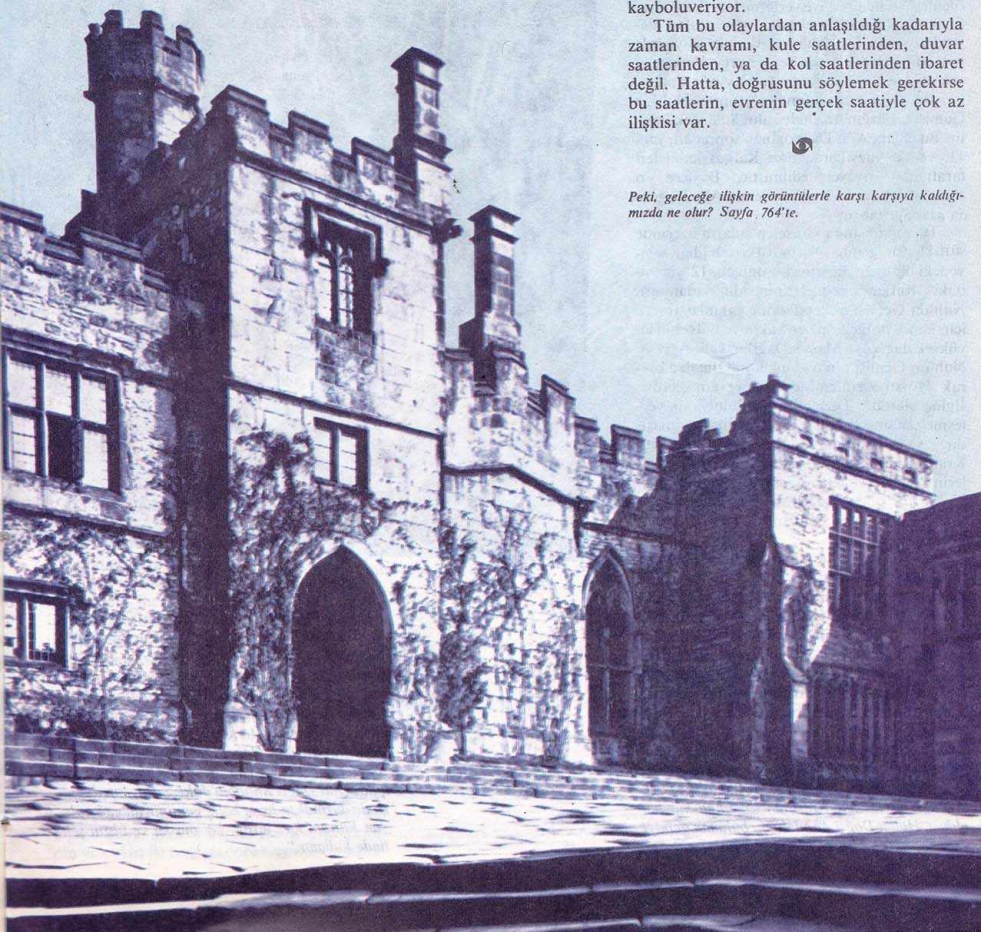

NUH TUFANI, birçok kutsal kitaplarda bahsedilen ve çok geniş bir bölgede 40 gün 40 gece yağan yağmurlar sonucunda oluşan olağanüstü bir su baskınıdır. Bu türlü büyük su baskınları tarihin değişik dönemlerinde ve çeşitli kara parçalarında olmuştur. Bu doğa olayları, onlara tasarruf eden ilahi yöneticiler tarafından zaman zaman bazı beşeriyet topluluklarının üzerlerine yöneltilir. Bu durum, o beşeri toplumun soysuzlaşmasına bağlı olarak oluşur. Sodom ve Gomorra, Pompei ve Nuh Tufanı halkları, ölçüsüz bir sapıklığın bataklığındalarken ilahi güçler tarafından yok edildiler.

Ağrı mı, Cudi mi?

Nuh Tufanı, belli ki, Mezopotamya bölgesinde meydana gelmişti. **Hz. Nuh**'a, eşi, oğulları ve gelinleri ile o yörede yaşayan bazı hayvanlardan ikişer ve yedişer adet alarak, ölçüleri verilen gemiye yerleşmeleri Tanrı tarafından emredilir. Bu olaydaki gaye, tufan olayından sonra Hz. Nuh ve ailesinin, o yörede yok edilen sapık neslin yerine ortaya çıkarılacak olan yeni neslin Âdem ve Havva'ları olmalarıydı. Nitekim tufandan sonra Nuh'un Gemisi bir dağın üzerinde kalır. Sular çekilmiştir. Bu dağın, Ağrı Dağı olduğu sonradan, yani 11. ve 12. yüzyıllarda bazı Kafkas kabileleri tarafından rivayet edilmiştir. Böylece, o zamandan bu yana Nuh'un Gemisi Ağrı Dağı'nda aranagelmiştir.

Tufan sırasında yükselen suların üzerinde sürüklenen gemi, suların yükselebildiği seviyedeki bir dağın üzerine konmuştu. 12. yüzyıldaki Kafkas kabilelerinin din adamları, Nuh'un Gemisi'ni kendilerine yakınlaştırmak için kendi bölgelerine en yakın ve bölgenin en yüksek dağı olan Massis Dağı'nı, yani Ağrı'yı, Nuh'un Gemisi'nin üzerine konduğu dağ olarak Hıristiyan âlemine empoze etmişlerdir. İlginç olan da, Türklerin Anadolu'ya ilk yerleşmeleri sırasında bu iddianın başlatılmasıdır. Öte yandan, Ararat adı, Urartu Krallığı'nın bölgesini ifade etmek için İbranilerin lisanından gelir. Ararat dağ değil, bölgedir ve bu bölge ise Urartuların yaşadığı ve Cudi Dağı'nın bulunduğu Cordyean bölgesidir.

Babil kayıtlarında

Kuranı Kerim'in Hûd Suresi'nde, 44. ayette, *"Ve gemi Cudi'ye oturdu..."* denilmektedir. Cudi Dağı'na değinen tek kaynak Kuranı Kerim değildir. M.Ö. 250 yıllarında, Babilli bir rahip olan **Berossus**'un yazdığı tufan kayıtlarına göre, Tanrı **Cronus**, Sisithrus'a, yani Babilli Nuh'a tufanı önceden haber vermişti. Berossus şöyle yazıyor: *"Ve ona, elinde bulunan tüm yazıları Sippara'daki Güneş kentinde depolamasını emretmişti. Sisithrus, bu emirleri yerine getirdikten sonra, derhal Doğu Anadolu'ya yelken açtı ve hemen Tanrı'nın ilhamına mazhar oldu... Halen Doğu Anadolu'da bulunan gemiye gelince, yöre halkı arasında, geminin tahtasından bilezikler ve tılsımlar yapma âdeti yaygındır."*

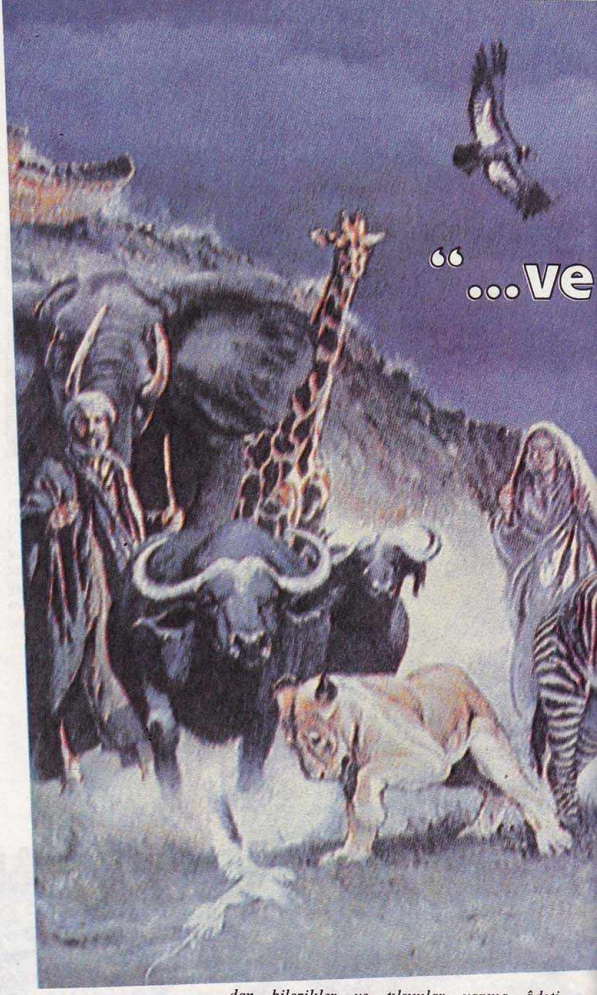

Babilli rahip Berossus'un derlediği tufan kayıtlarında konu daha da ayrıntılı bir şekilde işleniyor ve şu bilgiler veriliyor: *"... Böylece, gemide bir delik açmış ve dışarıya baktığında geminin bir dağın yanına sürüklendiğini görmüş olduğundan, yanında eşi, kızı ve kaptanla birlikte derhal gemiyi terk etti. O zaman bulundukları yer, Doğu Anadolu idi... Gemi böylece Doğu Anadolu'da karaya oturduğundan, bir kısmı hâlâ daha Doğu Anadolu'daki Cordyean dağlarında durmaktadır ve halk, geminin dışını kaplayan katranı kazıyarak, bir muska ve tılsım şeklinde kullanır."*

Kuranı Kerim, Sure 11, Ayet 44

gemi Cudi'ye oturdu..."

Halûk Egemen Sarıkaya, Nuh'un Gemisi'nin Ağrı'da değil (Bkz. sayfa 668) Cudi Dağı'nda aranması gerektiğini ileri sürüyor. Kuranı Kerim'den ve Kısas-ı Enbiya'dan kanıtlar getiriyor.

Cudi'deki hayalet gemi

Berossus'un bahsettiği dağlar, Cordyean bölgesindedir. Bu bölge ise, Van Gölü'nün güneyinde kalan dağlık bölgedir. İşte burada Ağrı Dağı değil, Cudi Dağı bulunur. Cudi Dağı, 2000 metre yüksekliği ile, Mezopotamya havzasında meydana gelecek bir yerel tufan olayının kuzeydeki sınır kesiminde yer alır. Bir zamanlar Gordyene denilen bu bölgede yaşayan halk arasında da, Hz. Nuh ve gemisi hakkında birçok efsane ve öykü dolaşmaktadır.

Geminin zaman zaman, Cudi Dağı üzerindeki bir çamur tabakasının altında, bir hayalet gemi şeklinde ortaya çıktığı söylenir. Cudi'nin tepesinde yer alan Seksenler Köyü'nün, geminin yolcuları ile onların çocuklarının yerleştikleri ilk yer olduğuna inanılır. Nuh Tufanı'nın kuzey sınırında yer alan ve üzerinde halen gizemli izler ve menkıbeler taşıyan Cudi Dağı, Nuh'un Gemisi araştırmalarında gereken önemi giderek kazanacaktır.

Cudi'de bulunanlar

Cudi Dağı, Ağrı kadar etraflı bir şekilde araştırılmış değildir. Ancak, Cudi Dağı'nda yürütülmüş olan araştırmalarından biri sırasında, geminin keşfedildiğinin ileri sürüldüğünü görüyoruz. Bu keşif de, Ağrı'daki diğerleri gibi, kesin bir sonuca bağlanamamıştır. 1949 yazında, Dr. **Smith**, Ağrı'ya doğru yola çıkarken, bir başka keşif heyeti de Cudi Dağı'na doğru ilerliyordu.

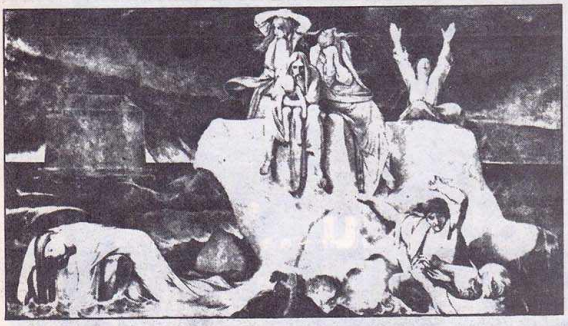

Paris'te yayımlanan **France Soir** gazetesinin 31 Ağustos 1949 tarihli sayısında, *"Nuh'un Gemisi'ni gördük... Ama Ağrı'da değil"* şeklindeki sansasyonel bir başlık altında Cudi keşif gezisinin öyküsü çıktı. Cudi Dağı'nda devasa bir gemi keşfedilmişti. Yaklaşık 150 metre uzunluğunda, 24 metre genişliğinde ve 15 metre yüksekliğindeydi. İki Türk gazeteci, aynı yerde deniz hayvanlarına ait bazı iskeletlere rastladıklarının haberini veriyorlardı.

DARKMALT

Alman heyetinin araştırmaları

Yakın zamanlarda Cudi Dağı'nda, önemli bir kanıt oluşturabilecek olan tahta parçaları da bulundu. 6 Şubat 1972 tarihli gazeteler, bu keşfi, *"Nuh'un Gemisi'nin Cudi Dağı'nda olduğu tespit edildi"* başlığıyla verdiler. Nuh' un Gemisi hakkında bir Alman bilim adamı tarafından **Umschau in Wissenschaft und Technik** dergisinin son sayısında yayımlanan bir araştırma, Avrupa bilim çevrelerinde çok büyük ilgi ve yankı uyandırdı.

Alman Devletler Araştırması Enstitüsü bilim adamlarından olan **Friedrich Bender,** Türkiye'de araştırma ve incelemeler yaptı. Cudi Dağı'nda Nuh'un Gemisi'nin yeri olarak gösterilen ve mukaddes sayılan bölgede katrana benzer bir madde ile yapıştırılmış kalın tahta kalıntıları buldu. Bunları Almanya'ya getirerek burada özel laboratuvarlarda analiz etti. Sonuçta katrana benzeyen maddenin 50.000 yıllık ve tahta kalıntılarının ise 6630 yıllık olduğu kesinlikle tespit edildi. Bilim adamları bu hesapta hata payının en çok 300 yıllık olabileceğini bildirdiler.

Alman bilim adamı, ilk araştırmalarına esas olarak, Gılgamış Destanı ile Kuranı Kerim'i ele almıştır. F. Bender bu kaynaklarda Nuh'un Gemisi'nin yerinin Dicle ile Zap suyu arasında ima edildiğini gördü.

Araştırmalarına eskiden beri Nuh'un Gemisi'nin yeri olarak bildirilen Ağrı Dağı'ndan 300 kilometre daha güneyde olan Cudi Dağı'nı esas alarak başladı.

Güvercinin zeytin dalı ile dönmesi

Öte yandan, Nuh'un Gemisi'nin durduğu yere ilişkin bir önemli ipucu da, Hz. Nuh'un gemiden saldığı bir güvercinin gagasında zeytin dalı ile gelmesi olayında yatar. Zeytin ağaçları, Ağrı Dağı ve çevresinde değil, Cudi Dağı çevresinde, Cudi Dağı'nın güneybatısındaki yörede bulunur. Geminin bu yörede bulunduğunun bir kanıtı da budur. Diğeri ise, 40 gün ve 40 gece yağan yağmurlardan sonra gemiden uçurulan bir güvercinin, ağzında bir zeytin ağacı dalı ile gelmesidir.

Bu olay tufanın sadece belirli bir bölgeyi etkilediğini, bu tufan bölgesinin hemen yakınlarında sel baskınlarına uğramamış bölgeler olduğunu gösterir. Bu olay, eğer Ağrı Dağı çevresinde olsaydı, bunun yerel bir tufan değil, tüm dünyayı kuşatan bir tufan olması gerekirdi. Oysa anlatıldığı gibi, tufan bölgesinin güvercin uçuşu yakınlarında, kuru ve zeytin ağaçlıklı bölgeler uzanmaktaydı.

Kısas-ı Enbiya'da yazılı olan

Kısas-ı Enbiya denilen Peygamberler Tarihi' nin verdiği verdiği bilgilere göre, Hz. Nuh, Cudi Dağı'na doğru dümen kırmıştı ve gemiyi orada karaya oturtmuştu. Kısas-ı Enbiya'da şöyle anlatılıyor. *"Gemi, kuzeye doğru yol almış ve Cudi Dağı civarına gelmişti ama, henüz sular çekilmediği için dağın hiçbir tarafı görünmüyordu. Fakat, Hz. Nuh, artık kurtulduklarını vahiy yoluyla öğrenmişti... Hz. Nuh, Cudi Dağı' nın çevresinde on günü aşkın bir süre boyunca dolaştı... Gözleriyle ufukları tarıyordu ama, ufacık bir kara parçası dahi göremiyordu... Suların üzerinde yükselecek olan ilk kara parçasını bulmalıydı. Açlık başlamadan, toprağa ayak basmalıydı."*

Hz. Nuh, gemiden,önce bir kuzgunu, sonra bir güvercini dışarıya saldıysa da, bunlar geri geldiler. Bir zaman sonra aynı güvercini tekrar saldığında, bu güvercin gagasında bir zeytin dalı ile geri döndü. Yine Kısas-ı Enbiya'ya bakalım: *"Zeytin dalını her kim gördüyse sevindi. Gemi, o yönde yol aldı. En sonunda, tufanın başlamasından tam altı ay sonra, tüm heybetiyle bir dağ göründü. Bu dağ, Allah'ın Vahiy yoluyla Hz. Nuh'a haber verdiği Cudi Dağı idi..."*

Nuh Tufanı, son derece dejenere olan bir sapık neslin yok edilmesi olayı idi. 40 gün 40 gece yağan yağmur, sığınacak yer bırakmamıştı (üstte). Hz. Nuh ve ailesi, yeni bir neslin Âdem ve Havva'sı oldular.

Cudi Dağı (altta), Mezopotamya bölgesinde olabilecek bir tufan olayının kuzey sınırını teşkil eder. Hz. Nuh ve ailesi, bu dağ yamaçlarına yerleşmişlerdi. Yeni nesil de buradan başlatılmıştı.

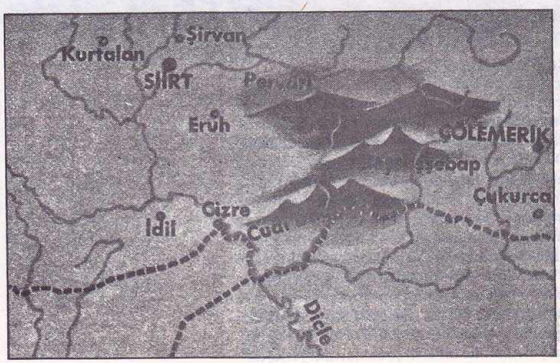

Nuh, geminin ambarında ne kalmışsa, hepsinin karıştırılıp pişirilmesini istedi, ve böylece, Cudi Dağı'na ayak basmadan önce gemideki son yemekleri olan aşureyi yediler. Kısas-ı Enbiya bu olayı da şöyle anlatıyor: *"Gemi, Cudi Dağı'nın uygun bir yamacına yanaştı. Sular derhal alçaldı ve gemi karaya oturdu. Hz. Nuh, gemiden indi... Diğerlerinin de inmesine yardım etti. Hep birlikte Allah'a ibadet ettiler ve şükranlarını sundular..."*

Gemi karaya oturunca

Hz. Nuh, bundan sonra, gemideki hayvanları ikişer ikişer çıkarıp serbest bıraktı. Cudi Dağı'nda geçirecekleri bu ilk gecede kendilerini aciz hisseden ailesine moral verdi. Ertesi gün, aile üyeleri, dağın aşağılarına göçmeyi önerdiler. Hz. Nuh, böyle bir fikri uygun görmemişti. O daha ziyade, Cudi Dağı'nda kalmayı tercih ediyor ve kuracağı yeni nesli, kendilerine tufandan kurtuluş imkânı veren bu dağ üzerinde oluşturmak istiyordu. Neslin çoğalması halinde, duruma göre yeni önlemler alacaktı. Hz. Nuh tarafından uygun görülen bir yer seçildi ve seksen kişi hemen çalışmaya koyuldular. Yine Kısas-ı Enbiya'ya dönelim: *"Hz. Nuh, seçmiş olduğu noktada bir köy inşa ettirmeye başladı. Herkes için bir ev yapılıyordu. Bahçeler düzenleniyor, fidanlar ekiliyordu. Köy, iki yılda, tam Hz. Nuh'un düşündüğü gibi bir şekil almıştı. Hz. Nuh, bu köye, birlikte olduğu 80 kişiye izafeten seksenler anlamına gelen 'Semanin' adını verdi."*

Geminin korunması

Köyde üç mahalle kurulmuş ve Hz. Nuh'un üç oğlu; yani, **Yafes, Ham** ve **Sam** arasında paylaştırılmıştı. Nesil çoğaldıkça daha aşağılara da köyler kuruldu. Hz. Nuh, elli yıldır buradaydı. Bir gün büyük oğul Yafes bir fikir ileri sürdü:

"Tufanın en büyük ispatı, gemidir... Ey babam, onu hiçbir zaman parçalamayalım... Olduğu gibi bırakalım..."

"Ben de aynı fikirdeyim... Hatta, oğullarımıza yerini kesinlikle söyleyelim ki, yüzyılların ötesine erişebilsin."

"O zamana kadar sağlam kalır mı?"

"Buradaki iklime bakılırsa, üzerine çok şey yığılır."

Babil'e dönüş

Bir elli yıl daha geçtikten sonra, Hz. Nuh'un soyundan gelenlerin sayısı oldukça artmıştı. Artık Cudi Dağı'na sığamıyorlardı. Hz. Nuh uzun süre düşündü ve sonunda, Babil'e geri dönmeye karar verdi. Zaten gemi ile Babil'den gelmişlerdi. Dönüş başladı, Cudi Dağı'nda hiç kimse kalmamıştı. Yalnızca gemi oradaydı...

Tufanların nedeni

Kutsal kitaplarda Nuh Tufanı diye anlatılan bu olay, küçüklü büyüklü olarak yeryüzünde binlerce defa gerçekleşmiştir. Bu olaylar öncelikle, yeryüzünün doğal oluşumuna aittir. Bir tufanın olması, insan faktörüne bağlı değildir. Ne var ki, bu türlü bir büyük tabiat hadisesi, bir beşer kütlesi üzerine yöneltilerek, beşeriyet üzerinde yapılacak çeşitli ilahi operasyonlara da hizmet ettirilir. Bir yöredeki ve zamandaki bir canlı türünün ilahi sebeplerce yok edilmesi, yine çeşitli tabiat hadiseleri ile temin edilir.

Bir tufan olayı olağanüstü su baskınları ve seller ile sağlanabilirken, aynı zamanda susuzluk ile de gerçekleştirilir. Dünyanın çeşitli yerlerindeki korkunç kuraklıklar da, bir tür tufan olaylarıdır. Evrimsel gelişim gösteremeyen bir beşeri popülasyon, evrimsel gelişim atakların olduğu beşeri yerleşim yerlerine ya göçe zorlanırlar veya oralarda enkarne olmalarını sağlamak amacıyla ilk bulundukları yerlerden yok edilirler.

Nuh'un Gemisi'ni arama çalışmaları bugün de devam ediyor. Öyle anlaşılıyor ki, bundan sonra da devam edecek. Şu denebilir ki, bu olayın gündemde kalması insanlık için faydalıdır. Önemli olan, Nuh'un Gemisi'nin bulunması değil, Nuh'un gemilerine ihtiyaç olmamasıdır.

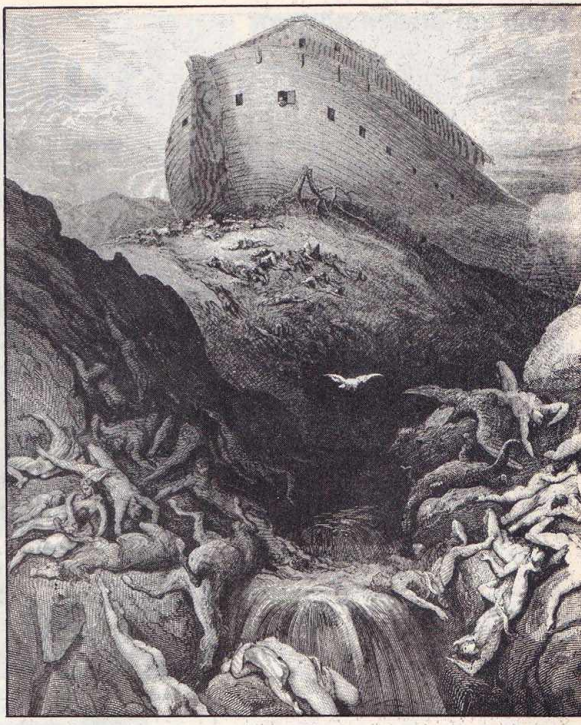

Hz. Nuh, yeni bir neslin başlatılması ve son derece yozlaşmış eski neslin yok edilmesi olayında yer almış ünlü bir peygamberdi. Hz. Nuh ve ailesi, yeni neslin Âdem ve Havva'sı olmuşlardı (üstte).

8.000 km ötesini görüyor

Kayıpları bulan adam

Hollandalı ünlü durugörücü ve şifacı Gerard Croiset, ölü ya da diri kayıp kişilerin yerini saptamada çok başarılı oldu. Polisle yaptığı çalışmalar çoğunlukla gazetelerin baş sayfalarında yer aldı.

24 YAŞINDAKİ KIZI Carol'ın kayboluşundan 8 hafta sonra Profesör **Walter E. Sandelius,** onu bulmak için her yolu denemeye hazırdı. Carol'ı Amerika Birleşik Devletleri'nin Kansas eyaletinin Topeka kentindeki bir hastaneye gidişinden sonra gören olmamıştı. Fotoğrafların tüm ülkeye dağıtılmasına rağmen henüz bir haber alınamamıştı.

Son çare, Croiset'ye geliyor

Kansas Üniversitesi'nde siyasi bilimler profesörü Sandelius, bir gün psişik yetenekleri aracılığıyla ölü ya da diri, kayıp kişileri bulmakla ve suçları aydınlatmakla ün salan Hollandalı durugörücü ve şifacı **Gerard Croiset**'e ilişkin bir haber okudu.

Kızını bulmak için, denenmedik yol bırakmamış olan Sandelius, 11 Aralık 1959'da Utrecht Üniversitesi'ne telefon açtı. Croiset ile uzun yıllar birlikte çalışan parapsikolog profesör **Willem Tenhaeff** ile konuştuktan sonra, ertesi gün, Croiset'in Tenhaeff'in bürosuna geleceği saatte yeniden telefonlaşmak üzere anlaştılar.

Kayıp kızı "görüyor"

Ertesi günü Croiset telefonda Kansaslı profösere şunları söyledi: *"Kızınızı geniş bir çimenliği aşıp bir kemeri geçerken görüyorum. Şimdi onu, dükkânların olduğu bir yerde görüyorum, dükkânların hemen yanında büyük bir su var. Suda birçok iskele ve küçük kayıklar var. Onu, orada bir kamyonda, büyük kırmızı bir arabada giderken görüyorum."* Sandelius, sabırsızlıkla kızının hâlâ yaşayıp yaşamadığını sordu. Croiset şöyle cevap verdi: *"Evet, hiç üzülmeyin 6 gün sonra ondan bir haber alacaksınız."*

8000 km öteyi "görebiliyor"

Croiset'in söylediği gibi, altıncı günün sabahı saat 8'de Sandelius, Tenhaeff'e telefon etmek üzere alt kata indi. Ahizeyi kaldırıken gözü oturma odasına takıldı ve gördüğü manzara karşısında donup kaldı. Kızı, divanın üstünde oturuyordu. Daha sonra, Croiset ile yapılan soruşturmada, Croiset'in 8000 kilometre öteyi "görebildiği" ve Carol'ın her hareketini umulmadık bir kesinlikle tanımladığı saptandı.

Hollanda'nın su kanalları

Bu olay, Utrecht Üniversitesi'nin dosyala-

Öngörü yeteneğini ölçmek için yapılan Zener kartı deneyinin elektronik benzeriyle birlikte görülen Croiset.Tahminleri genellikle ortanın oldukça üstündeydi (solda).

1963'de Croiset, Hollanda polisine şunları söyledi: "Ceset burada. Onu arayabilirsiniz." Croiset sadece psişik güçleri aracılığıyla,kaybolan çocuğun cesedinin Vliet Kanalı'nda olduğunu buldu (altta).

rında saklanan, ayrıntılı olarak incelenmiş bu tür yüzlerce olaydan yalnızca biridir. **Jackson Harrison Pollack**'un **"Durugörücü Croiset"** adlı kitabında da bu tür olayların birçoğu incelenir. Ne var ki, olayların hepsi de böyle mutlu bir sonla bitmiyor. Kayıp kişinin öldüğünü yakınlarına bildirmek de genellikle Croiset'e düşüyor. Çünkü olayların bir çoğunda, kayıp kişi, Hollanda'nın su kanallarına düşüp boğulan çocuklardır.

Beş çocuk babası Croiset, kızı ya da oğlu kaybolmuş perişan ana-babalara her zaman yardım etmeye hazırdı ve yaptığı iş karşılığında da kesinlikle para almazdı.

Boğulduğu yeri söyledi

Wimpje Slee adlı bir erkek çocuğu kaybolduğunda, Croiset, çocuğun amcasına telefon ederek çocuğun suya düşüp boğulduğunu ve cesedin köprünün yanında olduğunu söyledi. Daha sonra, 19 Nisan 1963 Cuma günü daha güçlü bir izlenim edinebilmek amacıyla, Croiset, çocuğun amcasıyla buluştu. Görüşme sırasında, Croiset, Wimpje'nin eğik bir yeldeğirmeni bulunan küçük bir evin yakınında boğulduğunu söyledi. Fakat cesedin orada olmadığını da sözlerine ekledi. Bununla birlikte, bir sonraki salı günü, çocuğun cesedinin, söz konusu evin yakınında bulunabileceğini ileri sürdü.

Yine haklı çıktı!

Hague kentindeki gazeteler, salı gününden önce Croiset'in kehanetini yayınlayarak okuyucuların da olayı izlemelerini ve tanık olmalarını sağladılar. Salı günü, 23 Nisan'da, Croiset'in önceden söylediği gibi, söylenen yerde, Vliet Kanalı'nda bulundu. **Haagsche Courant** gazetesi olayı şu başlıkla verdi: *"Croiset bir kez daha haklı çıktı."*

Çok tanınıyor

Croiset'in fotoğrafları Avrupa ve İskandinavya gazetelerinde hep yer alır. O, yarım düzine ülkede kayıp insanların araştırılmasında polise yardım etmiş ve parapsikolojinin önde gelen araştırmacılarıyla deneylere katıldı. Fakat, profesör Tenhaeff, bu araştırmacılar arasında, Croiset'in sadakatle bağlandığı tek kişidir.

Yardım etmeyi seviyor

Profesör Tenhaeff'in incelediği 47 duyarlı kişi arasında Croiset, kuşkusuz, bir yıldız gibi parlamaktadır. Araştırmadan kaçınan diğer durugörücülerin aksine, Croiset, üniversiteye daha yakın olabilmek ve araştırmalara daha rahat katılabilmek için 1956 yılında Utrecht'e taşındı.

Bir olayı çözümledikten sonra kendisine teklif edilen paraları geri çeviren Croiset'in istediği tek ödül, olayın bir raporunun profesör Tenhaeff'e verilmesiydi. Bu nedenle, Utrecht arşivleri, durugörü olgusunun birçok örneğini barındırıyor.

Utrecht Üniversitesi'nden Profesör Tenhaeff, Utrecht Polis Şefi ve Gerard Croiset. Bu kişiler üçlü bir ekip oluşturmuşlardı. Croiset, polise kayıp kişilerin araştırılmasında yardım ediyor, Profesör Tenhaeff de Croiset'in yeteneklerini, yaptıklarını inceliyordu. Dünyada Croiset kadar sıkı bir şekilde incelenmiş çok az duyarlı kişi olduğu belirtiliyor (üstte).

Nasıl "görüyor?"

Bununla birlikte, yoğun araştırmacılara konu olmasına rağmen, Croiset'in kendisi, hiçbir zaman psişik gücünün nasıl çalıştığına ilişkin kesin bir bilgiye erişemedi. Durugörü olayını, Croiset, bir keresinde şöyle tanımlamıştı.

"Önce ince bir toz bulutu etrafı kaplıyor. Nokta biçimindeki bulut, çizgilere dönüşüyor. Bu çizgilerden de iki ve üç boyutlu şekiller, manzaralar doğuyor."

Croiset'in görüntüleri genellikle siyah-beyaz olmasına rağmen, ceset işin içine girdiğinde renkli resimler de oluşabiliyor.

Kayıpları bulmada çok başarılı

Croiset'in polisle işbirliği, kimi zaman, halkın gözündeki imajını gölgeliyor. Başarılı bir psişik dedektif olduğu kesin. Fakat Croiset, yanlış bir seçim yaparım korkusuyla bazı hırsızlık ve cinayet olaylarına karışmakta tereddüt ediyor. Örneğin, cinayet yerinde bulunan bir kişiyi ayrıntılı olarak tanımlayabiliyor.

Fakat ona göre bu kişinin o yerde tesadüfen bulunan masum bir kişi olma ihtimali de var. Gerçekten de, Croiset, polise değerli ipuçları verebilmesine rağmen, polisiye olayların % 90'ında suçluyu bulmakta zorluk çektiğini söylüyor. Öte yandan normal kayıp olaylarında Croiset'in % 80 başarı sağladığı söyleniyor.

Croiset artık yok!

Gerard Croiset, 20 Temmuz 1980'de 71 yaşında öldü. O, dünyanın en sıkı şekilde kontrol edilen ve deneylere tabi tutulan duyarlı birkaç kişisinden biriydi. Utrecht Üniversitesi'ndeki araştırma dosyaları, daha yıllarca bilim adamlarının ilgisini çekip onları şaşkınlığa düşürmeye devam edecek benziyor.

Rüyalarında gerçeği görenler

Neden rüya görüyoruz? Rüyalarımız bize uyanıkken farkına varamadığımız gerçek dünyayı mı gösteriyor? Ya da rüyalarımız geleceğin habercileri mi? Aşağıdaki yazıda bu soruların cevapları aranıyor.

İNSAN UYKUDAYKEN sanki başka dünyalara gitmiş gibi olur. Rüyalar sık sık kişiyi uzak yer ve zamanlara götürür. Kendimizi aşina kişi ve şeylerle sarılmış buluruz. Ancak bunlar garip bir şekilde deformasyona da uğramış olabilirler. Uyanıkken yapılması olanaksız şeyleri yapıyor oluruz ya da en basit bir hareketi bile gerçekleştiremeyecek kadar felce uğrarız. Bazen insanın içinde öyle bir duygu uyanır ki, kendini hayatına anlam katacak bir bilgiye sahip gibi hisseder. Bu bilgi, uyandıktan sonra kişiye gerçek bilgiler de verebilir. Bunlar sanki gelecekte olacakların küçük kırıntılarıdır.

William Blake'in Yakub'un merdivenini gösteren temsili resmi. Yakub'un bu rüyası ve Tanrının ona verdiği söz, Musevi tarihinin en önemli kehanet rüyalarından birini oluşturdu (üstte).

Tarih boyunca rüyalar

Rüya görmek, uygar insanı tarih boyunca hep şaşırttı. Bu arada rüyalara dayalı sayısız garip inanç ve mezhep de türedi. Fakat günümüzde uykunun ve rüya görmenin işlevini tam olarak açıklayan bir görüş hemen hemen yok gibidir.

Eski inançlar, rüyaları geleceğe ilişkin kehanetler şeklinde yorumlardı. Eski insanlar onları yorumlamak için birçok ince ve ayrıntılı yöntemler geliştirmişti. Bu konuda bugüne kadar ulaşabilen 4000 yıllık bir Mısır papirüsü en ilginç belgelerden biridir. Bu papirüste, rüya tabir etmenin karmaşık sanatından söz edilir.

Rüyasını taşa yazdırdı

Firavun **IV. Thutmos**'un M.Ö. 1400 yıllarında gördüğü bir rüya o kadar önemliydi ki, bir taş tablete kazılarak Gize'deki Büyük Sfenks'in ön tarafına yerleştirildi. Tablette anlatıldığına göre, Thutmos genç bir prens iken öğle uykusuna yatmıştı. Rüyasında Tanrı **Hormakhu** onunla konuştu ve şöyle dedi:

"Benim varlığımın sürdüğü bölgedeki kum benim üzerimi örttü. Gönlümün arzusunu yerine getirmeyi bana vaat edersen, seni yardımcım ve oğlum olarak kabul ederim."

Firavun olduğunda Thutmos sfenksin üzerini kaplayan kumu temizletti. Bu sfenks Hormakhu için kutsaldı. Thutmos'un saltanatı, Tanrı'nın söz verdiği gibi uzun ve zenginliklerle dolu bir şekilde yıllarca sürdü.

Babil kralının rüyası

Peygamber **Danyal**'ın kitabında, Babil Kralı **Nabukadnezar**'ın ilginç rüyasından söz edilir. Kral bir sabah uyandığında, bir rüya gördüğünden emindi. Ancak rüyayı bir türlü hatırlayamıyordu. Rüyanın kutsal bir rüya olduğundan emin olarak, sarayındaki bilge kişileri topladı. Onlardan rüyayı yorumlamalarını istedi. Bu kişiler rüyayı bilmeden, tabir edemeyeceklerini söylediler. Ancak Nabukadnezar eğer dileğini yerine getirmezlerse onları öldürteceğini söyledi.

Aynı rüyayı gördü

Rüya tabir etmesiyle ünlü olan Danyal, diğerlerini de kurtardı. O gece Tanrı'ya dua ederek kralın gördüğü rüyanın aynısını görmeyi diledi. Rüyasında başı altın, göğsü ve kolları gümüş, kısmen demir, kısmen de kil olan bir heykel gördü. Heykel sonra bir taş tarafından yok edildi. Taş sonra bir dağa dönüştü ve bütün dünyayı kapladı.

Kral, Danyal'ın anlattığı rüyayı kendi rüyası olarak derhal hatırladı. Danyal'ın rüyayı tabiri şöyleydi: Altın baş Nabukadnezar'ın saltanatını temsil ediyordu. Sonraki kralların yönetimi süresince giderek zayıflayacak ve nihayet yok olacaktı. Daha sonra krallık Tanrı tarafından kurulacak ve sonsuza kadar sürecekti. Kral, Danyal'a bağlılığını bildirdi ve ona önemli bir görev verdi.

İskender'in gördüğü haberci rüya

Peygamberler gibi, tarihteki bazı devlet

Danyal Peygamber, Kral Nabukadnezar'ın unuttuğu "kil ayaklı heykel" rüyasını açıklıyor. Heykeli krallığa benzeten Danyal'ın açıklamalarından etkilenen kral, ona bağlılığını belirtirken görülüyor (sağda).

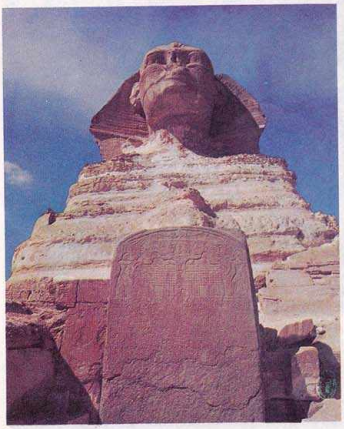

IV. Thutmos'un Tanrı Hormakhu'yu gördüğü rüyasını anlatan taş tablet ve sfenks. Tanrı ona, sfenksin kumlarını temizlerse uzun süreli bir saltanat vaat etmişti (üstte solda).

Büyük İskender'in rüyası. Rüya tabircisi Aristander tarafından doğru olarak, zafer işareti olarak yorumlandı (üstte).

adamlarının ve askerlerin de bazen işlerini rüyalarının tabirlerine göre düzenledikleri görülüyor. **Büyük İskender**, M.Ö. 332 yılında Fenike'deki Sur şehrini kuşattı. Gördüğü rüyada yarı insan, yarı keçi Tanrı **Pan** (ki bunun bir başka adı da Satir'dir) bir kalkan üzerinde dans ediyordu. Onun rüya tabircisi **Aristander** rüyayı akıllıca yapılmış bir kelime oyunu olarak yorumladı. Çünkü Satir'in Yunancası satyrostur. Bu "Satyros" olarak da kabul edilebilir. Anlamı da "Sur senindir" demektir. İskender kuşatmayı sürdürdü ve şehri aldı.

Bastırılmış dürtüler

Bu tür kelime oyunları içeren rüyaların ilk örneklerinden biri olan bu rüya, ilginç bir şekilde **Freud**'un teorisine uygun düşüyor. Freud'un teorisine göre bilinçaltı, uykudayken bastırılmış birtakım dürtüleri kelime oyunları dizisi halinde ifade eder. Bunlar da kodlanmış rüya mesajları halinde ortaya çıkarlar. Bunların bazıları da bilincin sansüründen kurtulup hatırlanabilirler.

Hz. Muhammed yasakladı

Ancak, tarihin ilk çağlarında bile rüyalar üzerine genelde kabul edilen görüşlere karşı çıkanlar vardı. Roma'nın en ünlü hatibi **Çiçero**, M.Ö. 1. yüzyılda şiddetle rüya tabircilerine karşı çıkıyordu. Onların, bu işi bilerek değil, tahminle yaptıklarını iddia ediyordu. Müslümanlar arasında rüyaların geleceği görmenin bir yolu olarak kabul edilmesine rağmen, **Hz. Muhammed** bu işi 6. yüzyılda yasakladı. Çünkü daha o çağlarda bile rüya tabirciliği giderek yozlaşıyordu ve insanı bir yere ulaştırmıyordu.

Bilinçaltının bir eylemi

Günümüzde ise çoğu kişi rüyaları, Tanrılar ile ya da ruhlarla olan ilişkiler şeklinde değerlendirmiyor. Bugün bilimsel psikolojide rüyalar hakkında iki temel görüş vardır. Birincisi, rüyalar insanın ümit ve korkularını yansıtan bilinçaltının bir eylemidir. İkinci görüş ise şöyledir. Beyin gün boyunca aldığı ve artık ihtiyaç duymadığı bilgileri rüyalarla dışarıya atar.

Suikastı rüyasında gördü

Kehanet niteliğindeki haberci rüyaların en canlı örneklerinden biri, İngiliz Başbakanı **Spencer Perceval**'in 11 Mayıs 1812'de uğradığı suikast ile ilgilidir. Bu tarihten 8 gün önce Cornwall'da yaşayan bir kişi, rüyasında ufak tefek bir adamın Avam Kamarası'na girdiğini

gördü. Adamın üzerinde beyaz bir gömlek ve mavi bir ceket vardı. Sonra başka bir adam daha gördü. Bu adam, sarı metal düğmelerle süslü kahverengi ceketinin altından tabancasını çekti. Öbür adama ateş etti. Sol göğsünün altından yaralanan birinci adam kanlar içinde yere düştü. O anda çevrede bulunan başka adamlar suikastçıyı yakaladılar. Rüyayı gören, kimin vurulduğunu sorduğunda aldığı cevap, *"Bay Perceval"* oldu.

Uyarmak istedi ama...

DARKMALT

Bu kişi gördüğü rüyadan öyle etkilenmişti ki, hemen başbakanı uyarmak istedi. Ancak arkadaşları, başbakanın onu bir deli ya da fanatik biri olarak değerlendireceğini düşünüp, onu caydırdılar. Rüyayı gören kişi daha sonra, Londra'ya gittiğinde gazetelerde suikastın resimlerini gördü. Resimler tanıkların ifadelerine dayanılarak çizilmişti.

Rüyayı gören adam suikastçıların giysilerine varıncaya kadar pek çok ayrıntının rüyasındakiyle aynı olduğunun farkına vardı. Bu olay zamanında çok iyi incelenmiş ve doğrulanmış olmasına rağmen, iyi bir kanıt olarak değerlendirilmiyor. Çünkü rüyayı gören kişinin kimliği belli değildir.

Dickens'ın haberci rüyası

Ünlü yazar **Charles Dickens**'ın gördüğü bir rüya da'ilginç örnekler arasında yer alır. Dickens rüyasını şöyle anlatıyor:

"Rüyamda, sırtında kırmızı bir şal olan bir hanım gördüm. Arkasını dönmüştü. Bana doğru döndüğünde onu tanımadığımın farkına vardım. 'Ben Bayan Napier'im' dedi. Ertesi sabah uyandığımda giyinirken bu saçma rüyayı düşündüm. Çok belirgin, ancak hiçbir anlamı olmayan bir rüyaydı. Neden Bayan Napier? Ömrümde Bayan Napier diye birini hiç tanımamıştım. O gece kütüphanede kitap okudum. Az sonra Bayan Boyle ve ağabeyi geldiler. Yanlarında kırmızı şallı genç bir bayan vardı. Onu, bana Bayan Napier olarak tanıttılar." Dickens'ın anlattığı türden rüyaların genellikle çok belirgin olarak kendilerine özgü bir nitelikleri vardır.

Canlı ve duygulu rüyalar

Dr. **Walter Franklin Prince**, Amerikalı bir tarihçi ve rahiptir. Daha sonraları ünlü bir psişik araştırmacı olan Dr. Prince hayatı boyunca 4 önemli rüya gördüğünü söyledi. Bu rüyaları şöyle anlattı. *"Bunlar diğer rüyalarımla karşılaştırıldığında şimşekle mum alevi karşılaştırılmış gibi oluyor."* Gerçekten de Dr. Prince'in rüyalarındaki görüntüler olağanüstü canlılıktaydı ve uyandırdıkları duygular da çok yoğundu. O, gördüğü rüyalardan birini şöyle anlattı:

Trenler üst üste yığıldı

"Bir trene bakıyordum. Trenin arkası bir tünelden çıkıyordu. Sonra, aniden başka bir tren ona çarptı. Dehşetle vagonların birbiri üzerine yığıldığını ve parçalandığını gördüm. Bu yıkıntılardan yaralı yolcuların ıstırap dolu çığlıkları yükseliyordu... Sonra buhar ya da duman bulutu şeklinde bir şey yükseldi ve çığlıklar daha da fazlalaştı. O anda eşim tarafından uyandırıldım. Uykuda rahatsızlık ifade eden birtakım sesler çıkarıyormuşum!"

Ünlü Romalı hatip Çiçero, rüya tabircilerini çok eleştirirdi. Onların sadece tahminde bulunduklarını söylerdi (altta).

Rüya gerçekleşiyor

Ertesi sabah New York'ta bir tren kazası oldu. Dr. Prince kazanın ayrıntılarını gazetelerden okuduğunda, rüyasına benzeyen kısımların çokluğu karşısında şaşkınlık içinde kaldı. Trenler bir tünelin girişinde çarpışmışlardı. Kazada ölen ve yaralananlara ilave olarak, buhar boruları patladığından enkaz tutuşmuş, ölü ve yaralı artmıştı. Felaket, rüyadan 6 saat kadar sonra ve Dr. Prince'ın evinden yalnızca 125 km uzaklıkta olmuştu.

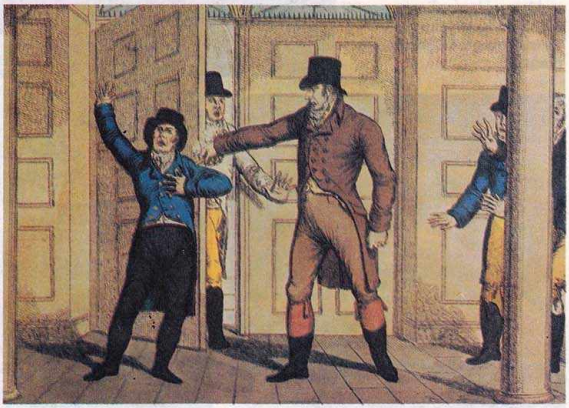

11 Mayıs 1812'de İngiliz Başbakanı Spencer Perceval, John Bellingham tarafından öldürüldü. Suikasttan 8 gün önce adı bilinmeyen bir Cornwallli, olayı en ince ayrıntısına kadar rüyasında gördü. Suikastçının kolundaki düğmeler bile rüyasındaki gibiydi (üstte).

Rüyalarını yazıyor

İngilizlerin öncü balon mühendislerinden **John W. Dunne** da kendi rüyalarından etkilenirdi. Bu rüyalar sık sık gelecekteki olayları gösteriyor gibiydi. Dunne zaman konusu ile ilgili teoriler ortaya koyarak rüyaları açıklamaya çalıştı. 1927 yılında yayımlanan **"Zaman İle Bir Deney"** adlı kitabı bu konuda yapılan en ünlü incelemelerinden biridir.

Tren kazasını rüyasında görüyor

Dunne, rüyalarını ayrıntılı olarak kaydederdi. 1913'ün sonbaharında gördüğü bir rüya ilginçtir. *"Gördüğüm sahne, üzerinden demiryolu geçen yüksek bir toprak seti idi. Yöreyi bilen herkesin bilebileceği gibi, kimseye sormadan, o yerin İskoçya'daki Forth Bridge'in körfezinin biraz kuzeyi olduğunu biliyordum. Toprak setin altında görülen yer açıklık ve meraklıtı. İnsanlar küçük gruplar halinde yürüyorlardı. Sahne birkaç kez göründü ve kayboldu. Sonunda kuzeyden gelen trenin toprak setten yuvarlandığını gördüm. Yamacın dibinde yatan*

birkaç vagon ve büyük bloklar halinde yuvarlanan ve kayan taşlar gördüm."

Ve gerçekleşiyor

Dunne rüyasında kazanın tarihini öğrenmeye de çalıştı. Ancak tek öğrenebildiği kazanın gelecek bahar olacağı idi. Kendisine göre kazanın olacağı ay Nisan ortalarıydı. 14 Nisan 1914'te "Uçan İskoçyalı" adlı posta treni, Forth Bridge'in 24 km kuzeyindeki Burntisland istasyonu yakınlarında raydan çıktı ve 6 metre aşağıya yuvarlandı.

Bir ceset gördü

Kanadalı bir kadın olan Bayan **Zmenak,** rüyasında onu polisin telefonla aradığını gördü. Ona, kocasının bir süre eve gelemeyeceğini, çünkü birisinin öldürüldüğünü söylediler. Sonra bacaksız bir ceset gördü. Uyandığında kocasının ölen kişi olmayacağına, ancak eğer eşyaları çıkarsa başka birinin öleceğine emindi. Kocası karısının laflarına kulak asmadı.

Trafik kazası

Daha sonra olanlar ise büroyu işleten Yeni Ufuklar Araştırma Kurumu'nun raporunda şöyle belirtiliyor:

"Eve dönerken otomobilinde bir elektrik arızası oldu ve durdu. Bay Zmenak telefona doğru yürüdü. Karısının, onu bulunduğu yerden arabayla gelip almasını isteyecekti. Bu sırada bir polis arabası durarak ona ne yaptığını sordu. Polislere derdini anlatırken, yolun öbür tarafına başka bir araba yanaştı.

Yolunu kaybeden sürücü, yolu sormak üzere polislere doğru geldi. Polislerden yolun tarifini öğrenen adam, arabasına dönerken başka bir araba ona çarptı ve adam derhal öldü. Bacakları altına kıvrılmıştı. Sanki kesilmiş gibi duruyordu. Polis Bayan Zmenak'ı aradı. Kocasının hemen eve dönemeyeceğini söyledi. Bir adam ölmüştü ve kocasının tanıklığına ihtiyaç vardı."

Sırplı milliyetçiler tarafından öldürülmeden az önce Arşidük Ferdinand görülüyor. Suikast zaten kritik olan Avrupa'daki ilişkileri bozdu ve Birinci Dünya Savaşı başladı (üstte).

Savaşı bildiren rüya

27 Haziran 1914 gecesi Balkan Piskoposu **Joseph de Lanyi** korkunç bir rüya gördü. Rüyada çalışma masasının üzerinde siyah çerçeveli bir mektup duruyordu. Mektubun üstünde Arşidük **Ferdinand**'ın arması vardı (Arşidük Ferdinand, Avusturya-Macaristan İmparatorluğunun veliahtıydı ve piskoposun da öğrencisi olmuştu). Rüyasında mektubu açtığında, kâğıdın üst kısmında bir sokak sahnesi gördü. Arşidük yanında eşiyle birlikte bir otomobilde bir generalle karşı karşıya oturuyordu. Şoförün yanında başka bir subay oturuyordu. Aniden iki adam kalabalıktan sıyrıldı ve karı-kocaya ateş etti. Mektubun altındaki yazı da şöyleydi:

"Sayın Piskoposluk makamına, sevgili Dr. Lanyi. Eşim ve ben Sarajevo'da siyasi bir suikasta kurban gittik. Dualarınıza sığınıyoruz. Sarajevo, 28 Haziran 1914 saat 16.00."

Piskopos, ertesi gün suikastın haberini duydu. Birkaç hafta içinde de savaş Avrupa'yı kapladı.

Zaman-mekân aşılıyor

Araştırmacılar, haberci rüyaları şöyle değerlendiriyorlar: İnsanlar uykularında zaman-mekân engellerini aşarlar. Böylelikle gelecekte olacak olaylar rüyada görülür. Fakat yine de bu zaman-mekân engelinin nasıl aşılabildiği şimdilik bilinmiyor.

Bilimsel problemler, rüyalarda çözülebilir mi? Sayfa 728'de.

John W. Dunne, Forth Bridge yakınlarında bir setten trenin düşeceği rüyasını gördü. Birkaç ay sonra rüya gerçekleşti (altta).

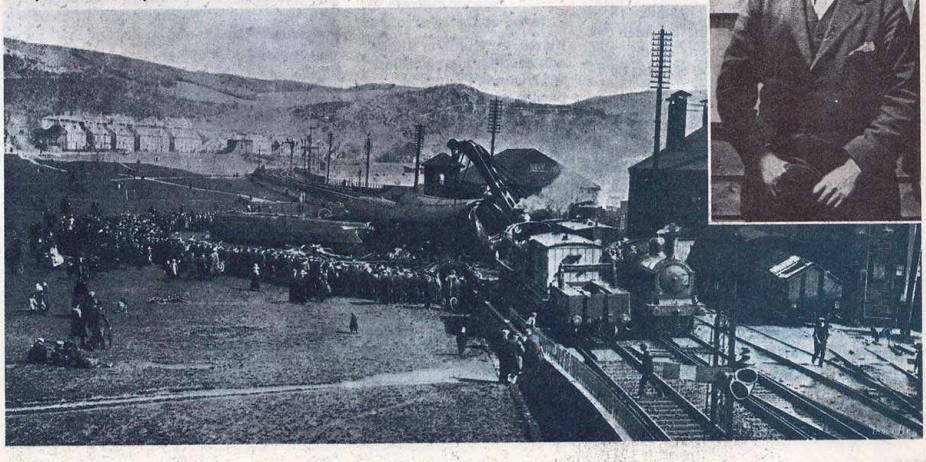

Hippolyte Rivail, Fransa'nın önde gelen eğitimcilerindendi. Ruhçulukla ilgisi yoktu. Şüpheyle baktığı bu alanın en önde gelen isimlerinden biri oldu. Aşağıda onun mücadelesi ele alınıyor.

Şüphecilikten ruhçuluğa

BUGÜN "ALLAN KARDEC" adı ile daha iyi tanınan **Hippolyte Leon Denizard Rivail,** 1804 yılında Fransa'nın Lyon şehrinde doğdu. Yörenin tanınmış avukat ve hâkimlerinden biri olan babası, oğlunun iyi bir eğitim görmesini istiyordu. Bunu gerçekleştirebilmek amacı ile onu 10 yaşında İsviçre'deki Yverdon Enstitüsü'ne gönderdi. Burası zamanın ünlü eğitimcisi **J. H. Pestalozzi**'nin (1746-1827) kurup yönettiği bir okuldu. Pestalozzi, bilginin en önemli kaynağı olarak sezgiyi kabul ediyordu. Öğrencilerini günde 10 saatlik bir programla sanattan bilime kadar tüm dallarda eğitiyordu. Diğer yandan da tek tek onların kişiliklerinin gelişmesine önem gösteriyordu. Katolik ailelerin çocuklarına ayrıca din dersleri de veriliyordu.

Bir okul açıyor

Rivail'in bu okulda geçirdiği 6 yıl onun hayat akışını değiştirdi. Pestallozzi'nin eğitim sistemini devam ettirmek amacı ile öğretmen olmaya karar verdi ve 1826'da Paris'te kendi okulunu açtı. O tarihte, daha sonra 22 ciltte toplanacak Fransız edebiyatı, grameri ve matematik ders kitapları serisinden ilkini yayımladı. 10 yıl süreyle devam ettirdiği açık eğitim kurslarına da başladı.

Okulunu kapatıyor

Birtakım maddi sorunlarından ötürü 1834'te okulunu kapatmak zorunda kaldı. Ama evinde özel dersler vermeye devam etti. Karısı ve çocuğunu geçindirebilmek için ayrıca muhasebecilik de yapmaya başladı. 1850'lerde çok sevdiği eğitimcilik mesleğinden çok uzak kalmış olmasına rağmen, kendini çok açık fikirli ve aydın bir yazar ve eğitimci düzeyine yükseltmeyi başarmıştı.

O zamanki özellikleri

Daha sonraki yıllarda pek çok kitabını İngilizceye çeviren **Anna Blackwell,** onu bir Fransızdan çok bir Almana benzetir. Blackwell, o zamanki Rivail'i şöyle tanımlıyor: *"Enerji ve azim doluydu. Buz denebilecek kadar katıydı. Yaradılıştan şüpheciydi. Her olayda mantıklı çözümler arıyor, sakin ve gösterişsiz bir yaşam sürüyordu. Çok çalışkandı. Fakat hiçbir zaman yeni bir öğreti kurabilecek güçte bir kişi olduğunu çevresine belli etmemiş bir insandı."*

Garip olaylar

Ancak 1848'de Amerika Birleşik Devletleri'nde gelişen olaylar, hem Rivail'in, hem de onun etkisi ile milyonlarca insanın tüm düşünce tarzını değiştirmeye başladı. New York yakınlarında yaşayan **Fox** ailesinin evinde, ölülerin ruhlarının gerçekleştirdiği sanılan masaların hareket etmesi ve bazı acayip seslerin çıkması gibi garip olaylar yaşanıyordu. İşte deneysel ruhçuluk ilk kez bu olaylar ile başladı ve buradan tüm dünyaya yayıldı.

Deneysel spiritizmin kurucusu Allen Kardec (üstte).

Kardec'in "Ruhların Kitabı" adlı eserinin kapağı. Kitap 1857 yılında Fransa'da basıldı (altta).

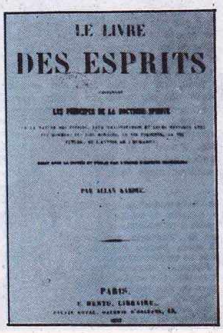
LE LIVRE

DES ESPRITS

PARIS.

"Görürsem inanabilirim"

Her konuya büyük ilgi duyan Rivail, başlangıçta bu konuda da şüpheci davrandı. Bir kitabında, *"Bilim dalında çalışmışsanız cahilin safdilliğine güler geçer, ruhlara asla inanmazsınız"* diye yazmıştı. Ama 1854 yılında bir arkadaşı sadece masaların yerlerinden sıçramakla kalmayıp, öbür dünyadan mesajlar da alındığını söylemesi üzerine, *"Ancak görürsem inanabilirim"* demişti.

Bunda da pek aceleci davranmadı. Bu tür bir seansa ancak 1 yıl sonra katıldı. Seanstan sonra, *"Görünen saçmalığın gerisinde ciddi bir şeyler olduğunu sezdim. Sanki yeni bir yaşamın Tanrı tarafından vahyedilmesi gibiydi, daha iyi incelemeye karar verdim"* diyordu.

Ciddi mesajlar geliyor

En kısa zamanda incelemelerine başladı.

Katıldığı seanslarda alınan pek çok saçma mesajın yanında kendisine verilenler daha ciddi idi. Zamanın ünlü oyun yazarlarından olan **Viktorien Sardou,** 5 senedir bu konuda incelemeler yapan bir grupla Rivail'i tanıştırdı. Onların notlarını da inceleyen Rivail, **Japhet** adlı bir medyum aracılığı ile seanslar yapıp ruhlara pek çok sorular yöneltti ve bunların cevaplarını da aldı.

DARKMALT

Modern ruhçuluk kuruluyor

Rivail, araştırmalarının başında öncelikle şu sonuca vardı: Ruhların bilgileri onların tekâmül dereceleri ile sınırlanmıştı. Sonra da şunu buldu: Ruhsal âlemdeki her varlık ancak kendi bulunduğu muhitin kısmi bir tarifini verebiliyordu. Yani, bir varlık o âleme ait her şeyi asla bilip söyleyemiyordu. Açıklayamıyordu da, fakat kendi şartlarını tanıyordu.

Öteki dünyayı daha iyi bilmek ve öğrenebilmek için birçok ruhlara sorular sormak gerekiyordu. Onlardan alınan bilgileri değerlendirebilmek ve bu bilgileri önem sırasına göre düzenlemek gerekiyordu. Bu arada ruhların sadece kendi şahsi tecrübelerinden bahsettikleri de göz önüne alınmalıydı.

J.H. Pestalozzi okulunun bahçesinde. Rivail'in yaşam anlayışına büyük ölçüde etki yapan bu aydın eğitimci, bir yandan öğrencilerinin kişiliklerini geliştirmeye çalışırken, diğer yandan da onlara gerekli dersleri veriyordu (altta).

Bir ruh çağırma seansının en heyecanlı anı. Rivail bu tür olayları önceleri kuşkuyla karşıladı. Fakat daha sonraları bu tür olayların doğruluğunu kabul etti (solda).

Konunun üzerine gidiyor

Rivail'in bu bilinmeyen alanla karşılaştığı zamandaki duyguları biraz karışıktı. Fakat o titiz bir araştırmacıydı ve yüksek bir muhakeme gücüne sahipti. Bir yazısında o dönemi şöyle anlatıyor:

"O zamanlar görünüşü itibariyle doğa kanunlarına aykırı ve açıklanamayan, mantık ve idrakin kabul etmek istemediği olaylar karşısında idim. Aslında hiçbir şey görmüş ve gözlemler yapmış değildim. Fakat biliyordum ki, ruhsal âlemle temas denemelerine katılan birçok dürüst ve tarafsız insan vardı. Ya onlar aldanıyorlardı, ya da olanlar gerçekti. Fakat herhalde bu olayın ortaya çıkarılması mümkündü."

Sıçrayan masalar

1855 yılında ilk kez dönen bir masa olayına tanık olduğu bilinen Rivail, daha sonra bu gözlemini şöyle dile getirdi:

"Masa imkânsız denebilecek bir şekilde sıçrıyor, sağa sola koşuyordu. Benim bu konudaki düşüncelerim değişik olmaktan uzaktı. Çünkü ortada bir nedene dayanması gereken bir olay vardı. Halkın bir salon oyunu haline getirdiği bu görünümün ardında daha ciddi bir şeylerin bulunduğunu görebiliyordum. Bu olay yeni bir yasayı açıklıyordu. Bunu derin bir şekilde incelemeye karar verdim."

Adını değiştiriyor

Bir yıl sonra **"Ruhların Kitabı"** adı altında 500 soru, cevap ve kendi yorumlarını içeren bir eser yayımladı. Üç yıl sonra aynı kitabın daha genişletilmiş ikinci baskısını yayımladığında Allan Kardec adını kullandı. Bu ad kendisine ruhlar tarafından verilmişti ve ona bildirildiğine göre, geçmiş yaşamlarının birinde bir Druid Rahibi olarak yaşarken adı Allan Kardec idi.

Bıraktığı eserler

1869 yılında öldüğü zaman ardında beş büyük eser bıraktı. Bunlar 1857 ve 1860'ta **"Ruhların Kitabı"**, 1861'de **"Medyumların Kitabı"**, 1864'te **"Ruhçuluğa Göre Gerçek"**, 1865'te **"Cennet ve Cehennem"** ve 1867'de **"Yaradılış"** adlı kitaplardı. Ancak o bunları kendi yazmadığını, ruhların medyumlar aracılığı ile yolladığı mesajları toplayıp derlediğini belirtiyordu. Ayrıca ölümüne kadar **"Ruhlar Geçidi"** adlı bir dergi de yayımladı.

Gene doğmayı kabul ediyor

Ruhçuluğun en belirgin özelliği, görülen ve

maddeden oluşan ile görülmeyen ve ruhsal olan iki dünyanın var olduğudur. Ruh, beş duyu ile algılanamayan bir olgudur. İnsanın fizik bedeni ile, "perispiri" denilen başka bir maddenin yardımı ile birleşir. Doğumumuzla oluşan bedenimiz zamanla eskiyip yıpranınca fiziksel ölüm meydana gelir ama ruh bir süre sonra başka bir bedende tekrar dünyaya dönmek üzere ölümsüz kalır. Ruh, Kardec'in görüşüne göre mükemmele varıncaya kadar tekrar tekrar dünyaya gelir. İnsanlar daha önceki çeşitli yaşamlarındaki düşünce, eylem ve başarılarının bir bütünüdür. Kardec'e göre bu inanılmaz bir mucize değil, değişmez bir doğa yasasının işlevidir.

O bir araştırmacıydı

Kardec asla yeni bir din yaratttığını iddia etmedi. Bir medyum ya da gizemci de değildi. Kardec'in kitapları,öte âlemi ve ruhlarla ilişkileri, Batı dünyasında bugüne kadar en açık şekilde anlatan ve inceleyen eserlerdir. O sadece zeki ve üst düzeyde bir düşünür olarak medyumların aracılığıyla aldığı çeşitli bilgileri topladı, düzenledi ve sundu.

Kardec aynı zamanda en eski ruhçu araştırmacılarından biri olarak, normalötesi olayları incelemeye de zaman buldu. **"Ruhlar Geçidi"** ve **"Medyumların Kitabı"** adlı eserlerinde bu konulara geniş bir şekilde yer verdi.

Kardec, her akıllı sonucun bir akıllı nedeni olduğunu kabul ederdi ve ruhlarla haberleşmeye, inanılması gereken birçok kanıt bulduğuna da inanıyordu. Ancak yaşadığımız dünyada olduğu gibi, ruhlar dünyasında da konuşanların çokluğundan, her söylenenin doğru olmadığından yakınır, bunların mantıklı olanlarını araştırmacının ayıklaması gerektiğini savunurdu.

Kardec ünlü Fransız psikoloji ve psikiyatri bilgilerinden **Janet, Charcot** ve **Bernheim**'ın daha sonraki yıllarda yaptığı araştırmaları göremeden öldü. Onlar kadar derinlere inenemiş olsa bile,aynı yoldayürüdü ve benzeri sonuçlar elde etti. Ayrıca varsayımlardan çok, eldeki somut olaylara değer verdi. Kardec şöyle diyordu: *"Masaların ters dönmesini gülünç karşılayabilirsiniz ama bu haberleşmeden ortaya çıkan felsefe ve inanca asla gülüp geçemezsiniz."*

Kitapları yakıldı

Katolik Kilisesi, Kardec'in kitaplarını "sakıncalı" bularak lanetledi ve yasaklar listesine aldı. Hatta 1861'de bu kitapların büyük bir bölümü Barcelona'da yakıldı. Bu olaydan sonra o, şöyle konuştu: *"Kitapları yakabilirsiniz ama düşüncelerimi asla!"*

Modern ruhçuluğun ilkeleri

Sonuçta Allan Kardec modern ruhçuluğun kurucusu olarak kabul edildi. Onun yaptığı çalışmalarla ruhçuluğun temel ilkeleri ortaya çıkmaya başladı. Bunlardan bugün de geçerli olan bazıları şunlardır:

Allan Kardec'in çağdaşı ünlü Amerikalı kâhin ve durugörü medyumu Andrew Jackson Davis (üstte).

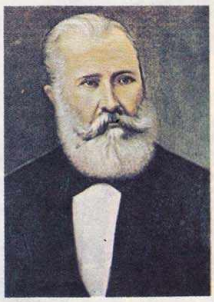

Brezilyalı devlet adamı Adolfo Bezerra de Meneses, ülkesinde spiritizmin yayılmasına büyük katkılar yaptı (üstte).

Daha fazla bilgi için

Neo-Spiritizm, Modern-Spitirizm, Bilim Araştırma Merkezi, 1978.

The Mediums' book, Allan Kardec, Psychic News, 1975.

The flying cow, Guy Lyon Playfair, Souvenir, 1966.

The indefinite boundary, Guy Lyon Playfair, Souvenir, 1976.

1- Maddi varlıklar, **görünen yahut cismani** varlıklardır. Gayri maddi varlıklar ise görünmeyen varlıklardır, yani onlar ruhsal âlemi oluştururlar.

2- Ruhlar zaman zaman ölümlü bedene bürünürler. Bu bedenin ölümle harap olması ruhların serbest kalmalarına yol açar.

3- Can, beden ve ruhun birleşmesiyle ortaya çıkar.

4- İnsanda üç esas vardır: a- Ruh, b- Fiziksel beden, c- İkisinin birleşmesinden oluşan canlı varlık.

5- Bütün ruhlar tekrar ve tekrar doğma ile tekâmül ederler. Bu doğumlarda yaşamların bir kısmı, önceki yaşamların borçlarının ödenmesidir. Diğer kalan kısımları ise, vazifeli hayatlardır.

6- Ruhun bedenlenmesi sürekli bir gelişim gösterir. Bu ruhsal evrimleşmede ölçü, ruhun maddi ve manevi çabasına bağlıdır.

7- Bedenlenen ruh, maddenin tesiri altına girer. Bu şekilde iyiye ve kötüye daha eğilimli olur. Ruhun arınmış olması bu tesirlerden kurtulmuş olması ile mümkündür.

8- Evrendeki çeşitli dünyalarda yaşam vardır. Ruhlar oralarda da bedenlenirler.

9- Kefaretle silinmeyecek ve düzeltilmeyecek hiçbir kabahat yoktur. İnsan muhtelif maddi hayatları sırasında kendi arzusuna göre daima ilerlemek imkânına ve son gayesi olan tekâmül ile yürümek imkânına sahiptir.

Etkisi büyük oldu

Kardec'in kitapları pek çok dile çevrildi. Düşünceleri başta Brezilya olmak üzere pek çok toplumu etkiledi. **Adolfo Bezerra de Meneses** adlı Brezilyalı bir bilim ve devlet adamının da büyük etkisi ile bugün Brezilya'da 28 milyon kişi Kardec'in ruhçuluk felsefesini benimsiyor ve bu inanç doğrultusunda kurulan hastane, yetim evleri ve sağlık tesislerinde yardım için başvuran herkese el uzatılıyor.

Sadece Sao Paolo'da günde 1000 kişi.200 gönüllü medyum tarafından tedavi ediliyor. Aradan geçen yaklaşık 150 yıla rağmen Kardec'in kitapları hâlâ milyonlarca satıyor. Öte yandan Brezilya hükümeti, üzerinde Kardec'in resmi olan pullar bile bastırıyor.

Maddeye hükmeden adam

Uri Geller (Bkz. sayfa 419) adındaki İsrailli bir genç, büktüğü metal eşyalar ile bütün dünyada meşhur oldu. Geller'in gerçekleştirdiği bu şaşırtıcı olayların ardında yatan gizem ne? Onun anlaşılmaz gücünün kaynağı nedir?

1971 YAZINDA İSRAİLLİ gençler, yeni bir yıldızdan söz ediyorlardı. Ama bu yıldız bu defa, yeni bir pop şarkıcısı veya bir disk-cokey değildi. Bu adam bir illizyonist ya da sahnede ilginç gösteriler yapan biriydi. Adı **Uri Geller**'di. Geller, şimdi olduğu gibi, o yıllarda da çok etkiliydi. Uzun boyu, fizik güzelliği ve bakışlarının farklılığıyla dikkat çekiyordu. Henüz, 24 yaşındaydı.

Fakat sahnede yaptıkları olağanüstüydü. Kırılan ve bozulan bir saatin, sadece bakışlarla yeniden çalıştırıldığı daha önce hiç duyulmuş muydu? Parmaklarla sıvazlanan bir kaşığın büküldüğü hiç görülmemiş bir olaydı. Metal yüzükler dokunulmadan kırılıyorlardı. İşte tüm bu gariplikler, Uri Geller'in hayret verici yetenekleri arasında yer alıyordu.

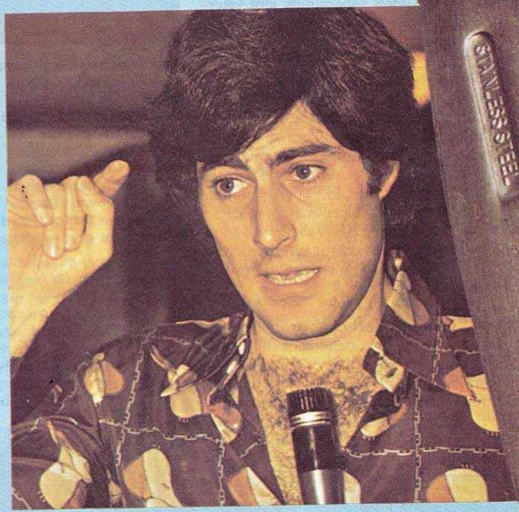

Uri Geller, güçlerini 1968'de gösterilerde kullanmaya başladı. Önceleri, okul çocuklarının önünde ve özel toplantılarda gösteri yapıyordu. Sonra, İsrail'in tüm tiyatrolarında sahneye çıktı. Geller'e göre halkın önünde, olağanüstü olayların oluşması sürpriz oluyordu. Halk, gösterilere yardımcı olmayı seviyordu (üstte).

Amerikalı bir araştırmacı ilgileniyor

Bu ilginç olaylar, tanınmış bir psişik araştırmacı olan **Andrija Puharich** tarafından da duyuldu. Puharich, olayları incelemek için New York'tan kalkıp İsrail'e geldi. 17 Ağustos 1971 günü Uri Geller'i Yafa kentinde ilk kez inceledi.

Puharich'in ilk izlenimleri önemlidir. Araştırmacı öncelikle Geller'in doğuştan "sahne göstericisi" olduğunu düşündü. Ön sıralardaki seyircilerle yakın ilişki kurmayı seviyordu. Sonra, Geller düşünce okuma gösterisine başladı. Gözleri bağlıydı. Seyircilerin bazıları bir karatahtaya, bazı kelimeler yazıyorlardı. Geller'in tahtayı görebilmesi olanaksızdı. Fakat her defasında doğru olarak biliyordu. Genç izleyicilerin tepkileri, heyecanlı ve hayranlık doluydu. Fakat Puharich'e göre bu durum normaldi.

Demir halkayı kırıyor

Fakat, Geller'in sonraki gösterisi, Puharich'i şoka uğrattı. Geller, seyircilere, bir yüzüğü dokunmadan kıracağını söyleyerek bir gönüllü istedi. Bir kadın, elbisesinden metal bir halka çıkardı. Seyircilere gösterdi ve avucuna alarak elini sıkı sıkı kapadı.

Sonra, Geller kadının ellerini, kendi ellerinin arasına aldı ve birkaç dakika tuttu. Kadın ellerini açtığında, halka iki parçaya ayrılmıştı.

Gösteriden sonra, Puharich, Geller'le görüşerek, bilimsel testlere katılmasını istedi. Şimdiye kadar uzmanlar, Uri Geller'i ciddiye almamış ve inceleme yapılmasını reddetmişlerdi. Geller, Puharich'in teklifini kabul etti.

Bu karar çok önemli bir anda verilmişti; çünkü, Geller'in geleceği belirleniyordu. Uri Geller, dünyaca tanınan biri olmanın yolunda ilk adımını atmıştı.

Telepati gücü de var

Ertesi gün, Geller, Puharich'in çağırdığı yere tam zamanında geldi. Gücünü kanıtlayacak, Puharich'e yaptığı normalüstü olayların gerçek olduğunu gösterecekti. Geller bir bloknot aldı ve Puharich'e üç sayı düşünmesini söyledi. Puharich 2,3 ve 4 sayılarını seçti. Henüz bloknota birşey yazmamıştı. Sonra Puharich'e bloknotu çevirmesini söyledi. Ardından da 2,3 ve 4 sayılarını söyledi. Geller gerçekten de Puharich'in düşüncelerini kâğıda yazmadan evvel okumuştu.

Geller'in bu yaptığı, akla telepati deneylerini ve olaylarını getiriyordu. Ama henüz olaylar bir açıklama yapabilmek için yetersizdi. Üstelik her olay, yeni yeni tartışmalar getiriyordu.

Geller hokkabaz değil!

Sonraki deneylerde, Geller, bir termometrenin ısı derecesini bakarak yükseltti. Bir pusula iğnesini, düşünce gücüyle hareket ettirdi. Akan bir musluğun vanasını, parmağının ucuyla hareket ettirerek kapadı. Parmağı vanaya sadece değiyordu. Puharich, sonunda Uri Geller'in bir hokkabaz olmadığına karar verdi. Onun olağanüstü bir gücü olduğuna emindi. Bu güç, düşünceüstü bir kaynaktan doğuyordu. Parapsikolojideki adı ise psikokinezi idi.

6 yaşında düşünceleri okuyor

Uri Geller'e göre, gücü daha bebeklik döneminde uyanmaya başlamıştı. Altı yaşındayken annesinin düşüncelerini okuyordu. Bir gün, annesi bir poker partisinden dönmüştü. Geller, dikkatle annesine baktı ve onun oyunda kaç para kaybettiğini söyledi.

Okula başladığı yıl, üvey babası Geller'e bir saat verdi; ama saat sürekli olarak yanlış zaman gösteriyordu. Bir gün Geller, saate

Amerikalı psişik araştırmacı Andrija Puharich, 1970 başlarından sonra Uri Geller'le ilgilendi. Yaptığı çalışmaları 1974'te yayımlandı. Puharich'in iddialarına göre, Geller Dokuzlar'ın habercisiydi. Dokuzlar, evreni kontrol eden dünya dışı canlılardan oluşmuş bir gruptu (üstte).

gözlerini dikip bakmaya başladı. Akrep ve yelkovan çılgıncasına dönmeye başladılar. Bu hızlı dönüş, bir tur atıncaya kadar sürdü. İşte o dönemlerde, Geller, garip bir şeylerin olduğundan kuşkulanmaya başladı. Ama henüz, olayları kontrol edemiyordu. Bir gün, bir lokantada yemek yerken, kaşıklar ve çatallar aniden bükülmeye başladı. Ne Geller, ne de ailesi olanlara bir anlam veremiyorlardı. Hatta Geller ailesi, bir ara çocuklarını bir psikiyatriste götürmeyi bile düşündüler.

Geller 13 yaşına geldiğinde, güçlerinin bazılarını kontrol etmeye başladı. Konsantre olarak, kilitleri kırıyor veya açıyordu. Okulda, sınavlarda kopya çekmeye başladı ama bunu alışılmadık bir biçimde yapıyordu. Kendinden daha çalışkan öğrencilerin, düşüncelerini okuyordu. Gözlerini, seçtiği öğrencinin başının arka tarafına dikiyor ve o anda cevapları görüyordu.

Yüzyılın buluşu mu?

Geller'in geçmişini öğrendikten ve beraberce deneyler yaptıktan sonra, Puharich çok heye-

Uri Geller'e ve onun olağanüstü güçlerine duyulan ilgi 1970'lerde en üst düzeydeydi. Birçok kitap yayımlandı. Kendi yazdığı "Benim Öyküm" adlı otobiyografi 1970'te yayımlandı. Kendisine özel olarak yazdırılan şiirler bu kitapta yer aldı. Müzikler oluşturuldu, plaklar dolduruldu (solda).

canlandı. Yüzyılın buluşunu yaptığına inanıyordu. Bilim adamları 1882'de İngiltere'deki Psişik Araştırmalar Kurumu'nun (SPR) başlattığı çalışmalardan bu yana, ruhçular ve medyumlarla çalışıyorlardı. Ortaya atılan iddiaların doğru olup olmadığını araştırıyorlardı. O güne kadar, başarılı olunamamıştı. Hiçbir iddia, göründüğü gibi ya da anlatıldığı gibi sonuçlanmıyordu. Acaba, Geller, tüm bu karanlığı aydınlatacak mıydı? Puharich büyük ümitlerle doluydu. Henüz Geller'in güçleri denenmemişti ama en önemlisi Geller'in deneyleri arzulaması ve hazır olmasıydı. Eğer laboratuvar deneyleri olumlu sonuçlar ortaya çıkarırsa, ruhsal araştırmalar tarihindeki en büyük zafer kazanılacaktı.

Işıkla yıkandığını hissetti

Bu noktada olaylar beklenmedik bir gelişme gösterdi. 1 Aralık 1971 sabahı, Puharich, Geller'i hipnotize etti. Onun gücünün kökeninde yatan görünmez ipuçlarını bulmayı ümit ediyordu.

Puharich, hipnoz altında uyuyan Geller'e, nerede olduğunu sordu. Geller, Kıbrıs'ta bir mağarada bulunduğunu söyledi. 13 yaşındayken ailesinin orada yaşadığını anlattı. Geller, orada uzaydan gelen bir varlık topluluğunun bulunduğunu belirtti. Ama bu konuda konuşmaya henüz yetkili değildi.

Puharich, Geller'i telkinle daha uzak bir zamana götürdü. Bu defa, İbranice konuşmaya başladı. Bu onun ilk öğrendiği dildi. Aynı noktada kalarak anlatmaya başladı. Üç yaşındaydı. Tel Aviv'de bir bahçede yürüyordu. Birden bir ışık parlıyor ve kâse biçimli bir cisim belirerek, başının üzerinde duruyordu. Yüksekteydi ve bir zil sesi duyuyordu. Cisim yanına gelince Uri, ışıkla yıkandığını hissetti ve baygın olarak yere düştü.

Geller'in güçleri çocukluğunda başladı. Annesinin düşüncelerini okuyor, bakışlarıyla saatleri etkiliyordu. Kaşık ve çatallar bükülüyor ya da kırılıyordu. Ama ailesi bu olaylardan endişelendi ve bir psikiyatriste başvurmayı düşündü (altta).

"İnsanlığa yardım edecek"

Geller, benzer olayları sayamıyordu. Puharich ve diğer araştırmacılar, başının üzerinde bir yerden gelen bir sesin âdeta onun ağzından konuştuğunu anladılar. Puharich, sesin metalik ve dünyasal olmadığını belirtti. Uri bu sesle, 3 yaşındayken bahçede tanışmıştı. Bedensiz ses konuşmaya devam ediyordu:

"O bizim yardımcımız, insanlara yardım için gönderildi. Biz onu bahçede programladık." Nedeni çok basitti, çünkü insanlık bir dünya savaşının eşiğindeydi. Bu sonuca bakılırsa, Uri Geller bir felaketi önlemek için programlanmış bir görevliydi.

Şüpheler başlıyor

Fakat Puharich ve diğerleri sesin, Geller'in başının üzerinden geldiğini söylüyorlardı. Mekanik ses, sanki bir bilgisayar tarafından oluşuyordu. Eğer Uri Geller, ilk deneylerde bir aldatmaca yaptıysa, sonraki çalışmalarda da sessiz kalmayacaktı. Bedensiz ses olayı tüm açıklanamayan, esrarlı olayların içinde tek örnek olarak kaldı. Olaylar sonuçta, Puharich'in ümitlerini yıktı. Halbuki Puharich, Geller'in gücünün gerçek olduğundan emindi.

Tüm olanları Puharich bir kitapta topladı: **Uri: Uri Geller'in Esrarı** . Okuyucular inanılmaz olayları kuşkuyla karşıladılar.

Işınlanan çanta

Sonraki dönemlerde, Geller, Puharich'le yeniden hipnoz çalışmalarına girdi. Bu arada garip olaylar oluyordu. Örneğin bir keresinde yanlarındaki teyp birden ince bir hava tabakasının içine girerek kayboldu. Araba motor-

ları birden, kendiliğinden çalışıyor veya duruyorlardı.

En önemli olay, çanta olayıydı. Puharich'in evrak çantası, New York'taki evinden kaybolarak, Tel Aviv'de ortaya çıktı. Bu tam anlamıyla bir ışınlama olayıydı.

Uçandaire kovalıyor

Geller ve Puharich bir gün askeri üsse gittiler. Askerlere bir gösteri yapılacaktı. Kırmızı bir ışık tarafından yol boyunca izlendiler. Fakat onların aracına refakat eden askeri aracın içindekiler ışığı göremediler. Sadece Geller o ışığı görüyordu. Uzay aracı olduğunu düşündüğü bu ışıkların fotoğraflarını da çekti.

Dokuzlar kim?

Olanlar bir şaka mı, yoksa bir tür hokkabazlık mıydı? En azından Puharich, bir sahtekârlık olmadığına inanmıştı. Birkaç yıl önce, bir

"ruh", ona mesajlar veriyordu. Bu esrarengiz kaynak kendisine Dokuzlar adını veriyor ve dış uzaydan olduğunu söylüyordu. Hipnotik seansların birinde, Puharich, Geller'e, konuşan sesin Dokuzlar'a ait olup olmadığını sordu.

Bu fotoğraf, 4 Kasım 1972' de Uri Geller tarafından çekildi. Geller o anda, bir uçakla Londra'dan, Münih'e gidiyordu. Uçandaireler, Geller'in fotoğraf makinesinin önünde durmuşlardı. Sonra, ona resim çekmesi için sinyal verdiler. Geller, gökte bir şey görmedi ama çeşitli çekimler yaptı. Film banyo edildiğinde fotoğrafta beş cisim olduğu görülüyordu. Bunlar uçandaireye benziyorlardı (üstte).

Başka bir boyuttan mı?

Geller, evet, diye cevap verdi. Puharich'in bir diğer sorusu, uçandairelerle ilgiliydi. 1947'de **Kenneth Arnold**'un gördüğü ilk uçandaire olayının (Bkz. sayfa 12) ardında yine Dokuzlar mı vardı? Bu sorunun cevabı da evet idi. Gizemli ses, Puharich'e, Dokuzlar'ın başka bir boyuttan geldiklerini anlatıyordu. "Spektra" adında bir uzaygemisinde yaşıyorlardı. Binlerce yıldır, dünyayı gözlüyorlardı. 3000 yıl önce Güney Amerika'ya yerleşmişlerdi. Yaşadıkları yerin dünyaya olan uzaklığı 53.069 ışık yılıydı. Kendi varoluşlarıyla, dünya gezegeninde yerleşim başlamıştı. Kısacası Dokuzlar, yani uzaylılar, insanlığı eğitip, yol göstermişlerdi.

Şöhret ve parayı seçiyor

1972 başlarından sonra Geller, tüm olağanüstü olayları kendisi ortaya koymaya başladı. Puharich'le arası açıldı. Puharich'in arzusu Uri Geller'in güçlerini, bilimsel alanda ortaya koyarak kanıtlamaktı. Puharich'e göre Uri Geller, bilim dünyasına ruhsal dünyanın varlığını ve gücünü kanıtlayacaktı. Ama, Uri bu yolu seçmedi, şöhreti ve zenginliği seçti. Dokuzlar'la ilgili şaşırtıcı bilgiler görüldüğü kadarıyla, Uri Geller'in amacını bozacak gibiydi. Bilimsel çalışmalarla ve laboratuvar testleriyle ilgili her şeyi fırlatıp attı. Nisan 1972'de Puharich, New York'a geri döndü, birkaç hafta sonra İsrail'e dönecekti. Geller'in ruhsal güçlerini, Almanya'da ortaya koymasını planlamıştı. Almanya turnesini, profesyonel bir menajer yönetecekti.

Esrarengiz bir mektup

Geller, Almanya gezisini yalnız yapabilirdi. 1 Haziran 1972'de evine döndüğünde, paspasın altında, Puharich'in bir mektubunu buldu. Mektupta, Puharich üç ay için Amerika'yı terk edemeyeceğini yazıyordu, Geller'le sonra buluşacaktı.

Bunun üzerine Uri, Roma'ya gitti. Sonra Münih'e geçerek, Puharich'e telefonla gecikmenin nedenini sordu. Puharich'in cevabı işleri iyice karıştırdı. Çünkü Uri'ye böyle bir mektup yazmadığını söylüyordu. İkisi de şaşkındı. Ama mektup ortada yoktu. Çünkü Geller'in söylediğine göre, uçaktayken mektup, gömleğinin cebinden yok olmuştu. Geller'e göre bunu metalik sesin sahibi yapmıştı.

Açıklama ne olursa olsun, mektup olayı Puharich'in Amerika'da kalmasını sağladı. Ona göre Dokuzlar böyle istediler. Puharich Amerika'nın en seçkin bilim adamlarına, Uri Geller'i tanıtma görevini üstlendi. Bu arada ise, Puharich'in himayesindeki Geller, Almanya'daki ilk normalüstü deneyler gösterisine çıkmıştı. Artık olağanüstü yetenekleriyle çok geniş bir kitlenin dikkatini çekmeye başlamıştı.

Bilim adamlarının soruşturmalarında, Uri Geller'in tuhaf güçlerine ne oldu? Sayfa 773'te.

Sahte hayaletlere dikkat!

Hayaletler konusunda ciddi, kapsamlı bir araştırma yapmak, vakit alan, oldukça yorucu bir iş. Hayalet olaylarıyla ciddiyetle ve iyi niyetle ilgilenenlerin yanı sıra, halkın bu konudaki merakını sömürerek bu yoldan kâr sağlamayı amaçlayanlar da var. Aşağıdaki yazıda her iki türe ilişkin örneklere yer veriliyor.

İNSANLIK TARİHİNİN en eski dönemlerinden bugüne kadar, hayalet olaylarının insan bilincinde uyandırdığı merak, tüm çekiciliğiyle halen sürüyor. Dünyanın hemen her yerinde rastlanan hayalet olaylarının belirgin bir ortak yanı var. Hayaletler kendilerine belli mekânlar seçiyorlar ve aynı mekânlarda görünmeyi alışkanlık ediniyorlar.

Bu tür mekânlardan biri de İngiltere'nin Essex ve Suffolk bölge sınırı üzerindeki Borley'de bulunuyor.

Bir "hayalet avcısı"

Hayaletler, Borley'de bulunan bir dini okulun yöneticisine ayrılmış lojmanda sık sık görünüyorlardı. 1929'da yöreye yerleşmiş birinin açıklamasından sonra, birçok kişi olayla ilgilenmeye başladı. Fakat içlerinde olayın üzerine en çok giden, **Harry Price** idi. Price, yaşamı boyunca bu tür olaylarla ilgilenmiş, konuyla ilgili birçok kitap yazmış, basında çalışmaları yayımlanmış -kendi deyimiyle- bir "hayalet avcısı" idi.

Borley Din Okulu lojmanının yıkıntılarında bir tuğla, havada uçarken, Life dergisi fotoğrafçısı tarafından saptandı. O anda orada olan Harry Price, sonradan bu fotoğrafın Borley'deki bedensiz varlıkların faaliyetinin bir kanıtı olduğunu, fotoğraf çekildiği sırada yandaki duvarın ardında inşaat malzemelerini ayıran bir işçinin çalıştığından söz etmeksizin yazmıştı (altta).

Sahipsiz ayak sesleri

Price'ın Borley'e geldiğinde karşılaştığı manzara kesinlikle bir hayaleti çağrıştıran türdendi. Ansızın ziller çalmaya başlıyordu. Karanlıkta tuhaf ışıklar çakıyor, havada taşlar uçuşuyordu. Sahipsiz ayak sesleri duyuluyor, duvarlara ne zaman ve kim tarafından yazıldığı anlaşılamayan esrarengiz yazılar yazılıyordu. Hatta kahverengi bir kâğıda sarılı bir kurukafanın çevrede dolaştığı, Borley'liler tarafından söyleniyordu.

Kesik başlı keşiş

Borley halkına göre, okul lojmanının yerinde eskiden bir manastır vardı. Bu manastırın da şöyle bir hikâyesi vardı: Manastırda yaşayan bir keşişle, hemen yandaki rahibeler okulundan genç bir rahibe birbirlerine âşık olmuşlardı. Konumları gereği başka türlü kavuşmalarına imkân olmadığından, birlikte kaçıp evlenmeye karar verdiler. Ancak bunu başaramadan yakalandılar. İkisi de idam edildi. O günden bu yana rahibeyle keşişin hayaletleri ve kaçmak için kullandıkları fayton, çevrede görünüyor. İşin ilginç yanı, idamda başı vücudundan ayrılan keşiş, başsız olarak dolaşıyor. Bu durum kahverengi kâğıda sarılı kurukafanın bir açıklaması olabilir.

Yüzyıllık kayıtlar...

Hayaletler, yüzyıllar öncesinden bugüne

insanların karşısına çıkıyorlar. İnsanlar da her zaman onların sırrını çözmek istediler. Bu konudaki çalışmalar, İngiliz Psişik Araştırmalar Kurumu (SPR)tarafından inceleniyor. Bu çaba öyle yoğun ki, bu kayıtların birikiminden hayalet olaylarını içeren yıllıklar oluşuyor. Tüm hayalet olayları taşıdıkları çekicilik nedeniyle hemen kabul gören ve inanılan türde olaylar. Ancak Price, bu yıllıklarda yer alan olaylar içinde, Borley'de yaşananların en inanılır olduğunu iddia ediyor.

İnanmayanlar da var

SPR üyelerinden bir grup, Price'la aynı görüşü paylaşmıyorlardı. Nitekim, 1956'da Borley olayını inceden inceye araştırıp sonuçta reddettiklerini belirten bir rapor yayımladılar. Gerekçeleri, Borley'de yaşanmış normalüstü bir olaya ilişkin geçerli kanıt bulunamayışıydı.

Hatta Price'a inanan bazı arkadaşları bile şüpheye düştüler. Çünkü onun, olayın ardındaki gerçekleri sağlıklı olarak araştırmadığını, ama heyecan yaratacak, ilgi toplayacak safsata ile daha çok ilgilendiğini öne sürdüler. Price'ın eksikliği, ciddi bir hayalet avcısının yapması gereken sıkı araştırmayı yapmaksızın, olayın heyecan verici yanına tutunup, yüzeysel yaklaşmasıydı.

Sahtekârlık suçlamaları

Price'ın tavrına tipik bir örnek de **Life** dergisi muhabiri **Cynthia Ledsham** tarafından verildi. Cynthia, 1944'te Price ve bir fotoğrafçıyla birlikte Borley'e gitti. 1939'da yanmış olan okul lojmanı, yıkıntı halindeydi. Fotoğrafçı bir taş atımlık mesafeden binanın resmini çekti. Daha sonra basılan fotoğrafta, havada uçan bir tuğla görülüyordu. Price bunun, bir bedensiz varlık tarafından hareket ettirilen bir cismin, çekilmiş ilk fotoğrafı olduğunu iddia etti.

Uçan tuğla

Ancak, fotoğrafçı daha sonra, SPR grubuna bir itirafta bulundu. Yıkıntı halindeki binadan, kullanılır nitelikteki inşaat malzemeleri toplanıyordu. Fotoğraf çekildiği sırada, yan taraftaki duvarın arkasında bir işçi çalışıyordu. İşçi, yıkıntılardan tuğlaları ayıklıyor, düzenli aralıklarla fırlatıp bir araya yığıyordu. Bunlardan yanlış yöne fırlatılan bir tanesi o anda fotoğraf karesine girmişti. Bu itiraf üzerine Cynthia da, dergisinde Price'ı hokkabazların en utanmazı olmakla suçladı.

Sahte bir hayalet

Böylece, Price'ın hayalet olayı hakkındaki açıklaması da en azından yıkılmış lojman binası kadar zedelenmişti. Üstelik lojmanın, manastırın eski yerine kurulmakta olduğu da sıkı bir araştırmayla ortaya çıktı. Bir gazete muhabirince rahibe olayı da açıklandı. Rahibenin hayaleti sanılan görüntü, aslında civar evlerden birinde çalışan bir hizmetçi kızdı.

29 Aralık 1972'de Florida' daki bir bataklığa düşerek parçalanan Eastern uçak şirketine ait 401 sefer sayılı uçak, kazadan sonra görülüyor (sağda). Mürettebattan ölen iki kişi. Pilot Bob Loft'un (sağda) ve diğer görevli Don Repo'nun (sağda altta) hayaletleri daha sonra bir başka Eastern Tri-Star uçağının (sağda üstte) uçuşları sırasında görüldüler.

Televizyon yoluyla hayalet araştırması

1964'te İngiliz Anglia Televizyonu, bir belgesel film hazırladı. Film, İngiltere, Norfolk'taki Morley Old Hall adında 16. yüzyıldan kalma bir malikâneyle ilgiliydi. Bu malikânenin perili olduğu iddiaları vardı. Bir hayalet avcısı olarak **Anthony Cornell**'ın (altta, sağda) nasıl çalıştığı filme alındı. Bir gece çalışmasından sonra, hayaletin göründüğü söylenilen odada, kendisiyle bir görüşme yapıldı. Röportajı **Michael Robson** yapıyordu. Cornell, hayalet olayını açıklayabilmek için elinde çok az bir kanıt olduğu kanısındaydı. Görüşmenin TV'de yayımlanmasından sonra 5 kişi televizyona başvurdu. Filmde, Cornell ve Robson'ın yanında, ayakta duran, örtülere sarınmış bir keşiş gördüklerini söylediler. Robson, bunun üzerine filmi tekrar izledi ve hiçbir şey göremedi. Ama yine de programı tekrar yayımlanmaya karar verdi. İzleyicilerden, herhangi bir şey görürlerse TV'ye yazmalarını rica etti. Tam 27 izleyiciden cevap geldi. Bunlardan 15'i, bir keşiş ya da bir papaz gördüklerini söylüyorlardı. Bir tanesi gördüğü şeklin pelerinli bir kadın olduğunu, bir diğerinin ise örtülere sarılı bir kurukafaya ait olduğunu iddia etti.

İzleyicilerden gelen mektuplar okundukça kesin işaretlere, ortak noktalara rastlandı. Bu, doğru iz üzerinde olduklarını gösteriyordu.

Anthony Cornell'ın isteği üzerine durum, psişik araştırmacıların ilgisine sunuldu. Bu araştırmacılar şunları öne sürdüler: Televizyon ekranının loş ışığı ve film başlayınca insanı saran atmosfer, insanın kendini şartlamasıyla da birleşince, filmin geri kalan kısmında hayal gibi görüntülerin algılanmasına yol açıyordu.

Fakat tanıkların büyük bir çoğunluğu, işaretler belirsiz de olsa, şekli gördükleri konusunda esaslı bir fikir birliğine vardılar.

Kız, bir kötü ruh tarafından ele geçirilmişti. Onun faaliyetlerine sahne oluyordu. Çevrede dolaşması bu yüzdendi. Price, asıl bu olayla ilgilenmeliydi. Gazeteye göre o, bu olayı daha geniş çapta ilgi toplayacak bir hayalet öyküsü için kullanmıştı.

DARKMALT

Ne yapmalı?

Günümüzde böylesi olaylar sürüp giderken, gerçek bir hayalet avlayabilmek için ne yapmak gerekir? İdeal dünyayla ilgili bir araştırma yapmak için somut öğeler, sermaye, ekip ve donanım yeterli olabilecek mi? Cinayet peşindeki bir polisin yöntemlerini kullanarak ya da mutfağa dadanmış hamamböcekleriyle mücadele edercesine hayaletleri yakalamak mümkün müdür? Cevap, hayırdır. Bu yöntemlerin hayalet olaylarını tam olarak açıklamada yetersiz oldukları belirtiliyor.

Sonuçta bu çalışmalar hayalet olaylarıyla özel olarak ilgilenen bireysel araştırmacılara bırakıldı. Bu kişiler, bizzat yaşadıkları deneyimleri sıcağı sıcağına kayıt ediyorlardı. Zaten bu işin umulabilecek tek olumlu yanı da buydu. Araştırmalar bu şekilde sürerken, 1970'lerde patlak veren bir olayla dağılmış olan ilgi, yeniden canlandı. Amerikan Havayolları'na ait birkaç jumbo jet uçağında hayaletler görünüyordu.

Uçaklarını terk etmiyorlar...

1972 Aralık'ında Eastern uçak şirketine ait 401 sefer sayılı Tri-Star uçağı düşerek Florida'da bir bataklığa gömüldü. Kazada 101 kişi öldü. Ölenler arasında pilot **Bob Loft** ve uçuş mühendisi **Don Repo** da vardı. Enkaz halindeki uçaktan, kullanılabilir durumda olan parçalar, başka Tri-Star'ların yapımında kullanıldı. Bu uçaklar seferlerine başladıklarında, mürettebat ve içindeki yolcular, Loft ve Repo'nun hayaletlerinin uçakta dolaştıklarına tanık oldular. Bu olay birçok kez yaşandı. Pilot ve uçuş mühendisi artık parçalanmış uçaklarına âdeta bir saygı ziyaretinde bulunuyorlardı.

Tanıklar hemen tanıdılar!

Tanıklara hayaletler tarif ettirildi. Aralarında Loft ve Repo'yu hayattayken tanımayanlar da vardı. Tanıyanlar, hayaletlerin aynen hayattaki görüntülerine uyduklarını söylediler. Tanımayanlara da çeşitli fotoğraflar gösterildi. Onlar bile Loft ve Repo'nun fotoğraflarını diğerlerinden hemen ayırt ettiler.

Bu olayla havayolları camiasında hayaletlerin görünmesi, aşina bir olay haline geldi. Hatta Amerikan Uçuş Güvenliği Kurumu'nun 1974'te yayımladığı bülteninde bu olaya da yer verildi.

Örtbas edilmek isteniyor

Yazar **John G. Fuller,** olayı incelemek istedi. Bu amaçla havayollarından yardım istedi. Fakat havayolları ortaya bir sürü zorluk çıkardı. Hatta, elemanlarını bu konuda konuşacak olurlarsa bir ruh doktoruna göndermekle tehdit etti. Eğer havayolları bu araştırmaya destek olsaydı ortaya mükemmel sonuçlar çıkabilirdi. Ama ticari kaygılarından ötürü buna destek olmadı, açıkça engelledi.

Hayaletler anlaşılabilecek mi?

Konuyla ilgili hemen hemen tüm araştırmacıların tek dileği, bundan sonraki hayalet olaylarının Loft ve Repo olayı kadar belirgin olması. Kararlı ve ciddi araştırmacılar bir gün bu konuda henüz bilinmeyen noktalara kesin bir ışık tutabilirler.

Hayaletler nasıl araştırılır ve onlardan nasıl kurtulunur? Sayfa 810'da.

Rüya ile gelen buluşlar

Zihinsel etkinliğin uyku sırasında olağanüstü bir şekilde arttığı belirtiliyor. Bilim adamlarının ve sanatçıların rüyalarında gördüklerine dayanarak buluşlar yaptıkları ve eserler verdikleri biliniyor. Aşağıdaki yazıda bu tür olaylar ve işlevleri ele alınıyor.

ÇOĞU ARAŞTIRMACI, RÜYALARIN sadece geleceği açıklayan olaylar olmadığı görüşünde birleşiyorlar. Rüyaların aynı zamanda günümüz dünyasıyla ilgili birçok gerçeği de bildirdiğine inanılıyor. Birçok bilimsel buluşun, gerçekleşmeden önce rüyada görüldüğü biliniyor. İşte bu tür bilimsel buluşlardan biri, kimya alanında çığır açacak bir buluş olarak tanımlanıyor.

1863'te genç ve yetenekli bir Alman bilim adamı olan **August Kekule,** bir kitap yazdı. İki ciltten oluşan bu kitap, kimyada "aromatik bileşikler" adıyla bilinen, yapısında bir ya da birden çok benzen halkası olan bileşiklerin kimyasal yapısıyla ilgiliydi. Bilindiği gibi, aromatik bileşikler hidrojen ile karbondan oluşurlar ve kömür katranından elde edilirler.

Herhangi bir bileşiğin en küçük parçasına molekül denir. Bir molekül atomlar kümesinden oluşur. Bu kümeler de "değerlik bağları" adı verilen çengellerle birbirlerine bağlanırlar ve öyle gösterilirler. Her atomun değerlik bağları sabit ve küçük bir sayıdan oluşur. Sözgelimi, karbonun değerlik bağları dört adet, hidrojenin ise bir adettir.

Kekule, uzun araştırma ve çalışmalardan sonra, karbon atomlarının zincirleme oluşumlarının nasıl gerçekleştiğini ortaya koydu. Bu zincirleme oluşum karmaşık yapılı moleküllerin en temel özelliklerinden biridir. Bunun yanı sıra, Kekule, atomların ikili ya da üçlü halkalarla da bağlanabildiğini de kanıtladı. Böylece kimyada o zamana kadar pek bilinmeyen bir konuya da açıklık getirmiş oldu.

DARKMALT

Bir molekülün yapısı genellikle değerlik bağının o atomun yapısıyla olan ilişkisi incelenerek açıklanırdı. Fakat anlaşılamayan bir nokta vardı. Dört değerlik bağına sahip 6 karbon atomu ile bir değerlik bağına sahip 6 hidrojen atomu nasıl oluyordu da birbirlerine bağlanıyorlardı? İşte bu sorun ancak aromatik bileşiklerin en basiti olan benzenin bir bileşimi ile açıklanabilirdi. Fakat Kekule bunu bir türlü kanıtlayamıyordu.

Rüyasındaki yılan sayesinde

Kekule çözümü düşünedursun, bir gece tatlı tatlı uyurken bir rüya gördü. Daha doğrusu uyku ile uyanıklık arasındaydı. Rüyasında bir benzen molekülü gördü. Tıpkı bir yılana benziyordu. Derken, birden yılan kıvrıldı, bir daire oluşturdu ve kuyruğunu yuttu. Kekule hemen uyandı. Aylardır zihnini kurcalayan sorunu, rüyasındaki "yılan" sayesinde çözmüştü.

Eğer karbon atomları ortada bir daire oluşturur ve hidrojen atomları da dışarıdan bunları kuşatırsa, her ikisinin değerlik bağları en uygun şekilde birbirlerine bağlanacaktı. İşte kimyanın en önemli ilgi alanlarından biri olan "halka bileşenler" konusu böylece ortaya kondu. Bu da Almanya'da suni boya sanayiinin kurulmasının ve bu konudaki ilerlemelerin başlıca nedenini oluşturdu.

Otto Loewi, başarılı bir Alman bilim adamıydı. Kendini insan bedeninin kimyasal yapısını incelemeye adamıştı. İncelediği en önemli konulardan olan, sinirlerin adaleler üzerinde nasıl bir işlevi olduğu problemini bir rüyasında çözebildi (sağda).

Şeytanla bir anlaşma

18. yüzyılda İtalya'nın en ünlü kemancılarından biri olan **Guisseppi Tartini**, rüyasında şeytan ile bir anlaşma yaptığını öne sürüyordu. Rüyadaki şeytan, kemanıyla Tartini'nin o zamana kadar hiç duymadığı mükemmellikte bir parça çalıyordu. Tartini sabah uyanır uyanmaz parçayı hatırlamaya çalışarak hemen notaya döktü. Bestelediği sonatın adına da "Şeytanın Titrek Sesi" koydu. Tartini'ye göre sonatın ana müziği tamamen rüyasındaki şeytanın çaldığı müzikten alınmıştı. Sonuçta bu sonat ona dünya çapında bir başarı kazandırdı.

Bir diğer önemli buluş

August Kekule'in rüyası gibi bir başka rüya da, bilim dünyasının en önemli buluşlarından birinin gerçekleşmesine neden oldu. Alman psikolog **Otto Loewi,** hayvanların sinir sistemlerinden yayılan sinyaller ile ilgili uzun yıllar süren çalışmalar yaptı. Loewi'den yaklaşık 20 yıl önce bu konuyla ilgili bilim adamlarının çoğu, hayvanların sinir sistemlerinden yayılan bu sinyaller ile bazı kimyasal süreçler arasında yakın ilişkiler olduğunu düşünüyorlardı. Fakat bu konuya ilişkin pek elle tutulur bilgiler edinilememişti. Bu sorunu çözümleyen de Loewi'nin gördüğü bir rüya oldu. Loewi şöyle anlatıyor:

Yazdıklarını çözemiyor

"1921 yılının Paskayla Günü'nden bir gece önce uykudan uyandım. Işığı açtım ve başucumdaki not defterime birşeyler yazdım. Sonra tekrar uyudum. Sanırım o sırada saat sabahın altısı idi. Ertesi gün, not defterime tüm gece boyunca, ne olduğunu anlayamadığım bir şeyler yazdığımı fark ettim. Ertesi gece saat 03.00'te rüyanın devamını gördüm. Rüyada bir çizim vardı.

Çizimde, 17 yıl önce ortaya attığım kimyasal süreçler teorisine ilişkin bir bilgi vardı. Uzun zamandır hayvanların sinir sistemlerinden yayılan sinyallerin kimyasal bir işlevi olduğunu düşünüyordum. Bunu rüyamda da somut bir şekilde görmüştüm. Hemen uyandım ve laboratuvara koştum. Rüyadaki çizime dayanarak bir kurbağanın kalbi üzerinde bir deney yaptım. O gece elde ettiğim sonuçlar ile yıllardır üzerinde çalıştığım teorimi kanıtlamış oldum."

Sanatçılarda da rastlanıyor

Çeşitli sanatçılara ve bilim adamlarına rüyada ilham geldiği bilinen bir olay. Sözgelimi, ünlü Alman şair, bilim adamı ve düşünürü **Wolfgang von Goethe,** birçok bilimsel sorunu rüyasında çözdüğünü belirtiyordu. En güzel şiirlerini ise rüyalarında yazdığını söylüyordu.

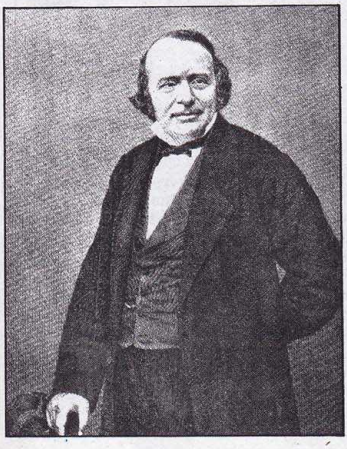

Şair Samuel Taylor Coleridge, ünlü şiiri Kubilay Han'ın mısralarını rüyasında gördü. Fakat şiirin son bölümünü bir türlü hatırlayamadı (üstte).

Buhar motorunun mucidi James Watt. Bir yağmur rüyası sayesinde, tüfek saçmasının en ideal şekilde nasıl yapılacağını buldu. Erimiş kurşun yüksekçe bir yerden aşağıdaki su dolu havuza ya da küvete atılıyordu. Kurşun parçacıkları düşerken mükemmel bir küre şeklini alıyorlardı (altta).

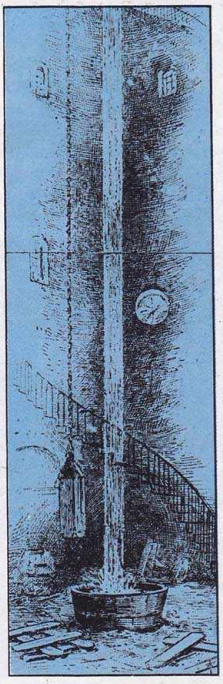

Fransız seramik sanatçısı **Bernard Palissy,** en güzel eserlerini, rüyalarında gördüğü tasarımlara dayanarak ürettiğini söylüyordu. Yine bir Fransız olan besteci **Charles Nodier** ünlü eseri **Lydia** 'yı rüyasında besteledi.

Samuel Taylor Coleridge de ünlü şiiri **Kubilay Han'** ın tümünü rüyasında gördü. Uyandıktan sonra gördüklerini kâğıda geçirmesi sabaha kadar kadar sürdü. Fakat onu ziyaret eden bir arkadaşı konsantrasyonunu bozdu ve şair, rüyanın son bölümünü unuttu!

"Yaratıcı yetenek" olabilir mi?

Bu tür olayları inceleyen bazı kişiler, bunların insan zihninin alışılmışın dışında bir yaratıcı yeteneğin işlevi sonucunda ortaya çıktığını öne sürüyorlar. Onlara göre bu yaratıcı yetenek uyku sırasında, uyanıklık halinden daha etkin bir işleve sahip. Fakat öyle olaylar var ki, o kişinin zihin yapısı, ilgi alanı ve bilgi düzeyi ile onun bu "yaratıcı yeteneği" (eğer varsa) arasında hiçbir benzerlik yok. Sözgelimi, rüyasında bir katili, onu hiç görmediği halde tüm ayrıntılarıyla tanımlayanlar var. Bu tür örneklerin çokluğu karşısında "yaratıcı yetenek" görüşü oldukça zayıflıyor.

Fosili çözemiyor

19. yüzyılın İsveçli paleontoloğlarından **Louis Agassiz'**in buluşları bu şekilde yorumlanabilir. Agassiz incelemelerin birinde bir taşın üzerindeki karmaşık ve belirsiz izlerden bir balık fosilinin yaşını ve yapısını tahmin etmeye çalışıyordu. Taşın üzerinde birtakım izler vardı ama bunlar kesik kesikti ve bir bütünlük oluşturmuyorlardı. Tam o günlerde bir rüya gördü. Rüyasında, balık bir türlü anlaşılamayan tüm ayrıntılarıyla karşısındaydı. Uyandığında gördüklerini bir yere kaydedemeden her şey zihninden silindi gitti. Agassiz, belki bir şeyler hatırlarım umuduyla fosili tekrar inceledi. Fakat zihnini ne kadar zorladıysa da bunu başaramadı.

Aynı rüyayı üst üste görüyor

Ertesi gece aynı rüyayı tekrar gördü. Ancak uyandığında yine hiçbir şey hatırlamıyordu. Üçüncü gece, bu kez başucuna bir kâğıt ve kalem koyarak yatağına yattı. Bu kez başardı. Balık tekrar belirince, zaten bilinçaltı balığı çizmeye yönelik olarak şartlandığı için hemen uyandı. Yarı uykulu bir durumda tüm ayrıntıları kâğıda çizdi. Ertesi gün, bu çizim onu hiç etkilemedi. Çünkü ayrıntılı bir çizim değildi, bir balığa ise hiç benzemiyordu. Tıpkı taşın üzerindeki belli belirsiz çizgiler gibi bu da hiçbir şey ifade etmiyordu.

Sonunda çözmeyi başardı

Daha sonra fosilin yanına gitti. Elindeki

kâğıdı bir tür rehber olarak kullanıp fosil ile karşılaştırdı. İşte ne olduysa o anda oldu. Taşın üzerinde eksik olan hatlar kâğıda çizilmişti. Kâğıtta olmayanlar ise taşın üzerindeydi. Böylece ikisi bir araya gelince balığın özgün biçimi ortaya çıktı.

Rüyasındaki rahip

Benzer bir olay da profesör **Hilprecht**'in başından geçti. Profesör, Babillilerden kalma iki akik taşın üzerinde yazılı olan sözcüklerin ne anlama geldiğini çözmeye çalışıyordu. Bir gece uzun zamandır olduğu gibi yine saatlerce taşların üzerindeki sözcükleri çözmeye uğraşmış, başaramadan uyuya kalmıştı. Rüyasında ince uzun boylu bir rahip gördü. Rahip onu bir tapınağın içindeki hazine odasına götürdü. Hazine odası çok alçak tavanlı, penceresiz bir yerdi. Odada büyük bir sandık vardı. Yere ise, akik ve lacivert taşı parçaları saçılmıştı.

Rahip yol gösteriyor

Rahip profesörle konuşmaya başladı: *"Bir zamanlar Kral* **Kruigalzn** *(M.Ö. yaklaşık 1300' lerde) Bel Tapınağı'na çok sayıda akik ve lacivert taşı gönderdi. Bunların arasında yine akikten silindir şeklinde bir adak taşı da vardı. Bunun üzerine biz rahipler, Tanrı* **Ninib** *için bir çift akik küpe yapmaya karar verdik. Fakat elimizde, küpe yapmak üzere işlenebilecek hiç akik taşı yoktu. Biz de silindir şeklindeki adak taşını üçe ayırdık. Bir parçasından küpeleri yaptık. Diğer iki parça da sendekilerdir. Eğer bunların tümünü bir araya getirip o silindir şeklini oluşturabilirsen uzun zamandır çözmeye çalıştığın o sözcükleri bulacaksın."*

Profesörün karısı, eşinin o gece birden sıçrayarak uyandığını ve, "buldum, buldum!" diye sevinçle bağırarak taşların yanına koştuğunu hiç unutamadığını belirtiyor.

Psikometri olabilir, deniyor

Acaba olay sadece profesörün bilinçaltından mı kaynaklandı? Yoksa gerçekten Babilli rahibin ruhuyla mı görüştü? Tüm bunlara ek olarak üçüncü bir olasılık daha öne sürülebilir. Profesör farkında olmadan bir psikometri olayı yaşadı. Psikometri parapsikolojinin en ilginç alanlarından biridir. Buna göre, duyarlı bir kişi bir cismi ellerinin arasına aldığında ya da başının üzerinde tuttuğunda, o cismin geçmişine ilişkin birtakım vizyonlar ya da sezgiler algılayabilir.

Belki de profesör bu tür bir olay yaşadı ve taşlardan edindiği bilgi uyku sırasında bilinçaltından bilincine çıktı.

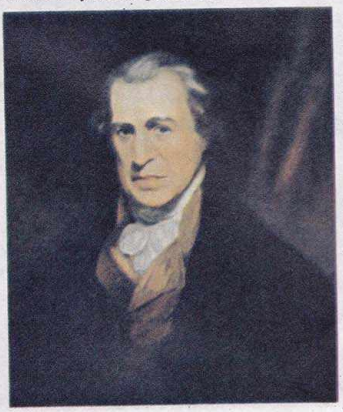

Bernard Palissy, Kral 9. Charles zamanında yaşamış en başarılı Fransız seramik sanatçılarından biriydi. En güzel eserlerinden birinin tasarımını rüyasında görmüştü (üstte).

İsveçli paleontolog Louis Agassiz'in 3 gece boyunca gördüğü rüya, bir balık fosili üzerindeki yazıyı çözmesini sağladı (solda).

Bilim adamları, laboratuvar çalışmalarıyla, rüyaların gizemine ilişkin ne tür bilgiler elde ediyorlar? Sayfa 784'te.

Her gördüğünüz fotoğrafa inanmayın!

Düzmece uçandaireler

Uçandaire fotoğraflarının bilgisayar tarafından yapılan değerlendirmelerini daha önce ele aldık (Bkz. sayfa 610 ve 664). Aşağıdaki yazıda da gerçek uçandaire fotoğraflarının sahtelerinden nasıl ayırt edilebileceği konusu inceleniyor.

UÇANDAİRE FOTOĞRAFLARININ analizlerinde ve değerlendirmelerinde en iyi yöntem, kıyaslamalar için yapılan yapay eklemelerdir. Fakat bu yöntem, bilgisayarlarla yapılan görüntü oluşturma sistemi gibi değildir. Gerçekte, gelişmiş ve pahalı tekniklerle yapılan analizler, alışılmış deneylerden çok daha farklıdır. Sadece bu alanda yer alan fotoğraflar, tüm uçandaire fotoğrafı iddialarının pek azıdır. Bunların da ancak % 10'u analistlerin çalışmaları sonucunda inandırıcı oluyor.

DARKMALT

Tanık olmak yeterli değil

Bir uçandaire fotoğrafı, diğerlerinden farklı değildir. Fotoğraf ne kadar etkin olursa olsun, kanıta ve desteğe ihtiyacı vardır. Bazıları güvenilir görünseler bile kullanılamazlar. Anlaşılamayan cisimleri gören tanıkların anlatımları yeterli değildir. Fotoğrafçı, genellikle o anda yalnızdır. Araştırmacı, tanığın içtenliğini ileri sürer ama şüpheciler öncelikle sahtekârlık peşindedirler.

Sahtekârlık para kazandırıyor

Başarılı ve hileli uçandaire fotoğrafı parasal kaynaklar için gereklidir. Örneğin Loch Ness canavarı (Bkz. sayfa 179, 258, 313 ve 354) ile ilgili bir fotoğrafın negatifi uzmanlarca reddedilmişti. Fakat, şüphelere ve tüm kararsızlıklara rağmen, fotoğraf basında yayımlandı ve yayımlanmaya da devam ediliyor. Tüm yorumlara rağmen fotoğraf, dünyanın her yanındaki yayın organlarınca kullanıldı ve 6 ay içinde 100 milyon TL'den fazla gelir sağladı. İlgi hâlâ devam ediyor. Bu ve benzeri fotoğraflar konferanslarda ve kişisel gösterilerde kullanılıyor.

On yıl süren hile

Özellikle, okul çağındaki çocuklar arasında bir uçandaire fotoğrafı çekebilmek önemlidir. Bunlardan birisini, 1962'de, İngiltere'de 14 yaşındaki **Alex Birch** çekti. Alex, beş uçandaireyi bir arada gördüğünü söylüyordu. Radyo, televizyon ve resmi yetkililer, çocukla görüşüp, röportajlar yaptılar. Alex, İngiliz Uçandaire Araştırma Kurumu'nda, bu konuda bir

Uçandaire sahtekârı Alex Birch. Hileli fotoğrafları nasıl yaptığını açıkladı. Sahte uçandaire fotoğrafları, 10 yıl önce Alex tarafından yapılmış ve 10 yıl süresince herkesi aldatmıştı (üstte).

Alex Birch'ün günışığı diskleri. Fotoğraflar 1962'de Kuzey İngiltere'de Shiffield' da çekildi. Aslında sahteydiler. Cisimler önce pencere camına çizilmişler, sonra fotoğrafları alınmıştı (üstte sağda).

New Mexico'da Paul Villa' nın fotoğrafladığı uçan cisimler. Villa uzaylılarla konuştuğunu da iddia etti. Bilgisayar çalışmaları, fotoğraflardaki cisimlerin yapay modeller olduğunu belirledi (sağda).

konuşma yaptı. Fakat 10 yıl sonra, Alex'in iddialarına rağmen fotoğrafın sahte olduğu anlaşıldı.

Araştırmacının yaklaşım biçiminin de olayı yönlendirdiği düşünülüyor. Tanıkların çokluğu, fotoğrafçının kurduğu ilişkiler ve gözlemle ilgili tüm şartlar, unutulmamalıdır. Tüm bunlar, film kontrol edilmeden öncedir. Hilekârlar, gözlemlerini anlatırken son derece cüretlidirler. Ayrıca, fotoğraflarının yeterli derecede inandırıcı olduğundan da emindirler.

Aldatıcı olaylar

Bir fotoğraf için bilimsel tanıklığın olması önemlidir. Bunun için başka tanıklar da gerekir. Fakat, çoğunlukla fotoğrafçı yalnızdır. İkinci gereklilik, fotoğraf filminin aslının elde olmasıdır. Siyah-beyaz veya renkli negatifler, deneyimli uzmanlar tarafından denenmeli ve kontrol edilmelidir. Film rulosunun tamamının kontrolü gereklidir. 36 pozluk bir filmin bir veya iki karesinde uçandaire görülse bile, filmin tamamını uzmanlar incelemelidirler

Bir diğer önemli nokta, hava koşullarıdır. Hava puslu olabilir veya objektif camı kirlidir. Veya bir ışık yansımıştır. Bazı fotoğraf filmlerinde karakteristik zerrecikler vardır ve kolayca yanıltırlar.

Sinema filmleri daha değerli

Üçüncü bir olay,fotoğrafta görülen, dayanak sağlayan arka fonlara dikkat edilmesidir. Eğer bir cisim boş gökte görülüyorsa, uzaklık ve ölçü hesaplanamaz. Dördüncü dikkat edilecek önemli nokta, ilgi çekicidir. Fotoğrafların birbirini izlemelerine önem verilir. Seri fotoğraflar, tek bir fotoğraftan daha fazla bilgi verirler. Tabii ki, bir sinema filmi, çok daha değerlidir.

Bir sinema filminin sahte olarak uydurulması, bir fotoğraftan çok daha güçtür. Ayrıca böyle bir filmde, zamanın akışı izlenebilir. (Bazı film kameralarında çeşitli çekim hızları vardır. Normalde kamera saniyede 24 kare resim çeker. Bu olay, tanık raporlarında özellikle belirtilir. Yani, filmin, uçandaire gözlenirken hangi çekim hızıyla kullanıldığına dikkat edilir).

Küçük bir cisim, tanımlanamadığı için ne uzaklıkta olursa olsun fotoğraf makinesinde büyük bir cisim gibi görülebilir. Gerçek boyutlar ancak uzaklık ölçümlemeleriyle yapılabilir. Örneğin odak noktasının netlik analiziyle (altta).

Mayıs 1962'de uzay aracı Aurora 7 tarafından fotoğrafı çekilen cisim. Bu olağanüstü görüntü, az kalsın dünya dışında canlı yaşamıyla ilgili tartışmaları sona erdirecek ve insanoğlu yalnız olmadığını anlayacaktı. Fotoğrafı, astronot Scott Carpenter çekti. Sonra cismin bir buz kristali olduğu anlaşıldı. Üstelik gelip uzay aracına yapışınca, astronotlar vurarak koparmak zorunda kaldılar (en altta).

Birçok ayrıntıya dikkat etmeli

Uçandaire soruşturmacısı fotoğrafla beraber, fotoğraf makinesinin ve filmin özelliklerini de bilmek zorundadır. Makinenin cisme olan uzaklığı, mercek açıklığının ölçüsü, film çekme hızı bilinmelidir. Fotoğraf çekilirken bir filtre kullanıldıysa bunun cinsi önemlidir. Makinenin çekim anında elde mi, yoksa sehpa üzerinde mi bulunduğu bir diğer önemli faktördür. Benzer tüm bilgiler yararlı olacaktır.

Soruşturmacının çalışmalarında, ilgi oranı çok önem taşır. Fotoğrafla çalışırken, tüm ayrıntıları görmeli, gözden kaçırmamalıdır. Böyle bir analiz için neler gereklidir? Nasıl başlanacak ve son adım nasıl atılacaktır?

Colorado Üniversitesi, 1966'da Amerikan Hava Kuvvetleri ile uçandaire araştırmaları için bir anlaşma yaptı. Birçok araştırmacının

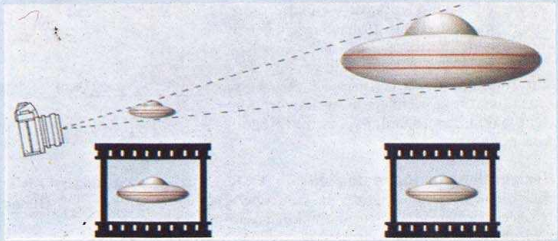

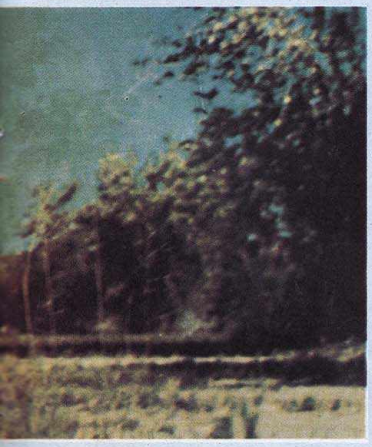

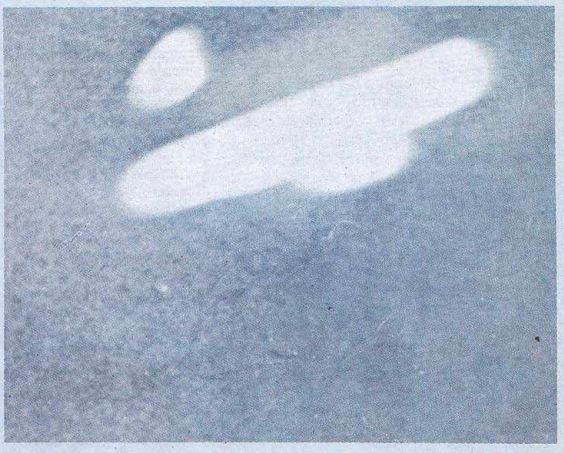

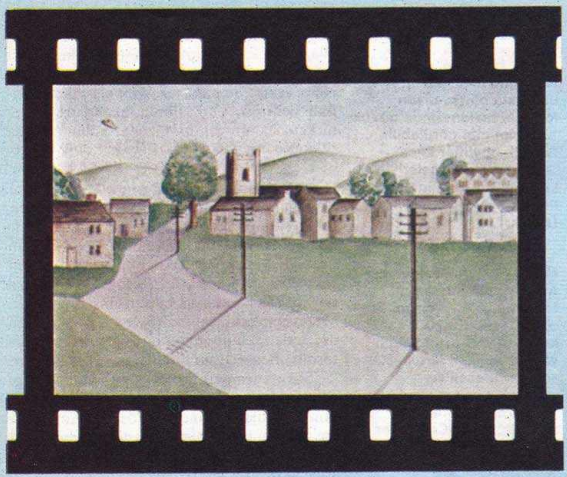

şüpheli raporları daha sonra, "Tanımlanamayan Uçan Cisimlerle İlgili Bilimsel Bir Çalışma" adıyla yayımlandı. Sonuçta, üniversite araştırmacıları, fotoğraf olaylarını yeterince açık bulmuyorlardı. Onlara göre bunlar, ancak diğer araştırmacılar için deney konusu olabilirlerdi.

Öncelikle, çoğu değerlendirme tek yanlıdır. Bunun yanı sıra, çeşitli fotoğrafik etkenler tanıkların gözlemleriyle birleşiyorlardı. Hem makul, hem de bilgi verici bir fotoğraf nasıl olabilirdi?

Her görülen uçandaire değildir

Eğer bir uçandaire fotoğrafı, ilk kontrollerden geçer not alırsa, araştırmanın ikinci aşamasında, fotoğraftaki cismin ne olduğu hakkında akılcı bir açıklama olmalıdır. Bu problemin çözümü gökbilimsel, optik, meteorolojik ve fotoğrafik uzmanlık alanlarına girer. Bir insanın gördüğü alışılmadık bir cisim, birçok şey olabilir. Bir hava taşıtının egzozu olabilir, değişik atmosfer koşullarında gezegenlerin ve yıldızların görünümü olabilir. Objektif yansımaları olabilir, film yapımından kaynaklanan üretim hataları veya banyo hataları olabilir. Daha sayılamayacak kadar çok yanıltıcı etken olabilir.

Uçandaire görüntülerinde bazı olabilir nedenler var. Olaylar son derece çeşitlidir. Bu, uzmanları yanıltabilir. Ama yine de, bazı fotoğraflar uzmanlar tarafından, deneysel alanda reddediliyorlar. Çünkü, bu tür fotoğraflar, yorum hatalarına açıktır.

Daha önce, araştırma yapılırken sahtekârlık olasılığına dikkat gerektiği belirtilmişti. Özgün filme bir hile karıştırılmış mıdır? Bu kontrol edilebilir. Basit bir soru sorulur. Düzenler veya kurgular bir devamlılık gösteriyor mu? Eğer, düzenleyicinin açıklamaları son derece kullanışlı ve uygun fotoğraflarla belirleniyorsa, o fotoğraflar ayrılır. Çünkü hile olasılığı azdır.

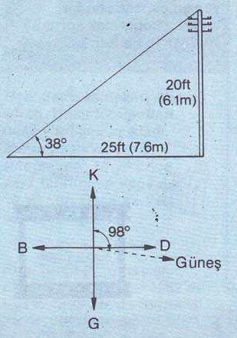

Bir uçandaire fotoğrafı ne zaman çekilir? Bu teorik resim, uzmanlara birçok ipucu veriyor. Telefon direklerinin yüksekliği ile gölgelerin uzunluğu, güneşin 38°'de olduğunu gösteriyor. Buna göre, gölgelerin yeri işaretlenerek, güneşin güneydoğuda 8°'de olduğu saptanıyor. Zaman ve tarih hesaplamaları fotoğrafların bu şekilde incelenmesiyle bulunuyor (üstte).

Cismin boyutu ve uzaklığı önemli

Odaktaki cismin hatları ve tonları uyumluysa, ve bu uyumlar fotoğrafçılar ve diğerleri tarafından tanımlanıyorsa ne olacak? Eğer cisim, iddiaya göre gökte hızla seyrediyorsa, en azından bazı yerleri bulanık olmalıdır. Veya aksine, çevre manzarası bulanık olmalıdır.

Görüntünün odaklandığı yer, cismin uzaklığını tanımlayabilir. Bu, bir fotoğraf uzmanı için can alıcı noktadır. Birçok hilelerde, küçük cisimler makinelere yakındır. Eğer uçandaire görüntüsünün yakınlığı uzaklığı belirlenirse, tanığın gözlemi değerlendirilebilir. O zaman bir uçağın alışılmadık bir açıdan görünümü düşünülebilir. Böylece fotoğraftaki cismin özelliği hakkında daha kolay karar verilebilir.

Işık koşullarıyla ilgili ipuçları

Daha geliştirilmiş testlerde, tanıkların gözlemleriyle, fotoğraflar birleştirilir. Gündüz çekilen fotoğraflarda güneş ışığının açıları ve hava şartları kontrol edilir. Olay yerine ve gözlem tarihine dikkat edilir. Eğer fotoğraftaki cismin yüksekliği biliniyorsa, gölgesi ölçülür. Böylelikle güneşin yüksekliği saptanır. Gökbilimsel zaman tabloları kullanılarak doğru zaman belirlenir. Bölgesel meteoroloji bürolarının, o günkü hava durumu ile ilgili kayıtları incelenebilir.

Sadece bu tür zaman ölçümlemeleri yeterli değildir. Bulutların yüksekliğine de dikkat edilmelidir. Cisim hakkında, bu tür her değerlendirme bilgi verecektir.

Işık koşullarıyla ilgili çalışmalar, aynı zamanda olayın devamlılık bilgisini de verir. Eğer gözlem, birkaç dakika sürmüşse, güneşin hareketi saptanabilir. Her çekim arasında güneşin yaptığı açıların dereceleri anlaşılır. Bu bilgiler, birçok gözlemcinin uçandaire fotoğrafı çektiklerine dair iddialarını çoğu kez yıkmıştır.

Gerçek bir uçandaire aranıyor!

Soruşturma, fotoğraf makinesi için de yapılmalıdır. Gerçekte birçok makine, görünürdeki kalitesinden farklıdır. Yani hızı ve objektifi, sanıldığından farklı sonuçlar verebilir.

Aslında arzulanan gerçek bir uçandairenin gözlemlenmesidir. Uçandairelerin genellikle fiziksel izleri görülmüyor. Onlarla ilgili değerli ve kullanışlı bilgiler fotoğraflardaki ayrıntıların incelenmeleri ve değerlendirilmeleriyle ölçülecektir.

Fotoğraflar testlerde ayıklanır. Bütün sınavları geçen fotoğraflar ele alınır. Bunlarda cisim, tanınan bir cisim değildir; bir uçak, bir meteor da değildir. Ortada dünyadışı yapımı bir araç düşüncesi var demektir.

Küresel bir uçandaire, Phoenix kentinin üzerinde. Bu fotoğraf bir sivil görevli tarafından çekildi. Çevresinde portakal rengi bir ışık olduğunu söylüyordu. Ama cismin, sonradan bir objektif yansımasından kaynaklandığı ileri sürüldü (solda).

1966 Kasım'ında Ohio'da Ralph Ditter'in evinin üzerinde görülen dev bir uçandaire. Hesaplara göre, fotoğraf, polaroid makine ile 1 1/2 dakikalık pozla çekildi. Önce büyük ilgi uyandıran bu fotoğrafın sahte olduğu sonra anlaşıldı. Çünkü fotoğraftaki gölgelerin konumu ve görünümü, 1 1/2 poz süresinden çok daha fazlaydı (altta).

Geriye kalanlar

Halk ciddiyetle soruyor: Uçandaireler var mı? Bu soru, göklerde görülen ve tanımlanamayan cisimler nedir, sorusuyla aynı düzeydedir. Akla gelen sorular artıyor. Yabancı uzaygemileri dünyayı mı ziyaret ediyorlar? Bunun cevabı şimdilik tam olarak bilinmeyip, hiçbir kesin olay görülmüyor. Bu nedenle de belirsizlik sürüp gidiyor.

Şunu düşünebiliriz: Bazı fotoğraflar, uçandairelerin varlığını desteklemiyor mu? Her tür testten ve kontrolden sonra, sahte oldukları açıklanamadığında, bu fotoğraflar inkâr edilemezler. Bunların bir kısmı örnek olarak ortaya atılıyor.

Bütün mürettebat izledi

Bir Brezilya askeri gemisi tarafından çekilen fotoğraflar çok etkileyicidir. Gemi 16 Ocak 1958'de, öğle 12.15'te Güney Atlantik'te Trindade Adası'ndaydı. Güvertede bulunan mürettebatın çoğu, gökte hızla giden bir cisim gördüler. Bir tepenin ardında kayboldu, yine ortaya çıktı ve denizde kayboldu. **Almiro Barauna** adlı denizci, dört fotoğraf çekti. Banyo edildikten sonra, fotoğraflarda yüz yüze iki tabak biçiminde bir cisim görülüyordu (Bkz. sayfa 64 ve 65).

Birçok yönden gerçek gözlemler var gibi. Çeşitli tanıklardan ve negatif fotoğraflardan elde edilen olaylarda hile bulunamıyor.

Hava Kuvvetleri reddediyor

Amerikan Hava Kuvvetleri'nin iddiasına göre, olayın kendi hileliydi. Toplumsal görüş yanılgısı bir olayın var oluşu için yeterli değildi. Bu pek geçerli değil gibi. Eğer daha fazla bilgi elde edildiyse, bunu kendilerine saklıyor olmalılar. Trindade Adası fotoğraflarında hiçbir toplu yanılgı yoktu. Brezilyalı araştırmacılar, cismin, 36 metre olduğunu ve saatte 900 ila 1000 km hızla uçtuğunu söylediler.

Daha birçok fotoğrafta da dikkate değer, olağanüstü cisimler görülüyor. Sonuçta şu denebilir: Ya uçandaireler gerçekten var, ya da başka bilinmeyenler var. Belki de ikisi de doğrudur.

Daha fazla bilgi için:

Scientific study of UFOs, Edward U. Condon, Bantam, 1969.

The UFO handbook, Allan Hendry, Doubleday, 1979.

The encyclopedia of UFOs, Ronald D. Story, New English Lib. 1980.

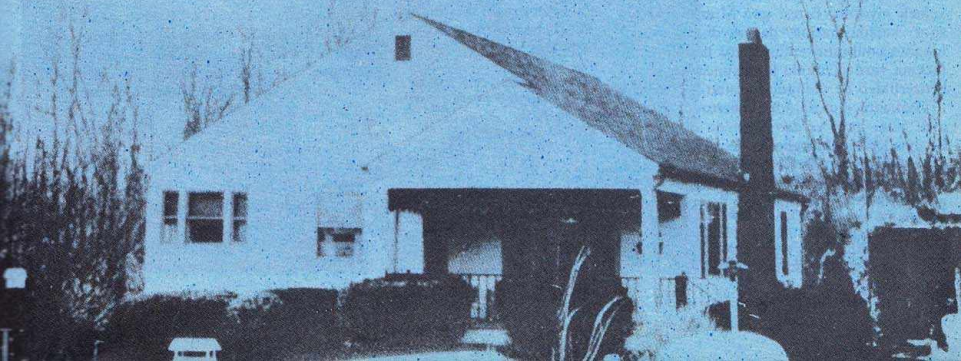

Tesadüf deyip geçtiklerimiz

Alman düşünür Arthur Schopenhauer (1788-1860), rastlantıların evrenin önceden tasarlanmış görkemli uyumunun bir göstergesi olduğuna inanıyordu (altta).

İnsanlar zaman zaman öyle olaylar ile karşılaşıyorlar ki, bunlara rastlantı, tesadüf denip geçiliyor. Matematikçiler bu tür olayları "olasılıklar" şeklinde değerlendiriyorlar. Acaba sadece bu kadar mı?

20 TEMMUZ 1900 AKŞAMI. İtalyan Kralı I. **Umberto,** Monza'daki bir lokantada yaveriyle yemek yiyordu. Ertesi gün Monza'daki bir spor karşılaşmasına davetliydi. Hayretle, lokanta sahibinin kendisine çok benzediğinin farkına vardı. Onunla konuşunca da, başka benzerlikleri de olduğunu keşfetti.

Lokantacının da adı **Umberto** idi. Kralla aynı gün, aynı yerde, Türin'de doğmuştu. Kralın, Kraliçe **Margherita** ile evlendiği gün, o da **Margherita** adlı bir kızla evlenmişti. Kral Umberto'nun taç giyerek İtalya Kralı olduğu gün, o da lokantasını açmıştı.

29 Temmuz 1900'de İtalyan kralı I. Umberto'nun, suikastçı Bresci tarafından öldürülmesi. Kralın hayatındaki çok önemli olaylar ve ölümü, bir lokanta sahibi olan başka bir Umberto ile çok yakın benzerlikler gösteriyordu (üstte).

Aynı gün öldüler

Kral çok meraklandı. Benzerini ertesi günkü spor karşılaşmalarına davet etti. Ancak ertesi gün yaveri, kralın benzerinin esrarengiz bir şekilde vurularak bir kazaya kurban gittiğini bildirdi. Kral tam üzüntüsünü belirtiyordu ki, kendisi de kalabalıktan çıkan bir suikastçı tarafından öldürüldü.

Saat ölümünü bildirdi

Ölümle ilgili bir başka rastlantı da, yakın tarihlerde oldu. 6 Ağustos 1978 Pazar günü, Papa **VI. Paul**'ün küçük çalar saati aniden çalmaya başladı. Papa bu saati 1923 yılında satın almıştı ve saat 55 yıldır her sabah onu düzenli olarak saat 6'da uyandırıyordu. Ancak o pazar, saat sabahın altısı değildi. Akşamdı ve saat 21.40'tı. Saat hiçbir neden olmadan çalmıştı. Papa VI. Paul ölüm döşeğindeydi. Daha sonraları Vatikan sözcüsü, Peder **Romeo Panciroli** şunları anlattı: *"Çok garipti. Papa saatini çok severdi. Polanya'dan almıştı ve seyahatlerine bile saatini yanında götürürdü."*

Rönesans düşünürlerinden Pico della Mirandola. Tıbbın babası Hipokrat'tan başlayarak Mirandola dahil pek çok düşünür, dünyanın bütünlük ilkesine göre yönetildiğini ve rastlantıların birbirlerini arayan benzer olaylar olduğuna inanıyorlardı (üstte).

Şu saçma şeyler

En garip rastlantılar sıklıkla en olağan durumlarda ortaya çıkar. Bir Chicago gazetesinde yazar olan **Iru Kupcinet**'in (solda) başına gelen garip olay da bunlardan biridir.

"Londra'daki Savoy Oteli'ne yeni yerleşmiştim. Odamdaki bir çekmeceyi açtığımda, Harlem Globetrotters basketbol takımından arkadaşım olan Harry Hannin'e ait bazı kişisel eşyalar buldum.

2 gün sonra Harry'den bir mektup aldım. Mektup, Paris'teki Hotel Meurice'den postalanmıştı. Harry şöyle yazıyordu: 'Buna asla inanmayacaksın ama oteldeki odamda bir çekmeyeceyi açtım. Üzerinde ismin yazılı bir kravat buldum!' O da Iru Kupcinet'in birkaç ay önce Paris'te kaldığı aynı odada kalmıştı."

Yaşam rastlantılarla dolu

Her birimiz, ne denli önemsiz de olsa, bu tür rastlantılara tanık olmuşuzdur. Ancak bazı öyle örnekler var ki, bunları mantıkla, şansla ya da olasılıkla açıklamak mümkün değil.

Bu nedenle, "rastlantı teorisinin" bilim adamlarının, düşünürlerin ve matematikçilerin 2000 yıldır son derece ilgisini çekiyor olması hiç de şaşırtıcı değil. Bütün teori ve yorumlarda bir ana tema vardır: Rastlantı nedir? Rastlantı olarak adlandırılan olaylarda insanlar için gizli bir mesaj mı var? Rastlantılar hangi bilinmeyen gücü temsil ediyorlar? Bu soruların cevapları ancak, bu yüzyılda verilmeye başlandı. Bu cevaplar pozitif bilimin köklerini sarsacak niteliktedir. Akla şu soru geliyor. Evrende insanoğlunun hâlâ farkına varamadığı ya da hakkında çok az bilgi sahibi olduğu birtakım güçler mi var?

Eskilerin de yaklaşımları var

İlk evrenbilimciler ise dünyanın bir tür bütünlük ilkesiyle bir arada tutulabildiğine inanıyorlardı. Tıbbın babası olarak bilinen **Hipokrat** (M.Ö. 460-375), evrenin "gizli çekimler" tarafından birleştirildiğine inanıyordu. Şöyle diyordu: *"Bir genel cereyan ve bir genel solunum vardır. Her şey aynı his veya yaradılış uygunluğuna sahiptir."* Bu teoriye göre, rastlantı, birbirini etkileyen ya da çeken öğelerin birbirlerini aramalarıyla açıklanabilir.

Rönesans döneminin düşünürlerinden **Pico della Mirandola,** 1557'de şöyle yazıyordu: *"Öncelikle, her şey kendi içinde bir olduğundan, şeylerin içinde de bir birlik vardır. İkinci olarak, bir yaratık diğerleriyle bir birlik oluşturur ve dünyanın bütün parçaları da bir dünya için bir araya gelir."*

Kaderlerin birbirine uyumu

Ünlü düşünür **Arthur Schopenhauer** de (1788-1860) rastlantıyı şöyle tanımlıyordu: *"Nedensel olarak bağlantısız olayların eşzamanlı oluşumları."* Ona göre eşzamanlı olaylar paralel hatlar halinde oluşurdu ve tamamen ayrı zincirlerin halkaları da olsalar, aynı olay her ikisinde de yerine otururdu. Schopenha-

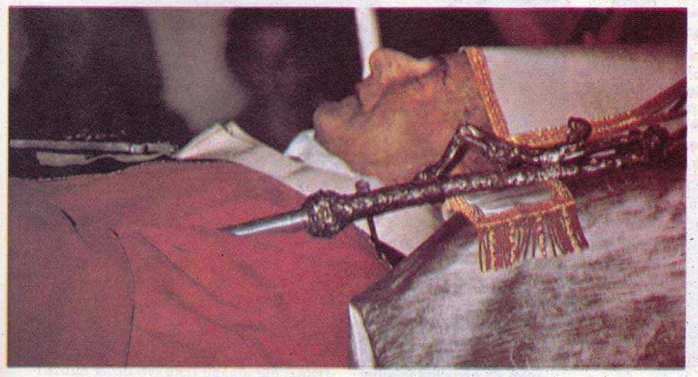

Papa VI Paul'un ölüm döşeğindeki hali görülüyor. 6 Ağustos 1978'de akşam saat 21.40'ta Papa ölürken, her sabah saat altıya kurulu olan çalar saati aniden çalmaya başladı (solda).

uer, rastlantı teorisini bu tür bir temel üzerine geliştirdi. Böylece her bireyin kaderinin değişmeden bir diğerinin kaderine uyduğunu düşünüyordu. Kendi kaderinin kahramanı olan birey, bir diğerinin ona yabancı olan kaderinde de rol alıyordu.

Schopenhauer'e göre bu öyle bir olaydır ki, insanın idrak gücünün çok üzerindedir. Bunun kavranması ancak, önceden kurulmuş en olağanüstü uyumun değerini anlamakla gerçekleşebilir. Herkes bu uyuma katılmalıdır. Böylece her şeyin birbiriyle ilişkili olduğu ve ortak bir uyum içinde olduğu anlaşılacaktır.

Çağdaş görüşler

Bazı düşünürler tarafından "toplu bilinçaltı" teorisi ortaya atıldı.Bu teoride, tüm zihinlerin birbiriyle karşılıklı ilişki içinde olduğu dev bir "anı deposu" söz konusudur. Toplu bilinçaltı teorisinden etkilenen İngiliz matematikçi **Adrian Dobbs** da 1960'larda bir başka teori ileri sürdü. O, bilinmeyen gücü açıklamak için "psitron" kelimesini buldu.

Psitron, geleceğe ilişkin olasılıkları saptayarak bugüne geri yolluyordu. Bu arada normal insan duyularının burada hiçbir etkinliği olmuyor ve bilgiler dolaysız bir şekilde beyne aktarılıyordu.

Rastlantıların yasaları da var

Rastlantının yasalarını ilk kez bilimsel olarak inceleyen kişi Dr. **Paul Kammerer**'di. Bu kişi aynı zamanda Viyana'daki Deneysel Biyoloji Enstitüsü'nün müdürüydü. 20 yaşından başlayarak tanık olduğu rastlantıların uzun bir listesini tuttu. Aslında bunların çoğu anlamsızdı. Sözgelimi, aynı numaraya sahip konser biletleri ya da vestiyer fişleri gibi.

Dr. Paul Kammerer 1919'da rastlantı konusuna ilişkin ilk sistematik incelemeyi yayımladı (üstte).

Kammarer, saatlerce parkta bir sıraya oturarak, geçen kişileri izledi. Cinsiyetlerini, yaşlarını, elbiselerini, baston veya şemsiye taşıyıp taşımadıklarını kaydetti. İşe gidiş geliş saatleri, hava durumu, yılın belirli bir mevsimi gibi durumları da göz önüne alarak şu bilgileri elde etti: Sonuçlar, istatistikçilere, sigorta şirketlerine ve anketçilere aşina gelebilecek şekilde rakamlarla ifade edilebiliyordu.

Kammerer bu olaya "sırasallık" adını verdi. 1919'da sonuçlarını **Sırasallığın Kuralları** adlı kitabında yayımladı. İddia ettiğine göre, rastlantılar bir sıra halinde oluşuyorlar ve zaman ya da uzayda kümeler veya tekrarlar halinde meydana geliyorlar ve sıradaki bağımsız sayılar aynı aktif nedenden oluşmuyorlardı.

Kammerer'in benzetmesine göre rastlantı denilen olay büyük kozmik bir denizdeki bir buzdağının sadece tepesiydi.

Olay yaratan bir kitap

Öne doğru ileri bir adım 50 yıl sonra oluştu. Avrupa'nın en ünlü iki dehası bir araya gelerek rastlantının gücü üzerine bir kitap yayımladılar. Bu öyle bir kitaptı ki, bu tür görüşlere karşı çıkan araştırmacıların ağır eleştirilerine ve de tartışmalara hedef oldu.

İlginç bir yaklaşım: Eşzamanlılık

Bu iki kişiden biri Nobel Fizik Ödülü sahibi **Wolfgang Pauli** idi. Diğeri ise İsveçli psikolog-düşünür Profesör **Carl Gustav Jung** idi.

Tezlerinin başlığı şöyleydi: **Eşzamanlılık: Nedensel Olmayan Birleşme İlkesi.** Kitap, Amerikalı bir eleştirmen tarafından, **Nükleer patlamanın normalötesi karşılığı** olarak tanımlandı. Eşzamanlılık terimi Kammerer'

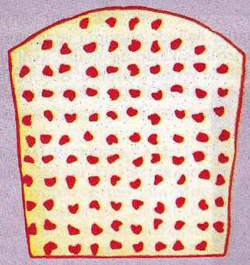

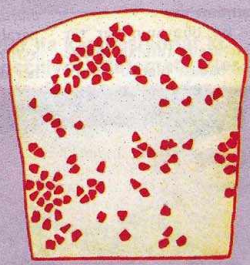

Küme etkisi

Homo Faber adlı kitabında **Max Frisch,** bir adamın olağanüstü öyküsünü anlatır. Bu adam bir dizi ilginç rastlantı sonucu varlığından haberdar olmadığı kızıyla karşılaştı. Ona âşık oldu ve yine bir dizi rastlantısal olaya neden olarak kızının ölümüne yol açtı. Gerçekçi bir kişi olan Faber, öyküde sadece şans kurallarının etkili olduğunu kabul ediyordu.

"Olayların böyle cereyan etmesi için tek bir rastlantı olmadığını kabul ediyorum. Bunlar bir rastlantılar dizisiydi... Olağan olmayan olayların arada bir olması, yüksek bir gücün varlığına işaret değildir.

Olağan olmayan bir olay meydana geldiğinde şaşırmanın, hayrete düşmenin ya da birtakım mistik nedenler aramanın hiçbir nedeni yoktur."

Çok az insan Frisch'in anlattığı olaylarda bu kadar gerçekçi davranabilir. Ancak Faber haklı olabilir. Her matematikçi, olayların rasgele dağılımının bir küme etkisi oluşturduğunu bilir.Tıpkı bir keke rasgele dağılan kirazların sonuçta kümeler halinde bulunuşu gibi (sağda). Halbuki insan soldaki resim gibi düzenli bir dağılım bekler. Bir matematikçi bu nedenle raslantı ya da küme etkisi karşısında şaşırmaz. Ancak onları önceden bilemez de!

Nobel fizik ödülü sahibi fizikçi Wolfgang Pauli, psikolog C. G. Jung ile birlikte, rastlantıların oluşumunu açıklamak için "eşzamanlılık ilkesi" deyimini kullandılar (üstte).

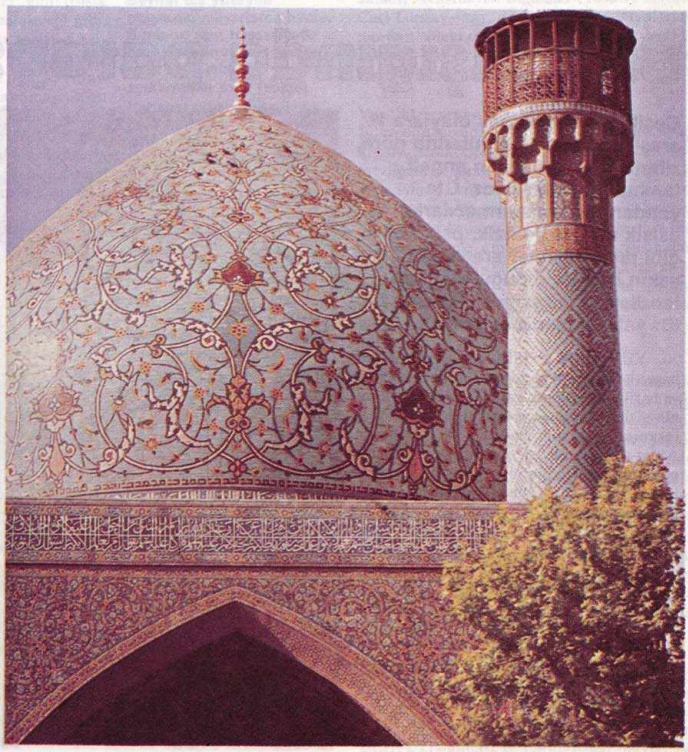

İran'ın Isfahan kentinde bulunan bir caminin dekore edilmiş kubbesi. Şekillerin ruhun edebi yolculuğunu simgelediği belirtiliyor. Evrenin soluğu gibi şekiller devamlı iplikler halinde kavisler oluşturur. Her şey buna bağlıdır. Çağdaş fizikçiler bu süreklilik düşüncesinin, rastlantılar olarak kabul edilen olayları açıklayabileceğini ileri sürüyorlar (sağda).

in "sırasallık" teriminin genişletilmiş bir ifadesi olarak kabul edildi.

Pauli'ye göre, rastlantılar, "izlenmeyen ilkelerin görünür izleri"ydiler. Jung rastlantıların, tek tek veya sıralar halinde ortaya çıksa da, bilinen fizik yasalarından bağımsız olarak işleyen ve çok az anlaşılabilen evrensel bir yaşamın görüntüsü olduğunu söylüyordu.

Pauli ile Jung ortaya attıkları eşzamanlılık ilkesinin telepati, kehanet ve rastlantıların evrendeki tek ve gizli bir gücün belirtileri olduğunu söylüyorlardı. Bu güç, kendi ilkesini insan yaşamını karmaşık bir hale getirmede kullanıyordu.

Kitaptaki olayı aynen yaşadı

Çağdaş düşünürler arasında rastlantı teorisini en kapsamlı şekilde yazan kişi, **Arthur Koestler**'dir. Koestler olayı, *"kaderin kelime oyunları"* deyimiyle özetliyordu. Koestler'e ilginç bir kelime oyunu 12 yaşındaki bir İngiliz öğrenci **Nigel Parker** tarafından anlatılmıştı. Olay şöyleydi:

Yazdığı garip öyküleri ile tanınan Amerikalı yazar **Edgar Allan Poe**, yıllar önce **Arthur Gordon Pym'in Serüvenleri** adında bir kitap yazdı. Öykü şöyleydi: Bay Pym bir gemide seyahat ediyordu. Gemi batınca, kurtulabilen 4 kişi bir botta uzun bir süre kalmak zorunda kaldılar. Sonunda, adı **Richard Parker** olan kamarot çocuğu öldürüp yemeye karar verdiler.

Uzun yıllar sonra, 1884'te Nigel Parker'in büyükbabasının kuzeni, Mignonette adında bir gemide kamarotluk yapıyordu. Gemi battığında kurtulan 4 kişi günlerce bir sandalda kaldılar. Sonuçta bu 4 kişiden 3'ü, içlerinde en gençleri olan kamarotu öldürüp yediler. Kamarotun adı Richard Parker'dı!

Böylesine garip ve anlamlı olayların çokluğu akla bir soru getiriyor. Acaba bunlara yalnızca rastlantılar olarak bakılabilir mi?

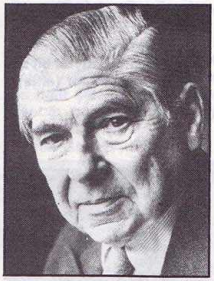

Arthur Koestler, rastlantının bilimsel açıklamasını yapmak için yoğun araştırmalar yaptı. Rastlantı olaylarını açıklamak için "kaderin kelime oyunları" terimini kullanan da odur (üstte).

Tesadüfler, bilim adamları tarafından inceleniyor. Sayfa 798'de.

Bilim ışığında parapsikoloji

Çeşitli parapsikolojik olaylara ve araştırmacıların bulgularına göre, zihnin, zaman-mekân engeli tanımadığı anlaşılıyor. Öte yandan bazı araştırmacıların, psişik olaylar ile fizik, psikoloji gibi diğer bilimler arasında çok yakın ilişkiler olduğu şeklinde teorileri var. Aşağıdaki yazıda bu tür yaklaşımlar inceleniyor.

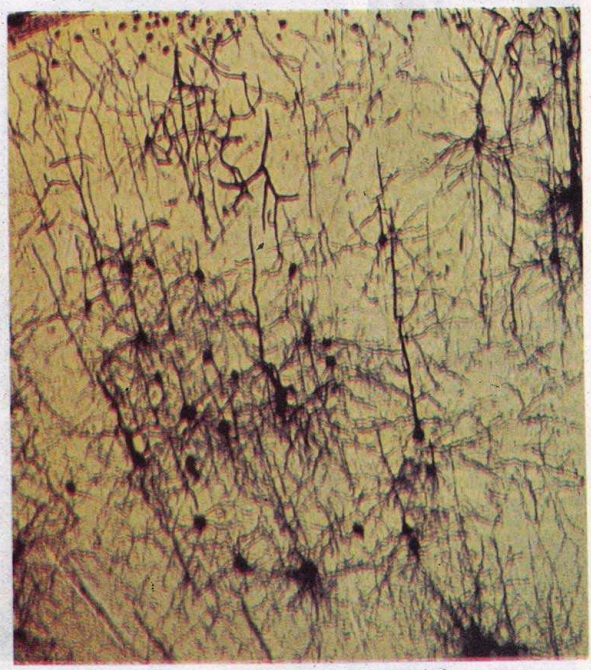

20. YÜZYILIN PSİŞİK araştırmacılarının başarılı araştırma ve çalışmalarıyla esrarengiz ve harikulâde olarak kabul edilebilecek evrenin gizleri yavaş yavaş çözülüyor. Bu evrene insanın "mikrokozmosu" da denebilir. Atom-altı evrenin özleri ya da öğeleri, insanın günlük yaşamına bile giren bazı alanların dikkatinden kaçıyor. Öyle ki, bu öğeler, aslında bir dizi matematik olasılıklar ağı içinde birbirleriyle yakından bağlantılı. Bu ağı belirleyen de rölativite yasaları ile kuantum fiziğidir.

Fizikçiler, medyumlar ve mistikler

Öte yandan, fizikçilerin "gerçeğin" niteliğine ilişkin görüşleri ile medyumların ve doğu-batı mistiklerinin yaklaşımları arasındaki benzerlikler giderek artıyor. Dolayısıyla birçok araştırmacı, fizikçilerin, medyumların ve mistiklerin görüşleri arasında belirli bir uyum olduğunu vurguluyor. Buna örnek olarak bazı kişilerin şu ilginç sözleri verilebilir:

Fizikçi Sir **Arthur Eddington:** *"Dünyanın esasını, zihnin esası belirler."* Mistik **Evelyn Underhill:** *"Vermek ve almak ilkesi, insanın bilinci ile onun dışındaki dünya arasında sürer gider."* Fizikçi **Louis de Broglie:** *"Uzay çağında, geçmişi, şimdiyi ve geleceği oluşturan her şey insana verildi."* Medyum **Eileen Garrett:** *"Evrenin sonsuzluğu içerisinde, zaman ve uzay arasında hiçbir fark yoktur."* Zen üstadı **Dogen:** *"Zamanın geçtiğine inanılıyor. Genel görüşe göre zaman olduğu yerde kalır. Bu düşünce, zamanın geçişi olarak adlandırılıyor. Ama yanlış bir düşüncedir. Bu tür bir görüşe göre zaman geçiyor gibi görünse bile onun nerede sabit kaldığı anlatılamaz."*

Arthur Eddington bilimsel araştırma sonuçlarının, insanın giderek kendini keşfetmesinde büyük bir rol oynadığına inanıyor (altta).

Çağdaş fiziğin açıklaması

İnsanın, günlük yaşamında egemen olan beş duyusu, gerçeğin sadece bir görünümünü yansıtır. Bu, insanın fiziki varlığı için gerekli olan bir tür model olarak kabul ediliyor. Çağdaş fizikçi "gerçeği" açıklarken duyusal olmak yerine, çok daha değişik bir yol izliyor. O, nesnelerin, kütlelerin, konumların ve geçmişe, şimdiye ve geleceğe ilişkin doğrusal zamanın üzerinde durmak yerine kalıplar, alanlar ve zamanın bölünmezliğine daha çok önem veriyor. Bireysel yaklaşımlar yanıltıcı olabilir. Fizikçi, bu görüşten hareket ederek deney yolunu izler. Bu deneyler ona, doğaya yeni bir bakış açısı, teorilerini güçlendirme ya da teorilerini yenileme ve geliştirme olanağı kazandırır. Burada sağduyu ile bilimin ortak bir yaklaşımı söz konusudur.

Bir tıp adamı, psikolog ve aynı zamanda bir psişik araştırmacı olan **Lawrence Le Shan**, bu tür görüşleri sistematik bir hale getirdi. Birtakım yeni deyimler kullandı. Sözgelimi, "Duyumsal gerçek" (SR) ifadesini duyumlar ile ilgili görüşler için önerdi. "Durugörür gerçek" (CR) ifadesini de durugörü medyumlarının dünya görüşlerini açıklamak için kullandı. Çalışmaları sonunda, "CR" ile çağdaş teorik fizikçilerin görüşleri arasında temelde bir çelişki olmadığını açıkladı. Aynı şekilde, CR ile çağlar boyunca dünyaya ilişkin çeşitli görüşler ortaya koymuş olan mistikler arasında da bir ayrılık olmadığını savundu.

Zaman ve uzaklığı tanımadan...

Öte yandan bazı görüşlere göre de, telepati,

durugörü, psikometri, kehanet gibi psişik olaylar "CR" teorisi ile incelenebileceği gibi, kuantum mekaniği ve rölativite teorileri açısından da ele alınabilirler. Bu görüşleri öne süren kişiler, uzay ve zaman ile ilgili kavramların normalötesi alanda da ele alınmasıyla bu tür teorilerin bir anlam kazanacağını vurguluyorlar. Öte yandan böyle bir yaklaşımın benimsenmesi için uygun bir zeminin olduğu da savunuluyor. Sözgelimi, duyarlı bir kişi, zaman ya da uzaklık gibi olgulardan etkilenmeksizin birtakım bilgiler edinebilecek yetenektedir deniliyor.

Beyinden beyine

Hollandalı medyum **Gerard Croiset** (Bkz. sayfa 712), 1 ay sonra karşılacağı bir kişi ile birlikte deneyimleyeceği bir olayı tüm ayrıntılarıyla önceden haber vermişti. 1 Şubat'ta

Beynin dış yüzeyini oluşturan milyarlarca hücre. Bunların aşırı hassasiyeti, bazı kişilerin ruhsal tesirleri nasıl algıladıklarını açıklayabilir mi ? (solda) Kehanet olaylarında fiziki uzaklık olgusunun, sonsuz denebilecek kadar uçsuz bucaksız olduğu belirtiliyor. Sözgelimi 1 Şubat'ta gerçekleşecek bir olay, 6 Ocak'ta önceden söylendiğinde, iki tarih arasındaki fark sadece 4 haftadan ibaret değildir. Bir görüşe göre aradaki fark, tam 67 milyon km'dir. Çünkü Dünya, uzayda belirtilen süre içinde bu kadar yol alacaktır (altta).

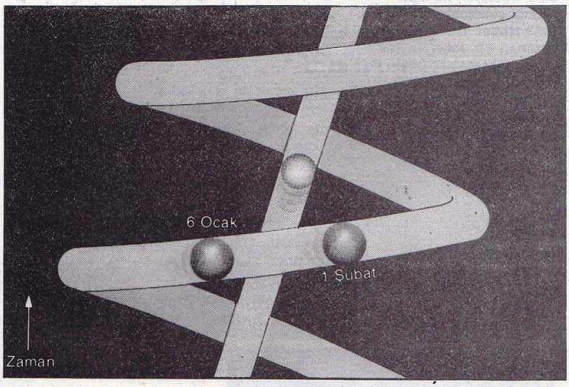

Bayan M. ile karşılaşacağını, 6 Ocak'ta söyledi. Bu olayda beyinden beyine, bir tür mental-radyo yayınının söz konusu olabileceği belirtiliyor. DARKMALT

Yani bu bilgi Croiset'in hafızasında vardı ve 1 ay sonra belirtilen günde Croiset'in beyin dalgaları aracılığıyla Bayan M.'ye ulaşacaktı. Fakat burada şunun da gözönüne alınması gerektiği vurgulanıyor. Yapılan hesaplamaya göre, 1 Şubat'ta Bayan M., Croiset'in 6 Ocak'ta bulunduğu konumdan, Dünya'nın Güneş çevresindeki dönüşünden ötürü, tam 67 milyon km uzaktaydı. Bu olaydaki kehanet olgusunu zihnin gücü ile açıklayan kişiler, zihnin uzay ve zaman ile sınırlanamayacağını öne sürüyorlar.

Öteki dünya mı, bilinçaltı mı?

Bir durugörü olayındaki psişik işlev ile kuantum mekaniğinin alanları arasındaki benzerlik, hangi noktadadır? Çok ilginçtir, bu konuya ilişkin ilk adımlar, 19. yüzyıl bilim anlayışının yıkılmak üzere olduğu bir dönemde atıldı. O yıllarda, dünyanın en önde gelen psikologları olan Amerikalı **William James,** Avusturyalı **Sigmund Freud** ve İsveçli **Carl Gustav Jung,** duyular tarafından algılanan bir "öteki dünyayı" araştırıyorlardı. Bu, insanın düşüncelerini ve eylemlerini gizlice etkileyebilen bilinçaltının dünyasıydı.

Tıp eğitimi de görmüş olan, Amerikalı parapsikolog Lawrence Le Shan (altta). Özellikle medyumlar ve psişik yetenekleri olan kişiler ile ilgili çok titiz çalışmalar yaptığı biliniyor. İncelediği medyumlardan biri de Eileen Garrett idi.

Yeni bir zaman birimi

Bilim dünyasında haklı bir ün kazanmış bu üç kişi de, (özellikle James ve Jung), ruhun bilinmezliğine ve karanlığına bir ışık getirebilmek amacıyla paranormal olaylar ile yakından ilgilendiler. Amerikan psikolojisinin babası olarak kabul edilen James, psişik olaylara bir açıklık getirme amacıyla yaptığı çalışmalar sırasında "block evren" adını verdiği bir kavram ortaya attı. Bu, kişinin içinde bulunduğu o anda deneyimlediği her şeyi anlatan çok küçük bir zaman birimini ifade ediyordu.

Toplu bilinçaltı

Sonraları fizikçi **Wolfgang Pauli** ile eşzamanlılık ilkesi üzerine ortak çalışmalar yapan Jung ise, "toplu bilinçaltı" olgusunu ortaya koydu. Bu görüş bazı bakımlardan, James'in "psişik depo" ya da insanın tüm deneyimlerinin bir yere kaydedildiği şeklindeki görüşleriyle büyük benzerlikler gösteriyordu. Bununla birlikte toplu bilinçaltının pasif bir işlevi yoktu. Aksine son derece aktif olabiliyordu. Öyle ki yaratıcı bir niteliği bile vardı. Jung, bu aktifliğin, insanın rüyalar görmesi, çeşitli mitler ve dinler yaratması, hatta sanatsal bir üretim yapması şeklinde açığa çıktığını öne sürüyordu.

Irksal hafıza

Sonradan bu toplu bilinçaltı olgusuna, insanoğlunun "ırksal hafızası" adı da verildi. Hatta bu teoriyi, rüya analizleri, mitlerin giderek çoğalması ve paranormal olaylar ile desteklemeye çalışanlar da çıktı. Burada sanki zaman ve mekân dışı var olan bir ruh varlığı söz konusuydu. Tıpkı okyanusun ortasındaki bir ada gibi, her beşeri zihin, diğer tüm bilinçlerden soyutlanmış durumdaydı (bir ada ile ona en yakın kara parçası örneğinde olduğu gibi).

Fakat tüm beşeri zihinler, birbirlerinden soyutlanmış gibi görünüyorlarsa da, onları birbirine bağlayan çok kuvvetli bir bağ vardı. İşte bu, o ada ile, diğer kara parçalarını birbirine bağlayan okyanusun kendisiydi (yani, adalar ile diğer tüm karaparçaları arasında üstten hiçbir bağlantı yok, fakat alttan okyanus ile tümü birbirine bağlantılı). Bu örnek Jung'un teorisine uyarlandığında, insanlar arasında bilinç düzeyinde herhangi bir ilişkinin olmadığı söylenebilir. Bu ilişkiye ancak ruhsal varlığın derinliklerinde, belki de bilinçaltı düzeyinde rastlanabilirdi. Jung bu konuya ilişkin şöyle diyordu:

"Bilinçaltının niteliği ile ilgili araştırmalarımız sırasında varabildiğimiz en derin yer, insanın artık bireyselliğinin olmadığı bir nokta-

dır. Burada bireysellik olmadığından bilinç de yok. Fakat bu noktada, giderek genişleyerek diğer bilinçaltları ile bağlantı kuran bir bilinçaltı zihin, söz konusu. Burada sanki her bilinçaltı diğeri ile özdeşleşiyor. Yani, hepimiz aynı oluyoruz."

Psikoloğlar, Jung'un bu görüşlerini anlamaya çalışıyorlar. Başlıca ilgi alanları, insan doğasına ilişkin bugüne kadar önemsenmeyen sorular ve daha da önemlisi toplu bilinçaltının nerede olduğudur. Ayrıca insan varlığı ile ilgili teorileri inceleyerek toplu bilinçaltının yasalarını ve işlevini tam olarak bulmak amacındalar.

DARKMALT

Teorik fizikçilerin çalışmaları

Öte yandan teorik fizikçiler de, atom-altı çeşitli parçacıklarını, kendilerine özgü yasalarını ve işlevlerini keşfetmeye çalışıyorlar. Bazı araştırmacılar, fizikçilerin bu uğraşları ile psikologların ve psişik araştırmacıların ruhun yapısını araştırmaları arasında büyük benzerlikler olduğunu savunuyorlar. Toplu bilinçaltının gerçek yapısının da, ancak bu tür benzer çalışmalar ile keşfedilebileceğine inanıyorlar.

Bilgisayara benzeyebilir

Araştırmacılar, çeşitli sorular ile karşı karşıya olduklarını belirtiyorlar. Sözgelimi, eğer toplu bilinçaltı, insanın tüm deneyimlerinin kaydedildiği ya da depolandığı bir yer ise, burada tıpkı bir elektronik bilgisayarda olduğu gibi her bireye özgü bir "program" mı söz konusu? Eğer böyleyse, birtakım ruhsal yetenekleri olan duyarlı kişiler, öteki dünyadaki varlıklar ile ilişkiye geçip onların "programlarını" mı harekete geçiriyorlar?

Sinir hücreleri ile ilgili yaptığı çalışmalardan ötürü, 1963 Nobel Tıp Ödülü'nü kazanan Sir John Eccles. Onun çalışmaları, beyin ile zihin arasında karşılıklı bir etkileşim olduğuna ilişkin teorileri, oldukça güçlendirdi (üstte).

Depo gibi

Rosemary Brown, Lizst'in, **Chopin**'in ve **Beethoven**'in yeni eserlerini bestelerken (Bkz. sayfa 450) ya da **Luiz Gasparetto** (Bkz. sayfa 497), **Picasso**'nun ve **Toulouse-Lautrec**'in yeni resimlerini yaparken acaba toplu bilinçaltında kaydedilen bir "program" mı kullandılar? Eğer bu yaklaşımı doğruysa, program ünlü kişilerin sadece yaşamlarını değil, aynı zamanda onların müzik ve sanat teknikleriyle, anılarını, hatta kişiliklerini de içeriyor. Bu yaklaşımı benimseyen araştırmacılar, şöyle bir sonuca varıyorlar:

"Eğer toplu bilinçaltı, insanların kişiliklerinin ve yaşamlarının kaydedildiği bir depo ise, medyumların verdikleri çeşitli bilgilerin,bu birikim ile temasa geçmenin bir ürünü olduğu muhakkaktır."

Beynin yapısı

İnsan zihninin, "etkileyen" ve toplu bilinçaltı tarafından da "etkilenen" bu görünüm, araştırmacıları zihin-beyin ilişkilerini incelemeye yöneltiyor. Aslında bu ilişkinin işlevi, uzun bir zamandır zihinleri meşgul ediyor. Beynin ve kasları kontrol eden sinir hücrelerinin nasıl bir işleve sahip olduklarını inceleyen kişilerden biri de, dünyaca ünlü fizyolog Sir **John Eccles**'tir. Onun teorisine göre, beyin, çok sayıda sinir hücresinin oluşturduğu bir yapıya sahiptir.

A'nın beyninden B'ninkine

Eccles, ayrıca, mental enerjinin çok küçük bir

Olağanüstü bir çabuklukla, şimdi hayatta olmayan ünlü ressamların yeni eserlerini çok sayıda tanık önünde üreten ressam medyum Luiz Gasparetto. Bu seanslar sırasında kendi normal kişilik "programını" kendiliğinden işleyen bir mekanizma ile terk edip, yerine ölmüş olan sanatçının "programını" mı kullanıyor? (solda)

1973'te ölen ünlü İspanyol ressamı Pablo Picasso. Olağanüstü dehasını öldükten sonra da medyum Luiz Gasparetto aracılığıyla yaptığı resimlerle sürdürdüğü ileri sürülüyor (sağda).

bölümünün zihin tarafından yönlendirilmesiyle psikokinezi olaylarının oluştuğunu da belirtiyor. Ona göre burada binlerce sinir hücresinin,zincirleme oluşturdukları bir tepkime söz konusu. Eccles, buradan hareket ederek, bazı normalötesi olayları kapsayan ortak bir teori de geliştirebileceğini öne sürüyor. Eğer bir A zihni ile bir B zihni, zamansız bir toplu bilinçaltının derinliklerinde birbirleriyle bağlanırlarsa, A'nın beynine gelen duyumsal veriler B'nin beyninde görsel olarak yüzeye çıkacaktır.

Satranç ustası David Levy ile mücadele eden bir bilgisayar. Bilgisayarlara yeni programlar yükleyerek onların yeteneklerini geliştirmek mümkün. Benzer şekilde bir "program" değişikliği ile de psişik yetenekleri olan kişilerin gizemli yetenekler ve bilgiler edinmelerinin mümkün olduğu ileri sürülüyor (en üstte).

Kütleleri olmayan parçacıklar

Çeşitli araştırmacılar kuantum mekaniğini, normalötesi olayları da kapsayacak şekilde genelleştirme girişiminde bulunuyorlar. Bunlardan biri olan **Martin Ruderfer**, "neutrino" nükleer reaksiyonlar sırasında ortaya çıkarlar ve uzaya dağılırlar. Ruderfer, bu "neutrino denizi"nin psişik olayların oluşmasına neden olabileceğini öne sürüyor.

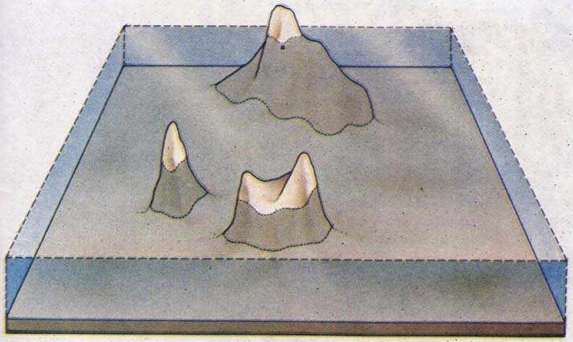

ların üzerinde duruyor. Neutrinolar elektrik ile yüklü olmayan parçacıklardır. Daha açık bir deyişle kütleleri yoktur. Çok nadir olarak, madde ile reaksiyona girerler. Ruderfer'e göre neutrinoların davranışları tıpkı hayaletler gibidir. Her saniye, milyarlarca neutrino hiçbir engel tanımaksızın dünyanın içinden geçer gider. Yıldızlararası uzay neutrinolar ile doludur. Genellikle yıldızlarda oluşan

Işıktan hızlı parçacıklar

Matematikçi **Addian Dobbs** da iki-boyutlu bir zaman modeli öne sürüyor. Ayrıca "psitron" adını verdiği ve ışıktan çok daha hızlı seyreden parçacıkların varlığından söz ediyor. Dobbs'un teorisine göre, psitronların hızı, ışık hızının altına asla düşmüyor. Psitron teorisi ile telepati ve kehanet olaylarının ardındaki gizemin çözülebileceğine inanıyor.

Tüm bu teori ve yaklaşımlara rağmen, esasında hâlâ başlangıç noktasındayız.Normalötesi olaylara kuantum fiziği açısından yaklaşanlar, yakın bir gelecekte yeni Einsteinlar'ın ya da Newtonlar'ın ortaya çıkmalarını bekliyorlar. Onların, normalötesi olayları da kapsayan daha genelleştirilmiş bir kuantum mekaniği geliştireceklerine inanıyorlar. Belki de bu şekilde normalötesi olaylar yepyeni bir kimlik kazanacak ve bunlara ilişkin son derece değişik yaklaşımlar ile kavramlar ortaya atılacak.

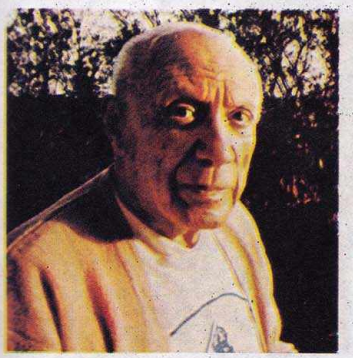

Jung'un insan zihinleri arasındaki karşılıklı etkileşim görüşünün sembolik bir anlatımı. İnsanların bilinçli zihinleri tıpkı okyanustaki adalar gibi birbirlerinden ayrıdırlar. "Yüzeyin" altında her bireyin kendine özgü bir bilinçaltı vardır. Bunlar görünürde birbirlerinden soyutlanmıştır ve en alt düzeyde toplu bilinçaltı ile birbirlerine bağlıdırlar. Bu yukarıdaki çizimde okyanusun tabanı ile sembolize ediliyor (üstte).

DÜNYANIN GİZEMLİ YERLERİ
Kapadokya/Türkiye

Bir başka boyut

Çeşitli bilimadamları tarafından, diğer boyutlara ilişkin teoriler geliştiriliyor. Hatta bazı normalüstü olaylar ile diğer boyutlar arasında bağlantı kuranlar da var.

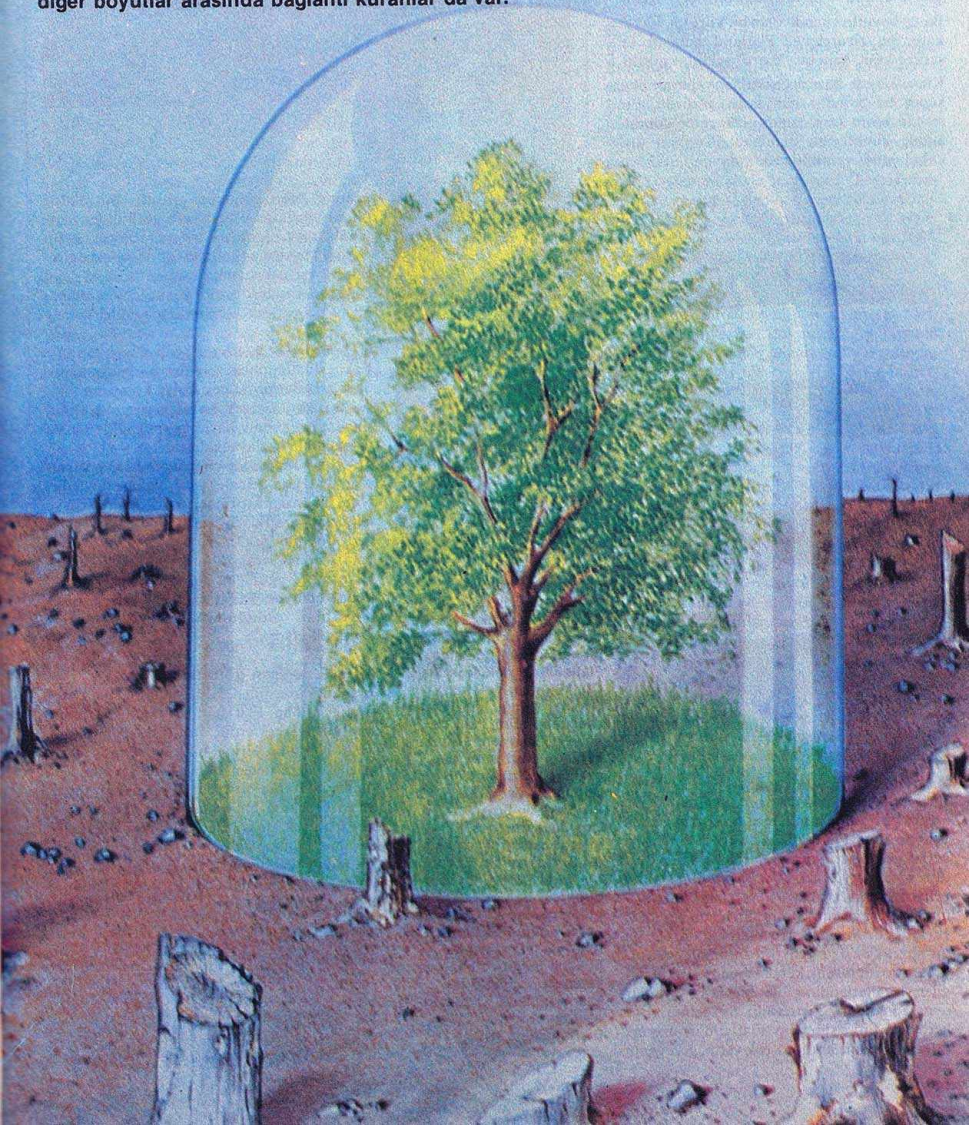

YAKLAŞIK 100 YIL ÖNCE **Reverend Edwin Abbott, Flatland: Birçok Boyutların Çekiciliği** adında bir kitap yazdı. Flatland iki boyutlu bir dünya idi. Burada çok çeşitli geometrik şekillerden oluşan varlıklar yaşıyordu. Flatland'daki yaşam, gezegenin sakinlerinden biri olan "kare"nin ilginç bir olay yaşadığı güne kadar son derece sakin ve sessizdi. O gün Flatland'a dış uzaydan bir "şey" geldi.

Bu üç boyutlu vücudu olan bir küre idi. Fakat kare, bu ziyaretçiyi, Flatland anlayışı ile sadece kesit, yani bir "daire" şeklinde gördü.

Küre, karede bazı değişiklikler yaparak onu kendi üç boyutlu dünyasına götürdü. Bir zaman sonra kare, kendi gezegenine döndüğünde kimse ona inanmadı. Toplum dışı kabul edildi ve cezalandırıldı.

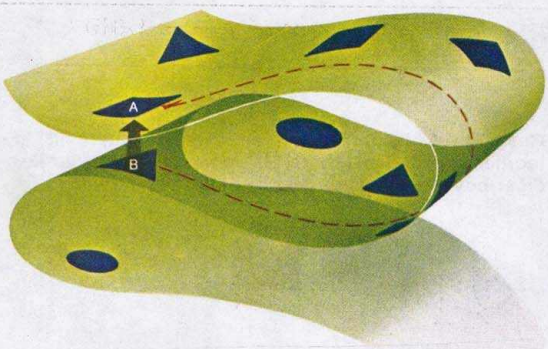

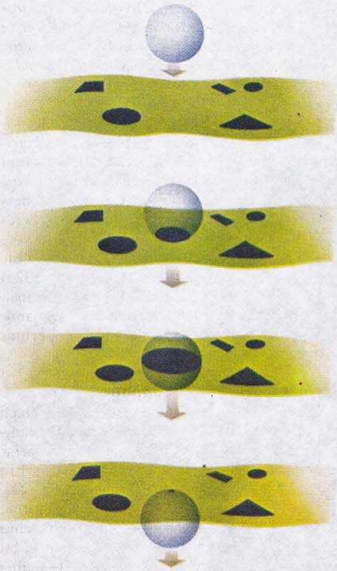

2 boyutlu dünyada yaşam

Bir Flatlandlı olmak nasıl bir duygudur? Kuşkusuz bizim dünyamız bize ne kadar gerçek geliyorsa, bir Flatlandlıya da kendi dünyası o kadar gerçek geliyordu. Herhalde o hep aynı düzeyde, ileriye, geriye ya da yanlara gidip geliyor olmalı. Fakat öte yandan "yukarısının" ve "aşağısının" onun için hiçbir şey ifade etmediği de kesin. Zaten Flatland dilinde bu tür sözcükler de büyük bir ihtimalle yoktu.

Üç boyut insanı, kendi evrenine ilişkin bilgileriyle Flatlandlılar ile birtakım oyunlar oynayıp onları şaşırtabilir. Sözgelimi, eline herhangi bir cisim alıp Flatland'ın üzerine tutabilir. Cisme arkadan ışık verip, gezegenin üzerine onun gölgesini yansıtır. Bu şekilde oluşan, hızla şekil değiştiren görüntüler Flatlandlılar için oldukça korkutucu olacaktır. Bu durum kuşkusuz Flatland folkloruna da girecek ve bu ışık oyunlarından, "sürekli şekil değiştiren ve birdenbire kaybolabilen olağanüstü bir yaratık" şeklinde söz edileek.

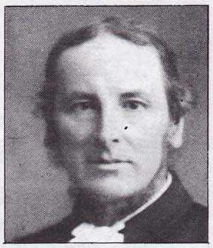

Reverend Edwin Abbott (üstte), Flatland adlı öyküsünde, daha yüksek boyutlardan gelen bir ziyaretçinin iki boyutlu bir dünyada neden olduğu karmaşayı ele alıyor. İki boyutlu Flatland dünyasında yaşayan varlıklar geometrik şekilliydiler (solda). Bir gün üç boyutlu bir dünyadan bir varlık (küre) gelince, Flatlandlılar çok şaşırdılar. Çünkü onların dünyası iki boyutlu olduğu için kürenin sadece kesitini, yani bir daire görüyorlardı. Bu daire küçülüp büyüyerek hep şekil değiştiriyordu. Sonunda kayboldu. Flatland, üç boyutlu uzayda, katlanmış bir mekân olabilirdi (en üstte). Bu bakımdan bir Flatlandlı (A) ile bir diğeri (B) aslında birbirlerinden çok uzakta bulunuyorlar (çizimde nokta nokta belirtilen). Eğer A'nın doğal yapısında üçüncü boyutu algılama yeteneği olsaydı B ile karşılaşabilirdi. O zaman bu olay onlar için bir Duyu Dışı Algılama (DDA) olacaktı.

Uçandaireler 4. boyuttan mı?

Fakat Flatlandlılar, bu tür bir olaya tanık olan arkadaşlarına pek kolay kolay inanmayacaklardır. Gerçek bir olay yaşamış olmasına rağmen onu hayal görmüşlükle ya da yalancılıkla suçlayacaklardır.

İşte, günümüzde çoğu uçandaire gözlemcisinin başına gelenler aşağı yukarı böyledir. Nitekim bazı araştırmacılar uçandairelerin ve içindeki yaratıkların, uzayın dört ve daha fazla boyutlu mekânlarından üç boyutlu dünyamıza yansıyan görüntüler olduğunu düşünüyorlar. Bugün, bu tür boyutların varlığı kabul ediliyor. Fakat sadece bunların nasıl mekânlar olduğuna ilişkin tahminler yapılabiliniyor.

Sürekli değişen görüntüler

Flatland üzerinden küre şeklinde bir cisim geçtiği zaman, Flatlandlılar, onun sadece bir kesitini göreceklerdir. Bu, disk şeklinde bir kesittir. Bunun yerine, bir küp ise daha farklı görünümlere neden olur. Aynı şekilde dördüncü boyuttan bizim üç boyutlu dünyamıza gelen herhangi bir cisim ya da yaratık, çok farklı bir şekilde görülecektir. Tıpkı Flatland'da olduğu gibi, o da sürekli şekil değiştirecektir, aniden kaybolacak ya da ortaya çıkacak, hatta küçük parçalara bile ayrıldığı izlenimini bırakacaktır.

Üst düzeyde yaklaşımlar

Einstein, rölativite teorisinde, eğimli uzay, zaman yolculukları ve kara delikleri ortaya koyuyor. Bu öngörülerin bazılarının doğruluğu ve geçerliliği onaylanıyor. Fakat bunlar o kadar üst düzeyde yaklaşımlar ki, birçok kişi tarafından tahayyül bile edilemiyorlar.

Başka bir boyuttan mı geldi?

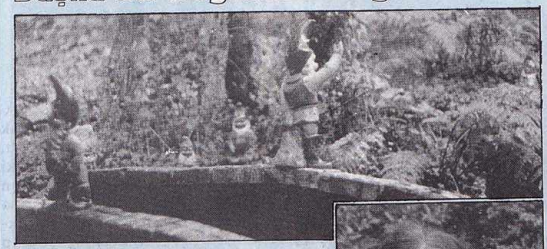

İngiltere'nin Devon yöresinde yaşayan Bayan **Ann Atkin** 1977 yılında, bir gün evine doğru yürüyordu. Birden karşısında birkaç cüce belirdi. Bunlardan biri Atkin'e telepatik bir mesaj verdi. Mesajın dostça bir içeriği vardı: *"Doğa ile uyum sağlamak zorundasınız. Aynı uyumu kendi kendinizle ve birbirinizle de oluşturmalısınız. Artık doğaya ve bize zarar vermekten vazgeçiniz!"*

Cüce ayrıca, istekleri doğrultusunda bir derneğin kurulmasını da diliyordu. Bayan Atkin bunu gerçekleştirdi ve kurduğu derneğe "Uluslararası Gnome Kurumu" adını verdi.

Sonradan Gnome olayını tümüyle Atkin'in uydurduğu söylendi. Belki de bu cüceler başka bir boyuttan gelen ziyaretçilerdi... DARKMALT

İnsanlar bu konuların üzerinde düşünmeyi genellikle bilim adamlarına bırakıyorlar. Çünkü gerçekten, zaman yolculuğu ya da kara deliklerin içeriği alabildiğine geniş. Bu da, en azından şimdilik belirli bir anlayışa ulaşmada güçlük yaratıyor.

Binlerce yıllık bilgiler

"Amerika'nın Uyuyan Kâhini" adıyla anılan **Edgar Cayce** da (Bkz. sayfa 321), yetenekli bir durugörü medyumu olarak kabul ediliyor. Cayce, belirttiğine göre binlerce yıl önceye uzanan geçmiş yaşamlarını hatırlıyordu. Bu sayede Atlantis ve eski Mısır uygarlıklarına ilişkin çok sayıda bilinmeyen bilgiler naklettiği öne sürülüyor. Gördüğü vizyonlar ve naklettiği bilgiler arasında, öbür dünyanın yapısı ve özellikle de ruhların dünyada, yeniden bedenlenmeden önce geçirdikleri deneyimlerin olduğu belirtiliyor.

Polise yardım ediyor

Bir diğer durugörü medyumu da Hollandalı **Gerard Croiset** (Bkz. sayfa 712). O da, sahip olduğu yeteneği, özellikle polise yardımcı olarak değerlendiriyordu. Birçok cinayet suçlusunun ve kayıp çocukların Croiset'in durugörü yeteneği ile bulunduğu biliniyor. Croiset, şöyle diyor:

"İlk önce bir sis görüyorum. Bu sis tıpkı basılı bir kâğıdın üzerindeki noktalara benziyor. Bu 'birinci boyut'. Eğer kendimi tam anlamıyla çözmek istediğim olaya verirsem, bu noktalar çizgiler haline geliyor ve şekiller oluşuyor. Bu aşamada gördüklerim fotoğraflarda olduğu gibi, 'iki boyutlu'. Sonunda şekiller iki boyutlu olmaktan çıkıyor, hareket etmeye başlıyor. Bu aşamada kişileri, hareketlerini, çevrelerini ve renkleri tüm ayrıntılarıyla izleyebiliyorum."

Ruhsal arşiv

Bir şifacı-rahip olarak tanınan Çekoslovak **Frantisek Ferda**'nın da uzaktan şifa yöntemiyle teşhis ve tedavi yaptığı belirtiliyor. Ferda, bu yeteneği ile hastalığın neden kaynaklandığını tam ve doğru olarak saptayabiliyor. Hatta hastalık, hastanın geçmiş kuşaklarından geliyorsa, bunu anlayabiliyor. Yöntemini şöyle açıklıyor: *"Tedavi sırasında bana gerekli olan bilgileri edinmek için bir tür ruhsal arşive başvuruyorum. Bu arşiv, tüm geçmiş olayların ve düşüncelerin kaydedildiği olağanüstü bir bilgi alanı niteliğinde."*

Akaşik kayıtlar gibi

Ferda, tüm bu süreç boyunca, bir ses haricinde herhangi bir duyumsal algılamanın kesinlikle söz konusu olmadığını vurguluyor. Sözgelimi, Davis Cayce ve Croiset gibi herhangi bir şey "görmüyor". Sadece ona gereken bilgiyi veren bir ses duyduğunu söylüyor. Ferda'nın sözünü ettiği "arşiv" ise, belki bir anlamda "akaşik kayıtlar" (Bkz. sayfa 323) ile karşılaştırılabilir. Psikolog Dr. **Zdenek Rejdak** ise bu tür son derece geniş kapsamlı bir "bilgi alanının" öznel bir gerçek olduğunu öne sürüyor.

Zaman-mekân engeli tanımadan

Tüm bunlardan sonra şurası kesin ki, bazı insanlar zaman ve mekân engellerini tanımaksızın birtakım geçmiş bilgiler ediniyorlar ve bunları naklediyorlar. Bu tür bir alışverişin işlevi hâlâ tam olarak anlaşılabilmiş değil. Dr. Rejdak o "bilgi alanı" ile ilişkiye geçerek, geçmiş olayları yeniden yaratabilmenin mümkün olduğunu öne sürüyor. Ayrıca, bu konuya gereken önem verilip üzerinde çalışmalar yapılırsa, ruhlarla ilişki kurmaktan, gene doğmaya kadar birçok olayın açıklanmasında yeni bir anlayışa ulaşılacağına inanıyor.

Daha başka kanıtları da var

Bu mental ve psişik olayların yanı sıra, diğer boyutlar ile ilişki kurmanın daha başka kanıtları da olduğu belirtiliyor. Bir görüşe göre, cisimlerin kaybolmaları ya da ortaya çıkmaları ile benzeri psişik olayların "başka evrenler" varsayımı ile bağlantılı olduğu düşünülüyor.

Diğer boyutların somut kanıtları nelerdir? Sayfa 807'de.

80 yıldır tartışılıyor

Unutulmayan ışıklar

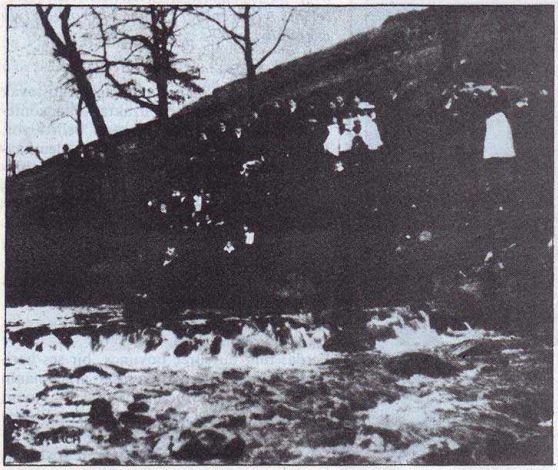

Mary Jones adlı bir kadın vaizin neden olduğu ve kutsal olduğu öne sürülen esrarengiz ışıkları daha önce inceledik (Bkz. sayfa 660 ve 701). Bu ışıkların sadece Jones'un bulunduğu yerde değil, başka yerlerde de birtakım olaylara neden olduğu belirtiliyor. Belki de tüm bunlar Bayan Jones'dan kaynaklanıyordu.

1905 YILINDA **Mary Jones**'un çevresinde dolaşan ışıklar, Galler'in kuzeybatı bölgesinde ilk kez görülmüyordu. **Barmouth Advertiser** gazetesi, 1800 yıllarında yayımlanan, Galler'le ilgili bir coğrafya kitabında şu öyküyü bulmuştu:

"1692 yılında ateşli bir buharın denizi geçtiği, Harlech yakınlarındaki kuru ot, mısır ve arpa yığınlarını tutuşturduğu, çimenleri bozduğu, ancak, insanlar bunların içinde olmasına rağmen insanlara zarar vermediği bildirilmiştir. Bu ateşli buhar, birkaç ay boyunca, genellikle cumartesi ve pazarları olmak üzere, gece, aynı yerden çıkıyor ve ilerliyordu. Bunu yok etmek ve uzaklaştırmak için tek çare, borazan ve trampet sesi çıkarmak veya silahla ateş etmekti."

Psişik Araştırmalar Kurumu (SPR) adına soruşturmayı yürütmekte olan **The Reverend Fryer**, 1869, 1875 ve 1877 yıllarında Kambriyum sahillerinde görülen mavi ya da beyaz ışıklarla ilgili yukarıdakine benzer -ancak daha az etkileyici- raporlar buldu.

Gal halkı 1904-1905 dine dönüş döneminde mezhep değiştirdi (üstte). Dine düşkünlükleri nedeniyle deliren bazı kişilerin tedavi gördükleri Denbigh Akıl Hastanesi (altta).

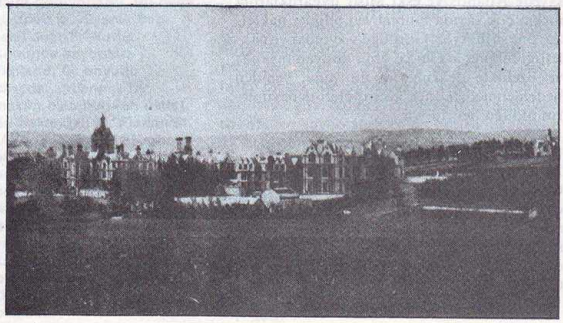

Araştırmalar yetersizdi

Belki de o tarihlerde, ışıklarla ilgili olarak daha ayrıntılı araştırmalar yapılmış olsaydı, 1905 yılında gerçekten neler olduğu belki daha iyi anlaşılabilirdi. Bu garip olayların ortaya koyduğu sorunlar pek çok olmasına rağmen, yapılan araştırmalar yeterli olmaktan çok uzaktı. Uçan bir ışık nasıl yakalanıp ölçülür ya da analiz edilebilir? Aynı şekilde, tanıkların ifadelerinin ne kadar güvenilebilir olacağını düşünüp, onların anlattıklarında ortak özellikler aranabilir.

Deneyle oluşturulan ışıklar

Daily Mail gazetesi, ünlü bir bilim adamının oğlu olan Bay **Redwood** adlı birini araştırma yapmak üzere gönderdi. Bu kişi, Egryn Kilisesi'nden yaklaşık 1,5 km uzağa, atmosferin elektriksel durumundan etkilenebilecek bazı cihazlar kurdu. Fakat şiddetli yağmur altında saatlerce beklemesine rağmen, fanusundan çıkan ışığın mucizevi olduğunu sanan, süretle bunun fotoğrafını çeken başka iki gözlemcinin ani saldırısı dışında hiçbir olumlu sonuç elde edemedi. Ancak bu deneye başlamadan önce yerlilerden biri onu uyarmış ve şöyle demişti: *"Bu gece ışığı göremeyeceksiniz, çünkü Bayan Mary Jones uzakta."*

"Ay kadar büyüktü"

Işıklara bütün kalbiyle inanan bir kadın, bir akşam kiliseye giderken çok büyük bir yıldız gördüğünü söylüyor. *"Neredeyse Ay kadar büyük ve mavimsi bir renkteydi."* Yıldız, iki saat sonra, kadın kiliseden çıktığında yok olmuştu.

Bazı kişiler de görmüyor

Işıkların var olduğu kabul edilirse, (ki bu konuda pek çok kanıt var) bunların nedeni ile ilgili akıllıca bir soru sorulabilir... Işıkların

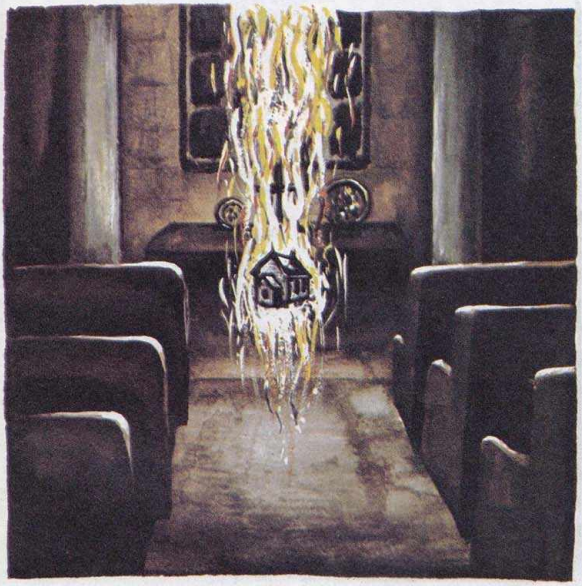

tamamıyla fiziksel olan yapısının aksine, bunların aynı anda bazı kişiler tarafından görülebildikleri, bazı kişiler tarafından ise görülemedikleri söyleniyor.

Hastaneye yatanlar da var

Yörede oturanların ışıklar konusundaki duyguları oldukça karmaşık görünüyor. Başlangıçta olaydan etkilenen ve heyecanlanan bazı kişiler, daha sonra bunu bir sorumluluk, bölge halkını alay konusu haline getiren bir sıkıntı olarak görmüşlerdi.

The Times şunu bildiriyordu: *"Dine aşırı düşkünlükleri nedeniyle Denbigh'deki Joint Counties Akıl Hastanesi'ne kaldırıldılar. Bunların bir veya ikisi hafif iyileşme belirtileri gösteriyor, ancak diğerlerinin genel durumu çok kötü."*

Bildirilmeyen çok sayıda olay var

Dini inançları güçlendirme toplantıları, gezici rahipler (evangelistler) ya da araştırma yapan gazeteciler olmasa da, her zaman yapılıyor. Ancak böyle bir deney geçiren kişilerin genellikle yalnızca çok küçük bir bölümü bunu açıklıyor. 1905 yılında, her zamankinin üzerinde bir oranda kişinin, bu olaylara inanmasının nedeni basının ilgisi ve dini duyguları canladırma konusunda bir heyecan dalgasının yayılmasıdır. Alışılmış olaylara ait pek çok diğer öykü, araştırmacılara ulaşmadı. Sözgelimi, SPR ilgilileri, bomboş bir tepenin yamacında daha önce hiç duyulmamış bir Gal ilahisi söyleyen bir koronun sesini duyan bir rahipten söz ediyorlardı.

Montgomery yöresinde de çeşitli kişiler, bir kilise servisinde çan sesleri, boş bir yolda şarkı sözleri ve açıklanamayan bir gök gürültüsü duydular.

Maesteg'ten bir rahip ise, genç bir kilise üyesine, kilisede dua ettiği sırada, kayıp olan babasının ölümünün aniden "malum" olduğunu anlatmıştı.

Muhtemelen 1935 yılının başlarında, adı bilinmeyen bir kadın da ateşten bir sütun gördüğünü, bunun altından Egryn Kilisesi'nin göründüğünü, daha sonra bunun iki parçaya ayrıldığını, düştüğünü ve daha sonra bir insan biçiminde yeniden şekillendiğini gördüğünü anlatmıştı.

"Hz. İsa'yı gördüm"

Benzeri bir deneyimi meyhaneye gitme alışkanlığından vazgeçemeyen yaşlı bir saz şairi yazmıştı. Kendisini "garip bir ülkede", çıldırmış hayvanların tehdidi altında buldu. İçinde bulunduğu kötü durumdan esrarengiz bir siluet tarafından kurtarılmış ve *"Hz. İsa'yı gördüğümü anladım"* demişti. İçkiyi bırakmış, dini inançları canlandırma çalışmalarında misyoner olarak görev almış ve eski içki arkadaşlarından pek çoğunu da bu şekilde etkilemişti.

Bayan Jones'un yönetimi sırasında, adı bilinmeyen bir kadının ateşten bir sütunla çevrilmiş uçan bir Egryn Kilisesi gördüğü rivayet olunmuştu. Bu, Galler'deki din değiştirme dönemi sırasında, meydana geldiği bildirilen normal ötesi olaylardan yalnızca biriydi (üstte).
Gemici nuru (St. Elmo's fire), şimşeğe benzeyen doğal bir olay. Bu, Mary Jones'un ışıkları konusundaki açıklamalardan biridir (sağda).
St. Tudwal'ın fener kulesinin parlayan ışığı mucizevi olarak kabul edilmiş olabilir (altta).

Işıkların başka açıklamaları

Mary Jones'la ilgili ışıkları değerlendirebilmek için çözülmesi gereken pek çok sorun var. O garip olaydan bu yana pek çok yıl geçti. Bu türde birçok olay olmasına rağmen, çoğu tarihsizdir ve SPR'ye bildirilenlerin çoğu da isimsizdir. Bu nedenle de değerlerini tayin etmek güçtür. Işıkların görüldüğü zamandaki iklim koşulları ve diğer yaşam faktörleri konusunda elde çok az bilgi var. Venüs'ün, gemici nurunun (St.Elmo's Fire), bataklık gazının, şimşeğin, fosforesanın, ateşböceklerinin ve St. Tudwal'ın fener kulesinin ışıklarının görünmüş olabileceği gibi muhtemel, çeşitli açıklamalar olmakla birlikte, konunun daha fazla araştırılması mümkün değildir.

Bu varsayımlardan herhangi birisi, özel bir olayın nedeni olmuş da olabilir, olmamış da olabilir. Yazarın Tal-y Bont'ta (Egryn'in yakınlarında bir köy) yaptığı bir tatil, Bayan Jones ya da onun olayıyla ilgili, o bölgedeki birkaç anıyı ortaya çıkardı. Yerel açıklamalar "tarlalarda fener taşıyan adamlar" ve "kırık cam üzerinde parlayan ay ışığı" şeklinde idi.

DARKMALT

Kanıtlar değerlendirilmeli

Olayın objektif değerlendirilmesinin tek yolu, gazetecilerin ve din adamlarının bağımsız tanıklığı ile olabilir. Bu tanıklık, normalin dışındaki olayların gerçekten de meydana geldiğini destekleyecek kadar güçlüdür. Bu normalötesi olayların pek çoğu, çeşitli şekillerde, esrarengiz bir şekilde ortaya çıkan parlak beyaz veya renkli ışıklardır. Işıkların göründüğü ve amaçlı bir şekilde hareket ettikleri kesin görünüyor. **The Guardian** gazetesi şöyle diyor: *"Görünüşe göre pek çok kanıt mevcuttur."*

Bu nedenle, eğer ışıklar, normaldışı hareketleri ile ortaya çıkmış veya ortaya çıktıkları görülmüşse, bu nasıl ve niçin oldu? Işıklar nereden geliyorlardı, hareketlerini ne yönlendiriyordu ve nereye gidiyorlardı?

Işıkları Jones yaratmış olabilir

Bu soruların kesin bir cevabı yoktur. Ancak, belki de bunu çözebilecek en iyi yaklaşım, ışıkların görünüşleri ve hareketleri ile ne elde ettikleridir. Bazı araştırmacılara göre bunun cevabı çok basitti. Bayan Jones'un kendi ihtirasları kendini Merionethshire'da dini yaymak için gönderilen bir aracı olarak kabul etmek ve kendi yerel kilisesinde başarılı bir misyonu idare etmekti. Işıklar onun şöhret aracı ve oldukça kapsamlı olan misyonerlik çalışmalarının temeli idi. Kendi imanının ışıkları yarattığına ve bunun da ona insanlara dinlerini değiştirtebilecek gücü verdiğine inanıyordu.

Tanrısal ya da doğal bir nedenle

Ancak eğer kanıtlar, normaldışı olmasına rağmen, ışıkların fiziksel olarak var olduğunu gösteriyorsa, bu durumun yalnızca iki şekilde açıklanabilmesi mümkündür. Ya Tanrı günahkârları kötü yoldan döndürmek için gücünü gösteriyordu, ya da olağanüstü ve daha çok doğal bir faktör ışıkların sorumlusu idi. Kısaca, gözle görülebilir, kontrol edilebilir bir olayın meydana getirilmesi, belki de, bilinçli veya bilinçsiz bir istekle yapılan bir hareketle, herhangi bir formda bir elektrik enerjisi meydana getirdi.

Işıklar artık görülmüyor

Mary Jones'un şiddetli arzusu, kendisine kumanda etme imkânı veren ışıkları çağırabilmiş de olabilir, çağıramamış da olabilir. Ancak bu hiçbir zaman öğrenilemeyecek. Dini duyguları canlandırma çalışmaları 1906 yılında etkisini kaybedinceye kadar, Mary Jones, misyonerlik çalışmalarına devam etti. Fakat Temmuz 1905'ten sonra ışıkların görüldüğü konusunda hiçbir bilgi yoktur.

Yaşamının son yılları belirsiz

Mary Jones'un bundan sonraki hayatı hakkında çok az şey biliniyor. Ancak anlaşıldığı kadarıyla evinde hiçbir zaman mutlu olamadı. Kocası 1909 yılında öldü. Daha sonra da hem kızı, hem de oğlu genç yaşta öldüler. Egryn Kilisesi Pazar Okulu'nda öğretmenlik yapmaya ve ara sıra dua toplantılarında görev almaya devam etti. 1936 yılındaki ölümüne kadar kilisenin yakınında tek başına yaşadı ve öldüğünde Dyffryn'de Horeb Mezarlığı'na gömüldü. Yaşadığı güç hayat sonunda, kısa ama yine önemli sayılabilecek ün ile, belki de elde ettikleri henüz tamamıyla unutulmadı.

Kuzey Galler'de, Dyffryn' deki Horeb mezarlığında Mary Jones'un mezar taşı. 1936 yılında yalnız ve unutulmuş biri olarak öldü. Işıklar onu çoktan terk etmişti (sağda).

Daha fazla bilgi için:

The Welsh revival of 1904, Eifon Evans, Evangelical Movement of Wales 1969.

Stars and rumours of stars, Kevin and Sue McClure, 1980.

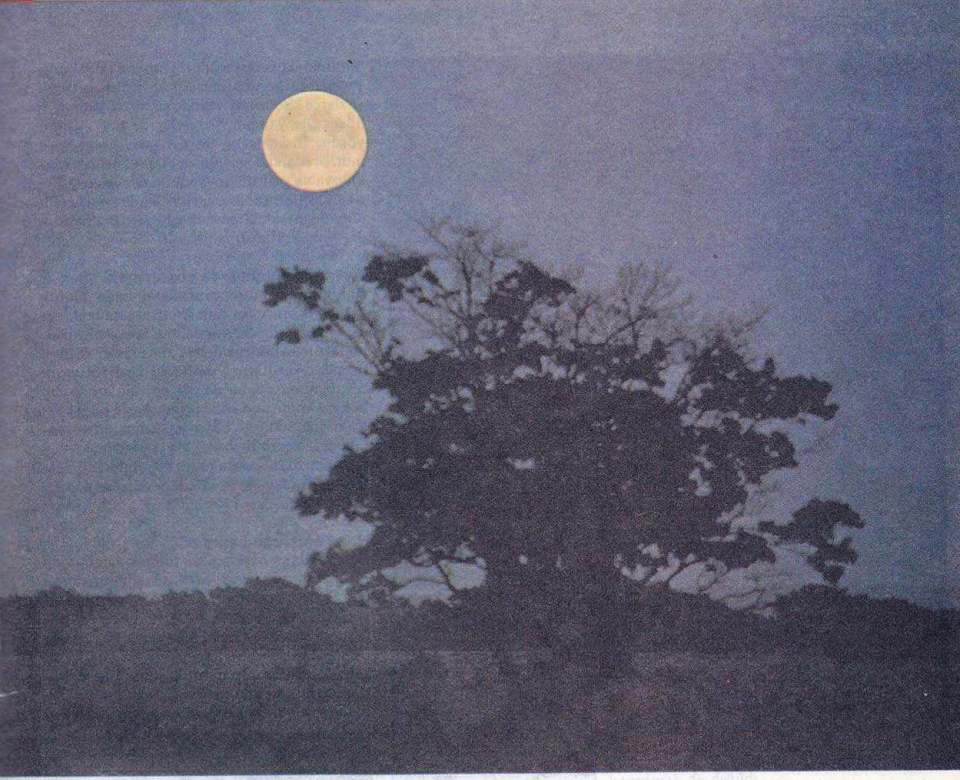

Ay'da gizlenen yaşam

Yüzyıllar boyunca Ay zihinleri hep meşgul etti. Son 15 yılda yapılan uzay araştırma programları ile Ay'ın gizemleri büyük ölçüde çözüldü. Fakat bunlara rağmen hâlâ bilinmeyen birçok nokta var. Sözgelimi Ay'ın ne zaman ve nasıl oluştuğuna ilişkin kesin bilgiler yok. Öte yandan Ay'da yaşayan ileri bir uygarlığın olduğunu bile düşünenler var. İşin daha da ilginç yanı, bu kişiler bazı Amerikan ve Sovyet bilim adamlarının Ay'da olup biten her şeyi bildiklerini, fakat Dünya'dan sakladıklarını da öne sürüyorlar. Aşağıdaki yazıda bu ilginç tartışmalar inceleniyor.

Amerikan ve Sovyet uzay programları uyarınca yürütülen yoğun ve pahalı araştırmalara rağmen, Ay, gizemini koruyor. Acaba, George H. Leonard ve Don Wilson adlı yazarların ileri sürdükleri gibi, Ay'da yabancılar var mı? (üstte)

AY, DÜNYA'NIN DÖRTTE BİRİ büyüklüğünde, sekizde biri ağırlığında küçük bir dünyadır. Krater adı verilen halkalar halinde üst üste yığılmış çıplak kayalardan oluşan çöl gibi bir yüzeyi vardır. Ay'ın küçük olmasına rağmen üstündeki dağların birçoğu, Everest Tepesi'nden daha büyük yüksekliklere ulaşır. İşte böyle sivri tepelerden oluşan sıradağlar, çıplak omurgalar gibi uzanır dururlar.

Ay'daki "denizler"

Bu dağ silsilelerinin arasında yüzlere kilometre boyunca uzanan çıplak ovalar vardır. İnsanın içine ürküntü veren bu kasvetli düzlükler, öylesine geniştirler ki, Dünya'mızdan çıplak gözle bile görülebilirler. Ay'a teleskoplarla bakan ilk gökbilimciler, bu yassı düzlükleri deniz sandılar. Bu karanlık alanlar günümüzde de hâlâ Sükûnet Denizi ya da Fırtınalar Okyanusu gibi adlarla anılırlar. Ne var ki, bu "denizler" kupkuru kayalardan oluşan birer düzlükten başka bir şey değildir.

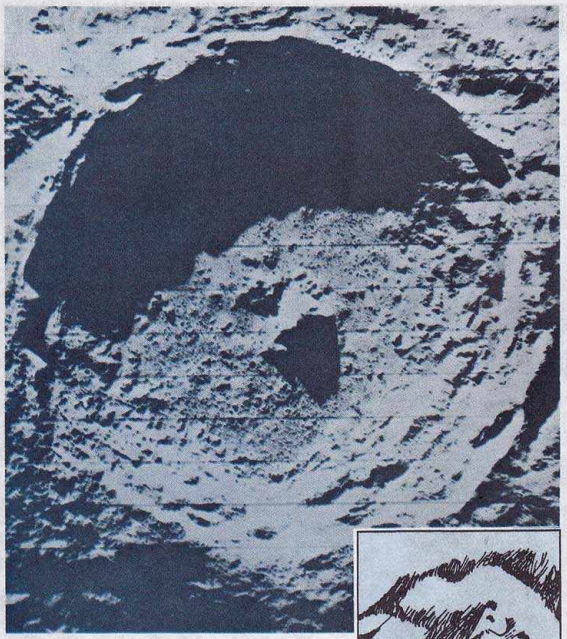

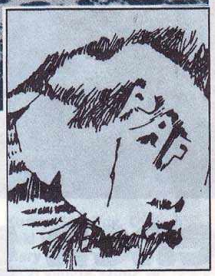

ler. Çünkü bilindiği gibi, Ay'da su yoktur. Hava da yoktur. Bildiğimiz anlamda bir hayat biçiminin burada serpilip gelişmiş olmasına da ihtimal verilmiyor.

Ölü bir dünya

Daha Apollo 11 astronotları oraya ayak basmadan çok önce, gökbilimciler Ay'ın havasız, susuz, kupkuru bir mezarlıktan ibaret olduğu görüşündeydiler. Ay'a yakın bir yörüngeden bakan astronotlar, bu dünyanın ne kadar ıssız olduğunu fark etmekte gecikmediler. Ay'a, yaşamsal oksijen ihtiyaçlarını sağlayan sıkı sıkı kapatılmış uzay giysileri içinde indiler. Simsiyah bir göğün altında bu renksiz, kasvetli, yüzeye ayak bastılar. Orada ağır ağır yürüdükçe çevrelerindeki çıplak ortamı hissettiler. Oradan alıp dünyaya getirdikleri kayalar da, Ay'ın ölü bir dünya olduğunu, milyarlarca yıldan bu yana da değişmediğini ortaya koyuyordu.

Yoğun incelemeler yapılıyor

Astronotlar yalnızca onun kasvetli görkemini hissetmek için Ay'a gitmemişlerdi elbette. Onlar bu küçük uydunun bazı gizemlerini de çözmek amacındaydılar. Bu amaçla oraya bir yığın araç yerleştirdiler: Bunlar boşluk içinde ortaya çıkabilecek gazları inceleyecek, sarsıntıları hissederek Ay depremlerini dünyaya haber verecek türde araçlardı. Astronotlar, bununla da yetinmediler. Dünyadaki laboratuvarlarda inceden inceye araştırılmak üzere yüzlerce kiloluk Ay taşını da birlikte geri getirdiler. Öte yandan Sovyetler de boş durmuyordu. İnsansız üç Sovyet uzay aracı Ay'a indi, oradan taş ve toprak alarak bu örnekleri Dünya'ya getirdi. Sovyetlerin deneyleri Amerikalıların insanlı uçuşları kadar gösterişli olmadı ama onlar insanlı uçuşların tehlikesini de taşımıyorlardı.

Tycho kraterinin NASA tarafından çekilmiş fotoğrafı (en üstte). Aynı kraterin Leonard'ın "Ay'da Başka Birileri Var" adlı kitabında çizilen hali (üstte). Leonard, PAF harflerinin anlamlı bir mesaj olduğu kanısında. Krater zemini üzerinde de bazı yapılar görülüyor. Leonard'a göre bunlar, Güneş enerjisi toplayan aygıtlar. Ay'ın dış yüzeyindeki parçaları bir araya perçinleyen muazzam bir vida da var.

Ay'ın gizemi yine de çözülemedi

Bu bilimsel atılımların, doğal uydu olarak kabul edilen Ay'ın tüm sırlarını tümüyle çözmesi gerekirdi. Ne var ki, bu deney ve yolculuklar, çözdüklerinden daha fazla soruyu ortaya çıkardılar. Üstelik bu yeni soruların cevaplanması daha da zor görünüyor. Ay'ın kökeni konusunda bile ortada kesin bilgi yok. Yaklaşık 100 yıl boyunca bilim adamları, Güneş sisteminin o ilk kargaşası içinde Ay'ın dünyamızdan koptuğunu düşündüler. Böylece kopan Ay uzaya fırladı ve dünyanın doğal uydusu oldu.

Nasıl oluştuğu belirsiz

Öte yandan, başka bazı bilim adamları da Ay'ın, Dünya ile aynı zamanda, dönüp duran gaz ve toz bulutundan oluştuğunu düşünüyorlardı. Üçüncü bir teoriye göre de Ay, Güneş sistemi içinde bambaşka bir yerde oluştu. Uzayda bir zaman kendi başına gezegen olarak dolanıp durduktan sonra, dünyanın çekim alanına giriverdi ve onun uydusu oldu. Apollo yolculukları, bu üç teoriden

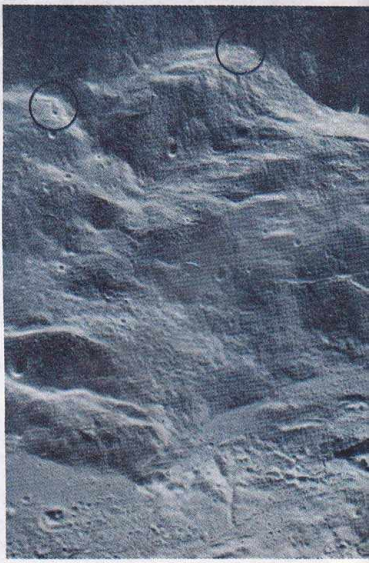

hangisinin doğru olduğunu ortaya koyamadı. Bu bir yana, üç teoriden herhangi birinin mutlaka doğru olduğu bile belli değildir.

Bir zamanlar yaşam var mıydı?

Ay hakkında elde edilen muazzam bilgilerden yararlanan bazı bağımsız düşünürler de, hiç alışılmamış yepyeni görüşler ortaya atıyorlar. En sık rastlanan görüşlerden biri, Ay'ın göründüğü gibi ölü olmadığı şeklindedir. Buna göre Ay'da bir zamanlar hayat olabilirdi, hatta belki hâlâ da vardır. Belki de bilinmeyen bazı yaşam biçimleri ya da bazı yaratıklar halen Ay'da varlıklarını sürdürüyorlar. Bu yaşam biçimlerini uzayın derinliklerinden Dünya'nın yörüngesine getirmiş olabilecekleri düşünülüyor.

"Ay'da yaşayanlar var"

Amerikalı yazar **George H. Leonard**, Ay'da yabancı varlıklar olduğundan emin. **Ay'da Başka Birileri Var** adlı kitabında Leonard, dev makinelerin Ay yüzeyini kazdıklarını, kraterler açtıklarını ileri sürüyor. Leonard'a göre bu araçlarla büyük kubbeler, kuleler inşa edildiği gibi, Ay'ın yüzeyinden kilometrelerce içeriye dev çukurlar da açılıyor. Bu dev makineler, bununla da kalmıyor, Ay yüzeyindeki çatlakları da onarıyorlar.

Halktan saklanıyor

Leonard'a göre, Amerikan uzay kuruluşu NASA, Ay'daki yabancılar hakkındaki bu bilgileri gizliyor. Hatta, yazara kalırsa Apollo astronotları da, Ay'daki bu yabancı işgali konusundaki haberler yayılmasın diye radyodan şifreli bir dille konuşuyorlardı. Leonard bu iddialarla da yetinmiyor. Ona göre milyarlarca dolar harcanarak gerçekleştirilen Ay'a gidiş programları herhangi bir bilimsel amaçla yapılmadı. Hatta, amaç uzay yarışını kazanmak da değildi.

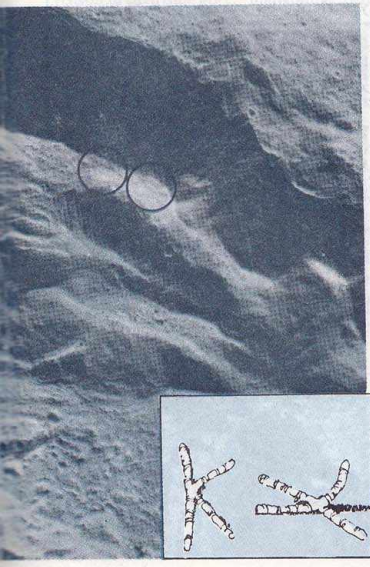

Leonard'a göre, Vitello krateri yakınlarında hareket eden iki nesnenin meydana getirdiği izler. Bu izler 275 ve 365 metre uzunluğunda. NASA, Ay yüzeyinde herhangi bir deprem hareketi olmadığını söylediği halde, yukarıda görülen nesnelerden küçüğünün bir kraterden dışarı doğru tırmandığı anlaşılıyor. Leonard'a göre bunun anlamı, şu: Söz konusu nesneler, bazı akıllı yaratıklar tarafından taşınmış (üstte).

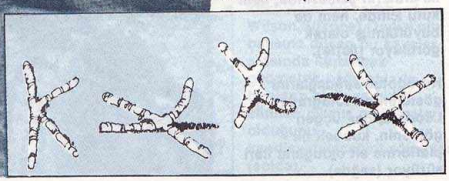

Leonard'a göre kırılmış kaya parçalarını püskürtebilen ve uzunlukları 5 km'yi bulan X biçimindeki delgi araçları. Fotoğrafta dairelerle belirtilen noktalarda faaliyet halindeler (solda).

Amerika ile Sovyetler Birliği, kendi aralarında yaptıkları gizli işbirliği ile, bu yaratıkların Ay'da ne yaptığını öğrenmek için var güçleriyle çalışıyorlardı. Üstelik, Ay'ın üzerinde bu dev greyderleri bulduklarında da iş bir türlü anlaşılamadı. Bu makinelerle ne yapıldığını anlayamayınca iki ülkenin hükümetleri sonuçları gizledi. NASA da işte bu yüzden, Ay'a insanlı yolculuk projelerinden vazgeçtiğini dünyaya ilan etti.

Fotoğraflardan da anlaşılıyor

Leonard bütün bu iddialarını iki temel üzerine dayandırıyor: Birincisi, bizzat Apollo astronotlarının çektiği ve basına da verilen yüzlerce Ay fotoğrafı. İkinci kaynak ise, 1960'larda Orbiter adlı insansız uzay araçlarıyla çekilen fotoğraflar. Yazar Leonard, bu görüşlerinin Dr. **Sam Wittcomb** adında bir kişi tarafından doğrulandığını belirtiyor. Söylediğine göre, Dr. Wittcomb, bir zamanlar NASA'da çalışmış. Leonard görüşlerini, yayımlanmış NASA fotoğraflarına dayandırıyor. Fakat, Leonard'ın sözünü ettiği makineleri görmek kolay değil. Bunun için fotoğrafları yakından incelemek gerekiyor. Leonard, NASA'nın

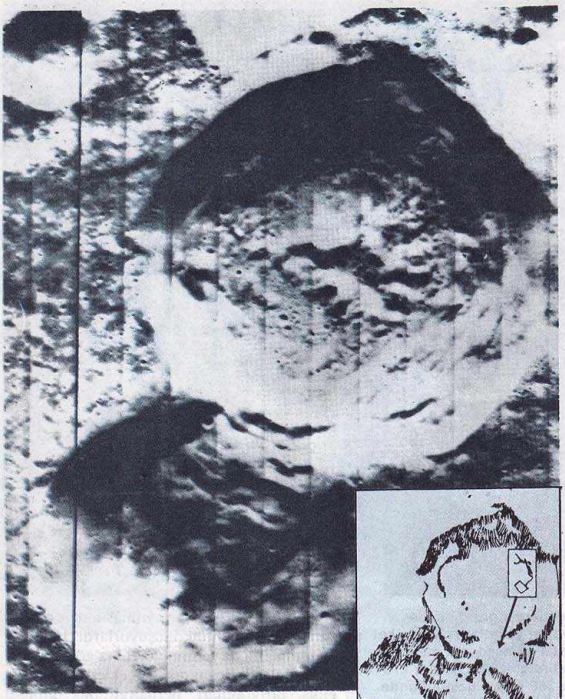

bu parlak fotoğrafları üzerinde 12 cm²'lik bir alanın insanı haftalarca meşgul edebileceğini söylüyor.

Ay yüzeyindeki harfler

Öte yandan, Tycho adlı büyük krater içinde Leonard, sekizgen biçiminde yapay bir alan öne sürüyor. Bu sekizgenin üzerinde devasa harflerle PAF yazılmış. Ayrıca Ay yüzeyinde harf biçiminde "kabartmalar" bulunuyor. Bu kabartma harfler arasında en çok A, X ve P görülüyor.

Leonard'ın buldukları arasında bundan başka eski Cermen alfabesinden bazı harfler, eski Hindu alfabesindeki S harfi ve bir de İbrani alfabesindeki S harfi var. Leonard bu harflerin, tepelerinden uçan uçandairelere yön göstermekte kullanıldığını düşünüyor.

Aylılar kazılar yapıyor

Leonard'ın Ay'daki kazılar konusundaki görüşleri daha da şaşırtıcı. Leonard, bu kazılarda en çok X biçiminde delgi araçları kullanıldığını söylüyor. Bunlar X harfi biçiminde birleştirilmiş iki tüpten oluşuyor. En büyüklerinin çapı 5 kilometre kadar. Leonard bu delgi araçlarından krater kenarlarında, bayırlarda ve krater tabanlarında bulunduğunu saptamış. Aletlerin ayaklarına zincirle bağlı olan topuzlarla, altlarında kayaların delinip parçalanması faaliyeti yürütülüyor. Gene X biçimindeki başka aletler de çıkarılan toprakları çevreye püskürtüyor.

Leonard, bir dizi X aleti ile 5.800 metre yüksekliğindeki bir dağın sistemli bir şekilde parçalandığını saptamış. Yine Leonard'a göre 6 kilometre çapında kraterler açan X aletleri de var. Leonard, bu işaretin de, orada bir X-delicisinin çalıştığını gelip geçenlere bildirmek amacını güttüğünü söylüyor.

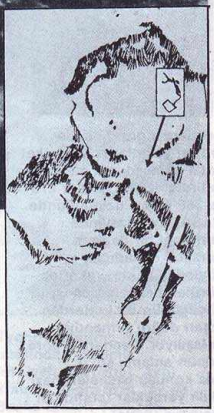

NASA'nın Lunar Orbiter I adlı uzay aracı tarafından 26 Ağustos 1966 tarihinde çekilmiş bir fotoğraf: Ay'ın uzak yönünde bulunan bir çift krater. Leonard, yukarıdaki kraterin sağ üst köşesinde dev bir kepçe gördüğünü söylüyor. Kepçe iki kraterin şemasında, hem kutu içinde, hem de büyütülmüş olarak görülüyor (üstte).

Herodotus sıradağlarını gösteren bu fotoğrafta Leonard, dar üçgen gölgenin, kubbeli bir platforma ait olduğunu ileri sürüyor (sağda).

Ay'daki yapılar

NASA'nın bazı bilgileri gizlediğine inananlardan bir başkası da **Don Wilson. "Gizemli Uzaygemimiz Ay"** adlı kitabında Ay üzerinde garip yapılardan söz ediyor. Üstelik Wilson, kendi hipotezini doğrulamak üzere Apollo bulgularından çok daha fazla yararlanıyor. Wilson, Ay'ın içinin kısmen boş olduğu görüşünde. Wilson'a göre, Ay, evrenin derinliklerinden Güneş sistemine yabancılar tarafından getirilmiş bir uzay aracı.

Ay dev bir uzaygemisi mi?

Wilson, tezini desteklemek için, Sovyet Bilimler Akademisi'nden iki bilim adamının adını veriyor: **Mihail Vasin** ve **Aleksandr Sçerbakov.** Wilson, Sovyet bilim adamlarının 1970 Temmuz'unda **Sputnik** adlı dergide çıkan **Ay, Akıllı Yaratıkların Bir Ürünü** başlıklı makalelerine atıfta bulunuyor. Ay'ın nasıl oluştuğu yolundaki tüm klasik teorilere karşı önemli itirazlar bulunduğunu gözönüne alan Soyvet yazarları, bu yazıda yeni bir iddia

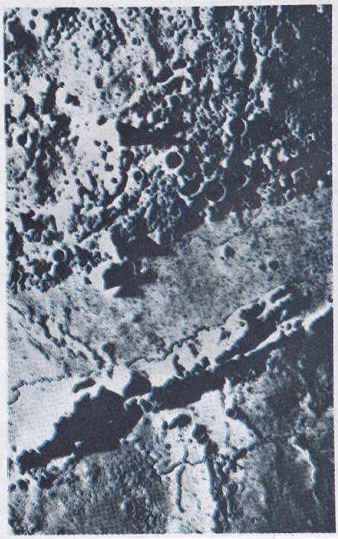

geliştiriyorlar.

Onlara göre Ay, yabancılar tarafından oraya yerleştirilmiş bir uzaygemisidir. Gördüğümüz yüzey de bir dış zardan ibarettir. Asıl yüzey 50 km daha derinde bulunuyor. Yabancı varlıklar, kendilerine 50 km'lik bir yaşama yeri ayırdıktan sonra, 30 kilometre kalınlığında kalıcı bir "dış deri" oluşturmuşlar. Bu dış deri, göktaşlarından korunmak için. Bu sert kabuğun üstünde de, birkaç kilometre kalınlığında gevşek bir tabaka vardır. İşte Ay'ın yüzeyi budur.

Birden fazla Ay

Ama, asıl önemli soru şu: Ay'da hâlâ yaşayanlar var mı? Wilson, bu konuda, **Hans Hörbinger** adlı bir Avusturyalı mühendisin 70 yıl önce ortaya atmış olduğu görüşleri gün ışığına çıkarıyor. Hörbinger'in bu fikirleri, Nazizmin cılız felsefi temelinin de bir parçasını oluşturmaktaydı. Hörbinger, Dünya'nın birden fazla Ay'a sahip olduğuna inanıyordu. Ona göre, şimdiki Ay, bundan yalnızca 13.500 yıl önce oluşmuştu. Bu görüşten yola çıkan Wilson da, şu teoriyi geliştiriyor:

Yabancı yaratıklar, uzayda hasar gören gemilerle geldiler, Dünya'nın bir önceki Ay'ını yeni bir uzaygemisi haline soktular, yeni gemilerine binip gittiler.

Yabancılar Dünya'ya da geldiler

Wilson, bu yabancı yaratıkların Dünya'nın yakınından geçerken Dünya'ya uğradıklarına inanıyor. Bu yabancılar And Dağları bölgesinde, şimdi terk edilmiş olan Tiahuanaco (Wilson'ın çevirisine göre, "mahvolmuş uydu kenti") şehrini kurdular. Wilson, Ay'ın hâlâ yabancı işgali altında olup olmadığını sorusunu da ele alıyor. Wilson, Leonard'ın X-kazıcılarını, süper kepçelerini ya da harf şeklindeki kabartmalarını görmüyor. Ama o da Ay'da "kuleler", "kubbeler" ve "bloklar" saptadığını öne sürüyor. Wilson, Apollo astronotlarının şifreli konuşmalarına Leonard'dan daha çok önem veriyor. Ona göre, normal İngilizce konuşmadan herhangi bir sapma, gerçekleri örtbas etme yolunda bir çaba olarak yorumlanmalıdır. Ne var ki, NASA'nın dürüstlüğü konusunda Wilson'ın kuşkularının doğru olduğu kabul edilse bile, bu yaklaşımla astronotların neyi gördüklerini bilmek olanaksız.

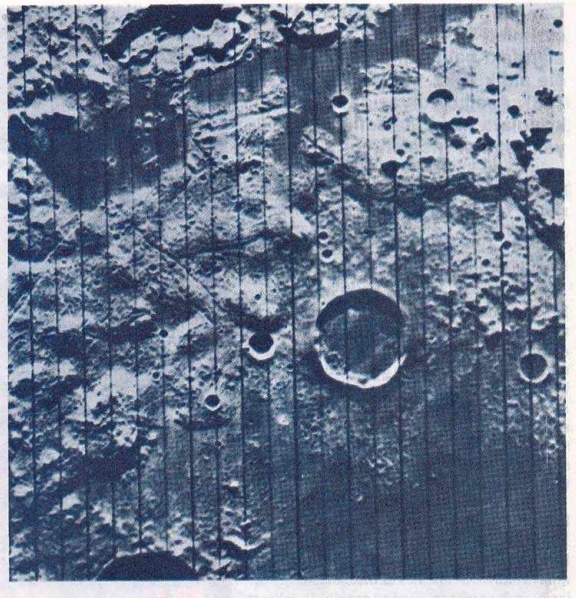

Mare Veris, Mare Orientale ve Kale dağlarını gösteren bu Ay fotoğrafında Leonard birçok önemli özellik görüyor: Leonard'a göre bunlar, akıllı varlıkların kurduğu yapılar. Bunların arasında "inşa edilmiş" bir platform üzerinde duran kubbe ile bir kemerle birleştirilmiş paralel duvarlar da yer alıyor (üstte).

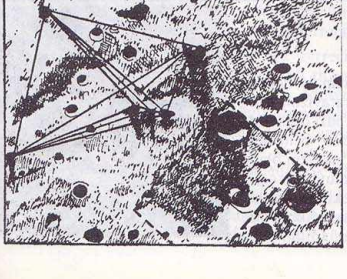

Don Wilson'un "Gizemli Uzaygemimiz Ay" adlı kitabından bir resim. Wilson, Sükûnet Denizi'nin batısına düşen bu kayalar arasında kurulacak geometrik bağlantılarla, bunların akıllı varlıklar elinden çıkmış dikili taşlar olduğunu kanıtlayabileceğini söylüyor (solda).

Gökbilimciler ne diyor?

Gökbilimciler, Ay'ın ölü bir dünya olduğundan, jeolojik bakımdan çok uzun zamadır faaliyet göstermediğinden eminler. Gökbilimcilere göre Ay, hiçbir zaman üstünde yaşam olmamış bir uydudur. Farklı düşünen birkaç kişiye göre ise, geceleri göklerimizi gümüş renkli ışığıyla aydınlatan bu küre, aslında çok daha ürkütücü bir dünya demek. Onlar bu küreyi, uzaydaki kapı komşumuzda yaşayan garip, güçlü yabancıların barınağı olarak görüyorlar.

Bilim adamları Leonard ile Wilson'ın teorilerini çürütebiliyorlar mı? Sayfa: 804'te.

Canlıların ortaya çıkışları ve evrimleri ile ilgili görüşleri ve bu alandaki belirsizliği daha önce ele aldık (Bkz. sayfa 601, 649 ve 708). Aşağıdaki yazıda da bu konulara ilişkin felsefi yaklaşımlar inceleniyor.

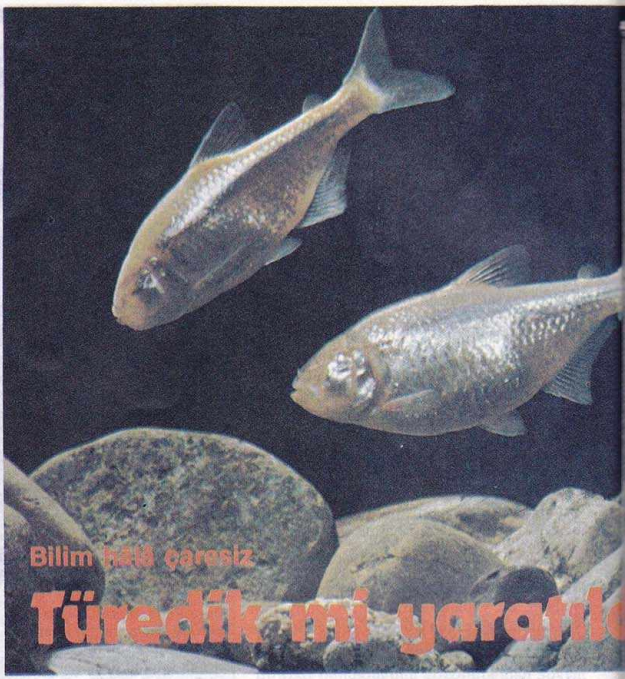

MERCANLAR NASIL BÖYLESİNE çok sayıda, birbirinden bu kadar farklı biçimlere gelebildiler? İlk manolyalar nasıl ortaya çıktı? Ya örümcekler? Onlar ağlarını örmeye nasıl başladılar? İlk kuşlar nasıl uçtu?

Buna benzer sayısız soru ortaya atılabilir. Hele bir düşünelim. Bugün yaşayan böcek türlerinin sayısı bir milyonu aşıyor. Hepsinin de doğuştan belirlenmiş, kendine özgü, karmaşık davranış kalıpları var. Bu kalıplar, böceklerin beslenmesini, varlıklarını sürdürmelerini, eş bulup üremelerini sağlıyor. Evrim süreci, şaşılacak zenginlikte bir yaratıcılık sürecidir. Yaşamın uzun tarihi boyunca, bu süreç, yüz milyonlarca yeni hayvan ve bitki türünün oluşmasını sağladı.

DARKMALT

Davranışların tekrarı

İnsan zihni bunu kavramakta güçlük çeker. Davranışların nasıl tekrarlandığını bir ölçüde anlayabiliriz. Ama ilk kez nasıl ortaya çıktıklarını anlayamayız. Doğa, genellikle tekrara dayanır. Hayvanlarla bitkiler, yine genelde, kendi türlerinden organizmalar üretirler: havuçlar havuç tohumundan, yavru gelincikler büyük gelinciklerden, kanaryalar da kanarya yumurtalarından çıkar. Genleri, ana-babalarından miras kalır.

Ayrıca, embriyo evrelerinden yetişkinliğe kadar olan süreç içinde gelişirken, morfogenetik alanlara da "uyabilirler" (Bkz. sayfa 601). Hayvanlar, içgüdüsel davranışlarında, kendilerinden önce gelen sayısız kuşağın eylemlerini ve hareketlerini tekrarlar. Yani, kendilerine miras kalmış alışkanlık patikalarında yürürler.

Farklı türlerin ortaya çıkışı

Evrim süreci içinde belirli türlerde, dünyanın farklı köşelerinde yaşayan başka türlerden türetilmiş biçim ve içgüdüler de ortaya çıkabilir. Örneğin Avustralya'da, yakın zamanlara kadar plasentalı memeliler yoktu. Bunun yerine keseli hayvanların, yani kangurular ın içinde bulunduğu grubun evrimi gözlendi. Bu türler, dünyanın başka bölgelerindeki memelilerin karakteristik özelliklerini şaşılacak şekilde kopya ediyorlardı. Keseli kurtlar, kediler, karıncayiyenler, köstebekler, uçan sincaplar ve benzerleri türedi.

Bu keseli hayvanlar muhtemelen, şu ya da bu şekilde, diğer kıtalarda yaşayan hayvanların morfogenetik alanlarına uyum sağladılar. Tabii, uyum sağladıkları bu hayvanlar, kendileri ile kıyaslanacak özelliklere sahip hayvanlardı.

Bir çift kör mağara balığı. Bu balıklar, Meksika'daki karanlık mağaralarda yaşarlar. Onların bu çevrede görmelerine gerek yok. Onun için de gereksiz hale gelen gözleri yok olmuş. Çevresel baskılara bir cevap olarak böyle değişikliklerin meydana gelişini anlamak kolay. Ancak, canlı varlıkların karmaşık biçimlerinin,ilk olarak nasıl ortaya çıktığını kavramak daha zor. Belki de diğer türlerin üyelerine uyum sağlayarak, bazı özellikler geliştiriliyor (üstte).

"Atalar hafızası"

Bazı hayvanlarda görülen atavizm de, benzer şekilde açıklanabilir. Evrimsel atavizm, çoktan nesli tükenmiş hayvanların bazı özelliklerinin, şimdiki türlerde yeniden belirmesi anlamına geliyor. Bu evrimsel atavizm olayları, türlerin, morfik yansıma yoluyla bir çeşit "atalar hafızası"nı kapmaları şeklinde açıklanabilir. Örneğin bazı atlar, tıpkı uzak ataları gibi, çift tırnaklı doğabilir.

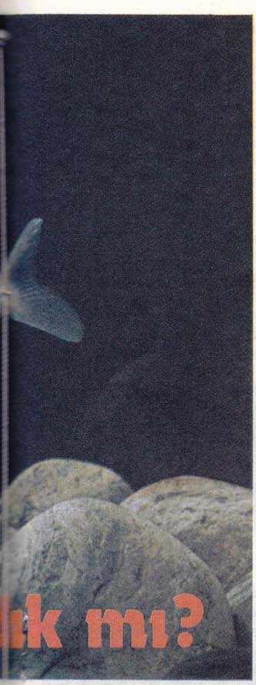

Bir Avrupa tarlafaresi (solda) ve Avustralya'da yaşayan bir fare (altta). Bu fare, yavrusunu kesesinde taşıyor. Bu türlerin benzerliği morfik yansıma ile açıklanabilir mi? Biyokimyacı Jacques Monod. Bu bilim adamı, mekanik felsefenin taraftarları arasında yer alır (sağda).

İnsandaki tekrarlama özelliği

İnsan yaratıcılığı için de aynı olgu geçerlidir. Sayısız kişi bisiklete, uçağa, arabaya biner, televizyon ve bilgisayar kullanır. Bunları çalıştırmayı öğrenmek oldukça kolaydır. Hatta bunları uygulamak bile zor sayılmaz. Çünkü bunlar, yerleşmiş birtakım süreçleri izlemekten, daha önce yapılmış olanı tekrarlamaktan ibarettir. Ama bir zamanlar kimse bu makineleri hayalbile etmiyordu. Hepsi de icat edildi. Bunların icatları, yeni imkânları gözönüne getirebilen, kendilerinden önce hiç yapılmamış işler yapan kişilerdi.

Yaratıcılığı nasıl açıklamalı?

Dünyaya yeni bir bilgi veya teori gelmeye görsün, herkes tarafından tekrarlanabilir. Bilim de bize, tekrar süreçlerini anlamakta yardımcı olur. Ama yaratıcılık, tekrarlama ile anlaşılacak bir olay değildir. Yaratıcılık ile bilimin kapsamına girmeyen bir sorun ortaya çıkar. Bu, ancak gerçeğin daha geniş kapsamlı teorileri, yani felsefi teoriler ile kavranabilir.

Dört felsefi sistem

Herkesin dünyayı yorumlamasına yardımcı olan bir felsefesi vardır. İnsan bunun farkında olsa da, olmasa da durum değişmez. İnsanın yaratıcılığı birbirinden tümüyle farklı dört felsefi sistemle açıklanabilir. Bunların birincisi maddeci felsefedir.

"Her şey maddedir"

Maddeci felsefe, yalnızca maddenin gerçek olduğu varsayımına dayanır. Bu felsefeye göre, sonuçta her şey, madde ve onun hareketleri ile açıklanabilir. Mekanik yaşam teorisi ve yeni-Darwinci evrim teorisinin altında yatan felsefe de budur (Bkz. sayfa 649). Bir moleküler biyolog olan **Jacques Monod,** bu görüşü, **"Rastlantı ve Gereklilik"** adlı kitabında açık ve net bir şekilde açıkladı.

Madde yasaları da değişebiliyor

19. yüzyılda maddeci öğreti oldukça açıktı. Maddenin, katı haldeki atomlardan meydana geldiği düşünülüyordu. Tıpkı minik bilardo toplarına benzeyen bu atomların hareketi, kesinlikle fizik yasalarına bağlıydı. Çağdaş fizikteki ilerlemeler, bu basit görüşün değişmesine neden oldu. Artık atomların başka zerreciklere bölündüğü, hatta bunların da daha küçük zerreciklerden oluştuğu biliniyor.

Üstelik bu zerreciklerin artık katı cisimler değil, sürekli titreşen enerji biçimleri oldukları kabul ediliyor. Fiziki değişikliklerin, tümüyle saptanabilen nedenlerden kaynaklandığı da düşünülmüyor. Her şeyde bir bilinmezlik unsuru var. Böylece maddecilik eskisinden çok daha belirsiz hale geldi.

Çünkü şimdi maddenin tam anlamıyla ne olduğunu ya da nasıl davrandığını kesinlikle söylemek mümkün değil.

"Tanrı ve ruh yok!"

Yine de maddeci görüşü savunan birçok kişi, temel bir inanca hâlâ dört elle sarılmış durumda. Onlara göre Tanrı da, ruh da yok. Daha doğrusu, hareket halinde maddeden başka bir şey yok. Sonuç olarak, insan zihninde beynin fiziki işlevlerinden başka herhangi bir şey olmadığını savunuyorlar. Ayrıca zihnin insan davranışı üzerinde hiçbir etkisi olamayacağı iddiasındalar. Çünkü, yine onlara göre, zihin, fizik ya da kimya alanlarıyla tahlil edilemiyor. Bilince ise, beyindeki değişikliklere paralel olarak hareket eden bir tür gölge gözüyle bakılıyor. Ya da bilinç, sinirlerin kimyasal ve elektriksel faaliyetinin açıklanamayan bir yanı sayılıyor.

Zihin ile bedenin ilişkisi

Zihnin aslında maddeden oluşmadığı, ama yine de bedenle karşılıklı olarak birbirlerini etkiledikleri düşüncesi, maddeci görüşten daha akla uygundur. Bu görüşe düalizm, ya karşılıklı etkilenme görüşü denir. En tanınmış savunucularından biri de, düşünür Sir **Karl Popper**'dir.

Zihin ile bedenin etkileşmesi, sürücü-otomobil örneğiyle anlatılabilir. Sürücünün otomobili kullanışı, yani direksiyonu çevirmesi, vites değiştirmesi, hızlanması ve frene basması, aracın hareketini etkiler. Öte yandan, yolda olup bitenler ve arabanın içinde, kontrol panosundaki göstergelerin işaret ettiği değişiklikler ise, sürücünün kararlarını ve yaptıklarını etkiler.

Aynı şekilde, zihin, bedeni kontrol eder. Dış dünyada olup bitenler ile bedenin kendi içindeki gelişmeler de, zihne etkide bulunur. Ancak zihinde olanların hepsine paralel olarak beyinde değişiklikler görülmesi şart değildir. Arabadaki değişiklikler de, sürücünün aklından geçen her şeye paralel olmak

Bu Japon maymunları, sıcak kaynak suyuna gömülerek kışın soğuğundan korunmayı öğrendiler. Evrimin yaratıcı sürecinde bir sonraki gelişmenin ne olacağını tahmin etmek güç. Alışkanlıklardaki değişiklik, yeni fiziki özelliklere ve belki de yeni bir türe mi yol açacak? (solda)

Düşünür Henri Bergson (1859-1941). Bergson, dünyadaki canlı varlıklarda görülen şaşırtıcı çeşitliliğin, ancak yaratıcı bir gücün varlığıyla açıklanabileceğine inanıyordu. "Elan vital" adını verdiği bu yaratıcı güç, evrim sürecini de ilerleten bir güçtü (üstte sağda).

Bir eroin müptelâsı. Vücuduna zerk ettiği eroin, zihni durumunda olağanüstü değişiklikler yapıyor (sağda).

zorunda değildir. Örneğin, arabayı durdurup, motoru da çalışır halde bırakarak bir haritayı inceleyebilir. Böyle koşullarda, motorun titreşimi ile, güzergâhını saptamaya çalışan sürücünün düşünceleri arasında doğrudan bir ilişki olmadığı açıktır.

Zihnin bağımsızlığı

Yani zihin, beyinden bağımsız olarak işlev görebilir. Ama ancak beyin aracılığıyla harekete geçer. Sürücü de otomobilden bağımsız olarak işlev görebilir. Ama yalnızca o aracı kullanarak arabayla dolaşabilir.

Zihnin bağımsızlığı düşüncesi benimsenirse, insanların yaratıcılığı da farklı bir biçimde açıklanabilir. O zaman bu özellik, zihnin güçleri ile açıklanabilir. Maddecilerin sandığı gibi, zihin içindeki tesadüfi olaylarla açıklanması gerekmez. Eğer zihnin yaratıcı bir faaliyeti olduğu kabul edilirse, bir ihtimal daha ortaya çıkar. Bu durumda, yalnızca insanda değil, gelişmiş hayvanlarda da yeni davranış kalıplarının ortaya çıkmasının, zihni süreçlere bağımlı olduğu düşünülebilir. Hatta fazla gelişmemiş olan hayvanlarda bile, bir dereceye kadar böyle bir ilişki kurulabileceği söylenebilir.

Yaşamdaki yaratıcı ilke

Üçüncü tür felsefi görüş ise, maddeciliği tümüyle reddeder. Bu görüşe göre, yaşamın içinde, fizik yasaları ile açıklanamayacak bir yaratıcı ilke vardır. Hayvanların ve bitkilerin yeni biçimlere bürünmelerine yol açan da, bu yaratıcı ilkedir. Türlerin şaşırtıcı çeşitliliğine yine bu ilke neden olur. Yeni içgüdülerin temelinde yatan da budur. Gelişmiş hayvanlarda, zekâlarının kaynağı olarak etkisini daha açıkça gösterir. İnsan zihni vasıtasıyla da, yeni düşüncelere esin kaynağı olur.

Bu felsefi görüşün en tanınmış temsilcisi **Henri Bergson**'dur. Bergson, **Yaratıcı Evrim** adlı kitabında hayati bir içgüdüden söz ediyordu. Ona göre, evrim sürecinin ardındaki itici güç, bu içgüdüydü.

Sir Karl Popper, beden ile zihnin karşılıklı olarak birbirini etkilediği teorisini öne sürenlerden biridir (altta).

Böyle bir yaratıcı ilkenin sürekli etkinlik gösterdiğini varsaymaya gerek yok. Organizmalar, çoğu zaman yalnızca atalarının biçimlerini almakla yetinirler ve aynı davranış kalıplarını tekrarlarlar. Ama bazen bunu yapmaları engellenir. Belki kendilerini anormal bir çevrede bulmuşlardır. Belki de, normal gelişmelerine sekte vuran genetik bir kusurları vardır.

Tesadüfi genetik mutasyonlar nedeniyle kusurlu görüşle doğan hayvanları düşünün. Çoğu kez bunlar ölüp giderler. Ama bazen bir tanesi, yeni bir davranış biçimi geliştirebilir. Örneğin, işitme duyusuna, kendi türünden normal hayvanlardan daha fazla bağımlı olur. Böylece de, karanlıkta daha rahat hareket ederler. Sonunda bu özellik geceleyin, ya da karanlık mağaralar gibi çevrelerde bir avantaja sahip olmasına yol açabilir. Hal böyle olursa, bu yeni davranış kalıbı doğal seçim ilkesiyle de onaylanmış demektir.

Yeni koşullara uyum

Ancak, şunu da gözden kaçırmamakta yarar var. Bu yeni davranış kalıbı, DNA'daki tesa-

düfi bir mutasyona tepki olarak doğdu. Ama yalnızca bu konu mutasyonla açıklanamaz.. Bu noktayı daha açıkça görmek için, insanların yaralanma olaylarına gösterdiği tepkileri düşünün. Örneğin bir kişi kaza sonucu sakat kaldı ve normal bir meslekte çalışamıyor. Bunun üzerine resim yapmaya, etkileyici sanat eserleri yaratmaya başladı. Kazada yaralanması, bir anlamda resim yapmasının nedeni oldu. Çünkü başka türlü resim yapmak aklından bile geçmezdi. Ama yeni koşullarına karşı yaratıcı tepkisi, yaranın doğrudan bir fiziki sonucu değildir.

Hayvanlarla bitkilerin tesadüfi mutasyonlara karşı yaratıcı tepkilerini de aynı şekilde değerlendirmek gerekir. Bu tepkiler de, onların DNA'larındaki değişikliğin basit bir fiziki sonucu değildir. Mutasyonlar ve değişen çevreler, organizmaları mücadeleye davet eder. Ancak organizmalar, bu durumlarda yaratıcı bir biçimde tepki gösterebilecekleri gibi, göstermeyebilirler de. Burada da başka koşullarda olduğu gibi, ihtiyaç, icadın anası olur. İcatların tümünün başarılı olduğu sanısına da düşmemek gerek. Çoğu başarılı değildir. Bunlar, doğal seçim tarafından ayıklanıp giderler.

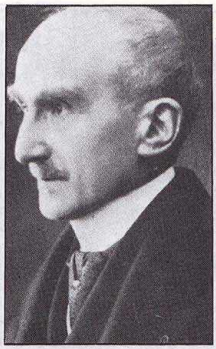

Daha fazla bilgi için:

Türlerin Kökeni, Charles Darwin, Onur Yay. 1976.

İnsanın Türeyişi, Charles Darwin, Onur Yay. 1978.

Evrim Teorileri ve Mutasyonlar, İsmet Hasenekoğlu, Yeni Asya Yay. 1977.

Davranışlarımızın Kökeni, Serol Teber, Sorun Yay. 1978.

Evrim-Üretim (tez ve antitez teoriler), Bilim Araştırma Merkezi, 1980.

Yaradılış ve Evrim Teorileri, Mustafa Genç, Beyan Yay. 1983.

Doğa ve "Tanrının bedeni"

Evrimsel yaratıcılığın doğanın bünyesinde var olan bir yaratıcılık ilkesine bağlı olduğu görüşü, kendiliğinden, evrimin herhangi bir belirli amacı olduğu anlamına gelmez. Bu görüş, söz konusu yaratıcılığın ifade bulduğu Evren'in başlangıcını da açıklamaz. Bu felsefe aslında bir tür tümtanrıcılığın (panteizm) simgesidir. Burada, tabiat, sürekli olarak gelişen ve kendini yaratan bir Tanrı'nın bedeni gibi görülür. Ama bu Tanrı, herhangi bir nihai amacı ya da hedefi olmaksızın, daima bilinmeyene yöneliktir.

Bilinçli bir hedef

Dördüncü felsefi görüş, öncekilerin tümünü kapsar: Maddecilik gibi, maddenin gerçekliğini kabul eder. Karşılıklı etkilenme görüşü gibi, zihnin gerçekliğini kabul eder. Tümtanrıcılık gibi, doğanın bünyesindeki yaratıcılığın varlığını da kabul eder. Ancak bu görüş, evreni aşan yaratıcı bir bilincin varlığına işaret ederek, bir adım daha atar. Bu bilinç, evrenin varlığının ve ona hâkim olan yasaların da kaynağıdır.

Tanrısal bilinç, aynı zamanda evrim sürecinin giderek daha bilinçli bir şekilde ona doğru çekildiği bir hedef oluşturur. **Teilhard de Chardin,** bu Hıristiyan evrimci felsefesini öne sürdüğü **İnsan Fenomeni** adlı kitabında bu son derece bilinçli hedefe "Omega noktası" adını veriyor.

Hangi görüşü tercih etmeli?

Böylelikle evrim, hem evrenin içinde, hem de ötesinde olan bir Tanrının yaratıcı etkinliği ile yorumlanmış oluyor. Bu yorum, bilimsel olarak saptanmış olgulara, en az yukarıda ele alınan üç görüş kadar uygundur. Bilimin kendisi, bu dört görüşten herhangi birinin tercihi için bir temel oluşturmuyor. Öyleyse bu tercih tamamen kişiseldir ve tümüyle inanca dayanır.

Fikirlerden kasların hareketine

Yeni-Darwinciliğin eğlendirici olan yanlarından biri de, kendi kendisiyle çelişme eğilimidir. Bizzat Darwin, insan zihnine güvenilip güvenilmeyeceği konusunu merak ediyordu. Çünkü, onun inancına göre insan "En geri hayvandan" geliyordu. Darwinci teoriye göre, zihnin, varlığını sürdürme aracı olarak evrinmiş olması gerekir. Yoksa herhangi bir gerçeğe ulaşma potansiyeli olan yaratıcı bir etmen değildir. Eğer durum böyleyse, mekanik teori yanlısı biyologların, kendi teorileri de dahil, hiçbir bilimsel teoriye inanmalarının nedeni yok demektir. Çünkü insan zihni, "işe yaramaz" bir evrim kazasından başka bir şey olamaz.

Bu öneriler arasında en şaşırtıcı olanı ise, bilincin fiilen var olmadığı yolundaki öneridir. Bilinç yoktur, çünkü fizik ya da kimya bunu teşhis edemez. Nörolog **L. S. Kubie,** *"Fiilen böyle bir şey yoktur"* diyor. Filozof **Michael Polanyi,** insanlara "hissiz otomatlar" gözüyle bakmanın saçmalığına karşı çıkınca, nörolog **R. W. Gerard,** hemen şu cevabı verdi: *"Bildiğimiz bir şey var, fikirler kasları harekete geçirmez!"* Dedikleri doğru olsaydı, Gerard tek kelime etmekten aciz kalırdı.

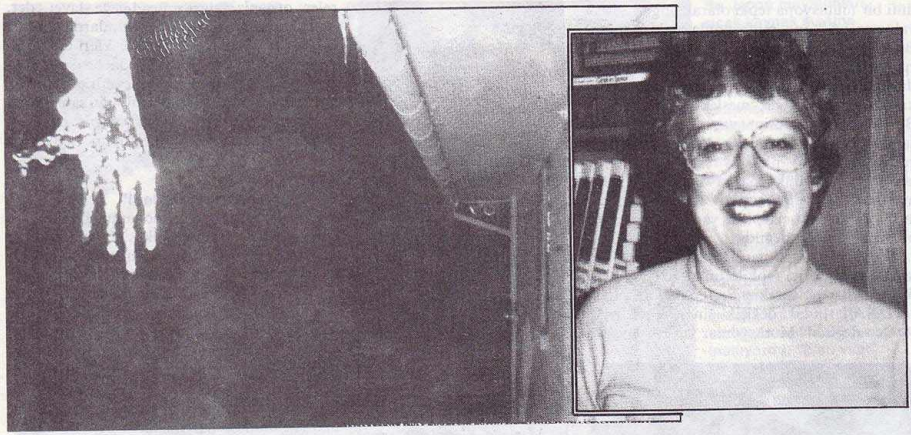

Öldüren ve güldüren tesadüfler

Bir bebek 14. kattan bir adamın üstüne düşüyor. Aynı olay 1 yıl sonra aynı şartlarda tekrarlanıyor. İngiltere'de Keep Hatch adındaki bir okula gökten yumurta yağıyor. Bu tür sayısız örnek var. Tüm olayları düzenleyen ve yönlendiren nedir? Aşağıdaki yazıda bu ilginç zamanlama olayları inceleniyor.

YIL 1979. Soğuk bir kış sabahı. Michiganlı Bayan **Carol Alspaugh**, mutfağında sabah kahvaltısı hazırlıyordu. Birden korkuyla irkildi. Mutfak penceresinin pervazından kocaman bir buz sarkıyordu. İşin korkunç tarafı, sarkan buz, tam bir el şeklindeydi. Bir insan eli. Hem de sakat bir el. Bu, çok garip bir rastlantıydı. Çünkü, Bayan Alspaugh'un ablası tam da o gün elinden ameliyat olacaktı. Yoksa, bu, göklerden gelen bir işaret miydi? İşaretin anlamı birkaç saat sonra ortaya çıktı. O gün doktorlar, Bayan Alspaugh'un ablasını ameliyat edemediler. Çünkü kadın aynı gün kolundan yaralanmıştı. Neden mi? Kadının koluna bir buz parçası saplanmıştı da ondan.

9 Şubat 1979 sabahı. Michigan'lı bayan Carol Alspaugh (üstte sağda), mutfak penceresinin pervazında el şeklinde bir buz gördü. Bu olay çok dikkatini çekti. Çünkü, o sabah ablasını ameliyata götürecekti. İki saat sonra, şunları söylüyordu: "Bu, acaba bana göklerden gelen bir işaret miydi? Belki de. Çünkü, doktorlar ablamı ameliyat edemediler. Koluna saplanan bir buz yeni bir yara açmıştı!" (üstte).

"Kozmik şakacı"

Böyle bir olay karşısında ne düşünürsünüz? Kiminin tepkisi şöyle olur: Ablasının ameliyatını kaygı ile düşünen kadın, buz parçasını elbette el biçiminde görecektir. Diğer bazıları ise bu hikâyeye inanırlar. Ama onlar da bunu bir rastlantı kabul ederler. Milyonda bir olasılıkla gerçekleşecek bir rastlantı. Ama böyle olayların ardında bir "zekâ" olduğunu düşünenler hiç de az değil. Bu tuhaf olaylar sanki bizimle alay eder gibidir. O yüzden, onların ardındaki güce "kozmik şakacı" ya da "evrenin büyük şakacısı" adı veriliyor. Üstelik, bu büyük şakacı, sanıldığından çok daha etkilidir.

İlginç "tesadüfler"

Kozmik şakacının, insanlara oynadığı oyunlar öylesine değişiktir ki. Örneğin, İngiltere'de Kazaları Önleme Derneği'nin başına gelenler çok ilginçtir. Dernek 1968'de bir sergi düzenledi. Serginin yapıldığı bina paldır küldür çöküverdi.

Yorkshire'lı mağaza hırsızının başına gelenler de çok ilginçtir. Adamcağız bir süpermarkete girdi. Tam "sanatını icra etmeye" başlarken, sekiz çift el yakasına yapışıverdi. Meğerse o süpermarkette mağaza dedektiflerinin yıllık toplantısı yok muymuş! Böylesi "rastlantılar", ancak sıkıntıdan patlayan kozmik şakacının işi olabilir.

Gökten yağan yumurtalar

Bir diğer garip örnek de Berkshire'dan. 1974 yılı sonlarında İngiltere'nin bu yöresindeki bir okula yumurta yağdı. Evet, masmavi, bulutsuz bir gökten birden yumurtalar düşmeye başladı. Bu "yağmur" birkaç gün sürdü. Arabalar, damlar, okul bahçesi, hep yumurta içinde kaldı. Yöre halkı, bu olaya "UFO" adını taktı. Ancak bu UFO, uçandaireler değil, "Bilinmeyen Uçan Omletler" anlamına geliyordu. Bölge havacılık dairesine soruldu. Uçan omletlerden haberleri yoktu. Asıl ilginç rastlantı ise şuydu: Oku-

İngiltere'nin Berkshire yöresinde okulun öğrencileri, masmavi gökten birdenbire yağmaya başlayan yumurtaları gösteriyorlar. Okulun adı, Keep Hatch, yani "Folluğu Hazırla" idi (üstte).

M.Ö. 500 yılından kalma Çin mühürleri. Bu mühürler 18. yüzyıl sonu ile 19. yüzyıl başlarında İrlanda'da bulundu. Orada ne işleri vardı? Bu sorunun cevabı bulunamadı. O tarihlerde İrlanda ile Çin arasında ticari bir ilişki de yoktu. Acaba bu mühürleri oraya "kozmik şakacı" mı koydu? (solda)

Bay Fang mı kendine bir meslek seçti, yoksa mesleği mi bay Fang'ı seçti? (altta)

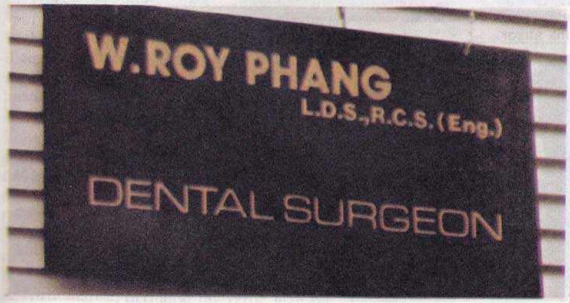

lun adı Keep Hatch'ti. Bu, İngilizcede "Kale Kapısı" anlamına geliyordu. Ama, bu kelimeler, aynı zamanda "folluğu hazırla" anlamına da gelir. Kısacası, gökten yumurtalar folluğa düşmüştü. Kozmik şakacının yeni bir oyunu!

Gökten yağan ilginç nesneler

Tarih boyunca, insanın başına gökten neler yağmıştır neler. Amerikalı ünlü "gariplikler uzmanı" **Charles Hoy Fort** bu konuda esaslı araştırmalar yaptı. Listesindeki en ilginç "yağmurlar" şunlar: Balık yağmuru (Bkz. sayfa 310), kurbağa yağmuru, taş, böcek, mühür yağmurları. Bunların en tüyler ürpertici olanı da, kuşkusuz, insan eti parçalarının yağmur halinde gökten yağmasıydı.

Fort, insan aklına meydan okuyan tüm bu gariplikler in listesini tuttu. Bilginler arasında kavga çıkaracak olayları ortaya atmaya bayılırdı. Evren'in büyük şakacısı ile insanoğlunun ilişkisini kurcalayıp durdu. Fort, belki de tüm insanların onun birer oyuncağı olduğunu söylüyordu. Evet, yaptığı şakalar bazen acımasızdı ama, çocuklar da bazen acımasız ve zalim değil midir?

Bir kelime oyunu ile...

İşte zalim bir şaka örneği: 26 Kasım 1911 tarihli **New York Herald** gazetesinde korkunç bir cinayetin hikâyesi yer alıyor. Sir **Edmundbury Godfrey**, vahşice katledilmişti. Cinayetin işlendiği yerin adı Greenberry Hill idi. Yani, Yeşil Böğürtlen Tepesi. Aynı gazetenin sonraki sayılarında ise, cinayet suçuyla üç kişinin tutuklandığı ve asıldığı yazılıydı. Bu üç kişinin soyadları şöyleydi: **Green, Berry** ve **Hill.** Yani, Greenberry Hill'de bu korkunç cinayetleri işleyenler: Bay Green, Bay Berry ve Bay Hill. Herhalde Evren'in büyük şakacısı, burada korkunç bir kelime oyunu yapıyordu.

14. kattan adamın üstüne...

John Michell ve **Robert Rickard** adlı iki yazar, kozmik şakacının böylesi acımasız oyunlarından ikisini anlatıyorlar:

Detroit'te bir bebek 14. kattan, **Joseph Figlock** adlı bir adamın üstüne düştü. İkisi de kurtuldu. Rastlantı bu ya, Joseph Figlock bir yıl sonra aynı kaldırımda yürürken, aynı çocuk yine 14. kattan onun üstüne düştü. Bebekle adam yine kurtuldular. Ama böylesi rastlantılar her zaman mutlu sonla bitmiyor. Bermuda'da iki kardeş, tam bir yıl ara ile, aynı yolcuyu taşıyan, aynı şoförün kullandığı, aynı taksinin altında kalarak öldüler...

Her çağda kimlik değiştiriyor

Öte yandan, ömürleri bir trajediden ibaret olan insanlar, hatta böyle aileler vardır. Ünlü **Kennedy**'lerin başına gelenleri herkes bilir. Bu korkunç trajedilerin şeytan işi olduğu söylenip durdu. Normalötesi olaylar ile ilgilenen birçok ciddi araştırmacının vardığı ortak bir görüş var: Kozmik şakacı her çağda, kendisinden ne bekleniyorsa, o kılığa giriyor. Örne-

ğin Ortaçağ'da karşımıza ya şeytan çıkar, ya da cinler padişahı! Günümüzde ise ruh çağırma seanslarında gelen ruhların varlığı söz konusu. Bir de kara elbiseli adamlar var (Bkz. sayfa 564).

Bir bilim adamının sonu

James MacDonald, çok saygı gören, ünlü bir bilim adamıydı. Bir uçandaireyi dünyaya inerken görmüştü... Gördüklerini dünyaya açıklamaya karar verdi. Doğruyu söylediğine göre, korkacak ne vardı? Ama, umduğu gibi olmadı. Bir bilimsel konferansta, konuşmacıyla bir konuda ters düştü. Bu da onun felaketi oldu. Meslekdaşlarından biri onu kötü yerinden yakaladı. Bir uçandaire gördüğünü söyleyen adamın sözlerine kimsenin inanmayacağını söyledi. Konferansa katılan diğer bilim adamları da, Mac Donald'a güldüler ve onu alaya aldılar. O güne kadar tamamen normal kabul edilen bu saygıdeğer bilim adamı da, evine gidip kendini vurdu.

Bir diğeri de intihar etti

Uçandairelerle ilgilenen bir başka ünlü bilim adamı da **Morris K. Jessup** idi. Bu uğraşısı yüzünden üniversite hayatı mahvoldu. Bununla da kalmadı. Toplum tarafından reddedildi. Sonunda intihar ederek öldüğü anlaşıldı. Adamcağızın hangi şartlar altında kendini öldürdüğü bugün bile anlaşılabilmiş değil. Hatta, Jessup'la ilişkisi olan başka bilim adamlarını bile felaketler bekliyordu. Onun en değerli belgelerini elinde bulundurmakla övünen uçandaire araştırmacısı **Stephen Yankee,** tam bu başarısını kutlarken, evinin cayır cayır yandığına tanık oldu. Belgeler de kül olup gitti. Bu bir rastlantı mıydı, yoksa bir misilleme miydi? Bu olayda da yine

Operation Trojan Horse adlı kitabın yazarı John Keel (altta), çok eski bir düşünceyi canlandırdı. Cinlere benzeyen, istediklere zaman şekil değiştiren ve insana durmadan oyun oynayan garip yaratıklar var mıdır? Yuvalarındaki kuşlara saldıran ve onların yumurtalarını çalan yaramaz periler (üstte solda). John Anster Fitzgerald'ın 19. yüzyıl tarihli tablosundan (üstte sağda). Daniel Maclise'ın tablosunda, peri yardımcılarıyla birlikte insanlara kötü oyunlar oynayan Pan. Keel'e göre bütün bunlar, temel doğa güçlerinin belirtileri. Aynı cinler ve periler, yazara göre, uçandaire astronotları ve kara giysili adamlar olarak ortalıkta fink atıyor.

kozmik şakacının parmağı vardı herhalde.

İnsanı mahvetmeyi mi amaçlıyor?

Bu konuda en şaşırtıcı görüşleri ortaya atanlardan biri de, Amerikalı araştırmacı-yazar **John Keel. UFOs Operation Trojan Horse** adlı kitabında, yabancı yaratıkların her kılığa girebildiklerini söylüyor. Geçmişte cin, peri, melek, şeytan gibi kılıklara giren bu yaratıklar, Keel'e göre şimdi de çağımız insanını mahvetmeye uğraşıyor. Bunun aracı olarak da 20. yüzyıl insanının uçandairelerle olan merakını kullanıyor. İnsana acı çektirmenin yeni yollarını deniyor ve buluyor.

Öbür dünyada Almanca konuşulmuyor!

Yirminci yüzyıl başlarında ruh çağırma hareketi çok yaygındı. Şakacılar da bu meraktan az yararlanmadılar. Bir örnek ele alalım: Londra'da yapılan bir ruh çağırma seansında, uzun uğraşlar sonunda, bir Alman kadının ısrarla çağırdığı babasının ruhu, sonunda masaya geldi. Ne var ki, adam artık Almanca konuşmuyordu. Ruh, ölümden sonraki hayatta Almanca'nın modasının geçmiş olduğunu söyledi. Şimdi, birçoklarına göre bu olay, medyumun sahtekârlığını ortaya koyar. Oysa, belki de durum tamamen başkaydı. Bu, medyumla alay etmek isteyen büyük bir şakacının işi olamaz mıydı?

Sahtekâr bir medyum mu?

Medyumların inandırıcılığı konusunda insanı kuşkuya düşüren başka olaylar da var. Ünlü fizikçi ve psişik araştırmacı Sir **William Crookes**'un yanında çalışan **Florence Cook** adlı genç hanım, birçok seansta medyumluk yaptı. Onun aracılığı ile **Katie King** adlı kadının ruhu çağırılıyordu. Yalnız burada biraz

garip bir durum vardı.

Merhum Bayan Katie'den kalan birkaç eski fotoğraf, medyum Bayan Cook'a müthiş benziyordu. Hatta bu benzerlik öylesine açıktı ki, Katie'nin, kıyafet değiştirip paçavralar giymiş medyum olduğuna herkes bahse girebilirdi. Ama öte yandan, Sir William Crookes ve Psişik Araştırma Kurumu'nun öteki üyeleri, bu kanıda değildiler.

Onlara göre, merhum Katie, simsiyah saçlı bir esmer güzeli idi. Oysa Bayan Florence Cook, pembe-beyaz tenliydi. Üstelik Florence'in kulakları delikti, Katie ise ömründe küpe takmamıştı. Ayrıca, Katie'nin boyu çok daha uzun olduğu gibi, parmakları da daha uzun ve inceydi. Üstüne üstlük, çeşitli tanıklar, 29 Mart 1874 günü iki kadını bir arada görmüşler, aralarındaki bu ayrılıkları da fark etmişlerdi.

Ruh çağırma seanslarında

1960'larda bir medyumun başından da çok garip bir olay geçti. **Bernie Flint** adlı medyum, ölülerin sesiyle konuşuyordu. Medyumun vücudundan çıkan ektoplazma maddesi (Bkz. sayfa 617) ile bir "ses kutusu" meydana geliyordu. Çoğu ünlü olan bu ölmüş kişiler de bu kutuya konuşuyorlar, sesleri kaydediliyordu. Bu çok inandırıcı bir durumdu. Yalnız, bir soru işareti akılları kurcalıyordu. Ölmüş olan bu ünlü kişiler, hayatlarında uzmanı oldukları konuları neden artık hatırlamıyorlardı? Bunu bilen yok. Pek ünlü hikâye ve oyun yazarı **Oscar Wilde**'ın ruhu, niçin eski esprilerini bir kenara bırakmıştı? Kadın doktorların öncüsü **Elizabeth Anderson**'ın sağlık konularında söyleyecek hiç sözü kalmamış mıydı?

Ruhların sesini kaydetme seansları üzerine birçok araştırma yapıldı. Medyumun karnından konuştuğundan şüpheleniliyordu. Araştırmalarda, herhangi bir yerde gizli bir teyp olup olmadığına da bakıldı. Medyum Flint, her iki soruşturmadan da yüzünün akıyla çıkmasını bildi.

Birdenbire gökten düşen ve gökbilimci Richard Griffiths'in yaralanmasına, hatta ölmesine ramak kalan dev buz parçasının bir bölümü. 2 Nisan 1973 tarihinde cereyan eden bu garip olaydan sonra, Griffiths, özel filtreler kullanarak bu buzun yapısını incelemeye girişti. Fakat bunun ne olduğu bugüne kadar tam bir sır olarak kaldı (altta).

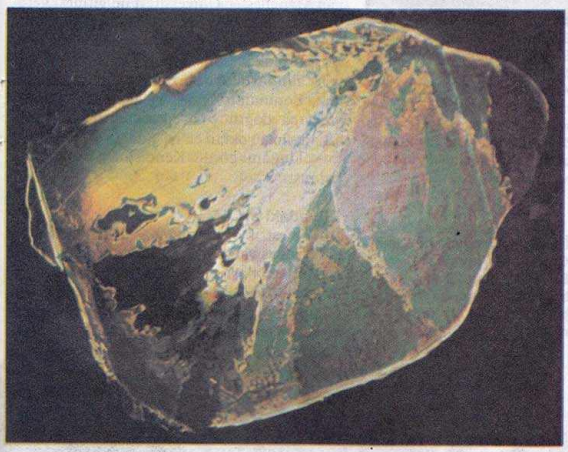

Daha fazla bilgi için:

The complete books of Charles Fort, Charles Fort, Dover Pub. 1974.

Operation Trojan Horse, John Keel, Abacus, 1973.

Phenomena: a book of wonders, John Michell ve Robert Rickard, Thames and Hudson, 1977.

The book of heroic failures, Stephen Pile, Routledge and K. Paul, 1979.

Loch Ness Canavarı da şaka mı?

Büyük Şakacı'nın en büyük oyunlarından biri de, Loch Ness gölü canavarıdır. İskoçya'daki bu gölde kocaman ve kapkara bir canavar göründüğü söylenir. Toplumun en saygın kişilerinden birçoğu, canavarı gördüğünü ileri sürerek fotoğraf makinesine sarılır. Ama çektikleri resimlerin genellikle ya çok bulanık, ya da montajlanmış gibi olduklarından şüphelenilir. Öyle ki, onların, canavarı gördüklerine kimse bir türlü inanmaz. Hatta, bununla da kalmazlar, bu canavarı gördüğünü söyleyen kişilerle alay ederler.

İlginç zamanlamalar

İnsanları hep gülünç duruma düşüren kozmik şakacı, bazen müthiş zamanlama oyunları yapar. **Robert Rickard** ile **John Michell**, ilginç bir liste sunuyorlar:

22 Nisan 1949 tarihli bilim dergisinde belirtildiğine göre, özellikle balıklar ile ilgili incelemeler yapan bir bilim adamının başına Missisipi'de gökten balık yağdı. Yanık ölümleri üzerinde uzman olan Doktor **W. M. Krogman**, tatil yaparken, bir gece Bayan **Reeser**'ın kendi kendine tutuşup kül olmasına şahit oldu.

2 Nisan 1973 gecesi, İngiltere'nin Manchester kentinde dolaşmaya çıkan bir meteoroloji uzmanının yanı başına gökten koca bir buz parçası düştü. Meteoroloji dergisinin Eylül 1975 sayısına göre, dünyaya düşen buz olaylarının en ilginci buydu.

Meteoroloji uzmanı, buzu parçaladı. Onun üzerinde bir sürü deney yaptı. Ama, buzun nereden ve nasıl geldiği bir sır olarak kaldı. Acaba, gökten düşen buzu incelemeye yetkili kişinin başına gökten buz düşmesi, bir rastlantı mıydı? Bilinemez. Bilinebilecek bir şey varsa, o da şu: Evrenin büyük şakacısı, insanlara bazen hoş, bazen de nahoş şakalar yapıyor.

Fiziki yasalara aykırı

Evet, dünyamızda çok kesin fizik i yasalar var. Ama aynı dünya, aklın yasalarına uygun olmaktan ne kadar uzak! Evet, yerçekimi var. Fakat, levitasyon durumu, bu yasaya açıkça meydan okuyor (Bkz. sayfa 74). Gökten sadece kar ve yağmur yağar. Bir de kuşların istenmeyen pislikleri... Sadece bu kadar mı? Keep Hatch (Folluğu Hazırla) adındaki okula gökten yumurta yağmasına ne demeli? Evet, hayat sözümona akılcı kurallarla kuşatılmış, ama böylesi örneklerle karşılaşınca, evrenin büyük şakacısına inanmamak elde mi?

Geleceğe sıçrayanlar

İnsanlar bazen anlaşılması güç, garip olaylar yaşıyorlar. Örneğin insan "şimdiyi" yaşarken kendini birden "gelecekte" bulabiliyor. Araştırmacılar bu tür zaman kaymalarının herkesin başına gelebileceğini belirtiyorlar. Aşağıdaki yazıda böyle olaylar inceleniyor.

ZAMAN KAYMASI denilen anlaşılmaz olayla birçok araştırmacı ilgileniyor. Bu araştırmacılara göre, şimdiki zaman, birdenbire geçmişte yaşanmış farklı bir zaman dilimine açılabiliyor. Aynı işleyişle, gelecekteki bir zaman dilimine de açılabiliyor. Bunun yaşanmış birçok örneği var. Bu olaylar kayıtlara geçirilip dosyalanıyor. Ancak bunların arasında zaman kaymasıyla bağıntısı pek zayıf olan olayların da yer alması, araştırmacıları yanıltabiliyor.

Efsanevi kâhine Mother Shipton (Shipton Ana), 1488'de Yorkshire-Knaresborough'ta bir mağarada doğdu. Kısa sürede olacak olayları önceden bilen iyi bir kâhine olarak ün kazandı (üstte).

Geleceği görüyorlar

Geleceğe yönelik zaman kaymalarını yaşayan kişilerde bu olay, bir tedirginliğe yol açıyor. Bu tür olaylarda insanlar, uyku sırasında rüya kanalıyla gelecekteki bir olayı önceden görebiliyorlar. Ya da uyanıkken, sonradan olacak bir olayı ses ve görüntüyle önceden yaşıyorlar. Bazı örneklerde sadece ses ya da görüntüye rastlanıyor. Böylece kehanet olayları için iki kategori söz konusu oluyor: Uyurken görülen haberci rüyalar ve uyanıkken yaşanan kehanet olayları.

Haberci rüyalarda aynı rüyanın sık sık tekrarlandığı görülebiliyor. Ancak, tek rüyalar daha yaygın. Bazı kehanetler çok önemsiz, sıradan bir olayı bildirebiliyorlar. Ancak bazıları da büyük felaketleri önceden haber veriyorlar. Felaket olaylarının kehanet edilmeleri, diğerlerine oranla bir öncelik taşımıyor. Sıradan olayların kehanet edilmeleriyle hemen hemen aynı oranda dağılıyorlar.

Araştırmacılar bu olayları, insanın doğuşuyla getirdiği önsel bir bilginin sonucu olarak değerlendirip geçemiyorlar. Henüz bunların işleyişi çözülemedi. İşte bu olayları yaşayan insanların tedirginliği buradan kaynaklanıyor.

Eski dolap ve valiz

Basit bir olayın kehanet edilmesine örnek olarak, İngiltere-Cheshire'lı Bayan **Xenia Stafford**'un yaşadıkları verilebilir.

Xenia, 1948 Haziran'ında şöyle bir rüya gördü: Yanındaki bir dolaptan elbiselerini alıp eski bir valize yerleştiriyordu. Şöyle diyordu: *"Ne dolaptan aldığım elbiseler benimdi, ne de valiz... Hayatta onları hiç görmemiştim."*

Sonbahar geldiğinde Xenia'nın, öğrenim için Manchester Üniversitesi'ne gitmesi gerekiyordu. Bu yüzden yeni giysilere ve bir valize ihtiyacı vardı. Eylül'de amcası Xenia'ya 'kayıp mallar satışı'ndan elden düşme bir valiz aldı. Annesi de kızına yeni giysiler hazırladı. Sonunda, Xenia, kalacağı kız öğrenci yurduna doğru yola çıktı. Vardığında, oda arkadaşının çoktan en iyi yatağı ve dolabı kapmış olduğunu gördü. Kendisine eski bir dolap kalmıştı.

Rüyadaki an...

İlk sömestrin ortalarına doğru Xenia, bir gün dolabını ve valizini düzeltmek istedi. Daha bu işe başlar başlamaz, 6 ay önceki rüyasını hatırladı. Bu elbiseler, bu valiz ve bu eski dolap, daha önce rüyasında gördüğü eşyalardı. Aylar önce kendisini o andaki haliyle

İngiltere Warwickshire'daki Compton Winyates'in evi. Bu güzel bina 20 yıl boyunca onu daha önce hiç görmemiş bir kadının rüyalarına girdi (altta).

görmüştü. Üstelik rüyasındaki en ufak ayrıntılar bile gerçeğe tıpatıp uyuyordu.

Merdivenlerdeki kadın

Yine önemsiz bir olayı bildiren bir haberci rüya da Bayan **M. Bussell** tarafından görüldü. M. Bussell, ayaküstü uğranılıp bir-iki kadeh içilen bir meyhane olan "Gray'in Yeri"nde çalışıyordu. Stockwell'deki evinden Chancery Lane'deki işyerine gitmek için düzenli olarak hep metroyu kullanırdı. Bir gece sabaha karşı şöyle bir rüya gördü: Her zamanki gibi metro istasyonunun merdivenlerini çıkıyordu. Birden gözü sol taraftaki iniş merdivenlerine kayıverdi. Orta yaşlı, bacağı sakat bir kadın, yavaşça ve tutunarak merdivenleri inmeye çalışıyordu. Bacağı yüzünden, düşmemek için çok çaba harcıyordu. Bayan M. Bussell, tam o sırada uyandı. Rüyasının anlamsızlığı canını sıkmıştı.

DARKMALT

Aynen yaşanıyor

Bayan M. Bussell, sabah kalkınca rüyasını unuttu, gitti. Yine her zamanki gibi işine gitmek için metro istasyonuna yöneldi. Çıkış merdivenini tırmanırken gözü soldaki iniş merdivenine kaydı. Orta yaşlı bir kadın, sakat bacağını sürükleyerek, güçlükle merdivenleri inmeye çalışıyordu. Donakaldı. Merdivenlerdeki kadın rüyasındaki kadının ta kendisiydi.

Bayan M. Bussell, o kadını hayatında hiç görmemişti. Bir daha daha da hiç görmedi. Bu rüya sadece, bir olayı yaşanmasından birkaç saat önce haber veriyordu. Bu herhangi bir sona bağlanamayacak bir olaydır. Ona yüklenebilecek bir anlam yoktur. Buna gerek de yoktur. Olay, basit bir önceden görme olayıdır.

Rüyadaki mekânlar

İnsanların herhangi bir zamanda rüyalarında belli birtakım mekânlar görmeleri, sık rastlanan bir olaydır. Bu mekânlarla sonradan gerçek yaşamda karşılaşılırsa bu bir kehanet olayı olarak yorumlanabilir. Fakat bu her zaman geçerli değildir. Çünkü bilinç, uyanıkken görülen bazı sahneleri bilinçaltına kaydeder. Bu sahneler daha sonraları herhangi bir zamanda, rüyada ortaya çıkabilir. Bu tip bir rüyanın ardından, söz konusu yerle karşılaşıldığında da bu bir kehanet olayı sanılır.

Mekânlarla ilgili rüyalar çoğunlukla bir kereyle kalmazlar. Aynı yer, aynı şekilde defalarca görülür.

20 yıldır aynı rüya

Bir İngiliz kadın, çocukluğundan bu yana, rüyasında tüm ayrıntılarıyla çok güzel bir bina görüyordu. Bina, Tudor tarzında inşa edilmiş bir malikâne idi. Şehir dışında, kare şeklinde bir alanda kuruluydu. Bahçesi özel biçimde budanmış küçük ağaçlarla çevrili idi. Bunlar özellikle düzenli bir şekilde dikilmiş, doğal bir sınır oluşturuyorlardı. Bu rüya 20 yıl boyunca her yıl tekrarlandı. Günün birinde kadın Warwickshire yakınlarındaki Leamington Spa'ya bir süre kalmaya gitti. Orada bir tesadüf sonucu **Compton Winyates** adlı birinin evini ziyaret etti ve 20 yıl boyunca rüyasında gördüğü evle karşılaştı. Kadının evle en ufak bir bağlantısı olmadığı halde, 20 yıl boyunca niye orayı rüyasında gördüğü anlaşılır gibi değil. Belki de bu tip normalötesi olaylar sanılanın çok ötesinde bir anlam taşıyorlar. Bazı böylesi garip olaylar hemen kabul edilebilecek şekilde bir açık seçikliğe sahipler, bazıları da değiller.

Gelecekten akseden sesler, Londra Kulesi'ni ziyareti sırasında Tessa G. tarafından duyuldu. Arkadaşı hiçbir şey duymasa da Tessa canhıraş çocuk çığlıkları ve bağrışmaları duyduğunu şiddetle savundu. O zamanlar, seslerin Kule'nin acılı geçmişinden geldiğini düşündü. Tessa'nın yaşadığı bu olaydan 4 ay sonra, 17 Temmuz 1974'te, Kule'de teröristlerce yerleştirilmiş bir bomba patladı. 33 kişi ağır yaralandı. Çoğunluğu küçük çocuklardı. Polis ve itfaiye birlikleri hasar tespiti yaparken, kurbanlara ilk yardımı gönüllü olarak görevli bekçiler yaptılar. Tessa haberi gazeteden okuduğunda aylar önce duyduğu seslerin o olayda yaralanmış çocuklara ait olduğuna emin oldu (üstte ve sağda).

Kehanet ve önsezi ayrımı

Uyanıkken kehanet etme olaylarının, haberci rüyalardan hem daha yaygın, hem de daha ileri bir aşama olduğu belirtiliyor. Bu tür kehanet olayları, hemen daima kendiliğinden ve olayın yaşanmasından kısa bir süre önce gerçekleşiyor. Bu durum büyük olaylardan çok küçük olaylara ilişkin olduğundan bir önsezi yeteneği yerine kehanet olayı olarak değerlendiriliyor. Ancak, büyük olaylar kehanet edildiği zaman, kesin ve hatasız oluyorlar.Yalnız, bir olay, kehanet edildikten birkaç saat ya da birkaç gün sonra gerçekleşiyor. Oysa önsezide bu zaman süresi, haftalar ya da aylar sonrasına varabiliyor.

Gelecekten akseden çığlıklar

Birminghamlı Bayan **Tessa G**'nin yaşadığı şu olay, kehanet olayları içinde en dikkat çekici

olanı. Tessa, 20 Nisan 1974'te arkadaşı Bayan **Hodgskin**'le Londra'ya geldi. Londra'nın tarihi yerlerini ve bu arada Londra Kulesi'ni gezmek istiyorlardı. Kule, Kraliyet saltanatıyla, birçok kanlı olayla ve acıyla yoğrulmuş geçmişinden ötürü ilgilerini çekiyordu. İki arkadaş kendileri gibi bir grup turistle birlikte, silahların sergilendiği kısmı gezerken, bir ara hava almak istediler. Dışarıya çıkan merdivenleri tırmandıkları sırada Tessa birden dönüp birtakım çocuk çığlıkları duyduğunu söyledi. Fakat Bayan Hodgskin olağandışı hiçbir şey duymamıştı. Tessa ısrarla acılı çocuk çığlıkları ve ağlamalar duyduğunu iddia etti. İkisi de birbirlerinden şüpheye düştüler. Fakat Tessa, açık seçik, ağlayan çocuk sesleri duyduğu konusunda ısrar ediyordu. Bir yandan da bu seslerden tedirgin olmuştu. Sonra, dışarıya çıkıp birer çay içtiler ve olayı unuttular.

Birkaç ay sonra, 17 Temmuz 1974'te, Kule'nin silahların sergilendiği kısmında, teröristlerce yerleştirilmiş bir bomba patladı. Birçok kişi öldü. Çok sayıda kişi de ağır yaralandı. Ağır yaralıların büyük çoğunluğunu çocuklar oluşturuyordu.

Tessa G.'nin duyduğu neydi? Bu acılı çığlıklar Kule'nin kanlı geçmişinden mi yansıyordu? Yoksak birkaç ay sonra yaşanacak bir felaketin çığlıkları mıydı? Bu örnekte dikkati çeken nokta, kehanetin görsel malzeme olmaksızın işitsel malzemeye dayanmasıdır.

Kaybolan çamaşırhane

Zaman kayması konusuyla ilgili olarak BBC Televizyonu'nca iki TV dizisi hazırlandı. Bu diziler, izleyicilerden yollanan; kendi deneyimlerini anlattıkları bir mektup yağmuruna sebep oldu. Bunlar içinde İngiltere'nin Norfolk bölgesinde bir öğretmenin yaşadığı olay çok ilginçtir.

Norfolklu öğretmen, bir akşamüzeri eve dönerken evinin yakınlarında bir çamaşırhane gördü. Burada genel makinelerle para karşılığında çamaşır yıkanıyor, ütüleniyordu. O akşam eve döndüğünde karısına bundan söz etti. Karısı, ertesi gün oraya çamaşır götürdü. Fakat kocasının tarif ettiği yerde çamaşırhane değil, toz ve moloz içinde, henüz işçilerin çalıştığı bir inşaat vardı. Oysa kocası birkaç saat önce, orada çalışır durumda bir çamaşırhane görmüştü. Bu olay bir buçuk ay sonra gerçekleşti ve o bina çamaşırhane olarak hizmete açıldı. Norfolklu öğretmen, onun bitmiş halini haftalar önceden görmüştü.

Bu tür bir olayın, insan beyninin özel bir işleyişinden kaynaklandığı söylenebilir. Belki de beyin, gelecekten gelen bilgiyi bir transformatör gibi alıp işliyor ve bir yorumcu gibi insanın duygularına sunuyor.

Yaralı askerin mesajı

Kehanet edilen olay, her zaman onu kehanet eden kişiyle ilgili olmayabiliyor. Örneğin,

Olympia'da açılmış İdeal Ev Sergisi'nde, 27 Mart 1976' da patlayan bombadan sonra yaralılar acil servis görevlilerince taşındılar (en üstte).

Doğu Anglia'lı medyum Maureen Baker, Olympia'daki bomba felaketini aylarca önce kehanet etmişti. M. Baker, günlük gazetelerdeki ilanların arasında, bomba olayını açık seçik haber veren 2 ilan gördü. Sergi açıldığında, patlamanın çok yaklaştığını hissetti ve bir meslektaşını oraya gitmemesi için uyardı. Patlamadan bir gün önce bombanın bir çöp kutusuna yerleştirildiğini gördü ve patlamadan sonraki çığlıkları duydu. Olay aynen gerçekleşti. TV'den verilen haber filmini izlediğinde tüm ayrıntıların aynı olduğunu gördü (üstte).

Bourne Endli Bayan **E. H.**'nin kuzeni olan genç kızın yaşadığı olay da bu türdendi.

1939'dan önce Bayan E. H.'nin kuzeni, kendi kız arkadaşlarından birinin sevgilisi olan bir delikanlıyı uzaktan tanıyordu. Savaş patladığında bu delikanlı, Kraliyet Hava Kuvvetleri'ne katıldı ve kısa süre sonra aktif göreve getirildi. Birkaç ay sonra genç kız bir rüya gördü. Fakat uyumuyordu. Ve bunun bilincindeydi. Gözünün önünde gayet net bir sahne belirdi: Arkadaşının sevgilisi bir sal üzerinde yatıyordu. Ölmek üzereydi. Genç kıza iki gündür yaralı olduğunu ve bu salda süründüğünü söyledi. Bu mesajı kız kardeşine iletmesini rica etti. Birkaç gün sonra kız, Londra'da delikanlıya rastladı. Gördüğü halin aksine, delikanlı son derece iyi ve sağlıklıydı. Bunun üzerine kız rahatladı. Yaşadığı olayı kötü bir rüya olarak yorumladı.

Yıllar sonra gerçekleşen kehanet

Aradan iki yıl geçti. Genç kız bir sabah gazetede delikanlının ölüm haberine rastladı. Aynen iki yıl önce kızın gözünde beliren görüntüdeki gibi, delikanlı bir sal üzerinde ölü bulunmuştu. Ayrıca orada epeyce kaldığı anlaşılmıştı. Genç kız, bunun üzerine yaptığı bir araştırma sonucu, delikanlının gerçekten de bir kız kardeşi olduğunu; ancak bir süre önce öldüğünü öğrendi. Bu kadar uzun vadeli bir kehanette bulunmak etkileyici bir durumdur.

Kehanet olayları hemen hemen insanlık tarihi kadar uzun bir geçmişe sahip. Tarih boyunca da kâhinler sadece kendi ülkelerinde değil, dünya çapında daima saygı gördüler ve el üstünde tutuldular. Derin ve kesin görüşleriyle, tarih boyunca ileride bekleyen tehlikeleri bildirdiler.

Kehanet olayları günümüzde de yaşanıyor. Bu insan kontrolü altında bir güç gibi görünmüyor. Belki de insanlar bir gün onu kontrol etmeyi öğrenebilecekler...

Zaman kaymasına sebep olan özel bir mekanizma mı var? Sayfa 822'de.

Dünyanın yüzeyinin bir görüntüsü. Ufukta atmosfer mavi mavi parlıyor. Bulut oluşumları ve küçük yuvarlak bir uçandaire (üstte) görülüyor. Fotoğraf, astronot **M. Scott Carpenter** tarafından Aurora 7'den dünyanın 1600 km üzerinde çekildi. Bu fotoğrafın NASA uzay kapsüllerinin sık sık uçandaireler tarafından izlendiği dedikodularını kanıtlar nitelikte olduğu iddia ediliyor. Aslında, bu kapsülü izleyen cisim bir IFO'dur (Tanınan Uçan Cisim). Bir meteoroloji balonu kapsülün arkasında yedekte çekildiğinden, resimde uçandaire gibi görünmüyordu.

Bir sinema filminden iki kare görülüyor. Film, İngiltere'nin Stonehenge yöresinde, **John Flattley** ve bir arkadaşının ailelerinin gördüğü tanımlanamayan ışıklara aittir. Film 18 Ekim 1977'de çekildi. Işıklar bazen bir tek, bazen de yedi-sekiz adet olarak gözlemlendi. Bu olaya yakınlardaki bir askeri üsteki ışıkların neden olduğu iddia edildi. Daha başkaları da bunların askeri işaret fişekleri olabileceğini öne sürdüler. Ama tanıklar bu ifadelere karşı çıktılar. Acaba bu işte ordunun mu parmağı vardı? (solda ve altta).

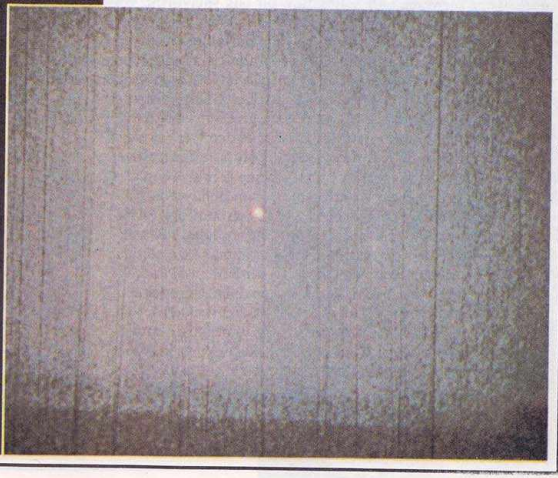

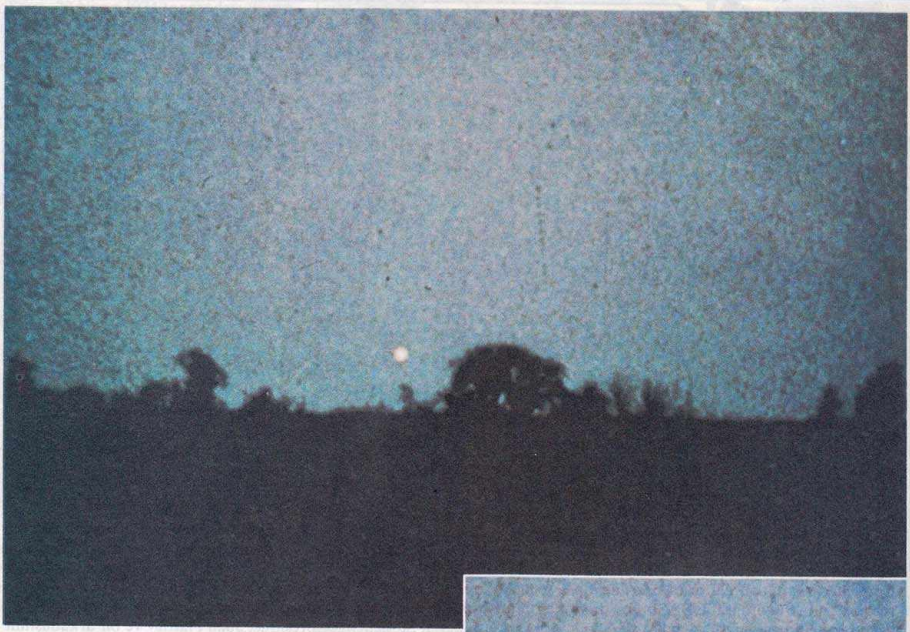

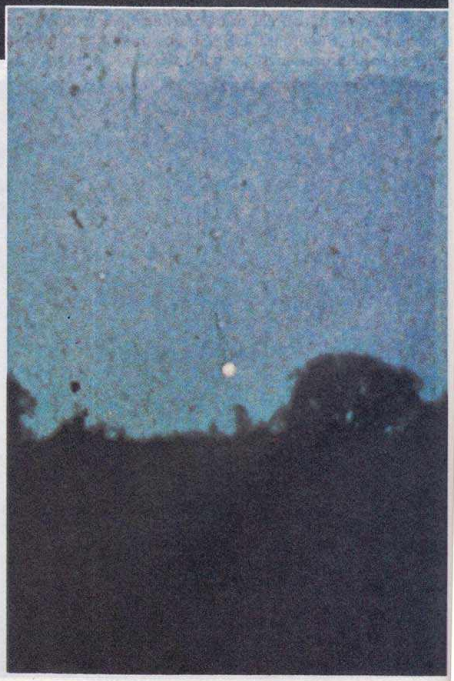

11 Ocak 1973 sabahı Bay **Peter Day**, bir uçandaireyi filme almayı başardı. Thame ve Aylesbury arasındaki (İngiltere) Cuddington yakınlarında bir yolda otomobiliyle gidiyordu. Uçandaireyi bir dakika kadar izledi. Sonra arabasını bir kenara çekti ve içinde 8 mm'lik film bulunan kamerasıyla cismi filme aldı. Cisim ağaçların arkasından çıktı ve yere paralel olarak soldan sağa doğru alçaktan uçtu. Peter Day'e göre cisim titrek ve nabız gibi atan bir ışık saçıyordu. Bu özellik art arda iki film karesinde oldukça belirgindir. Görüldüğü gibi, bu iki fotoğrafta cismin parlaklığı farklıdır. Cismin 15 sn. kadar filmini çekti. O sırada cisim ağaçların olduğu yere doğru yöneldi. *"Bir an buradaydı, sonra yok oldu"* diyor Bay Day. Gözlem sırasında Peter Day yalnızdı. Ancak birkaç mil ötedeki bir okuldaki öğretmen ve öğrenciler de bu olayı doğruladılar. Bay Day'in gözlemiyle yaklaşık aynı saatte onlar da uçandairenin ani görünümünü ve kayboluşunu izlemişlerdi. Öğretmenlerden birine göre üstü top gibi olan cismin altı düzdür. Aynı zamanda cisim dönüyordu da.

Uçandaireleri filme almak birkaç nedenden ötürü çok önemlidir: Tanıkların hayal gücü böylece tamamen ortadan kalkmaktadır. Hareket eden bir cismin sahtesini yapmak çok zordur. Cismin ve ağaçların, evlerin, güneşin ve yıldızların nispi uzaklıkları bir fotoğraftan daha iyi olarak saptanabilir. Uçandairenin davranışları, uçağın ışıkları, helikopterler, işaret fişekleriyle karşılaştırılabilir. Bu tür olayların açıklamaları, örneğin kuş sürüsü, Venüs gezegeni, meteoroloji balonları, bu şekilde elenebilir. Ayrıca filmler kare kare dondurularak analiz edilebilir (üstte ve sağda).

Bazıları "içgüdü" diyor ama...

Hayvanlarda da "bir şeyler" var

Hayvanların bazı esrarengiz davranışlarının nedeni hâlâ çözülebilmiş değil. Acaba hayvanların insanlar tarafından bilinmeyen gizli yetenekleri mi var? Bu tür çok sayıda olay var. Aşağıda araştırmacı Namık Talat Gürarslan'ın konuya ilişkin bir incelemesini sunuyoruz.

KEDİLER GENELLİKLE uysal ve evcil hayvanlardır. Kuyruklarına basılmadıkça pek zarar da vermezler. Ne var ki, kedilerin bazı garip davranışları da vardır. Öncelikle çok meraklı ve oyuncudurlar. Bu merak ve oyunculukları bazen tehlikeli ve ilginç sonuçlara da yol açabiliyor.

Samsun'un Vezirköprü ilçesine bağlı Bevealan köyünde bir yaşındaki **Osman,** bir kedi tarafından sünnet edildi! Hava sıcak olduğu için, anne **Ayşe Yılmaz,** bir yaşındaki oğlu Osman'ı, üzeri açık vaziyette yatağın üzerine bıraktıktan sonra kendi işleriyle meşgul oluyordu. Bu sırada eve giren bir kedi, küçük Osman'ın cinsel organını yemeye başladı. Oğlunun çığlıkları üzerine odaya koşan anne Ayşe Yılmaz, durumu görünce âdeta çılgına döndü.

Doktorun açıklaması

Derhal oğlunu Havza Devlet Hastanesi'ne

Kedilerin kadınlara benzetilmesi oldukça yaygındır. Gerçekten de bazı kedilerin büyüleyici bakışları erkekleri çok etkiler (üstte).

Bir kedinin çok dikkatli bakışlarından biri. Sanki gördüğünü anlıyor ve değerlendiriyor (sağda).

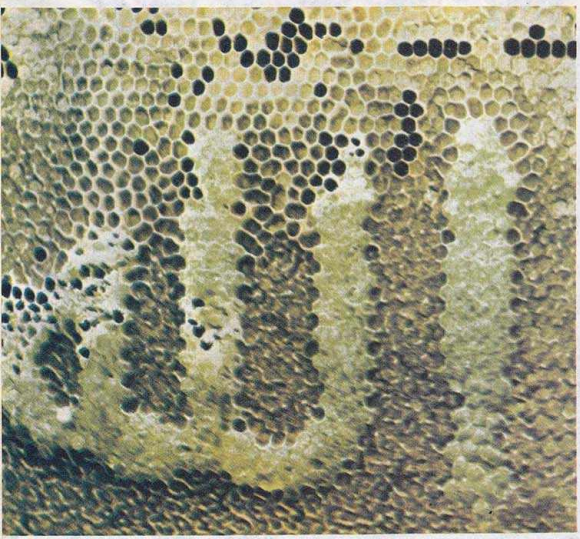

yetiştirdi. Hastanenin başhekimi Operatör Dr. **İbrahim Akpınar,** çocuğun ancak usta bir sünnetçinin yapabileceği bir şekilde sünnet edildiğini şaşkınlıkla gördü. Dr. Akpınar şunları söyledi: *"Bu çocuk sünnet olmuş halde! Bana sadece pansuman yapmak kaldı. Uzvun alt kısmında bulunan ve ağlayan köşe adını verdiğimiz damar, ısırılma ile kapatılmış ve kanamanın fazla olması önlenmiş. Bugüne kadar böyle bir şey görmemiştim!"*

Arıların petek üzerine yazdıkları "Allah" kelimesi. Arıcılar bunun tamemen gerçek bir olay olduğunu belirtmişlerdir (üstte).

Adana'dan, Ankara'ya kadar...

Bilindiği gibi, köpekler, sadakatin sembolüdürler. Sahiplerine ne kadar bağlı olduklarına ilişkin şimdiye kadar pek çok olağanüstü örnek olaylar yaratan köpekler, aynı zamanda şaşırtıcı bir yön bulma ve iz sürme yeteneklerine de sahiptirler. Fakat, yön bulma ve iz sürme yetenekleri ile, yüzlerce kilometre aşarak, sözgelimi, çok sevdikleri sahiplerini bulabilmeleri, gerçekten olağanüstüdür.

Ali Leventoğlu ve ailesi, 1980 yılında, Ankara'dan, Adana Osmaniye'deki çiftliklerine tatil için gitmişlerdi. Bir süre sonra Ankara'ya döndüler. Çok sevdikleri **Duman** adındaki köpeklerini çiftlikte bırakmışlardı. Bu duruma çok üzüldüğünü huysuzlaşarak belli eden Duman, bir süre sonra ortadan kayboldu ve bütün aramalara rağmen bir daha ortalıkta görülmedi.

Ali Leventoğlu, bir yıl sonra, yani 1981 yılında, büyük oğlunu evlendirmiş ve Atatürk Orman Çiftliği'ndeki bir salonda düğünlerini yapmaktaydı. Bu sırada salonun çıkış kapısının yanına, toz toprak içinde ve açlıktan kemikleri birbirine yapışmış bir köpek gelmiş ve dışarı çıkanları dikkatle süzüyordu.

Geç saatlerde, Ali Leventoğlu ailesi birlikte dışarı çıktıklarında, dışarıda bekleyen köpek, hemen yanlarına koşarak, özellikle çok sevdiği küçük **Ayşe Leventoğlu**'nun elle-

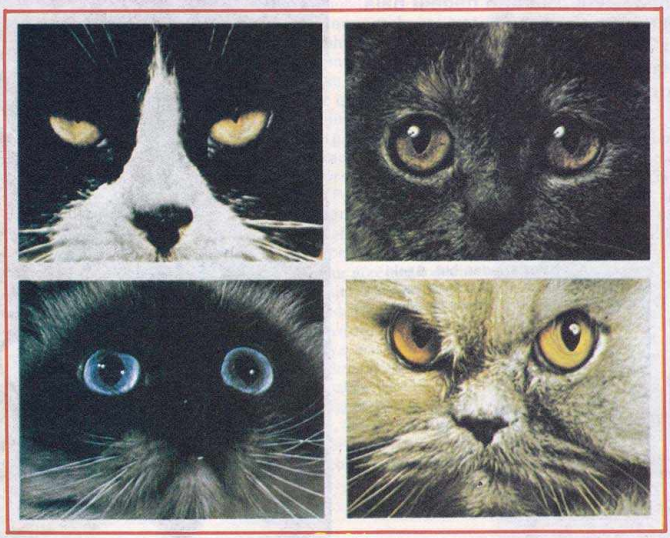

4 kedi ve 4 ayrı bakış. Kediler konuşamıyor ama sanki düşünüyorlar ve çevrelerini de yargılıyorlar (solda).

rini ve yüzünü yalamaya başladı. Çok ani olan bu olay karşısında ilkin paniğe kapılan baba Ali Leventoğlu, köpeği kovmaya çalıştı, fakat bir an sonra onun, Adana'da bıraktıkları köpekleri Duman olduğunu anladı ve; *"Bu duman! Adana'da bıraktığımız köpeğimiz. Taa oradan gelip bizi buldu!"* diye hayretle bağırdı.

Yüzlerce km katetti

Gerçekten, hemen hemen bir yıl kadar bir zaman içinde Duman, Toros dağlarını da aşarak, yüzlerce kilometrelik yolu katetmiş ve inanılmaz bir olayı gerçekleştirmişti. Duman'ın bu kadar yolu geçerek, bir de hiç bilmediği bir düğün salonuna gelmesi ve sahiplerini bulması, acaba sadece bir içgüdü, iz sürme ve yön bulma yetenekleriye açıklanabilir mi? Yoksa bu ve benzeri olaylarda bilinmeyen bir *'psişik iz sürme'* yeteneği mi söz konusu?..

Almanya'dan Türkiye'ye dönüş...

Hayvanlarda, görülen kısa mesafeli bu yön bulma veya iz sürme yeteneği doğal olarak kabul edilebilir. Fakat aşılacak mesafe binlerce kilometre olursa, burada bir olağanüstülük aranabilir. Üstelik, bu hayvan bir kuş değil de bir kedi ya da bir köpek ise...

Mehmet Tunç, Almanya'da çalışan bir Türk işçisiydi. 1980 yılında Türkiye'ye ailesi ile birlikte tatilini geçirmeye geldi. Dönüşünde ise buradaki evinden kedisi **Minnoş**'u da alarak Almanya'ya götürdü. Evde kafesinden çıkarılıp serbest bırakılan Minnoş, iki gün sonra birden kayboldu. Bütün aramalara rağmen bulunamayınca, Mehmet Tunç, Alman makamlarına baş vurdu ve yoğun bir arama başladı.

Aradan haftalar geçti. Artık Minnoş'tan ümit kesilmişti. Tam 61 gün sonra, Türkiye'deki akrabaları Mehmet Tunç'a, Minnoş'un Türkiye'ye, evine döndüğünü yazdıklarında, başta Mehmet Tunç dahil olmak üzere Alman makamları da şaşkınlık içinde kalmışlardı.

2500 km yürüdü

Olaya Alman **Bild** gazetesi de yer verdi. Minnoş günün konusu oldu. Minnoş, 61 günde tam 2500 kilometrelik bu yolu acaba hangi içgüdü ile aşmıştı?.. Minnoş bu çok uzun yolu, *'psişik iz sürme'* yeteneği ile aşmıştı.

Kedinin örnek aşkı...

17 Şubat 1983 tarihinde gazetelere geçen ilginç bir haber şöyleydi: Fransa'da bir dişi kedi, Paris'teki **'aşkına'** kavuşabilmek için 700 kilometre katetti. Sahipleri Paris'ten, Fransa'nın güneyindeki Bagnols-Sur-Ceze'ye taşınan **'Blanchette'** adlı beyaz kedi geçtiğimiz Eylül ayında yeni evinden kaçtı. Sahiplerinin bütün aramalarına karşı bulunamayan kediden umut kesildiği anda, Blanchette'in Paris'teki eski aşkının yanında olduğu haberi geldi. Kedinin 700 kilometrelik yolculuk boyunca nasıl beslendiği ise anlaşılamadı.

Alman gazeteleri, Türk kedisi Minnoş'un sıla hasretine dayanamayarak, Almanya'dan kaçıp Türkiye'ye döndüğünü ve 2.500 kilometrelik yolu yürüyerek katettiğini yazıp, "Garip ama gerçek" dediler (sağda).

Heimweh! Kater lief 2500 km nach Sylt

hcs. München, 21. November

Auf seinen vier weißen Pfoten ist Kater „Minnosch" aus Wesselland auf Sylt Unglaubliches gelaufen. In 61 Tagen fast 2500 Kilometer, rund 42 am Tag. Er wollte beim nach Wesselland.

In Türkei aus Auto gesprungen

„Minnosch" war am 15. September an der bulgarisch-türkischen Grenze aus dem Auto des türkischen Gastarbeiters Mehmet Tunç gesprungen. Bauarbeiter Tunç mußte weiterfahren.

Kater „Minnosch", der Desertäuter: An seinem schwarzen Fleck auf der weißen Pfote und einem Muttermal an der Schnauze erkannte ihn der Tierarzt wieder.

"Minnoş" adlı kedinin Almanya'dan kaçıp Türkiye'ye dönmesini, yüksek tirajlı Alman Bild gazetesi, "İlginç ve büyük haber" olarak böyle yayınladı (üstte).

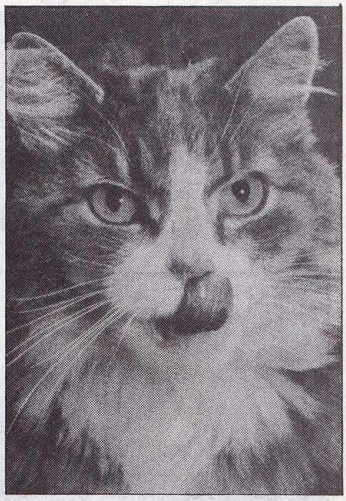

Kedilerin karşılama töreni...

Leo Talamonti, *Yasak Evren* adlı kitabında, İstanbul'daki Fransız Konsolosu'nun 1952'de açıkladığı ve gene İstanbul'un kedileri ile ilgili olan bir olayı anlatır: Fransız Konsolosu'na göre, Fransa'nın Marsilya limanında kayıtlı olan bir şilebin mürettebatı, İstanbul'a uğradıkları bir sırada, gemiye bir

Bir yıl önce Adana'nın Osmaniye ilçesinde küçük sahibinden ayrılan Duman, o günden sonra ortadan kaybolmuştu. Ankara'ya gelen küçük Ayşe bir gün köpeğini karşısında görünce gözlerine inanamadı (sağda).

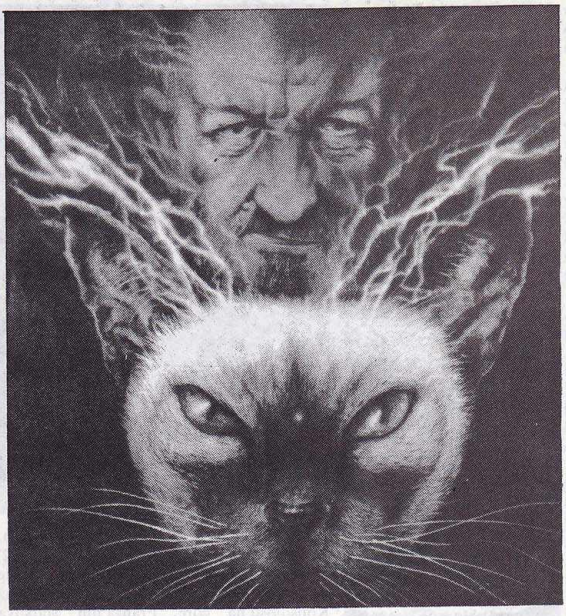

düzine kedi almışlar, daha sonra gene İstanbul'a geldiklerinde, kedileri tekrar İstanbul sokaklarına salmışlardı.

Kediler, çoğu kişinin tanık olduğu gibi, sahipleriyle telepatik ilişki kurarlar. Özellikle Siyam kedileri, bu özellikleriyle tanınırlar (üstte).

Kediler şilebi bekliyor

Bir yıl sonra, geminin yolu bir kez daha İstanbul'a düştü. İstanbul'a gelişinden bir gün önce, limandaki görevliler, belirli bir rıhtımda bir düzine kadar kedinin toplandığını ve ertesi güne kadar ısrarla orada kaldıklarını gördüler. Buna hiçbir anlam veremediler. Ertesi gün şilep limana girdiğinde, kediler, geminin mürettebatını karşılamaya hazırdılar!

Konsolosun belirttiğine göre, söz konusu şilebin arada sırada yaptığı İstanbul seferlerinde belirli bir tarifeye uyulmuyordu. Talamonti, böyle bir olayın içgüdü ile açıklanamayacağını öne sürüyor, kedilerin her biri ile geminin mürettebatı arasında mevcut olan belirli bir telepati ya da durugörü ilişkisi üzerinde duruyor.

İstanbul'daki konuşan kedi...

Anlaşıldığına göre, İstanbul'un kedileri, hayvanlarda parapsikoloji olaylarını araştıran kişilerin dosyalarında, özel bir yere sahiptiler. 1968'de İstanbul Hayvan Hastanesi'nin Baş veterineri Dr. **Hayrullah Orakoğlu**, **Pala** adındaki bir ev kedisinin, bir kedinin becerebileceği kadarıyla, bazı kelimeleri söyleyebildiğini açıkladı. Söylendiğine göre, Pala, git, gel, yemek gibi kelimeleri telaffuz edebiliyordu. Bu ilginç olayı inceleyen veterinerler, Pala'nın söylediklerinin rahatça anlaşılabildiğini belirttiler.

Köpekler haber verdi...

1984 yılının Mart ayı içinde, Sinop'un yaklaşık 40 köyünde ortaya çıkan heyelan nedeniyle, binalar çöktü, derin çukurlar oluştu, göller ortaya çıktı ve ağaçlar kayboldu. En büyük hasar ise Ayancık ilçesine bağlı Babaçay köyünde meydana geldi. Bu köydeki can kaybını **Tomi** adındaki bir köpeğin saatlerce havlaması önledi. **İsmail Kaya** adında biri olayı şöyle anlatıyor:

"İnanılmaz olaylar meydana geldi. Bir anda evlerimizin yerleri değişmeye başladı. Çukurlar açıldı. Kulakları sağır edercesine büyük bir gürültü meydana geldi. Her şey, 5-10 dakika içinde oldu. Can kaybı olmaması, 'Tomi' nin havlamalarından bir şeyler olacağını sezinleyip, köy halkının evlerini terketmeleri ile mümkün oldu."

Kedi ışınlanıyor mu?..

1985 yılının şubat ayın içinde Teşvikiye'deki evlerinde, **Feriha Tekgül** ile kız kardeşi **Meliha**'nın tanık oldukları olay oldukça şaşırtıcıdır. Bu kişilerin geceleri balkona bıraktıkları **Nazlı** adında bir kedileri var. Bayan Feriha, bir gece, kendisini *"Anne, anne"* diyerek çağıran bir sesle uyandı. O sırada yatağının üzerinde Nazlı'yı gördü. Çok şaşırdı ve ürktü. Anne, anne diye kendisine seslenen sanki kedisi Nazlı idi.

Kalkıp diğer odada yatan kız kardeşini uyandırdı ve olayı ona da anlattı. Nazlı'yı gece balkondan içeri ne zaman aldığını sordu. Bayan Meliha, Nazlı'yı içeriye kendisinin almadığını söyledi. Bu tuhaf durumu konuşurlarken ayaklarına sürtünen Nazlı, birden ortadan kayboldu! Tekrar balkona koymak için Nazlı'yı aradıkları sırada, balkondan gelen seslerle irkildiler. Şaşkınlık ve korkuyla balkona baktıklarında, Nazlı, kendisini içeri almaları için balkon kapısını tırmalıyordu!..

Bir başka ulus: Hayvanlar

Bir doğa bilimci şöyle söylüyor: *"Bizimkinden eski bir dünyada, hayvanlar, bize oranla daha gelişmişler. Onları insan terimleri ile tanımlamakta ısrar ediyoruz. Oysa değiller... Hepsinde, bizim zamanla kaybettiğimiz veya hiçbir zaman edinemediğimiz yetenekler var. Onlar kardeşimiz değil. Bizlerden aşağı seviyede de değiller. Onlar, biz insanlarla aynı yaşam ve zaman dilimi içerisinde bulunmak zorunda kalan bir başka ulustur. Belki de, en anlaşılmaz şekilde davranan, en dar görüşlü ve öğrenilmesi en güç olan memeliler, biz insanoğullarıyız!"*

Daha fazla bilgi için:

Türkiye Gizemleri, Halûk Egemen Sarıkaya, Bilim Araştırma Merkezi Yay., 1982.

Parapsikoloji, Bilim Araştırma Merkezi Yay., 1985.

Telepati, Bilim Araştırma Merkezi Yay., 1983.

Bilim, Uri Geller'i çözemiyor

Başarılı bir Almanya turunun sonunda, Uri Geller'in (Bkz. sayfa 721) olağanüstü gücü gerçek olarak kabul edildi. Fakat, Geller'in bu başarısı Amerika'da bu kadar kolay olmayacaktı. Bu olağanüstü gücün ardında sahtekârlık var mıydı?

HAZİRAN 1972'DE **Uri Geller,** Münih'e geldi. Derhal gösterilere başlayacaktı. Geller, yaşamının dönüm noktasındaydı. Eğer başarılı olursa, dünyanın en ünlü ve belki de en zengin ruhçusu olacaktı. Gösteri turunu, **Yasha Katz** adlı bir organizatör yönetiyordu. Önce, bir basın toplantısı düzenledi. Geller'in gazetecileri etkileyeceğine inanıyordu.

"Sadece telkinle..."

Gazetecilerin ilk sorusu şöyleydi: *"Bu şaşırtıcı olayları nasıl sağlıyorsunuz?"* Geller'in cevabı kısaydı: *"Sadece telkinle."* Arkadan bir diğer soru geldi. *"Bir teleferiği, havada durdurduğunuz doğru mu?"* Tereddütlü birkaç dakikadan sonra, Geller cevap verdi: *"Tabii, niçin olmasın?"* Hemen bir deneme yapılmasına karar verildi. Şaşkınlıkları hâlâ devam eden gazetecilerle beraber, Münih dışındaki, Hochfelln teleferik hattına doğru yola çıkıldı.

Teleferiği "durduruyor"

Teleferik dağın bir yanından yola çıktığı anda, Geller yoğun bir konsantrasyona girdi. Önce hiçbir şey olmadı. Yolculuk devam ediyordu. Teleferik defalarca aşağı yukarı gitti geldi. Bu arada, Geller'in kendine olan güveninin gittikçe azaldığı görülüyordu. Birdenbire, teleferik yolun ortasında durdu. Sonradan kontrol odasından öğrenildiğine göre, ana kumanda kolu kilitlenmişti. Olay gerçekleşmişti. Birkaç dakika sonra, gazeteciler haber ulaştırmak için en yakın telefona koşuyorlardı.

Kesin olarak düşünülebilir ki, herkes Geller'in bir şeyler yapmasını istiyordu. Bir güç, kontrol odasında etkili olmuştu. Önceleri hiçbir olağanüstü olayın oluşacağı beklenmiyordu. Aşağı yukarı, tam yirmi defa gidip gelinmişti. Sanki Geller'in şansı yok olmuştu. Ama yirminci seferde teleferik kendiliğinden durdu.

Şüphecilere göre, olay sürpriz değildir. Bu inanılmaz başarı kolaylıkla açıklanabilirdi. Geller, elektrik sistemini yönetenleri rüşvetle satın almıştı.

Uri Geller bu teleferiği, düşünce gücüyle yarı yolda durdurdu. Bu olay, onun 1972'de Almanya'da sağladığı başarının bir parçasıydı (altta).

Düşünce gücüyle yüzüğü kırdı

Bu cüretli iddiadan sonra, Geller yeni bir gösteriye girişti. Bu defa tanık, Alman bilim adamı **Friedbert Karger**'di. Geller bu bilim adamının avcunda sıkı sıkı tuttuğu yüzüğünü kolaylıkla kırdı. Acaba, Karger, Geller'in yoğun kışkırtmasından etkilenip, yüzüğünü kendi mi kırmıştı?

Gençliğin Sembolü, Uri

Bu arada **Andrija Puharich** (Bkz. sayfa 721), Geller'in, Almanya'da bulunduğu süre içerisinde bilim adamlarınca incelenmesi gerektiğini ileri sürüyordu. Puharich hem kitabını hazırlıyor, hem de Amerika'nın en seçkin bilim adamlarının görüşlerini almaya çalışıyordu.

Geller'in kendisi aslında bu tür bir bilimsel çalışmaya pek hevesli görünmüyordu. Şöhretin tadını almıştı ve bu hoşuna gidiyordu. Bir sahne organizatörü, Geller'den bir müzikalde oynamasını istedi. Müzikalin adı **Bilinmeyen Güçler** olacaktı. Geller, bu düşünceye bayıldı. Konuyu telefonda Puharich'e anlattı. Çok etkilenen Puharich, ilk uçağa atlayıp derhal Almanya'ya uçtu. Düşünce ilginçti. Tüm dünya gençliği, bu yoldan etkilenebilir ve dünyanın şarkı söyleyen bu ilk mistiğinin etrafında toplanabilirdi.

Gerçekte, olayları geliştirmek onlar için fazla güç değildi. Almanya'da hiç durmadan haftalarca süren gösteriler sonunda, Geller'in toplumsal etkisi azalmaya başlamıştı. Olay artık monotonluk belirtileri gösteriyordu.

DARKMALT

Bilim adamları Geller'i izliyor

Geller ilk olarak, bilim adamları tarafından sarıldı. Bu seçkin uzmanların arasında, Ay astronotlarından **Ed Mitchell**, roketçiliğin babası **Wernher von Braun** ve fizikçi **Gerald Feinberg** de yer alıyordu.

Geller, kuşkulu ve mutsuz görünüyordu. Olağanüstü gücünün, tam anlamıyla ortaya

Yıllardan beri gücünü gösteren Uri Geller, binlerce metal cismi büktü. Bunu, ya parmağını metallere sürerek yapıyor, ya da uzaktan düşünce yoluyla yapıyordu. Bazı olaylarda, metal cisimler Geller oradan uzaklaştıktan sonra da bükülmeye devam ettiler (sağda).

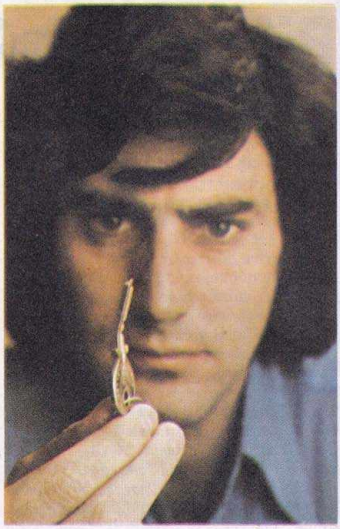

Geller, ünlü şarkıcı John Lennon'la uçandaireler hakkında konuşuyor. Geller, Spektra ve uzaylılar olayından sonra, uçandairelerle ilgilendi. Kırmızı ışıklar saçan cisimlerin kendisini izlediklerini söylüyordu. Uçandairelerin fotoğraflarını da çekti. Söylediğine göre, Uri, fotoğraf çekerken cisimleri görmemişti (altta).

çıkacağından sanki emin değildi. Amerika'da von Braun'un bürosunda, bir yüzük kırma gösterisi yaptı. Von Braun'un altın alyansı, avcunda kırıldı.

Hesap makinesini çalıştırıyor

Sonra von Braun ilginç bir deneme daha yaptı. Boş bir hesap makinesi pili aldı. Sonra, pili makinenin içine koydu, cihaz çalışmıyordu. Arkadan, Uri Geller makineyi avuçlarının arasına aldı. Kısa bir bekleyişten sonra, von Braun hesap makinesinin düğmesini açtı. Güç göstergesi, pilin boş olduğunu gösteriyordu. Fakat, numaratör bölümünde ışık görülüyordu. Yani, sayılar enerji varmış gibi ışık yayıyorlardı. Geller, aynı olayı bir daha tekrarladığında, hesap makinesi yine çalıştı.

Burada bir hilenin yapılabilmesi olanaksızdı. Mühürlü bir hesap makinesinin göstergesindeki rakamları bir sihirbaz dahi etkileyemezdi. Yani, hiç kimse boş bir hesap makinesinin içindeki elektronik devrelerine müdahale edemezdi. Von Braun, bazı garip elektriksel güçlerin oluşturulduğuna karar verdi. En açıklanabilir ve doğru tahmin buydu.

Kavga ediyorlar

O sıralarda, Puharich bir an önce, bilimsel testleri gerçekleştirmek arzusundaydı. Geller'e yaptığı sürekli baskının sonucunda, olabilecek en kötü şey oldu. Geller, ani bir öfke krizi sonucunda, Puharich'in kafasına bir şeker kavanozunu fırlattı. Aynı anda, Puharich de deli gibi haykırıyordu. Ama asıl ilginç olan, iki ortağın bu şiddetli kavgası sırasında ortaya çıkan, anlaşılmaz olaylardır.

Astronot Ed Mitchell. 1972' de Geller'le tanıştı. Kendisi telepatik deneyler yapıyordu. Geller'i duyunca çok ilgilenmişti. Mitchell, Stanford Enstitüsü'nde yapılan deneylerde hazır bulundu (solda).

Gizli güçlerin öfkesi

Kavga başlar başlamaz, evin dışında da şiddetli bir fırtına koptu. Şiddetli bir rüzgâr esiyor, ağaçlar sallanıyordu. Bir an sonra, duvardaki sarkaçlı saat yerinden kurtularak yere düştü ve yüzlerce parçaya ayrıldı. Puharich ve Geller, korkup, hareketsiz kalmışlardı. Sanki bilinmeyen güçler onların kavga etmesine sinirlenmişlerdi. DARKMALT

Tüm bu olanlara rağmen Puharich inadını sürdürdü. Geller, cevap olarak bilim adamlarını unutmasını söyledi. Puharich, o an için tartışmayı kaybetmişti ama sonunda amacına ulaşacaktı. Gerçekte, bu kavga Puharich'in sonunu hazırlayacaktı ve Geller zamanla yolunu ayıracaktı.

Uzaylı güçler etkiliyor

Puharich, bu olayları yazarken, nedenlerini normalüstü güçlere bağlıyordu. Ona göre, olayları yaratanlar, bedensiz varlıklardı. Her ruhsal araştırmacı bunu bilirdi, bedensiz varlıklar bu tür etkiler yaratabiliyorlardı. Bu bağlantılar, bazı insanların bilinçaltı düşüncelerinden kaynaklanıyordu.

Puharich, öte yandan uzaylıların, bilimsel testler yapılmasını emrettiklerini söylüyordu. Halbuki, zamanlama erkendi. İstenilen neydi? Eğer, Geller'in normalüstü güçlerinin kaynağı, kendi bilinçaltıysa, bu testler bunu ortaya çıkarabilirdi. Acaba, uzaylılar bunu mu istiyorlardı?

Kaybolan köpek

Uri Geller, ün kazanmayı ve başarabilirse zengin olmayı düşlüyordu. Şüphe dolu bilim adamları tarafından denenmek düşüncesinden korkuyordu. Bunun aksine uzaylı varlıklar da Geller'i bu sınava doğru itiyorlardı. Kavga günü fırtınadan sonra olanlar ise çok garipti. Önce Puharich'in siyah köpeği birden atılıp, Geller'in bileğini ısırdı. Hayvanın bu hareketinin hiçbir anlamı yoktu. Çünkü Geller'e alışıktı. Bir gün önce olan olay daha da garipti. İkisi mutfakta otururlarken, önlerinde oturan köpek birdenbire kayboldu.

Hayretler içinde kalan iki adam, pencereden baktıklarında köpeğin uzaktan eve doğru geldiğini gördüler. Arada, 65 m uzaklık vardı. Puharich'e göre, bu olayın nedeni yine uzaylılardı. Güçlerini kanıtlamak istiyorlardı. Gerçeği herhalde ancak köpek biliyordu. Sezgisiyle asıl suçlunun Geller olduğunu sezmiş olabilirdi. Bütün önerilere karşı çıkan Geller'in bilinçaltında belki de bir yabancı yaşıyordu.

Geller bilgisayarı etkiliyor

Birkaç gün sonra, bilimsel testler başladı. Çalışmalar, California'daki Stanford Araştırma Enstitüsü'nde yapılıyordu. Deneyleri, Dr. **Harold Puthoff** ve **Russell Targ** yönetiyorlardı. Testler başladığında, Geller fazla ilgili görünmüyordu. Genelde birçok ruhçu, laboratuvar koşullarının katılığından şikâyetçi olurlardı.

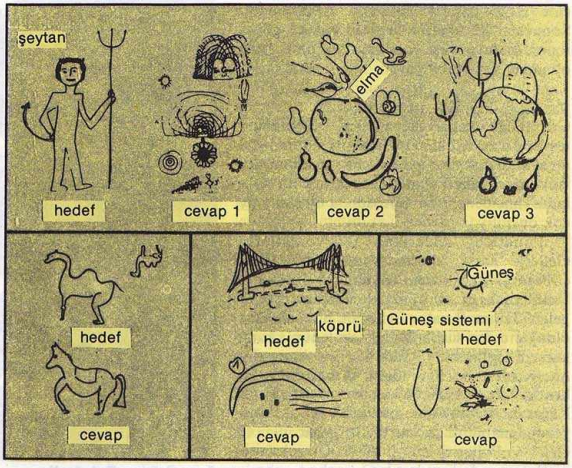

Testlerde kullanılan hedef resimler ve Geller'in cevap çizimleri. Her deneyden önce Geller, tecrit edilmiş bir odaya kapatıldı. Seçimlerini ve çizimlerini sonradan yaptı (üstte).

Aksine, Geller bu yönden pek rahatsız görünmüyordu.

Deneyler başlar başlamaz, Geller konsantrasyona girdi. Bakır bir yüzüğü bükmeye çalışıyordu. Aynı anda, olay bir televizyon monitörü aracılığıyla dışarıdan izleniyordu. Metal bükülürken, Geller'in yüzünde de çarpılmalar görülüyordu. Ortada, bazı garip elektriksel oluşumlar vardı. Aynı anda, alt katta bulunan bir bilgisayar hata yapmaya başladı.

DDA deneyindeki başarısı

Sonra Geller, duyu dışı algılama testine alındı. Bu testlerde Geller'in başarısı olağanüstüydü. Bir zar, kapalı bir kutuya konup, sallanıyordu. Sonra zarın hangi yüzünün üstte olduğu, Geller'e soruluyordu. Geller, her defasında doğru cevabı bildi. Bir başka deneyde, içi boş 10 konserve kutusu alındı. Masaya ters konan kutulardan birinin içinde, küçük bir cisim vardı. Geller, bu cismin hangi

kutuda olduğunu bilecekti. Geller yine büyük başarı sağladı, 14'te 12 doğru cevap verdi.

Resim testini başaramıyor

Bundan sonra resim testlerine geçildi. Bir başka odada bir resim çiziliyordu. Konuları rasgele seçilen bu resimlerin her birini, binada o anda bulunan değişik biri çiziyordu. Yani, uzmanların olaya dolaysız bir katkıları ve yönlendirmeleri yoktu. Zaten çizilen her resim, bir zarfa konuyor ve mühürleniyordu. Çizim yapanlarla, deneyciler arasında hiçbir ilişki yoktu.

Bu testin sonunda, Geller'in durumu içler acısıydı. Zarflardaki resimleri düşünce yoluyla tahmin ederek, çizmesi gerekiyordu. Bu test sonunda, onun telepatik gücü anlaşılacaktı. Fakat Geller, zarlarda ve kutularda elde ettiği başarıyı bu defa sağlayamadı. Sonuçlar kötüydü. Ortaya atılan görüş ilginçti, duyu dışı algılama telepati gücü olmadan var olabiliyordu.

Tarihi buluşma

Görüldüğü kadarıyla, Geller'e uygulanan testler kolay değildi. O, güçlerini samimiyetle ortaya koyuyor ve aynı şekilde inanılmasını istiyordu. Fakat, Amerika gezisi kötü başladı. **Time** dergisinin bürosunda oluşan olay çok önemliydi.

Puharich, Amerikalı illüzyonistlerin Geller'e karşı çıkacaklarını ve onu rezil etmeye çalışacaklarını söylemişti. Haklıydı. Ünlü ve eşsiz sihirbaz **Houdini**'den sonra gelen **James Randi,** Geller'in bir sahtekâr olduğunu ileri sürdü. Tek amacı, onunla karşı karşıya gelmekti. Randi'nin bu arzusunu önceleri Puharich reddetti. Ama, Geller'in kendisi bu sihirbazlarla karşılaşmak istiyordu. Kaçmak istemiyordu, böyle bir kaçış kötü yorumlanabilirdi. Sonuçta, 6 Şubat 1973'te Geller ve Puharich, sihirbazlarla Time dergisinin bürosunda karşılaştılar.

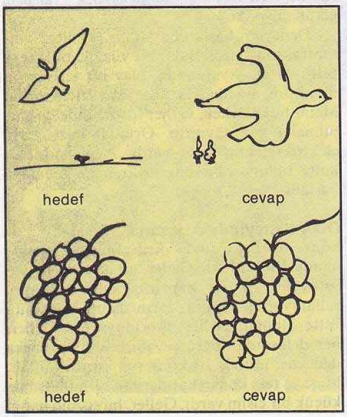

İki hedef resim ve Geller'in cevap çizimleri. Bu iki resimde Geller'in başarısı büyük oldu. O kadar ki, üzümlerdeki tanelerin sayılarını bile 24'er tane olarak doğru çizmişti (solda).

Russell Targ, Harold Puthoff'la beraber 1972'de Stanford'ta Geller deneylerini yönetti (üstte).

Sihirbaz James Randi. Geller'in bir sahtekâr olduğunu iddia ediyor. Kendisi, Geller'in yaptıklarını yapabildiğini öne sürüyor. Fotoğrafta, Randi, metalleri kontrol edebildiğini kanıtlıyor. Elleri bağlı olarak, açılması çok güç bir banka kasasına kapatılıyor. Randi, dört dakika içerisinde kasadan çıkabiliyor (üstte).

Geller, sihirbazları alt ediyor

Odaya girdiğinde, Geller çok asabiydi. Karşısında, iki sihirbaz ve Time'ın iki yetkilisi vardı. Sihirbazların birisi James Randi, diğeri ise **Charles Reynolds**'dı. Önce, resim çizme deneyi yapıldı. Çizilen iki resmi de Geller doğru bildi. Sonra, parmağıyla kuvvetli darbeler vurarak, bir kaşığı büktü. Bu defa, sihirbaz Charles Reynolds, Geller'den evinin anahtarını bükmesini istedi. Bunu başaramayacağını sanıyordu. Ama Geller, yoğun bir konsantrasyon sonunda, bunu da başardı. Anahtar ellerinin arasında büküldü. Başarı tamdı.

O, bir hilekâr mı?

Geller'in ünü iyice artmıştı. Olayla ilgili, bazı olumlu yazılar yazıldı. Birkaç hafta sonra da, Time dergisi olayla ilgili yazıyı yayımladı. İki sihirbaz, Geller'in yaptıklarını aynen yapabildiklerini iddia ediyorlardı. Onlara göre Geller'in mucizeleri, sıradan basit numaralardı. Fazla lafa gerek yoktu, olaylar gerçek değildi. Daha da beteri, iddiaya göre, Geller gücünü ya da gizemini daha İsrail'deyken yitirmişti. Bilgisayarcılar ve psikologlar, onun içyüzünü ortaya çıkarmışlardı. Geller bir hilekârdı.

Randi ve Reynolds'a göre, Geller'in hilesi bulunmuştu. Bükülen eşyalar bir masaya bastırılarak bükülüyorlardı. Yani, ortada bir tür gözbağcılığı vardı. Bu acımasız ithamlara rağmen, Time'ın görüşü farklı oldu. Suçlamalarda aşırılık vardı. Geller'in bir sahtekâr olduğunun ortaya çıkarılmasında fazla inat ediliyordu. Bu da, dikkat çekiyordu.

Dünya çapında üne doğru

Her şeye rağmen Geller'in efsanesi Amerika'da bu olaydan sonra parladı. Ama, çöküş de hızlı oldu. Çünkü, kazandığı ün, düzenbazlık iddialarıyla beraber büyüyordu. Fakat bu arada dünya çapında ün yaptığı da inkâr edilemezdi. 1973 Mart ayına kadar, olayların yankısı sürdü. Sonra Geller, unutulmaya başlandı. Ama bu unutuluş, sadece 18 ay sürecekti. Çünkü, Andrija Puharich çalışma masasına yeni oturmuştu. Kitabının ilk satırlarını yazıyordu. **Uri, Uri Geller'in Gizeminin Güncesi.** Yapılan tüm deneyler ve olaylar bu kitapta yer alacaktı.

Gerçekte denenen, Geller'in mucizeleri değildi, onun inancının gücü denenmişti. Çünkü tüm acı ve sert saldırılara, hakaretlere rağmen Uri Geller hâlâ dayanıyordu.

Uri Geller'in gücünün gerçek olduğunu hangi kanıtlar gösteriyor? Sayfa 880'de

Hayaletlerin peşinde...

Çeşitli hayalet olaylarını ve özellikle sahte hayaletleri daha önce inceledik (Bkz. sayfa 725). Bir hayalet olayını incelemek için yeterince bilgili olmak ve ustalık gereklidir. Aşağıdaki yazıda nasıl iyi bir "hayalet avcısı" olunacağı ele alınıyor.

UYGUN BİR HAYALET bulup soruşturmak, çok zor değildir. Önce, basit bir araştırma yapılır. Hayalet avcısının ilk işi basın-yayın organlarını incelemek ve taramak olacaktır. Bu arada sağda, solda sorular sormaya başlar. İngiltere'de bu konuda bilgi toplayan ve hayalet avcılarına yol gösteren özel bürolar vardır. Ayrıca, konu ile ilgili yayınlar, arkadaşlar ve hizmetçi, aşçı gibi özel ev hizmetlileri kaynak olabilirler.

Bir hayalet avcısının rüyası gerçekleşiyor. Hayaletle yüz yüze kalmış. Ruhsal araştırmacı ve İngiliz Psişik Araştırmalar Kurumu'nun kurucularından olan, Sir William Cookes aldanma olasılığından söz ediyordu. Ona göre bu tür normalüstü oluşumlardan sorumlu olan, medyumun kendisidir (üstte).

Hayalet avcısı olabilmenin yolu

Örneğin, İngiltere'de bir hayalet avcısı olabilmenin ilk adımı, İngiliz Psişik Araştırmalar Kurumu'na üye olmaktır. 1882'de kurulan bu kurum, önyargılı olmadan ve konuları savunmadan, bilimsel yönden insanın bir ruh taşıdığını kanıtlamaya çalışmaktadır. Gerçek veya varsayım; ne olursa olsun, normalüstü olayların anlaşılabilir hipotezleri vardır.

Psişik Araştırmalar Kurumu'nun (SPR), sürekli yayınlarından olan **Proceedings** adlı dergide, bir yığın rapora ve konuyla ilgili teknik malzemeye yer verilir. Fakat bu arada karmakarışık bir bilgi yığınına da rastlanır. Bu bilgiler, düzenli olarak yapılan toplantılarda ve uluslararası yıllık toplantılarda, üyelere açıklanır. Bu arada elde bulunan binlerce olay da, ileride değerlendirilmek üzere kitaplıklara kaldırılır.

Herkes, hayalet arayabilir

SPR'nin çalışma metodunda, kurallara bağlı bir görünüm görülmüyor. Üyeler, kadın veya erkek, uzman olup olmasalar da, din veya inançları ne olursa olsun, serbestçe çalışabilirler.

Fakat, özellikle hayaletler konusunda, faaliyet alanı İngiltere'dir. Çünkü, olayların yoğunluğu ve araştırmacıların büyük çoğunluğu bu ülkededir. SPR, yeni üyelerini bütünleştirmeye, hayalet olaylarına yönlendirmeye çalışır. Ama bu istek, bir sonuç için açık bir garanti değildir. Amaç, araştırmacının niteliklerinin gelişmesini sağlamaktır.

Rehber kitaplar da var

Yeni olaylarla ilgili haberler, kaynaklar, SPR'nin haftalık yayın organı olan, **Psychic News**'ta (Ruhsal Haberler), yayımlanır. SPR'nin hayaletlerle ilgili, çok sayıda kitabın bulunduğu, mükemmel bir kütüphanesi vardır. Bu yayınlar, **Andrew Green, Peter Underwood, Joan Forman** ve **Andrew Mackenzie** gibi, deneyimli hayalet avcıları tarafından oluşturuldu. Kitaplarda genellikle birçok olayın yerleri ve hayalet avcılığının tarihçesi anlatılır. 1973 yılında, Andrew Green tarafından yayımlanan, **Hayalet Avcılığı İçin Pratik Rehber** adlı kitap, konuya yeni başlayanlara genel bilgiler verir. Yine, SPR'nin **Olağanüstü Olay Araştırmacılarına Notlar** adlı kitabı, yardımcı olabilecek bir diğer yayındır.

SPR'nin önerileri

Bir olay duyulduğu zaman, ilk yapılacak şey emin olmaktır. Haber, araştırmaya değecek kadar önemli midir? Bu bilgi toplama aşamasında alınacak ölçüler, tıpkı bir cinayet olayının soruşturmasındaki gibidir. Hayalet avcıları, polisiye yöntemler kullanarak çalışırlar. Bilgiler açık olmalıdır. Fakat olayın şaşırtıcılığı ve etkisi her an sürmelidir. İlk anda duyulan hayret, geçmişte kalmamalıdır.

Tanıkların ifadeleri önemli

Tanıklar, olayları kaydetmelidirler. Yazabilirler veya teybe alabilirler. Yer ve zaman kaydının yanı sıra, olayın oluştuğu andaki çevre

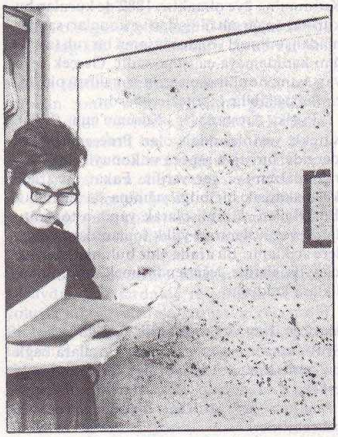

Joan Forman, İngiltere'de birçok hayalet olayını ortaya çıkardı (üstte).

Psişik Araştırmalar Kurumu'nda hayaletlerin görüldüğü yerler, bir harita üzerinde işaretleniyor (üstte solda).

Parapsikoloji üzerine yazdığı kitaplarla tanınan araştırmacı Andrew Green (altta).

koşulları önemlidir. Konunun araştırmacıları, bu tür bilgilerin, özellikle üzerinde durulması gerektiğini vurguluyorlar.

İkinci elden değerendirmeler, genellikle değersizdirler. İlk ağızdan yapılan değerlendirmelerde tek bir olay ve tek bir tanık vardır. Bu tür bilgilerin doğrulanması, gerçekte olanaksızdır. Ama kayıtlar değerlidir, yalnız bunlara seyrek rastlanır.

Eğer tanıkların ifadeleri birbirlerinden çok farklıysa, sorular ertelenebilir. İfadeler anlam kazanıncaya kadar, tanıkların zihinleri başka bir düşünce ile bulandırılmamalıdır. Sonunda, soruları sormak kaçınılmazdır. Tanıkların ifadelerinde, şiddetli savunmalar görülebilir. Çok büyük bir dikkat gösterilerek, olayın olabilirlik değerinin yakalanması gerekir. Zaman ve yer, tanıkların olayda yer alış biçimleri ve düşünüş şekilleri (olaydan önce ve sonra), olay yerinin planı, diğer insanların yerleri kesinlikle bilinmelidir. Tarafsız ve geçerli ifadeleri olan tanıklar bulunmalıdır. Eksik bilgiler veya yeri belirsiz olaylar zararlıdır. Bazı olaylar da, birbirlerinden esinlenerek oluşturulabilirler.

Yalancı tanıklara dikkat

Genelde, aynı tür yalanlar kullanılır. Örneğin, *"Bayan Smith, yeşil bir şapka giyen bir hayelet gördüğünü söylüyor. Siz onun başının çıplak olduğundan emin misiniz?"* Eğer, tanık birdenbire yeşil şapkayı hatırlarsa, araştırmacı onun güvenilmez olduğuna inanabilir. Çünkü, Bayan Smith, böyle bir şey söylememiştir.

Tanıklar, yaygın ve alışılmış olayları da kullanabilirler. Anlatılan hikâyeler, bir diğerinden alınmıştır. Eğer olay böyleyse, anlatılanlarda uygun artışlar veya katkılar görülür. Yani hatırlamalar çoğalırken, yaratıcılık da ortaya çıkabilir.

Çıkarcılar da var

Bir hayalet avcısı, bir dizi olayı inceledikten sonra karar vermelidir. İdealde, ayrıntılı ve geniş bilgi içeren raporlar tanıklar tarafından hazırlanır. Ün kazanmak için uydurulan ve sahtelik kokan olayların hemen anlaşılması gerekir.

Her sese aldanmayın

Eğer araştırmacı, olayın tüm derinliğine girmek isteğinde olursa, başka bilgiler gerekir. Örneğin, sesler gibi... Hayalet sesleri sanılan seslerin çoğu günlük olayların sesidir. Rüzgâr sesi, su borularının sesi, pencere camlarının,

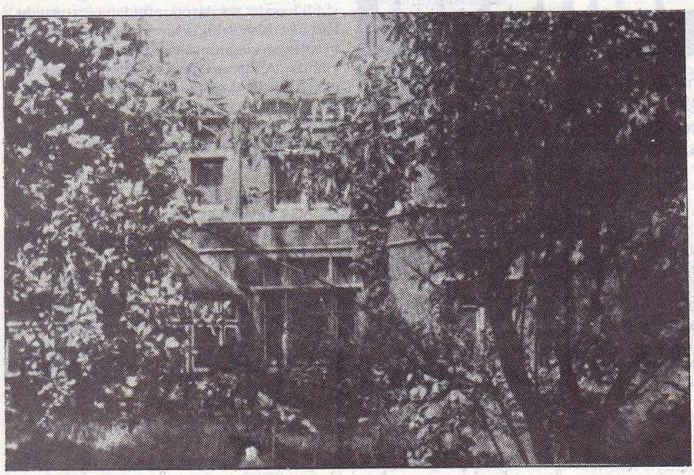

Bir hayalet olayının fotoğrafı. Bu fotoğrafı Andrew Green 1944'te 15 yaşındayken, boş bir evi dolaşırken çekti. Evi gezmiş, ayrılırken de bu resmi çekmişti. Film banyo edildiğinde, penceredeki şaşırtıcı şekle rastlandı. İddialara göre, hayalet, Ann Hinchfield adlı, 1886'da 12 yaşındayken intihar eden bir kızdı (solda).

Hayalet avcısına gereken malzemeler

Bir hayalet görebilmek ya da yakalayabilmek için, bir araştırmacının çok sayıda malzemeye ihtiyacı vardır. Önce bölge ve giriş, çıkış yolları iyi tanınmalıdır. Kapılar ve pencereler kamufle edilmelidir. Hayaletin geçtiği veya geçeceği yollara ipler gerilir. Bir insan etkisinin anlaşılması için yere tebeşir tozu serpilir. Gereken önemli yerlere, ayrıca fosforlu tozlar dökülür.

Morötesi ışın yayan araçlar gerekli olacaktır. Çünkü bu ışınlar evde var olan ama görülemeyen oluşumları açığa çıkarabilirler. Film makinelerini ve teypleri aynı anda kontrol eden sistemler kurulur. Bu şekilde bir insanın veya hayvanın varlığı anlaşılacaktır. Teyp bantları mümkünse, stereo yapılmalıdır. Eğer uzaklık belirlemesi yapılacaksa, üç ayaklı fotoğraf kameraları kullanılabilir. Film yüksek asalı (1000 asa) olmalı ve siyah-beyaz tercih edilmelidir. Eğer flaş kullanılacaksa, renkli film kullanımında bir sakınca yoktur. Geniş açılı objektifleri olan fotoğraf makinelerinin kullanılması yararlı olacaktır. Yine fotoğraf makinelerinin motorlu olması, hızlı ve seri fotoğraf çekimlerini sağlayacaktır.

Bunların yanı sıra, bloknotlar, kalemler, cep feneri, fosforlu bir saat ve bir takım çantası bulundurulmalıdır. En iyisi, çalışmaya başlamadan önce, bir malzeme listesi yapılmalıdır.

araçların motor sesinden ötürü titreşmesi veya hayvanların çıkardıkları çeşitli sesler genellikle araştırmacıyı yanıltır.

Hayaletlerin medyumlarla ilişkisi

Hayalet olayları, diğer normalüstü olaylar gibidirler. Kabul edilebilmeleri için iddiaların kanıtlanması gerekir. Ayrıntılı çalışmalar, bu fırsatı sağlarlar.

Birçok medyum, bir ruhun görünebilir hale geldiğini (materyalizasyon) belirtiyor. Geçmişte yapılan çalışmalar da bu iddiaları destekler gibi görünüyor. 1874'te psişik araştırmacılığın en ünlü isimlerinden olan **William Crookes,** bu tür birçok olayı araştırmış bir bilim adamıdır. Bir diğer araştırmacı olan **Alec Harris,** medyumların bedensel yapılarına dikkat çekti. Hayalet olaylarının medyumluk özelliği olan insanlarla ilgisi, ona göre çok önemliydi. Bu arada birçok araştırmacı, çeşitli deneyler yaparak, ilgiyi artırıyor ve çeşitli yaklaşımlar sağlıyor. Bu ilgi ise hayalet avcıları için bulunmaz bir fırsattır.

Grup çalışması yararlı

Bir olayın gerçekliği, kişi için önemlidir. Yalnız büyük hatalar yapılabileceği unutulmamalıdır. Daha da iyisi, bir kişinin daima tek bir olay üzerinde çalışıp, araştırma yapmasıdır. Eğer araştırmacı uzman bir psikolog ya da bir psişik araştırmacı ise, onun başka uzmanlara da ihtiyacı olacaktır. Ayrıca bu amaçla küçük bir araştırma grubu da oluşturulabilir. Eğer böyle bir grup çalışmasına girilecekse, grubun çalışması için sürekli bir yeri olmalıdır.

Araştırmacı çok titiz olmalı

Hayalet avcıları, doğal olarak hep kendileri bir hayalet görmek isterler. Ama bu arzuları, genellikle boşa çıkar. Belki de, hayaletler kendilerince gerekli olan şartlarda ortaya çıkıyorlar. Asıl bilinmesi gereken de, bu olabilir. Bu nedenle, olaylar kaydedilirken, şartlara çok önem verilmelidir. Normalüstü araştırmalar alanında, böyle çalışmaların çok yarar sağlayacağı belirtiliyor.

Araştırmacı Alec Harris, hayalet olaylarını araştıran uzmanlardan. Harris, maddeleşen ruhsal varlıklar ile bazı hayalet olayları arasında benzerlikler olduğunu belirterek, çoğu hayalet olayının medyumdan kaynaklandığını öne sürüyordu (üstte).

Bir araştırmanın sonuçları değerlendirildiğinde çeşitli görünümler görülür. Kesin bir sonuç alınamayabilir. Bir sahtekârlık bulunabilir veya gerçekten normalüstü bir olay vardır. Ayrıca, çıkarılan anlamlar gelecekte de yararlı olabilir. Diğer olaylarla olan ilişkileri de görülebilir.

Para kazandıran ve korkutan hayaletler

Hayaletler, genellikle aynı yerlerde ortaya çıkıyorlar. Bu yön, soruları artırıyor. Eğer bir hayalet kötülük yapmıyorsa, o zaman bir şey yapmaya gerek yoktur. Hatta, otel benzeri yerler için ticari kazanç bile sağlayabilir.

Fakat, tüm hayaletler zararsız olmuyorlar. Tanıklar büyük korkular sonucunda şok geçirebilirler. Olay, ailelerin yaşamlarını mahvedebilir. Bazı olaylarda, işyerleri de zarar görüyor. Öyleyse, onlardan nasıl kurtulunabilir? Bu sorunun cevabı kolay değil. Pek başarı sağlanmasa bile, alışılmış bazı yöntemler kullanılıyor.

Gizemi bilim çözecek

Hayaletler, bundan sonra da yaşamımızda yer alacaklardır. Gazetelerde, ekranlarda onlarla ilgili yayınlar yapılacak. Hayalet avcıları, kötü huylu hayaletleri kovalamaya devam edecekler. Aslında bu heybetli ve korkutucu olaylar yığınına rağmen, tam anlamıyla anlaşılmış bir olay yok. Fakat anlaşıldığına göre, insanın kendisiyle ilgili sorunlar ve bilgiler de genişliyor. Buna rağmen hayalet olayları toplum tarafından anlaşılmış değildir. Ciddi, sürekli ve daha ayrıntılı araştırmalar gerekiyor. Amatör hayalet avcılarının çoğalması, daha çok olayın ortaya çıkarılmasında yararlı oluyor.

Olayların gittikçe artması, bilim dünyasının dikkatini çekiyor. Bunun da, olumlu bir gelişme olduğu söylenebilir.

Daha fazla bilgi için:

Ghost-hunting, a practical guide, Andrew Green, Mayflower, 1976.

The most haunted house in England, Harry Price, Longmans, 1940.

Ghosts and poltergeist, Frank Smyth, Aldus, 1976.

Notes for investigators of spontaneous cases, SPR, 1968.

Toplu isteri krizi aniden geliyor

Bazen kitleler, garip salgın hastalıklara tutuluyorlar. Ama bu hastalıklar bilinen türden olmuyor. Fakat, hastalarda her tür ciddi belirti görülüyor. Birkaç saat içinde de iyileşiyorlar. İnsanlar sanki, birbirlerinden etkileniyorlar. Görüldüğü kadarıyla, bu hastalık, esrarengiz bir zihinsel hastalığın çok hızlı bulaşmasına benziyor...

1980 YAZINDA, İngiltere'de garip bir olay oldu. Nottinghamshire'a bağlı Kirkby-in-Ashfield'da yaşayanlar, büyük bir köy gösterisi düzenlediler. Hava uygun olursa dışarıda gösteri yürüyüşü yapacak bir bando da vardı. Hava uygundu ve eğlenceli yarışmalar yapılıyordu. Birden herkes birbirine girdi. Çocuklar, sanki kolları bacakları tutmuyormuş gibi, yere yığılmaya başladılar. Çoğu kustu. Telaşa kapılan ana-babalarının endişeli sorularına, garip karşılıklar verdiler. Başları ve birçok yerleri ağrıyordu, kasları seğiriyordu, nefes darlığı çekiyorlardı.

Yaklaşık 300 çocuk hastaneye kaldırıldı. Bu salgına birkaç büyük insan da yakalandı. Ama birkaç saat içinde, hastalananların büyük çoğunluğu iyileştiler. Geçirdikleri rahatsızlıktan pek etkilenmişe de benzemiyorlardı. Yani geriye bir iz kalmadı.

Suçlu aranıyor

Belirtilere bakılırsa, bu olay toplu bir isteri örneğiydi. Kurbanların yaşı, salgının yayılma hızı ve kısa sürede iyileşme, bunu gösteriyor. Oysa ilk başlarda toplu isteri teşhisi gözönüne alınmamıştı. İlk düşünülen gıda zehirlenmesi oldu. Talihsiz bir dondurmacı, bir süre linç edilme korkusu içinde yaşadı. Sonra yöredeki bir çiftçi, yabani otları öldürmek için geliştirdiği güzel ilaç serpmiş olmakla suçlandı. O tarlada birkaç gün önce bir atın öldüğü söyleniyordu.

Diğer söylentiler gibi bu söylenti de doğrulanmadı. Sonuçta, kabahat bir "virüs"ün üstüne atıldı. Laboratuvar görevlileri, suçlu virüsü saptamak için boşu boşuna oyalandılar. Hatta salgının zararlı gazların yayılmasından çıktığı bile düşünüldü. Bunun üzerine gazların kaynağını bulmak için tarlalar kazıldı.

Bu olay, toplu isterinin her türlü belirtisini gösterdiği halde, teşhisten niçin kaçınıldı? Bunun başlıca iki nedeni vardı. İlk neden, toplumun tepkisinden kaynaklanıyordu. Böyle bir teşhiste bulunan herhangi bir yöre doktoru çocukların, ana ve babalarının öfkesini üstüne çekecekti. Bu ana-babalara göre, böyle bir teşhis, yalnızca çocuklarının hasta numarası yaptıkları anlamında değildi. Çocukları belki de deliydi. Böyle bir yaklaşım tehlikeli sonuçlar doğurabilirdi.

İngiltere'de Nottinghamshire'daki bir köy panayırında, çocuklar garip bir olayın kurbanı oldular. 1980 yılı yazında, bilinmeyen bir salgın hastalık ani ve esrarlı bir şekilde birçok çocuğu etkiledi. Sayıları 300'ü aşan çocuk hastaneye kaldırıldı (en üstte). Ayrıntılı soruşturma sonuçsuz kalınca, doktorlar istemeye istemeye teşhis koymak zorunda kaldılar: Kitle isterisi (üstte).

Tıp araştırıyor

İkinci neden ise tıp dünyasının, özellikle salgın hastalıkları organik olarak görmesiydi. Yani bunlar fiziksel ya da kimyasal süreçlerin bir sonucuydu. Mikropların veya virüslerin tahribatı olabilirdi. Öte yandan, akciğerlere veya sindirim sistemine zehirli maddeler girebilirdi. 20. yüzyılın başlarından 1970'li yılların sonlarına kadar, tıp öğrencileri bu yönde eğitildiler. Onlara gerçek hastalık belirtilerinin daima organik olması gerektiği öğretildi. Bu belirtiler sinir krizlerinden ve isteriden farklı bir alana giriyorlardı.

Gerçi düşüncelerin ve duyguların, vücuttaki fiziksel ve kimyasal gelişimler üzerindeki etkileri de araştırıldı. Özellikle hormonlarla enzimlerin üzerinde duruldu. Fakat yapılan araştırmalar bu görüşün yanlış olduğunu gösterdi. Ama hâlâ birçok doktor, organik belirtiler konusunda aynı şekilde düşünmeyi sürdürüyor.

Herkes isteri krizi geçirebilir

Başka bir karışıklık ise, "isteri"nin üç ayrı

Bir Victoria devri resmi: Huysuzluk krizine kapılmış çocuk (üstte).

Bir pop müziği konserindeki isterik davranış. 1950'li yıllarda ortaya çıkan bir isteri türü (altta).

anlamı olmasından kaynaklanıyor. Bu üç anlam, belli bir açıklık kazanıncaya kadar, Kirkby-in-Ashfield'daki gibi olayları açıklama çabaları, işleri daha çok karıştıracağa benziyor.

Konuşma dilinde isterinin anlamı yeterince açıktır. İsteri, insanın hareket ve davranışları üzerindeki bilinçli kontrolü yitirdiği bir durumu tanımlar. Bunun en açık örneği, huysuzluk nöbeti tutmuş bir çocuktur. Sürekli tepinir, feryat eder, ağlar.

Ama isterinin ille de topluma karşı olması gerekmez. Birisi karşınızda, bir yakınını yitirdiği, ya da sevdiğinin ihanetine uğradığı için ağlarsa, tedirgin olabilirsiniz. Bu isterik hıçkırıklara katlanmak insana zor da gelebilir. Ama daha sonra, bu duygusal boşalımın kişiye "iyi geldiği" de düşünülebilir.

İsteri bir sağlık bozukluğudur

İnsanın aklına komik biri veya komik bir olay gelince, bunu gülerek hatırlar. Öyle güler ki, kendini yerlere atar. Yanaklarından akan gözyaşları bunun unutulmaz bir anı olduğunu düşündürür. Gıdıklamanın yol açtığı isteri, çoğu çocuk için bir neşe kaynağıdır. Tabii, aşırı hevesli büyüklerin sınırı aşmamaları koşuluyla.

Bu anlamda "isterik" kelimesi neşeyi akla getiriyorsa da, "isteri" kelimesi için aynı şeyin geçerli olduğu söylenemez. İsteri, bir sağlık bozukluğudur. Üstelik de adı kötüye çıkmış türden bir sağlık bozukluğu. Bozukluğun kaynağı kontrolü kaybetmektir. Olay, akıl hastalıklarından veya bazı ruhsal bozukluklardan kaynaklanabilir. Veya bu durum, bir çocuğun huysuzluk nöbetinde olduğu gibi, ikisinin endişe verici bir karışımıdır.

Taklit gücü

Klinik açıdan ise, isterinin bambaşka bir anlamı vardır. Burada yine kontrolü kaybetme söz konusudur, ama bu tür farklıdır. Zihnin bazı durumlarda yalnızca hastalığı değil, organik hastalığın belirtilerini de aynen taklit eden belirtiler yarattığı düşünülüyor.

Bu tür isterinin en iyi bilinen biçimi, sahte gebeliktir. Gerçi bugün sahte gebelik olaylarına pek rastlanmıyor. Çünkü iyice gelişen test yöntemleriyle, bir kadının gebe olup olmadığı anlaşılıyor. Ama 20. yüzyılın ortalarına kadar pek çok sahte gebelik olayına rastlanmıştı. Bunların bazıları gebelik dönemini sonuna kadar tamamlıyorlardı. Sabahları mideleri bulanıyor, âdetten kesiliyorlardı. Göğüsleri ve karınları şişiyor ve sonunda da doğum sancısı çekiyorlardı. Yani, belirtiler gerçeklerden farksızdı.

Teşhis yapılamıyor

Gelişmiş testler aracılığı ile isteriyi daha geniş anlamda inceliyorlar. 19. yüzyılın tıp ders kitaplarına bakılırsa, isterinin en yaygın hastalıklardan biri sayıldığı görülür. Ayrıca, teşhisinin çok zor olduğu da kabul edilir. Kraliçe

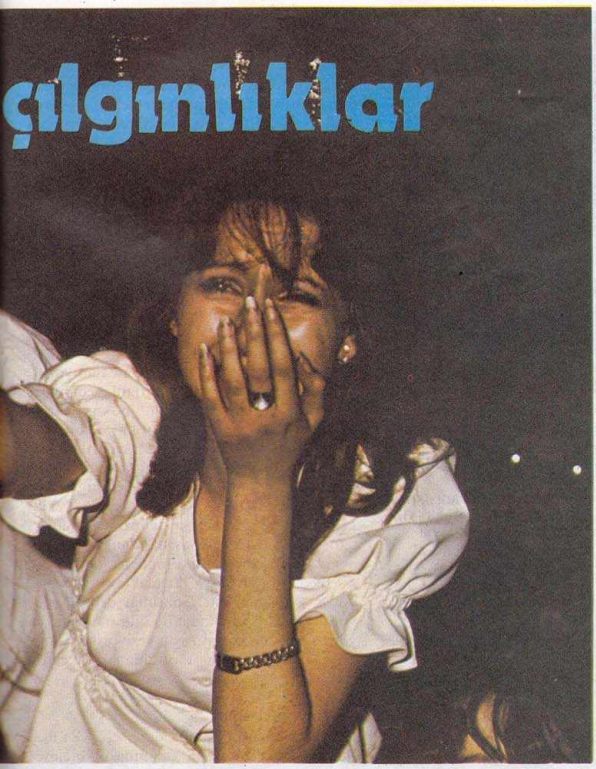

Victoria'nın cerrahı Sir **James Paget**, öğrencilerine şöyle diyordu: *"İsterik öksürük diye bir şeyden söz edildiğini duyacaksınız. İsterik sindirim yetersizliğinden ve felçten de söz edilir."* Sir Paget, isterik hastalıkların çok yaygın olduğunu da söylüyordu.

Bu çalışmalarda, son derece dikkatli davranmak ve yakından gözlem gerekiyordu. Çünkü taklit edilmeyen yaygın bir hastalık yok gibiydi. Taklit o dereceye varıyordu ki, hastalığın teşhisi çok zorlaşıyordu.

Farklı düşünülüyor

Paget, konuşma dilindeki isteri kelimesi ile klinik anlamdaki isteri arasında bir ayırım yapmak istiyordu. Ona göre konuşma dilindeki isteri, bir davranış bozukluğuydu. Düşünsel ya da duygusal bir bozukluktu. Oysa klinik anlamdaki isteri, gerçek bir hastalıktı. Bu nedenle, klinik anlamdaki isterinin "nöromimezis" (sinirsel) olarak tanımlanmasında ısrar ediyordu.

Bu terim bir süre doktorlar tarafından kullanıldı. Şimdi bile bazı tıp sözcüklerinde bu kelimeye rastlanabilir. Fakat bu tanımlama, yaygın bir kullanıma ulaşamadı. İki ayrı anlam arasındaki karışıklık hâlâ sürüyor. Ancak bu karışıklık, bir yönden haklı görülebilir. Bu iki farklı kavram, Kirkby-in-Ashfield "salgın"ın da görüldüğü gibi, birbiriyle bağlantılıdır.

Sir James Paget, isterinin klinik bir hastalık olduğuna inanıyordu (üstte).

Olaylar çok yaygın

İsteri salgınlarının bir dizi olay tarafından başlatıldığı fikrini, yakınlarda yapılan araştırmalar da doğruluyor. Bu araştırmalar, Amerika Birleşik Devletleri'nde fabrika ve atölyelerde patlak veren olaylar üzerine yapıldı.

Amerikan Sağlık, Eğitim ve Sosyal Yardım Bakanlığı'nda görevli iki psikolog olan **Michael Colligan** ve **Michael Smith,** bu konuda çalıştılar. Colligan ve Smith, çok sayıda isterik salgın olayına ilişkin kayıtları açığa çıkardılar. Olayların, birbirleriyle ilişkili olduğunu da gösterdiler. Bu konuda, İngiltere'de daha az çalışma yapıldı ama, bazı gerçekleri açığa çıkaran incelemelerin yürütüldüğü biliniyor.

1950'li yıllardan bu yana, pop konserlerini izleyenler arasında kitlesel isteri yaygınlık kazandı. Ünlü pop grubu Beatles'ın hayranlarının davranışları dillere destandır. Beatles'ın "Help" filminin 1965 yılı Temmuz ayında Londra' daki galasında (üstte) yaklaşık 40 kişi isteri tedavisi gördü. On yıl sonra bir diğer grup olan Bay City Rollers'ın hayranları da benzer bir davranış sergiliyorlar (solda).

Uzmanlar araştırıyor

Bu tür soruşturmalardan iki tanesini **Anne Maguire** yaptı ve 1978'de sonuçları yayımladı. Maguire, bulaşıcı olduğu sanılan bir deri hastalığı salgını konusunu incelemek için çağrılmıştı. Yönetim, ne yapılması gerektiği konusunda önerilerini istiyordu. Her iki olayda da ilk kurbanlar gerçekten de deri iltihabına (dermatit) yakalanmışlardı.

Ne var ki, hastalığın işçilerin görevleriyle bir ilgisi yoktu. Öteki işçiler de aynı belirtileri göstermişlerdi. Ancak daha sonra, bunların aynı hastalığa tutulmadıkları anlaşıldı. Zaten, hastalığın yaptıkları işle, veya kullandıkları malzemeyle bir ilgisi olmadığı anlaşılınca, belirtiler de ortadan kalktı.

Araştırmalar yetersiz kalıyor

Eğer bu tür olaylara sık sık rastlanıyorsa, bunlar neden bildirilip kayıtlara geçmiyor? Bu konuda dikkat çeken nokta, Anne Maguire'in soruşturmayı yapmaya, bir deri hastalıkları uzmanı olarak çağırıldığıdır. Olayların çoğunda psikiyatrlara ya da klinik psikologlarına danışılmıyor. Colligan ve Smith'in belirttiğine göre, araştırma ekibi genellikle bir endüstriyel temizlik uzmanından, bir hemşire ya da asistandan, bir fizikçiden, bazen de bir toksikologdan oluşuyordu.

Eğer bunlar olaya bir açıklama getirmiyorsa, o zaman isteri olasılığı ortaya çıkıyordu. Ama o ana kadar da salgın bittiği için yönetim soruşturmaya son veriyordu. Sonuç raporu ise, yetkililer tarafından bir kenara atılıyordu.

Ruhsal ilişkiler

İsterinin üçüncü anlamı ise, "Ruhsal bulaşma"dır. Yani, bu anlamda ne biçimde

olursa olsun, tüm belirtileri bulaştıran, ama henüz açıklanamayan bir sistem vardır. Bu alandaki bilgiler, çok az olduğu için, çok az araştırma yapılıyor. Okullarda patlak veren olayların çoğu da bazen hiç araştırılmıyor.

En azından, rahatsızlığın belirtileri anababaların tazminat davası açmalarına yol açacak cinsten değilse, bunlarla ilgilenilmiyor. Olayın sorun haline getirildiği durumlarda ise, başlıca iki yönde şüpheleniliyor: Yemekler, merkezi ısıtma ya da havalandırma sistemleri. Bakteriler ya da gaz kaçakları bulunmazsa, yetkililer, isteri teşhisi konmasın diye, âdeta olayı hasır altı ediyorlardı.

Toplu yerlerde

Ne var ki, salgın isterinin en çok görüldüğü yerlerin okullar olduğu rahatlıkla söylenebilir. Bu şekilde gösterilen birkaç olay yakından incelendi ve tıp yayınlarında bunlara ilişkin raporlar yayımlandı. Birbirlerinden olmakla birlikte, genel olarak alışılmış belirtiler vardı: Baş dönmesi, bayılma, baş ağrısı, titreme, hissizleşme, üşüme ya da aşırı ısınma, karıncalanma, çeşitli ağrılar, adale gerilmesi, çarpıntı, nefes darlığı çekme, mide bulantısı ve kusma.

Bazen, isteri lafının akla getirdiği belirtilere de rastlanıyor. Örneğin gerilim ya da kişilik çözülmesi gibi. Kurbanlar garip bir sesle, bazen de yabancı dille konuşuyorlar. Fakat bu tür belirtiler çoğu kez kurbanların küçük bir azınlığında görülüyor.

Kitlesel isteri

Ancak, bu şekilde patlak veren bazı olaylar dehşet vericiydi. Özellikle 1630'lu yıllarda Loudun manastırında ortaya çıkan salgın gibi. Yazar **Aldous Huxley,** bu salgına **Loudun Şeytanları** adlı kitabında değindi. Olay filme de alındı. Öte yandan Hitler'in Alman halkı üzerindeki hâkimiyeti, Nuremberg ve diğer yerlerdeki mitinglerde kitlesel isteriyi körüklediği düşünülebilir.

Böyle bile olsa, yine cevaplanmamamış birçok soru var. Bu olayların sebebi nedir? Neden bu garip yöntem izleniyor? Kurbanlar hangi yöntemle seçiliyorlar? (Çünkü herkes buna tutulmuyor). Okul çocukları neden daha yatkın oluyorlar? Bu bozukluğu bulaştıran güç nedir?

İsterilerin, kurbanlarına yararlı etkileri olabilir mi? Sayfa 832'de.

Adolf Hitler büyük bir insan kitlesinin isterik davranışlarını algılıyordu. Bunu nasıl sömüreceğini de iyi biliyordu. Nuremberg mitinglerinde yüz binlerce Almanın politik kuşku ve ayrılıklarını unutmalarını sağladı. Alman toplumu, önderleri olarak , Hitler'e bağlılık yemini ettiler (altta).

Rüyayı arıyorlar

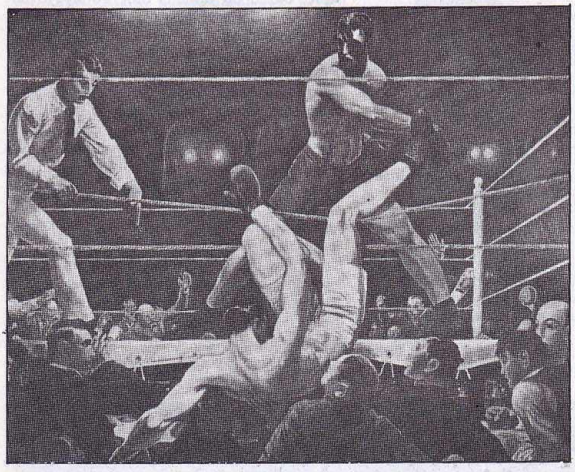

Bilim adamları, "rüya laboratuvarlarında" birbiri ardına psişik deneyler yapıyorlar. Özellikle telepati ve kehanet konularında ilginç sonuçlar elde ediyorlar. Aşağıdaki yazıda rüyada duyu dışı algılama deneylerine ve bu alanda sağlanan başarılara değiniliyor.

DARKMALT

NEW YORK EYALET Üniversitesi'ne bağlı Maimonides Tıp Merkezi laboratuvarlarının birinde, bir rüya deneyi yapılıyordu. Deneye katılan kişi, bir rüya görüyordu: *"Bir boks karşılaşmasına bilet bulmak için Madison Square Garden'a gitmek zorundayım... Çevrede serseriler var, herkes birbiriyle kavga ediyor."*

Bu rüyayı gören kişi aslında, ince duygulu bir sanatçı. İlk bakışta, neden bu tür bir rüya gördüğüne bir anlam vermek zor. Üstelik bu kişi, boksa hiçbir zaman ilgi duymamış, hele bir kavgaya ise asla katılmamış biri. Fakat bunun bir nedeni vardı.

Deneyin yapıldığı yere "rüya laboratuvarı" adı veriliyor. Denek, uyku sırasında beyin faaliyetlerini gösteren bir aygıta bağlıydı. Rüya görmeye başladığında, bu aygıtın ekranındaki çizgilerin hareketlendiği görüldü. Deneyi yürüten araştırmacılar hemen onu uyandırıp rüyasını anlatmasını istediler.

Bir boks karşılaşması. Bu resim, rüyada telepati araştırmaları için geliştirilen aygıttan rasgele seçildi (üstte).

Dr. Montague Ullman, rüya laboratuvarlarında deneye katılan bir kişinin rüya sırasında beyin dalgalarını incelerken görülüyor (altta).

Rasgele bir resim

Bu sırada laboratuvarın bir başka bölümünde, bir kadın denek, önündeki özel bir aygıttan rasgele seçtiği bir resme dikkatlice bakıyordu. Derin bir konsantrasyon içinde resimde gördüklerini, diğer bölümde uyumakta olan sanatçıya "göndermeye" çalışıyordu. Resimde ise, Madison Square Garden'da nakavt olarak ringin dışına fırlayan boksör **Jack Dempsey** görülüyordu.

Rüyada telepati deneyleri

Bu tür deneyler, Maimonides rüya laboratuvarında yaklaşık 20 yıldır yapılıyor. Deneyler, uyuyan denekler ile uyanık durumdaki deneklerin arasındaki telepatik bir ilişkiye dayanıyor. Verici denek, uykudaki alıcıya genellikle önündeki bir resmi ya da fotoğrafı gönderiyor. Ekibin oldukça yetenekli iki deneği var. Alıcı denek, **Sol Feldstein** adında doktora öğrenimi gören bir öğrenci. Diğeri ise, Dr. **William Erwin.** Araştırmacıların belirttiğine göre, bu tür rüyada telepati deneylerinde şans yüzdesi binde bir.

Rüyasındaki adamı yolda gördü

Rüyada telepati deneyleri sırasında alıcı, vericinin mesajını almakla birlikte, bazen de rüyasında geleceğe ilişkin bir olay görebiliyor. Böyle bir deneyimi Maimonides ekibinin başkanı psikiyatrist Dr. **Montague Ullman** yaşadı. Dr. Ullman bir gece rüyasında, yine bir rüya araştırmacısı olan Dr. **Krippner**'ı gördü. Yüzünde kanayan bir yara vardı. Dr. Ullman rüyadan o kadar etkilenmişti ki, sıçrayarak uyandı.

Ertesi gün New York'un bir bölgesinde caddede yürürken birden karşı tarafta bir ayağını sürüyerek yürüyen bir adam gördü. Bu adamın Dr. Krippner olduğunu düşündü. Fakat ona kentin bu kesiminde rastlaması olanaksızdı. Gene de caddenin karşı tarafına geçip adama yaklaştı ve onun Dr. Krippner olmadığını gördü. Fakat asıl şaşırtıcı olan, adamın yüzünde bir yara vardı. Yaranın yeri ve büyüklüğü, bir gece önce rüyasında gördüğü ile tıpatıp aynıydı.

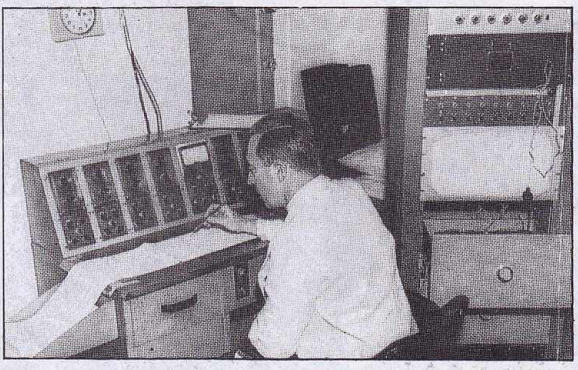

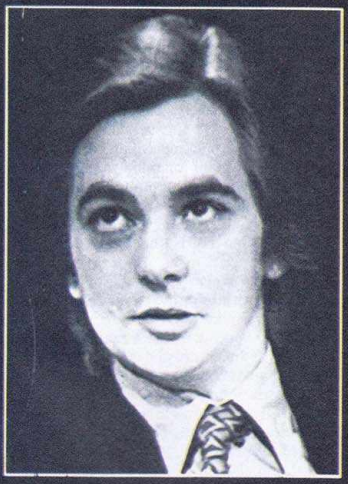

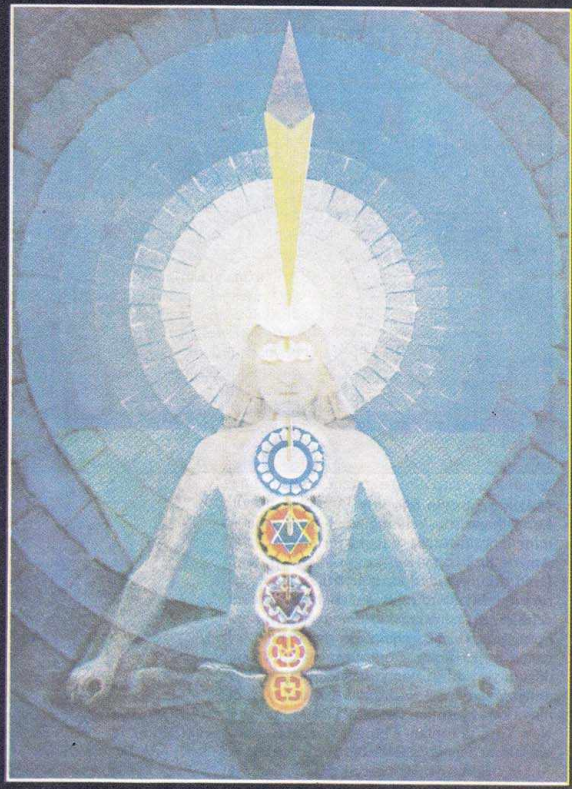

1971'de Maimonides rüya laboratuvarında ilginç bir rüya telepati deneyi yapıldı. Bu deneyde Amerikalı bir müzik grubu olan Grateful Dead'in izleyicileri "verici", Malcolm Bessent adında bir İngiliz psişik ise (üstte) "alıcı" görevini üstlendiler. Deney 6 gece boyunca sürdü. Bir gece vericilerden biri, bedenin 7 enerji merkezini (şakralar) gösteren bir imaj gönderdi (sağda).

Rüyalar nasıl izleniyor?

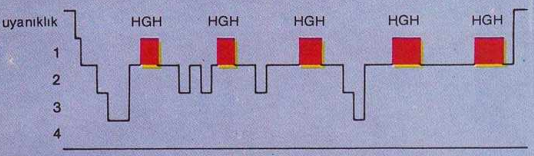

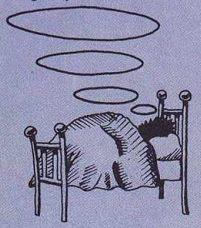

Araştırmacıların belirttiklerine göre derin ve yüzeysel uykunun birbirini izleyen düzenli aşamaları var. Psikologlar, beyinden yayılan elektrik dalgalarını esas alarak bir tür sınıflama yapıyorlar. Buna göre 1. basamak,uykunun en hafif olduğu aşama. Bu düzeyde beyin dalgaları neredeyse uyanıklık dönemindekiyle aynı. 2. ve 3. basamaklarda uyku giderek ağırlaşıyor. 4. basamak ise uykunun en derin olduğu dönem. Bu aşamada beyin dalgaları oldukça yavaşlıyor. Tüm vücut ve kaslar tamamiyle gevşemiş durumdadır. Bu hal bir zaman sürer. Fakat 1,5 saat sonra beyin dalgaları, birden 1. basamaktaki durumuna döner. Beyin dalgalarındaki bu hareketlenmeye rağmen vücut yine 4. basamaktadır, yani bir anlamda vücut uyuyor, fakat beyin dalgaları uyumuyor. Bu sırada gözler de, kapalı göz kapaklarının ardında hızlı hızlı hareket etmeye başlar. Araştırmacılar buna HGH (hızlı göz hareketi) adını veriyorlar.

HGH süreçleri en azından 20 dakika sürer. Çeşitli laboratuvar deneyleri, kişinin HGH sırasında rüya gördüğünü ortaya koyuyor. Belki rüya diğer aşamalarda da görülüyor ama bir rüya deneyi yapılıyorsa, bunu saptamanın en ideal zamanının HGH sırasında olduğu belirtiliyor. Eğer kişi HGH sürecinin sonlarına doğru uyandırılırsa, gördüğü rüyayı tüm ayrıntılarıyla hatırlayabiliyor.

Müzik grubuyla telepati

Dr. Ullman, bu kendiliğinden rüya deneyimini laboratuvarda da oluşturmaya çalıştı. Amerikalı bir müzik grubu olan **Grateful Dead,** Maimonides'teki telepati araştırmalarına ilgi duyuyordu, bu amaçla laboratuvara geldiler. Araştırma ekibinin üyeleri birden fazla verici denek kullanılırsa daha güçlü bir telepatik iletişimin söz konusu olabileceğini düşünüyorlardı. Bunu incelemek için de müzisyenlerin de yardımıyla bir deney yapmaya karar verdiler. Grateful Dead topluluğu New York'ta toplam 6 konser verecekti. Konser salonu deneyin yapılacağı yerden yaklaşık 70 km uzaktaydı. Her gece konseri izlemeye gelen 2000 kişi de vericilik yapacaktı.

Alıcı olarak da bir İngiliz psişik **Malcolm Bessent** kullanıldı. Bessent, her gece 70 km ötede konser başlarken uykuya yatıyordu. Bu arada araştırmacılar da dikkatle aygıtları izliyorlardı. Deneyden oldukça başarılı sonuçlar alındı. Bessent 6 gece boyunca, gerek Grateful Dead, gerekse de izleyiciler ile ilgili rüyalar gördü. Başarı oranı altıda dörttü.

Felaketi önceden gördüler

Psişik araştırmacılar, rüyalar aracılığıyla geniş bir şekilde normalötesi bilgiler elde edilebileceğini uzun zamandır biliyorlar. Örneğin 1966'da, Aberfan felaketi diye bilinen olayı, önceden bir kişinin rüyasında gördüğü anlaşıldı. İngiltere'nin Galler yöresinde bir köy olan Aberfan'da söz konusu tarihte bir kömür madeninin çökmesi sonucunda 144 kişi ölmüştü. Olayı araştıran Dr. **John Barker,** 31 değişik kişinin kazayı önceden çeşitli şekillerde bildiğini saptadı. Bunlardan 28'i kazayı rüyalarında görmüştü.

Rüya dışarıdan izlenebilir

1950'lere kadar birçok rüya araştırmacısı, önemli bir sorunla karşı karşıya idi. Çünkü çoğu kişi ya rüyasını hiç hatırlamıyor ya da unutuyordu. Fakat bir zaman sonra, insanın rüya görürken bazı aşamalardan geçtiği anlaşıldı. Sözgelimi, kişi, tüm uyku süreci boyunca rüya görürken belirli zaman aralıklarıyla gözlerinin hareket ettiği fark edildi. Araştırmacılar bu durumu "hızlı göz hareketi" (HGH) şeklinde adlandırdılar. Bu yaklaşım şekli, araştırmacıların çalışmalarını oldukça kolaylaştırdı. Çünkü uyuyan bir deneğin gönderilen telepatik mesajı en uygun alabileceği zamanın,HGH sırasında olduğu gözlemlendi.

Rüyanın bilincinde olmak

Rüya araştırmacılarının her zaman ilgisini çeken ve "açık rüyalar" adı verilen bir rüya türü var. Bu terim, çok berrak bir şekilde hatırlanan rüyalar için kullanılıyor. Fakat daha önemlisi, bu tür rüyalarda kişi, o anda uykudadır ve rüya gördüğünün bilincindedir. Hatta rüyayı gören kişi, rüyasını son derece objektif olarak değerlendirebilmekte ve rüyayı sürekli denetimi altında tutabilmektedir.

Açık rüyalar, uzun yıllardır araştırmacılar için bir tartışma ve araştırma konusu oldu. Hollandalı bir araştırmacı olan Dr. **Van Eeden,** daha 1896 yılında kendi gördüğü rüyaları kaydedebiliyordu. Yaklaşık 3 yıllık bir çalışmayla, kaydettiği toplam 352 rüyasının içinden açık rüyalar belirlemeye çalıştı.

Rüyasında haber verdi

Onu son derece etkileyen bir rüyası şöyleydi: *"1903 Mayıs'ında gördüğüm rüyada, kendimi Hollanda'nın küçük bir kasabasında gördüm.*

Orada, bir zaman önce ölmüş olan enişteme le karşılaştım. Gördüğüm kişinin o olduğunun da kesinlikle bilincindeydim. Beni epey sarsacak bir ticari bunalımdan söz etti. Bu bunalımda yaklaşık 10.000 Hollanda lirası zarara uğrayacaktım. Daha sonra tüm bu söyledikleri biraz farklı bir şekilde gerçekleşti. Keşke zararım onun söylediği kadar olsaydı. 1903'te ülke gerçekten büyük bir ticari bunalım yaşadı. Rüyayı gördüğüm yıllarda kesinlikle bu tür bir belirti yoktu. Benim uğradığım zarar ise enişte min belirttiğinden 20 kat daha fazlaydı."

Rüyalar ile DDA

Hull Üniversitesi'nde psikoloji araştırmaları yapan Dr. **Keith Hearne** ise, açık rüyaları inceleyerek, rüya olgusuna yeni bir yaklaşım getiriyor. Dr. Hearne, rüyalar ile duyu dışı algılama (DDA) arasında yakın ilişkiler olduğunu belirtiyor. Araştırmalarına göre her gece İngiltere'de yaklaşık 400.000 kişi kâbus şeklinde rüyalar görüyor. Dr. Hearne'e göre bu kâbus rüyalar ile ileride gerçekleşecek olaylar arasında birtakım benzerlikler bulmak çok kolay.

Dr. Keith Hearne (en üstte), rüya araştırmalarında yeni ve ilginç yaklaşımlarıyla tanınan biridir. Geliştirdiği bir "rüya makinesi" ile, görülen rüyaya ilişkin birtakım bilgiler edinebildiğini belirtiyor. Dr. Hearne,bu aygıt aracılığıyla rüya gören kişinin solunumundaki sıklıktan, gördüğü rüyanın "açık rüya" olup olmadığını saptayabiliyordu. Dr. Hearne aynı zamanda deneğin rüyasını kendinin yönetmesini de öngörüyor (üstte).

Rüyanın fizik belirtileri

Dr. Hearne'nin daha başka bulguları da var. Sözgelimi, uykuda rüya gören bir kişinin sadece gözleri hareket etmiyor. Bunun yanı sıra, adalelerinde de zaman zaman kuvvetli kasılmalar oluyor. Fakat kişi rüya sırasında, bir açık rüya gördüğünün bilincinde olsa bile bu durumu o sırada araştırmacıya bildiremiyor. Dr. Hearne,uykudaki kişi ile araştırmacı arasında belirli düzeyde bir iletişim kurmak amacıyla bir deney yapmaya karar verdi.

Bu deneyde, denek olarak kullandığı **Alan Wardsley** ile şöyle anlaştılar. Wardsley açık rüya görmeye başladığında gözlerini 8'er kez hareket ettirecekti. Hull, rüya laboratuvarında bu tür bir iletişimi ilk kez 1975 Nisan' ında gerçekleştirdi. Önceden düzenlenmiş bir kodlama sistemiyle deneğin rüyada gördükleri saptanabildi.

Daha fazla bilgi için:

An experiment with time, J.W. Dunne, Faber 1927.

Dream worlds, Stuart Holroyd, Aldus 1976.

Dream telepathy, M. Ullman, S. Krippner, and A. Vaughan, Turnstone 1973.

Rüya makineleri

Dr. Hearne, laboratuvarda 45 gece boyunca yürüttüğü dizi deneylerdeki bulgularına dayanarak rüyaların bilinçli bir şekilde kontrolünü sağlayan bir tür "rüya makinesi" geliştirdi. Aygıt, deneğin bileklerine çok düşük bir akım vermek suretiyle birtakım sinyaller alınması esasına dayanıyordu. Uykuda olan kişi bu şekilde, bir rüya gördüğünün bilincine varıyordu.

Dr. Kenneth Hearne, rüya araştırmaları sırasında bir diğer önemli noktayı da keşfetti. Uykudaki kişinin rüya gördüğünü belirten bir diğer işaret de soluk alıp vermelerdi. Rüya sırasında soluk alıp vermeler sıklaşıyordu. Bu durumu saptamak için de daha değişik bir aygıt kullanıldı. Uyuyan kişinin başucuna yerleştirilen bu özel aygıtın kadranından, solukların düzenini ve sıklığını anlamak mümkün oluyordu.

Psişik bir bağlantı

Rüyalar çok eski zamanlardan beri insanlığın ilgisini hep çekti. Rüyaların gizem dolu bir geçit olduğu ya da başka bir deyişle olağanüstü bir bilgi kanalı olduğuna inanılırdı. Öte yandan çeşitli inanç sistemlerinde, insanın en duyarlı olduğu zamanın uyku sırasında olduğu vurgulanır. Zaten çağlar boyunca mistiklerin ve peygamberlerin hep rüyalarında gökyüzüne çıktıklarından, birtakım ilahi bilgileri genellikle rüya sırasında aldıklarından söz edilir. Araştırmacılar bu benzeri değerlendirmelerden, insanın uyku sırasında bir tür psişik etkinlik içerisine girdiğini belirtiyorlar. Çağdaş rüya araştırmaları özellikle bu yönde yapılıyor. Psişik araştırmacıların son derece ilgisini çeken açık rüyalara ise bu araştırmalarda daha çok önem veriliyor.

Psişik olaylar çözümlenebilir

Dr. Kenneth Hearne şöyle diyor: *"Eğer rüyaları bir tür psişik hal olarak kabul edersek, açık rüyalar DDA deneyleri için son derece ideal bir araştırma alanıdır. Açık rüyaların üzerinde ısrarla durmalıyız. Çünkü kanımca psişik olayların, kısmen de olsa çözümüne ancak bu yoldan ulaşabiliriz."*

Ruh bedenden ayrılamayınca...

Zaman zaman dünyanın çeşitli yerlerinde, aradan yüzlerce yıl geçtiği halde çürümemiş cesetler bulunuyor (Bkz. sayfa 595). Üstelik bu tür cesetlerde herhangi bir koruyucu maddeye rastlanmıyor. Bir görüşe göre öldükten sonra bedenin çürümemesine ruhun dünyaya olan bağlılığı neden oluyor.

BOZULMAYAN CESETLERLE ilgili çok sayıda örneğe, Katolik Kilisesi'nin aziz kayıtlarında rastlanır. Bunlar, kilise tarihçisi Rahip **Thurston**'ın deyişiyle, "mezarın dehşetine karşı koyan" mistiklerin bedenleridir. Ne var ki, çürümeye karşı direnen cesetlerin sadece Katoliklerde görüldüğü söylenemez. Bunlara Hıristiyan Kilisesi'nin tüm mezheplerinde, hatta diğer dinler arasında da rastlanıyor. Örneğin, **Budist Azizlerin Yaşamı** adlı Çin tarihinde, Katolik kayıtlarına son derece benzer tanımlamalar var.

DARKMALT

564 yıllık olmasına rağmen

Ch'an (ya da Zen) ulularının en iyi bilinenlerinden biri olan **Hui Neng**'in öyküsü de bunlardan biri. Hui-Neng, M.S. 712 yılında öldü. Kwantung eyaletinde ders vermekte olduğu Kuo-en manastırına gömüldü. Sung Hanedanı'nın çöküşü sırasında, 1276 yılında Moğol askerleri onun vücudunu mezarından çıkardılar.

Cesedin mucizevi bir şekilde korunmuş olduğuna ilişkin rivayetlerin doğru olup olmadığını anlamak istiyorlardı. Ölümünden 564 yıl sonra bile Zen üstadının derisi hâlâ esnek ve parlaktı. Hiçbir bozulma ya da büzülme emaresi görünmüyordu. Askerler merakla gövdeyi yardılar. Kalp ile karaciğerin kusursuz durumda olduğunu gördüler. O kadar etkilenmişlerdi ki, kutsallığa daha fazla tecavüzde bulunmadan hemen oradan uzaklaştılar.

Danimarka'da, Demir Çağı'ndan kalma bir Tollund insanının başı. Boğularak öldürülen bir kurban olan bu adamın başı, kusursuz biçimde korunmuştu (üstte).

1792'de Philadelphia'da ölen Wilhelm von Ellenborgen'in cesedi. Vücudun büyük bir bölümü "adipocere"ye dönüşmüştü. Adipocere, yakınlarda yer altı suyu bulunduğu zaman ortaya çıktığı sanılan sabunsu bir maddedir (altta).

"Aziz mertebesine yükselsin"

Olaylar bugün de sürüyor. Katolik Kilisesi dışında rastlanan örnekler de bunu açıkça doğruluyor. 1977'de, İspanya'daki Espertinas'ta bulunan bir aile mezarı, yöreden bir erkeğin cesedini gömmek için açıldı. Zangoç ve yardımcıları, adamın 40 yıl önce ölmüş oğlunun cesedinin hâlâ bozulmadığı görünce şaşırdılar.

José Garcia Moreno adındaki bu kişi, 1937 yılında 11 yaşındayken menenjitten ölmüştü. Aile, çocuğun cesedinin gömülmeden önce ilaçlandığı yolundaki iddiaları reddetti. Kısa süre sonra, tüm köy halkı, çürümüş kefeni içindeki cesedi görmeye geldi. İnsanın böyle bir "lütfa uğraması" için mutlaka bir aziz olması gerektiğini düşündüler. Resmen aziz mertebesine yükseltilmesi için de Roma'ya talep üstüne talep yağdı. Ancak kilise bu olaya hiç ilgi göstermedi.

Pürüzsüz güzelliği bozulmadı

Dinsel yanı pek ağır basmayan bir olay daha ışığa çıkmıştı. 1644 yılında **Zofia Bosniakova** adında güzel bir Macar kontes 35 yaşında öldü. Kontes iki kez evlenmiş ve bir erkek çocuk doğurmuştu. Genç kadın 17 yaşında evlendikten bir yıl sonra ilk kocası öldü. İkinci kocası **Franco Wesselenyi**, tanınmış bir silahşor ve diplomattı. Ne yazık ki, aynı zamanda önüne gelenle alenen düşüp kalkmaktan çekinmeyen bir adamdı.

Bir efsane nasıl doğdu?

1980 yılında Nijerya'daki antik Kano kentinde, bir dini isyan patlak verdi. Askeri birlikler bu isyanı bastırmaya çağırıldı. İsyanı kendini peygamber ilan eden **Muhammadu Marwa** adında bir kişinin taraftarları çıkarmıştı. Marwacılar, İslam inanışlarına karşı çıkan bir kitleydi. Marwa, 1960'lı yıllarda karargâhını Kano'ya kurdu. O tarihten sonra da yanına 10 bine yakın mürit topladığı söyleniyor. Onun mezhebi ile Müslümanlar arasındaki gerilim, 1980 Aralık'ında bir ayaklanma ile noktalandı. Bu ayaklanma sırasında aralarında Marwa'nın da bulunduğu 8 bine yakın kişi öldü.

Marwa önce çıplak toprakta, derin kazılmamış bir mezara gömüldü. Aradan üç hafta geçince, hükümet, cesedinin mezardan çıkarılıp, kent morgunda buz üstüne yerleştirilmesine karar verdi (solda).

Bunun üzerine genç kontes, Kuzey Slovakya'daki Strecno Şatosu'na çekildi. Basit ve dindar bir hayat sürdürerek burada öldü. 1689 yılında şatoda yenileştirme çalışmaları yapılırken, tabutu açıldı ve pürüzsüz güzelliği ortaya çıktı. Yöre tarihinde şöyle deniyor: *"Strecno'nun hanımı (Leydi), gerçi azizlik mertebesine yükseltilmedi ama, Çekoslovakya'daki Teplice-Sanov'da bir kilisede, yatıyor. Üzerinde kendi diktiği bir elbise olan kontesin cenazesi açık tabutta teşhir ediliyor. Ölümünden 336 yıl sonra, hâlâ güzel!"*

"Tanrı cesedimi çürütmesin"

Başka bir olay ise, bu hikâyelerin çoğundaki dindarca ahlaka aykırı bir örnek getiriyor. Bu hikâye, **Christian Kahlbutz** adlı Alman şövalyenin cesediyle ilgili. Kahlbutz, 1675 yılında İsveçli işgalcilere karşı anavatanı Brandenburg'u kahramanca savunarak kendisini akladı. Oysa Kontes Zofia'nın ikinci kocasından kendisine kalan bir şöhreti vardı. O, kendi ülkesinde tam bir zorbaydı.

DARKMALT

Çeşitli suiistimallerinin yanı sıra, "efendi hakkı" adı verilen âdet üzerinde ısrar etmesiyle de tanınırdı. Bu feodal görenek uyarınca, bir derebeyi, iki köylünün düğün gecesinde damatlık hakkını ilk kullanan kişi olmak hakkına sahip oluyordu.

Kahlbutz, kendi 11 çocuğunun yanı sıra, yöredeki kızlardan 30 çocuk daha edinmişe benziyordu. Hatta bunlardan bir tanesi kendisiyle ilişki kurmayı reddedince, kızın nişanlısını öldürürek intikam aldı. Kız onu mahkemeye verdi. Ama derebeyi, hem toplumsal konumu sayesinde, hem de mahkemede büyük bir ciddiyetle ettiği yeminle, cezalandırılmaktan kurtuldu. Kahlbutz, şöyle demişti: *"Eğer katil bensem, o zaman Tanrı cesedimi çürütmesin."*

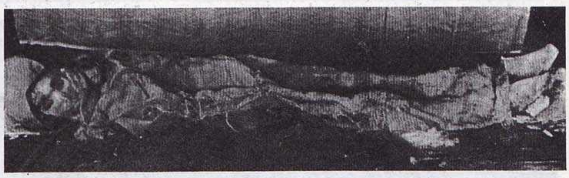

Loulanlı genç kadının cesedi, 1981 yılında Çin'in uç bölgelerinden Xinjiang eyaletinde mezarından çıkarıldı. Uzmanlar, 6470 yıllık bu mumyanın dünyanın en eski mumyası olduğunu söylüyorlar (en üstte).

Cesedi 1927 yılında mezardan çıkarıldığında Julia Buccola Petta öleli altı yıl olmuştu. Canlıymış gibi kalmasının bir mucize olduğuna inanıldı. Bu fotoğraf bir plaket haline getirildi (üstte).

1702'deki ölümünden sonra, 90 yılı aşkın bir süre sonra, malikânenin yeni efendileri yerel kiliseyi yenileştirmeye girişmişlerdi. O sırada şövalyenin tabutunda yatan çürümemiş cesedi de ortaya çıktı. Böylece herkesin işlediğine inandığı suçu, açıkça doğrulanmış oldu.

Ziyaretçileri çok

Bu hikâyenin, büyük ölçüde tuhaf bir karışımdan oluştuğuna şüphe yok. Folklor ile yerel ahlakçıların fırsatçılığı bir araya gelerek, böyle bir karışım oluşturmuş olabilir. Ancak şövalyenin cesedinin olağandışı bir biçimde korunması, doğrulanabilir bir olaya benziyor. 1936 Berlin Olimpiyatları sırasında arabalar dolusu ziyaretçi, bu cesedi görmeye geldi. Şövalyenin kahverengiye dönmüş ve kurumuş cesedi, şimdi Doğu Almanya'da bulunan Kampehl köyünde açık bir tabutta duruyor.

Otopsi yapılıyor

Gömüldüğünden beri el değmemiş halde kalan kefenin üzerine o kadar çok kişi yazı yazdı ki, tabutun üzerine cam bir kapak koydular. 1895 yılında ise ünlü bir patolog olan **Rudolf Virchow**, cesede bir otopsi yaptı. Bu otopside, cesedin bozulmaması için kullanılan koruyucu maddelere rastlamadı. Virchow, iç organlarla vücudun genel durumunun da şaşılacak kadar iyi olduğunu

belirtti. Berlin'den yola çıkan bir başka heyet de bu konuyla ilgilendi. Heyet, çeşitli teorileri inceleyip deneye tabi tuttu. Ancak olay, tıpkı cesedin kendisi gibi, bulmaca niteliğini korudu.

Koruyucu madde kullanılmıyor

Bozulmayan cesetlere ilişkin öne sürülen çeşitli varsayımlar var. Öncelikle, çeşitli türlerde cesedi koruyucu maddelerden söz ediliyor. Ancak, doğru olduğu tam anlamıyla kanıtlanan olayların çoğunda, bu ihtimal göz ardı edilebilir. Tıbbi incelemeler sonucu cesetlerin hiçbirinde koruyucu madde kullanılmadığı anlaşıldı. Ayrıca, iç organlar da çıkarılmamıştı. Oysa koruyucu madde kullanmak için bu işlemin yerine getirilmesi gerekir. Ancak, Aziz **Francis Xavier** olayında olduğu gibi, bazen iç organlar, kutsal birer emanet olarak saklanmak üzere çıkarılıyor. Cesedin bozulmadığı da, mezar, kutsal emanetleri almak için ilk kez açılışında ortaya çıktı.

Kasvetli bir Capuchin keşişleri sergisi. Sicilya'da, Palermo'daki katakomplarda, bir sürü kopuk bebek gibi asılı duruyorlar. Havaya maruz şekilde bırakılan cesetler, gömülenlerin sekiz katı hızla çürüyor. Ancak bu katakomplardaki havanın gizemli bir özelliği var. Bu hava, cesetleri kurutuyor ve doğal mumyalar haline getiriyor (altta).

Mumyalanmadığı halde...

Incorruptibles adlı kitabın yazarı **Joan Cruz**, çürümeden kalmış cesetleri genel olarak üç kategoriye ayırıyor. Kasıtlı olarak muhafaza edilenler, tesadüfen ya da doğal olarak korunan cesetler ve bir de gerçekten zamana meydan okuyanlar. İkinci kategoriye girenlerin de, sıradan bir açıklamaları olması, aslında büyülerinden pek fazla bir şey kaybettirmiyor. Rahip Thurston ve Cruz, insan cesetlerinin korunması açısından üne kavuşmuş olan birçok yerin adını veriyorlar. Üstelik, bu cesetlerin her zaman mumyalanmış olması da gerekmiyor.

İlaçlama yoluyla mümkün

Cruz, 1954 yılında Şili'deki bir dağ mağarasında bulunan doğal mumyadan söz ediyor. Bunun, 500 yıl önce, kurban edilmek üzere ilaçla uyuşturulup orada donmaya bırakılan bir erkek çocuğun cesedi olduğu sanılıyordu. Öte yandan Danimarka, İrlanda ve İskoçya'da da Demir Çağı'ndan kalma kusursuz durumda cesetler bulundu. Ancak doğal kimyevi süreçler, bunların renginin değişmesine yol açmıştı. Alkol, formaldehit, bal, rom, kum, tuz ve başka birçok olağandışı bileşimle cesetlerin korunduğu da biliniyor. Ne var ki, bunların gerçek anlamda zamana meydan okuyan cesetler olarak nitelendirilmeleri oldukça güç.

İskelet haline gelmiyor

Bazı yerler mezar yeri olarak özellikle seçiliyordu. Çünkü doğal koşullar, çözülmenin başlamasını geciktiriyor ve hızını azaltıyor. Palermo ve Malta'daki Capuchin katakompları, kasvetli örnekleriyle ünlüydü. 19. yüzyılın bir seyyah-yazarı, bunlar konusunda şöyle diyordu: *"Hepsinin sırtında normal olarak giydikleri elbiseler vardı... Deri ve kaslar, çiroz gibi kuruyup katılaşmış. Çoğu 250 yılı aşkın bir süre önce gömüldüğü halde, hiçbiri iskelet haline gelmemiş."*

18. yüzyılda ise, Bremen Katedrali'nin temelleri arasındaki kurşun kaplı yeraltı kemerlerine gömülmek, Alman soyluları arasında moda halini almıştı. Burada, bir işçinin şaşılacak kadar iyi korunmuş cesedi bulunmuştu. İşçi birkaç yıl önce burada ölümle sonuçlanan bir kazaya uğramış ve cesedi bulunamamıştı.

Bebeğin bozulmamış cesedi

Dublin'de St. Michan Kilisesi'nin altındaki kemerli kabirler de benzer özellikleri taşıyor. 1901 yılında kilisede yapılan bir araştırmada, burada bulunan içler acısı bir bebek cesedinden, çarpıcı bir örnek olarak söz ediliyor: *"Tombul bileklerinden hâlâ cenazesinde takılan solmuş, beyaz kurdeleler sarkıyordu."* Tabutun üstündeki tarih ise, 1679'du. Koruyucu etkiye, havanın son derece kuru ve tozdan arınmış oluşunun yol açtığı sanılıyor.

Radyasyon etkisi olabilir mi?

Aynı koşullara Rusya'nın Kiev kentindeki nekropoliste de rastlanıyor. Bugün buradaki çok sayıda kurumuş ceset, açık tabutlarda, üstlerine de cam kapaklar örtülmüş halde yatıyor. Alman şövalye olayında olduğu gibi, Wasserburg Somersdorf Şatosu'nda bulunan cesetler için de radyasyonun, muhtemel bir etken olduğu söyleniyor. Almanya'da Mittelfranken'deki bu şatoda 250 yıllık, kuruyup kalmış cesetler bulundu. Gerçi şato mezarlarında düşük oranda radyasyona rastlanıyor ama, korumanın tek sırrının bu olduğu öne sürülemez. Bütün garip mumyalanma olaylarının tümünü de, gerçekten el değmemiş gibi duran cesetleri de sadece radyasyonla açıklamak olanaksız.

Nemli ve esnek

Söz konusu yerlerin hepsinde bulunan cesetler, sonunda büzülmüş, dehşet verici ölçüde biçimleri bozulmuş ve hepsi kaskatıydı. Joan Cruz'un da belirttiği gibi, gerçek bozulmama

400 yıl sonra canlandırıldı

1552 yılında Kuzeybatı Fransa'da, St. Etienne Kilisesi'nde Kral **William**'ın cesedi resmen mezarından çıkarıldı. Bu olay, büyük bir şaşkınlık yarattı. Askerden yetişme kral, 400 yılı aşkın bir süre mezarda kaldığı halde vücudu ve özellikle yüzü hayret uyandıracak derecede iyi korunmuştu. Kral, sanki yaşıyor gibiydi. Evet, gerçi gömülmeden önce ceset ilaçlanmıştı ama, bu iş kendi döneminin oldukça ilkel yöntemleriyle yapılmıştı. Böyle bir ilaçlama işlemi gören bir cesedin normal olarak yıllarca önce toza dönüşmüş olması gerekiyordu.

Yöreden bir ressama, William'ın ölümünden sonraki portresini yapma görevi verildi (solda). Sanatçı, model olarak cesedi kullandı ama ona çağdaş elbiseler giydirmeyi tercih etti. Böylelikle Kral William, eski bir Rönesans prensi haline geldi.

Antik bir Mısır mumyası. Binlerce yıllık bu mumya şimdi Kahire Müzesi'nde sergileniyor. Mumya, cesedi ilaçlayan kişinin çok gelişmiş becerisinden yararlanmış. Ancak, bu beceri pek ucuza satın alınmıyordu. Ne var ki, sonuçta, süslü mezarların değil, yoksulların son istirahatgâhı olan kızgın çöl kumlarının, en iyi koruma maddesi olduğu keşfedildi (solda).

olaylarında bu özelliklere rastlanmıyor. Zamana meydan okuyanların cesetleri aradan yüzlerce yıl geçtikten sonra bile oldukça nemli ve esnek olarak kalıyor.

"Sabunsu madde"nin etkisi

Bir başka seçenek ise, sabunlaşma adı verilen garip doğal süreçten kaynaklanıyor. Bu süreçte, isminden de anlaşılacağı gibi, vücut dokuları amonyaklı bir sabuna dönüşüyor. Bu sabunsu maddeyi ise, sertleşmiş dış deri kaplıyor. Sabunsu maddeye "adipocere" adı veriliyor. Adipocere, Latince yağ anlamına gelen "adeps" ve mum anlamına gelen "cera" kelimelerinden oluşuyor. Bu maddeye verilen ikinci bir isim ise, Fransızca, "kadavra yağı" anlamına gelen bir sözcük. Sabunlaşma, çürüme olan yerlerin yakınında, nemli toprağa gömülmekten kaynaklanıyor. Neden bazı durumlarda ortaya çıktığı ve bazı durumlarda çıkmadığı ise bilinmiyor. 1785 yılında Paris'te Kutsal Masumlar Kilisesi'nin mezarlığını temizlemekle görevli **Monsieur Thouret,** cesetlerden çoğunun bu sabunsu maddeye dönüştüğünü gördü:

"Cüsselerinden hiçbir şey kaybetmeyen cesetlerin kendileri, görünürde çürümemiş gibiydi. Kocaman sürfeler gibi kefenlerine sarılmış yatıyorlardı. Kefenlerini yırtınca, tek bir değişiklikle karşılaştık. Gevşek ve yumuşak bir kitleye ya da maddeye dönüşmüşlerdi. Bu kitle ya da maddenin beyazlığı, içinde yattıkları karanlıkta büsbütün dikkati çekiyordu.

Dolgunlukları, gözleri ve saçları, gömüleli aradan beş yıl ya da daha uzun bir süre geçtiği halde hâlâ bozulmamıştı."

Dünyaya bağlılık

Bozulmayan cesetler hakkında çok güçlü bir teori var. Bu teori ruh-beden ilişkisine dayanıyor. Buna göre cesedin bozulmamasının nedeni, ruhun bedeni bir türlü terk etmemesinden kaynaklanıyor. Öyle ki, ruh bedenden ayrılmadığı gibi, bedene sürekli olarak kendine özgü tesir gönderiyor.

Eğer bu tesirler bedene, yani cesede dışarıdan gelen tesirlerden güçlü ise, beden bozulmadan durabiliyor. Ruhun gönderdiği tesirler, dış tesirleri etkisiz kılacak güçte değilse, o zaman beden çürüyor. Sonuçta şu denebilir ki, her çürümeyen bedenin kutsal bir kişiye ait olduğunu düşünmek doğru değildir.

Daha fazla bilgi için:

The incorruptibles, Joan Carroll Cruz, Tan Books, 1977.

Mystical phenomena, Albert Farges, B.O. Washbourne, 1926.

The physical phenomena of mysticism, Herbert Thurston, H. Regnery, 1959.

DÜNYANIN GİZEMLİ YERLERİ
Glastonbury Kayalığı/İngiltere

Ölümden sonra...

Herkesin günün birinde ölümle karşılaşacağı muhakkak. Fakat insanoğlu, ölümü anlamak için ille de öleceği günü beklemek niyetinde değil. Bu konuyu ısrarla araştırmayı sürdürüyor.

ÖLÜMDEN SONRA neler olur? Hiçbir şey mi? Yoksa sonsuz bir mutluluk ve sonsuz bir yaşam mı? Maddeciler ve ateistler (tanrıtanımazlar), ölümden sonra "hiçbir şey" olmayacağı görüşündeler. Onlara göre yaşam, tümüyle biyolojik bir süreçten ibaret. Beden öldüğü zaman, kişilik de ölür. Bu durumu pili biten bir cihazın durumuna benzetiyorlar.

Korkaklığın yansıması

Bu kişilere göre, ölümden sonrasına ilişkin tüm inançlar ve söylenceler, tamamıyla insanın ölüm korkusundan kaynaklanıyor. İnsan, tarih boyunca ya ölümü hiç düşünmemeyi, ya da onu birtakım törenlerle ve inançlarla süslemeyi tercih etti. Maddeciler, tüm bunların bir tür korkaklığın yansıması olduğunu öne sürüyorlar.

İngiliz ressam John Martin' in 1853'te yaptığı, "Cennetin Ovaları" adlı eseri. 19. yüzyılda sanatta dinsel bir romantizm akımı görülüyordu. Resimdeki bazı kanatlı meleklerin geleneksel bir müzik aleti olan harp çaldıkları görülüyor (altta).

Cennete ya da cehenneme

"Ebedi Yaşam" ifadesi neyi anlatır? Hemen hemen tüm inanç sistemlerinde ruhun ölümsüzlüğüne ve bedenin ölümünden sonra da, onun varlığını sürdürdüğüne inanılır. Büyük dinlerin bu konuya ilişkin yaklaşımları biraz daha tutarlı ve kapsamlıdır. Sözgelimi, ölümden sonra gidilecek yer konusunda görüş birliği içindedirler. Bu yer ya cennettir ya da cehennemdir.

İlk incelemeler

Ölümden sonrası ile ilgili ilk araştırmalar ve çalışmalar, 1882'de İngiltere'de Psişik Araştırmalar Kurumu (SPR)'nun kurulmasıyla başladı. SPR'nin hedeflerinden biri, insan varlığının ölümden sonra da yaşamaya devam ettiğine ilişkin objektif kanıtlar elde etmekti. Fakat SPR'nin kurulmasına neden olan olay,

19. yüzyılın simgeci ressamlarından Fransız Jean Delville'in "Şeytanın Hazineleri" adlı tablosu. Delville'e göre resimde egemen olan alev kırmızısı renk, bitip tükenmeyen bencillikleri ve arzuları simgeliyor. Şeytanın hizmetkârlarından kanatlı bir yılan, günahkârları cezalandırırken tasvir ediliyor (solda).

Kızılderililerin inancına göre, gömülen bir cesedin evrenselliği yoktur. Ölen bir Kızılderilinin cesedi yüksekçe bir yerde kazıklara bağlanırdı. Ceset uzun bir zaman sonra doğal bir şekilde dağıldıktan ya da kuşlar tarafından parçalandıktan sonra, ruhun ölümsüzlüğe ulaştığına inanılırdı (altta).

bir diğer deyişle ruhçuluğun doğuşu daha öncelere dayanıyordu.

İlk kez bir evde

Çağdaş ruhçular, bedensiz varlıkların dünya insanı ile ilk kez temas kurdukları tarih olarak 1848 yılını kabul ediyorlar. Onlara göre, modern ruhçuluk bu tarihte Amerika'da New York eyaletinin küçük bir köyü olan Hydesville'de, **Fox** ailesinin oturduğu evde doğdu. Fox ailesi bu eve 1847 aralığında taşınmıştı. 3 ay boyunca geceleri sürekli garip gürültüler duydular. Sesler daha çok duvarlardan geliyordu.

31 Mart 1848 gecesi henüz yatmışlardı ki, her zamanki gürültüler başladı. Ailenin 12 yaşındaki küçük kızı **Catherine** ellerini çırparak eğleniyor, çıkardığı seslere duvarın öte yanından cevap verilmesini bekliyordu. Catherine, ellerini belirli bir sayıda çırpınca duvardan da aynı sayıda bir karşılık geldi. Bu durum bir süre daha bu şekilde sürdü.

2 darbe sesi

Derken, Bayan **Fox** "Ses"ten, kızlarının kaç yaşında olduğunu darbelerle belirtmesini istedi. Önce 15, sonra 12 darbe duyuldu. Hatta 3 yaşında ölen kızı için de 3 darbe vuruldu. Bayan Fox şunları söylüyordu: *"Ses'e, sorularımızı cevaplayan bir insan mıdır, diye sordum. Duvardan herhangi bir ses gelmedi. Sonra, bu bir ruh mudur? Eğer öyleyse 2 defa vurun dedim. Bunun üzerine iki darbe sesi duyduk."*

Giderek yaygınlaştı

Olay kısa zamanda duyuldu ve başına yansıdı. Halk, Fox ailesinin yaşadığı olaylara büyük bir ilgi gösteriyordu. Fakat bu arada birkaç bilim adamı da olayları şarlatanlık olarak nitelendiriyordu. Onlara göre duyulan sesler, küçük kızların ayak parmaklarını şıklatması ile oluşuyordu. Tüm bunlara rağmen, ruhların darbeler vasıtasıyla, insanlarla ilişki kurmaları giderek yaygınlaştı. Amerika'da artık birçok kişi ruhlarla temas kurmaya çalışıyordu.

Reddederken benimsemeye başladı

İlerleyen yıllarda öbür dünya ile temas kurma giderek gelişti. Trans medyumluğu, yazıcı medyumluk bu dönemde ortaya çıktı. Olayları ve gelişmeleri yakından izleyenler arasında bilim adamları da vardı. Ruhçuluğun Avrupa'ya yansımasına neden olan kişi de **Allan Kardec** idi (Bkz. sayfa 718). 19. yüzyılın en ünlü bilim adamlarından biri olan **Crookes'** un ise asıl amacı, ruhçuluğun saçmalıklarını sergilemekti. Fakat elde ettiği bulgular, onun psişik olayların gerçekliğini onaylamasına neden oldu.

Yoğun araştırmalar

İşte Psişik Araştırmalar Kurumu böyle bir ortamda kuruldu. SPR'nin kurucuları, bir

Fox Ailesi'nin New York'un Hydesville yöresindeki tarihi evleri. Psişik araştırmacılar modern ruhçuluğun bu evde doğduğunu kabul ediyorlar (sağda).

1852 yılında çekilen bir fotoğrafta Margaretta, Catherine ve anneleri Leah Fox görülüyor. Geceleri evlerinde garip gürültüler duymaya başladıklarında, bu sesleri ölmüş birinin kendileriyle ilişki kurmak istedikleri şeklinde yorumladılar (en sağda).

grup İngiliz aydınından oluşuyordu. Bu tarihten itibaren gerek SPR'nin, gerekse diğer ülkelerdeki benzer kuruluşların yoğun çalışmalar içine girdikleri görülüyordu. Bir sorunun cevabı aranıyordu: *"İnsan öldükten sonra nereye gider, ne olur?"*

Sonraki yıllarda, yapılan çalışma ve araştırmalar sonucunda edinilen çok sayıda gözlem ve bilgi bir araya getirildi. Hatta psişik olayların bir sınıflaması bile yapıldı: Hayaletler, zihni medyumluk, yazıcı medyumluk, klinik ölüm deneyimleri, beden-dışı yolculuk deneyimleri (astral çıkış), gene doğmak, elektronik ses olayı, materyalizasyonlar gibi... DARKMALT

% 8'i gerçek

Kurum, yaklaşık 17.000 hayalet olayını inceledi. Fakat o zamana kadar hiç bu kadar ciddi bir araştırma yapılmadığından, bu 17.000 olayın içinde görsel yanılgılar ve bilinçaltı etkisiyle oluşturulan olaylar da vardı. Bu tür olaylar (SPR'nin önde gelen üyelerince), dikkatlice incelenerek elendi. 17.000 olayın % 8'i gerçek olaylar olarak kabul edildi ve elde edilen bulgular 2 ciltte toplandı: "Maddeleşme Olayları" ve "İnsan kişiliğinin fizik ölümünden sonra da varlığını sürdürmesi."

Düşünce nakli

Bazı maddeleşme olaylarının, o kişinin ölümünü izleyen 12 saat içerisinde olduğu gözlemlendi. O tarihlerde araştırmacılar, bu durumu gözönüne alarak ölen kişi ile dünyadaki yakınları arasında bir tür düşünce naklinin olabileceğinden söz ediyorlardı. Onlara göre aralarındaki bu ilişki, ölmüş olan varlığın "görünmesine" yol açıyordu. Kuşkusuz bu görüşler sonraki yıllarda büyük değişikliklere uğradı. Fakat yine de SPR'nin ilk yıllarında, bunlar değerli çalışmalardı ve ölümden sonra bir yaşam olduğuna ilişkin kanıtlar olarak değerlendirilebilirdi.

Öldüğünü hatırlayanlar var

Öte yandan, kişilerin "beden-dışı" deneyimler yaşamaları da araştırmacıların ilgisini çekiyordu. Bu kişiler, bedenlerinden yukarıya doğru yükseldiklerini, aşağıda "kendilerini", diğer kişileri, hatta odada bulunan eşyaları bile görebildiklerini ve tanımladıklarını belirtiyorlardı. Hatta bunlar daha önce ölmüş olan yakınlarıyla bile görüştüklerini söylüyorlardı. Fakat bu gerçek bir ölüm olayı değildi. Çünkü kısa bir zaman sonra bedenlerine tekrar geri dönüyorlardı.

Bugün bazı bilim adamları beden-dışı deneyimler olayı ile yakından ilgileniyor. Amerikalı kardiyolog **Michael Sabom,** yüzlerce kişi üzerinde yaptığı incelemelerini 1983'te yayımladığı **Öldüğünü Hatırlayanlar** adlı bir kitapta topladı. Dr. Sabom bu tür olaylar için yerinde bir ifade kullanıyor: "Ölümün Eşiğine Gelme Deneyimleri (ÖEGD)"

Medyumluk inceleniyor

Psişik Araştırmalar Kurumu'nun bünyesinde açık görüşlü ve önyargısız, saygın bilim adamları vardı. Hatta bunların çoğu, bilim dünyasında çeşitli buluşlarıyla ve kazandıkları Nobel ödülleriyle tanınıyorlar. Bu kişiler, ruhçuluk alanının en ünlü medyumlarıyla da yıllarca çalıştılar. Bu arada medyumluğun iki ana türü belirlendi: Zihni medyumluk ve fizik medyumluk.

Zihni medyum, tümüyle zihni aktarımlar vasıtasıyla ruhlar dünyası ile ilişki kuran kişidir. Medyum, bu işlem sırasında tamamıyla bilinçli ya da kısmen bilinçli olabilir. Ya da tümüyle bir farkında olmama hali içinde, yani trans altında bulunabilir.

"Melekler rehber varlıklardır"

Zihni medyumlukla beraber incelenebilecek olan trans medyumluğunda ise, medyum kısmen ya da tümüyle bilincini yitirir ve çoğu kez bir celse ya da trans sırasında olup bitenlerin

farkında olmaz. Genellikle medyum bu durumdayken bedeni bir "rehber varlık" tarafından kontrol altında tutulur. M.T.İ.A. Derneği Başkanı **Ergün Arıkdal,** 1984'te yayımladığı, Metapsişik Terimler sözlüğünde rehber varlıkları şöyle tanımlıyor:

"Rehber varlık, özellikle bir medyuma, yaptığı deneylerde psişik olarak yardım eden, onun medyumluğunu geliştiren, onu yöneten, çeşitli tehlikelerden koruyan bedensiz bir varlık, ruhtur. Dinsel metinlerde konuşan melekler, rehber varlıklardır. Peygamberlere vahiy getiren, ilham ile emir ve bilgi veren varlıklar, yüksek rehber varlıklardır."

Ruh, medyumdan yararlanıyor

Medyumluğun diğer ilginç alanlarından birinin de "doğrudan ses" medyumluğu olduğu belirtiliyor. Ergün Arıkdal'ın bu konuya ilişkin değerlendirmesi de şöyle: *"Bedensiz bir varlık böyle bir durumu meydana getirirken, öncelikle medyumun bazı kudret ve maddelerinden yararlanır. Bu kudret ve madde ise medyumun kendi etrafında yarattığı, psişik düzende 'dinamik ahenk' ve gene bu ahenkten dolayı bedeninden çıkan buharımsı ektoplazmadır.*

Dinamik ahenk, hazirunun celseye katılan kişiler ve kozmik âlemin, o muhitte müşterek bir amaç etrafında toplanmak üzere psişik bir küre meydana getirmeleridir. Bu psişik küre, kozmik etkilerin yoğunlaşmasını ve dolayısıyla medyumun fiziki yeteneklerinin harekete geçmesini sağlar. İşte bu durumdan sonra bir bedensiz varlık, kendisine insan sesi çıkarabilecek bir ortam yaratır. Bu ortamı bir boru veya başka bir alet üzerinde yoğunlaştırarak da kendi sesini duyurur."

Medyumluğun bir türü

Fizik medyumlukta ise medyum genellikle trans altındadır. Bu durumdayken darbeli konuşma (tiptoloji), masaların kalkması, hareket eden cisimler, levitasyon ve maddeleşme olayları söz konusu olur.

Darbeli konuşmanın çeşitli türleri olduğu belirtiliyor. Darbeler hareket edebilen herhangi bir cisim ile sağlanır. Örneğin bir masanın ayağının kalkarak zemine vurması gibi. Bir diğer şekilde de, darbeler hareketsiz bir eşyanın içinden de duyulabilir. Ayrıca, bir de alfabeyle darbeli konuşma türünden söz ediliyor. Burada darbe sayıları, alfabe sırasına göre her bir harfe tekabül edecek tarzdadır. Örneğin A harfi için bir darbe, B harfi için iki darbe gibi.

Cisimlerin hareket etmesi ise, psikokinezi ya da telekinezi diye adlandırılıyor. Bu tür olaylarda medyumun, eşyaları eliyle ya da başka bir maddesel araç olmadan uzaktan hareket ettirmesi söz konusudur.

Sahtekârlar da var

Ruhçuluğun kısa tarihi içerisinde bu olayların

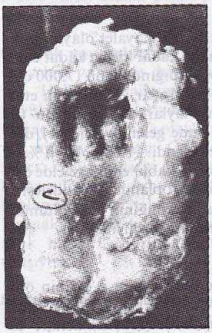

Bazı materyalizasyon celselerinde medyumdan çıkan ektoplazma maddesiyle el görüntüleri oluşuyor. Çeşitli tarihlerde araştırmacılar bu tür görüntülerin balmumu ile kalıplarını almayı başardılar. Bu örnekler, ölümden sonra yaşamın somut kanıtları olarak kabul ediliyor (üstte). Fakat ünlü sihirbaz Harry Houdini, tüm bunların sahtekârlıktan ibaret olduğunu iddia ediyor (en üstte).

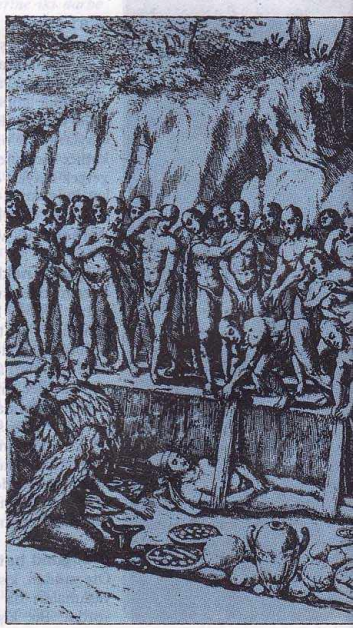

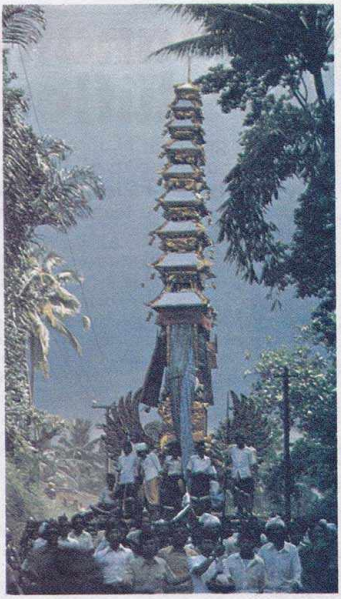

İngiltere'nin Scotland yöresinde her yıl düzenlenen geleneksel festivalde bir Viking Gemisi yakılırken görülüyor. Viking inanışına göre ölen kişi yanan bir geminin içine yerleştirilirdi. Böylelikle ruhun Valhalla' ya, yani cennete gideceğine inanılırdı (üstte).

Bali Adaları'nda ölen kişinin cesedi, fotoğrafta görülen bu özenle hazırlanmış yapay kulelerde taşınır (üstte sağda).

İnkalar'da da dünyanın çeşitli kültürlerindeki gibi bir inanış vardı. Ölmüş kişi mezara gömülürken yanına kıymetli eşyalar, yiyecekler, silahlar da yerleştirilirdi. Kişilerin öbür dünyada bunlara ihtiyacı olduğuna inanılırdı (solda).

geniş bir şekilde yer aldığı görülüyor. Fakat öte yandan bu konuları istismar edenlerin sayısı da çoktur. Psişik araştırmacıların ruhçuluğun her döneminde bu tür sahtekârlıklar ile yoğun bir şekilde mücadele ettikleri biliniyor. Bazen sahtekâr bir medyumun, yetenekli araştırmacılar tarafından suçüstü yakalandığı da görülüyor. Sözgelimi, Dr. **Andrija Puharich** (Bkz. sayfa 399 ve 721), Amerika'daki bir celsede, kızılötesi fotoğraf tekniğini kullanarak bir sahtekârlığı saptadı. Bunun gibi başka sahtekârlıklar da var. Fakat ölümün sahte olmadığı kesin. Ölümden sonra hayat ise bütün yönleriyle araştırılmaya devam ediliyor.

Açıklanamayan tesadüfler

Garip bir gerçektir ki, birçok önemsiz olayda, anlaşılmaz tesadüfler ortaya çıkıyor. Tesadüfleri, anlaşılmayan bir güç yönetiyorsa, neden bu güç, önemsiz olayları seçiyor? Ayrıca bu tesadüfler tüm ihtimal hesaplarını da altüst ediyor.

İNGİLİZ AKTÖR **Anthony Hopkins**'e, yazar **George Feifer**'ın **Petrovkalı Kız** adlı kitabından sinemaya uyarlanan filmde başrolü oynaması teklif edildi. Aktör, bunu sevinçle karşılayıp gerekli anlaşmayı imzaladı. Birkaç gün sonra, oynayacağı filmin kitabını okumak istediğinden, Londra'ya, kitabı almaya gitti. Fakat, tüm aramalara rağmen bir tek kitapçıda bile bulamadı.

Kitap ayağına geliyor

Umutsuzca evine dönmeye karar verdi. Tünelde metro beklerken birden, banklardan birinde unutulmuş bir kitap dikkatini çekti. Kitabı eline aldığında donakaldı. Çünkü aradığı kitabın ta kendisini, inanılmaz bir rastlantıyla bulmuştu.

Bu ilginç bir rastlantı. Ancak bu olay, aslında bir rastlantılar zincirinin henüz ilk halkasıydı.

İşaretli kitap

Aradan iki yıl geçti. Bu arada film vizyona girmiş, 2 yıldır da Viyana'da gösteriliyordu. Bir gün yazar Feifer, Hopkins'i ziyarete geldi. Feifer, laf arasında, Hopkins'e kendi kitabından elinde hiç kalmadığından söz etti.

Elindeki son kitabı 2 yıl önce bir arkadaşının okuması için verdiğini ve arkadaşının da kitabı, Londra'da bir yerde düşürerek kaybettiğini anlattı.

Hopkins, artan bir şaşkınlıkla istasyonda bulduğu kitabı Feifer'a gösterdi. Feifer, kitabın sayfa kenarlarına düştüğü notlardan, koyduğu işaretlerden yıllar önce kaybolmuş olan kendi kitabını tanıdı.

İlk kanıtlar

Viyana'daki Deneysel Biyoloji Enstitüsü'nün eski müdürü Dr. **Paul Kammerer,** bu tür rastlantılarla ilgilenerek olayları kaydetmeye başladı. Dr. Kammerer, rastlantı yasalarını açıklamaya çalışan ilk araştırmacıydı. Bu çalışmalarını, 1919'da bitirdiği **Sırasallık Yasası** adlı kitabında topladı. Kitapta, 'sırasallık teorisi'nin açıklanmasına ve özellikle edebiyat alanındaki rastlantılara yer veriliyordu.

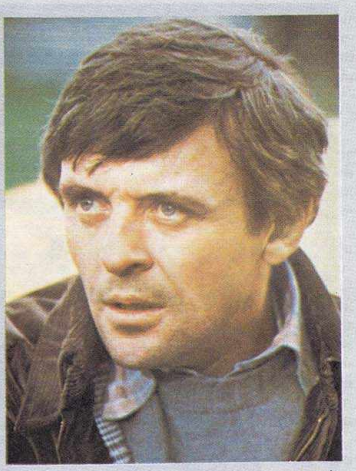

İngiliz aktör Anthony Hopkins (sağda), Londra' daki bir metro istasyonunda bulduğu bir kitapla kendisini olağanüstü bir rastlantılar zincirinin içinde buldu. Bulduğu kitap, Hopkins'in başrolünü oynadığı filmin romanı olan "Petrovkalı Kız" idi. Yazarı Feifer'ın (altta) kendisine ait olup da kaybettiği cildi, Hopkins bulmuştu.

Araştırmaları sırasında kendisini bir çıkmaz sokakta bulan Dame Rebecca West (en altta), yazılı şeylerle ilgili ve yardımcı rastlantılar sınıflarına dahil edilen iki rastlantı yaşadı.

Bu türden rastlantıya bir örnek, romancı ve tarihçi **Dame Rebecca West**'in başından geçti. West, bir dönemde Nuremberg mahkemesinde görülmüş bir davayı araştırıyordu. Bu sebeple, bu tür kayıtların saklandığı bir kuruluş olan Kraliyet Uluslararası Davalar Enstitüsü'nün (RIIA) kütüphanesine gitti.

Binlerce kitap arasından

West, orada yaşadığı garip bir rastlantıyı şöyle anlatıyor: *"Kütüphanede* **Yargılamalar** *adlı kitabı arıyordum, kitapların, araştırmacı-*

lara hiç yardımcı olmayacak şekilde, karmakarışık dizildiğini görünce dehşet içinde kaldım. Kitabı saatlerce boşuna aradıktan sonra bulamayarak, kütüphane görevlisine gittim. 'Bulamıyorum' dedim. 'Ama bunca ciltten birisi mutlaka o kitap olmalı.'

Bunu söylerken, öfkeyle rasgele bir kitap alıp amaçsızca sayfalarını çeviriyordum. Bir de baktım ki elimdeki, aradığım kitap; üstelik rasgele açtığı sayfa, aradığım sayfaydı."

Teoriler gelişiyor

30 yıl sonra, Nobel Ödüllü fizikçi **Wolfgang Pauli** ile düşünür-psikolog Profesör **Carl Gustav Jung,** Kammerer'in çalışmalarını kendi "eşzamanlılık" teorisiyle birlikte sundular.

Jung, bu kuramı şöyle açıklıyordu: Eşzamanlılık, birbiriyle ilişkisiz, iki ya da daha çok olayın anlamlı bir şekilde ortaya çıkmasıdır.

Rastlantı teorisine ayrı yönlerden yaklaşılsa bile, birleşilen bir nokta var. 3 bilim adamı da konuyu biraz hafife almakla birlikte, evrendeki bu konuya ilişkin anlaşılmaz gizemi kabul ediyorlar.

Evrende, kendine özgü bir düzeni, insan yaşamının karmaşık yapısına yükleyen bir güç vardı. Sonuçta üç araştırmacı da istemeye istemeye bu gücün varlığına inandılar.

Bu bir hayal ürünü gibi görünebilir. Ancak, bu konuyla ilgilenen çağdaş düşünürler içinde en verimlisi olan **Arthur Koestler**'in işaret ettiği şu nokta unutulmamalı: *"Günümüzde yapılan biyoloji ve fizik araştırmalarının sonuçları, doğanın, karmaşıklığın arasından bir düzen yaratmak gibi bir temel eğilimi olduğunu gösteriyor."*

Karşı tezler

Şüpheciler, doğal olarak bu yaklaşımları reddediyorlar. Onlar, rastlantıyı olasılık yasaları ile açıklıyorlar: Eğer bir olay olabiliyorsa, o halde o olayın olması için küçük bir olasılık vardır. Olduğunda da şaşırmamak gerekir.

Rastlantı türleri

Araştırmalarının başında Kammerer, rastlantıları sınıflıyordu. Tezini desteklemek üzere her sınıf için birçok örnek derledi. Bunu, olayların oluş düzenine göre rastlantı oranlarını, sayılarını, olayın durumunu göz önüne alarak yaptı.

Bugün modern araştırmacılar, rastlantıları 2 ana sınıfa ayırıyorlar: Basit rastlantılar, anlamlı rastlantılar. Anlamlı rastlantılar da kendi aralarında türlere ayrılıyorlar:

Yazılı (edebi) rastlantılar, uyaran rastlantılar; yararlı rastlantılar (iyi şeylerin, gerekli zamanda, tam zamanında gerçekleşmesi gibi); günlük rastlantılar ve 'büyülü' rastlantılar. (Yani, el çabukluğuyla inanılmaz şeyler yapan bir illüzyonistin insanda uyandırdığı cinsten şaşkınlık yaratan rastlantılar.) Bu sınıfların tümü için örnekler veriliyor.

Gizli bir plan

II. Dünya Savaşı'nın sonlarına doğru, müttefik kuvvetleri, İngiltere üzerinden, Fransa'ya çıkarma hazırlığı yapıyorlardı. Bu dönem, ünlü Normandiya çıkarmasının öncesidir. Planlar hazırlanıyor ve bunlar kodlanıyordu. Operasyonun kod adı OVERLORD idi. Deniz kuvvetlerinden görevli grubun kod adı NEPTUNE idi. Çıkarmanın yapılacağı kıyıların adları da UTAH ve OMAHA olarak kodlanmıştı. Yardımcı kuvvetlerin bekleyecekleri noktaya da MULBERRY kod adı verilmişti.

6 Haziran'daki bu gizli çıkarmadan 33 gün önce, şifre sözcükler, **Daily Telegraph** gazetesinin çapraz bulmacasında sorulan bazı soruların yanıtları olarak yayımlandı. Üstelik operasyonun adı olan anahtar kelime OVERLORD, çıkarmadan sadece 4 gün önce gazetede yer aldı.

Nazi ajanı mı var?

Olayı izleyen güvenlik görevlileri, derhal Daily Telegraph'ın Fleet Street'teki bürosuna

1944'te düzenlenen çıkarmanın şifre sözcükleri olan OVERLORD, NEPTUNE, MULBERRY, UTAH ve OMAHA, Daily Telegraph gazetesinin çapraz bulmacasında sorulan soruların yanıtları olarak gazetede yer aldı (solda). Güvenlik görevlileri bir Nazi ajanından şüphelendiler. Ancak ortada, hiçbir şeyden haberi olmaksızın 20 yıldır gazetenin bulmacalarını hazırlayan, Leonard Dave adlı kendi halinde bir okul müdürü vardı.

gittiler. Bir Nazi ajanı ile karşılacaklarına emindiler.

Ancak karşılaştıkları kişi, **Leonard Dave,** 20 yıldır gazetenin çapraz bulmacasını hazırlayan, kendi halinde bir okul müdürüydü. Dave çok korktu ve yetkilileri kelimelerin anlamından habersiz olduğuna ikna edebilmek için çok uğraştı.

DARKMALT

Geleceği gösteren fotoğraf

'Büyülü' rastlantılara bir örnek olarak Hampshire-Portsmouthlu Bayan **Eileen Bithell**'in yaşadığı olay verilebilir. Bayan Bithell, şöyle anlatıyor:

"20 yıldan fazladır, anne ve babamın işlettiği bakkal dükkânının kapısında, 'Çarşambaları kapalıyız' yazan, çerçeveli bir tabela asılıdır. Erkek kardeşimin nikâhından birkaç gün önce bu tabelayı yenilemek üzere indirdik.

Yazıyı çerçeveden çıkardığımızda bir sürprizle karşılaştık: Yazı, eski bir fotoğrafın arka yüzüne yazılmıştı. Ancak fotoğrafa bakınca daha büyük bir sürprizle karşılaştık. Fotoğrafta babamın kucağında oturan bir kız çocuğu görüyordu ve bu kız çocuğu, kardeşimin evleneceği kızın ta kendisiydi.

Yani müstakbel gelin, müstakbel kayınpederiyle yıllar önce bu fotoğrafı çektirmişti. Ancak, işin garip tarafı bu olayı kimse hatırlamıyordu. Garip bir rastlantıyla 2 aile 20 yıl sonra bir evlilikle birleşiyordu."

Oynanmakta olan bir briç turnuvası (en üstte). Kart dağılımı sonunda 13 karo da Princetonlu Vera Nettick'e geldi. Bu 635 milyonda 1 görülebilecek bir olaydı.

Evreni bir büyük makineden çok, bir büyük düşünce sistemine benzeten fizikçi Sir James Jeans (1877-1946) (üstte).

Rastlantılar neye hizmet ediyor?

Bu tür rastlantılar, 1946'da ölen İngiliz bilim adamı Sir **James Jeans**'in şu görüşüne destek oluşturuyorlar: *"Bilgi ırmağı, mekanik olmayan bir gerçekliğe doğru akar. Evren, büyük bir makineden çok, bir büyük düşünceye benzer."* **Eddington**'un da söylediği gibi, *"Dünyanın düzeni, aklın düzenidir."*

Arthur Koestler, bir kitabında rastlantıların bir tek büyük gizeme hizmet ettiklerini belirtiyor. Kendiliğinden meydana gelen rastlantılar eğer çok akılcı ya da gizemli olurlarsa, onlarla ilgilenip bir kenara kaydetmek, eğlenceli ve basit bir oyun olmaktan öteye gitmez.

Yıllar sonra sonuçlanan rastlantı

Bazı rastlantılar, çok ağır ilerliyorlar ve birtakım olasılık dışı olayların gelişmesiyle önem kazanıyorlar. Bu türden ilginç bir örnek, Londra'da yaşandı. Evvelce, yazı işleri müdürlüğü yapmış, bugün de çok iyi tanınan bir yazar, olayın kahramanıydı. Ancak kimseyi kızdırmamak için olayda kişi adları değiştirilmiştir. Yazar, şöyle anlatıyor:

"Yaklaşık 2 yıl önce, bir derginin yazı işleri müdüryken basın çevresinden **Jackie** *adlı bir gazeteci kızla tanışıp ona âşık oldum. Dergiyle düştüğümüz bir düşünce ayrılığı sonucu işimden ayrılıp Jackie'nin katıldığı bir iş gezisine, Capri'ye gittim. Fakat bu arada bilmediğim bir durum doğmuş, Jackie'nin hayatına bir başkası girmişti.*

Jackie, bir İsveç gemisinde düzenlenen basın balosunda, deniz hatları işletmesinin basın ve halkla ilişkiler görevlisine âşık olmuştu. Mecburen, ayrıldık ve ikimiz de ayrı yerlere gittik. Jackie o kişiyle, yani **Egon***'la evlendi. Aradan 6 yıl geçti. Günün birinde Egon, görevinden ayrıldı ve yerine* **Jan** *adlı bir kız tayin edildi.* **Harry** *adlı biri de benim vaktiyle yaptığım göreve getirilmişti."*

Akıl almaz bir düzenleme

"Sonra benim bir zamanlar yaşadığım olaylar, olağanüstü bir şekilde âdeta yeniden yaşandı. Sadece isimler değişikti. Harry bir anlaşmazlık sonucu dergiden ayrılıp Capri'ye gitmek üzere bir gemiye bindi. Ben de oradaydım. Jackie ve Egon da. Üstelik gemi, onların ilk tanıştıkları o İsveç gemisiydi.

Derken, Egon'un yerine tayine edilen Jan'la tanıştırıldım. Jan, önceki ilişkilerden tümüyle habersizdi. Şu anda Jan'la evliyiz ve olayın beş kahramanı da, aynı bölgede yaşıyoruz."

Rastlantılar hakkında en son araştırmalardan neler elde edildi? Sayfa 873'te.

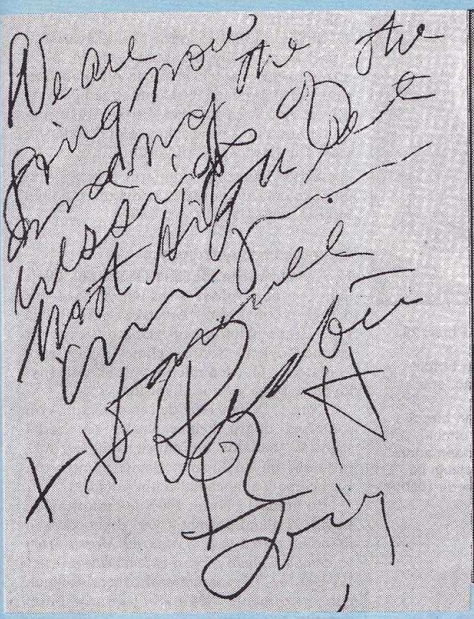

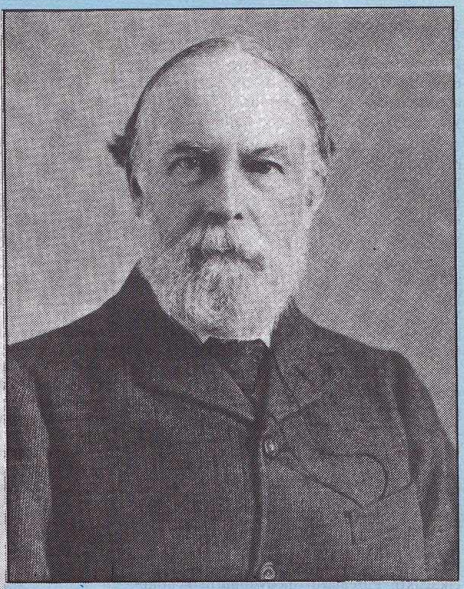

"Öldükten sonra arayacağım!"

Bir grup psişik araştırmacı, kendi ölümlerinden sonra, seçtikleri medyumlar aracılığı ile, yaşayanlara haber yollamayı planladılar. Aşağıdaki yazıda, ölümün gerçekten olmadığını kanıtlamaya çalışan bu insanların çalışmaları anlatılıyor.

FREDERICK MYERS, ölümden sonraki hayatın ateşli bir savunucusuydu. İngiliz Psişik Araştırmalar Kurumu'nun kurucularından olan Myers, inancını başkalarına yaymak için olağanüstü çabalar gösteriyordu. Hatta onun yakın bir arkadaşına öyle dediği biliniyor: *"Öldükten sonra seni arayacağım."* Aynı tutkuyu 1901'deki ölümünden sonra da ettirdi. Sonraki 30 yıl boyunca Psişik Araştırmalar Kurumu onun otomatik yazı yoluyla ilettiği 2000 kadar metni topladı.

O ve kurumun diğer hayatta olmayan üyeleri, bazı kadın medyumların aracılığıyla mesajlar yolladılar. Özellikle ölümden sonra hayatın varlığını kanıtlamayı amaçlıyorlardı.

Üç ölünün ruhu

"Çapraz yazışmalar" olarak bilinen bu metinler, ruhlarla yaşayanlar arasında mantıklı ilişkiler olabileceğini gösteriyor. Bu yazışmalar öyle şekilde düzenleniyor ki, olaya şüpheyle bakanlar bile eleştiride bulunamıyorlar. Yazışmayı düşünen kişi, ister bu dünyadan, ister öbür dünyadan olsun, son derece akıllı görünüyordu.

İngiliz Psişik Araştırmalar Kurumu'nun kurucularından Frederick Myers'in fotoğrafı görülüyor. Bu kişi, ölümden sonra yaşamı, yaşayan arkadaşlarına ve meslektaşlarına kanıtlamaya çalıştı. Ölümden sonra, dünyanın birbirinden uzak çeşitli yerlerine dağılmış medyumlara mesajlar yolladı. Yol olarak, hayattayken derinlemesine incelediği otomatik yazım tekniğini seçmişti. Yukarıda görülen yazı parçası, onu oluşturan medyum Bayan Leonara Piper'ın normal el yazısından oldukça farklıdır (üstte).

Seçilen medyumlar

Myers'in dışında, medyumlarla ilişkiye geçenler arasında **Edmund Gurney** (ölümü 1888) ve Profesör **Henry Sidgwick** de (ölümü 1900) vardı. Medyumlardan biri Bayan **Holland** (Bayan Fleming'in takma adı). Hindistan'da yaşıyordu ve **Rudyard Kipling**'in kız kardeşiydi. Bir diğeri olan Bayan **Willett** (Bayan Combe-Tennant'ın takma adı) Londra'da yaşıyordu. Yine bir diğeri Bayan **A. W. Verrall,** Cambridge Üniversitesi'nde klasikler hocasıydı. Ayrıca kızı **Helen** (sonra Bayan W.lt. Salter) de medyumluk yapıyordu. Bu medyumların yanında bir de ünlü trans medyumu, Bayan **Leonora Piper** vardı. O da Amerika'da, Boston'da yaşıyordu.

Cesur ve karmaşık bir plan

Çapraz yazışmaların amacı, cesur olduğu kadar karmaşıktı da. Bazen, neredeyse inandırıcılıktan uzaktı. Ancak bu karmaşıklık aynı zamanda onlara güvenilir bir hava getiriyordu. Plan, açıklanabildiği kadar şöyleydi:

Myers'in ölümünden sonra o ve ölmüş meslektaşları bir sistem geliştirdiler. Bu sisteme göre kendi başlarına anlamsız olan otomatik yazı parçaları, ruhlar tarafından dünyanın birbirinden uzak yerlerindeki medyumlara dikte ettirilecekti.

Bu parçalar bir araya getirildiğinde bir anlam kazanacaklardı. Durumu daha da zorlaştırmak için, bu yazı parçaları Latince veya Yunanca olacaktı. Ya da klasik eserlerden alıntılar taşıyacaklardı. Medyum Bayan Verrall'a Myers'in ruhu şöyle yazdırmıştı: *"Parçaları kaydedin... Bir araya getirildiklerinde bütünü oluşturacaklar. Kelimeleri vereceğim. Yalnız başlarına bir anlamları olmayacak. Bir araya getirildiklerinde istenilen ipucu ortaya çıkacak."*

Medyumlar ilişki kuramıyorlar

Klasik eserlerden alıntıları medyumların çoğu anlayamadı. Bu konudaki bilgi sahibi tek kişi, Bayan Verrals'di. Bu durumda bu parçaların medyumlar tarafından uydurulmadığı ortaya çıkacaktı. Parçaların medyumların kendilerine anlamsız gelmesi ise, onların kendi aralarında telepatik bir ilişkiye girmelerini önleyecekti.

Bayan Leonara Piper, 20. yüzyılın en ünlü medyumlarından biridir. Birçok araştırmacı onu inceledi. Bu araştırmacılardan birçoğu, Myers de dahil olmak üzere, ölümlerinden sonra Bayan Piper aracılığı ile ilişkiye geçmişlerdir (üstte).

Myers, ölümden sonra hayatın varlığını kişisel olarak kabullendikten sonra bu planı düşünmüştü. Yaşarken, böyle bir plan üzerinde çalıştığının hiç bir kanıtı olmadığı belirtiliyor. Ancak en azından, Psişik Araştırmalar Kurumu'nun eski başkanı olarak iddiasını nasıl kanıtlayacağını biliyordu.

Ayrıca hangi medyumların gerçek olduğunu ve onların iyi yazıcı medyumlar olduğu bilgisine de vâkıftı.

Ölüm kelimesi yazdırılıyor

H. F. Saltmarsh'ın, **Kişiliğin Ölümsüzlük Olayı** adlı eserinde ruhsal yazışmanın basit bir örneği veriliyordu. Amerika'daki Bayan Piper trans halindeyken "sanatos" diye bir kelime söyledi. Sonra kelimeyi düzelterek "tanatos". (O, izlenimlerini yüksek sesle söylüyor ve birisi de not alıyordu.)

Olay 17 Nisan 1907'de cereyan etti. Ayın sonlarına doğru kelime başka bir başka seansta "thanatos"a dönüştü ve üç kez tekrarlandı. Bayan Piper kelimeyi bilmiyordu. Bu kelime Yunancada "ölüm" demekti.

Bu arada 16 Nisan 1907'de Hindistan'da Bayan Holland otomatik yazı dikte ederken ilginç bir parça yazdı *"Maurice Morris Mors ve onunla ölümün gölgesi eklemlerine çöktü."* İki isim de ölüm kelimesini ortaya koymak için yazılmıştı. "Mors" Latince ölüm demekti.

Ümit, yıldız ve Browning

Fareli Köyün Kavalcısı şiirinin yazarı Robert Browning (üstte).

Ruhsal mektuplaşmaların en ünlülerinden biri, "Ümit, yıldız ve Browning" olayı olarak adlandırıldı. Ocak 1907'de kimliği belirsiz haberci ruhlardan biri, Bayan Verrall aracılığıyla bir öneride bulundu: *"Bir deney yapalım. Harflerin yerini değiştirerek yeni kelimeler türetelim. Ona söyle - Fareler, yıldız, katran ve vs."*

Birkaç gün sonra Bayan Verrall otomatik yazıyla bir metin aldı: Aster (yıldızın Latincesi), Teras (Yunanca "hayalet" veya "işaret" anlamında)... Onun kanatları. Kanatlanmış ihtiras.... dünyayı gökyüzü için terk eden ümit - Abt Voglar...

Bayan Verrall bu parçaların şair **Robert Browning**'in iki şiirine ait olduğunu anladı. Bu şiirlerin adı, **Abt Vogler** ve **Yüzük ve Kitap**'tı. Bir hafta içinde Bayan Verrall'ın kızı Helen bir otomatik yazı daha aldı. Bu yazının içinde bir kuşun, yıldızın ve hilal şeklindeki Ay'ın resimleri vardı.

11 Şubat'ta Bayan Piper, Bay Piddington ile bir celse yaptı. Myers'in ruhu araya girdi. Bayan Verrall ile daha önce ilişkiye geçtiğini söyledi. *"Ona, ümit ve Browning'ten bahsettim. Aynı zamanda da Yıldız dedim"* diye bildirdi.

Araştırmacılar, gerçek şiirde "yeryüzünü terk eden tutku" dizesinin yer alması gerektiğini söylediler. Oysa dikte eden kişi, "terk eden ümit..." şeklinde yazdırmıştı. Buradaki amaç, parola olan "ümit" kelimesini kullanarak bir işaret vermekti. Bayan Verrall yazıyı okuduktan sonra şöyle demişti: *"Ben de ümit kelimesini neden yazdırdığımı bir türlü anlayamamıştım."*

Artık, Bayan Piper'in, ana-kız Verrall'lar arasında "Ümit, yıldız ve Browning" kaslarıyla belirgin bir yazışma başlamıştı. Ancak onu etkilememek için kod kelimeleri "değer, Merih ve Keats" olarak değiştirerek söyledi. İki gün sonra kızı otomatik olarak yeni bir yazı oluşturdu: *"Yukarıda bir yıldız var. Hamelin köyünün her yeri farelerle dolu."* Bu satırlar, Browning tarafından yazılan "Fareli Köyün Kavalcısı" adlı şiirden bir parçaydı.

Frederick Myers, Browning'in çalışmaları hakkında derin bir bilgiye sahipti. Ayrıca onun ideallerini de paylaşıyordu. Bu nedenle ruhu, devam eden varlığını kanıtlamak için en sevdeği şair olan Browning'ten alıntılar yapıyordu.

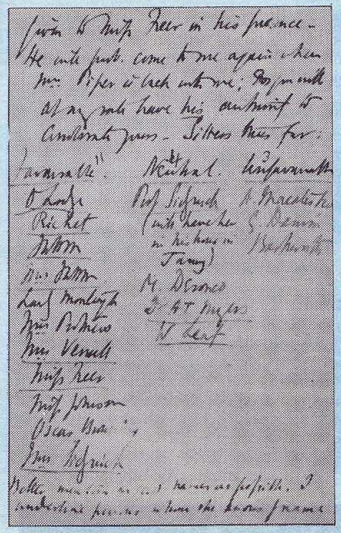

Myers'den Sir Oliver Lodge'a yazılmış bir mektup görülüyor. Otomatik yazılardaki el yazıları, buna benzememektedir (solda).

Myers'in ölümünden sonraki planında medyum Bayan A. W. Verrall anahtar bir kişiydi (altta).

Bayan Alice Fleming genellikle, Bayan Holland olarak bilinirdi. Otomatik yazışmalar başladığında Hindistan'da yaşıyordu (üstte).

Hayatın ateşi

29 Nisan 1907'de, Cambridge'de Bayan Verrall'a bir yazı yazdırıldı. *"Hayatın ateşinde her iki elim de ısındı. Ateş sönüyor ve ben ayrılmaya hazırım."*

Burada elindeki kalem bir üçgen çizdi. Bu üçgen Yunanca Delta harfiydi. Sonra şu cümleler geldi: *"Dolu ellerle zambaklar ve (Latince olarak)... Gel, gel, Pallida mors (Latince, solgun ölüm.)"*

Burada ölüme yönelik çeşitli imalar vardı. Bayan Verrall, delta harfinin daima ölümün sembolü olarak kabul ederdi. "Zambaklar"la ilgili kısım, **Virgil**'in **Aeneid** adlı eserinden bir parçaydı. Bu parçada Marcellus'un erken ölümü kehanet ediliyordu. "Gel" kelimesi **Shakespeare**'in "12. Gece" adlı şarkısındandı. Şöyle devam ederdi. *"Gel, gel ölüm."* İlk pasaj "her iki elin ısınması" şair **Walter Savage Landor**'un bir dizesinin hafifçe değiştirilmiş şekliydi.

Araştırmalar gerekiyor

Böylece üç ülkedeki, 3 otomatik yazıcı medyum, 3 ayrı dilde ölüm konusuyla ilgili yazılar aldılar. Bay Saltmarsh, daha karmaşık ruhsal yazışmalar için aşağıdaki teorik örneği verdi:

Farz edelimki, seçilen konu "Zaman" olsun. Otomatik yazıcı, A, konuya şöyle başlar: *"Her zaman akan bir nehir gibi."* B'ye, bundan sonra **Alis Harikalar Diyarında**'dan zamanın tartışıldığı bir parça yazdırılır. Örneğin, Deli Şapkacı'nın çay masasındaki tartışma: *"O, saatin darbelerine dayanamaz"* ya da *"Biliyorsun, çıldırmadan önce, geçen Mart ayında biz tartıştık."* Otomatik yazar C'ye ise şöyle yazdırılır: *"Zaman ve akıntı hiçbir insanı beklemez..."*

Gerçek olayların çoğu daha akılcıdır. Yoğun araştırmalar yapıldıktan sonra ilişki ortaya konabilir. Bu tür ruhsal yazışmalar, şimdi bile gözden kaçıyor.

Burada ve orada süren dostluk

İlk bakışta, bu karmaşık bilmecelere, ruhların ölümden sonraki züppelikleri olarak bakılabilir. Gerçekten de birçok eleştirmeci şu noktayı vurguluyor: Ruhsal yazışmaları yazdıranların ve yazanların (alıcıların) çoğu, üst sınıfa mensup, iyi eğitim görmüş ve tümü Psişik Araştırmalar Kurumu'nun üyesi olan kişilerdir. Ancak, öteki dünya eğer bu dünyanın yaklaşık olarak benzeriyse, kişi orada da kendine eski arkadaş ve meslektaşlarını seçer. Hiç kimse Everest Tepesi'ne tırmanırken yanına yüksekten korkan bir kişi almaz.

Şüpheciler soruyor

Ruhsal yazışmalar konusu, derinlemesine incelendi. Ancak, yine de birçok araştırmaya konu oluyor. Yukarıdaki kanıtları inceleyen şüpheciler şöyle bir sonuca varıyorlar. Belki de Myers ve arkadaşları ölümlerinden önce bu oyunu planladılar. Ya da, eğer bilinçli bir aldatmaca yoksa, bu karmaşık kelime oyunu medyumlar arası kurulan telepatik bir olaydı.

Anne-kız Verrall'ler de birbirlerinden sır saklamayacak kadar yakındılar. Klasik kelimeler ve imalar, klasik bir eğitim görmüş medyumlar tarafından pekâlâ oluşturulabilirdi. Ancak Bayan Willett ve Bayan Piper'in bu tür bir eğitim görmedikleri biliniyor. Yani, Latince ve Yunanca bilmiyorlardı.

Yazılar, Myers'in değil

Bunun yanında da Myers'e ait olduğu söylenilen yazılar Piper ve Willett'te ayrı ayrı karakterlere sahipti. Her iki metinde de el yazısı, medyumlarınkinden farklıydı. Ancak bu el yazısı Myers'e de ait değildi.

Bununla beraber Myers ve arkadaşları bu tür eleştirileri bastırmaya kararlıydılar. Yaşarlarken hem sahte medyumlarla hem de tutucularla mücadele etmişlerdi. Bu nedenle, nelerle karşılaşacaklarını biliyorlardı. Böylece ruhsal güçlerini harekete geçirerek, ruhsal yazışma yolu ile mesajlarını kıtalar arasında yıllarca ilettiler.

30 yıldır süren yazışmalar şaka mı yoksa, ölümsüzlüğün kesin kanıtı mı? Sayfa 862'de.

Ay'daki uzaylılar

Gökbilimciler arasında, Ay'ın kökeni ve gelişimiyle ilgili yeni ve alışılmadık düşünceler doğuyor. Günümüz dünyasında, dikkat çeken bu düşüncelere göre, Ay' da bilinmeyen yaratıklar yaşadılar ve yerleşim merkezleri kurdular.

GÖKBİLİMCİLERE GÖRE, AY garip bir dünyadır. Hatta, Güneş sisteminin en tuhaf üyesidir. İnsanlı Apollo uçuşları, bizlere doğal uydumuz hakkında çeşitli cevaplar getirdiler. Fakat, bilim adamlarınca, durum farklı. Şimdi, ortaya çok daha fazla soru çıktı ve bulmaca gittikçe zorlaşıyor.

Bilim çevrelerinin dışında bir grup, Ay gezilerinden elde edilen sonuçları ve fotoğrafları yorumlayarak, kendilerince yaklaşımlarda bulunuyorlar. Yaklaşımlar fazla eleştirilmiyor fakat toplumsal etkiler yaratabiliyor.

Ay'daki geometrik şekiller

İddialara göre, Ay'daki yabancı yaratıklar olayı incelenebilir. En azından, bir araştırma başlatılabilir. Var oldukları iddia olunan yapılar, bu araştırmanın çıkış noktası olabilirler. Tabii ki, bu esrarengiz yapılar, fotoğraflarda açıkça görülmüyorlar. **Leonard** (Bkz. sayfa 751), bunların bazılarını kitabında resimlemişti. Bazı oklar ve daireler görülüyordu. Uzaktan, belirgin bir şey görmek imkânsızdı. Buna rağmen, yarım tabak biçimli şekiller tanımlanabiliyordu.

Bunların dışında, küçücük cisimler görülüyordu. Leonard'ın tanımına göre, bunlar ayrıntıları verilemeyecek kadar ufaktılar. NASA'dan aldığı orijinal fotoğrafları, büyüteç altında inceleyen Leonard, her küçük bölgeyi gözden geçirdi.

Bu tür bir çalışmada, alışılmadık geometrik bir ayrıntı, hemen dikkati çekecektir. Böylece, yapısal ya da yapay olabilecek bir şekil görülecek ve krokisi çizilecektir.

Atmosfer yok

Ay'ın havasız ve susuz ortamında, taşlar ve kayalar aşınıma uğramadıklarından, daha belirgin şekiller halinde görülüyorlar. Ay'ın atmosferi yoktur. Bu nedenle, kaya gölgeleri tamamen siyahtır. Kayalar ise Güneş ışığı yüzünden son derece parlak görünürler. Kontrast tonlamalar, Dünya'ya göre çok fazladır.

Büyüteçler altında, Ay fotoğrafları siyah-

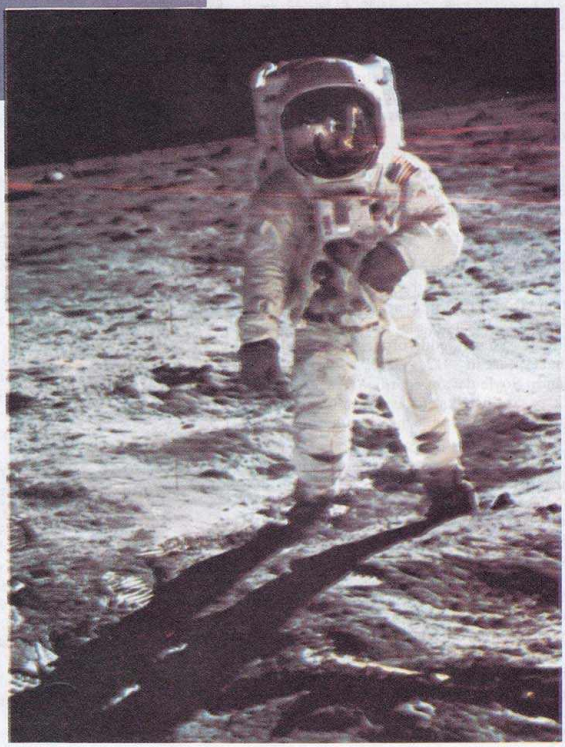

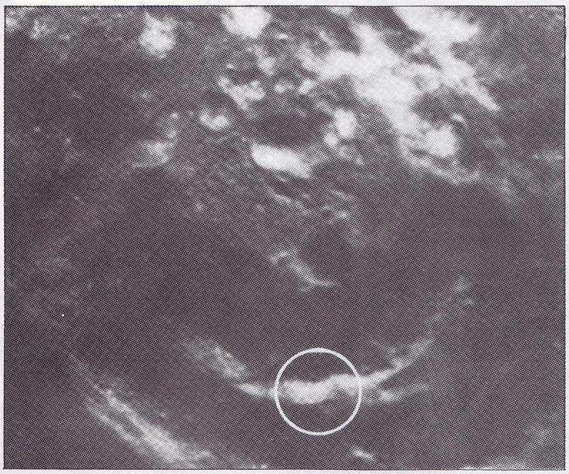

beyaz soyut görünümler halinde görülüyorlar. Bu nedenle, alışılmadık yaklaşımlarda bulunmak ve örneklemek kolay oluyor.

Mars kanalları artık yok

Psikologlara göre, insan gözü, görme sınırları içerisinde basit ayrıntıları görebilir. Hatta karmaşık bir görünümün içerisindeki alışılmış örnekleri de seçebilir. Düzensiz parlak ve karanlık lekeleri düzenli görürüz. Keskin kenarlar, düz açılı köşeler mükemmel daireler veya elipsler halinde görülürler.

Gerçekte insan gözünün taklit etme gücü çok güçlüdür. Gördüğü bir örneğin benzerini hemen görür, fakat bu ikinci görüş sahtedir. Benzer bir psikolojik etkiyi, 1877'de **Giovanni Schiaparelli,** Mars gezeginde kanallar gördüğünü söyleyerek yaratmıştı. Onun bu açıklamasından sonra, birçok gökbilimci de kanalları görmeye başladılar.

Mars'da görülen küçücük bir hayale herkes katılmış ve etrafı kapalı karanlık lekeler, geometrik şekiller, yani kanallar haline dönüşmüştü.

Ay, dev bir uzay aracı mı?

George Leonard'ın binaları, bu tür hayallere benziyorlar. Çizdiği taslaklar açıkça ortada. Fotoğraflarda, keskince çizgiler ve yumuşak eğriler görülüyor. Olay, görüş sınırlarına göre yapılan güvenilir çizimlerde etkisini yitirdi. Eğer, binalar var olsaydı, büyütülmüş uygun alanların fotoğraflarında, açık bir şekilde insan yapısı binalar görülürdü.

Don Wilson, olayı çok daha geniş bir alana yayıyor. Ona göre Ay, içi boş bir uzaygemisidir. Yapımcıları ise, başka gezegenlerde yaşayan canlılardır. Wilson'un yaklaşımları, günümüzde Ay'la ilgili bilgilerin üstüne, bir yığın gizem yığıyor. İddia ettiğine göre, çok basit bir tahminle Ay bir uzaygemisidir. Fakat, ayrıntılara bakılınca, öne sürdüğü kanıtlar hemen çöküyor.

Maria'ların gizemi

Başlangıçta, ileri sürülen bazı olaylar gizem taşımıyordu. Ay'ın gelişimiyle ilgili teorilere uyuyordu. Ama,Wilson'ın anlatımı hatalıydı. Bir örnek verilebilir: Günümüzdeki gökbilimsel anlayışa göre Ay, ilk günlerinden beri dev meteorlar tarafından bombardıman edilmektedir. Oluşan patlamalar, yüzlerce mil genişliğinde kraterlerin oluşmasına neden oldular.

Sonra, yüzeyin altındaki eriyikler, lav halinde yukarıya doğru yükselmeye başladılar. Derin bölgelerdeki dev kraterlerin tabanlarını oluşturdular. Bu dairesel boşluklar, koyu lavla doldular ve çevreye yayıldılar. Bunlara bugün "Maria" adı veriliyor. Bu arada, düzlükler de oluştu. Meteor bombardımanı sona erdiğinde, yağan küçük taşlar, küçük kraterleri oluşturdular.

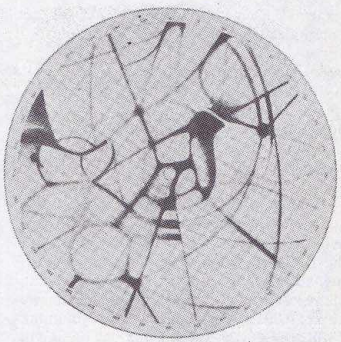

Gizem, Maria'ların Ay'daki garip dağılımındadır. Daha da ilginci, Wilson'un, kendi teorisini açıklayamadığını kabul etmesidir.

Ay taşları, Ay'ı anlatıyor

Bir diğer verimli gizem kaynağı, 1970'lerin başındaki bilimsel tartışmalardır. O dönemde, Apollo astronotları ilk Ay taşlarıyla Dünya'ya dönüyorlardı. Bu, bilinen çağlarla ilgili bilgileri ve Ay taşlarının niteliğini açıklayacak bir adımdı. Böylece, birçok eski teori düzeltildi. Bilim adamları, gürültülü tartışmalara başlayarak yeni sonuçları yorumlamaya başladılar. Bir yazar tüm bu tartışmaları derledi. Bu derlemeye saçmalıklar da dahildi. Ortaya bir yığın teori atılıyor ve tartışmalar birbirini yok eder hale geliyordu.

Sonuçta, gökbilimciler, Ay'ın geçmişi ile ilgili geniş bir çerçeve çizdiler. Ay'ın geçmişi belirsizdi. Ortada, rahatsız edici garip sonuçlar vardı. Bilim adamları daha fazla gürültü

Apollo 12 modülünden Ay'ın pürüzlü, engebeli yüzeyi görülüyor. Sert yüksek ışıklar ve gölgeler dikkat çekiyor. Atmosferik yumuşatma olmadığından, görünümler çok farklı. Bu nedenle göz sık sık, geometrik şekiller veya bina biçimli şekiller görerek, aldanıyor (üstte solda).

Ay'da yürüyen ikinci insan, astronot Buzz Aldrin. Apollo astronotları Ay kayalarından örnekler getirerek, birçok sorunun cevabının bulunmasını sağladılar. Bu şekilde Ay'ın doğal yapısı öğrenildi. Fakat ortada hâlâ cevapsız sorular var (solda).

Pastör kraterinden nefes kesici bir görüntü. Bu krater Ay'ın uzak yüzündedir. George Leonard'ın iddialarına göre burada metallerden oluşmuş bir kent var. Karanlık çentik, sola doğru, iki küçük şekille kesiliyor. Fakat, açıkça görmek kolay değil (üstte).

1886'da Schiaparelli'nin hazırladığı Mars haritasında yer alan kanallar. Sonraki yıllarda teleskoplar gelişecek ve uzay araştırmaları, kanalların bir hayal ürünü olduğunu açıklayacaktır (sağda).

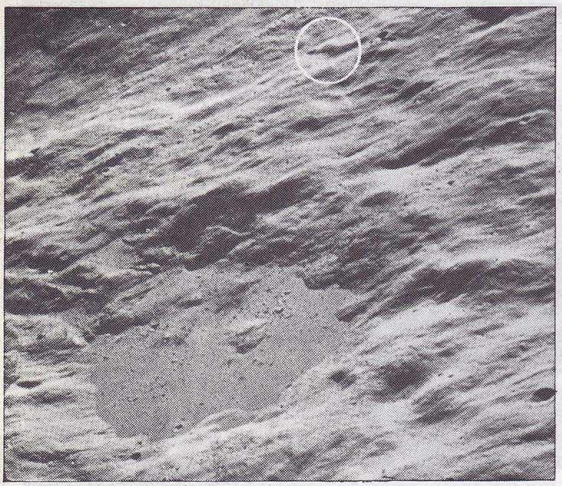

çıkarmak istemediler. İşte şimdi Ay toprağı önlerindeydi ve fazla bilmece çözülebilirdi.

DARKMALT

Ay'ın yoğunluğu neden az?

Ay kayalarını tarihlendirmek için, meteorların Ay'a vuruşlar yaparak sıkıştırdıklarını düşünmek gerekiyor. Bu yöntem, sıkıştırma olayının olduğunu bildiriyor. Bu olayın yakın zamanda olduğu ve toprağın kayaların bitiminde oluştuğu belirtiliyor.

Bilimsel kanıtlar, Ay'ın içinin boş olmadığını yeterli derecede tanımlıyorlar. Böylece Wilson'un teorisi yıkılıyor. Wilson'un bir diğer iddiası, Ay'ın yoğunlunun aniden düştüğüydü. Dünya'nın ortalama yoğunluğu, metre küpte 0,00552 kg'dır. Ay'ınki ise, metre küpte, 0,00334 kg'dır. Daha az bir yoğunluk görülüyor. Bu da, Ay'ın içinin boş olduğunu gösteriyor.

Apollo'lar ve depremler

Gerçekte, Dünya'nın yoğunluğunun yüksek olmasının iki nedeni vardır. Yüzeyaltı kayaları yoğun basınç altındadır. Ayrıca, Dünya'nın çekirdek yoğunluğunun, büyük bir kısmı demirdir. Daha küçük olan Ay'da merkezi basınç daha azdır ve Ay depremlerinin etkisi daha azdır. Ay'ın yüzey kayalarının yoğunluğu metre küpte 0,00296 kg olduğuna göre, derinlere doğru basınç arttıkça, ortalama yoğunluk metre küpte 0,0034 kg'a ulaşır. İçi boş bir Ay'ın çok daha düşük bir yoğunluğu olmalıdır.

Daha geçerli bir kanıt daha var. Bu kanıt, Apollo astronotlarının Ay'da bıraktıkları sismograflara (depremölçerler) dayalı. Meteorlar ve Ay yüzeyine indirilen uzay modülleri, yüzeye temas ettiklerinde titreşimler oluşturuyorlar ve sismograflar bunları kaydediyor.

Ay'ın uzak yüzeyindeki King Krateri'nin yakınında küçük bir krater. George Leonard'a göre, bu kemer bir mühendislik eseridir. Krater ise doğal olmayan bir yapıdır. Oysa kemer yüzey dalgalanmasının aldatıcı bir sonucu da olabilir (üstte).

Ay'dan getirilen kayalar. Yoğunluk, düşük bulundu. Buna göre Ay katıdır ve içi boş yapay bir cisim olamaz (altta).

50 km derindeki yaratıklar

Açıkça görülüyor ki, sismografların kaydettiği deprem analizleri Ay'ın içinden geliyor. Ama deprem merkezleri yüzeye yakın oluyor.

Wilson'un iddialarına göre, Ay'ın yüzeyinden 30 km aşağısı onun kabuk kısmıdır. Daha aşağıda 50 km'lik bir aralık, açıklık vardır. Burada, Ay yaratıkları yaşarlar. Daha aşağıda ise, Ay'ın ana gövdesi vardır. Bu görüş, yukarıdaki deprem deneyleriyle çürütülüyor.

Deprem dalgaları, Ay'ın zıt yüzeyinden yayılabiliyorlar. Eğer bu dalgalar, boş bölgeden geçip, Ay'ın ana gövdesinden yüzeye ulaşsaydılar, o ünlü 50 km'lik boş alan otomatik depremölçer tarafından belirlenirdi.

Doğal Ay depremleri, Ay'ın merkezinde küçük karışıklıklar yaratan olaylardır. Bu deprem dalgalarının, boş bir alandan geçerek yüzeye varmaları imkânsızdır. Dünyada yapılan sismik deprem analizlerinde, Ay kayalarının 30 km altta dahi durmadıkları belirlendi. Diğer taraftan bu analizler, kayaların derinlik arttıkça daha yoğun ve katı olduklarını belirledi.

Kısır bir uydu ama...

Ay tarihinin temel iskeleti şimdi biliniyor. Bu arada, alışılmış yorumlarla, tartışmalar sürüyor. Görüş ayrılıkları bazen çok şiddetleniyor. Bazen azalıyor.

Verimsiz ve kısır Ay, bizim yeşeren Dünya'mızdan çok farklıdır. Fakat, kuşkusuz, merak uyandırıcı ve garip bir dünyadır.

Gökbilimciler, henüz Ay'ın gizemlerini çözemediler. Sayfa 845'te.

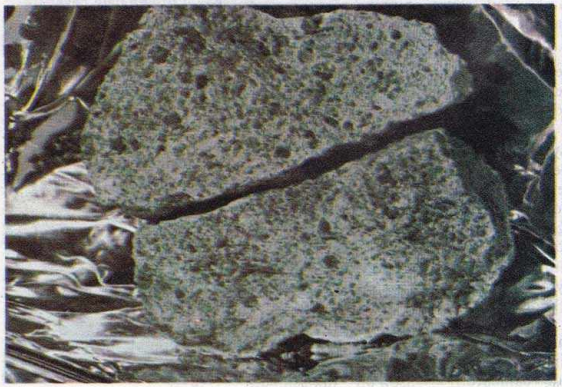

Tavandan gelen taş

"Bayan Dias birden, içgüdüsel bir şekilde tavana baktı. O anda sanki tavandan gelen bir taşın düşmekte olduğunu gördü. Ancak, yere yaklaşık 1,5 metre yükseklikte taş iki parçaya ayrıldı. İkisi de birbirinin tam aksi yönde düştüler. Bayan Dias hemen iki parça taşı aldı. Taşlar güçlü bir manyetik çekimle derhal birleştiler. Orada bulunan diğer kişiler de aynı şeyi birkaç kez denedi. Sonunda taş, manyetik gücünü yavaş yavaş kaybetti."

312 taş topladı

Ailenin komşuları da bir tekinsiz ev gösterisine tanık oldular. Aslında bu olaya, olağanın çok üstünde sayıda kişi tanık oldu. Yörede yaşayan bir dişçi olan Bay **Joao Volpe,** evine atılmış olan tam 312 taşı topladı. Taşlardan bir tanesinin ağırlığı 3,7 kilonun üstündeydi. Olayların merkezini 11 yaşında bir kızın oluşturduğu anlaşıldı. Taşlar her yönden gelmişlerdi. Ama yalnızca bir kez, insanlara isabet etti. Tavanla zemin arasında, ortalık yerde beliriveren bir taş, hafifçe üç kişinin kafasına çarptı. Sonra yere düştü. Tanıklar, çarpma sırasında, "basınçlı havadan yapılmış bir top" un çarpışına benzer bir duyguya kapıldıklarını söylediler.

Değişik olaylar

Ne var ki, 1977 yılında meydana gelen bir olayda **Graham Morris** adlı profesyonel fotoğrafçının şansı bu kadar yaver gitmedi. Deklanşörden elini çektiği an, oyuncak bir tuğla uçarak gelip hızla alnına çarptı. Çektiği resimde ona dönük duran iki kişi görülüyor.

Davetsiz misafirler

Birdenbire maddeleşen veya aniden göz önünden kaybolan nesneler başka bir boyuttan gelip, başka bir boyuta mı yöneliyorlar? Acaba ortada bilinmeyen ya da görünmez bir gerçek mi var?

ESRARLI BELİRİŞLER ve kayboluşların, normalötesi nitelikte olaylar arasında ağırlıklı bir yeri vardır. Bunlar, çoğu kez, tekinsiz ev etkinliklerinin önemli bir bölümünü oluşturur. Bu konuda elle tutulur kanıtlar olduğu söylenemez. Ancak böylesi olayları incelemiş olan kişilerin emin olduğu bir nokta var. Onlara göre, görünürde her yönden normal olan nesneler, birden yoktan var olabiliyor. Bu durum, başka bir boyuttan geldikleri anlamını da taşıyabilir.

Benzer olayların yeterince belgelenmiş örneklerinden birini Brezilyalı bir çift yaşadı. Bay ve Bayan **Dias,** iki konuklarıyla Jabuticabal kentindeki evlerinde öğle yemeği yiyorlardı. Olayı, sonradan şöyle anlattılar:

Londralı medyum Gladys Hayter bir kameranın önünde, madde olma halinden çıkıyor, yani yok oluyor. Bu fotoğraf gün ışığında bir polaroid kamerayla çekildi (üstte).

Biri kollarını kavuşturmuş, öteki ise ellerini cebine sokmuş. İyi ama, tuğlayı kim attı? Bu olay, Enfield tekinsiz ev olayının ilk günlerinde meydana geldi (Bkz. sayfa 372).

Enfield dönemi boyunca birçok tanık, taşların, madeni paraların, hatta kâğıt bir mendilin tavandan geçip gelmiş gibi, yere düştüğünü görmüşlerdi. Enfield'ta meydana gelen ve bilinen fizik kurallarını ihlal eden başka olaylar da var. Örneğin bir kitap, kendi başına bir evden çıkıp diğer bir eve gitmiş, yani bir ışınlama olayı gerçekleştirmişti.

Bir nesnenin esrarengiz bir şekilde bir yerden bir yere ulaşmasına ışınlama (teleportasyon) adı veriliyor. Kitap olayına, her iki evdeki kişiler tanık oldu. Söz konusu ailenin bir akrabasının gözlerinin önünde bir plastik parçası da belirdi. Ama en şaşılacak olay, evin çatısında büyük bir yastığın aniden peydahlanmasıydı. Yoldan geçen birçok kişi, hayret dolu bakışlarla bu olaya tanık oldu.

4. boyut imkânsız mı?

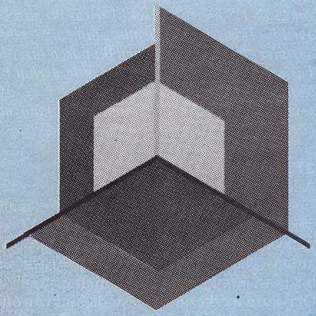

Mekânın üç boyutu vardır: Her nesne uzunluğa, genişliğe ve derinliğe sahiptir. Herhangi bir noktanın konumu ise üç "koordinat"la belirlenir. Örneğin, bir odadaki her nokta, zeminden olan yüksekliği ve diyelim ki, cephe duvarı ile yan duvarlardan birine olan uzaklığıyla tanımlanabilir. Her boyuttaki uzaklıklar, düz bir hat ya da "eksen" üzerinde ölçülebilir (solda). Dikey eksen, her iki yatak eksenle dik açılar (mavi) meydana getirir. Her yatay eksen, diğer iki eksenle dik açılar (siyah ve kırmızı) oluşturur. Eğer dört mekânlı boyutlarda yaşıyor olsaydı, bu üçüyle dik açı oluşturan dördüncü bir eksen çizilebilirdi. Fakat bu mümkün değil. Çünkü dördüncü bir boyut çizilemez.

Fotoğrafçının gözüne görünmediği halde, Haiti' Haiti'deki Vudu dansçılarının fotoğrafları karta basıldıktan sonra, alevi andırır bu garip görüntüler ortaya çıktı (sağda).

Işınlamanın çeşitleri

Eğer bilinen yasalara uymayan olayların gerçekleştiği kabul edilirse yeni yasalar aramak gerekiyor. Ayrıca, kanıtları iyice incelemiş olanlara da kulak vermek gerek. Bir klasik haline gelen **Tekinsiz Ev Olaylarını Açıklayabilir miyiz?** (1964) kitabının yazarı Dr. **George Owen** da bu kişilerden biridir. Dr. Owen, nesnelerin üç şekilde ışınlanabileceğini söylüyor:

Anında ışınlama. Daha üst bir mekândan yani başka bir boyuttan ışınlama. Üçüncü olarak da, sıradan maddelerle hiçbir tepkinin doğmadığı bir hale ulaşmak. Böylece nesne, maddeye rahatlıkla nüfuz edebiliyor. Dr. Owen bunların hepsinin de denenmeden biraz inanılması güç olduklarını kabul ediyor. Bu yöntemlere ilişkin kanıtların manidar olmakla birlikte ikna edici olmadıklarını da belirtiyor.

Teorik olarak mümkün

Owen, anında aktarma fikrini reddediyor. Çünkü böyle bir yöntem, madde ya da enerjinin ışık hızından daha büyük bir hızla iletilmesi anlamına gelir. Oysa böyle bir durum, rölativiteye aykırıdır. Daha üst bir mekân düşüncesinin inanılırlığı ise daha fazladır. Çünkü bu, matematiksel açıdan kavranılabilen bir fikirdir. Bilim adamları da bunun en azından teorik yönden olabileceğini düşünmeye hazırlar. Hatta **Einstein** üzerinde büyük etkisi olan filozof ve fizikçi **Ernst Mach** (1838-1916), şöyle yazıyordu: *"Bizim algılayamadığımız daha üst mekânsal boyutların gerçekliğine ilişkin en iyi kanıt, bize ait mekânda aniden nesnelerin belirmesidir."*

Son olarak da fiziksel bir nesnenin artık sıradan madde ile tepki göstermediği bir hale geçme ihtimali kalıyor. Bu durumda o nesne de bizim açımızdan görünmez hale geliyor.

Toplumbilimci ve kurgu bilim yazarı H.G. Wells bir eserinde, dördüncü boyuta konuk olan bir kahraman yaratmıştı. Bu konukluk, kahramanın vücudunun sağ ve sol yanlarını tersyüz etmişti (üste).

Büyücülük geleneğinin "astral düzlemi" belki de bu hal olabilir.

Yolculuk yapan anahtarlar

İsveçli araştırmacı **Jan Fjellander** ve İngiliz medyum **Matthew Manning**'in de başlarından böyle bir olay geçti. Bu "kendiliğinden" olay da, layıkıyla gözlenmişti. Manning, o sıralarda bir tekinsiz ev kurbanıydı. Fjellander, Manning ile birlikte laboratuvarından ayrılırken kapının üç kilidini de kilitledi. Sonra yine Manning ile birlikte kendi evine gitti. Anahtarlığını bir masanın üstüne koydu. Öğle yemeğinden sonra anahtarlar sırra kadem basmıştı. Fjellander meslekdaşlarından birini arayıp onun anahtarlarını almak zorunda kaldı. Laboratuvara döndüğünde evde bıraktığı anahtarlar oradaydı. Hem de kapalı bir çekmecenin içinde. Manning şöyle diyor: *"O*

Enfield bu fotoğrafı tam çektiği anda bir oyuncak tuğla, esrarengiz bir biçimde fotoğrafçıya doğru savruldu. İyi ama, kim atabilirdi bu tuğlayı (sağda).

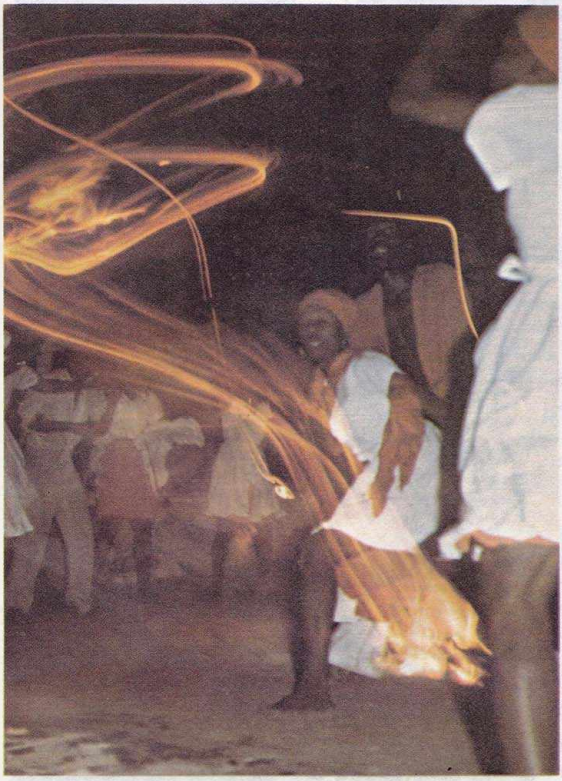

da ben de biliyorduk ki, bu anahtarlar Stockholm'ü bir baştan bir başa katetmişti."

Esrarengiz ışık selleri

Açıklanamayan fiziki etkiler konusundaki son zamanlarda elde edilen en zorlayıcı kanıtlardan biri de, bir dizi olağanüstü fotoğraf oldu. Fotoğrafları, Haiti'de büyü törenleriyle ünlü bir Vudu ayinine katılan Amerikalı turist **Gloria Rudolph** çekti. Uzmanların titizlikle incelediği filmlerde, dans edenler arasında dolaşan ilginç ışık selleri görülüyor. Oysa Rudolph, resimleri çekerken bu ışık sellerini kendi de, diğer gözlemciler de görmemişti. Dans edenlerden bazıları kısmen cisimlerini yitirmişlerdi, yani maddelikten çıkmışlardı. Böyle bir olayı taklit etmek çok güçtür. 1973 yılından beri Londralı ruhçu ve medyum **Gladys Hayter,** benzer olayları saptıyor.

Fizik ne diyor?

Peki, modern fizik teorileri bu olayları nasıl açıklıyor? Yani, ışınlama konusunda ve bazı medyumların genişlemiş algı alanları konusunda neler diyor?

Matematikçilerin mekânın dördüncü boyutu kavramları, edebi fantezilere de esin kaynadığı oldu. Örneğin **Reverend Abbott**'un Flatland'i (Bkz. sayfa 746) bunlardan biridir. **H. G. Wells**'in bir kısa hikâyesinde ise kahraman, dördüncü bir boyutta "ekseni üzerinde döndürülür". Sonra bu dünyada eski halinin aynaya vurmuş bir görüntüsü olarak yeniden belirir. El ve vücut hareketleri tersyüz olmuştur. Ancak aynaya vurulmuş gibi ters yazılar yazıp okuyabilir. Ne var ki, bilim adamları "daha üst boyutlar" düşüncesinden yararlanamamışlardır. Einstein, uzay-zamanını dört boyutlu olarak ele alırken, mekândaki ek boyutlar hakkında varsayımlar öne sürmemişti.

Ancak, burada üzerinde durulan olaylardaki ortak unsur, "belirli bir uzaklıkta eylem"dir. Yani, görünürde bir aracı olmaksızın fiziki etkilerin aktarılmasıdır. **Andrew Jackson Davis,** dünyanın öbür tarafında hayvanlar "görmüştü". Fjellander'in anahtarları boşlukta bir mesafe katetmeden ortadan yok olup, sonra tekrar ortaya çıktılar.

İlginç teoriler var

Belirli bir uzaklıkta eylem fikri, giderek önem kazanıyor. Fizik bilimi şimdiye kadar tüm etkilerin noktadan noktaya, güç alanları ya da hareket eden zerreciklerle iletildiğini varsayıyordu. Ancak, belirli bir uzaklıkta eylem, kuantum teorisinde de ima olunur. Şu sıralarda yapılan deneyler de bunu doğruluyor. Aynı kavram, Londra'daki Birkbeck Koleji'nden Profesör **David Bohm**'un teorilerinin de asli bir kısmı oluşturur. **"Bütünlük ve İma Edilen Düzen"** (1980) adlı kitabında açıkladığı bu teoriler, modern fiziğe birlik kazandıracak bir teori arama uğraşında dönüm noktası oluşturabilir. Aslında Bohm'un amaçladığı bundan da fazla. O, zihin ile madde arasında bir ilinti kurma peşinde. Bizim aşina alt boyutlarımıza "projekte olan" üst boyutlu bir gerçeklik öneriyor. Burada, sıradan sebep-sonuç ilişkileri ile açıklanamayacak olaylar arasında bağlantılar yaratıyor.

Çözülebilecek mi?

Gelişmekte olan yeni bilimsel dünya görüşünde, belirli bir uzaklıkta eyleme de yer olabilir. Eğer olursa, böylece astral gezginlerin başka boyutlara yolculukları da aydınlanır. Ayrıca, tekinsiz ev olaylarındaki nesnelerin görünen dünyamıza gelişine de bir ışık tutulabilir.

Nemrut'un gizledikleri...

Anadolu'nun en gizemli yerlerinden biri de Nemrut Dağı'dır. Bu dağın üzerindeki heykellerin yapılışı, oluşan yapay tepe, eteklerdeki dev höyükler, bilinen uygarlık tarihi ile açıklanamıyor. Halûk Egemen Sarıkaya konuyu inceledi

ANADOLU, BİNLERCE yıldır bağrında nice gizemler saklayan bir müze-ülke olmak özelliğini koruyor. Üç kıtanın kesişim noktasında bulunması, bu üç kıta kültürünün potasından çıkan nice maddi ve manevi değerleri elde etmesine yol açmıştır. Öte yandan, bir de, daima diğer tüm kültürlere karşı her türlü üstünlüğünü koruyan kendi öz kültür varlıkları ile, Anadolu, tam bir bilinmeyenler sergisi gibidir.

Ağrı ve Cudi'den sonra

Ağrı Dağı ile Cudi Dağı, Türkiye'nin, bir gizem perdesiyle örtülü olan yegâne dağları

Nemrut Dağı Mabedi'nin devasa heykellerinin yere düşen asil başları, bu yüksek dağ doruğundan çevredeki geniş alanı, esrarengiz bakışlarıyla süzmeye devam ediyorlar (üstte).

değildir. Nemrut Dağı, insanı bir diğer muamma karşısında hayretler içinde bırakır. Nemrut Dağı'nın zirvesinde, Greko-Pers Tanrılar ile bir Tanrıça'yı kapsayan açık hava panteonunun çevrelediği, üst üste yığma taş parçalarından yapılma, piramit biçimindeki bir höyüğün oluşturduğu bir mabet yükseliyor.

Nemrut Dağı, M.Ö. 1. yüzyıl ile M.S. 1. yüzyıl arasında Commagene Krallığı'nın sınırları içinde yer alıyordu. Başkenti, bugün Adıyaman'ın Samsat ilçesi olarak bilinen Samosata'ydı. Commagene, M.Ö. 80 yıllarına kadar Selecuid Krallığı'na bağlı bir bölge

iken, Commagene Valisi **I. Mithradates Kallinikos** tarafından bağımsız bir krallık haline getirildi. Daha sonra oğlu **I. Antiochos Epiphanes**'in hükümdarlığı (M.Ö. 61-32) sırasında krallık gelişmiş oldu.

Kutsal dağ Nemrut

I. Antiochos'un döneminde, Commagene Krallığı, güçlü komşuları olan, batıdaki Roma İmparatorluğu ile doğudaki Part devletlerinin dikkatini çekti. Bu durum krallığın maddi zenginliğinden ya da askeri gücünden değil de, Commagene sınırları dahilinde ortaya çıkan gizemli ve etkili bir unsurdan kaynaklanıyordu. Bu unsur, Commagene'nin Kutsal Dağı olan Nemrut Dağı'nda aranmalıdır.

Aniden ortaya çıkan zirve

2150 metre yüksekliğindeki Nemrut Dağı, Adıyaman yakınlarındaki Eski Kâhta köyü civarında, Antitorosların bir parçasını oluşturan Ankar Dağları üzerinde yer alır. Nemrut'un tepesine tırmanmak bütün bir günü alır. Çünkü, Nemrut'un, katırları bile tökezletebilecek ve binicilerinin sakatlanmalarına yol açacak türden bir arazisi vardır. Bu tırmanışın sonunda, aniden ortaya çıkan zirve, insan elinden çıkmış olan tepe noktası ve yığma taştan yapılma bu höyüğün eteklerinde duran heybetli heykelleri ile insanı şaşırtır.

Gizemli höyük

Connecticut'taki Doğu Araştırmaları Amerikan Okulu'ndan Bayan **Theresa Goell** ile Almanya'daki Münster Üniversitesi'nden Prof. **Friedrich Karl Dörner,** Commagene kalıntıları üzerinde düzenli araştırmalar yürütmüş olan iki arkeologtur. Bayan Goell, 1953 ile 1960'ların ikinci yarısında, Nemrut Dağı'nda bir dizi inceleme ve kazı yaptı.

Çalışmaya koyularak tepeyi kırıntılardan temizlemeye uğraştılar. Kalıntıları bir araya getirerek etüt ettiler. Sıra gizemli höyüğe gelince, çalışmalarını durdurdular. Bütün yapabildikleri, höyüğün altındaki kaya tabakasına ulaşacak şekilde hendekler kazmak olmuştu. Sanki, buranın doğal bekçiliğini yapan dağın yanı sıra, höyük de, kendi kendisinin bekçisi gibiydi.

Temeli yok!

50 metre yüksekliğinde ve 150 metre çapındaki bu höyük, batı, kuzey ve doğu yönlerinde yer alan ve kayadan oyularak yapılmış olan, kademeli üç teras ile çevrilidir. Çok garip bir yapısı vardır. Mısır piramitlerine benzer ama, gene de piramit değildir. Koni biçimindedir. Yumruk kadar veya daha irice taş parçalarının üst üste yığılmalarıyla elde edildiği anlaşılıyor. Acaba milyonlarca taş bu türlü üst üste nasıl konulabilmişti?.. Görünüşe göre bu taşlar, tabanında bir temel olmaksızın, yaklaşık 2000 yıldır birçok dep-

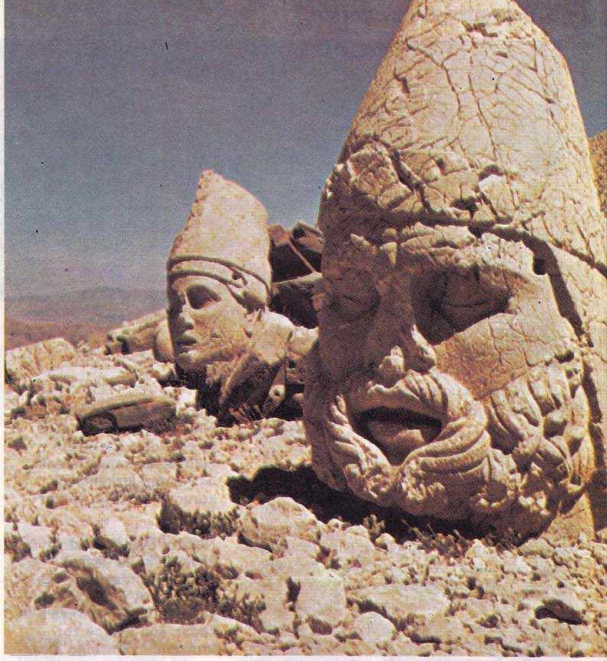

Nemrut Dağı, zirvesinde bulunan gizemli dev heykelleriyle arkeologların yoğun ilgisini çekmeye devam ediyor (üstte).

reme, donma ve erime olayına göğüs gerdi. Bu bile başlı başına bir gizemdir.

İçine girmek imkânsız

Bu höyüğün insanı en hayrete düşüren yanı, sırrını korumada gösterdiği eşsiz yetenektir.

Taş yığın o şekilde yığılmıştır ki, hiç kimse, bu taş öbeğinin içine girip, altında saklı olan her ne ise, onu bulamaz. Höyüğe zorla girmeye kalkışıldığı zaman, üstteki taş yığını yerinden oynayacak ve derhal açılan gediği kapayıp, kişiyi ölüme sürükleyecektir. Taşların bu türlü yuvarlanmalarını önlemek imkânsız olacaktır. Hiçbir duvar, çit veya başka herhangi bir destek, taşların muazzam ağırlığına dayanamayacaktır. Dahası, höyüğün içindeki gizemli sırrın, bu olağanüstü taş yığınının neresinde yattığı veya saklandığı bilinemeyeceğinden, tüm çabaların boşa çıkması da söz konusudur.

Sırra ulaşmak için

Gizemli sır, bu yığma taştan höyüğün içindeki herhangi bir yerde yerleşik olabilir. Taş yığının dibinde veya yığının altında zemindeki kaya tabakasına oyulmuş olan bir odacığa yerleştirilmiş halde de bulunabilir. Böyle olduğu varsayılsa bile, söz konusu odacığa ulaşmak için, dağın zirvesini oluşturan kayalık tepede bir tünel açmak gerekecektir ki, bu da olanaksız bir iş gibi görünmektedir.

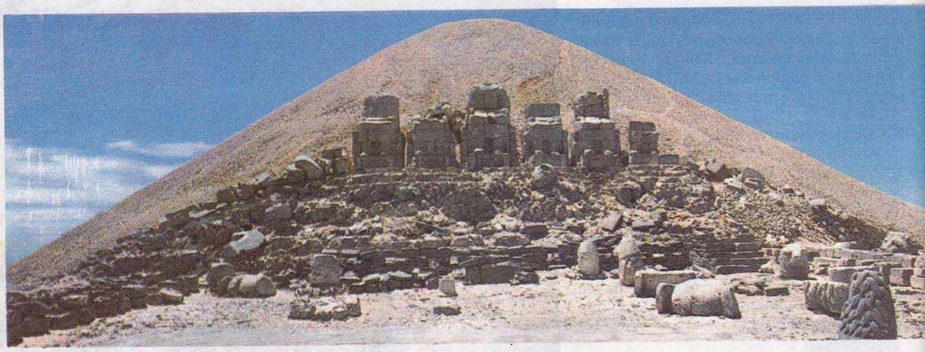

Taşları kaldırmanın yolları

Arkeologlar anlamışlardır ki, Nemrut Dağı höyüğüne ne yukarıdan nüfuz edilebilmekte, ne de aşağıdan girilebilmektedir. Nemrut Dağı'nın gizemini açığa çıkarmak için geriye tek bir yol kalıyor. Bu da, yığını oluşturan milyonlarca irili ufaklı taşları teker teker yerinden almaktır! Böyle bir işlemin nasıl olacağı sorusuna cevap vermek pek kolay değil.

İki sorun var: Muhtemel bir taş kaymasını önlemek için, işlemin, yığının tepesinden başlaması gerekir. Taşlar yerinden alındıktan sonra, tepede yığacak yer olmadığından, dağdan aşağı yuvarlanmaları gerekecektir. Belki de, taşları oradan kaldırmanın tek yolu, höyüğün üzerinde havada asılı durabilen bir araç kullanmaktır! DARKMALT

Dünyada bir başka benzeri olmayan tepe, önündeki gizemli heykelleriyle, bilinmeyen zamanlardaki bazı sırları kıskançlıkla korumaya devam ediyor (üstte).

Nemrut Dağı Mabedi üzerindeki bu devasa heykeller bu sarp doruğa doğru nasıl ve ne amaçla yerleştirildiler? Buraya kadar, son derece zor tırmanılan yamaçları nasıl aşırttılar? (altta).

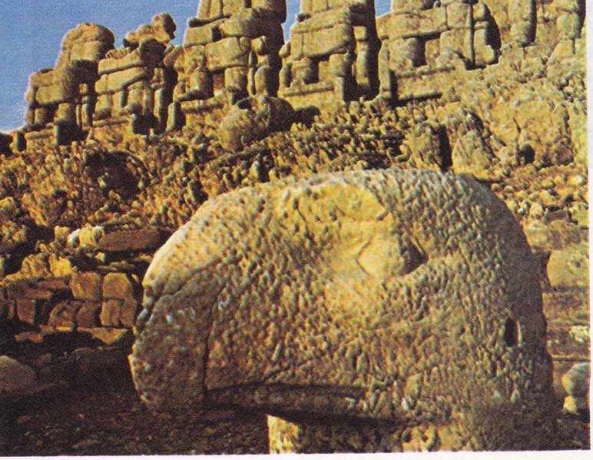

Mabet'in görüntüsü

Nemrut Dağı, sırrını çok iyi korusa da, o, bu sırrı açıklamak için hazır olmadıkça, bunu zorlayarak açığa çıkarmamız imkânsız bile olsa, Nemrut Dağı Mabedi'nin bir bütün olarak işlevinin ne olduğunu bulabilecek kadar bilgiye sahibiz. Bunu yapabilmek için önce Mabet'in görüntüsüne bakmak gerek: Tepeye, güneybatı yamacından tırmanan ve üç farklı seviyede olmak üzere höyüğün çevresinde yerleşik olan teraslardan en aşağıdakine; yani batı terasına ulaşan bir tören yolu izlenerek çıkılır.

Batı terasından da, batıdan dolanan dar geçiş izlenerek kuzey terasına ulaşılır. Kuzey terası, batı terasını, höyüğün kuzeydoğusunda yer alan doğu terası ile irtibatlandırır. Kuzeydoğu yamacından tırmanan bir başka yol olan "propylae holos"un ulaştığı doğu terası, batı terasının tam karşısına rastlar ve böylece bir eksen oluşturur.

Dev heykeller

İşte hem doğu, hem de batı teraslarında bulunan heykeller, Mabet'in diğer ilginç yanını oluştururlar: Bunlar, Greko-Pers Tanrıları ile bir Tanrıça'nın oturmuş haldeki dev figürleri ve devasa aslan ve kartal heykelleridir. Arkaları höyüğe dönük olan bu dev heykellerin sayısı 25'i bulur. Kaideleri üzerinde yaklaşık 10 metreye erişirler. Zamanla, depremlerden ve iklim koşullarından ötürü, tüm heykellerin kafaları yere düşmüştür. Bu dev heykeller ve yapay tepenin, kikloplar denilen dev insanlar tarafından yapılmış olabileceği de iddia edilmektedir.

Hıristiyanlık olmasaydı

Commagene Krallığı'ndaki Nemrut Dağı Mabedi'nde ortaya çıkan Göksel Mithraik kültünün, Roma İmparatorluğu'na yayılışının Batı dünyasını derin bir şekilde etkilemiş olduğu görülüyor. **C. G. Jung**'un bu konudaki sözleri düşündürücüdür:

"Anadolu'nun fethinden sonra, Roma, Asyalı oldu. Avrupa, Asya'dan etkilendi ve

bugün dahi etkileniyor. Kilikya'dan, Roma birliklerinin dini olan Mithraik kültü geldi ve Mısır'dan sislerle kaplı İngiltere'ye kadar yayıldı."

Hatta, Hıristiyanlık ortaya çıkmış olmasaydı, Mithraizmin şimdi Avrupa dini olacağı bile öne sürüldü. **Colin Wilson,** Mithras'tan, *"Hz. İsa ile birçok ortak yanı olan ve daha sonraki yüzyıllarda, kültü, Roma'da neredeyse Hıristiyanlığın yerini alan bir kurtarıcı..."* olarak bahseder.

Gökten gelen Tanrılar

I. Antiochos'un, son derece önemli ve etkili bir tarihi şahsiyet olduğunu kabul etmek gerekir. Bir spiritüel eğitim merkezi tesis etmek ve zamanının en önde gelen askeri gücünü temsil eden Roma İmparatorluğu'nda belirli bir inanç sistemini yaymak ve böylece, yüzyıllar boyunca Batı'yı etkilemek gibi devasa bir işin altından başarıyla çıkmasının, sadece tek bir açıklaması olabilir:

I. Antiochos, bir ilahi kraldı. Tanrıların, yani beşeri ırkın evrimini sevk ve idare eden yüce ilahi güçlerin, onlar adına bir ilahi misyonu yürüten bir elçisi idi. Madam **Blavatsky'** ye göre, göksel mekânlarından inen ve dünyaya hükmeden Tanrılar vardır. İnsanlığa gökbilimi, mimarlığı ve bize kadar gelmiş olan diğer bütün bilimleri onlar öğretmişlerdir. Bu varlıklar, önce Tanrılar ve Yaratıcılar olarak ortaya çıkarlar. Sonra, gelişmeye başlayan insanlarlâ karışıp birleşirler ve en nihayet ilahi krallar ve yöneticiler olarak zuhur ederler. Ne var ki, bu gerçek giderek unutulmuştur.

Geriye dönüp de, Nemrut Dağı'nın yapay uç noktası olan höyüğün gizemi düşünüldüğünde, I. Antiochos'un misyonunu yöneten ilahi güçlerin, Nemrut Dağı Mabedi'nin gerçek kurucuları olup olmadığına dair bir soru akla geliyor. Bu sorunun cevabı muhakkak ki olumludur: **Rudolf Steiner,** *"Mithras kültü... dünyaya, oluşturulduğu yer olan göklerden getirilmiştir"* diye yazar. Aksi halde ifade edilen türden sorular, ortaya çıkmaz ve Nemrut Dağı Mabedi'nin kökenini bir muamma haline getirmezlerdi.

Sorular...

1-) Taşlık bir arazi boyunca dik ve zorlu bir tırmanışın ve çok sınırlı bir çalışma sahasının söz konusu olduğu Nemrut Dağı'nın tepesinde o devasa heykeller nasıl yapılmış ve höyüğün taşları nasıl yığılmıştı?

Özellikle, içine girmek için bir atılımda dahi bulunamadığımız böyle bir höyüğün taşlarını yığmada kullanılan metot, gerçek bir muamma oluşturuyor. Sanki taşlar, höyüğün tabanından doruğuna kadar teker teker yerleştirilerek değil de,, daha çok uçan bir araç vasıtasıyla yukarıdan boşaltılmak suretiyle yığılmış gibidir.

2-) Nemrut'un zirvesi, nasıl oluyor da, düzlenmiş bir plato şeklinde ortaya çıkıyor? Dağlar, ısmarlama tepelerle son bulmazlar. Tabii, dorukları kasten o şekilde biçimlendirilmemişse...

3-) Höyük, aslında ne zaman inşa edilmiştir? Çünkü höyüğün M.Ö. 1. yüzyılda inşa edilmiş olduğundan emin olamayız. Mabet'in geri kalan kısmı onun çevresinde tesis edilirken, höyüğün kendisi, içindeki bilinmeyen gizemiyle daha önceki zamanlardan kalmış olarak mevcut olabilirdi.

Görüşümüze göre bu soruların doğru cevapları, ancak, Nemrut Dağı'nın inşaatçıları olan yüce ilahi güçler istediği zaman verilebilir ve höyük de ancak o vakit açılabilir, daha önce ve insani iradeye bağlı olarak değil...

Nemrut Dağı Mabedi'nin kuruluşunda ilahi güçlerin aracılığını yapan Commagene Kralı I. Antiochos (sağda).

Nemrut Dağı Mabedi, olağanüstü teknikler ve güçler tarafından, son derece iyi saklanagelmiş bazı sırların üzerini örtüyor. Mabet ve höyüğün yerleşim planları var (altta).

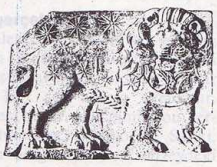

Nemrut Dağı Mabedi'nde bulunan bu aslan zayiçesi üzerinde, gizemli bir şekilde 19 yıldız bulunuyor (üstte).

Atomdan küçük zerrecikler uzay ve zaman içinde, bağımsız bulunuyorlar. Davranışlarına bakılırsa, bu zerrecikler birbirlerini biliyor. Atom fiziği insanın fizik varlığının ötesine geçme yolunda hızla ilerliyor. Acaba bilim normalüstü olayları bu çalışma ile çözebilir mi?

Düzensizliğin

BİRÇOĞUMUZ, bir köprünün parmaklıklarına dayanıp, aşağıdan geçen bir ırmağı ya da denizi seyretmişizdir. Seyrettiğimiz su yüzeyi genellikle sakin veya hafif dalgalı görünür. Halbuki, yüzeyin en sakin olduğu anda bile, derinlere inildikçe son derece hırçın, sert akıntılara rastlanır. Yüzeyden görülemeyen bu dip akıntıları vardır.

Akıllı güneş lekeleri

Güneş'e baktığımızda da bir şey göremeyiz. Fakat güneşte de çok büyük girdaplar ve akıntılar vardır. Bu anafor ve girdaplar o kadar büyüktürler ki, dünyanın büyüklüğünü aşarlar. Güneş patlamaları ve gaz anaforları ısı bakımından, güneşin yüzeyine göre binlerce derece daha soğukturlar. Güneş'in hareketlerine göre yönlenirler. Bu anafor veya girdaplar, çift çift hareket ederler. Her çiftin birisi öncü, diğeri ise izleyici rolündedir. Işık analizleri yapıldığı zaman, her güneş lekesinin bir manyetik alanı olduğu görülür. Aralarında binlerce mil olduğundan, bağımsız görünmelerine rağmen, aslında aralarında ilişki vardır.

Eğer öncü taraf kuzeye doğru polarite (Birbirine zıt iki ayrı eğilimin etkisiyle toplu hareket hali) halindeyse, izleyici taraf ya da leke güneye doğru polarite halindedir. Bu değişmez bir kuraldır. Öyleyse, izleyici, öncünün polarite yönünü nasıl bilmektedir? Ondan sonra da, onun ters yönünde polarite olmaya nasıl karar verebilmektedir?

Fotonların doğuşu

Bilindiği kadarıyla bir elektron ve onun anti zerresi, bir positron (Bkz. sayfa 743) birbirleriyle çarpışırlar. Sonuçta yok olurlar ve enerjiye dönüşürler. Ortaya çıkan iki foton, el bombasının patlamasında olduğu gibi şarapnel şekilde uçarlar. Sonradan yapılan ölçümlemelerde iki fotonun zıt kutuplar oluşturduğu anlaşıldı.

Işık ve fotonların davranışı

Işık dalgaları bir alan içinde yayıldıkları zaman kutuplaşırlar. Böylece bir ışık ışını yatay ilerlerken polarize olur (kutuplaşır). Titreşimleri ise dikeydir. Bir diğer görüşe göre, polarizasyon olurken titreşimler de yataydır veya ışık ve titreşimleri arasında ortama uygun bir yönlenme vardır. Genellikle, ışık polarize olmazsa, titreşimleri ışının çevresinde yayılırlar.

Güneş lekeleri, dünyayı yutacak kadar büyüktür. Güneş' in yüzeyinde gelişerek, leke haline gelirler, günler veya haftalar içinde kaybolurlar (üstte).

Her foton, elektron ve positronların karşılıklı yok olmalarından yola çıkar, sonra hepsi birden polarize olurlar. Fakat kesin olan, polarize olmanın doğru yöne olmasıdır. Polarizasyon ölçümlenirken, birini izlemek yeterli olur. Diğerinin sonucu ilkine göre kolayca anlaşılır.

Yok oluş ve doğuş

Bu soru, ilk defa **Einstein** tarafından soruldu. **Podolsky** ve **Rosen**, gerekli deyimleri buldular. Niçin polarizasyon ölçümlemeleri, daima karşılıklı sonuçlar getiriyorlar? Hangi bilinmeyen sinyal veya komut bir fotonla, diğerinin polarize uyumunu sağlıyor?

Bazılarına göre, bu sorunun sorulması erkendir. Önce, güneş lekelerinin veya patlamalarının manyetik polaritesi anlaşılmalıdır. Şu söylenebilir; iki fotonun kutuplaşmaları, elektron - positron yok olmasıyla aynı anda olmaktadır.

Fotonları yönetebilir miyiz?

Fakat, Einstein'ın öne sürdüğü düşünceler, fizikçilerin çoğu tarafından kabul edilmedi. Sonra da teorisyenlerin yaptığı çalışmalar, değişik sonuçlar getirdi. Eğer, deneysel sonuçlar, kuantum mekanikçiler tarafından doğru olarak yorumlanıyorsa -ki deneyler onların doğruluğunu kanıtlıyorlar- veya saklı değişkenler varsa, onların garip davranışları da gerçektir.

Zerrelerden bütüne

1935'te **Niels Bohr**, çok daha fazlasını ileri sürdü. Yaygın ve bilinen deneylerin hatalı olduğunu söylüyordu. Bilimsel eğilimler, deneysel ortamların birbirlerinden bağımsız ortamlarda sürdürülmesidir. Ölçümleme cihazları ve fotonlarda olduğu gibi. Olayların uzay ve ve zaman içinde belirli bir yerde sınır-

landıkları düşünülüyor. Bu düşünüş tarzı, klasik fiziğin mirasıdır. Böyle düşünüş, yetersizliktir.

Bohr şöyle diyordu: *"Bu noktada, temel ya da en önemli sınırlamalar, atom fiziği ile buluşuyor. Taraftsız olarak bakılırsa, olayın varoluşu bağımsızdır. Dikkatli bir gözlem anlamlandırmayı sağlar."*

Bu anlatım, gözlemcinin ve kararlarının, bir bütünün parçasının gerçek anlamlandırılmasında oynadığı rolü belirtiyor. En azından etkiliyor. Evreni gözlemleyenin, kendi ölçülerine göre bazı derin yolları vardır. Enerji zerrecikleri ve aygıtlar ilişkilidir ve bölünemezler.

DARKMALT

Bohm, oluşum ve bilinç

Bütünlük ve Karıştırıcı Kural adlı kitap, 1980'de yayımlandı. Yazar, Londra, Birkbeck Koleji'nde teorik fizikçi olan Prof. **David Bohm**'du. Kuantum fiziği ile ilgili bir teoriyi, farklı bir biçimde işliyordu. Yaklaşımı tartışmaya açıktı.

Bohm'un kitabı zor okunuyordu, teknik deyimler fazlaydı. Genelde, çizdiği sınır yetersizdi. Fakat, teorik fizikle ilgilenen birini ilgilendirirdi. Daha da önemlisi, oluşum ile bilinç arasındaki bağlantıyı gösteriyordu.

Varoluş yasaları

Bohm'a göre dünyamız, görünüşte çok sayıda bağımsız maddelere ayrılmıştır ya da oluşmuştur. Bu yanlıştır. Maddeler, anlayışımız ve kontrol altında bulundurduğumuz çevre koşulları içerisinde mükemmele doğru gelişme içindedirler. Bohm, bu inanışın sebeplerini ortaya koyar ve realitenin seviyesinin açıkça kendini gösterdiğini belirtir.

Derinlerdeki gerçekler

Çok daha derinlerde, sürekli değişen ve hareket halinde olan bir asıl dünya vardır. burada alışılmadık oluşumlar veya bilmece olaylar ortaya çıkar. Her şey açıkça ortadadır. Bununla beraber, bizler, bildiğimiz son gerçeğe sıkıca tutunmaya çalışıyoruz. Sanki, yüksek boyutlu bölgelerden, alt düzeydeki bölgelere gösterim yapılıyor.

İki boyuttan üç boyuta

Bohm, aynı anda iki televizyon ekranını izleyen bir insanla, yaklaşık bir benzetme yapıyor. Her iki ekrana yayın yapan iki alıcı kamera, bir akvaryuma odaklanmıştır. Eğer, alıcı kameraların bakış yönleri, akvaryumun farklı yönlerinden ise, izleyici farklı görüntüler görecektir. Bununla beraber, görüntüler arasında ilişki vardır. Balığın davranışlarında ilişki olduğu kesindir; yani bir ekranda görülenle, diğer ekrandaki görüntü, farklı hareket halinde değildirler.

Eğer izleyici, ekranlardaki iki boyutlu görünümü anlayamıyorsa, üç boyut kavramını da önemsemez. Onun için bu olay anlaşılmaz bir bilmecedir.

Bohm, Einstein - Podolsky - Rosen bilmecesine üst düzeyden bakarken, kuantum mekaniğinin farklı bir yönden, derinlerdeki bilinmeyen, ama gerçekte var olan dünyayı ima ettiğini belirtiyor.

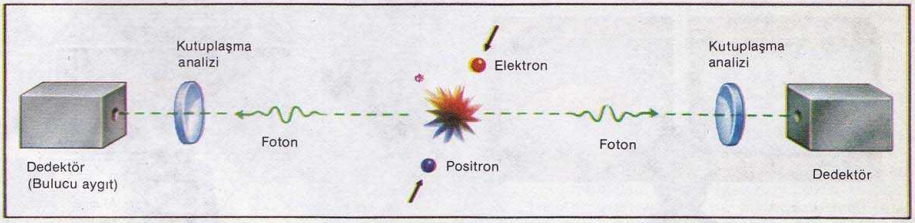

Einstein, Podolsky ve Rosen'in bulmacası. Bir elektron ve onun zıt maddesi pozitron birleşiyorlar ve ortaya iki foton çıkıyor. Her biri, kutupsallık analizinden geçiriliyorlar. Bu deney, polaroit güneş gözlükleriyle yapılıyor. Açıklamalara göre bir foton, hemen bir kutbu seçiyor. Bu olayı, analizci kontrol edebiliyor ve fotonu engelliyor. Diğer foton, aşırı derecede uzakta olmasına rağmen, ilişki bölgesine fırlıyor ve doğru kutbu seçiyor. Bu olaydaki ilişki nedir? (üstte).

Önemli rastlantılar

Elemanlar veya cisimler, abartılmış hayallerden etkilenseler dahi, bir neden ve etkiye bağlıdırlar. Bununla beraber, dikkat çeken bir etkinin oluşumunda, gözlemcinin de katkısı vardır. Fakat, seçkin ve önemli rastlantılar, hiçbir zaman süratle izlenemezler.

Önce sezgisel anlayış

Bohm, özellikle zihinsel olaylara yönelerek, cesur yaklaşımlarla teorisini ortaya attı. Anlatmak istediği süreklilik, bir müzik parçasına benzetilebilir. Yani notalar veya işaretler tek başına bir anlam vermezler, fakat bir bütün olduklarında ortaya anlaşılabilir bir etki ve mana çıkar. Kısacası, müzik ancak bir bütünlük içerisinde, açık bir anlam taşır. Mozart, bestelerini bir bütün olarak algıladığını söylüyordu.

Bohm'un kabulune göre, bir kesin veya açık oluşum veya kuram, görülüyor ki, ancak sezgiyle kavranabilir. Ancak, bu şekilde başkalarına açıklıkla ve bütünlükle ifade edilebilir. Bir diğer benzetimle, yaklaşım bir matematik probleminin adım adım ifadesi veya anlatımı gibidir. Yani önce kişinin kendisi, her aşamayı anlayacak ve diğerlerine ancak bundan sonra anlatacaktır.

Düşünce ve madde etkisi

Zihinsel olaylar alanında, açıklık vardır. Bu

anlaşılırlık, maddesel ilişkilerimizin buluşmalarından çıkan, tavır ve davranışlarımızla gelişir. Bizler geleneksel tutuculuğumuzla, bazı şeyleri tamamen ayrı tutarız. Buna karşın, son derece farklı yapılar ve yaptırımlar görülür. Yaklaşık bin yıldır, bu bulmacanın karşısındayız. Düşünce ve madde birbirlerini nasıl etkiliyor?

Normalüstü olaylar

Bohm'a göre, düşünce dürtüsü, cisimlerin geçiciliği ile ilgilidir. Aralarındaki ilişki, insanın kişisel dünyasına doğru yönlenir. Sonuçta bilinçli veya bilinçsiz düşünce ortaya çıkar.

Bu teorinin daha anlaşılabilirliği, bireysel düşünceler arasındaki karşılıklı etkilerin derinliğine bağlıdır. Varolan dünyadaki ilk örnekler veya ilk düşünsel modeller, toplu bilinçsizliğin kendisi midir?

Bohm, burada tarafsız kalıyor. Ama, özellikle normalüstü olaylara inanıyor. Düşüncelerinin çatısında, çözümün klasik bilimle ilgili olduğu görülüyor.

Bohm'un deneyi. Aynı olayın, farklı görünümleri. Halbuki televizyonlar arasında bir bağlantı yoktur. İki boyutlu algılamada, izleyici, apayrı iki görüntü izliyor. Çünkü vericilerin bakış açıları farklıdır. Halbuki, stüdyoda üç boyutlu ortam vardır. Ama, izleyicinin stüdyo hakkında bir şey bilmediği varsayılır. (altta). Güneş lekeleri arasındaki, görülmeyen ilişki. Güneş'in yüzeyinde bir anafor oluşuyor. Manyetik alanların güç sınırları, girdap ve anaforları da beraberlerinde sürüklüyorlar (en altta).

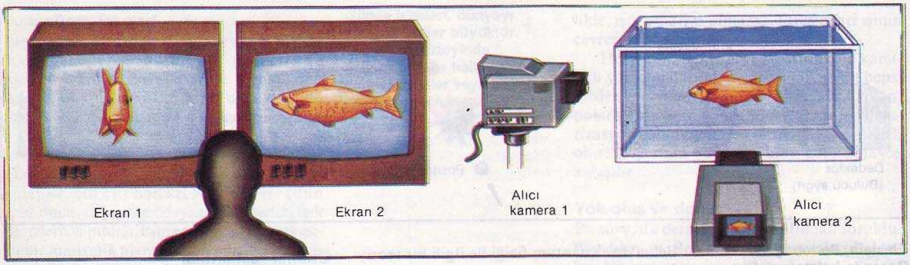

Bilinmeyene dikkat!

Normalüstü olay, birçok bilinmezlik taşır. Bu bilinmezlik, insan düşüncesini zorlayarak kışkırtır. Telepati ve durugörü, uzaya üst düzeyden bakıştır. Kehanetler, saçmalık gibi görünürler. Bizim inancımızı veya ikna olmamızı yönlendirmek isterler. Çünkü, önceden bilinen her şey, bizim zamanın kuramlarıyla ilgili inançlarımızı zayıflatıcı etkiler taşır. Einstein - Podolsky - Rosen bulmacasındaki gibi, bilinmezlik görünümündeki olaylar, bize bir mesaj veriyor olabilirler. Dikkatimiz, saklı bir realiteye doğru çekilmek isteniyor.

Normalüstüyle ilgili dikkatli çalışmalar, saklı gerçeklere doğru rehber olacaktır. Ayrıntılı planlamalar ve bazı anlamalar, gizemin bir bölgesinin çözümünde etkili olacaktır. Amaç, ayrıntıları gözden kaçırmadan, parça parça bütünü anlamaya çalışmaktır.

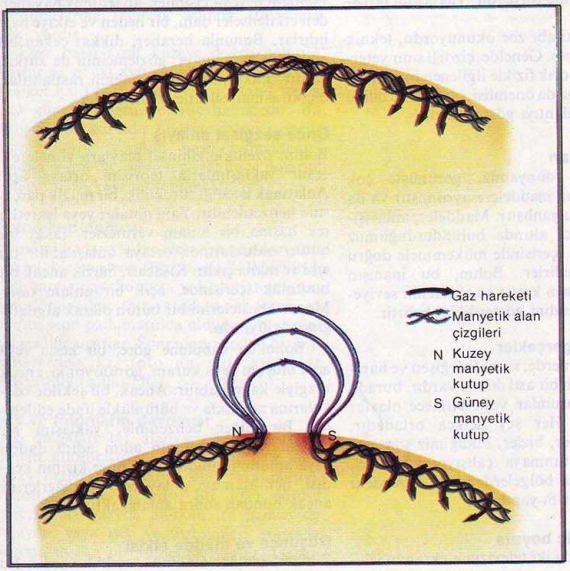

Amaç, fizik insanın ötesinde

Basit şeyler başarılabilir. Gökyüzünde uçabiliyoruz, atom enerjisini kontrol edebiliyoruz. Ay'a insan gönderebildik. Normalüstünün anlaşılmasında ise, zekâmızı egosal nedenler yüzünden, karşılıklı mücadeleler ve meydan okumalarla örtüyoruz. Bu şekilde, hızlı gelişmeler ümit edemeyiz. Bize yabancı olanlara, henüz girmeye çalışıyoruz. Örneğin, kuantum mekaniği ilgi görüyor ve kavramlara girmeye başlıyor.

Fakat, zamanımızı pek çok ve umursamazlıkla harcıyoruz. Eğer bir yanlışlık yapıp, kendi kendimizi, gezegenimizden yok etmezsek, yeni kavramlara ulaşabiliriz.

Güvenilmez dünyamızda, normalüstünün anlaşılmaz olayları bizi fısıldayarak teşvik ediyorlar. Hedef, geçici ve fiziksel insan kişiliğinin ötesindedir. Çünkü, evrensel bilinmezliğin karşısında, sanki bilinen varlığımız bir an için gibi görünmektedir.

35

Hepsi uzaydan gelmiyor

Dünya yapısı uçandaireler

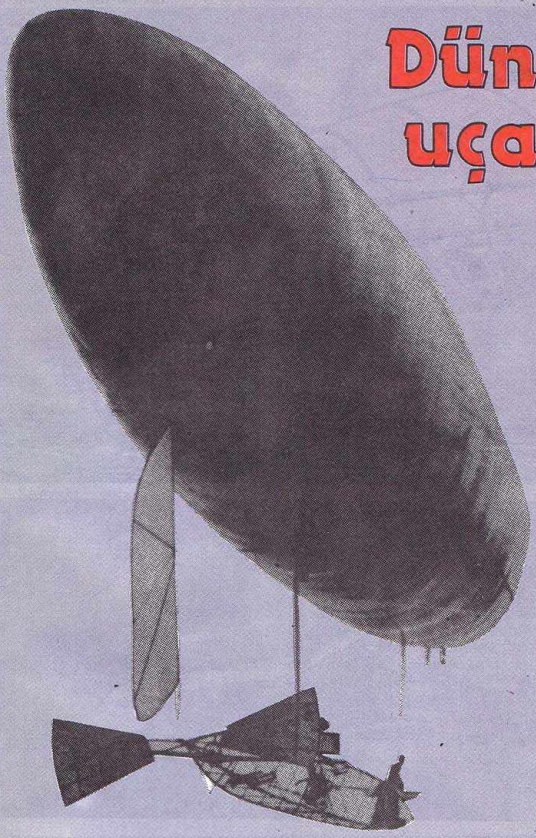

Uçandaireler ile ilgili birçok yaklaşımın arasında, onların dünyada insan eliyle yapılmış olabileceği ihtimali de var. Nitekim, uçandaire araştırmacıları bazı olaylarda bu iddiaların kanıtlarına rastladıklarını belirtiyorlar. "Dünya uçandairelerinin" gerçek uçandaireler kadar başarılı olup olmadıkları ise şimdilik bilinmiyor.

ARAŞTIRMACILARIN, UÇANDAİRELER ile ilgili açıklamaları çok çeşitli ve çok farklıdır. Çok eski çağlarda uçandairelerdeki canlıların sadece olağanüstü ya da ilahi varlıklar olduklarına inanılırdı. Bugünkü teknolojik çağda ise, bunların evrendeki zeki uygarlıklardan gelen ziyaretçiler, zaman yolcuları hatta dünyanın içinde yaşayanların yeryüzüne gönderdikleri ajanlar oldukları bile düşünülüyor. Fakat tüm bunları çürütmeye çalışan yaklaşımlar da var. Sözgelimi, psikologlar uçandaire olaylarının bilinçaltının bir ürünü olduğunu iddia ediyorlar.

Görüşler de değişiyor

Uçandairelerin yeryüzü semalarında görülmeye başladığı ilk zamanlardan itibaren insanlar onları hep farklı şekillerde değerlendirdiler. Bu değerlendirmenin insanlığın uygarlaşması ve bilimsel gelişme süreçleri ile yakından ilgisi vardı. Sözgelimi, uçandaireler bir dönemde "yalancı güneşler", kuyrukluyıldızlar, meteorlar, bulutlar, daha başka zamanlarda da ışık topları, kuzey ışıkları (Aurora) ve benzeri oluşumlar ile açıklanmaya çalışıldı.

Yeni bir silah mı?

Bugün ise yeni bir görüş ortaya atılıyor. Halkın bir bölümü, uçandairelerin süper devletlerin geliştirdiği yeni gizli silahlar olduklarını düşünüyorlar. İşin ilginç yanı, bazı uçandaire araştırmacıları da bu yaklaşımı benimsiyorlar, hatta ellerinde kanıtları bile olduğunu söylüyorlar. Fakat kuşkusuz tüm uçandaire olaylarını da bu tür bir nedene bağlamak anlamsız olacaktır.

Binlerce kişi izledi

Kayıtlara geçmiş ilk uçandaire olayının 1896 kasımı ile 1897 mayısı arasında Amerika'da binlerce kişi tarafından izlendiği belirtiliyor. Bu olayın ayrıntılarını inceleyen bugünkü araştırmacılar, bu aracın dünya yapımı oldu-

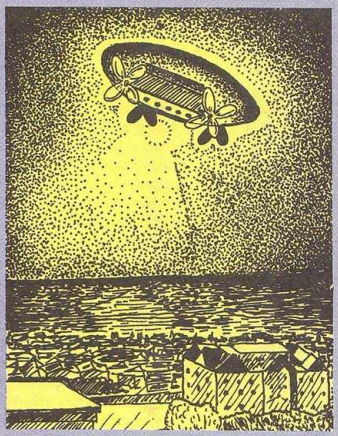

20. yüzyılın başlarında Fransız Santos-Dumont tarafından yapılan havagemisi (üstte).

1896'da California üzerinde aylarca izlenen havagemisinin yöresel gazetelerden birinde yayımlanan temsili çizimi (sağda).

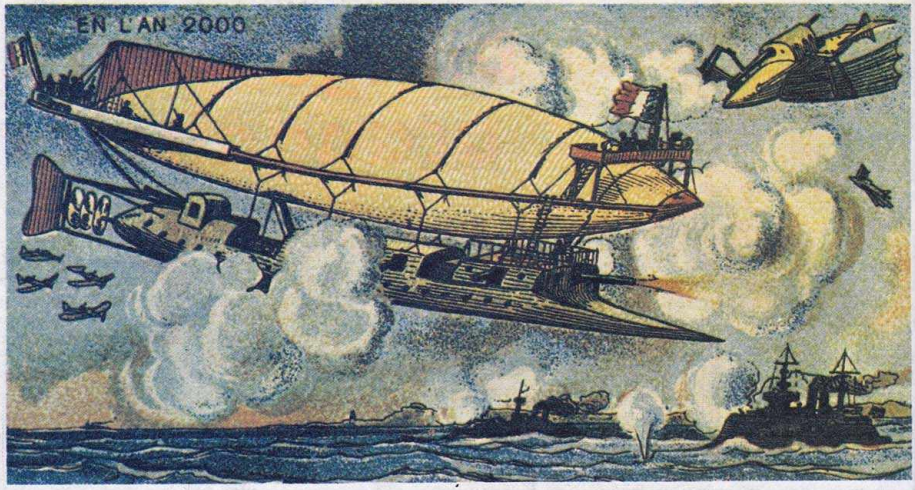

ğunu öne sürüyorlar. O zamanlarda bu cisme "esrarengiz havagemisi" adı verilmişti. O tarihlerde bazı ülkelerde havacılık ile ilgili çalışmalar yapılıyordu, fakat Avrupalı araştırmacılar bu konuda Amerikalı meslekdaşlarından çok ileri bir düzeydeydiler. Yine de ne Almanlar ne de Fransızlar kendi kendine havada uçabilen bir havagemisi yapmayı henüz başaramamışlardı.

Daha da garip olan, tanıklar bu cismin dört yanında pervaneler olduğunu, uçları sivri bir silindir şeklinde olduğunu söylüyorlardı. Bu haliyle, bugün rapor edilen uçan cisimlere hiç mi hiç benzemiyordu.

Bir kova su istediler

21 Nisan 1897 tarihli **The Houston Post** gazetesinde olayla ilgili bir yazı yayımlandı. Yazıda Teksas'ın Beaumont yöresinde **J. B. Ligon** adında biriyle oğlunun evlerinin yakınlarındaki bir çayırlıkta, bir ışık gördüklerinden söz ediliyordu. Bu kişiler ne olduğunu anlamak için ışığa doğru gittiler. Karanlıkta ne olduğu anlaşılamamakla birlikte bunun oldukça büyük bir cisim olduğunu fark ettiler. Cismin yanında dört kişi vardı. Bunlardan biri Ligon'a bir kova su bulup bulamayacağını sordu. Ligon, sonradan adının Bay **Wilson** olduğunu öğrendiği bu kişinin isteğini yerine getirdi.

Aralarında konuşmalar da oldu. Bay Wilson, Ligon'a, bu gördüğünün bir uçan makine olduğunu ve kendilerinin bununla yolculuk yaptıklarını söyledi. Iowa eyaletinin bir kasabasına gideceklerini de ekledi. Az sonra aracın üst kısmındaki kabine çıktılar ve Ligon ile oğlunun şaşkın bakışları arasında yükseldiler ve yavaşça gözden kayboldular.

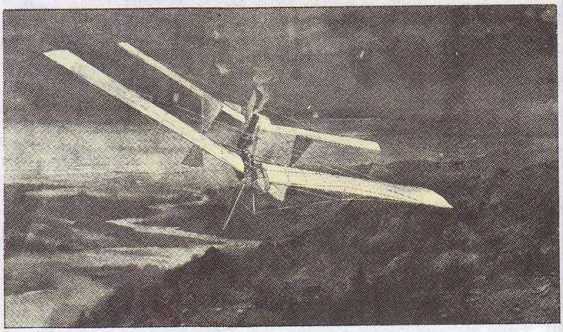

1900'lerde havagemileriyle ilgili düşünceler çok çeşitliydi. O yıllarda yapılan bu resimde sanatçı 2000 yılındaki araçların hem denizde, hem de havada gidebilen ve savaşta da kullanılabilecek türde olduğunu düşünüyordu (en üstte).

Samuel Pierpont Langley tarafından tasarımlanan, benzinle çalışan pilotsuz bir uçak modeli. Bu küçük uçaklardan bazıları ile başarılı sonuçlar alındı. Fakat bazıları da başarısız uçuşlar sonucu düşerek parçalandılar. Langley cesur girişimlerine rağmen birçok kişiye alay konusu olmaktan kurtulamadı (üstte).

Havagemisini gezdirdiler

2 gün sonra gece Teksas'ın Josserand kasabasında, çiftçi **Frank Nichols** bir "vızlama" sesiyle uyandı. Pencereden baktığında mısır tarlasının üzerinde son derece parlak ışıklar saçan dev bir havagemisi gördü. Hemen dışarı çıktı. Tam gemiye yaklaşıyordu ki, ondan çıkan iki adamın kendine doğru yürüdüklerini gördü. Adamlar Nichols'dan su istediler. Nichols suyu verdikten sonra onu gemiye davet ettiler.

Amerika'da inşa edilmiş

Gemiyi gezen Nichols sekiz kişilik bir mürettebat olduğunu gördü. Bir yandan gemi hakkında bilgi veriliyordu. Hareket ettirici güç olarak "yoğunlaştırılmış elektrik" kullanıyorlardı. Mürettebatın anlattıkları arasında havagemisinin Iowa'nın küçük bir kasabasında inşa edildiği de vardı. New York'taki büyük bir şirket de parasal destek sağlamıştı.

Başka görenler de var

23 Nisan tarihli The Houston Post gazetesinde çıkan bir diğer haberde de adlarının açıklanmasını istemeyen Teksaslı iki üst düzeyde yetkili, havagemisini gördüklerinden söz ediyorlardı. Üstelik gemi mürettebatından iki kişiyle görüştüklerini de belirtiyorlardı. Adları da **Jackson** ve **Wilson** idi...

Dünyayı şaşırtacak bir "şey"

27 Nisan'da **Galveston Daily News, C. C. Akers**'in gönderdiği bir mektubu yayımladı. Akers, Wilson adındaki kişinin şerif Baylor'a söylediklerini doğruluyordu. Akers ayrıca, Wilson'ın yıllar önce kendisine, havacılık ile ilgili çalışmalar yaptığından ve tüm dünyayı şaşkınlığa düşürecek bir "şey" üzerinde çalıştığından da söz ettiğini yazıyordu.

Hiç iz yok

Mayıs ayı ile birlikte bu gizemli havagemilerine ilişkin gözlemler de bitti. Bundan sonra, neler olduğu anlaşılamadı. Ne New York'taki büyük şirket, ne de havagemilerinin Iowa'da inşa edildiği yer hakkında bir bilgi elde edilemedi.

Sonraki yıllarda Amerika Birleşik Devletleri'nde havagemileri ile ilgili çeşitli çalışmalar yapan çok sayıda kişi ortaya çıktı. Hatta 1890'ların sonlarında geliştirilen birçok projeye patentleri bile verildi.

Fakat işin ilginç yanı, bu projelerin sahiplerinden çoğu o esrarengiz havagemisini taklit etmişlerdi. Üstelik bu araçların çoğu uçamıyordu bile! Bunun üzerine çok sayıda Amerikalı, Bay Wilson'ın ve arkadaşlarının gerçekten bir havagemisi keşfettiklerini ve başarıyla uçtuklarına inanmaya başladı.

Havacılık öğrenimi görmüş olabilir

1890'larda Amerika'da özellikle Massachusetts (esrarengiz havagemisinin en çok görüldüğü eyalet) ve New York eyaletlerinde

Alman mühendis Otto Lilienthal, çift kanatlı uçak benzeri aracıyla uçarken. Lilienthal, havacılık tarihinde ilk kez insan tarafından kontrol edilebilen uçağı keşfeden kişi olarak tanınıyor. Fotoğrafta görülen uçuşundan sonra düşerek öldü. Aralarında Wright Kardeşler'in de bulunduğu sonraki havacılar, Lilienthal'in öncü araştırmalarından çok yararlandılar (üstte).

havacılıkla ilgili çok sayıda deneysel çalışma yapıldı. Örneğin Massachusetts Teknoloji Enstitüsü'nde havacılık ve aerodinamik yasalarıyla ilgili resmi olmayan kurslar veriliyordu. Adının Wilson olduğunu söyleyen o kişi de, pekâlâ bu kurslara katılıp birtakım bilgiler edinmiş olabilirdi. Daha sonra New York, Ithaca'daki Cornell Üniversitesi'nde de havacılıkla ilgili daha üst düzeyde bir öğrenim görmüş olabilirdi.

Teknoloji Enstitüsü'ndeki dersler

Cornell Üniversitesi havacılık konusu ile ilgili, Amerika'nın en tanınmış üniversitelerinden biriydi. 1897'de dünyaca ünlü mühendis **Octave Chanute**, üniversiteye bağlı kolejlerden birinde dersler verdi. Chanute,

Diğer gizemli havagemileri

Amerika Birleşik Devletleri'ndeki gizemli havagemileri akımı 1891'de başladı. Geceleri, California'da Sacramentolular göğe baktıklarında hareket halinde ışıklı cisimler görüyorlardı. Birkaç ay içinde havagemileri California'nın hemen hemen her yerinde izlenmeye başlandı. Cisimlerin genellikle puro şeklinde, bazen de yumurta şeklinde oldukları gözlemleniyordu.

Basında sık sık havagemileriyle ilgili haberler çıkıyordu. Bazı gazeteler havagemilerinin dünyada imal edildiğini belirtiyorlar, hatta bazı adlar bile veriyorlardı. Diğer bazı gazeteler de, sansasyon yaratmak amacıyla bu araçların Mars'tan geldiklerini yazıyorlardı. Bazı olaylarda da araçların yere indikleri de öne sürülüyordu. Böyle olayların birinde, iki Metodist Papaz "ateş saçan bir cisim" gördüklerini söylüyorlardı. Ayrıca cismin içinden çıkan kısa boylu, kafaları tamamen saçsız üç garip yaratığın, yoldan geçen iki kişiyi zorla gemilerine bindirmeye kalkıştıklarını da öne sürüyorlardı.

Sonraki iki ay süresince havagemilerinin pek görülmediği fark edildi. Fakat daha sonra Amerika'nın hemen hemen tüm eyaletlerinde ve Kanada'da çok sayıda gözlemler yapıldığı bildirildi. Bu olayların birinde, Michiganlı bir kişi yolda yürürken, bulutların yukarısından gelen "12 tane yumurtalı sandviç ve kahve" isteyen bir ses duyduğunu iddia ediyordu. Adamın iddiaları arasında, bulutların üzerinde bir havagemisi gördüğü iddiası da vardı.

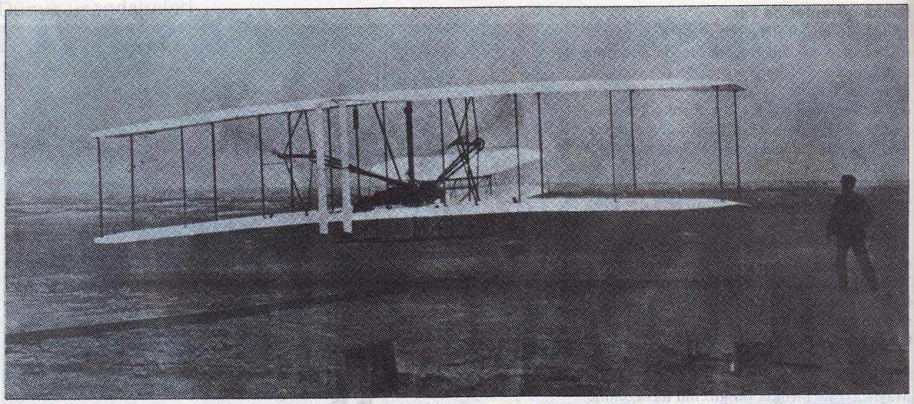

Alman mühendis **Otta Lilienthal**'in aynı konudaki çalışmalarından çok etkilenmişti. Chanute'un verdiği dersler deneysel mühendislik, mekanik, elektrik mühendisliği, makine tasarımı ve yapımı gibi konuları kapsıyordu.

Enstitüde okutulan kitaplar arasında, Aerodinamik Deneyleri (1981), Sir **Hiram Maxim**'in motorlarla ve havagemilerinin tasarımı ile ilgili notları vardı. Ayrıca havacılık ile ilgili öncü bilim adamlarının görüşlerini ve çalışmalarını kapsayan Havacılık Yıllığı da Ensititü'deki kursların temelini oluşturuyordu.

darkmalt

İlk uçuş denemeleri

19. yüzyılın son yıllarında ve 1900'lerin başında havacılık ile ilgili çalışmalarda olağanüstü adımlar atıldı. 1901'de Fransa'da **Santos Dumont**, St. Cloud'dan Eyfel Kulesi'ne kadar uçarak havada 30 dakika kalmayı başardı. 2 yıl sonra, 1903'te North Carolina, Kitty Hawk'da **Wright Kardeşler** ilk "uçak" sözcüğüne layık, yani bir pilot tarafından kullanılıp yönetilebilen hava aracını yaptılar. 1908'de ise **Wilbur Smith** 2,5 saatte 125 km uçmayı başardı. 1 yıl sonra da 1909 Temmuz' unda Fransız havacı **Louis Bleriot** havacılık tarihinin ilk başarısını elde etti, Clais'ten Dover'e uçarak Manş Denizi'ni aştı.

Halktan gizlenenler

Havacılıktaki tüm bu gelişmeler yakından izleniyordu. Basın bu ilerlemeleri sürekli kamuoyuna aktarıyordu. Buna rağmen halktan bir şeyler saklanabilir miydi? 20. yüzyılın başlarındaki çok sayıda kimliği meçhul uçan cisim gözlemi ve hızlı teknolojik gelişmeler bunu doğruluyor gibi görünüyor. 1904'te Amerikan Deniz Kuvvetleri'nden Yüzbaşı **Frank H. Schofield**, gemisinin güvertesinden üç parlak ışık gördüğünü bildirdi. Işıklar aynı hizada olarak ilerliyorlardı. Sonra hızla yük-

Havacılık teknolojisinde yeni bir çığır açan, Wright Kardeşler'in yaptığı "Flyer" adlı uçak (üstte). Bu uçakla ilk uçuşlarını 17 Aralık 1903 tarihinde yaptılar. Böylece insanoğlu ilk kez kendi kontrolüyle uzun süre havada kalmayı başardı. Bazı iddialara göre, Wright Kardeşler'in açtığı yolda ilerleyen birtakım araştırmacılar, herkesten gizlemeyi başardıkları esrarengiz havagemileri inşa ettiler.

Louis Blériot, 25 Temmuz 1909'da Calais'ten Dover'e uçarak Manş Denizi'ni aşan ilk kişi oldu (sağda).

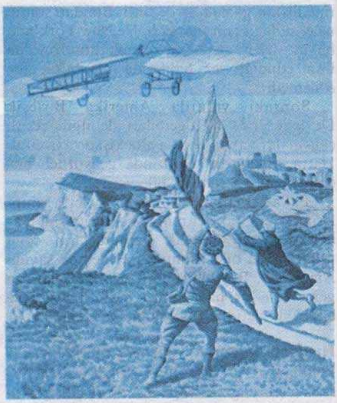

selerek bulutların içinde kayboldular.

1909'da da Massachusetts'te çok sayıda kimliği bilinmeyen uçaklar görüldüğü bildirildi. 30 Ağustos 1919 gecesi saat 21.00'de ise uzun, siyah bir cisim New York'ta Madison Square üzerinden geçti. Cismin geçişini yüzlerce kişinin izlemesine rağmen ne olduğu asla anlaşılamadı.

Esrarengiz uçaklar

1933 ve 1934 yıllarında İskandinavya'da da bir dizi uçan cisimler heyecanı yaşandı. "Hayalet uçaklar" diye adlandırılan bu cisimler, o tarihlerde bir uçağın yapamayacağı hareketleri yapıyorlar, çok değişik koşullarda ortaya çıkıyorlar ve kayboluyorlardı. Görenler, bunları tek kanatlı uçaklar olarak tanımlıyorlardı. Cisimlerin yüzeyleri çoğunlukla gri renkteyti. Bazen mürettebatlarının bile görüldüğü bildiriliyordu. Genellikle motor sesleri duyulmuyor, gökte sessizce kayıp gidiyorlardı. Tanıklardan bazıları, hayalet uçaklar-

dan zaman zaman, sanki yerde bir şeyler ararmış gibi, projektöre benzer ışıkların yayıldığını bildirdiler.

1934'te İsveç Hava Kuvvetleri hayalet uçakların en yoğun görüldüğü yörede geniş kapsamlı bir araştırma başlattı. Bu araştırmaya 24 uçak katıldı. Fakat çok geniş bir bölgenin taranmasına rağmen bu davetsiz misafirlere ilişkin en küçük bir iz bile bulunamadı. Bir zaman sonra İsveç ordusundan yüksek rütbeli bir subay şunları söyledi:

"Kim bunlar?"

"Bize bildirilen raporlardan anlaşıldığına göre bu meçhul cisimlerin özellikle, yasak, askeri bölgeler üzerinde uçtukları kesin. Tüm olaylarda ortak bir yan var. O da cisimlerin üzerinde hangi devlete ait olduklarını belirtir hiçbir işaret yok. Üstelik gözlemler o kadar kesin ki, tüm bunların hayal ürünü olduğunu söylemek tamamiyle akıl dışı. Şu soruların cevabını hâlâ bulabilmiş değiliz: Kim bunlar? Hava sahamızı niçin ve ne amaçla ihlal ediyorlar?"

Aynı soruların cevapları, benzer olayların yaşandığı Norveç ve Finlandiya'da da arandı. Fakat hiçbir zaman tatmin edici bir açıklama getirilemedi.

Wright Kardeşler'in ilk başarılı uçuşlarını izleyen 40 yıl içerisinde havacılık alanında öyle hızlı gelişmeler kaydedildi ki, bir zaman sonra balistik füzeler bile üretilmeye başlandı. Fotoğrafta Naziler'in Peenemünde Araştırma Merkezi'ndeki ünlü V 2 roketlerinden üçü görülüyor (altta).

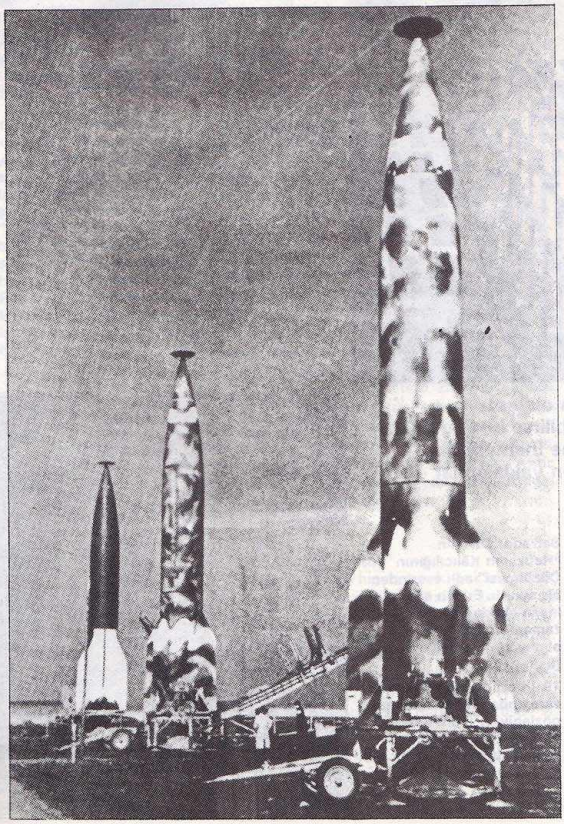

Bilim silah gibi kullanılıyor

20-30 yıl içerisinde havacılık alanında çok büyük ilerlemeler kaydedildi. Öyle ki, daha 19. yüzyılın sonlarında Massachusetts'te rüzgâr borularıyla deneyler yapılırken, 20-30 yıl sonra son derece karmaşık yapılı ve etkili roketler yapılmaya başlandı. Bilimsel araştırmalar tıpkı bir buz dağına benzetilir. Bu benzetme gerçekten yerindedir. Çünkü herhangi bir konuda yapılan bilimsel araştırmanın çok çok az bir bölümü dünyaya açıklanır. Buz dağı örneğinde olduğu gibi, asıl büyük bölümü bir sır gibi saklanır. Çünkü bilimsel araştırmalar ve çalışmalar da tıpkı silahlar gibi bir güçtür. Hiçbir devlet de bu gücünün zayıflamasını ya da onu yitirmeyi istemez.

Gizlice yapılan deneyler

Özellikle 1. Dünya Savaşı'ndan sonra bu durum daha da önem kazandı. Tüm devletler ellerindeki bilimsel olanakları çok daha etkili, yeni silahların keşfedilmesi için askeri alana kaydırdılar. Böyle bir ortamda, bir halkın kendi ülkesinde gizlice yürütülen havacılıkla ilgili deneylerden haberdar olması mümkün müdür? Kuşkusuz, hayır.

2. Dünya Savaşı'nın gizli silahı

Hava gücünün ne kadar önemli olduğu 1. Dünya Savaşı'nda anlaşılınca araştırmalara daha da ağırlık verildi. 2. Dünya Savaşı sırasında da bunun sonuçları alındı. Nitekim jet uçakları, balistik füzeler ve bombalar hep bu dönemde bulundu. Fakat 2. Dünya Savaşı'nda havacılığın en önemli, aynı zamanda en gizemli olaylarından biri, Almanların yaptığı "hayalet savaşçılar" ya da uçandaireler idi.

2. Dünya Savaşı'nın en etkili ve gizemli silahı: Nazi uçandaireleri. Safya 866'da.

Zaman kaymasında bir kayıt sistemi var

"Kendimi birden ortaçağda buldum"

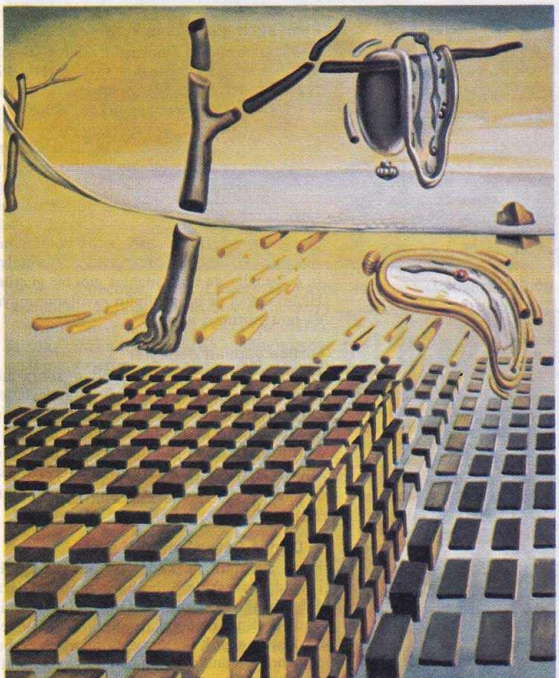

Araştırmacılar, eğer zaman kayması olayını inceleyebilecek bir yöntem bulunabilirse birçok gizemli olayın açıklığa kavuşturulabileceğine inanıyorlar. Aşağıdaki yazıda bu amaçla önerilen yaklaşımlar ele alınıyor.

ÇOĞU KİŞİ İÇİN zaman kayması "doğaüstü" bir olaydır ve öyle kalmalıdır. Bu konu akıllarına takılıyorsa, tabii. Oysa bazılarına göre, "doğaüstü" diye bir olay olamaz. Çünkü içinde yaşadığımız doğal evrende ortaya çıkan her olayın doğal nedenleri olması gerekir. Eğer herhangi bir olay, bilinen doğa yasaları ile açıklanamıyorsa, bu yasalar konusundaki bilgiler şimdilik yetersiz demektir. Gezegenlerin gerçek hareketleri bilinmeden önce, Ay ya da Güneş tutulmasının işlevini kim açıklayabilirdi?

Zaman kaymasının özellikleri

Zaman kaymalarının işlevi ise hâlâ tam olarak kavranılmış değil. İnsanın elinden ancak kanıtları ayıklamak ve bu tecrübelerin ortak paydalarını araştırmak geliyor. Bir de, bilinen fizik yasaları ile herhangi bir ilintileri olup olmadığı araştırılıyor. Şimdiye kadar bulunan ortak öğeler ise şunlar:

1- Olayı başlatıyor gibi görünen bir zemberek boşalması faktörü.

2- Tecrübenin aniden başlaması.

3- Aynı anda iki zaman bölgesinde, yani ya geçmişte ve şimdide, ya da gelecekte ve şimdide yaşıyor olma duygusu.

4- Tecrübenin ayrılmaz bir parçası olunduğu ya da eyleme katılındığı yolunda bir duygu.

5- Zaman kaymasının başından sonuna kadar, dikkati çeken bir ses yokluğu.

6- Normal ışık koşulları ile zaman kayması sırasındaki koşullar arasında belirgin bir fark. Zaman kaymasını yaşayanlar bu ışığı çoğu kez "gümüşi" diye tanımlıyor.

Belirtileri

Bu sayılan öğelerden bazı fiziki etkilerin ortaya çıktığı anlaşılıyor. Bu tecrübeyi yaşayan kişi, kendini yolunu şaşırmış gibi hissediyor, bir kopukluk duyuyor. Bazı kişiler de zaman kayması olayını yaşamadan hemen önce bir karıncalanma ve mide bulantısı hissettiklerinden söz ediyorlar. Tıpkı çok hassas kişilerin bir depremden ya da fırtınadan az önce hissettikleri gibi... Zaman kayması yaşayan bir kadın, kolları ile bacaklarında bir karıncalanma olduğunu, kendini "fişe takılmış gibi" hissettiğini söylüyor. Bu sözler gerçeğe çok yakın olabilir. Çünkü birçok

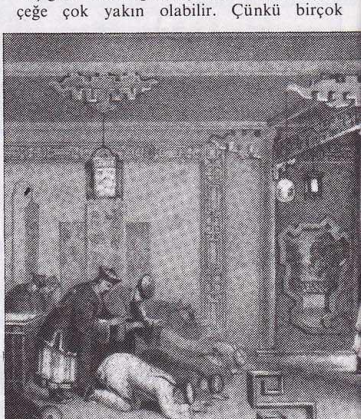

Salvador Dali'nin "Hafızanın Kalıcılığının Çözülmesi" adlı eserinden bir ayrıntı. Eriyen saatler, insan elinden çıkma zamanın nihai "var olmayışı"nı temsil ediyor (üstte).

19. yüzyılda bin mandarinin sarayında Güneş tutulması gözleniyor. Güneş ve Ay tutulmaları gibi, belki zaman kaymaları da bir gün anlaşılabilecek (sağda).

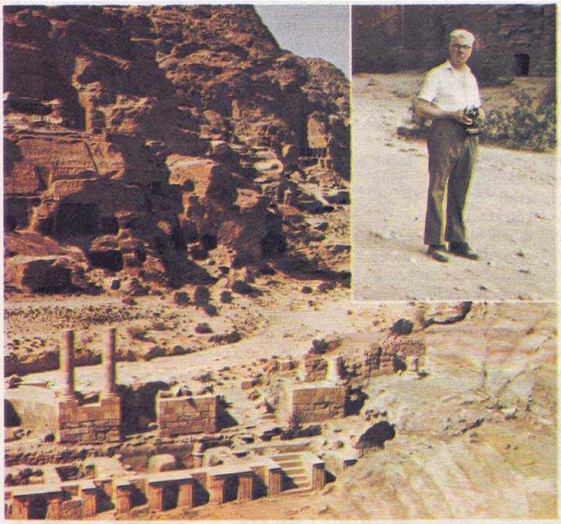

Yüzbaşı Flowerdew, küçükken bir kumsalda yerden pembe bir çakıl taşı almıştı. Birden pembe taşlardan yapılmış bir çöl şehrini "hatırladı". Orada "kendisi" yüzlerce yıl önce bir savaşta ölmüştü. Gerçi şehri en küçük ayrıntılarıyla hatırlamıştı. Ama antik Petra şehri hakkında bir televizyon programı izleyene kadar şehrin adını hatırlayamadı (üstte).

normalötesi olayda bir tür elektriksel faaliyetin rol oynadığına ilişkin belirtiler var.

DARKMALT

Her şey bir anda oluyor

Bayan **Anne May**'in olayında da "fişe takılma" ya da "zemberek boşalması" duygusu belli başlı bir öğe oluşturdu. Norwichli bir öğretmen olan Bayan May, 1973 yılı Mayıs ayında bir zaman kayması olayı yaşadı. İskoçya'daki Cairns bölgesinin geçmişteki haline benzeyen bir yere kaydı (Bkz. sayfa 706). Dik duran taşlardan birine yaslandığı anda, geçmişe yapılan olağanüstü bir yolculuk meydana geldi. Sanki bir şalter açılmış gibi, kendini geçmişte buldu. Zaman kayması yaşayanlardan birçoğu, başlarından geçeni anlatırken, bu deyimi kullanıyorlar. Kaymanın ne kadar ani olduğu ise hep vurgulanıyor. Sanki zembereği boşaltan nesnenin (Anne May'in olayındaki taş gibi) kendisinde, zaman değiştirmeye yol açan bir güç varmış gibi.

Bir yerlerde kayıtlı

Aslında bu görüş hiç de sanıldığı kadar uzak bir ihtimal olmayabilir. Çünkü eğer zaman kayması geçmiş ya da gelecekten şimdiye kadar haber iletilmesi esasına dayanıyorsa, bu bilgi zaten bir yerlerde mevcut demektir. Belki de yaşadığımız dünyanın her bir parçası sürekli kendisi hakkında bilgi yayıyordur. Her parçanın biçimi, rengi, dokusu ve konumu hakkındaki bu bilgiler, henüz bilim tarafından tam olarak bilinmeyen "dalgalar" ile veriliyor olabilir.

Belki de bu bilginin bir kısmı çevredeki maddelerce alınıyor ve emiliyordur. Sonra da, koşullar elverişli hale gelince, alan tarafından yeniden yayılıyordur. O sırada, o alanda olan ve beyni, verici ile aynı frekansta çalışan herhangi bir insan, bu yayını alabilir.

Yani, ilk yayıncı tarafından orijinal "dalga" modelinin görsel ya da işitsel bir izlenimini alır. İnsan da yoğun duygusal anlarda ya da stres içindeyken havaya sinyaller veriyor olabilir. Bu sinyaller yıllar sonra hassas bir birey tarafından alınabilir. Hayalet olaylarının hepsi değilse de çoğu, belki de bu tür bir mekanizmaya bağlanabilir.

Elektronların zaman yolculuğu

Kuantum fiziği adı verilen büyüleyici fizik branşının önerdiği bir kavram var. Bu kavrama göre atomlardaki elektronlar zaman içinde aynı kolaylıkla ileri ve geri gidebiliyorlar. İçinde bulunduğumuz evrenin de atomlar üzerine kurulu olduğunu unutmamak gerekir. Bu durumda belki de gelecekteki bilginin, bugüne iade edilmesi mümkün olabilir. Bunu da belki, insanın şimdilik hakkında hiçbir şey bilmediği bir mekanizma sağlıyor olabilir.

Gelecek şimdide

Ama eğer gelecekten böyle bilgiler iade edilebiliyorsa, o vakit o gelecek "bir yerlerde", bir şekilde şimdiden var demektir. Belki de insan kendi içinde, kendi geleceğinin tohumlarını taşıyor. Aynı durum, tüm atomik maddeler için de geçerli.

Kendini ortaçağda buldu

Ne var ki, geçmişteki kaymalar hep eski olayların "kaydı" diye açıklanamaz. Ancak bu mekanizmanın pek çok olayı açıkladığına şüphe yok. Birçok kişi tarihi bir olaya faal olarak katıldıklarını bildiriyorlar. Böyle bir olay Bayan **D. Dove**'un başına geldi. York' taki Bootham Bar yakınlarında yürürken birden kendini geçmişte buldu. Bayan Dove deneyimini şöyle anlatıyor: *"Şehrin ortaçağdan kalma giriş kapısına güneş ışığı vurmuştu.*

İçinde bulunduğum anı algılamaz oldum. Kendimi birden ortaçağda bulmuştum. Un çuvalları yüklü el arabaları, at arabaları vardı. Etraf çok kalabalıktı. Atlılar, arkalarından gelen çok önemli birine yol açıyorlardı. Sonra güneşin önüne bir bulut geldi. O renkli sahne de silinip gitti."

Bayan Dove'un gerçekten tarihi bir sahne "gördüğü"ne şüphe yok. Kendisi de kısa bir süreyle bu sahnede yer aldı. Tıpkı Pyrfordlu Bayan **Turrell Clarke** gibi. O da kendini birden 13. yüzyılda Surrey'de bir rahibe olarak bulmuştu (Bkz. sayfa 705).

Nasıl oldu?

Burada da yine zemberek boşalması öğesine rastlanıyor. Bayan Dove'un olayında zemberek, şehir kapısındaki hanedan armasına vuran güneş ışığı boşalttı. Acaba Bootham Bar yöresinin kendisi, kendi geçmişindeki bu olayı "kayıt" mı etmişti? Belki de güneşin

Geçmişten gelen İskoçyalı kadın

1950 yılının bir öğleden sonrasında, Albay **Kr. Treseder** ile, Norveç'in başkenti Oslo'daki İngiliz ve Amerikan elçiliklerinden meslektaşları, kayak yapmaya gittiler.

Geri dönerlerken, Treseder, eşi ve bir dostları, diğerlerinden ayrıldılar. Birden karşılarına Edward devrinden kalma elbiseler içinde, uzun boylu, yaşlı bir kadın çıktı. Kadın, neden izinsiz olarak onun arazisinden geçtiklerini öğrenmek istiyordu. İngilizceyi İskoç aksanıyla konuşuyordu. Son derece öfkeli olduğu ise, her halinden belliydi. Özür dilediklerini halde yakınmaya devam etti. Modern davranış biçimleri konusunda birkaç acı söz söylemekten de geri kalmadı.

Arkadaşları seslenince, albay, eşi ve dostu dönüp baktılar. Geriye döndüklerinde yaşlı bayan yok olmuştu. Üstelik ötekiler, böyle birisini görmediklerini söylüyorlardı.

Yörede yaptıkları soruşturma sonucunda, çevrede bu tür bir İskoçyalı bayanın yaşamadığını öğrendiler. Ama yöredeki büyük bir toprak sahibinin dedesinin dedesi, yüzyılın başlarında "İskoçyalı bir kız"la evlenmişti.

Karşılarına çıkan yaşlı hanım acaba garip ölçüde geveze bir hayalet miydi? Yoksa kolektif bir halüsinasyon mu söz konusuydu? Belki de kayakçılar gerçekten de geçmişten bir kadınla, "İskoçyalı kadın"ın kendisiyle konuşmuşlardı...

aniden parlamasının yarattığı belirli ışık durumu "yeniden çalma" düğmesine "basmış"tı. Eğer öyleyse Bar neden milyonlarca kayıtlı sahne arasından bunu "yeniden oynamayı" seçti?

Ayrıca neden bu olaya herkes tanık olup bildirmedi? Oysa 20. yüzyıl York'undaki modern Bootham Bar'da diğer birçok kişi vardı. Belki de bu sahne Bayan Dove açısından özel bir önem taşıyordu. Belki de geçmiş bir hayatın kendiliğinden hatırlanmasıydı. Ya da, bilgiyi alıp görüntü ve sese dönüştürmek için gerekli halde olan yalnızca onun beyniydi.

Dalga boylarına uyum

İnsan beyni elektriksel olarak çalışır ve birçok frekanstan yararlanır. Beyinden beyne bazı farklılıklar vardır. Hepsi aynı frekansta çalışmaz. Psişik olaylara karşı hassas olan kişiler belki de yalnızca tesadüfen varolan dalga boylarına kendilerini ayarlıyorlardır. Bu dalga boyları geçmiş ya da geleceğe ait olabilir. O halde, onların beyin faaliyetlerinin de belirli bir anda bu bilgileri alacak frekansta olması gerekir. Çubukla yeraltında maden ya da su arama ustası **Tom Lethbridge** de (Bkz. sayfa 546) aynı sonuca varmıştı.

Çözüme ulaşmak

Birçok zaman kayması olayının halüsinasyon ile açıklanabileceği de doğrudur. Beynin hafıza süreçleri tam olarak bilinmiyor. Bilinçaltı zihnin ise, çok daha karmaşık olduğu düşünülüyor. Rüyalar ve hipnoz, bilinçli zihnin erişemediği bir yaratıcılık düzeyine varıyor. Kalıtımın nerelere vardığı ise henüz bilinmiyor. Zaman değiştirme olayları bazen bunların sonucu olabilir. Ya da bu duruma, hayali tepkiler, isteri (Bkz. sayfa 780), ilaç kullanma veya bir hastalık yol açabilir. Bütün bu etkenlerin incelenip elenmesi yeterli olmuyor.

Çünkü geriye bunların hiçbiriyle açıklanmayan birçok olay kalıyor. Bu olayların her insanın sahip olduğu elektromanyetik güç alanı ile de açıklanabileceği öne sürülüyor. İnsanlar kuşkusuz bu alan aracılığıyla bilgi alıp veriyor. Dış kaynakların beyne verdiği elektriksel ayrıntılar, beyin tarafından resim ve sese dönüştürülüyor olabilir. O takdirde psişik olaylar denilen birçok olayı kavrayabilmek mümkün olabilir. Bunların arasında zaman kayması da var.

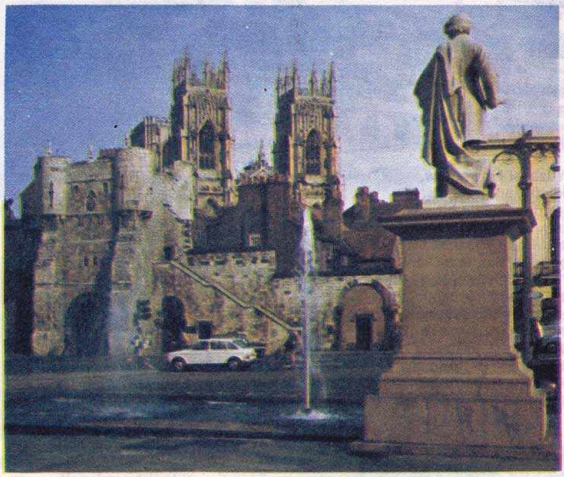

York'un ortaçağdaki şehir kapılarından biri olan Bootham Bar. Bayan Dove, tam burada, şehrin geçmişine bir gezinti yapmıştı (üstte).

Daha fazla bilgi için:

Zamanın Gizli Sahipleri, Jacques Bergier, Ruh ve Madde, 1981.

Işınlama, Bilim Araştırma Merkezi, 1979.

The mask of time, Joan Forman, Macdonald and Jane's, 1978.

An experiment with time, J. W. Dunne, A and C Black, 1934.

Man and time, J. B. Priestley, W. H. Allen, 1964.

Mendoza'da buluşma

UÇANDAİRE KARŞILAŞMALARININ çoğunda olayı yaşayanlar inandırıcı ifadeler veriyorlar ve ortaya birçok kanıt koyuyorlar. Fakat nedense her olaydan sonra, oluşan geniş ilgi, yerini şüpheye bırakıyor. Sonuçta birçok kişi bu işte bir hile olabileceği düşüncesi ile daha fazla ilgilenmekten vazgeçiyor. Hatta bazen olayla ilgilenen araştırmacılara kanıtlarında fazla ısrar etmemeleri ve olayın peşini bırakmaları için baskı uygulanıyor.

2 Arjantinli delikanlı insanımsı yaratıklarla garip bir karşılaşmayı haber verdiler. Fakat birkaç gün sonra ifadelerini geri aldılar.

"Korkmayın, korkmayın..."

3. türden karşılaşma. Mendoza. Arjantin 1 Eylül 1968

1 Eylül 1968 günü, sabaha karşı 3.30 civarında Arjantin'in Mendoza yöresindeki bir gazinoda kasiyer olarak çalışan **Peccinetti** ve **Villegas** işlerinden çıkmış, Villegas'nın eski model otomobiliyle evlerine dönüyorlardı. Nequèn Caddesi'nin Laprida Caddesi'yle kesiştiği kavşak, ışıklandırılmamıştı. Tam o bölgede araba aniden durdu ve farları söndü. Villegas, kaputa bakmak için arabadan indi.

Yere inmiş bir uçandaire

Sabah saat 04'te, General Espejo Askeri Okulu'ndaki nöbetçi askerler, 2 delikanlının nöbetçi odasına heyecanla girmesiyle irkildiler. 2 delikanlı panik içinde, yere inmiş bir uçandaire gördüklerini anlatıyorlardı.

5 küçük yaratık

Uçandaireden 5 küçük yaratık inmişti. Kendileriyle garip bir ifadeyle konuşmuşlar, parmaklarından örnek için bir parça kan almışlardı. Sonra da delikanlıların arabalarını incelemişler ve bir ışık demeti içinde, uçandairelerine dönmüşlerdi. Araç dikey bir hareketle yükselmiş, büyük bir hızla gözden kaybolmuştu.

Gazetelere geçti

Nöbetçi askerler, 2 delikanlıya Lagomagiore Hastanesi'ne gitmelerini tavsiye ettiler ve sonra da polisi aradılar. Garip karşılaşma olayı hızla duyuldu. Gazetelere geçti. 2 Eylül'de **Los Principios**'ta, 5 Eylül'de **Gente y la Actualidad**'ta, 9 Eylül'de **La Crònicà**'da haber olarak yer aldı.

Olay nasıl oldu?

Villegas, arabanın kaputuna bakmaya gittiğinde, *"Bak"* diye bağırdı ve oracıkta hareketsiz kaldı. Peccinetti de güçlükle hareket etmeye çalıştı. Ama, kıpırdayamıyordu. Bu durum için raporlarda "felç" sözcüğü kullanılıyordu. Peccinetti, sonradan, saatinin de tam 3.42'de durduğunu fark etti. (Villegas'nın saati yoktu).

3 küçük yaratık ile yüz yüzeydiler. 2 tanesi, 4 metre eninde; 1,5 metre boyunda; 1,2 metre yükseklikte hareket eden, 2333 no'lu Nequèn karayolunun ıssız bir noktasına inmiş bulunan dairesel aracın yanında bulunuyordu. Araçtan yere, 45 derecelik bir açıyla bir ışık demeti süzülüyordu.

Yaratıklar hemen hemen 1,5 metre boyun-

Fernando José Villegas ve Juan Carlos Peccinetti. Bu iki gazino kasiyeri, haber verdikleri uçandaire karşılaşmasının bir yalan olduğunu söylemeye zorlandılar. İfadelerini geri almalarına 2 yorum getirilebilir: Ya bu iki delikanlı düzenbaz, ya da bunun sorumlusu olan başka birileri var (sağda).

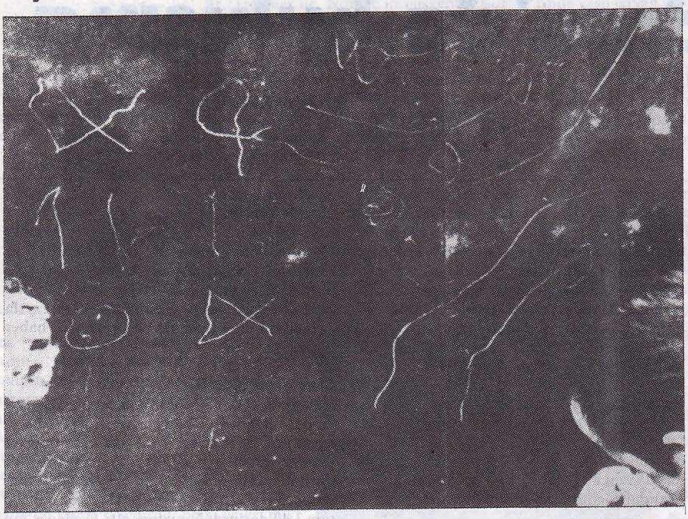

Villegas'nın eski model Chevrolet'sinin yan tarafındaki bu tuhaf kazıntıların, bir insanımsı tarafından kaynak aletine benzer bir aletle yapıldığı söyleniyor (solda).

daydılar. İnsana benziyorlardı. Fakat kafaları alışılmadık büyüklükteydi ve saçları yoktu. İş önlüğü giymişlerdi. Önlerindeki hendeği sanki bir köprüden geçer gibi geçip, dehşet içindeki iki delikanlıya yavaşça ve sakince yaklaştılar.

"Korkmayın, korkmayın"

Sanki ufak bir transistörlü radyodan gelir gibi bir ses, durmaksızın İspanyolca *"Korkmayın, korkmayın!"* diye tekrar ediyordu. Villegas, bu sesin kendilerine bir mesaj vereceğini düşündü: Yaratıklar, Güneş'in çevresini 3 kez katetmişler, sistemde yaşayanların âdetlerini ve dillerini öğrenmişlerdi. Ses devam ediyordu: *"... Güneş, sistemi yoğurur, eğitir. Eğer o olmasaydı Güneş sistemi de olmayacaktı... Matematik evrensel dildir."*

Bu konuşma sürerken yaratıklardan biri de elinde kaynak aletine benzer bir makineyle arabayı inceliyordu. Kapılara, ön cama ve şoför mahallindeki aksama, elindeki aletle dokunuyordu. Aletten parlak kıvılcımlar çıkıyordu. Fakat daha sonra arabada inceleme yapıldığında herhangi bir yanık izine rastlanmadı.

Gidişleri

Sonra, cismin yanında dairesel bir ekran belirdi. İki delikanlı ekranda bir dizi resim izlediler. İlkin şiddetle akan bir çağlayan manzarası gördüler. 2. resimde, mantar biçimi verilmiş bir bulut vardı. 3. resim gene birinci resimdeki çağlayandı. Fakat bu kez ne su vardı, ne çağıltı. Bundan sonra, 3 adam, 2 delikanlının ellerini ellerine aldılar ve parmaklarına 3 defa elleriyle bastırdılar. Cisimden süzülen ışık demetine yönelip araçlarına bindiler. Cisim bir patlama sesi ve parlak bir ışıkla gökyüzüne yükseldi. Gözden kayboldu.

2 delikanlı, askeri okulun nöbetçi odasından çıkıp Lagomagiore Hastanesi'ne gittiler, muayene oldular. Doktor raporunda büyük bir heyecan geçirdikleri ve her ikisinin de işa-

Bir araştırmacı, arabanın ön camındaki izleri inceliyor (altta).

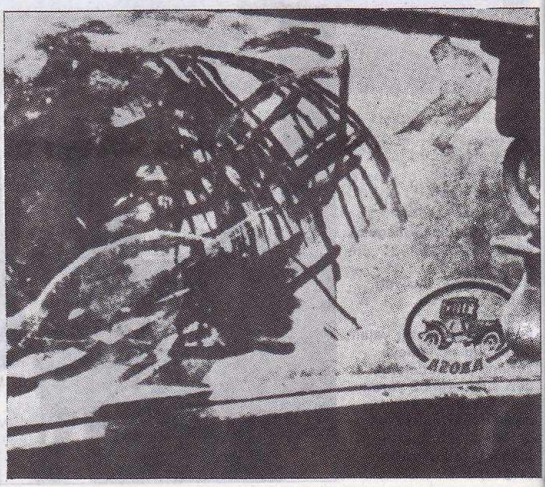

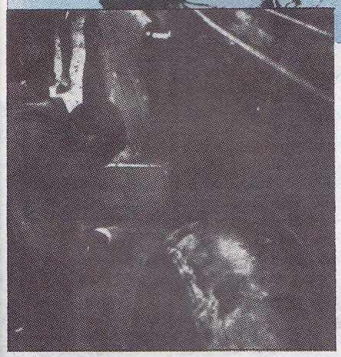

Mendoza Uzay Araştırmaları Merkezi'nin öne sürdüğü fikre göre, arabada yapılan incelemeler, Villegas ve Peccinetti'nin karşılaştığı yaratıkların, Jüpiter'in uydularından biri olan Ganymede'den geldiğini gösteriyor (solda).

ret ve ortaparmaklarının iç kısımlarında delikler açıldığı belirtildi. Daha sonra Merkez Hastanesi'ne sevk edildiler. Ve akli dengelerinin yerinde olduğu anlaşıldı. Ancak kendilerine gelinceye kadar iki gün karantinaya alındılar. Arabaya polis el koydu. Yapılan radyoaktivite testleri sonucu hiçbir anormalliğe rastlanmadı.

İlginç açıklama

Mendoza Uzay Araştırmaları Merkezi, şu açıklamada bulundu: *"Bu olay, iki Güneş sistemine sahip olan insanımsılar tarafından yapıldı. Sistemlerden biri Dünya'nın sistemidir. Merkür, Venüs ve Dünya'yı içerir. Diğeri ise Jüpiter sistemidir. Io, Europa ve Ganymede gezegenlerini içerir. Ganymede ve Dünya arasında iki hareket yolunu gösteren iki paralel hat vardır ve bu yol, Ganymedeli yaratıkların kaynağını oluşturur."*

Bilinçaltı mı?

2 kasiyer delikanlının bu çok gerçekçi olayı, arabalarını durdurabilecek kadar yetenekli elektromanyetik ya da lazer teknolojisiyle geliştirilmiş bir makine yüzünden yaşamış olmaları da mümkündür. Belki de cismi, sesleri ve mesajın ilettiği felaket uyarılarını ve yaratıkları, hep bilinçaltları üretti. Arabalarının üzerindeki kaba işaretleri ve parmaklarındaki yaraları şuursuz bir şekilde kendileri yaptılar.

Yardımcı tanıklar

2 delikanlının ne yaşadıklarını bilmeyen Mendoza tren istasyonundaki hastanede o gece nöbetçi olan kadro ve Askeri Okul nöbetçileri, olaya yardımcı tanıklardır. Zira bunlar, saat 3.40 ile 3.45 arasında ani bir elektrik kesilmesi olduğunu söylediler. Ayrıca o bölgede yaşayan Bayan **Maria Spinelli,** Dorrego'daki evinden polise telefon ederek yere çok yakın uçan, ışıklı, garip bir cisim gördüğünü bildirdi.

Yetkililerin açıklamaları

7 Eylül 1968'de Arjantin basınında şu tür bildiriler yer aldı: *"Yetkililer, gittikçe artan uçandaire şayialarının bir suç olduğunu ve kanunla cezalandırılacağını bildirmişlerdir. Asılsız söylentilerle halk arasında korku yaratanlar için hapis cezası düşünülmektedir."*

Yetkililerin bu bildirgeyi tüm Mendoza eyaletine yolladıkları günlerde, Peccinetti ve Villegas da kurtuluşu, ifadelerini geri almakla buldular.

Galler bölgesine akın var

Uçandaire ablukası

1977 yılında, İngiltere'nin Galler bölgesinde, Dyfed'de akıl almaz olaylar oldu. Uçandaire meraklıları ve araştırmacılar, bölgeyi âdeta işgal ettiler. Bu yazı dizisinde, Dyfed olaylarının göründüğü kadar basit olmadıklarını okuyacaksınız.

UÇANDAİRELER, GÖKTE uçuşuyorlar, bazıları yere iniyor. Otomobiller portakal renkli toplar tarafından izleniyorlar. Sigara biçimli cisimler, okulların tepesinde dolaşıyor. Diskler, sert kayaların içinden geçiyorlar ve kapalı kapıların arasında kayboluyorlar. Gümüşi elbiseli varlıklar, tarlalarda dolaşıp, yazlık evlerin pencerelerinden, odaları gözlüyorlar. Ama kimse yüzlerini göremiyor. Otomobiller, televizyonlar ve radyolar arızalanıyorlar. Hayvan sürüleri kaybolup, başka bir yerde ortaya çıkıyorlar.

Eğer bu anlatılanlara inanılırsa, Dyfed'da olağanüstü olaylar oldu ve bunların hemen tümü, 1977 yılının, ilkbaharına rastladı. Bu, hayret verici olayları haber verenlerin hepsine de inanılabilir mi?

Herkes merak içinde

Bölge kolay girilebilen bir yerdi. Olaylar yeniydi. Kısacası, araştırmalar için fazla problem yoktu. Olaylardaki zıtlıklar, henüz anlaşılmaz değildiler. Bölgesel gazetelerden biri olan **"Western Telegraph"**, mükemmel bir araştırma yaptı. Fakat anlayabilmek için çok dikkatli olmak gerekiyordu.

Galler bölgesinin birçok yerinden çeşitli basın ve televizyon muhabirleri, olay yerine geldiler. Bazıları işlerinin ehli, bazıları değildiler. Ne yazık ki, bazı istismarcı yayıncılar da işin içine girdiler. Aralarında, karışıklık çıkarmak isteyenler vardı.

Bir uçandaire uzmanı

1977'deki olayların önceki yıllardan gelme birikimleri de vardı. Galler bölgesinin hemen her köşesinde, uzun zamandan beri uçandaire gözlemleri bildiriliyordu. Bölgedeki uçandaire gözlemcisi, İngiliz Uçandaireler Araştırma Birliği'nin uzmanıydı. **Randall Jones Pugh** adlı bu uzman, 13 Ocak'ta gazetecilere şöyle diyordu: *"Bu ülke, yani Galler, bu tür olayların sel gibi görüldüğü bir yer."*

Jones Pugh'un kehaneti 4 Şubat'ta gerçekleşti. O gün, telefona çağrıldığında, karşısında Broad Haven'den biri vardı. Telefon eden kişi, oğluyla beraber bir düzine çocuğun, o gün öğleden sonra bir uçandaire gördüklerini anlattı. Saatlerce havada dolaşan cisim, sonra okul yakınında yere de inmişti.

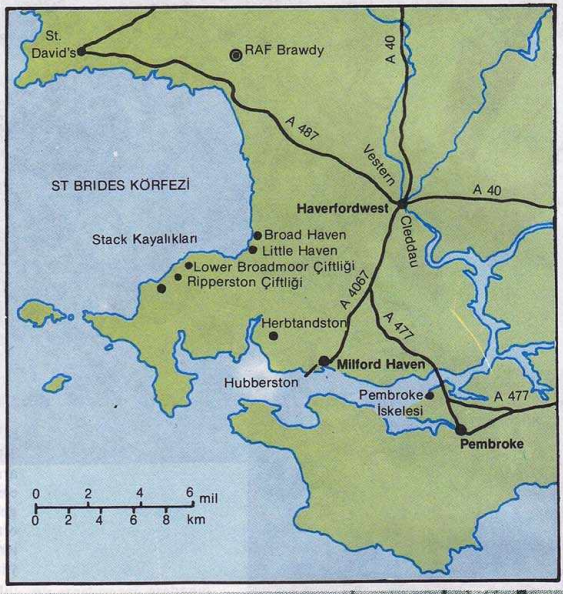

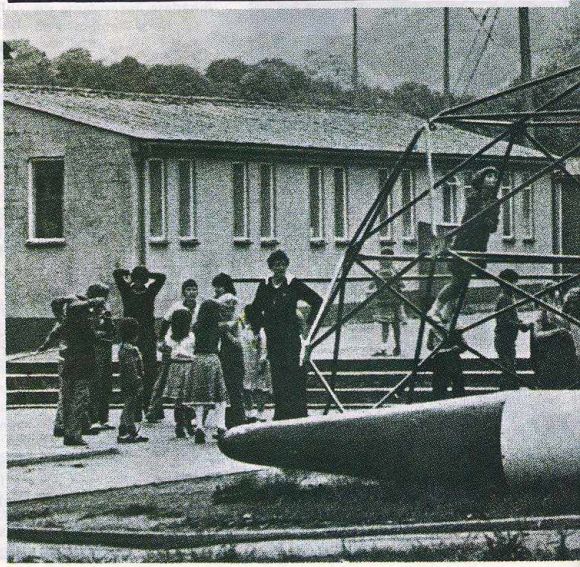

Gerçi, Broad Haven'daki olay, bölgedeki diğer olayların yanında fazla önemli değildi. Fakat toplumun dikkatine yönelik ilk olaydı. Bölgede olağanüstü bir şeyler oluyordu. Sonraki olaylar, çok daha anlaşılabilir nitelikte görünüyorlardı.

Maçı izleyen uçandaire

İlk olayı, 9-11 yaşları arasında bir grup çocuk yaşadı. Bir öğleden sonra futbol oynuyorlardı. Okullarının yakınındaki yeşil sahadaydılar. Birdenbire yakındaki bir diğer yeşil sahanın üzerinde alışılmadık bir cisim belirdi. Yer seviyesinde duruyordu. Ağaçların ve çalıların arasında durduğundan, tam olarak şekli anlaşılmıyordu. Ancak üst kısımları görülüyordu.

Fakat cisim yeteri kadar anlaşılıyordu. Cismin bir uçandaire olduğundan, tanıklar emindiler. Bazı çocuklar, okula koşup diğerlerini çağırdılar. Böylece yaklaşık 15 çocuk, olayı yaşadı.

Boynuzlu, garip varlık

Çocukların tanımlamalarında, bir tür araba ya da ona benzer bir cisim anlatılıyordu. Bazı çocuklar, cismi, yüzyüze kapatılmış iki tabak

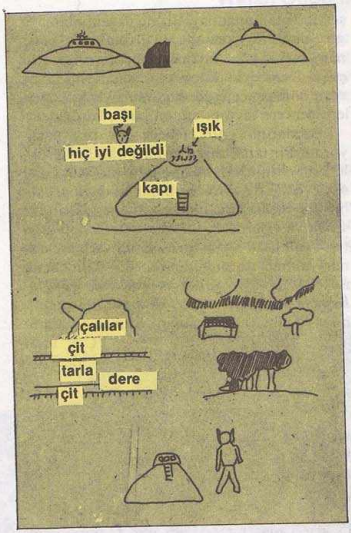

İngiltere'de Galler'de, Dyfed bölgesi. 1977 ilkbaharında burada seri halde birçok uçandairenin görüldüğü bildirildi (solda).

Broad Haven'daki ilkokul. Burada, 1977 şubatında 15 çocuk bir uçandaire gördüler. Cisim, önce bir yeşil alana inmişti. Sonra kayboldu ve saat 15.30'da yine görüldü ve bir çalının ardında kayboldu. Sonra yapılan tüm araştırmalara rağmen, hiçbir iz bulunmadı (altta).

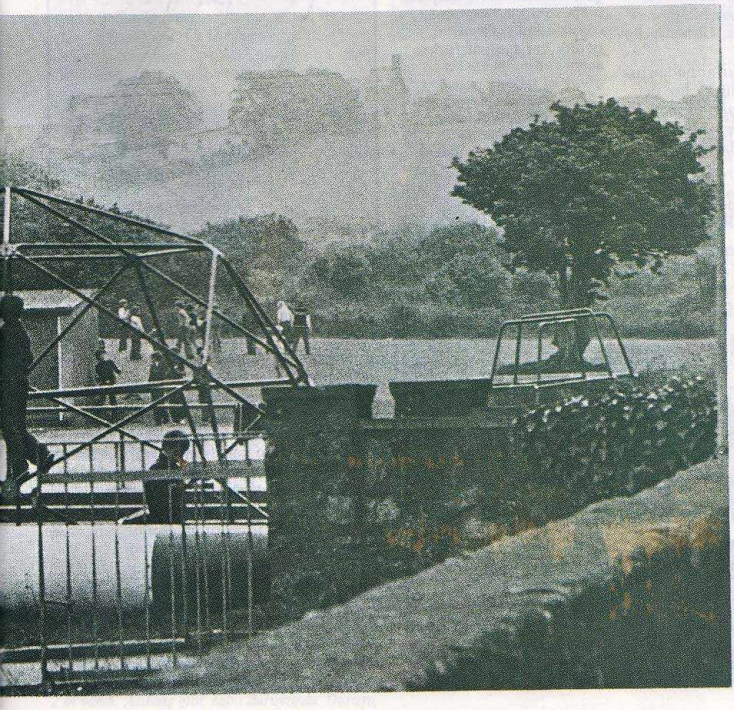

Broad Haven'daki ilkokul çocuklarının çizdikleri resimler. Çoğu, gümüşi, tepesi kubbeli püro biçimli bir cisim tanımladılar. Bazıları, tepede bir ışık olduğunu söylediler. Cismin vızıltılı bir ses yaydığını da belirttiler. 6 çocuk, cismin yanında iki küçük, gümüşi giysili, uzun kulaklı varlığın bulunduğunu anlattı (üstte).

şeklinde tanımladılar. Bir diğer tanımlamaya göre de cisim, tepesinde küçük bir kubbe bulunan bir sigara tablasına benziyordu. Bir çocuk, tepedeki kubbenin kenarlarında üç veya dört pencere gördüğünü söyledi. Diğerleri, pencere sayısını on, on bire çıkardılar.

Bazılarına göre, tepede bir ışık parlıyordu. Bir tanık ışığın kırmızı olduğunu söylerken, cismin yanında bir kapı bulunduğunu söyleyenler de vardı. Kapıdan aşağı doğru da bir yol vardı. Yine birkaç kişi, vızıldayan bir ses duymuşlardı.

Tanıkların altısı, bir veya iki varlığın, cismin yanında durduğunu söylediler. Bir çocuk ise, *"Dışarı bir yaratığın çıktığını gördük, başında bir miğfer vardı"* diyordu. Bir diğeri, boynuz gibi kulakları olan, gümüşi bir adam anlattı. Üçüncü bir çocuk ise, *"Çok uzun değillerdi ve korku uyandırıyorlardı"* dedi.

Cisim yine geliyor

Çocuklar, cismi 20 dakika kadar izlemişlerdi. İçlerinden ikisi öğretmenlerine haber vermeye koştu. Fakat, öğretmeni olay yerine gelecek kadar ikna edemediler. Çocuğun birinin, bir şeyden korktuğunu düşündü.

Saat 14.00'de, çocuklar sınıfa döndüler. 15.30'a kadar bir şey olmadı. Tekrar, oyun alanına döndüklerinde, uçandairenin hâlâ orada olacağını sanıyorlardı. Önce bir şey göremediler, yakın çevreyi aradılar. Cismin gelip geçtiğini düşünüyorlardı.

Birden, uçandaire bir çalının ardından fırladı. Çocuklar peşine takıldılar. Bu defa, anlatım çok farklıydı: *"Sigara biçimli bir cisim, gümüş renkli bir cismi çekiyordu."* Sonra hepsi bir çalılığın ardında kayboldular.

İz bulunamıyor

Çocuklar, evlerine döndüklerinde olayı ailelerine anlattılar. Araştırmacı Randall Jones Pugh, bölgede uçandairelerle ilgilenen biri olarak biliniyordu. Bu nedenle, ilk temas onunla kuruldu. Pugh, saat 18.00'de, çocuklardan biriyle olay yerine geldi. Şiddetli bir yağmur yağıyordu ve görüş alanı dardı.

Ertesi sabah, Western Telegraph gazetesinden bir muhabirle yine geldi. Ama, olay yerinde görülecek hiçbir iz yoktu.

Resim çizdiriliyor

Olayların haberi, tüm bölgeye hızla yayıldı. Herkesin ilgisi olay yerinde yoğunlaşmıştı. Pazartesi günü, okul müdürünün merakı, şüpheciliğine baskın çıktı ve tanıklara ne gördüklerini çizmelerini söyledi.

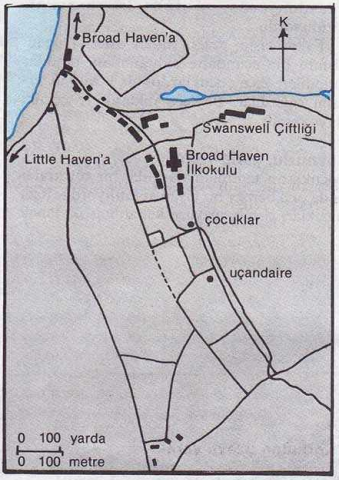

Uçandairelerin indiği yeri gösteren tanıklar (altta). İki hafta sonra, bir öğretmen büyük gümüşi bir cisim gördü. Yer aynıydı. Birkaç saat sonra, iki kantin görevlisi tarlada garip bir cisim gördüler. Kantinciler, gördükleri cismin bir uçandaire olduğuna inanmıyorlardı. Bir tanker gördüklerini sandılar. Olay yerine giden araştırmacılar, hiçbir iz bulamadılar (sağda).

Bu arada çocuklar, kendi aralarında cismi uzun uzun tartışma fırsatı bulmuşlardı. Ayrıca araştırmacılara ve gazetecilere de çok şey anlattılar. Hepsinin ifadelerindeki ortak özellikler şunlardı: Cisim gümüş renkliydi, bir kubbesi vardı ve büyük ihtimalle ışıklar saçıyordu.

Gözlemler sürüyor

Tanımlamalar bu boyutlarda iken, iki hafta sonra, bir bayan öğretmen büyük bir cisim gördüğünü söyledi. Yer gene aynıydı. Kadın, cismi, 4-5 saniyelik bir an içinde görmüştü ve yağmur yağıyordu. Hemen başkalarını çağırdı, fakat cisim görünmüyordu, yalnız bir vızıldama sesi vardı.

Bir sonraki gün, okul kantininde çalışan iki görevli aynı yerde cismi tekrar gördüler. Cisim olduğu yerde sağa sola salınıyordu. Bir an için, bir uçandaire gördüklerini anlayamadılar. Cismi kanalizasyon pisliği boşaltan araçlara benzettiler. Aslında, bu tür bir aracın o pozisyonda görülebilmesi imkânsızdı.

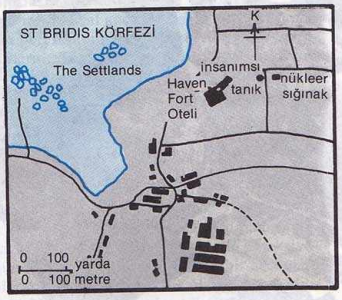

Bayan Rose Granville'in uçandaire gördüğü yer. Kendisi Haven Fort Oteli' nin sahibiydi. 19 Nisan 1977'de olay oldu (solda). Tanıklara göre iki insanımsı, garip bir aracın içinde göründüler. Araştırmacı Randall Jones Pugh. yakında bir nükleer sığınağın bulunduğunu işaret ediyordu. Acaba uzaylılar bununla mı ilgilendiler (altta)?

DARKMALT

Fakat tanıklar, bir uçandaire gördüklerini kesinlikle kabul etmediler.

Yine çocuklar görüyor

10 Şubat'ta, 12 yaşında iki çocuk, Haverford Okulu yakınında bir uçandaire gördüler. 40 m kadar ileride, mavi bir ışık yayılıyordu. Çocukların birisi taş attı. Bunun üzerine cisim birden yok oldu ve ortaya 5 m uzunluğunda portakal renkli bir püro-cisim çıktı. Bir an sonra o da, kayboldu.

16 Şubat'ta Pembroke Dock'ta 13 yaşındaki **Graham Howell,** okula sabah geldiğinde, tepede parlak metalik bir cisim gördü. Hava pusluydu ama cismi çok açık gördüğünü söyledi. Ortasında bir kubbe vardı. Rengi koyu griydi. Her beş saniyede bir çıkan beyaz bir ışık, göz kamaştırıyordu. Bir yemek tabağına benziyordu. Kendi çevresinde dönüyor gibiydi. Çocuk, onun bir helikopter veya balon olmadığından emindi.

Korkutan uzaylı yaratık

13 Mart'ta, 17 yaşındaki **Stephen Taylor,** sabah 9'da bir cisim gördü. Etrafında portakal renkli bir çember olan, parlak bir ışık yayıyordu. Bazı arkadaşlarına haber verdi ama onları inandıramadı. Yarım saat sonra, bahçede 6 m kadar yüksekte kubbeli bir uçandaire ile karşı karşıya kaldı.

Üstelik, aşağıda uzun boylu, yarı şeffaf bir elbise giymiş, uzay başlıklı biri duruyordu. Stephen, *"Çok korkmuştum, koşarak oradan kaçtım"* dedi.

Havada duran "yumurta"

7 Nisan'da, 64 yaşındaki **Cyril John,** akşam üstü saat 16.45'te parlak portakal renkli bir ışığın odasını aydınlatmasıyla uyandı. Işık dışarıdan geliyor ve duvarlardan yansıyordu.

Cyril John, dışarı baktı. Gök portakal renkliydi. Olayı şöyle anlatıyor: *"Dışarıda iki gümüş renkli cisim gördüm. İlki çok büyük bir yumurta gibiydi, 1-2 m. çapındaydı. Sonra, arkaya döndü, evin bacalarının üstüne doğru yükseldi.*

Derken, daha garip bir şey gördüm. İnsan şeklindeki bir cisim, gümüşi bir kazanın içinde, penceremin 12 m kadar ötesinde duruyordu. Boyu 2 m vardı. Asılmış gibi, sabit duruyordu. Duruşu, paraşütle atlayan birine benziyordu. Hareketsiz bir şekilde, asılı olarak 25 dakika süreyle, yüzü aşağı dönük olarak kaldı. Sonra yumurta cisim, dama doğru hareket etti ve diğer şekille beraber kenarda yok oldu."

Yüzü olmayan insanımsılar

19 Nisan'da Haven Fort Oteli'nin sahibesi Bayan **Rose Granville,** saat 14.00 sıralarında, öğle uykusu için odasına gidiyordu. Birden vızıldayan bir ses işitti. Önce sesin kalorifer sisteminden geldiğini sandı ama alışılmadık bir şey vardı.

Bu anda parlayan bir ışık dışarıya bakmasına neden oldu. Mavimtırak bir ışık gördü.

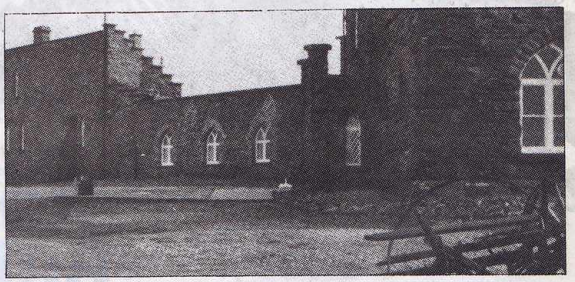

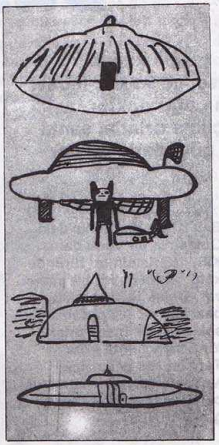

Broad Haven uçandairelerinin, çocuklar tarafından çizilen taslakları. Tanıklar, cisimleri serbestçe yaptılar. Fakat, aradan üç gün geçmişti ve aralarında konuşacak bol bol zamanı elde ettiler (üstte).

Çevreyi sarıyor ve bir nabız gibi atıyordu. Bayan Granville, dürbününü aldı ve yerde duran oval bir cisim gördü. Cismin yanında, beyazımsı, plastik benzeri tulum giymiş iki insanımsı duruyordu. Yüzleri yoktu.

Bölgesel gazeteler, uzayadamlarının sahte olduklarını ileri sürerek, resimlerini bastılar. Bunun üzerine, Bayan Granville kızgınlıkla olayı tekzip etti.

Olaylar artıyor

Bu tür olaylar, hemen her hafta bildiriliyordu. Araştırmacı Randall Jones Pugh'a göre bunlar sürpriz değildi. Daha, 17 Şubat'ta Pugh, bir gazeteciye şöyle demişti: *"Orada, kesinlikle etkisi az olsa bile, heyecan uyandırıcı, yukarıdan gelen bir şey var."*

28 Nisan'da Pugh, olayları bir kitap haline getirmek istediğini açıkladı. Pugh'u böyle bir rizikoya girmeye, şüphesiz olayların devamlılığı teşvik etmişti. Daha ilginçlerini de bekliyordu.

O da oldu. Ripperston çiftliğinde yaşayanlar, hayret verici bir olayı bildirdiler. Olay, Broad Haven olayı gibiydi.

Kara elbiseli gizemli bir adamın ziyareti. Sayfa 893'te.

Tıp çaresiz...

Toplu isteri bulaşıcı mı?

İlkel toplumlarda isteriklere tanrıların sevgili kulları gözüyle bakılırdı. Kitle isterisinden ise, çoğu kez tedavi amacıyla yararlanılırdı. Oysa, bugün çoğu doktor bu olayı kabul etmiyor. Fakat olaylar açıkça ortada, sanki kontrol etmeyi beceremediğimiz bir güç, garip etkiler yaratıyor.

KİTLE İSTERİSİNİN üç ayrılmaz parçası vardır. Kontrol kaybı, taklit ve bulaşıcılık. İnsan, zihni ya da fiziki bir kontrol kaybına uğrayabileceği gibi, her ikisi birden de söz konusu olabilir. Bu kontrol kaybı, aynı kitlesel isteriyi yaşayan kurbanlar arasında, aynı biçimde ortaya çıkma eğilimi gösterir. Sanki bir taklit eylemi söz konusudur. Belirtilerin kişiden kişiye yayılması ise, hâlâ açıklanamıyor.

Salgın birden ve genellikle beklenmedik bir zamanda patlak veriyor. Öyle hızla yayılıyor ki, durumu bir virüs aktarını şeklinde açıklamak güçleşiyor. Salgının nedeni ise esrarengizliğini koruyor. Ancak bu olayın tarihsel gelişimine göz atılırsa, çözümü için belki bazı ipuçları bulunabilir.

Batı Afrika'da, Benin'deki Quidah'ta bir Vudu dansı. Kitle isterisinin bu türünde katılanların belirli bir inancı var. Onlar, ilahi varlıkların bazı kişileri seçip transa soktuklarına inanıyorlar. Yine inançlarına göre, Tanrılar, bu geleneksel Vudu dansları sırasında kısa bir süreyle insan şekline giriyor (üstte).

İsterik sihirbazlar

İsterinin Batı'da yol açtığı korkuya, çoğu toplumda rastlanmadığını bilmek önemlidir. Hatta, kabile topluluklarında bugün bile kitle isterisinin saygınlığı vardır. İnsanbilimciler, kabile hayatını incelemeye başlar başlamaz ilginç bir keşifte bulundular: Kabilenin şamanı, büyücüsü ya da "doktoru", sadece bu nedenle, yani bir isterik olduğu için seçiliyordu.

Bu kişi, zaman zaman transa girerek gözle görülmeyen birtakım olayları görür, başkalarının duymadıklarını duyardı. Çoğu kez ilhamın ona ruhlar dünyasından geldiği varsayılırdı. Şaman'ın ölü atalarından mesajlar aktardığı söyleniyor. Böylece kabile halkı nerede av bulacaklarını, düşmandan nasıl kaçacaklarını, hasta bir savaşçıyı nasıl tedavi edeceklerini öğrenirdi.

Tedavi edici isteri

Kabilelerde, tedavi amacıyla hastaların isteriye teşvik edildikleri de sık sık görülürdü. Hasta kişiler, gerekiyorsa davulların, dansın ve ilaçların da yardımıyla, transa sokulurdu. Hasta ihtilaç geçirir, bambaşka bir sesle konuşur, sonra da komaya girerdi. Bazen tüm kabile hasta üyeye katılır, isterik bir şekilde onun yaptıklarını taklit ederdi. Kimi zaman da yine tüm kabile, kolektif bir zihni ya da fiziki hastalığın etkilerini üzerlerinden atmak için isterikleşirdi.

Çünkü kabile halkı, isterinin yol açtığı çırpınmaların ve yabancı dilde konuşma belirtisinin bir tür tedavi olduğuna inanırdı. Onlara göre, bu şekilde fiziksel ve duygusal kısıtlamalar atılır ve yeniden sağlığa kavuşulurdu.

Hipokrat reddediyor

İsterinin ruhsal güçlerle ilişkili olduğu inancı, çok ileri toplumlarda da devam etti. Peygamberlerin, Tanrı'nın kabileye söyleyeceklerini duyabilmek için transa girme yeteneklerini kullandıkları ileri sürülüyor. **Homer** ise "kâhin"in saygın bir kişi olduğunu söylüyor. Yine de kâhin, Tanrıların yaptıklarını layıkıyla izleyebilmek için epeyce güçlük çekerdi. Çünkü Tanrılar sürekli olarak birbirleriyle kapışır, sık sık kapris yapıp fikir değiştirirlerdi.

Ancak, M. Ö. 3. yüzyıldan kalma bir tıbbi yazılar antolojisi olan **Hippocratio** koleksiyonunda isteri, ilk kez Tanrıların bir armağanı olarak değil de, bir hastalık olarak teşhis ediliyor. **Hipokrat** taraftarları, ilahi kökenlerden geldiklerini iddia ederek isteri krizi geçirmeyi istismar eden insanları suçladılar. Onların "büyücü, sahte hekim ve şarlatan"dan başka bir şey olmadıklarını söylediler.

Oruç ve ilaçla

Bu değişikliğin nasıl meydana geldiği konusunda kesin bir bilgi yok. Ancak, akla yakın bir teori öne sürülebilir. Toplum uygarlaştıkça insanlar Tanrılarla da, Tanrıların dedikleriyle de daha az ilgilenmeye başladılar. Gerçi kurbanlar sunuluyor ve âdetler yerine getiriliyordu ama, Tanrıların ve onların aracısı olan isteriklerin dediklerine duyulan ilgi azalmıştı.

İlahi ilhamlar alan isterikler hâlâ vardı. Ancak faaliyetleri son derece resmileşmişti. Örneğin, gaipten haber veren kâhinlerin kehanetleri, oruçlar ve halüsinasyona yol açan ilaçlarla körükleniyordu. Bu kâhinlerin kendileri de rahip ve rahibeler tarafından sıkı bir kontrol altında tutuluyordu. Halk arasında kişiliğin kendiliğinden çözülmesi olayı, saygınlığını yitirmişti.

Filipinler'deki kırbaçlanma meraklılarının garip Hayırlı Cuma alayında, yüzlerce maskeli adam, kan çıkana kadar kendilerini kırbaçlatıyor. Bu tür kendini kırbaçlatma olaylarına, ortaçağın sonlarında Avrupa'da da sık sık rastlanıyor (üstte).

Malezya'nın başkenti Kuala Lumpur'da, bir Hindu töreni olarak bilinen Thaipusam sırasında görülen dinsel coşku (altta).

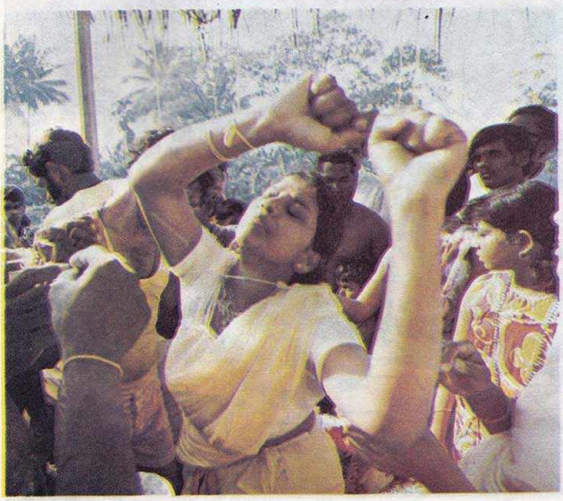

İçine şeytan girmek

Yüzyıllar boyunca kitle isterisi, insanların içine şeytan girmesinin belirtisi olarak kabul edildi. Ortaçağın sonlarında Avrupa'daki en ünlü salgın "Aziz Vitus dansı" adı verilen bir dans çılgınlığıydı. Çırpınmalar şeklinde ortaya çıkan bu sinirsel hastalık, savaş ya da kıtlık etkisinde kalmış alanlarda zaman zaman patlak veriyordu.

Daha sonra Fransa'daki Loudun manastırı gibi dinsel kurumlarda da kitlesel isteri salgınlarına rastlandığı bildirildi. XIV. Louis' in araştırmacıları, 1630'lu yıllarda burada ilginç bir olayı da izlediler. Başrahibe ve rahibeleri, ihtilaçlar içinde kıvranıyor ve ağza alınmaz laflar haykırıyorlardı.

Yara almıyorlar

Ancak, bu güçlerin işe yaradığı bazen ister istemez kabulleniliyor. Loudun olayından 100 yıl sonra, Paris yakınlarındaki St. Medard'daki sürüp giden salgın olayı sırasında, bu düşünceler biraz değişti. Artık şeytan konusundaki saf inanç oldukça sarsılmıştı. "İhtilaç geçirenler" adı verilen kurbanların yalnız acıya değil, yaralara karşı da olağanüstü bir bağışıklık kazandıkları görülüyordu.

Ağır sopalarla dövülseler de, ucu sivri çubuklarla dürtülseler de, ateşin üstüne asılsalar da, yara almıyorlardı. Şüphecilerin en önünde olan İngiliz düşünür **David Hume** bile, bu mucizevi güçlerin kanıtlarını kabul etmek zorunda kalmıştı. Hume, kendisinin bunu kabul edemeyeceğini ama, bu durumun, kendilerine hiçbir kuşku yöneltilemeyecek yargıçlarca belirtildiğini söylüyordu. Onun

ifadesiyle, *"Bu bilgi çağında, itibar sahibi ve seçkin tanıklar da durumu doğruluyor"* du.

Şeytan kovma

Bazı kilise üyeleri, isterikler konusunda farklı görüşler önü sürmeye başladılar. Gözlenen ihtilaçlarla kişilik çözülmesinin, ille de şeytani olması gerekmediğini söylüyorlardı. Hatta, tam tersine, bunlar belki de şeytanla cinlerini söküp atma mücadelesinin bir işaretiydi.

İsviçreli bir rahip olan **Johan Gassner**'in ayinlerini büyük kalabalıklar izliyordu. Bu ayinler aslında, isteriyle tedavi seanslarıydı. Şeytanı defetmek için yapılan kitlesel törenlere yüzlerce kişi katılıyordu. İlk Hıristiyan gruplarının da aynı yöntemi benimsedikleri belirtiliyor.

Bir enerji mi?

Manyetizmanın babası **Franz Anton Mesmer**, bu gibi olaylara katılanları etkisi altına alan gücü bilimsel olarak yorumlamaya çalıştı. Mesmer, buna "Hayvani manyetizma" diyordu. Yani bu, biyolojik enerjiye dönüşebilen bir manyetizma biçimiydi. Yaygın inanışın aksine, Mesmer hastalarda isteri yaratmakla işe girişti. Nöbete tutuldular, kişilikleri çözüldü, sonunda da komaya girdiler. **Marie Antoinette**'in isteği üzerine Louis, bu seanslara araştırmacılarını gönderdi. Olaya düşmanca yaklaşan bu araştırmacılar, Mesmer'in hayvani manyetizma teorisini reddettiler. Ancak hastaların çoğunun tedaviden sonra daha iyi göründüğünü onlar da kabul etmek zorunda kaldılar.

1730'larda Paris yakınlarındaki St. Medard' ta olağanüstü bir kitlesel isteri salgını patlak verdi. Convulsionnaires adı verilen kurbanlar, acıya ve yaralara karşı tam bir bağışıklık kazanmış gibiydiler. Bu çağdaş gravürde (en altta), kurbanların meraklı izleyiciler tarafından tekmelenip dövüldükleri görülüyor. Yine de acı duyma belirtisi göstermiyorlardı. Şüpheci düşünür David Hume bile, bu kurbanların hayret verici güçlerine ilişkin kanıtlardan etkilenmişti (altta).

Bir belkemiği rahatsızlığı mı?

Artık doktorlar da bu olayın mantıki bir açıklamasını bulmak için araştırmalara girişmişlerdi. Nöbete tutulup deli gibi konuşması sağlanan insanların bu tecrübeden yarar gördüklerini kabul edemiyorlardı. Kitlesel isteri, bir sinir hastalığı olarak görülmeye başlandı.

Bu hastalık bir "belkemiği rahatsızlığı" olarak tanımlanıyordu. Ya da, dinsel bir çılgınlık tezahürü olduğu söyleniyordu. Dini inançları kuvvetlendiren toplantıların tanımlamalarına bakılırsa, katılanlar çoğu kez isterikleşiyorlardı. Hâlâ da öyledir.

Narkoz yerine

Tıp adamları, Mesmer'in yöntemlerinin yol açtığı isterik durumda, insanların acı duygusunu kaybettikleri olgusunu da reddediyorlardı. Bazen, manyetize edilmiş hastalar üzerinde acısız cerrahi uygulama gösterileri yapılıyordu.

Aslında, doktorlar bundan yararlanmaya razı olsalar, bu deney uyuşturucu ilaçların bilinmediği o çağda, paha biçilmez bir lütuf olabilirdi. Ne var ki, dinsel inançlarına sadık cerrahlar, hastaların aslında acı duymuyormuş gibi davrandıklarını iddia ediyorlardı.

Davranış bozukluğu mu?

20. yüzyılın başlarında, isterinin bazı değerli özellikleri olduğu gerçeği unutulup gitmişti. Bireylerdeki bu durum, bozuk bir davranış olarak nitelendiriliyordu. Grup isterisine ise, insanların kendi isteklerine düşkünlük belirtisi gözüyle bakılıyordu. Aşırı heyecana kapı-

lan dini mezhep üyeleri için de aynı yorum getiriliyordu.

Hatta psikiyatristler, klinik isteri durumu diye bir olayın olup olmadığı konusunda kuşkularını dile getirmeye başladılar. Belki de isterik davranış gibi görünen olaylar, aslında fiziki bozukluklardı. Örneğin sara, şizofreni gibi psikozlar, ya da sadece rol yapma gibi...

Bilinmeyen hastalık

1955 yılında Londra'daki Royal Free Hospital'da ortaya çıkan salgın, buna bir örnek oluşturuyor. Hastanede çalışanlardan yaklaşık 300 kişi, esrarlı bir hastalığa tutuldu. Belirtiler, kitlesel isterinin klasik modelini izliyordu. His kaybı, kas kasılmaları ya da titremeleri, çeşitli ağrılar, baş dönmesi, nefes darlığı ve benzeri.

Önceleri kurbanların çabucak iyileşmesi sevinçle karşılandı. Ama sonra duyulan tedirginlik, bunu gölgeledi. Çünkü bu salgın için hiçbir fizik neden olmadığı ortaya çıkmıştı. O halde, olayın isteriden kaynaklandığını kabul etmek gerekiyordu.

Hatalı yaklaşımlar

İsteri salgınlarının yaygınlığı konusunda açık kanıtlar yok. Çünkü isteri, kolay kolay tanımlanan bir hastalık değil. Çoğu kez de, bir virüs bulunmasa bile, virüs gibi bir nedene bağlanıyor. Bu olayların meydana çıktığı okulların, hastanelerin ya da fabrikaların yöneticileri ise, olayı örtbas etmeyi tercih ediyorlar. Oysa tıp dergileri bile, kitle isterisinin artık eskisinden daha yaygın olduğunu kabul etmek zorunda kaldılar.

Önemsenmiyor

Yine de kitlesel isteri esrarengiz bir hastalık olma özelliğini koruyor. Salgınlar ise, olay hakkında daha fazla bilgi edinmek için değil de, tüm diğer ihtimalleri bertaraf etme amacıyla araştırılıyor. Ancak bakteriyolojik testlerle diğer testlerin sonucunda bir şey elde edilemezse, isteri bir ihtimal olarak ortaya atılıyor. O zaman da, kural olarak, kayıtsızca omuz silkiliyor. Böylelikle, daha fazla araştırmaya gerek olmadığı ima edilmek isteniyor.

Yararlanılabilir

Oysa daha fazla araştırma gerekiyor. Çünkü isterinin tarihteki örnekleri iki özelliği işaret ediyor: Bunlar hem son derece önemli, hem de potansiyel bir yarar taşıyorlar. Öncelikle, isterikler, normal olarak yanık ya da çürüklerden büyük acı duymaları gereken durumlarda, ne acı hissediyorlar, ne de yaralanıyorlar. Bu gizemli özelliğin geliştirilmesi halinde ne kadar yararlı olacağını kavramak için fazla hayale gerek yok.

İncelenmesi zorunlu

Öteki özellik ise, isterinin bir grup insan arasında aktarılma sürecinden doğuyor. Çağdaş bilgilerin sınırları içerisinde olayın psişik bulaşma yoluyla yürüdüğü de söylenebilir. Çünkü şu anda daha iyi bir tanım getiremiyoruz. Akademik bilim çevreleri, psişik bulaşma kavramını reddediyor. Ama diğer taraftan maddeci bilimin temelleri de yer değiştiriyor.

Tıp araştırmacıları, bir zamanlar göz ardı ettikleri etkenleri şimdi göz önüne almaya hazırlar. Bu aktarma hangi biçime girerse girsin, her şekilde mutlaka araştırılmalı. Olayı daha iyi anlamak, büyük bir önem taşıyabilir. Çünkü bu gelişme, yalnızca isterinin incelenmesi değil, genelde tüm fiziki ve duygusal salgınların incelenmesi anlamına gelecektir.

Yüzyılın başlarında Sibirya'daki Irkutsk'da görülen "zıplayanlar mezhebi"ne ilişkin bu fotoğraf Petit Journal'da yayımlandı (üstte).

Toplu isteri ile DDA arasında ilişki olup olmadığı araştırılıyor. Sayfa 884'te.

Anadolu, ley hatları ile dolu

Eğer Ley hatları gerçekse bunların bütün dünyada bulunması gerekiyor. Halûk Egemen Sarıkaya, Anadolu'daki birçok eski yerleşim merkezinin ley hatları ile hem birbirine hem de diğer ülkelerdeki ley hatlarına bağlı olduğu konusunu işliyor.

LEY HATLARI, kutsal yerleşim yerleri ve mabetler arasında çizilen çizgilerdir. Bunlar bazen gizemli geometrik şekiller ve desenler oluştururlar. Ley hatları, tarihsel olayların tarihleri arasındaki çakışmalarda da belirir.

Öte yandan, Ley hatları, Batı Roma İmparatorluğu'nun başkenti Roma'nın 7 tepe üzerinde kurulması gibi, Doğu Roma İmparatorluğu'nun başkenti İstanbul'un da 7 tepe üzerinde kurulmasına benzer şekillerde de ortaya çıkabilir. Şu bir gerçek ki, Ley hatları, bilinmeyen üstün güçler tarafından bir düzen dahilinde oluşturulmuşlardır.

Kutsal yerlerde

DARKMALT

Kutsal yerleşim yerleri ve tapınaklar, yeryüzünün öylesine noktalarına yerleştirilmişlerdir ki, buralar doğal enerji toplanma yerleridir. Binyıllardır bu mabetler hep aynı noktalar üzerine yeniden inşa edilmişlerdir. Binyıllar önce, bilinmeyen yüksek varlıklar tarafından bu enerji konsantrasyon noktaları saptanmış ve ilk mabetler böylece o yerler üzerlerinde ortaya çıkmışlardır.

İnisiyasyon merkezleri (ruhsal eğitim ve öğretimin yapıldığı yerler), kiliseler ve camiler birbiri ardına bu gizemli yerler üzerine inşa edilmişlerdir.

Ruhsal âlemle ilişki

Bu enerji toplanma noktaları aynı zamanda, çeşitli ruhsal âlemler ile de irtibatlıdırlar. Dolayısıyla, o nokta üzerindeki mabet içinde yapılan mistik veya dinsel tören ve ibadetler, oralar ile irtibatlı olan ilahi âlemlere aynı anda aktarılmakta ve Yukarı ile doğal bir irtibat kurulmuş olmaktadır. Çeşitli dinlerin büyükleri tarafından, dinsel tapınakların, eski mabetlerin kalıntıları üzerinde kurulmaları şeklindeki talimatlarının gizemli nedenlerinden biri de budur.

Enerji yayan taşlar

Kentler de, üstte anlatıldığı gibi, gene bilinmeyen ve fakat gelecekte bilinecek olan ilahi güçler tarafından yerleri özellikle saptanarak kurulmuşlardır. Öyle ki, **Tyanalı Apollonius** gibi bazı gizemli kişilere, Himalaya Dağları'nın altlarında kurulmuş olan gizemli Agarta ülkesinden (Bkz. sayfa 470) verilen bazı enerji aktarıcısı mistik taşları Anadolu ve Avrupa'nın bazı belirli yerlerine gömmesi istenmiş, buraların gelecekte kentler olacağı söylenmişti. Bu enerji yayıcı taşlar arasında muhakkak ki, enerjetik bir bağlantı vardır. Aynı zamanda mabetlerin üzerlerine inşa edildiği enerji toplanma yerleri arasında da böylesine enerjetik bağlantılar vardır. İşte bunlar, gizemli Ley hatlarını oluştururlar.

Ankara'nın yeri

Başkent Ankara'nın kökeni bir muammadır. Bu yerleşme merkezinin kurucularıyla ilgili olarak, birçok farklı yaklaşımlar ileri sürülmektedir. Örneğin, bazıları Ankara'yı kuran-

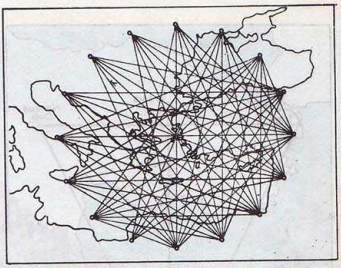

1311 yılında Petrus Vesconte'nin hazırladığı harita üzerinde, halen çağımızda gizemini koruyan bazı bölgeler ve noktalar işaretlenmişti (sağda).

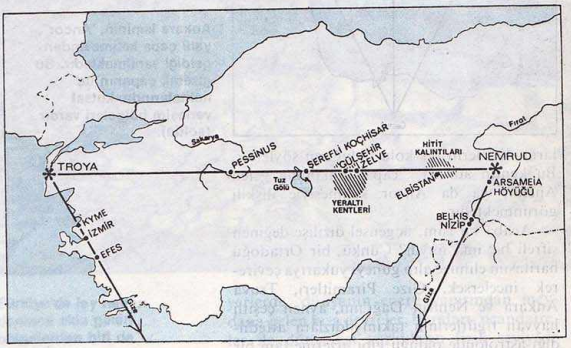

Troya ve Nemrut Dağı arasındaki Ley hattı üzerinde, birçok gizemli yerleşim bölgeleri mevcuttur. Bu iki uç noktadan ise Gize Piramitleri'ne üçgen Ley hattı inmektedir (üstte).

Petrus Vesconte'nin haritasındaki noktalar üzerinden, iç içe iki çember geçmektedir. Bu çemberlerin üzerlerinde, birçok gizemli mabetler ve yerleşim bölgeleri mevcuttur (sağda).

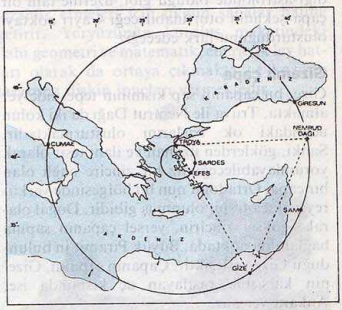

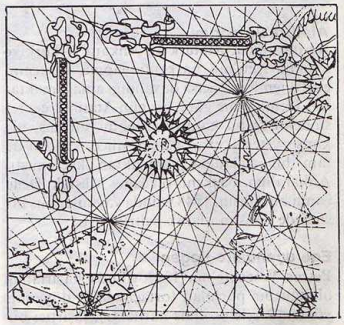

Piri Reis'in, 1528'de hazırladığı ikinci haritasından da, geriye sadece, Orta ve Kuzey Amerika ile Grönland'ı gösteren bir parça kalmıştır (sağda).

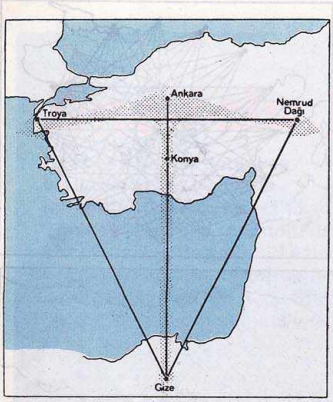

Ankara isminin, 'Ancor", yani çapa kelimesinden geldiği sanılmaktadır. Bu gizemli çapanın uç noktalarında, kutsal yerleşim bölgeleri vardır (solda).

ların, Keltlerin bir kolu olduğunu söylerler. Bu kentin adı da, "çapa" anlamına gelen Anchor ya da Ancor kelimesiyle ilişkili görünmektedir.

Acaba bu isim, üçgensel dizilişe değinen şifreli bir ima mıydı? Çünkü, bir Ortadoğu haritasını elimize alıp güneyi yukarıya çevirerek incelersek, Gize Piramitleri, Truva Ankara ve Nemrut Dağı'nın, aynen çeşitli hayvan figürlerinin takımyıldızlara atfedildiği astrolojide olduğu gibi, üzerine tam bir çapa şeklinin oturtulabileceği 4 ayrı noktayı oluşturduğunu fark edeceğiz.

Gizemli çapa

Gize, bu çapanın sap kısmının tepesinde yer almakta, Truva ile Nemrut Dağı da iki kolun ucundaki ok başlarını oluşturmaktadır. Sanki, göklerden uzanan ve ilahi tesir olarak yorumlayabileceğimiz bir zincire bağlı olan bir çapa, Ortadoğu'nun bu bölgesinde yerküreye sıkıca tespit olunmuş gibidir. Doğal olarak, göksel zincirin, yersel çapanın sapına bağlandığı noktada, Büyük Piramit'in bulunduğu Gize yerleşiktir. Çapanın sapının, Gize'nin karşısına rastlayan uç kısmında ise, Ankara yer alır.

Atatürk'ün sorusu

Bu durumda, **Atatürk**'ün Ankara'yı Türkiye Cumhuriyeti'nin başkenti yapma kararının çok önemli bir esasa dayandığı anlaşılmaktadır. Denildiğine göre, bir gün Atatürk, çevresindekilere bu kararın sebebini sormuş, hiç kimse yeterli cevap veremeyince, kendisi de tam bir açıklama yapmaktan kaçınmıştı. Ankara'nın başkent olacağı, **Müştak Dede** isimli bir şahsın, 1848 yılında yayımlanmış bir şiirinde de isim olarak belirtilmişti.

Ege uçandaire üçgeni

Petrus Vesconte'nin 1311 yılında hazırlamış olduğu bir portulan (ortaçağda, o dönemin yöntemleriyle çizilmiş haritalar), şaşırtıcı bir

1528 tarihli portulanın ızgara - çizgileri'nin kesişme noktalarından üçü, dünyanın en muammalı yerlerinin üzerinde bulunmaktadır (altta).

belge olarak ortaya çıkmaktadır. Bu haritada, rüzgârgülleri ile kerte hatlarının (kesişim noktaları) belirlediği, eşmerkezli iki dairenin ortak merkezi, tam tamına Ege Uçandaire Üçgeni'nin üzerinde yer almaktadır. Ege Denizi'yle ilgili olarak yakın zamanlarda ortaya konan bulgular ile, bir 14. yüzyıl haritası arasındaki bu ilginç bağıntı, gerçekten de hayret vericidir. Bu bağıntı, yerel düz çizgiler, yani Ley hatları ile uçandaire faaliyetleri arasındaki bir ilişkinin mevcudiyetine işaret eden sağlam bir kanıt oluşturmaktadır.

Ley hattı çemberi

Petrus Vesconte'nin haritasından esinlenerek, oradaki kerte hatları ile odak noktaları ağının oluşturduğu desene bakalım, Karaburun'un tam kuzeyinde merkezi bir nokta tespit edelim. Bunun çemberleri üzerinde, özellikle gizemli Agarta ülkesi ile birinci dereceden ilişkisi olan yerleri kapsayan birçok kadim merkezin bulunduğu, eşmerkezli iki daire ortaya çıkacaktır.

İç dairenin çemberinin İyonya kıyılarını kestiği yerlerde, kuzeyde Truva ve güneyde de Efes'in yer aldığı görülmektedir. Üstelik, Sardes gibi daha başka önemli kadim (eski) merkezler de, ya çemberin üzerinde ya da çemberin çok yakınında bulunmaktadır.

Dış daire

Öte yandan, dış dairenin tüm Doğu Akdeniz bölgesini kaplayan çemberi, güneyde Gize'den, doğuda Nemrut Dağı'ndan ve batıda da İtalya'daki Cumae'den geçiyor. Palladium'u (Tanrıça Athene'nin enerji yayan gizemli heykeli) Truva'dan İtalya'ya götürmüş olan Aeneas, yeraltı dünyasına, Cumae denilen yerden inmişti. Burada, gerçekten de, Cumae Kâhinesi'nin yaşadığı söylenen bir mağarada son bulan, 1 km uzunluğundaki bir tünel vardır.

Bu ikinci daire, ayrıca, Suriye'de Şam kentinden ve Türkiye'nin Karadeniz kıyısında da Giresun üzerinden geçer. Şam ya da eski adıyla Dımışk, çok ilginç bir yerdir. **Hz. Muhammed**'in hadislerine göre, **Hz. İsa** tekrar, Şam'ın doğusundaki Ak Minare yakınlarına inecektir. Öte yandan Şam, bir zamanlar Sufi İnisiyasyon Merkezi idi.

Anadolu ikizkenar üçgeni

Albay **A. T. Powell**'a göre, *"Eşmerkezli iki dairenin üzerinde dörtten fazla merkezin yer alması, matematiksel olarak tesadüf ihtimalini öylesine azaltır ki, bu durumda sadece kasti bir düzenlemenin mütalaa edilmesi gerekir."* Söz konusu kadim merkezlerden üçü, ayrıca, tam bir üçgensel diziliş halinde, ikinci bir geometrik ilişki içerisinde de yer alırlar: Bu, tepesinde Gize bulunan, tabanıyla da Truva ile Nemrut Dağı'nı birleştiren bir ikizkenar üçgendir. İngiltere'de de, birçok önemli yeri irtibatlandıran bir büyük ikizkenar üçgen mevcuttur.

Anadolu ikizkenar üçgeninde Gize, üçge-

nin tepe noktasında yer almak ve dolayısıyla da, Truva ile Nemrut Dağı'ndan eşit uzaklıkta bulunmak suretiyle, gene merkezi bir konum göstermektedir. Üçgenin tepe açısı, aynı zamanda, Nil Deltası'na tekabül etmektedir.

Ana ley hatları

Bu üçgenin tabanı ile kenarlarını, katettikleri uzun mesafeler boyunca birçok kadim merkez ve yapı üzerinden geçtikleri için ana ley hatları olarak kabul edebiliriz:

a-) **Truva - Nemrut hattı:** Truva - Pessinus - Şereflikoçhisar (burada, 13. yüzyıldan kalma bir cami vardır) - Gülşehir ve Zelve (Kapadokya'daki yeraltı kentleri şebekesinin kuzey kısmında yer alırlar) - Elbistan'ın kuzeyi (birçok Hitit kalıntılarının bulunduğu yerdir) - Nemrut Dağı.

b-) **Truva-Gize hattı:** Truva Kyme (Amazonların kurduğu söylenen bir kadim merkez) - İzmir - Efes - Gize. DARKMALT

c-) **Nemrut Dağı - Gize hattı:** Nemrut Dağı - Arsameia Höyüğü (ya da Karakuş Tepesi) - Belkıs (Roma kalıntıları ile mağaraların bulunduğu bir höyük) - Nizip (burada, Suriye'deki Halef kültürüyle ilişkili buluntuların ortaya çıkarıldığı Şehzade Höyüğü yer alır) - Gize Piramitleri.

Mevlana'nın Konya'yı seçmesi

Bu üçgendeki dik bölücü çizgi, önce Konya üzerinden geçerek, tabanın ötesine doğru uzatıldığında da Ankara üzerinden geçmekte ve muhtemelen bir başka ley hattı daha oluşturmaktadır. Anadolu'ya Horasan'dan gelmiş olan **Hz. Mevlana**'nın, ilahi öğretilerini tesis edeceği yer olarak Konya'yı seçmiş olması, muhakkak ki, belirli bir bilgiye dayanıyordu. Acaba, Konya, İlahi Güçler ile irtibat kurulan bir özel bölge miydi?.. Ayrıca burada, gizemli bir Eflatun Mabedi de çok eski zamanlardan beri mevcuttu...

Piri Reis haritasında

Ünlü Türk denizcisi **Piri Reis**'in gizemli haritası (Bkz. sayfa 176), 1513'te hazırlanmıştı. Bundan 15 yıl sonra ikinci haritasını çizmişti. Bu haritadan zamanımıza sadece Orta ve Kuzey Amerika ile Grönland'ı gösteren bir parça kalmıştır. Bu haritanın ızgara - çizgilerinin kesişme noktalarından üçü, ki bunların iki tanesi rüzgârgülüyle belirlenmiştir, son on yılda hem uçandaireleri, hem de dünya gizemlerini araştıran kişilerin ilgisini çekti. Sonuçta bunlar, dünyanın en muammalı yerleri olagelen bölgeleri arasında sayıldılar. Bu yerlerden biri, dünyaca ünlü Bermuda Üçgeni'dir. Diğeri ise Karayip Denizi ve sonuncusu da Amerika ile Kanada'nın Büyük Göller yöresidir.

İpuçları veriyor

Ley hatlarının geçtiği, manyetik düzensizliklerin görüldüğü ve fay kırıklarının uzandığı yerlerde, dünyanın enerji yapısından meydana gelen kısa devreler, buraları, uçandaireler ile dünyadışı varlıkların fizik seviyede tezahür etmeleri için uygun sahalar haline getirir. Yeryüzünün kuruluş maketindeki ilahi geometri ve matematik, enerjetik ley hatları olarak da ortaya çıkmakta ve kozmik tasarıma ilişkin ipuçları vermektedir.

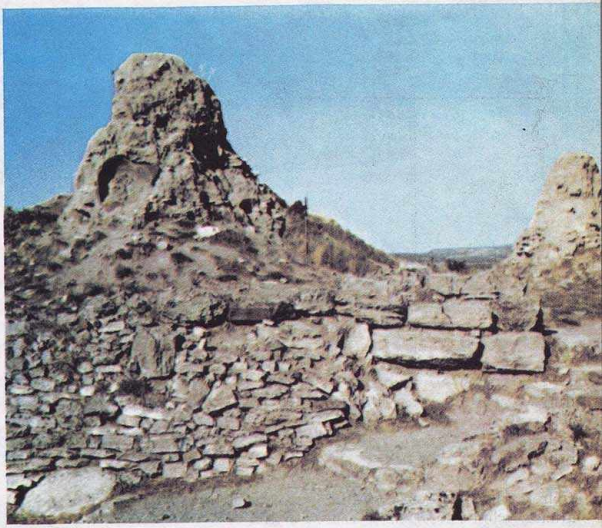

Türkiye'de ley hatları denince akla gelen bölgelerden biri de Çanakkale'dir. Truva'nın II. dönem kalıntılarından bir görüntü (üstte).

Yine Çanakkale'de Truva kalıntılarından bir görüntü. Burada ley hatları inceleniyor (sağda).

Eski uygarlıklar biliyorlardı

Her şeyi yeniden mi keşfediyoruz?

Bilim tarihine göre, pil ilk kez Alessandro Volta tarafından keşfedildi. İlk uçağı ise Wright Kardeşler geliştirdi. Fakat çağdaş araştırmalar antik çağ insanlarının sanıldığından daha ileri bir düzeyde, bu tür bilgilere sahip olduklarını ve bunları uyguladıklarını ortaya koyuyor.

MISIR'IN BAŞKENTİ Kahire'deki bir müzede, ahşaptan küçük bir cisim sergileniyor. Bu cisim, görenleri hiç kuşkuya düşürmeyecek derecede belirgin bir biçime sahip. Çünkü bugünkü uçaklarda olduğu gibi, kanatları, gövdesi ve arka kuyruğu var. Gövdesi yaklaşık 15 cm, kanatları ise 18 cm uzunluğunda. Cismi inceleyenler, bu cismin el oyması olduğunu ve çınar ağacından yapıldığını belirtiyorlar.

Bu tür bir cisme, bir bilim müzesinde rastlansaydı, bu hiç de şaşırtıcı olmayacaktı. Fakat uzmanlara göre yaklaşık 2200 yıllık bu küçük uçak modelinin Kahire Müzesi'nin antik eserler bölümünde sergilenmesi oldukça ilginç. Üstelik çağdaş teknoloji ile ilgili düşüncelere de açıkça meydan okuyor.

Eski uygarlıkların teknolojileriyle ilgili en çarpıcı bulgulardan birinin Bağdat'ta bulunan piller olduğu söyleniyor. M.Ö. 250 yıllarında, Partların Irak'ta egemen oldukları bir dönemde yapıldıkları sanılıyor. Alman Mısırbilimci Arne Eggebricht bu konudaki araştırmalarıyla bu cisimlerin ayrıca galvanize edilmiş olduklarını da açıkladı (altta).

DARKMALT

Önceleri anlaşılamadı

Cisim 1898 yılında, yani **Wright Kardeşler**'in ilk başarılı uçuşlarından beş yıl önce, Mısır'ın Sakkara kentindeki bir mezarda bulunduğu zaman, hiç kimse bu garip şekilli cisme bir anlam verememişti. Uzun yıllar bir kutuda saklandı. 1969'da Dr. **Halil Messiha,** araştırmaları sırasında onu tekrar buldu. Modern bir uçağa çok benzemesinden ötürü olağanüstü bir ilgi uyandırdı.

Saatte 95 km hız

Arkeologlardan ve uzman havacılardan oluşan bir ekip, oldukça yoğun araştırmalar yaptılar. Daha sonra cismin, tüm aerodinamik yasaları göz önüne alınarak yapıldığı açıklandı. Araştırmacılar cismi, uçak yerine bir planör olarak nitelendirmenin daha uygun olacağını belirtiyorlar. Hatta birtakım sayısal tahminlerde bile bulunabiliyorlar. Sözgelimi bu model planörün, saatte en az 95 km uçabileceği ve ağır yükler taşıyabilecek şekilde tasarımlandığı belirtiliyor.

Benzer örnekleri var

Her ne kadar bazı araştırmacılar bu yaklaşımlara karşı çıkıyorlarsa da, dünyanın başka yerlerinde de bu tür şaşırtıcı cisimler bulunuyor (Bkz. sayfa 622). Örneğin Kolombiya'da, Venezuela'da, Peru'da ve Kosta Riko'daki kazılarda bulunan eşyalardan bazıları çok ilginç.

Amerika'daki Bilinmeyeni Araştırma Derneği'nin başkanı olan **Ivan Sanderson**'un Kolombiya'da bulduğu bir grup cisim de bu türden. İlk bakışta, bunların boyna asılan süs eşyaları olduğu düşünülüyor. Çünkü boyutları çok küçük ve çoğu altından yapılmış. Fakat bazı araştırmacılar, daha çarpıcı yaklaşımlar öne sürüyorlar. Özellikle cisimlerden biri tartışmalara neden oluyor. Bu, yanlarında kanada benzeyen çıkıntıları olan ilginç bir cisim. Kolombiyalı arkeologlar bunu "zoomorfik" (hayvan biçiminde) bir süs eşyasına benzetiyorlar.

Jet uçaklarına benzetiliyor

Daha başka araştırmacılar da bu açıklamayı pek benimsemiyorlar. Onlara göre bu küçük cisim, herhangi bir hayvandan ya da kuştan çok, bugünkü delta kanatlı jet uçaklarına benziyor. Belirtildiğine göre bu cisimler, M.S. 500 ile 800 yılları arasında var olan İnka öncesi Sinu uygarlığına aitti. Delta kanatlı jet uçakları ya da sesten hızlı uçabilen uçakların ancak II. Dünya Savaşı'ndan sonra yapılmaya başlandığını da unutmamak gerekir.

2000 yıllık piller

1938'de Alman arkeolog **Wilhelm König,** Bağdat yakınlarında, Babillilere ait olduğu sanılan değişik biçimli toprak vazolar ve bakır silindirler buldu. Bunların içinde demir çubuklar vardı. König, bulduklarının bir tür elektrik pili olduğunu düşünüyordu, ama bu imkânsızdı. Çünkü 2000 yıl önce Babilliler pil mi kullanıyorlardı?

Araştırmalar genişletilince aynı bölgede elektronik yoldan kaplama yapılmış, galvanize edilmiş başka cisimler de bulundu. Çağdaş teknoloji ise bu teknikleri 19. yüzyılın başlarında kullanmaya başladı. Demek ki, yüzlerce yıl önceki eski uygarlıkların kullandığı bir tekniği, çağdaş insan yeniden keşfetmişti.

Eski Mısır'da elektrik

Profösor **Denis Saurat, Atlantis ve Devler** adlı kitabında, eski Mısırlıların elektrikli araçlar kullandıklarını belirtiyor. Bu görüşüne örnek olarak da eski Mısırlılar arasında, Tanrıça **İsis**'in heykellerinin gözlerinden ışıklar saçıldığına ilişkin yaygın inançların varoluşunu gösteriyor. Profesör Saurat'a göre bunu, elektriği ya da bilinmeyen bir enerji türünü

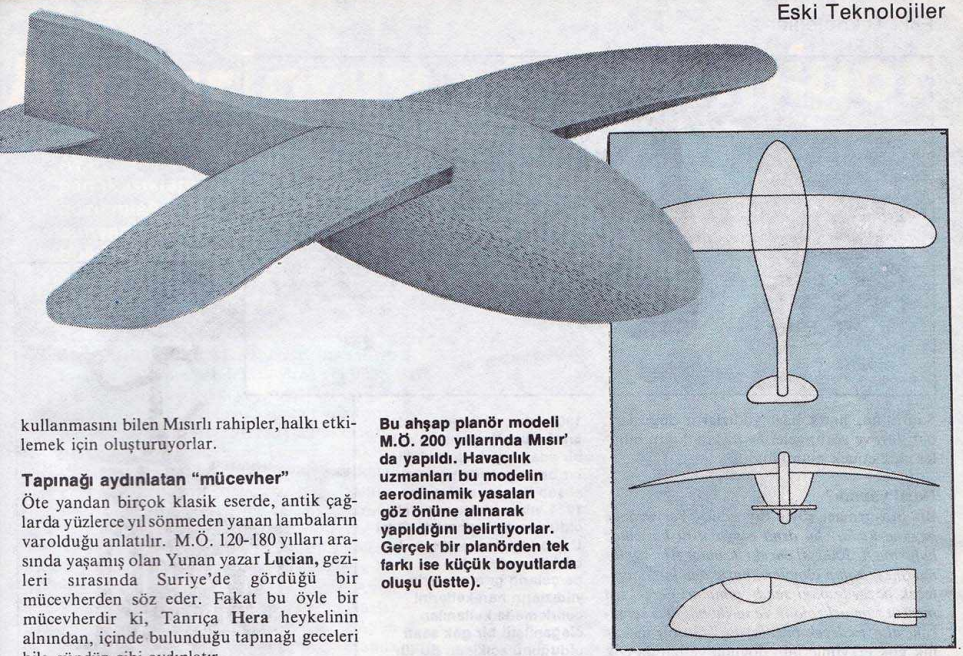

Bu ahşap planör modeli M.Ö. 200 yıllarında Mısır' da yapıldı. Havacılık uzmanları bu modelin aerodinamik yasaları göz önüne alınarak yapıldığını belirtiyorlar. Gerçek bir planörden tek farkı ise küçük boyutlarda oluşu (üstte).

kullanmasını bilen Mısırlı rahipler, halkı etkilemek için oluşturuyorlar.

Tapınağı aydınlatan "mücevher"

Öte yandan birçok klasik eserde, antik çağlarda yüzlerce yıl sönmeden yanan lambaların varolduğu anlatılır. M.Ö. 120-180 yılları arasında yaşamış olan Yunan yazar **Lucian,** gezileri sırasında Suriye'de gördüğü bir mücevherden söz eder. Fakat bu öyle bir mücevherdir ki, Tanrıça **Hera** heykelinin alnından, içinde bulunduğu tapınağı geceleri bile gündüz gibi aydınlatır.

Esrarengiz lambalar

M.S. 2. yüzyılda düşünür **Pusanias,** Minerva Tapınağı'nda tüm bir yıl boyunca hiç sönmeden yanan altın bir lambanın varlığından söz eder. **St. Augistin**'e göre de Mısır'da bir İsis Tapınağı'nda harika bir lamba vardır. Ona göre ne su, ne de rüzgâr bu lambayı asla söndüremezmiş.

500 yıl hiç sönmemiş

6. yüzyılda ise Bizans İmparatoru **Jüstinyen**'in egemenliği sırasında Antakya'da hiç sönmeyen bir lamba daha bulundu. Üstelik üzerindeki bir yazıda, lambanın 500 yıldır hiç sönmeden yanmakta olduğu yazılıydı. Bugün bu lambaların örnekleri olmadığı gibi, ne tür bir enerji ile çalıştıkları ve nasıl yapıldıkları ise hâlâ gizemini sürdürüyor.

Batık gemiden çıkarılanlar

1900 yılında sünger avcıları, Yunanistan'ın Antikythera Adası yakınlarında bir batık gemi buldular. Gemi, aşağı yukarı 2000 yıllık idi. Sonradan yapılan araştırmalarda, Roma' ya giderken M.Ö. 65 yıllarında batan gemide tarihi değeri çok yüksek bronz ve mermer heykeller ile irili ufaklı çok sayıda eşyalar vardı. Bunlardan özellikle birisi çok ilginçti. Uzunca bir zaman neye ait olduğu anlaşılamadı. Fakat bir zaman sonra çok sayıda ahşap ve bronz parçalar bir araya getirilince bazı tahminler öne sürülmeye başlandı.

Güney Amerika'da bulunan ve M.S. 500-800 yıllarına ait olduğu belirtilen saf altından süs eşyaları. Solda görülen cismin, bugünkü delta kanatlı jet uçaklarının minyatür bir modeli olduğu öne sürülüyor (altta).

2000 yıllık gök saati

Anlaşıldığı kadarıyla, üzerinde düğmeleri olan karmaşık yapılı bir cihazdı. Ayrıca birbirine bağlı dişli sistemleri ve kadranları da vardı. Araştırmalar 50 yıl kadar sürdü. 1954' te Cambridge Üniversitesi'nden bir bilim adamı, bu cihazın olağanüstü bir hesap makinesi olduğunu açıkladı. Fakat bu, bilinen hesap makinelerinden değildi. Daha çok yıldızların ve gezegenlerin gökteki konumları ile ilgili şaşmaz bilgiler veren bir tür gök saati idi.

Üzerinde 20'den fazla dişli çark, rakamların yazılı olduğu kadranlar ve çeşitli uzunluklarda kollar vardı. Tüm bunlar sayesinde Güneş, Ay, Merkür, Venüs, Mars, Jüpiter ve

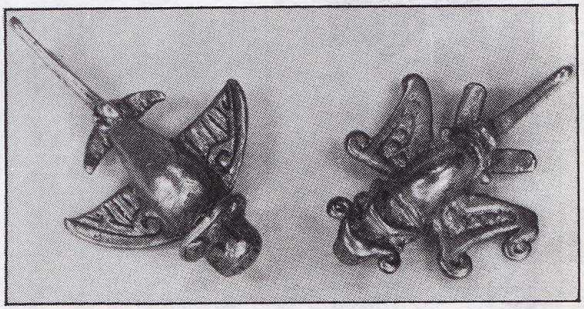

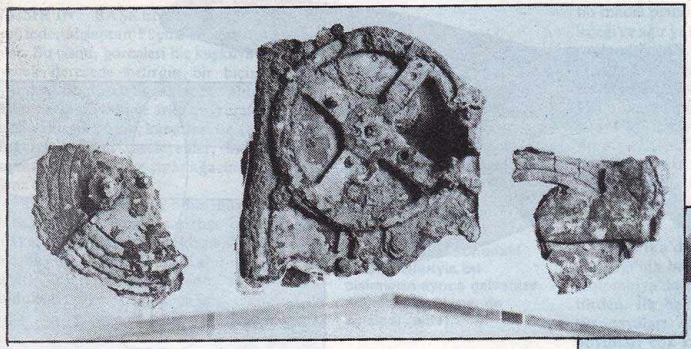

Satürn'ün, hatta bazı yıldızların doğuşları, batışları ve yörüngelerine ilişkin doğru bilgiler elde etmek mümkündü.

Nasıl yapıldı?

Bir araştırmacı şöyle diyordu: *"Yeryüzünde bugüne kadar, bu denli olağanüstü bir cihaz bulunmadı. 2000 yıl önceki insanların bu tür bir makineye sahip olmaları, hatta onu kullanabilecek düzeyde bilgi sahibi olmaları gerçekten mevcut tüm arkeolojik ve tarihi bilgileri sarsacak, altüst edecek bir olaydır."* Bu tür mekanik gök takvimlerinin doğuda ve batıda çok sonraları yapıldığı biliniyor. Fakat asıl bilinmeyenler, her zaman olduğu gibi, yine zihinleri meşgul ediyor. İnsanoğlunun tüm yazılı bilgilerini temelinden sarsan bu ve benzeri cihazlar neye dayanarak yapıldı?

1900 yılında sünger avcıları tarafından Yunanistan'daki bir adanın yakınlarındaki bir batık gemiden çıkarılan ahşap ve bronz parçalar. 1954 yılına kadar neye ait oldukları anlaşılamadı. O yıl Cambridge Üniversitesi'nden bir bilim adamı bu parçaların gezegenlerin ve yıldızların hareketlerini belirlemede kullanılan olağanüstü bir gök saati olduğunu açıkladı. Bu tür mekanik takvimler ancak yüzlerce yıl sonra Rönesans döneminde Almanya'da yapılmaya başlandı (sağda).

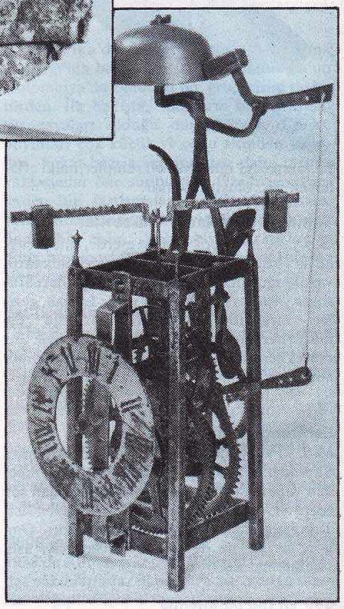

Erzurum'daki astronot heykeli

1973 yılında Erzurum'un İspir kazasında yapılan arkeolojik kazılarda oldukça küçük boyutlarda, ilginç bir heykelcik bulundu. Bu cisim, birçok kişi tarafından bir astronota benzetildi. Gerçekten de, özellikle arkasındaki çıkıntı uzaya çıkan günümüz astronotlarını çağrıştırıyor. Yaklaşık 3000 yıllık olduğu ve pişmiş topraktan yapıldığı anlaşılan heykelciğin Urartulara ait olduğu sanılıyor. Yörede yaşayan yerli halk ise binlerce yıl önce göklerden yabancıların geldiğine ilişkin kuvvetli bir inanç taşıyor. Heykelciğin de bu yabancılar örnek alınarak yapıldığı öne sürülüyor.

Buna benzer bir inanca, Orta Anadolu' da Kapadokya yöresinde yaşayan halkta da rastlanıyor. Onlar da yeraltı şehirlerinin uzaydan gelen yabancılar tarafından inşa edildiğini söylüyorlar.

Ay, sırlarını ele vermiyor

Ay'ın cansız yüzeyinde garip ve parlak ışıkların oynaştığı gözlemlendi. Bu rüzgârsız dünyada, nedeni bilinmeyen toz bulutları da havalanıyor. Tüm bunlar ve benzeri gizemler, uzun yıllardır gökbilimcileri şaşırtıyor.

AY'A BUGÜNE KADAR birçok insanlı ve insansız yolculuk yapıldı. Böylece gökbilimciler hem Ay'ın şimdiki yapısına, hem de geçmişine ilişkin bir tabloyu kabaca çizebiliyorlar. Fakat Ay'ı kaplayan esrar bulutu bir türlü kalkmıyor. Astronotların buraya bıraktığı sismometrelerden (Ay depremlerini kayıt cihazları) birtakım sonuçlar alındı. Sismometreler, Ay depremlerini ve göktaşlarının çarpmalarını kaydediyor.

Ayrıca bunlardan elde edilen sonuçlar yorumlanarak, Ay'ın iç yapısı hakkında bir fikir sahibi olunabiliyor. Astronotlar, Ay'ın içinden gelen ısıyı kaydetmek için de cihazlar bıraktılar. Bu cihazlardaki kayıtlar, Ay'ın içini ısıtan radyoaktivite miktarı konusunda da bir fikir veriyor.

Ay kayaları inceleniyor

En önemli kanıt ise, toplam ağırlıkları bir tonun üçte birine varan kayalar oldu. Bu kayalar, altı Apollo yolculuğunun sonunda dünyaya getirilerek toparlandı. Daha küçük örnekler ise, başka üç yerden insansız otomatik Sovyet uzay roketleriyle getirildi. Ayrıntılı analizler bu kayaların kimyasal yapısını ortaya koydu. Bilim adamları ayrıca, radyoaktif elementleri inceleyerek, kayaların yaşını ölçtüler. Bunlar elbette Ay'ın tarihine ilişkin hayati ipuçları oluşturuyor.

Ay nasıl oluştu?

Ay, bundan yaklaşık 4 milyar 600 milyon yıl önce, Dünya ve diğer gezegenlerle aynı zamanda oluştu. İlk 700 milyon yıl boyunca, uzaydan gelen muazzam kayalar tarafından sürekli bombardımana tutuldu. Bunlar, Güneş Sistemi'nin oluşumu sırasında kalmış moloz dökütüleriydi. Başlangıçta o kadar sık ve hızla düşüyorlardı ki, Ay'ın dış kısmı onların vuruşlarıyla eridi.

Bombardıman zayıfladıkça, erimiş kayalar üstte katılaştı. Çünkü burası uzayın soğuğuna maruzdu. Sertleşerek bu kabuğu oluşturan kayalar, en hafif kayalardı. Doğal olarak da, erimiş kayaların üst kısmına yükselmişlerdi. Olağandışı yüksek miktarda alüminyum, kalsiyum ve sodyum atomu içeriyorlardı. Bunlara kıyasla, demir ve mag-

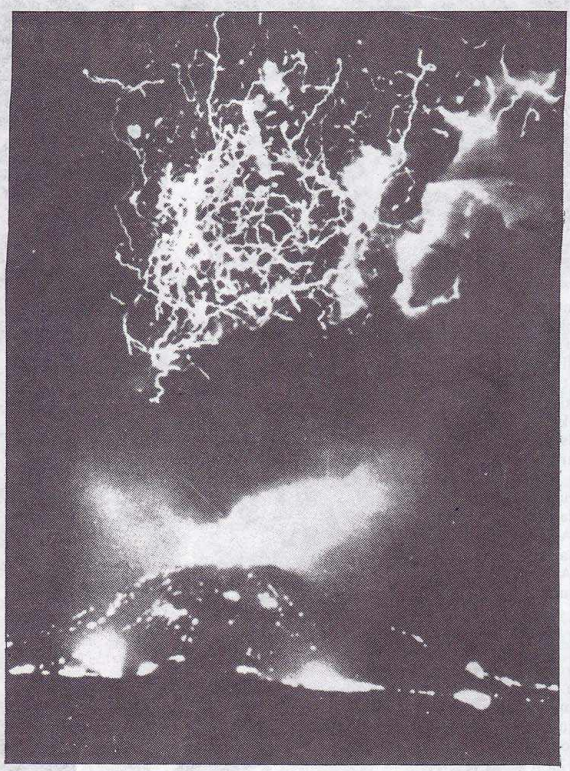

Ay'ın aydınlık yanında görülen parlak kızılımsı işaretler şeklindedir. Bu olaylar, Maria kıyılarında ve özellikle Aristarchus gibi belirli kraterlerde yoğunlaşıyor. Alphonsus ve Plato gibi büyük kraterlerin zeminlerini kaplayan toz bulutları ise, diğer GAO'yu oluşturuyor.

Nedeni bilinmiyor

GAO'yu açıklamak çok zor. Parıltılar, Güneş'ten gelip yüzeye vuran elektrik şarjlı zerreciklerden doğabilir. Bunlar, flüorışı (bazı cisimlerin ışık ve röntgen ışınlarına arzedilince kendiliklerinden çeşitli renklerde ışıklar yayma niteliği) adı verilen bir süreçle bazı minerallerin parlamasına yol açıyor olabilir.

Toz bulutları

Tek mantıklı açıklama ise, Ay yüzeyinden fışkırtılan bir toz bulutu olabilir. Bu bulutun Ay'ın kabuğunun derinlerindeki bir cepten kaçan gazla yükseğe taşındığı varsayılıyor. Seyrekçe yayılmış bulutlar, karanlık bir görüntü verir. Yoğun bulutlar ise, Güneş ışığını yansıttığı için parlak görünür.

Güçlü bir manyetik alan

Apollo yolculukları sonucunda, Ay'ın manyetik alanıyla ilgili şaşırtıcı bir keşifte de bulunuldu. Bugün Ay'ın manyetik bir alanı olmadığı halde, kayaları, geçmişteki bir manyetik alanın izlerini taşıyor. Üstelik bu manyetik alan, hemen hemen Dünya'nınki kadar da güçlü. Jeologlar, Dünya'nın manyetik alanını sıvı demir çekirdeğe akan elektrik akımlarının yarattığı görüşünde. Ay'ın ise küçük bir demir çekirdeği var. O da, eğer gerçekten varsa! İç ısısı ise, hiçbir zaman merkezi bölgelerini eritecek kadar yüksek olmamalıydı! Ancak yüzeyi, göktaşlarının bombardımanı altında erimişti.

nezyum oranı daha düşüktü. Bu kabuk bugün hâlâ Ay'ın üzerinde görülen kabuktur. Daha sonra düşen göktaşları yüzünden kraterle delik deşik olmuş açık renkli Ay "yaylaları" nın yüzeyi budur. En büyük göktaşı darbeleri, yüzlerce mil boyunca uzanan dev havzalar açtı. 3 milyar 900 milyon yıl önce, iki devasa göktaşının düşmesinden sonra, göktaşı yağmuru dinmeye yüz tuttu.

Gizemli ışıklar

Yüzyıllar boyunca gökbilimciler, Ay'da zaman zaman garip ışıklar ve parıltılar gördüklerinden söz ediyorlar. Toz bulutları krater zeminlerini kaplıyor. Şimdiye kadar bildirilen bu tür "geçici Ay olayları"nın (GAO) sayısı, 1500'ü geçti. Bu olayları ilk kez gözlemleyenlerden biri, 1787'de **William Herschel** oldu.

O sıralarda İngiltere'nin bir numaralı gökbilimcisi olan Herschel, Uranüs gezegenini de keşfeden kişiydi. GAO'yu, Ay'ın karanlık yanında kızıl bir parıltı olarak tanımlıyor. Son zamanlarda görülen GAO'nun çoğu ise,

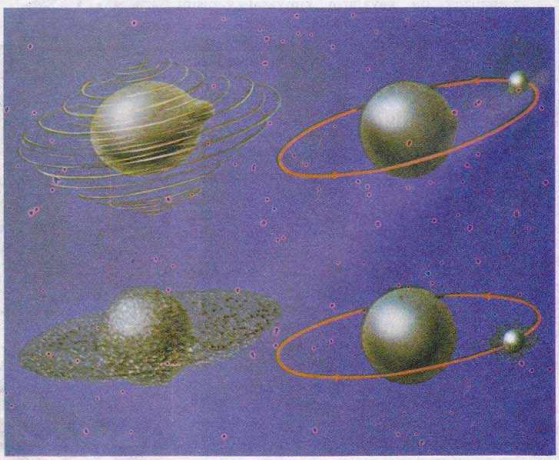

Daha fazla bilgi için:
Uzay üssü Ay, Bilim Araştırma Merkezi, 1979.
Our mysteries spaceship Moon, Don Wilson, Sphere, 1976.
Secrets of our spaceship Moon, Don Wilson, Sphere, 1979.
Someone else is on our Moon, George H. Leonard, Sphere, 1978.
Operation Trojan Horse, John A. Keel, Abacus, 1971.
Atlas of the universe, Patrick Moore, M. Beazley, 1971.

Ay'daki radyasyon

Gökbilimcilerin önünde iki seçenek var. Bunların ikisi de pek çekici değil. Ay'da bir zamanlar kısa ömürlü birtakım radyoaktif elemanlar bulunmuş olabilir. Bunlar ilk 1 milyon yıl boyunca muazzam bir ısı yaymış olabilirler. Bu ısının, Ay'ı baştan başa eriterek, demirin küçük erimiş bir çekirdek olarak merkeze çökmesine yol açması da mümkün. Böylece bir manyetik alan yaratılmıştır. Radyoaktif atomların hepsi yok olunca, ısı kaynağı da kurudu. Çekirdek de katılaşarak bir manyetiklik yaratma yeteneğini kaybetti. Buna seçenek olarak, Ay'ın dışarıdan güçlü bir manyetik alana maruz kaldığı öne sürülebilir.

Çeşitli teoriler

Ancak en temel soru olan, Ay'ın kökeninin ne olduğuna hâlâ kesin bir cevap verilemiyor. Oysa 1960'lı yıllarda gökbilimciler, Apollo sonuçlarının üç ayrı teori arasında bir karara varılmasını sağlayacağına güveniyorlardı.

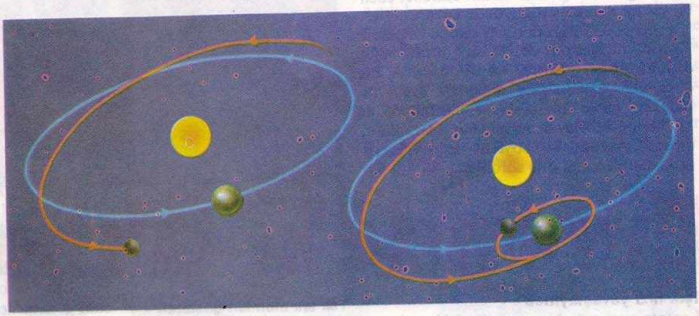

İndifa eden bir yanardağın içinde meydana getirilen elektrik fırtınasında şimşek. Gökbilimciler Ay'da garip ışıklar ya da geçici ay olayları (GAO) gördüler. Bunlar acaba volkanik Ay depremlerinin bir sonucu olabilir mi (solda üstte)?

Ay'ın kökenine ilişkin olarak başlıca üç teori var. Bunlardan birincisi, Dünya ile Ay'ın bir zamanlar hızla dönen tek bir gezegen olduğu şeklinde. Teoriye göre, bu gezegen daha sonra ikiye ayrıldı. Gelişme teorisi adı verilen bir diğer teoriye göre ise (solda) her iki gök cisminin de, büyük bir madde bulutunun ürünleri olduğu öne sürülüyor. Bu bulut, bir zamanlar aşağı yukarı bugün Dünya'nın bulunduğu yerde, Güneş'in çevresinde dönüyordu. Ne var ki, birçok bilim adamı üçüncü teoriyi en akla yakın teori olarak görüyor. Bu teoriye göre de, Ay bir zamanlar bağımsız bir gezegendi. Dünya'nın çekim alanına girdi ve onun esiri oldu (üstte sağda).

Bunların birincisine göre, Dünya ve Ay önce hızla dönen tek bir gezegendi. Sonra bu gezegen ikiye ayrıldı. Gökbilimcilerin çoğu bunun pek akla yakın olmadığını düşünüyorlar. Sorunlardan biri Dünya-Ay sisteminin dönme hızının az oluşu. Ay'ın şimdiki hareketini, Dünya'nın dönme hızına ekleyin. Birleşik gezegenin, kendi merkezkaç kuvvetinin etkisiyle kopacak kadar büyük bir hızla dönemeyeceği ortaya çıkar. Başka bir sorun da, Dünya ile Ay'ın kimyevi bileşim açısından biraz farklılık göstermeleri. İkisinin içerdiği farklı elementlerin oranlarında değişiklik görülüyor.

İkinci teoriye göre, Ay, ilk çağlarındaki Dünya'nın çevresinde kalmış bir birikmiş parçalar halkasından oluşmuş olabilir. Dünya'da ve Ay'da farklı oksijen türlerini (izotoplar) inceleyen bir çalışma, bu teoriye güçlü bir destek sağlıyor. Oksijen izotopları, iki dünyanın, Güneş'ten hemen hemen aynı uzaklıkta oluştuğuna işaret ediyorlar. Ancak, eğer birlikte oluştularsa, Ay'ın ve Dünya'nın tüm elementlerde benzer orantıya sahip olmaları gerekir. Oysa yukarıda bunun böyle olmadığı belirtildi. Eğer Ay doğal olarak Dünya'nın çevresindeki bir parçalar halkasından oluşmuşsa, neden Dünya'ya benzer diğer gezegenlerin, örneğin Venüs ve Mars'ın böyle büyük ayları yok?

"Esir alınan" gezegen

Üçüncü ihtimal ise Ay'ın aslında Güneş'in yörüngesinde dönen ayrı bir gezegen olduğu yolunda. Teoriye göre, bu gezegen daha sonra Dünya tarafından "esir" alındı. Güneş'in daha yakınında oluşunda bir gezegenin, Dünya'nınkinden daha fazla, titanyum ve magnezyuma sahip olması gerekir. Bu arada, kurşun, altın ve sodyum miktarları da daha az olmalı. Bu tahmin, Ay'ın element kompozisyonuna çok uyuyor. Ancak bu teori, oksijen izotop yorumunu tutmuyor. İzotop teorisine göre, Ay'ın Güneş'ten Dünya ile aynı uzaklıkta bulunması gerekir.

Dünya gezegeninin, bir başka gezegeni esir alma şansı ise gerçekte çok zayıf. Bazıları, neredeyse imkânsız denecek kadar zayıf olduğunu söylüyorlar. Ancak ihtimalin böyle zayıf olması, neden yalnızca Dünya'nın büyük bir Ay'ı olduğunu açıklayabilir. Esir alma teorisinin akla yakın olan bir başka yanı da, Ay'ın yörüngesinin, Dünya'nın ekvatoruna göre eğimli olması.

Yeni sorular

Ay'ın üstünde ya da içindeki yabancı yaratıklardan söz eden görüşleri bir yana bırakalım. Ama yine de garip bir yer olduğundan kuşku yok. Özellikle, niçin orada olduğunu bile bilmeyişimiz bunu doğruluyor. İnsanlı uzay araçlarının yaptığı altı yolculuk ve sayısız insansız uzay aracı yolculuğundan sonra, Ay hâlâ sırlarını koruyor. İnsanlar, Ay'a dönünce mutlaka burada yalnızca birkaç cevap daha bulmakla kalmayacaklar. Daha başka sorularla da karşılaşacaklar.

20. yüzyılda dünyada yeni ve garip sayılabilecek teoriler ortaya atıldı. Bunların büyük bir kısmı akla yatkın bulunmadı. Özellikle zaman kavramı değişik biçimlerde tanımlandı. Madde ve anti-madde tartışması hâlâ sürüyor.

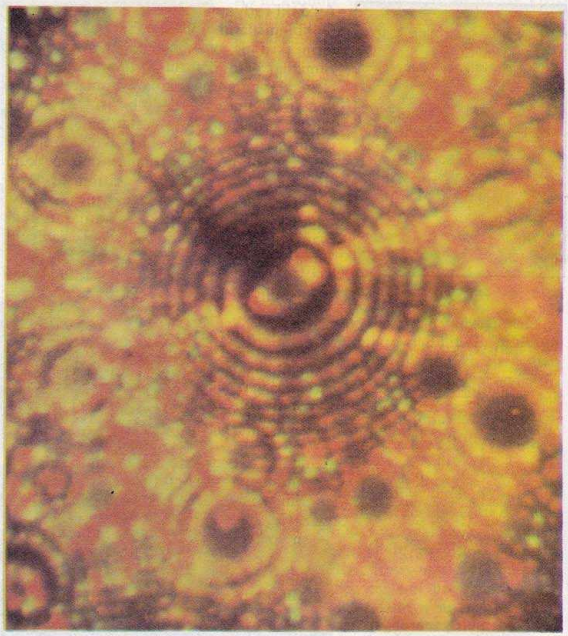

VICTORIA ÇAĞI SONLARINDAKİ evren modeli, tutarlı, güvenilir ve dayanıklı bir yapıydı. Aradan yarım yüzyıl geçince, kuantum mekaniği ve izafiyet teorisi bu yapıyı paramparça etti.

Doğanın göründüğü gibi olmadığı konusundaki ilk kuşkular, **Michelson-Morley** deneyinin ardından doğdu. Dünyanın ışık saçan esirden (ether) geçişini saptamayı amaçlayan bu deney, başarısızlıkla sonuçlanmıştı. Fizikçi **Hendrik Lorentz** ve **G. F. Fitzgerald** bir açıklama önerdiler: Fiziki cisimlerin hızlarıyla bağımlı, boyutları vardır. Hareket eden bir cisim, hareket ettiği yönde büzülür.

Lorentz ve Fitzgerald, bir saatlik zamanın geçişini ölçmesinin de, saatin hızına bağlı olduğu önermesinde bulundular. Bu durumda "zaman akıp gidiyor" sözleri de oldukça farklı bir anlama bürünüyordu. Michelson-Morley deneyinin başarısızlığının, ölçüm aygıtındaki böylesi değişikliklerle açıklanabileceğini öne sürdüler. DARKMALT

Evrendeki çıkmaz

Işık hızı yavaşlayınca

Lorentz ayrıca özel matematiksel bir anlatım sundu. Bu anlatım, hareket eden bir gözlemci ile, duran bir gözlemcinin yaptığı mekân ve zaman ölçümlerini birbirine bağlıyordu. İnsanın günlük hayatındaki hızlar, ışık hızına göre çok küçüktür. Işık hızı saniyede 300.000 km'dir. Bu nedenle de bunlar farkedilmeyebilir.

Ama eğer ışık, diyelim ki, bir yarış arabası hızıyla yol almış olsaydı, işler değişirdi. O zaman yüzyıllar öncesinin insanları, oklarla güllelerin yol aldıkları yönde gözle görülür şekilde kısalmalarını normal karşılayabilirdi. Durdukları zaman eski boylarına ulaşmaları da garip kaçmazdı. Saatin akrebi ile yelkovanı da, saat hareket ediyorsa daha yavaş dönerdi.

Lorentz'in fikirlerinden bazılarına biraz farklı bir şekilde de olsa, 1905 yılında yayımlanan **Einstein**'ın izafiyet teorisinde rastlanıyor. Ama Einstein, hareket ile sabit cisimler arasında ayrım yapmayarak, daha da ileri gitti. Çok hızlı bir roketteki gözlemci, "sabit" cisimlerde bir kısalma, "sabit" saatlerde de bir yavaşlama olduğunu gözlemler. Ama, Dünya'

Tek tek atomları gösteren bir resim. Bu resimdeki her ışık noktası, bir tungsten iğnesinin ucundaki tek bir atomu temsil ediyor. Atomların simetrik dizilişi, metalin kristalimsi yapısını yansıtıyor. Resmi çekmek için, iğnenin çok sivri hale getirilmiş ucuna yoğun bir elektrik alanı uygulandı. Elektronlar her atomdan kopartıldı ve filme yapıştıkları yerlerde imgeler oluşturdular (üstte).

daki gözlemciler de, hem onda, hem de rokette bu değişimleri izler.

Kütleler büyüyor

Einstein, bu garip hız etkisinin bir cismin kütlesini de değiştirdiğini gösterdi. Cismin hızı arttıkça, kütlesi de artıyor, böylece cismin hız kazanması zorlaşıyordu. Hızı, ışık hızına yaklaştıkça, kütle muazzam bir boyuta kavuşuyordu. Einstein, ışık hızının hiçbir fiziki cismin erişemeyeceği bir sınır olduğu sonucuna vardı.

Günümüzde ise fizikçiler, şarj edilmiş zerrecikleri bu hızın çok az altına ulaştırmayı başarıyorlar. Bu hızlarda, zerreciklerin kütlelerinin, dinlenme halindeki kütlelerinin birkaç katı olduğu gözleniyor.

Zaman ve mekân bütünlüğü

Denebilir ki, arabalar birer ışık ışınıdır. Işık hızı da yalnızca saatte 80 km'dir. O zaman, bunların hızının ölçümü daima aynı sonucu verir. Gözlemcinin hızı da hiç önem taşımaz. İşin özünde bu gözlemci Michelson ve Morley'in deneyini uyguluyor olur. Aynı sonuca da varır. Yani, ışık hızında hiçbir değ-

şim saptanmadığını söyler.

Böylelikle zaman ve mekânı ayrı ve bağımsız miktarlar olarak düşünmenin hatalı olduğu anlaşılıyordu. 1908 yılında **Hermann Minkowski** yeni bir kavram öne sürdü. Minkowski, "mekânzamanı" (mekân-zaman ilintisi, dört boyutlu sürekli dizi) kavramıyla birçok engellerin ortadan kalkabileceğini belirtiyordu. Bu durumda, zaman ve mekândaki bu değişiklikler gibi garip etkileri anlamak kolaylaşacaktı. Minkowski şöyle iddia ediyordu:

"Bundan böyle kendi başına mekân ile kendi başına zaman, solup giderek birer gölgeye dönüşmeye mahkûmdur. Ancak bu ikisinin bir tür birliği, bağımsız bir gerçekliği sürdürebilir."

Varolma yanılgısı

Minkowski'nin kavramına göre, evrenin dört boyutu vardır. Mekânın üç boyutu (en, boy ve derinlik) ve zaman boyutu. Bir cismin (bir insan, bir tablo, herhangi bir şey) tarihçesi, bir "dünya çizgisi" tarafından temsil edilir. Bu çizgi, yaradılışından yok oluşuna kadar zaman ve mekân içinde cismin rotasının haritasını çizer. Evrenin bu şekilde temsilinde hiçbir hareket ya da değişiklik olmaz. Geçmiş, şimdiki zaman ve gelecek, insan bilinci tarafından ortaya konmuştur.

Bilinçli olarak algılanan zaman dilimi, gözlemci için şimdiki anı tarif eder. Bazı teorisyenler, bilincin, gözlemcinin dünya çizgisi boyunca minik bir ışık noktası gibi yol aldığını varsaymışlardır. Dört boyutlu blok evren, sabit ve değişmez olduğu halde, gözlemci "bir şeylerin var olduğu" yanılgısı içindedir. Tıpkı, gece araba kullanan bir sürücü gibi. Bu sürücü, aslında sabit olan ağaçların, farların ışığında hızla geriye hareket edip gözden kaybolduğu izlenimine kapılır.

Atomun içine doğru

Einstein ve Minkowski'nin teorilerini, sağduyuya karşı daha kötü saldırılar izleyecekti. **J. J. Thomson,** elektronun, hidrojen atomunun kütlesinin binde birinden küçük bir birim olduğunu gösterdi. Başka deneyciler ise protonu ve nötronu keşfettiler. Her ikisinin de temelde hidrojen atomu kadar kütlesi vardı. Ama, nötron, elektrik yönünden nötr haldeydi. Protonun şarjı ise, elektronunkine eşit, ama ters işaretliydi. Yani biri pozitif, biri negatifti. **Ernest Rutherford,** atomlara ilişkin bir önermede bulundu. Ona göre her atomun proton ve nötronlardan oluşan bir çekirdeği vardı.

Bunun çevresinde ise bir elektronlar perdesi bulunuyordu. Elektronların negatif şarjları ile protonların pozitif şarjları arasındaki çekici güç, bunları yörüngede tutuyordu. Elektronlar, minyatür bir güneşin çevresinde dönen minyatür gezegenler gibi, çekirdeğin çevresinde dönüyorlardı. Tıpkı bizim güneş sistemimiz gibi, atom da artık neredeyse tümüyle hiçlikten oluşur hale gelmişti. Eğer atom yerküre büyüklüğünde bir küre ise, çekirdek bunun çevresindeki bir büyük bina, elektronlar da minik kulübelerdi.

Mekân-zaman ilintisi kavramını ortaya atan Herman Minkowski (altta).

"Enstantaneler" halinde gösterilen bir snooker oyunu (bilardo benzeri bir oyun) (altta solda), aşağıdan yukarı ve mekân-zaman ilintisi içinde (altta sağda). Burada dikey boyut, zamanı temsil ediyor. Her nesnenin tarihini, o nesnenin "dünya çizgisi" gösteriyor (altta).

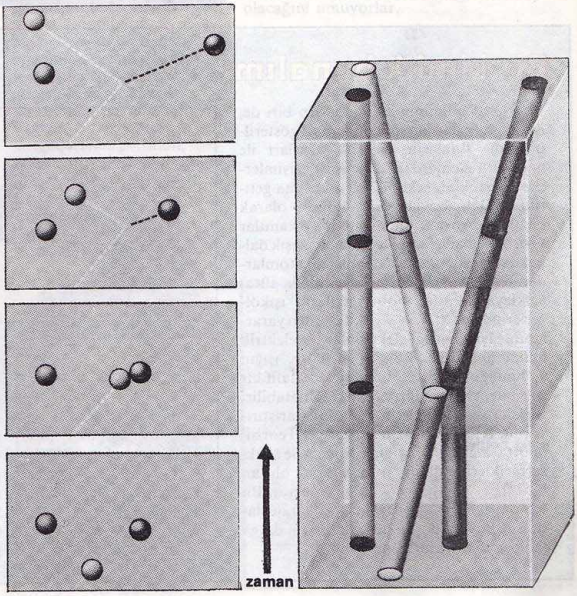

Yeni bir teori daha

Danimarkalı teorisyen **Niels Bohr** ise bir adım daha attı. Her yörünge yarıçapına tekabül eden bir enerji düzeyi vardır. Bohr, atomik süreçlere ilişkin yerleşik bir fikirden yararlandı. Atomik süreçlerde enerjinin, temel bir enerji birimi olan "kuantum"un katları halinde geldiğini söyledi. Bohr, atomlardaki elektronlar için, yalnızca belirli yörüngelerin mümkün olduğunu gösterdi.

Ancak bu teori, doğada niçin böyle kısıtlamaların var olduğu konusunun kavranmasını pek sağlamıyordu. Ayrıca, elektronların, anında bir yörüngeden diğerine sıçradıkları anlaşılıyordu. Yine de, varsayımları sağduyuya tümüyle aykırı olduğu halde, teori kabul edildi. Çünkü işliyordu.

Çift kişilikli elektronlar

Artık başka araştırmacılar da bu atom-altı zerreciklerin diğer garip özelliklerini sergilemeye başlamışlardı. Bir elektron, başka bir atomik zerrecikle çarpıştığı zaman, küçük bir gülle gibi davranıyordu. Ama başka deneylerde elektronlar, sanki ışık gibi dalgalardan oluşuyormuşçasına hareket ediyorlardı. Elektron aynı şekilde hem bir dalga, hem de bir zerrecik olarak görülebilirdi.

Sir **William Bragg**, durumu alaylı bir şekilde şöyle dile getiriyordu: *"Elektronların pazartesi, çarşamba ve cumaları dalga; salı, perşembe ve cumartesi de zerrecik oldukları anlaşılıyor."* Herhalde pazar günleri de Dr. **Jekyll-Bay Hyde** kişiliklerinin zorunlu kıldığı değişimlerin etkisinden kurtulmak için istirahat ediyorlardı!..

Tamamlayıcılık ilkesi

Doğanın zerreciklerinin bu ikili özelliği, Bohr'un tamamlayıcılık ilkesinde ifadesini buluyor.

Tamamlayıcılık kavramı ile, şöyle bir durum tarif edilmek isteniyor: Tek ve aynı olaya iki ayrı görüş açısından bakılır. Bu iki görüş, karşılıklı olarak birbirini dışlar. Yalnızca bu çelişkili görüşlerin yan yana konması, olayların eksiksiz bir görünüşünü sağlar.

Bohr, fizik dışındaki fikirlere ilişkin olarak, tamamlayıcı ilişkilerden birçok örnek verdi: İnsan eylemleri konusundaki ahlaki yargılar ve psikolojik açıklamalar, birbiriyle uyuşmayabilir. Yine de, bu eylemler hakkında tam bir tablo elde edebilmek için, ikisi de aynı ölçüde gereklidir. Daha sonra, tamamlayıcılık ilkesinin, normalötesi olaylar âleminde de aynı yararlılıkla uygulanabileceği keşfedildi.

Madde dışı alanlar

Werner Heisenberg ise, belirsizlik ilkesini ortaya attı. 19. yüzyılın katı, maddi evren kavramı yerini, 20. yüzyıl teorik fiziğinin hayali ve anlaşılmaz dünyasına bıraktı. Heisenberg de bu alanda hatırı sayılır katkılarda bulundu.

Belirsizlik ilkesi ise kısaca şöyle özetlenebilir: Atom-altı birimlerin (Varlık) aynı anda ve tam olarak konumları ile hızlarını bilmek imkânsızdır. Atom-altı zerrecikler dalgalara benzediği için, kesin olarak konumdan söz edilemez. Teorik fiziğin denklemleri de zaten olguları değil, yalnızca imkân ya da ihtimalleri ima eder. **Henry Margenau** bu denklemler konusunda diyor ki:

"Denklemler, kütlelerin hareket etmesi hakkında hiçbir şey söylemez. Çok soyut alanların davranışını düzenlerler. Çoğu kez bunlar, maddi olmayan alanlardır..."

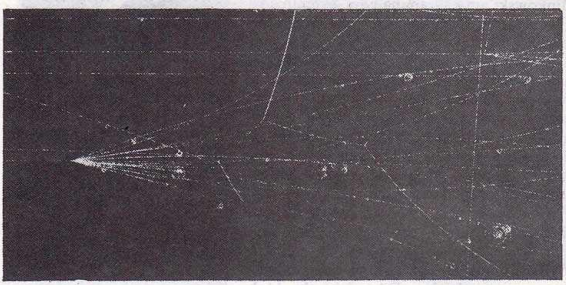

Atom-altı ölçekte bir çarpışma. Resimde, bir kabarcık hücresindeki olaylar görülüyor. Kabarcık hücresi, sıvı hidrojen dolu bir tanktır. Kısa ömürlü bir zerrecik olan bir pion (öncü zerre), sol alt köşeden giriyor. Pion, bir hidrojen atomunun tek bir protondan oluşan çekirdeğine çarpıyor. Nukleus parçalanarak bir zerrecikler şelalesi meydana getiriyor. Bunların özelliklerini; boyları, kalınlıkları ve izledikleri yolun kavislenmesi ortaya koyuyor (altta).

Bir kimlik bunalımı

19. yüzyıl biliminin zaferlerinden biri de, ışığın dalgalardan oluştuğunun gösterilmesiydi. Bunların, elektrik alanları ile manyetik alanlardaki düzensiz değişimlerden oluştukları şeklinde bir açıklama getirildi. Dalgaboyları da doğru olarak ölçüldü. Ancak, bu konudaki kanıtlar şaşırtıcı ölçüde fazla olduğu halde, ışık dalgaları tarafından elektronların atomlardan dışarı atılması olgusunu (sağda altta) açıklayamıyordu. Fotoğrafçıların ışıkölçerlerinde bu "fotoelektrik" etkiden yararlanılır. Işığın attığı elektronlar bir elektrik akımı oluşturur. Bunun gücü ise, ışığın yoğunluğunu gösterir. Son derece hafif bir ışık bile, elektronları atomlardan atabilir. Bu durum fizikçilerin kafasını karıştırıyordu. Albert Einstein'in İzafiyet Teorisi'ni ortaya attığı yıl, ışığın bu deneyde sanki zerrecikleri andıran "fotonlar"dan oluşan bir selmiş gibi hareket ettiğini önerdi. Bu tablo, ışığın bazı deneylerdeki davranışlarını açıklıyor. Başka deneylerde ise dalga tablosundan yararlanılmalıdır.

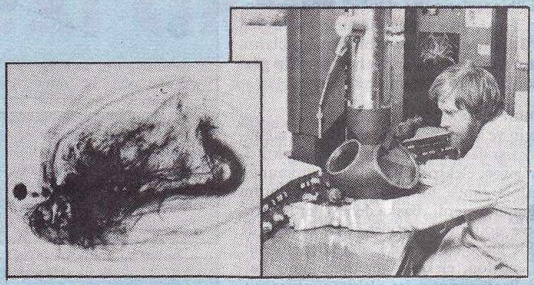

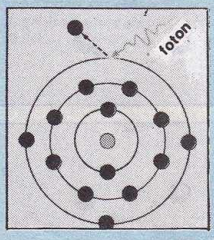

Basit bir şekilde zerrecikler gözüyle bakılan şeylerde de aynı belirsizliğin olduğu bulundu. 1926 yılında, elektronların bazen dalga gibi davrandığı olgusu sergilendi. Fotoelektrik etki gibi, bu olayın da pratik yararları var. Bir tür elektron mikroskopu (üstte), elektronları ışık ışını gibi kullanıyor. Işın odak noktasına getirilince, bir nesnenin imgelerini oluşturuyor. Örneğin, su piresi gibi (üstte solda).

Kuantum teorisine göre

Bu alan teorisi, maddenin yalnızca dalgabenzeri süreçlerden oluştuğunu ima eder. Duyularımızla algıladığımız o yekpare ve maddi görünümlü evren, bir hayaldir. Üstelik, bu evrenin bünyesi içinde cisimlerin birbirinden ayrı görünmesi de yine bir hayaldir. Atom-altı ölçekte ise, değişmez "madde" ve belirli "hacim"den oluşan, birbirinden "mesafe" ile ayrılmış "cisim"ler yoktur. Bunlar birbiri üzerinde basit itme-çekme tipi mekanik "güçler" vasıtasıyla etkide de bulunmazlar.

Gizemli nötrinolar

Her gün yapılan sayısız deneyde, kütle, enerjiye; enerji de kütleye dönüşür. Nötrino selleri (kütlesi, elektrik şarjı, manyetik alanı olmayan zerrecikler) mekânın uzak bölgelerinden gelerek katı dünyadan geçerler. Sanki gezegenin kendisi bir hayalet gibidir. Deneyciler bu "anti-madde" zerrecikler üzerinde çalışıyorlar. Bu anti-madde zerreciklerin, her günkü evrendeki zerreciklerin aynaya vurmuş zıddı olduğu söylenebilir.

Zamanda geriye dönüş

İngiliz teorisyen **P. A. M. Dirac,** 1931 yılında böyle bir anti-madde zerreciğin, yani pozitronun varlığı konusunda tahminde bulunmuştu. 1932'de ise, **Carl Anderson** bunu deneyle doğruladı. Pozitronun elektrona eş bir kütlesi vardır, ama elektrik şarjı elektronunkinin zıddıdır.

Bir elektronla karşılaştığı zaman, ikisi de yok olur. Sonuçta, yüksek enerjiye sahip gamma ışınları yaratılır.

Fizikçi **Richard Feynman,** pozitronun gerçekten bir elektron, ama zaman içinde geriye doğru hareket eden bir elektron olduğunu önerdi. Doğrusu, matematik teorisine göre de, eğer bir elektron bunu yapabiliyorsa, tıpkı bir pozitron gibi davranmalıdır. Feynman daha da ileri giderek, tüm anti-madde zerreciklerinin zaman içinde geriye doğru giden sıradan zerrecikler olduğunu ortaya attı.

Bir zamanlar bölünmez olduğu sanılan atomun karmaşık bir yapısı vardır. Negatif bir elektrik şarjı taşıyan elektron sürüleri, ağır bir çekirdeğin çevresinde dolanır. Bu çekirdek pozitif şarjlı protonlardan ve şarjsız nötronlardan oluşur. Elektronlar, "kabuklar" içinde gruplanmış yörüngeleri izler. Atomun kimyevi özelliklerinden sorumlu olanlar da onlardır (sağda).

Niels Bohr, 1913 yılında, atomda elektronlara ancak belirli yörüngeler için "izin çıktığı"nı önerdi. Bu kısıtlama, o zamanlar açıklanamıyordu (altta).

P.A.M. Dirac (altta), algılanmayan bir negatif enerjili elektronlar denizinin var olması ihtimalinden söz etmişti (solda). Sıradan elektronlar, pozitif enerji yüklüdür. Çok yüksek enerji taşıyan bir foton, elektronu "deniz"den dışarı atabilir (sağda). Elektron, denizdeki bir "delik"le, yani bir anti-elektron ya da pozitronla birlikte yaratılmışa benziyor.

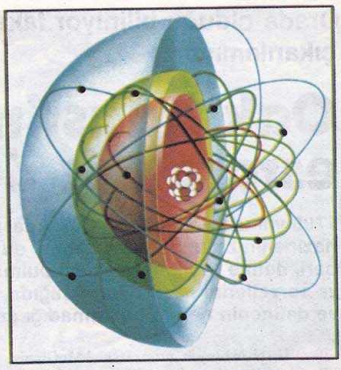

Normalötesine doğru

Böyle çelişki yaratan kavramlar, insana mikro âlemi kullanacak, atomu parçalayacak ve sonunda nükleer santraller yaratacak kavrayışı sağladı. Göklerden ateşi çalan efsanevi Prometheus'u taklit ederek, insan da benzer bir girişimde bulunuyor. Yıldızların enerji veren süreçlerini, Dünya'ya getirmeye çalışıyor.

Bazı parapsikologların evren konusundaki modern kuantum-mekanik kavrayışımız konusunda bir umutları var. Bu kavrayışın, aynı ölçüde garip olan normalötesi alanında benzer biçimde verimli teorilere esin kaynağı olacağını umuyorlar.

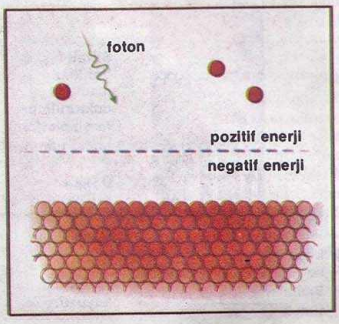

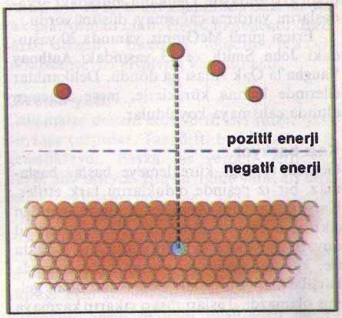

Orada olduğu biliniyor fakat çıkarılamıyor

Oak Adası'nın esrarengiz definesi

1795 yılında Kanada'da Oak Adası'nda gömülü bir hazinenin bulunduğu söylentisi duyuldu. O günden beri, define avcıları, hazineyi bulmak için yaşamlarını ve servetlerini harcadılar. Aşağıda, sarfedilen çabalar ve definenin neden bulunmadığı anlatılıyor.

1795 YILININ bir yaz günü, **Daniel McGinnis** adlı 16 yaşında bir delikanlı, Mahone Körfezi'ni kanosuyla geçiyordu. McGinnis, Nova Scotia'nın güney kıyısındaki Mahone Körfezi'nde bir adada kıyıya çıktı. Körfezin güneydoğu kıyısı açıklarındaki bu adayı neden seçtiğini kendisi de bilmiyordu. Çünkü, yakında başka adalar da vardı. Belki de, Mc Ginnis adanın farklılığından etkilenmişti. Oak (Meşe) Adası, adını, tüm adayı kaplayan sık kızıl meşe ormanından almıştı.

Ağacın dalı

McGinnis, ağaçlar arasındaki eski bir patikayı izleyerek adanın içlerine yürüdü. Derken, bir açıklığa vardı. Burada meşe ağaçları kesilmişti. Yeni yetişmekte olan ağaçlar onların yerini almak üzereydi. Ancak, ne gariptir ki, açıklığın orta yerinde tek bir ulu meşe yükseliyordu. McGinnis ağacın dallarından birinin budanmış olduğunu fark etti. Budanmış dalın çotuğu, topraktaki bir göçüğün 5 metre kadar üstünde uzanıyordu. Bu göçük nokta ile dalda gördüğü çentikler, delikanlının dikkatini çekti. Bakar bakmaz göze çarpan çentiklerin, bir iple yapıldığına hükmetti.

McGinnis, bir defineye rastladığını düşündü. Hemen oturduğu kent olan Chester'a geri döndü. Oak Adası'ndan 6 km mesafede olan Chester, Mahone Körfezi'nin doğu kıyısındaydı. Delikanlı, buradaki arkadaşlarını yardıma çağırmayı düşünüyordu.

Ertesi günü McGinnis, yanında 20 yaşındaki **John Smith** ve 13 yaşındaki **Anthony Vaughn**'la Oak Adası'na döndü. Delikanlılar ellerinde kazma küreklerle, meşe ağacının altında çalışmaya koyuldular.

Kazı başlıyor

Gevşek toprağı küreklemeye başlar başlamaz, bir iz peşinde olduklarını fark ettiler. Karşılarına çapı 4 m olan insan elinden çıkma, dairevi bir tünel çıktı. Tünelin sert kil duvarlarında kazma izleri vardı. 4 ft. aşağıda ise, kat kat taşlardan oluşan bir tabakayla karşılaştılar. Bu taşlar, Oak Adası'ndan gelmiş olamazdı. Taşları dışarı çıkarıp kazmaya

Para Çukuru'ndaki kazıların ilk kayıtlarında, ölçü birimi olarak İngiliz ölçü standartları kullanılmıştı. Bu yazıda da, özgün ölçüler metrik eşdeğerlerine dönüştürülmedi. Aşağıdaki dönüşüm tablosu yararlı olabilir:
1 inç = 2,5 santimetre
10 inç = 25 santimetre
1 ft. = 30 santimetre
100 ft. = 30 metre
1 mil = 1.6 kilometre

Bu şemada, Oak Adası Para Çukuru'nun çeşitli düzeyleri görülüyor. Bu düzeyler, 1795 ile 1850 arasında birbirini izleyen, define peşindeki keşif gruplarınca bulundu (sağda).

Oak Adası, Nova Scotia kıyıları açıklarındadır. Mahone Körfezi'nin geniş dönemeci ile korunur. Kuşbakışı görünümde (en sağda), birbirini izleyen kazıların Para Çukuru'na yakın olan kıyı hattını nasıl kemirdiği seçiliyor. Para Çukuru resmin ön tarafında sağda yer alıyor.

1795: Daniel McGinnis, John Smith ve Anthony Vaughn, çukuru ilk kez kazma girişiminde bulunuyorlar.

1804: Simeon Lynds ve John Smith kazıya devam ediyor. Yekpare tahtadan yapılmışa benzeyen bir nesneye çarpana kadar kazmayı sürdürüyorlar. Yoksa bu bir define sandığı mı?

1805: Lynds ve Smith, ana çukurun yanında bir kuyu kazıyorlar. Sonra da yana doğru bir tünel açıyorlar. Başarısızlıkla sonuçlanan bu girişimin amacı, çukurdaki suyu boşaltmaktı.

1849: Anthony Vaughn define olduğundan kuşkulanılan bölümü delliyor.

1850: Vaughn'ın kuyusu ve tüneliyle, çukurdaki suyu boşaltmak mümkün olmuyor.

devam ettiler. 10 ft'e vardıklarında tünel boyunca uzanan ve yekpare meşe kütüklerinden oluşan bir platforma ulaştılar. Kütükler kil duvarlara sağlam bir şekilde yerleştirilmişti. Bunları çıkarmayı başararak, kazmayı sürdürdüler.

20 ft'te ve 30 ft'te de benzer platformlar vardı. Ellerinde yalnızca kazma kürek olduğu için, McGinnis ve arkadaşları daha fazla ilerleyemediler. Aslında bu kadarını yapmaları bile şaşılacak bir başarıydı. İndikleri derinliği kazıklarla işaretlediler. Sonra da, destek toplamak için Chester'a döndüler.

Tekinsiz ada

Define bulmak insanlara daima çekici gelir. Çocukların keşfi de merak uyandıran türdendi. Fakat ne gariptir ki; kendilerine yardım edecek kimse çıkmadı. Gerçekte, Oak Adası'nın karanlık bir ünü vardı. Bu ada nedense tekinsiz diye biliniyordu.

Chester'lı bir kadının annesi bölgeye ilk yerleşen kişilerdendi. Kadın bir anıdan söz etti. Vaktiyle adada ateşler ve garip ışıklar görünmüştü. Bir tekne dolusu adam, ne olup bittiğini incelemeye gitmişler. Sonra da arkalarında iz bırakmadan yok olmuşlardı. Kadına göre, akıllı bir insan bu adanın uzağından geçmeliydi.

Dokuz yıl sonra

Gençler, ancak 9 yıl sonra, büyüyüp birer erkek oldukları zaman, bu planı uygulamaya koyabildiler. Bekledikleri yardım, 30 yaşında hali vakti yerinde biri olan **Simeon Lynds**'den geldi. Lynds, Vaughn'ın kendisine anlattığı öyküden etkilenmişti. İlk ekipteki üç kişiye araştırmalarında yardımcı olmak için bir ortaklık kurdu.

Bu arada hiç değilse John Smith boş durmamıştı. Aradan geçen süre içinde Smith, kazdıkları yeri çevreleyen arazinin bir kısmını satın almayı becermişti. Daha sonraki 30 yıl süresince kalan kısmı da parça parça satın almayı başardı. Sonunda adanın tüm Doğu yanı, onun mülkiyetine geçecekti. İşte 1804 yılında bu grup esrarengiz Oak Adası'na böyle çıktı. Oldukça azimliydiler. Yapacakları iş için iyi donatılmışlardı. Başaracaklarından emindiler.

Garip platformlar

Önce çukurda birikmiş olan çamuru temizlemeleri gerekti. 9 yıl önce işaret olarak bıraktıkları çubuklara gelince, rahat bir nefes aldılar. Aradan geçen yıllar boyunca kimse buraya el sürmemişti. Bu kez var güçleriyle çalışmaya koyuldular. 30 ft. ile 90 ft. derinlik arasında buldukları birbirini tutmuyordu. Hem ayrıntılar, hem de sıralama yönünden farklılık vardı. Ayrıca bu bilgiler, 1804 yılı grubunun keşiflerini abartmadan değerlendirme imkânını veriyor.

Araştırmacılar, 40 ft. derinlikte başka bir meşe platformla karşılaştılar. Bu platform macunla kaplanmıştı. 50 ft.'te, bir kömür tabakasını kazdıktan sonra, bir başka meşe platforma rastladılar. Bu kez platformun yanıkları hindistancevizi elyafıyla tıkanmıştı. Sonra her 10 ft.'te bir karşılarına düzenli olarak platformlar çıktı. Hepsi meşedendi. Bazıları düzdü, bazıları macun ya da hindistancevizi elyafıyla kaplanmıştı.

Gizemli yazı

Çalışmalar devam etti. 90 ft. derinlikte yassı bir taşa çarptılar. Taş, 3 ft. boyunda ve 1 ft. genişlikteydi. Başka bir yerden getirilmemişti, ada taşıydı. İşin en ilginç yanı, alt tarafında okunamayan bir yazı olmasıydı. Üzerindeki garip işaretlerle bu taş, kuşkusuz çok değerli bir ipucuydu.

Ancak bu konuda biraz düşüncesizce davranıldığı anlaşılıyor. John Smith taşı, adada yaptığı evin şöminesinin arkasına dikti. Bu hareketin, taşın iletmesi düşünülen mesajı

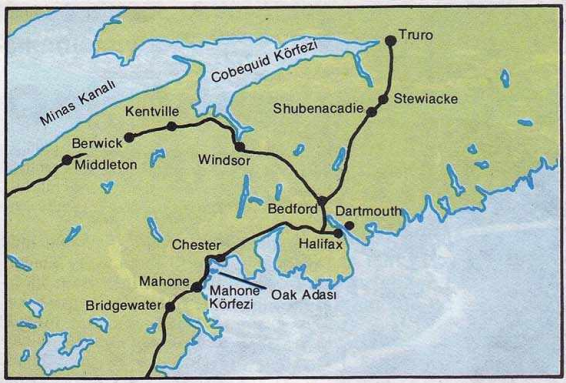

Mahone Körfezi ve Oak Adası'nın haritası. Define burada aranmaya başlandı. 1795 yılının bir yaz günü, 16 yaşındaki Daniel McGinnis' kanosu ile kürek çekerek Mahone Körfezi'ni geçti ve Oak Adası'nda keşfe çıktı. Sonra da Para Çukuru'na rastladı (üstte).

koruma açısından, pek akıllıca olduğu söylenemez.

Yazı kayboluyor

Yarım yüzyıl sonra taş, Halifax'ta sergilendi. Amaç, çukurda keşif yapabilmek için daha fazla gelir sağlanmasıydı. O sırada bir yabancı diller profesörü, şifreyi çözdüğünü iddia etti. "10 ft. aşağıda iki milyon sterlin." Bu yüzyılın başlarında ise taşı gören birisi, sonra 1935'te başka bir şey hatırladı. Son bir sözcük vardı. Ama o, taşı tekrar gördüğünde üstündeki yazı tamamen silinip gitmişti. Sonuç, onun sözü olmalı. Hem de harfi harfine. Çünkü o günden bu yana taşı başka gören olmadı.

Başarısızlık

Aynı ekip 1805 yılı baharında, tekrar oraya dönerek, çukurun içindeki suyu boşaltmaya girişti. Çukur yanına daha derin bir başka çukur açtılar. 110 ft. düzeyine indiklerinde çukur hâlâ kuruydu. Asıl tünelle yanlamasına giden bir başka tünel açtılar. Karşılarına gerçek bir Niyagara çağlayanı çıktı. Canlarını kurtardıkları için şanslı sayılmaları gerekir. Sonraki bazı define avcıları, aynı şansa sahip olamadı.

Suyla yapılan savaş

44 yıl boyunca, Para Çukuru adı verilen bu çukura kimse el sürmedi. Ama 1849'da yeni bir ortaklık kuruldu. Bu kez, artık yaşlanan Anthony Vaughn danışman görevini almıştı. Truro ortaklık grubu (Gruba, kurulduğu kentin adı verilmişti) her iki tünelin de tıkandığını gördü. Ama 12 günlük sıkı bir çalışmadan sonra asıl tüneli 86 ft.'e kadar kazdılar. Tıpkı yarım yüzyıl önce olduğu gibi, kazıcılar bir cumartesi akşamı, ferah kalple evlerine gittiler. Pazar sabahı teftişe geldiklerinde, her şey yolunda görünüyordu. Adamlar da Chester'daki kiliseye yollandılar. Gönüllerinden taşan şükranı Tanrı'ya sunmaya gitmişlerdi.

Eğer gerçekten öyleyse, pek vakitsiz bir şükran duygusuna kapıldıkları söylenebilir. Öğleden sonra saat 14'te geri döndüklerinde, büyük bir şaşkınlık içinde, çukurun 60 ft. yüksekliğe varan suyla dolduğunu gördüler. Çukurdaki su ile körfezin suyu aynı düzeydeydi. Suyu boşaltma çabaları, yıllar sonra "Çatalla çorba içmek kadar sonuçsuz" olarak tanımlanacaktı.

DARKMALT

Çabalar sürüyor

Cesaretleri kırılmayan Truro grubu, oluklu bir delgi kullanmaya karar verdiler. Bir atın çalıştırdığı bu delgi, nüfuz ettiği her şeyin örneklerini yüzeye çıkarıyordu. Böylelikle çukurda 98 ft.'in altında ne olduğunu kesinlikle anlayacaklardı. Suyun üstüne bir platform kurarak, 5 delik açtılar. Bunların birincisi, çukurun merkezinin batısındaydı. Diğerleri ise, doğu yönünde birbirini izleyerek, çukurun çevresini dolanıyordu. Birinci delikten yalnızca çamur ve taş çıktı.

Çukurdan çıkanlar

Ne var ki, üçüncüden tümüyle farklı bir sonuç alındı. Yazılı bir raporda, delgi işinin başındaki kişi şunları belirtiyordu:

"Platform, tam eski kazıcıların kol demiri ile sondaj yaparken (1804) buldukları yerdeydi. 5 inç kalınlığındaki platformu deldikten sonra bunun ladinden olduğu anlaşıldı. Platformdan sonra delgi 12 inç aşağı düştü. Yeniden 4 inç meşeden geçti. Bunun ardından parçalar halinde 22 inçlik metal geldi. Ancak delgi, hazineye benzer bir şeyi yukarı çıkarmadı. Yalnızca, eski bir saat zincirinin halkalarına benzeyen üç halka geçti elimize.

Sonra 8 inç kalınlığındaki meşeyi deldik. Bunun birinci sandığın dibi ve bir sonrakinin üstü olduğunu düşünüyorduk. Yine bir önceki gibi, 22 santim metalden geçildi. Derken, 4 inç kalınlığında meşe, 6 inç ladin aştık. Hiçbir şey bulamadan 7 ft. boyunca da kil kazdık."

Sahtekârlık

Beşinci ve son delikte ise işler karıştı. Ustabaşı **James Pitblado**'ya şöyle bir talimat verilmişti. Delgi yüzeye çıkınca, ucuna yapışmış her zerreciği çıkaracaktı. Sonra da bunlar bir mikroskop altında incelenecekti. Pitblado bunu yaptı gerçi, ama işin özüne uyduğu pek söylenemez. Grup üyelerinden biri, onun delgiden bir şeyler çıkardığını gördü. Adam bunu yıkadı, yakından dikkatle inceledi, sonra da cebine atıverdi. Suçlanınca, keyifli bir şekilde, ortaklık yöneticilerinin bir sonraki toplantısında bulduklarını göstereceği cevabını verdi.

İnanılmaz bir şey ama, onun sözüne inandılar. Pitblado, kurul toplantısına katılacağına, kendini destekleyecek birini buldu. Bu kişi, Oak Adası'nın doğu bölümünü satın alma yolunda başarısız bir girişimde bulundu. Herkes Pitblado'nun bir mücevher bulduğuna inanıyordu.

Yine su basıyor

Artık Truro grubundakilerin hepsi üst üste duran iki sandığın ganimet dolu olduğuna inanıyorlardı (haksız da sayılmazlardı). Sandıkların 58 ft.'in hemen altında oldukları düşünülüyordu. Bütün mesele, su konusunda doğanın inadını kırmaktaydı.

1850 yılı baharında Para Çukuru'nun 10 ft. kadar batısında yeni bir tünel açıldı. Kazıcılar, 109 ft.'e kadar katı kille karşılaştılar. Su da basmadı. Sonra, tıpkı 1805'te olduğu gibi, çukura yanlamasına giden bir başka tünel açıldı. Sonuç da aynı oldu: Birkaç dakika içinde çukuru yarısına kadar su bastı.

Su nereden geliyor?

İnanması zor ama, öykünün ancak bu noktasında işlerin böylesine sarpa sarmasına yol açan suyun nereden çıktığını araştırmak akla geldi. Anlatıldığına göre biri, çukurlardan birine düşmüş, su yutmuş ve suyun tuzlu olduğunu ilan etmişti.

Tüneldeki su ile Oak Adası'nı çevreleyen su arasında ilk kez o zaman bir ilinti kuruldu. İkisinin ilintisi de kolaylıkla doğrulandı. Tünellerdeki su gelgitle yükselip alçalıyordu.

Toprağın bileşimi, doğal sızıntı ihtimalini ortadan kaldırıyordu (Zaten böyle bir şey olsa Para Çukuru'nun başlangıçta kazılması imkânsız olurdu). O halde akla yakın bir tek açıklama vardı. Para Çukuru bir yeraltı geçidiyle denizle bağıntılıydı. Ama nasıl?

Akıl almaz sistem

Cevabı bulmak zor değildi. Para Çukuru'ndan 500 ft. uzaklıkta, en yakın kumsaldaki Smith'in Koyu'nda çabucak yapılan bir araştırma, her şeyi açığa çıkardı. Sular çekilince, kumlar, suyu, sıkılan bir sünge gibi akıtıyordu." Küreklere sarılıp biraz uğraşınca, iş anlaşıldı.

13 ft. derinlikte, çalışanlar artık iyi tanıdıkları 2 inçlik bir hindistancevizi elyafı tabakasıyla karşılaştılar. Bunun altında ise 5 inçlik bir deniz yosunu tabakası vardı. Sonra birbirini çaprazlamasına kesen, itinayla dizilmiş yassı taşlar geliyordu.

Birisi neyi saklıyor?

Günümüzün gözlemcisi, Trurolular gibi şaşırtıcı bir sonuca varmak zorunda kalıyor: Elde çürütülmez kanıtlar olmasa, insan böyle bir sonuca gülüp geçer. Birisi, 1795'ten önce, bir şeyi saklamayı aklına koymuştu. Sonra, ya bir şans eseri olarak, ya da bile bile, Nova Scotia'nın bir körfezinde işe koyulmuştu.

Önce 100 ft.'i aşkın derinlikte bir tünel kazarak işe başladı. Sonra bu tünelle, kumsaldaki Smith'in Koyu arasında 500 ft.'lik bir başka tünel kazdı. Orada, gizli yerine yaklaşılmasını önlemek için yine gizli tuzaklar kurdu. Yani kumsalda akıllara durgunluk verecek kadar zekice bir "boru tesisatı" yaptı.

Tüneli, rasgele bir şekilde değil, son derece kasıtlı biçimde, bilerek doldurdu. Böylelikle, tünelin alt kısımlarına ulaşılmasını da imkânsız hale getirdi. Sonunda, "hırsız alarmı"nı da devreye sokup, teknesine bindi ve günbatımına doğru yelken açtı. "Çenesi düşük" meşe ağacını da geride bıraktı.

Trurolu adamlar hayrete düşmüştü. Haklıydılar da tabii. Yine de çok fazla şaşırmamışlardı. 17. ya da 18. yüzyıl insanının yaptığı bulmacayı, 19. yüzyıl insanı çözebilir diye düşünüyorlardı. Acaba öyle miydi?

Oak Adası'nda Smith'in Koyu. Define avcıları kazılarda belli bir düzeye her gelişlerinde Çukur'u su basmasının sırrını, burada çözmüşlerdi (altta).

Para Çukuru'nun meçhul yaratıcısı neyi gizlemek istiyordu? Sayfa 904'te.

Hipnoz, tıbba yerleşiyor

1850'lerde bir adam hipnoz altındayken bir bacağını kestirdi. Fakat ünlü doktorlar onu acı çekmiyormuş gibi görünmekle suçladılar. Aşağıdaki örneklerde hipnozla tedaviye yöneltilen bu tutucu tavrın giderek nasıl değiştiğini okuyacaksınız.

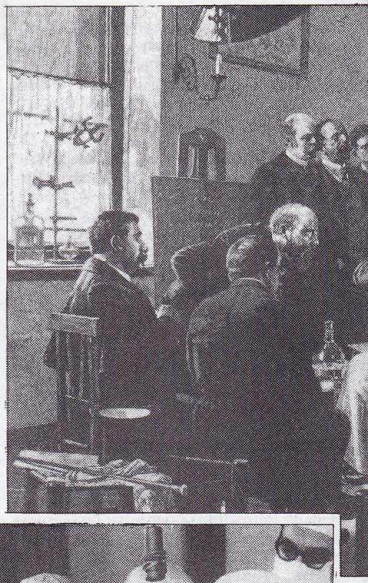

1893'te Münih'te, doktorlar bir hipnoz halini anlamaya çalışıyorlar (sağda). 1961'de İtalyan televizyonunda Pierina Menegazzo'nun ameliyatının filmi gösterildi. Doktorlar Menegazzo'nun apandisini alırlarken o hipnoz altında olduğundan, acı çekmiyor ve onlarla şakalaşıyordu. Hipnoz, konuşmasına ve kendi ameliyatını izlemesine engel değildi (altta).

HİPNOZ, TIP TARİHİNDE belki de en ihmal edilmiş konudur. Oysa hipnoz, insanlık için son derece değerli, gizli ama patlamaya hazır, tedavi edici bir silahtır. Ne yazık ki, uzun süreler, insanlığın yararına uygun bir şekilde kullanılamadı. Hipnozla ilgili bir uygulamanın, eski bir kabile tarafından yapıldığı biliniyor. Eski Yunan'da, Aesculapian tedavi tapınaklarında bu türden uygulamalar yapılıyordu. Hipnoz gücünün çağımızdaki ilk açık seçik göstergesi ise, **Franz Mesmer** okulunun iki yüzyıl öncesine dayanan çalışmalarının sonucu olarak belirdi.

Hastalığa ve acıya son

Mesmerizmin uygulandığı vakalarda hastalık belirtilerinin hafiflediği ve hatta tümüyle yok olduğu görüldü. Özellikle bu yöntem acıyı kesinlikle gideriyordu. Anestezik maddeler olmadığı zamanlarda, ameliyat olması gereken hastalara bu yöntem, bağışlanmış bir ihsan olmalı. Ancak cerrahlar onu uygulamıyorlardı. 1829'da Fransız Tıp Akademisi, Mesmerizm uygulamasıyla bir tümörün acısız bir şekilde çıkarıldığı bir ameliyatı izledi. Kurul üyeleri oldukça etkilendiler. Fakat tıbbi kuruluşlar, basit bir şekilde, bu durumun gerçek olduğuna inanmayı reddettiler.

Karşı çıkılıyor

1850'lerin Londra'sında gözde bir cerrah olan Sir **Benjamin Brodie**'ye göre, mesmerizm boş bir inançtan, basit bir hurafeden başka bir şey değildi. Yine seçkin bir fizyolog, **Marshall Hall,** bir hastanın mesmerik trans halindeyken bacağını rahatça kestirdiğini izledi. Fakat adamın acı çekmiyormuş gibi görünebileceğini söyledi. Eğer adam baygın yatıyorsa, bir bacağı kesilirken öbür bacağının da bir eşduyumla seyirmesi gerektiğini iddia etti.

Yüzlerce ameliyat

Bu yöntem hakkında en son açıklamaları okuyanlar, böyle bir yöntemin varlığından memnun kalıyorlardı. Acı çeken binlerce hastanın içi, mesmeristlerin varlığıyla rahatlıyordu. Calcutta'ta Doğu Hindistan Şirketi'nde çalışanlar bu açıdan şanslıydılar. Çünkü **James Esdaile** gibi bir doktorları vardı. 1840'larda kendisine gelen hastalara bu yöntemle yüzlerce ameliyat uyguladı. Fakat

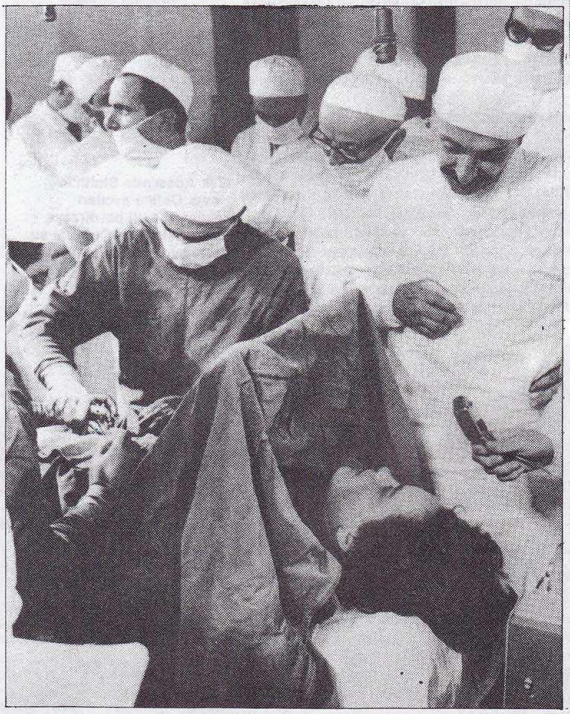

Hipnozla tedavi sırasında hiç rastlanmayan bir durum, ölümdür. 1750'de Copenhag'da, bugünkü insanlık anlayışıyla pek bağdaştırılamayacak bir deney yapıldı. Hapishaneden getirilen bir mahkûma kan kaybından öleceği telkin edildi. Mahkûmun derisine iğnelerle küçük delikler açıldı. Deneye göre kan kaybından ölmeliydi ve buna inanmaktan başka seçeneği de yoktu. Giderek yoğunlaşan telkinlerin sonucunda adam öldü (altta).

İngiltere'de yayımlanan tıbbi yayınlar, onlara pek önem vermiyorlardı. Bu arada zaten eter ve kloroform, nihayet bulunmuş ve kullanılmaya başlanmıştı. **James Braid** adlı bir İngiliz doktor, ilk kez "hipnotizma" terimini, mesmerik trans haline yol açan kendi metodunu açıklamak için kullandı. Fakat Braid, hipnozu tedavi amacıyla kullanmadı. Hipnoz, kırsal kesimde doktorluk yapan Fransız Dr. **A. A. Lièbeault** tarafından, 1870'lerin sonlarına doğru hastalar üzerinde tedavi edici bir amaçla kullanıldı.

Hipnozla tedavi bedava

Lièbeault, hastalar eğer uyuşturulmayı isterlerse bunu sağlıyordu. Fakat karşılığında ücret ödemelerini istiyordu. Fakat hipnoz için ücret talep etmiyordu. Yoksul hastalar hipnozla tedaviyi tercih ettiler. Lièbeault'un hipnozla tedavi yöntemi çok başarılıydı. Hastaya sadece tüm hastalık belirtilerinin kaybolacağını telkin ediyordu.

Bu yöntem, Nancy yakınlarında doktorluk yapan **Hippolyte Bernheim**'ın dikkatini çekti. Olaya ilkin şüpheyle yaklaştı. Fakat 1882'de Lièbeault'u ziyaret ettikten sonra fikri değişti. Hipnozla tedavi, hasta tedavisinin değişmez bir parçası olmaya başladı. Diğer alışılmış türde tedavi ve ameliyatlarda söz konusu olan yararsız ağrı kesici uyuşturucular, kanamalar, kan verme gibi işlemler göz önüne alınırsa hipnozla tedavi görenler oldukça şanslı sayılırlar.

Hipnozla tedavi inceleniyor...

İngiliz Tıp Derneği'nden bir grup, Nancy'ye gidip Bernheim'ın çalışmalarını izlediler. 1892'de geri dönüp bu yöntem hakkında bilgi verdiler. Onu kabul edebileceklerini ve eğer uygulanırsa bunun İngiltere için büyük bir kazanç olacağını söylediler. Ancak bu ifadeler pek dikkate alınmadı.

Yeni yüzyıla girilmesiyle hipnozla tedavi ortadan çekildi. Fakat unutulmadı. Fransız psikolog **Pierre Janet,** onu tekrar hatırlayan kişi oldu. Yani hipnoz sadece bir süre için kullanılmadı.

Yeni bir teori...

Bu suskunluk dönemi içinde zamanla bir teori gelişti: Fiziksel ve organik hastalıklar, sadece fiziksel anlamda, tıp doktorları tarafından ilaçlarla tedavi edilebilir. Hipnozla tedavi ise nevroz, isteri gibi hastalıklara yararlı olabilirdi. Fakat aynı yarar, sözgelimi bir soğuk algınlığından ve öksürükten şikâyetçi olan hastalar için söz konusu değildi.

Bundan sonra birkaç doktor bireysel olarak hipnozu kullanmaya devam etti. Özellikle diş hekimleri, ucu sivri diş aletlerinden kötü etkilenen hastalara karşı bu yöntemi uyguladılar.

Bu yüzyılın yarısına kadar hipnozla tedavinin adı pek az duyuldu.

Tıp, kaderine terk etmişti

1952'de İngiliz Tıp Gazetesi'nde bir haber yayımlandı. Haber, doğuştan İktiyosis hastalığı (deriye balık derisi görünümü veren bir tür hastalık) taşıyan bir erkek çocuğu ile ilgiliydi.

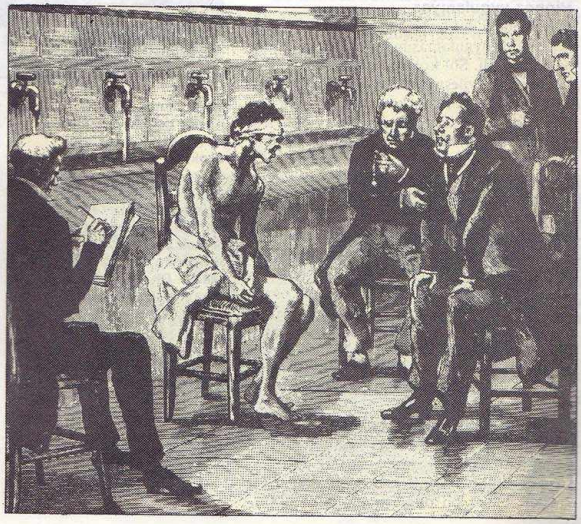

1826'da yapılmış, "Le Magnetizme" altyazılı bir karikatür. O dönemde hipnoz, yaygın bir şarlatanlık olarak kabul ediliyordu. Canı sıkılan insanların akşam yemeklerinden sonra oynadıkları bir tür salon oyunu olduğu düşünülüyordu (solda).

Çocuğun vücudunun büyük bir bölümü, bu hastalık yüzünden bir sığil tabakası ile kaplıydı. Sığiller çok kötü bir kokuya yol açıyordu. Bu konuda bilinen tüm tedavi yöntemleri uygulanmıştı. Fakat en ufak bir iyileşme görülmüyordu. Çocuk Surrey'deki Doğu Grinstead Hastanesi'ne yatırıldı. Bu hastanede plastik cerrahi alanında hatırı sayılır adımlar kaydediliyordu. Vücudunun bir bölümündeki normal cilt tabakasından bir parçanın, cildin zarar görmüş bölümüne aşılanması konusunda önemli denemeler yapıldı. Ama bir sonuç alınamadı.

Hipnoz uygulanıyor

Hastanedeki doktorlardan biri, son çare olarak hipnoz uygulamasını önerdi. Çocuk trans hale geçirildi. Sol kolunun sığillerden kurtulup tümüyle iyileştiği telkin edildi. Eğer sığiller gerçekten bu kolda kaybolursa, doktorlar tüm vücut için telkine devam edeceklerdi. Kol iyileşirse kesinlikle telkinle bağıntılı olacaktı. Buna bir rastlantı diye bakılmamalıydı.

Başarılı oluyor...

Birkaç gün sonra koldaki sığiller yumuşadı ve kendi kendine dökülmeye başladı. Altından çıkan deri dokusu normal ve sağlıklıydı. Sonra vücuttaki tüm sığiller iyileşti. Basında adı "gergedan çocuk" olarak geçen hasta, kısa sürede iyileşti. Artık iğrenç kokulu sığillerinden kurtulmuş olarak sosyal yaşamına, insanların arasına dönebilirdi. Nitekim o yalnız; herkesten kaçan çocuk, tedaviden bir yıl sonra mutlu, sağlıklı bir insan olarak bir işte çalışmaya başladı.

Bu sevindirici olayla tıp dünyası taze bir kan kazandı. Hipnoz, tıp dünyasında sessizce yerini aldı. Yıllardır süren, organik hastalıkların organik yöntemlerle iyileştirileceği fikri sarsıldı. Fakat bu dogmanın gözden düştüğünü görseler de, doktorlar hastalıkları kendi yöntemleriyle, ilaç tedavisiyle iyileştirmeye devam ediyorlar.

Ehliyetsiz hipnotizörler...

Hâlâ hipnozu kullanan oldukça az sayıda doktor var. Fakat bu yöntemi coşkuyla uygulayanlar arasında tıp doktoru olmayanlar da var. Bir kısmının diploması yok, bir kısmı da sadece değeri tartışılabilir kurslardan yetişiyor. Bu arada bir grup da bu ilginç alana girmeye kararlı ehliyetsiz psikologlardan oluşuyor. 1880'de **Observer** dergisinde hipnotizör yetiştiren kuruluşlar hakkında bir yazı yayımlandı. Yazara göre, hipnotizör yetiştirdiği bilinen resmi bir kuruluş yoktu. Fakat buna karşı çıkıldı.

Örneğin, "İngiliz Tıp Doktorları ve Dişçileri Hipnoz Derneği", sadece doktorları ve dişçileri kabul ediyordu. "İngiliz Deneysel ve Klinik Hipnoz Derneği", sadece diplomalı doktorları, dişçileri ve psikologları üyeliğe alıyordu. Bu arada tıbbi bakımdan yeterli olmayan pratisyenleri de kabul etme hazırlığı içindeydiler. Aslında iyi bir hipnotizörün bu konuda diplomalı olması gerekiyor.

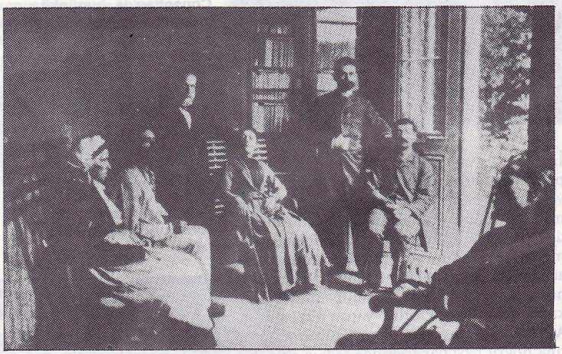

1900 yılında, Fransa, Nancy'deki kliniğinde Dr. A. A. Liebault (sağda ayaktaki kişi) hastaları ve yanında çalışanlarla birlikte görülüyor. Liebault, hipnozla tedavinin tarihinde en önemli adlardan biridir. Ancak adı, ondan esinlenen, örneğin Jean-Martin Charcot gibi araştırmacılardan daha az bilinir (üstte).

Hipnozla tedavi türleri...

Hipnozla tedavi, iki ana sınıfa ayrılabilir. Birinci olarak, Liebeault'un yaptığı gibi kullanılır. Yani, sadece istenmeyen acılardan ve hastalıklardan kurtulmak için. Burada hipnozun aspirin gibi bir işlevi var. Hipnozda hasta ve tedavi edici kişi arasında iletişim kurulması zaman alsa da (her hasta bu işe yatkın olamıyor), bu yöntemin yan etki yaratabilecek bir ilaç sorumluluğundan uzak olması, onun olumlu yanlarından biri.

Birçok hipnotizör de çalışmalarını psikoterapinin bir kolu olarak gördüler. Hipnoz, psikoterapinin Freud'cu, davranışcı, faydacı akımlarında yardımcı olarak kullanıldı.

Psikolojik tedavide hipnoz

Freud, hipnozu, hastalarının kendi ruhsal

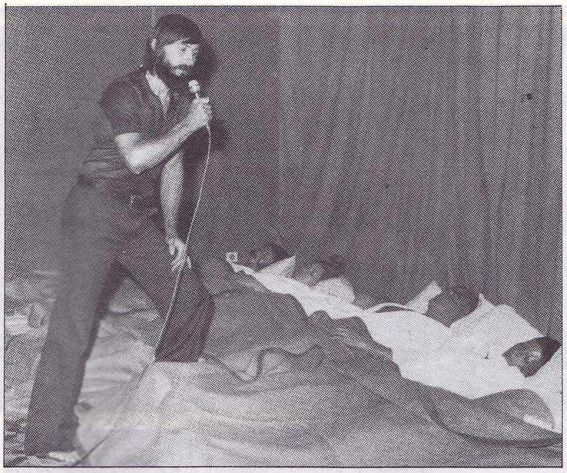

çatışmalarını çözmek amacıyla kullandı. Hipnoz altındaki hastaya geçmiş yaşlarına dönmesi için telkinde bulunuyordu. Fakat bastırılmış duyguların açığa çıkarılmasında bu yöntem yeterince başarılı olmadı. Freud bunun yerine psikanaliz diye bilinen serbest konuşma tekniğini kullanmaya başladı. Freud'un bir kısım öğrencisi de hipnoz kullanımının, büyük bir hızla, analiz yöntemini geçeceği kanısındaydılar. Şimdi, çok yaygın olarak Amerika'da bu yöntem kullanılıyor.

Fransa, Nice'teki bir grup, bir rekor için 10 gün boyunca Jacquy Nuguet tarafından hipnoz altında tutuldu. Bu süre boyunca diğer ihtiyaçlarına ilaveten portakal suyuyla beslendiler. Olay tıbbi gözetim altında gerçekleştirildi (üstte).

1977'de Alan Paige, çalıştığı sirkte sadece elindeki meşaleyi ve hipnoz yeteneğini kullanarak üç fili kontrolü altına aldı (altta).

Tartışmalar

Hipnozla tedavi, davranışçı ekolün işine yarayacak bir yol olabilirdi. Çünkü hipnozla hastaların beyinlerine bir sürü fikir yerleştirilebiliyordu. Fakat hastalarla iletişim kurulması, başarılı bir hipnozu gerektiriyor, bu durum da davranışçıları tedirgin ediyordu. Diğerleri de telkinin etkisinin herhangi bir ilacın etkisi gibi kaybolmasından dolayı düş kırıklığına uğradılar. Onlar da, Prof. **Hans Eysenck**'in 1957'de yayımlanmış, **Psikolojide Anlam ve Anlamsızlık** adlı kitabında söz ettiği, hipnoz terimini kullanarak insanları kendilerine çeken asılsız hipnoz derneklerine bu yüzden karşı çıktılar. Bunlar tıbbi bir bakış açısından yoksun, gizemcilik gibi akımlara eğilimli derneklerdi.

Bir çok hastalığın tedavisinde

Yavaş yavaş sağlıklı hipnoz, bu kötü izlenimi yıktı. Şu anda bu konuyu, büyük bir bölümü Amerika'da olmak üzere, çok sayıda araştırmacı üstlenmiş durumda.

Harward Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden **Fred. H. Frankel, 2000 Yıl Boyunca Hipnoz** adlı araştırmasıyla hipnozun ilginç sonuçlarını ortaya koydu. Ona göre hipnoz, diğer alanların yanı sıra, yanıklar, migren, astım ve cinsel iktidarsızlığın tedavisinde de kullanılabilirdi.

Freud, hipnozdan mümkün olduğunca uzak durdu. Çünkü o konuda pek başarılı olamamıştı. Bilimsel yansızlık adına, kendisiyle hastaları arasına bir mesafe koydu. Böylece kendisini, hastalarıyla birlikte çalışmaktan, diğer bir deyişle, işbirliği yeteneğinden yoksun bıraktı. Hastalarını da, zaman içinde geriye doğru uzandıkları yolculuklarında yalnız bıraktı. Hastaları tutulacak bir ele ihtiyaç duyduklarında o, kanepenin yanında durup gözlemlerini sürdürmekle yetindi.

Hipnozla geçmişe dönüş

Hipnozla geriye dönüşler sırasında hatırlama yoluyla açığa çıkarılan bastırılmış duygular ve böylece hastanın bir dizi karmaşık duygudan kurtulması doyurucu sonuçlar veriyordu. Bu, Freud'cu ve davranışçı ekolün anlayışlarına oldukça aykırı bir biçimde yardımcı oluyordu.

Davranışçılar arasında geçmişi deşmeye gerek olmadığını, kanıtlamaya gerek olmaksızın doğru kabul eden bir bakış açısı vardı. Onlara göre, hastadaki nevrotik belirtiler, aslında öğrenilmiş davranışların bir göstergesiydi. Tedavisi ise onları unutmaktı.

Hipnozla geçmişe dönüşler sırasında bastırılmış duygusal çatışmaları bulmak, tedavi ortamını hazırlıyor ve eski önyargılar ile sabit fikirler gideriliyordu.

Hasta ile işbirliği

Hipnoterapistler, bugün, "svengali" fikrini (hastaya yüklenme) tümüyle reddediyorlar. Bu bakımdan hipnotik telkinin etkisi kısa sürüyor.

Bu konuda varılabilecek en iyi sonuçları elde edebilmek için, hastaların da tedavi sırasında kendilerine düşen görevi nasıl yerine getireceklerini öğrenmeleri gerekiyor.

İnsanın sağlığına kavuşabilmesi için hayal gücünü nasıl kullanması gerekir? Sayfa 897'de.

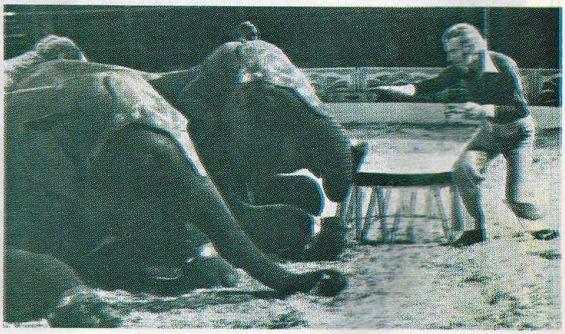

Uçandaire Fotoğrafları

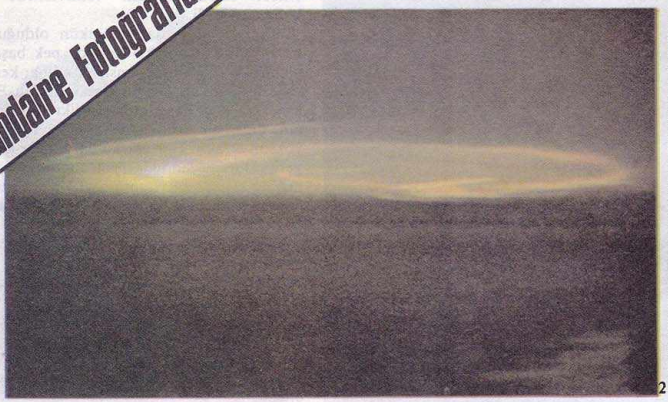
1

2

5 Mart 1979 akşamı, 26 yaşındaki **Antonio Gonzales Llopis,** Kanarya Adaları'ndan biri olan Büyük Kanarya Adası'nın çeşitli fotoğraflarını çekiyordu. Birden denizin üzerinde girdap gibi dönen garip bir ışık gördü. Bir an sonra iri, koyu renkli bir cisim denizden dışarı fırlayıp, ardından bir ateş topu bırakarak dosdoğru gökyüzüne fırladı (Fotoğraf 1, 2 ve 3).

Llopis, makinesini cisme göre ayarlayıp, gözden kaybolana kadar art arda cismin fotoğraflarını çekti. Olayın yaklaşık 3 dakika sürdüğünü tahmin ediyordu. Nitekim, bu tahmin, olayın diğer tanıklarınca da doğrulandı. Koyu renk cisim, pırlanta gibi bir ışıkla çevreleniyordu. Cisim, hızla gökyüzünün parlak ışıkları arasına girerek kayboldu. Kaybolduktan sonra geride altın renkli bir bulut ve gökyüzünü yarım saat aydınlatan bir parlaklık bıraktı (Fotoğraf 4 ve 5).

Büyük Kanarya Adası'nda yaşayan binlerce insan, olayı izledi ve birçoğu da fotoğrafladı.

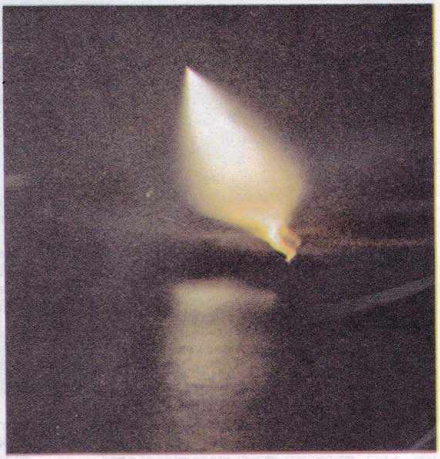
3

4

5

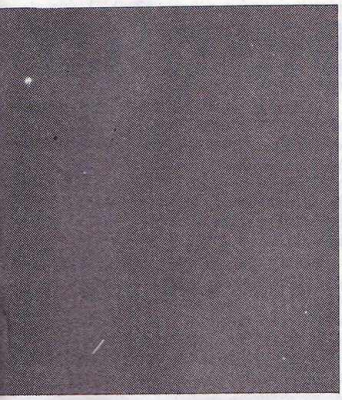

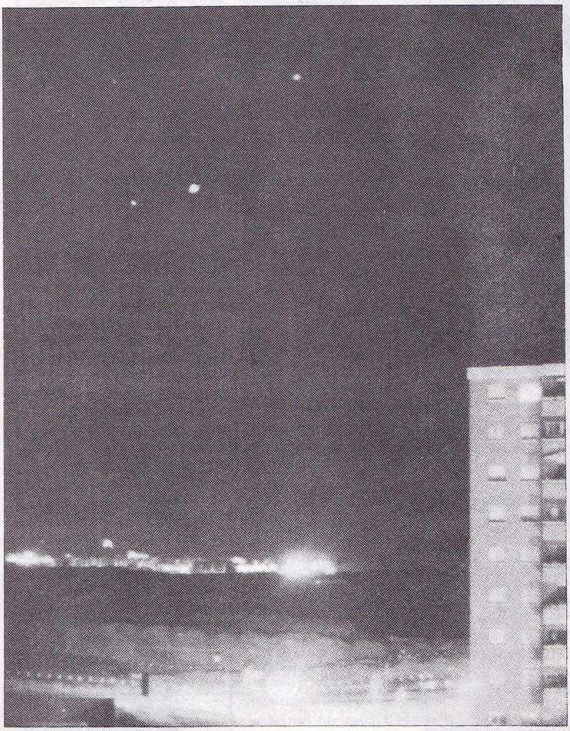

Sağda: 1979 Aralık'ında bir gece, İspanya'da, Madrit'e 10 km mesafedeki Barajas Havaalanı'nda parlak ışıklar görüldü. O gece, Madrit üzerinde ansızın 10 parlak ışık belirdi. Çok kısa bir süre âdeta göksel bir bale yaptılar. Sonra hızla bu fotoğrafın çekildiği Barajas yönüne hareket ettiler. Uçandaireler, çoğunlukla havaalanları ve uçaklar, deniz limanları ve gemiler, nükleer güç istasyonları ve askeri birlikler çevresinde görülüyorlar. DARKMALT

Dünya dışı yaratıklar olduğuna inananlar, uçandairelerin, teknolojimizin silah ve bilgisayar aksamıyla ilgilenen, böylece gelişme oranlarımızı hesaplamaya çalışan yabancılar olduklarını söylüyorlar.

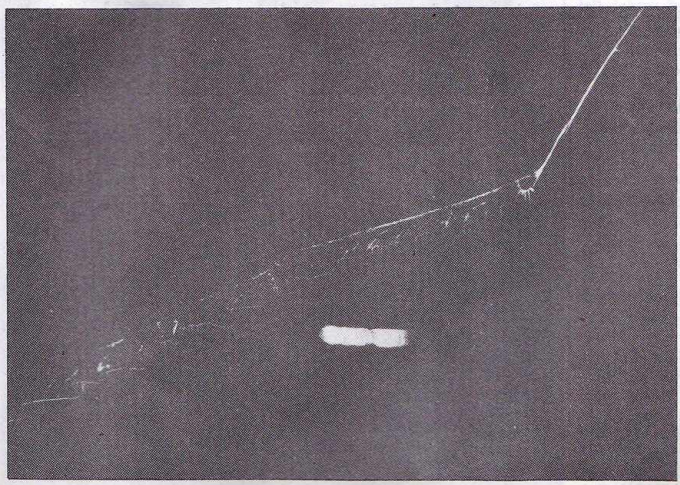

Solda: Fotoğraf, Amerika'da Connecticut - Lakeville yakınlarında yaşanmış bir uçandaire olayını gösteriyor. 23 Ocak 1967'de 17 yaşında bir yatılı okul öğrencisi tarafından çekildi. Bu, gökyüzünde hızla oradan oraya hareket eden çok sayıda parlak ışıktan sadece biriydi. Olay, periyodik olarak 4 hafta devam etti ve okuldaki birçok çocuk tarafından gözlemlendi. Çocuk, uçandaireleri düzenli aralıklarla atan, ışıklı bir nabız ya da göz kırpan bir ışık noktası olarak tanımladı. Işık Indian Dağları ardında gözden kayboldu. Araştırmacılar konuyu askıda bıraktılar. Acaba uçandaireler geceleri gizlice denenen araçlar olabilir mi?

Ölülerle yazışmalar

Ruhsal ilişkiler, bilim adamlarını aldatmak için uydurulmuş birer oyun mudurlar? Yoksa iddia edildiği gibi ölümden sonraki yaşamı mı kanıtlıyorlar? Aşağıdaki yazıda bu konuya ilişkin ipuçları değerlendiriliyor.

F.W.H. MYERS, İngiliz Psişik Araştırmalar Kurumu'nun (SPR) kurucu üyelerindendir. Onun 1901'deki ölümünden sonra, birçok kez medyumlar aracılığı ile, yaşayan insanlarla haberleştiğine inanılıyor. 20. yüzyılın ilk çeyreğinde, Myers'in ruhu yoğun çalışmalar yaptı. Diğer ölü arkadaşlarıyla birlikte, otomatik yazıcı medyumlarla ruhsal iletişimlerde bulundu.

Myers, **Henry Sidgwick, Edmund Gurney**'in ruhları, medyum **A. W. Verrall** tarafından 2000'in üstünde tebliğ verdiler. Bu tebliğler, 30 yılı aşkın bir sürede, geniş bir medyum kitlesine gönderildi. Mesajlar kısmen klasik edebiyattan alıntı şeklindeydiler.

Bunlar gerçekten de çok zor bir bilmecenin ipuçlarını oluşturuyorlar. Amaç, tebliğ yollayanların varlığını kanıtlamaktı. Çünkü bunları yollayan kişilerin hepsi, hayattayken, birer edebiyatçı veya bilim adamıydılar. Tebliğler, değişik zamanlarda, değişik medyumlara bölüm bölüm gönderilmekteydi. Medyum, kendine gelen bölümden, kendi başına, hemen hemen hiçbir şey anlayamıyordu. Ancak bu yazılar bir araya getirildiğinde ortaya bir anlam çıkıyordu.

Bulmaca sözcükler

Anlaşılması ve anlatılması kolay ruhsal yazışma olaylarından biri, **Roden Noel** olayıdır. 7 Mart 1906'da, Bayan Verrall adındaki medyuma, Myers'ten bir tebliğ geldi. Cambridge'deki bu medyum, Myers tarafından sıkça kullanılıyordu. Tebliğ, bir şiirin bazı dizelerinden oluşmuştu. Şiir şöyle başlıyordu: *"Tintagel ve acıyla inleyen deniz."* Bu dizeler, Bayan Verrall'e hiçbir şey ifade etmedi.

Fakat onu tetkik eden bir diğer araştırmacı vardı. Bu araştırmacı, SPR'den Bayan **Johnson**'dı.Bayan Johnson'a bu dizeler, Roden Noel'in **Tintadgel** şiirini anımsattı. Bunu Bayan Verrall'e söyledi. Fakat Bayan Verrall, bu şiiri okuyup okumadığını hatırlamıyordu. Hatta böyle bir şiirin varlığından bile haberi yoktu.

4 gün sonra, Hindistan'da yaşayan Bayan **Holland** da bir tebliğ aldı. (Bayan Holland, **Rudyard Kipling**'in kız kardeşi Bayan **Alice Fleming**'in takma adıydı.) Ona gelen mesaj şöyleydi: *"Bu, A. W. içindir. 26 Mayıs 1894'ün, ona, bana ve F. W. H. M.'ye ne ifade ettiğini sor. Bunu zor hatırlayacaklarını sanmıyorum Ama eğer zor gelirse, Nora'ya sorsunlar."*

Henry Sidgwick (altta) ve Edmund Gurney (altta sağda). Onlardan gelen tebliğler, Latince ve Yunanca bilen medyumlara geliyordu. Örneğin, Bayan Verrall, Cambridge'deki Newnham Koleji'nde (en altta) eski Yunan ve Latin edebiyatı hocasıydı. Bu medyumlar, herhalde bu bilgilerinden dolayı, bilerek seçiliyorlardı. Veya belki de, bu irtibatlar medyumların bilinçaltlarında oluşuyordu.

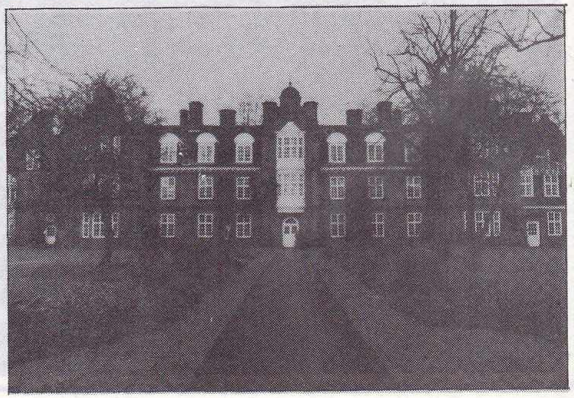

Verilen tarih, Roden Noel'in ölüm günüdür. "A. W." ile de Dr. Verrall, "F. W. H. M." ile Myers kastediliyordu. Her ikisi de Noel'le tanışmaktaydılar. "Nora", Henry Sidgwick'in dul eşiydi ve şairle oldukça yakın ilişkisi olmuştu. Bayan Holland, henüz bu birbiriyle ilgili gerçekleri keşfedemeden, yeni bir tebliğ daha aldı.

Henüz, Bayan Verrall veya Bayan Johnson'dan hiçbir açıklama gelmemişti. 14 Mart 1906'da, yani ilkinden bir hafta sonra gelen mesaj, şöyleydi: *"On sekiz, 15, 4, 5, 14. 14, 15, 5, 12. Oldukları gibi düşünülmemelidirler. Vahiy Kitabı'na bakınız. 13, 18, ama sadece ortadaki sekiz kelimeye bakın, bütün bölüme değil."*

Gizem çözülüyor

Bayan Holland bütün bu verilen bilgilere bir anlam vermeye çalıştı. Fakat durum ümitsiz görünüyordu. Bunun için mesaj, İngiltere'ye gönderildi. Nitekim, Bayan Johnson, "orta-

daki sekiz kelimenin" neyin ipucu olduğunu anlamıştı. Çünkü, Vahiy Kitabı'nda, ortadaki sekiz kelime şunu ifade ediyordu. *"Bunlar bir insana ilişkin sayılardır."* Böylece, mesajdaki sayıların yerine, alfabedeki yerlere isabet eden harfler konuldu. Bunlar dizildiğinde, ortaya "Roden Noel" adı çıkıyordu.

Noel, 21 Mart'ta, Bayan Holland'ın mesajında yine ima edildi. Bu durum, 26 Mart'ta, Bayan Verral tarafından İngiltere'de açıklandı. 28 Mart'ta Bayan Holland'a gelen tebliğde, Noel'in vatandaşı Cornwall'un adı açıklıkla belirtilmişti. Ayrıca Cornwall'un açık bir tarifi de vardı. Fakat Noel'in tanımı açık değildi.

DARKMALT

Ruhlar, tebliğleri iyice karıştırıyorlar

Medici mezarları olayı, oldukça karmaşıktır. Anlaşılması yıllar sürdü. Bu olay, akşam, sabah ve tan vakti ölüm, uyku ve gölgelerle ilgili imalarla doludur. Cambridge'de, Bayan Verrall'e, *"defne"* ve *"defne çelengi"* sözcükleri defalarca gelmişti. Bu olaylar, 21 Ocak 1907'de gerçekleştiler. Sonra 26 Şubat'ta, diğer bir medyum ortaya çıktı. Bu medyum Amerikalı Bayan **Piper**'dı. Yüksek sesle: *"Morehead-defne için defne... Ben onu defne için verdiğimi söylüyorum. Elveda"* diyordu. Bayan Piper'ın bu sözleri bağırarak söylediği özellikle belirtiliyor. Çünkü o, normalde, kendinden geçtiğinde (trans halinde), belirsiz şekilde mırıldanıyordu.

Sonra Bayan Piper bir zenci hayali gördü. Bu zenci, hayalinde, Bay **Piddington**'un yerinde oturuyordu. Bay Piddington, SPR'de araştırmacıydı. Bayan Piper'la birlikte de çalışmaktaydılar. Bayan Piper ellerini birleştirdi ve dedi ki: *"Ölü... iyi, ben bunun defne çelenkleriyle ilgili olduğuna inanıyorum."* Ertesi gün, Bayan Piper'a gelen tebliğ şöyleydi: *"Ben, Bayan V'ye, onun tebliğinde defne*

Amerikalı (Boston) ünlü trans medyumu Bayan Leonora Piper. Bayan Piper, 1906-1910 yılları arasında karmaşık ruhsal yazışma olaylarında yer aldı (üstte).

Birçok medyum, gölge, ölüm, uyku, akşam, sabah, tan vakti, düşünme, Alexander ve defneler gibi bir çok sözcük aldılar. Son ilişkiden sadece iki yıl sonra, SPR araştırmacıları, bunların Medici ailesinin, Floransa'daki mezarlarını ifade ettiğini anladılar. Lorenzo'nun (Urbino Dükü) ve Alexander de Medici'nin ortak mezarlarının üzerinde tan vaktini, alacakaranlığı ve düşünmeyi temsil eden heykeller vardır (üstte sağda).

Nemours Dükü Guiliano' nun mezarında ise gece ve gündüzü simgeleyen heykeller vardır (solda). Defne, Medici ailesinin simgesidir.

Helen Verrall (sonradan Bayan W. H. Slater), hem otomatik yazıcı medyum, hem de SPR'nin araştırmacılarındandı (üstte).

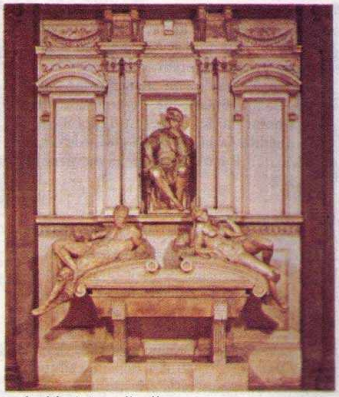

çelenklerini verdim."

17 Mart'ta, Cambridge'de Helen Verrall şu tebliği aldı: *"Alexander'ın mezarı... defne çelenkleri simgedirler. Bunlar bir fatihin yüz hatlarını simgelerler."*

On gün sonra, Hindistan'da, Bayan Holland'a gelen tebliğ ise şunları içeriyordu: *"Karanlık, ışık ve gölge, Alexander Moor'un başı (Faslı İskender'in kafası)."*

Macs'ler aslında, pek sık kullanılmayan iki medyumdu. Fakat, yukarıdaki tebliğden bir buçuk yıl sonra, onlara da bir tebliğ geldi. *"Defnelerin arasında bir mezar kaz."*

Anlam iki yılda bulundu

Bu olay, aynı konunun tekrar gündeme gelmesinden iki yıl önce oldu. Bu defa sahnede, Londralı bir medyum vardı. Bu, Bayan **Willett** takma adıyla tanınan, Bayan **Coombe Tennant**'dı. Ona da, *"Laurentian mezarları, tan vakti ve alacakaranlık"* diye bir mesaj gelmişti.

Bir ay sonra, yani 8 Temmuz 1910'da, Amerika'da Bayan Piper, şu sözcükleri söylüyordu: *"Düşünmek, uyuyan ölü, defneler."* Bunları, kendinden geçtiği vakit söylemekteydi.

İki yıl daha geçti. Bu iki yıl boyunca, SPR'ye bağlı araştırmacılar, bazı sözcüklerin anlamını kavrayamamışlardı. Bunlar, Medici ailesinin mezarlarıyla ilgiliydi. Medici ailesi, 15. ve 16. yüzyılda, Floransa'da yaşamış, zengin ve güçlü bir aile idi. Bu aileye mensup **Lorenzo**'nun (Urbino Dükü) mezarı üzerinde heykeller vardı. Bu heykeller, düşünmeyi, tan vaktini ve alacakaranlığı temsil ediyordu. Diğer bir Medici'nin; Guiliano'nun mezarı üstünde de, iki tane heykel vardı. Bunlar ise gece ve gündüzü simgeliyorlardı.

Çok bilgi gerekiyor

Lorenzo'nun mezarında **Alexander de Medici** de yatmaktaydı. Böylece bu mezar, Lorenzo'nun olduğu kadar da Alexander'ındı. Bir

cinayete kurban gitmişti ve melezdi, portresinde zenciye benzediği açıkça görülüyordu. Hakikaten, Alexander Moor'un başı (Faslı İskender'in başı) gibiydi.

Helen Verrall'in bu mezarlardan haberi vardı. Fakat onları hiç ziyaret etmemişti. Ayrıca onlar hakkında ayrıntılı bir bilgiye de sahip değildi. O'da, diğerleri gibi, Alexander'ın mezarının Büyük İskender'in mezarı olduğunu sandı.

Buzlucam ardından

Bu ilginç benzerlikler, Bayan Holland'ın bilinçaltının bir ürünü müydü sadece? Mezarları çok iyi tanıyordu. Belki de farkında olmadan böylesi bir ruhsal iletişimi kendisi sağladı.

Diğer bir düşünce de şudur: Haberleşmede seçilen medyumlar, belki de kasten, bilerek seçiliyordu. Çünkü, hepsinin zihinleri, bu konuya uygun bilgilerle doluydu. Medyumlar aracılığıyla haberleşmenin, fevkalade zor olduğu söylenmişti.

Öte yandan Myers Grubu, bu tür haberleşme işinin çok zor olduğunu belirtmişlerdi. Şu haberi, Bayan Holland aracılığıyla gönderdiler: *"Tebliğ yollamanın zorluğunu, en iyi şu benzetmeyle tarif edebilirim. Örneğin, ben, bir buzlucam tabakasının arkasında beliriyorum. Bu cam, görüntüyü bulanıklaştırıyor ve sesin kuvvetini kırıyor. Ben, zayıf bir sesle yazdırıyorum. Bu yazdırdığım kişiler ise isteksiz, duygusuz zeki olmayan sekreterlere benziyorlar."*

Ruhsal yazışmanın içinde olanların önemli bir sorunu "buzlucam" benzetmesinin gerçek olup olmadığını anlamaktı. 18 Haziran 1912'de Dr. A. W. Verrall öldü. Araştırmacılardan Bayan Verrall'in kocasıydı. Altı hafta sonra, Bayan Willett, ilk ölüm sonrası tebliği aldı. Bu tebliğlerde seçilen sözcükler, **Christina Rosetti**'den, **Dante**'den ve mizah dergisi **Punch**'tan alınmıştı. Daha sonraki tebliğler ise aile şakalarını içeriyordu.

Üstün ruhlarla ilişki

Yazarını iyi tanıdığınız bir kitabı seçerek işe başlayın. Sonra, o kitaptan bir bölüm veya bir konu seçin. Sonra, aynı yazarın ya aynı kitabından, ya da başka bir kitabından bir bölüm daha seçin. Bu bölüm dolaylı olarak aynı konudan söz etmelidir. Sonra, bu iki alıntıyı, araştırmacı durumundaki kişiye verin. Bu kişi, bu iki alıntı arasında bağlantı kurmak zorundadır. Bu, çok zor bir iştir. Hele bir de yazarın eserlerini hiç bilmiyorsa... Konuyu anlamakta, büyük farklılıklar, atlamalar, yanlışlıklar yapacaktır.

Sir **Oliver Lodge,** Bayan Willett'in "Myers" mesajlarını incelerken şunları belirtiyordu: *"Bu imaların birleştirilmesi, veya bir araya getirilme yolu, dikkat çeken bir konudur. Ayrıca, bunların dolaylı olarak birbirleriyle bağlantıları da çok ilginçtir. Bütün bunlar bana, Bayan Willett'in kapasitesinin çok üstünde görünüyor. Aynı zamanda benim da kapasitemin çok üstünde. Konu ciddi bir şekilde incelenmelidir. Bayan Willett'in bilinçbilgisine ve bilinçötesine inanılmalıdır.*

Bütün bunlara inanılırsa, o zaman bizim normal eğitim görmüş insanların değil, âlimlerin ruhlarıyla bağlantı kurduğumuz anlaşılacaktır. Yeniden ortaya çıkışlarındaki eksiklik ve karışıklık sorun değildir. Bu benim olduğu kadar eleştirmenlerin de görüşüdür."

SPR'nin iki araştırmacısı Henry Sidgwick'in dul eşi Eleanor Sidgwick (üstte). Sir Oliver Lodge (altta). Araştırmacılar, tebliğleri oldukları gibi içeceklediler. Sonra bunları diğer medyumların tebliğleriyle karşılaştırıp, bağlantı kurmaya çalıştılar.

Daha fazla bilgi için:

Natural supernatural, Brian Inglis, Abacus, 1979.

Psychic exploration, Edgar D. Mitchell, Paragon, 1979.

Human personality, Frederick Myers, University Books, New York, 1961.

Evidence of personal survival, H. F. Saltmarsh, Bell, 1938.

Bilim, ikna olmuyor

Modern fizik uzmanlarının birçoğu, bu ruhsal ilişkileri kanıtlanmamış kabul ediyorlar. Bütün bu mükemmel imalara, kelime oyunlarına ve alıntılara rağmen ikna olmuyorlar. Şüpheci kişiler, bütün bu insanların ve de araştırmacıların, aynı grubun üyesi olduklarını söylüyorlar.

Çünkü onların bir kısmı, SPR üyesi. Diğeri bir kısmı da, aynı sosyal çevreden geliyor. Ortada, bir danışıklı döğüş olabileceğini belirtiyorlar. Onlara, bu sahtekârlığın 30 yıl boyunca sürüp süremeyeceği sorulduğunda, verdikleri cevap gayet açık: *"Bir kere başlanan iş, kolay kolay bırakılamaz."*

Medyumlar ölünce, yazışmalar duruyor

SPR'nin son kurucu üyesi de ölünce, ruhsal iletişimler durdu. Büyük bir tebliğ yığını birikmişti. Halen bu konuyla ilgilenenler çalışma yapma imkânına sahipler. Bazı kimseler alaylı bir şekilde, Myers grubunun haberleşmeyi niye kestiğini öğrenmek istiyorlar. Neden artık o dolambaçlı, hileli mesajlarını göndermediklerini soruyorlar. Bunun cevabı şu olabilir: *"Onların 'dalga boyunda' olup, mesajlarını alabilecek medyumlar artık yaşamıyorlar. Medyumluk, artık, klasik eğitim görmüş, ortanın üstündeki sınıflarda denenmemektedir. Ayrıca, tebliğler Latince ve Yunanca geldiği için, bu harfleri ya da anlamsız gibi gözüken işaretleri doğrudan doğruya anlayabilecek çok az sayıda medyum vardır."*

"Gizemi çözsen de kimse inanmayacaktır"

Zor ve karmaşık ruhsal iletişimler, artık uzun süredir olmuyor. Fakat galiba Myers yine haberleşmeye çalışıyor. 2 Nisan 1972'de, genç İngiliz medyum **Mathew Manning,** bir mesaj aldı. Bu mesaj, F. Myers tarafından gönderilmişti: *"Ne yaptığını iyice bilmedikçe, bu işe kendini vermemelisin. Ben yaşarken, bu tebliğlerle ilgili birçok çalışmalar yaptım. Fakat sonuca ulaşamadım. Hiçbir canlı, ölüm sonrası yaşamın gizemini tam anlamıyla bilemez. Bu gizem, kişilik ile fiziksel ve ruhsal bedenler arasındaki ilişkilerinin ve koşullarının çevresinde dönüyor. Yine de, çalışmaya devam et. Çünkü, yakında bu gizeme yaklaşabilirsin. Ama şunu da bilmen gerekir. Eğer sen o gizemi çözsen bile, bil ki sana kimse inanmayacaktır."*